

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/14-09/73
URBROJ: 65-14-03

Zagreb, 5. studenoga 2014.

50 — VLADA REPUBLIKE HRVATSKI

Primljeno: Q 6 -11- 2014	
Klasifikacijska oznaka:	Og.jed. 1
o ⁿ /VAMiA ⁻	^niTf 1
Urudžbeni broj: f	Pni. Vrij.
Uf-Af-fl	^a 1

0^T

VLADI REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 214. stavak 4. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem, radi davanja mišljenja,

- a) Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj*
- b) Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti osnivanja i ulaganja u opremanje i razvoj poduzetničkih zona*
- c) Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti postizanja rezultata i ostvarivanja ciljeva poslovanja trgovačkih društava u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave*
- d) Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti sustava javne nabave u trgovačkim društvima u vlasništvu Republike Hrvatske,*

koja je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavio Državni ured za reviziju, aktom od 3. studenoga 2014. godine.

REPUBLIKA HRVATSKA
PREDSJEDNIK
Josip Đeko

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
KLASA: 003-05/14-05/1
URBROJ: 613-01-01-14-11

Zagreb, 3. studenoga 2014.

REPUBLIKA HRVATSKA 65
- HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg 8y_ Marka
6

KldMdKdcjskd ozcZ-'ld

wimf^wm

Urjdzoeiii broj

rso%- A ^ ci

Ora jed

6-r

Pril Vrij

T ^

HRVATSKI SABOR
n/p Josip Leko, predsjednik

Predmet: dostava izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti

U skladu s odredbom članka 9. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), dostavljaju se:

© Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj

- b) Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti osnivanja i ulaganja u opremanje i razvoj poduzetničkih zona
- c) Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti postizanja rezultata i ostvarivanja ciljeva poslovanja trgovačkih društava u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- d) Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti sustava javne nabave u trgovačkim društvima u vlasništvu Republike Hrvatske.

Izvjestitelj na sjednicama Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, bit će mr. Ivan Klešić, dipl. oec, glavni državni revizor.

GLAVNI DRŽAVNI
REVIZOR

an/kTešić, dipl. oec.

Prilog: kao u dopisu

O tome obavijest:
mr. Srđan Gjurković, dipl. oec, predsjednik
Odbora za financije i državni proračun

1

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

**IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
GOSPODARENJA OTPADOM U REPUBLICI HRVATSKOJ**

Zagreb, listopad 2014.

SADRŽAJ

stranica

Pojmovnik	i
SAŽETAK	ii
PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	5
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	5
GOSPODARENJE OTPADOM	8
Planovi gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave	8
Organizirano skupljanje komunalnog otpada	9
Sustav odvojenog prikupljanja otpada	10
Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	14
Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	16
Uspostava potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom	22
Edukacija o gospodarenju otpadom	24
Nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom i planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave	24
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM	26
Prilog 1	Zakoni i drugi propisi koji uređuju sustav gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj
Prilog 2	Izvešća o obavljenim revizijama učinkovitosti gospodarenja otpadom

Pojmovnik

biootpad	biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz kućanstava, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i slični otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda
biorazgradivi komunalni otpad	otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede, šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki
centar za gospodarenje otpadom	razgradiv otpad i/ili tehnološki povezanih građevina i sklop više međusobno funkcionalno uređaja za obradu komunalnog otpada
gospodarenje otpadom	djelatnosti skupljanja, prijevoza, oporabe, zbrinjavanja i druge obrade otpada, uključujući nadzor nad tim postupcima, nadzor i mjere koje se provode na
građevina za gospodarenje otpadom	lokacijama nakon zbrinjavanja otpada te radnje koje poduzimaju trgovac otpadom ili posrednik
građevni otpad	građevina za skupljanje otpada (skladište otpada, pretovarna stanica i
krupni (glomazni) komunalni otpad	reciklažno dvorište), građevina za obradu otpada i centar za gospodarenje
komunalni otpad	otpadom
neopasni otpad	otpad nastao pri gradnji građevina, rekonstrukciji, uklanjanju i održavanju
neuskladeno odlagalište	postojećih građevina te otpad nastao od iskopanog materijala predmet ili tvar koju je zbog zapremine i/ili mase neprikladno prikupljati u
obrada otpada	okviru usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada
odlagalište otpada	otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede i šumarstva
odvojeno prikupljanje	otpad koji ne posjeduje nijedno od opasnih svojstava određenih Dodatkom III. Zakona o održivom gospodarenju otpadom
opasni otpad	odlagalište koje ne ispunjava uvjete propisane pravilnikom iz članka 104. Zakona o održivom gospodarenju otpadom i određeno je odlukom iz članka
oporaba otpada	26. stavka 6. Zakona o održivom gospodarenju otpadom postupci ili zbrinjavanja i postupci pripreme prije oporabe ili oporabe
otpad	građevina namijenjena odlaganju otpada na površinu ili pod zemlju (podzemno odlagalište)
pretovarna stanica	prikupljanje otpada na način da se otpad odvaja prema njegovoj vrsti i
proizvodni otpad	svojstvima kako bi se olakšala obrada i sačuvala vrijedna svojstva otpada
reciklažno dvorište	otpad koji posjeduje jedno ili više opasnih svojstava određenih Dodatkom III. Zakona o održivom gospodarenju otpadom
recikliranje	svaki postupak čiji je glavni rezultat uporaba otpada u korisne svrhe kada otpad zamjenjuje druge materijale koje bi inače trebalo uporabiti za tu svrhu ili otpad koji se priprema kako bi ispunio tu svrhu, u tvornici ili u širem
skupljanje otpada	gospodarskom smislu
termička obrada otpada	svaka tvar ili predmet koji posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti građevina za skladištenje, pripremu i pretovar otpada namijenjenog prijevozu prema mjestu njegove oporabe ili zbrinjavanja
	otpad koji nastaje u proizvodnom procesu u industriji, obrtu i drugim procesima, osim ostataka iz proizvodnog procesa koji se koriste u proizvodnom procesu istog proizvođača
	nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada

svaki postupak uporabe, uključujući ponovnu preradu organskog materijala, kojim se otpadni materijali prerađuju u proizvode, materijale ili tvari za izvornu ili drugu svrhu,

osim uporabe otpada u energetske svrhe, odnosno prerade u materijal koji se koristi kao gorivo ili materijal za zatrpavanje prikupljanje otpada, uključujući prethodno razvrstavanje otpada i skladištenje otpada u svrhu prijevoza na obradu postupci spaljivanja, suspaljivanja i drugi postupci obrade otpada kojima se promjenom temperature otpada postiže promjena strukture i svojstva otpada

SAŽETAK

Državni ured za reviziju je obavio 22 revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj.

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj je provedba aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom u skladu s Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj.

Ciljevi revizije bili su ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, uspostavu sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, informacijski sustav gospodarenja otpadom, edukaciju o gospodarenju otpadom te nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Subjekti revizije bili su Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Agencija za zaštitu okoliša te sve jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (20 županija, 127 gradova, 428 općina i Grad Zagreb).

Jedan od najvećih problema zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj je neodgovarajuće gospodarenje otpadom. Sustav gospodarenja otpadom ne funkcionira u potpunosti, između ostalog, i zato što se propisi kojima se utvrđuje gospodarenje otpadom ne provode u cijelosti. Donošenjem Zakona o održivom gospodarenju otpadom u srpnju 2013., u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene su direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te su uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prioritet u sustavu gospodarenja otpadom postaje sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci uporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Odgovornost za smanjenje količine odloženog komunalnog otpada je u nadležnosti gradova i općina.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom nije u cijelosti učinkovito, jer su kod gotovo svih subjekata revizije utvrđene nepravilnosti i propusti u sustavu gospodarenja otpadom. U Istarskoj, Međimurskoj i Primorsko-goranskoj županiji provedene su značajne aktivnosti na uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u dijelu koji se odnosi na izgradnju centara za gospodarenje otpadom, odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, naplatu komunalnih usluga prema količini preuzetog otpada, edukaciju te provedbu sanacije odlagališta.

Revizijom je utvrđeno:

- Pojedine jedinice lokalne samouprave nisu donijele planove gospodarenja otpadom ili ih nisu donijele u propisanom roku, pojedine nisu utvrdile razdoblje za koje se plan donosi ili su donijele plan za razdoblje kraće od šest godina. Planove pojedinih jedinica lokalne samouprave nije usvojilo predstavničko tijelo ili plan nije objavljen u službenom glasilu. Pojedini planovi ne sadrže sve propisane elemente te nisu usklađeni s planom gospodarenja otpadom županije.
 - Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada nisu obuhvaćena pojedina naselja na području nekoliko županija.
 - Odvojeno prikupljanje otpada manji broj jedinica lokalne samouprave provodi gotovo u cijelosti, veći broj provodi djelomično, a pojedine nisu uvele mjere odvojenog prikupljanja otpada.
- Pojedine jedinice lokalne samouprave nisu izgradile reciklažno dvorište na svom području, iako su lokacije za njihovu izgradnju odredile planovima gospodarenja otpadom i prostornim planovima, a pojedine su planirale izgradnju reciklažnog dvorišta na prostoru postojećih službenih odlagališta nakon sanacije i zatvaranja, što nisu realizirale.

- Na koncu 2013., ukupno odložene količine otpada veće su za 20,1 % a biorazgradivog komunalnog otpada za 53,5 % od dopuštenih količina utvrđenih europskim direktivama i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Jedinice lokalne samouprave nisu osigurale odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. nije izgrađena nijedna kompostana, iako su pojedine jedinice planirale njihovu izgradnju.
- Uspostava regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom ne ostvaruje se u rokovima i u skladu s aktivnostima određenim Strategijom i Planom gospodarenja otpadom. Pojedine županije nisu definirale koncept gospodarenja otpadom te prostornim planom odredile lokacije za građevine i postrojenja za gospodarenje otpadom.
- Pojedini gradovi nisu obavljali poslove sanacije odlagališta, a neka odlagališta nisu omeđena ogradom te nemaju idejni ni izvedbeni projekt sanacije. Prikupljena sredstva za sanaciju pojedinih odlagališta nisu utrošena namjenski, nego za druge proračunske potrebe. Na pojedinim odlagalištima ne provode se aktivnosti za smanjenje štetnih utjecaja otpada na okoliš. Utvrđeno je da nije pronađeno rješenje za zbrinjavanje baliranog komunalnog otpada vodeći računa o rizicima za okoliš, klimu i ljudsko zdravlje te o troškovima zbrinjavanja.
- Utvrđeno je da ne postoji učinkovit nadzor kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta na određenom području te nisu dostatne edukacije građana o štetnosti stvaranja divljih odlagališta za okoliš.
- Sanacije 13 lokacija visoko onečišćenih otpadom trebale su biti dovršene do konca 2011. Do konca 2013. sanirano je šest, za dvije se radi dopuna programa sanacije, za četiri sanacija nije započela, a jedna lokacija je prijavljena na sufinanciranje iz fondova Europske unije.
- Pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju Agenciji redovito izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Zbog toga podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini nisu potpuni i kvalitetni, a izvješće Agencije ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj.
- Većina jedinica lokalne samouprave provodi edukacije stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, ali ne u dovoljnoj mjeri.
- Do konca 2013., Ministarstvo nije podnijelo Vladi Republike Hrvatske izvješće o izvršenju utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera iz Plana gospodarenja otpadom te nije donijelo Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015.
- Pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nisu donosile izvješća o izvršenju planova gospodarenja otpadom, a pojedine nisu donijele za sve godine. Navedena izvješća sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, ali ne sadrže financijske i količinske pokazatelje. Većina gradova i općina te manji broj županija, nije dostavljao izvješća o izvršenju planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji ili ih nisu dostavljali u roku.

Subjektima revizije daju se sljedeće preporuke:

- Donositi propisane planove gospodarenja otpadom i objavljivati ih u službenom glasilu.
- Provoditi aktivnosti radi uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada.
- Poduzimati aktivnosti kako bi se smanjile količine odloženog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima, te time ostvarili ciljevi i poštivali rokovi utvrđeni propisima i preuzetim međunarodnim obvezama.
- Ubrzati aktivnosti pri određivanju područja za izgradnju građevina za gospodarenje otpadom te izgradnju građevina za gospodarenje otpadom (uspostavljanje regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom, izgradnja pretovarnih stanica, reciklažnih dvorišta i kompostana).
- Poduzimati aktivnosti za provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta u skladu s propisanim rokovima, a vezano uz izgradnju i otvaranje centara za gospodarenje otpadom.
- Uspostaviti učinkovit nadzor kako bi se izbjeglo stvaranje divljih odlagališta otpada.
- Ubrzati provedbu sanacije lokacija visoko onečišćenih otpadom koje su određene kao prioritetne aktivnosti u sustavu gospodarenja otpadom, zaštite okoliša i zdravlja ljudi.
- Pravodobno osiguravati podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj.
- Poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Provoditi edukacije stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada i drugim aktivnostima o gospodarenju otpadom.
- Sastavljati izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom.

Ocijenjeno je da bi se prihvaćanjem i provedbom danih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom odnosno smanjila količina otpada na području županija, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
KLASA: 041-01/14-10/58
URBROJ: 613-01-01-14-1

Zagreb, 31. listopada 2014.

**IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
GOSPODARENJA OTPADOM U REPUBLICI HRVATSKOJ**

Državni ured za reviziju je obavio 22 revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj. Obavljena je revizija provedbe Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj u Ministarstvu zaštite okoliša i prirode (dalje u tekstu: Ministarstvo), Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu: Fond) i Agenciji za zaštitu okoliša (dalje u tekstu: Agencija) te revizije gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave (21 revizija - 20 županija i Grad Zagreb).

Revizije su obavljene na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 17. prosinca 2013. do 22. listopada 2014.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Hrvatskoj.

Predmet revizije je provedba aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj u skladu s Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj te provedba aktivnosti nadležnih tijela vezano uz provedbu planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Republika Hrvatska se na temelju Direktive Vijeća 1999/31/EZ od 26. travnja 1999. o odlagalištu otpada (Council directive 1999/31/EC of 26 April 1999 on the landfill of waste), Odluke Vijeća od 13. rujna 2004. o principima, prioritetima i uvjetima europskog partnerstva s Republikom Hrvatskom (Council Decision 2004/648/EC of 13 September 2004 on the principles, priorities and conditions contained in the European Partnership with Croatia), Odluke Vijeća od 20. veljače 2006. o načelima, prioritetima i uvjetima koji su sadržani u Pristupnom partnerstvu s Hrvatskom i kojom se opoziva Odluka 2004/648/EZ (Council Decision of 20 February 2006 on the principles, priorities and conditions contained in the Accession Partnership with Croatia and repealing Decision 2004/648/EC) (2006/145/EZ), Direktive 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i ukidanju određenih direktiva (Directive 2008/98/EC of the European Parliament and of the Council on waste and repealing certain Directives) te Ugovora država članica i Republike Hrvatske o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji iz prosinca 2011., obvezala postupati u skladu s preuzetim međunarodnim obvezama.¹

Način gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj od prosinca 2004. do srpnja 2013. bio je uređen Zakonom o otpadu. Prema odredbama navedenog Zakona, planski dokumenti gospodarenja otpadom su Strategija i Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj, županijski planovi

¹ U prilogu 1 su navedeni zakoni i drugi propisi koji uređuju sustav gospodarenja otpadom u Republici

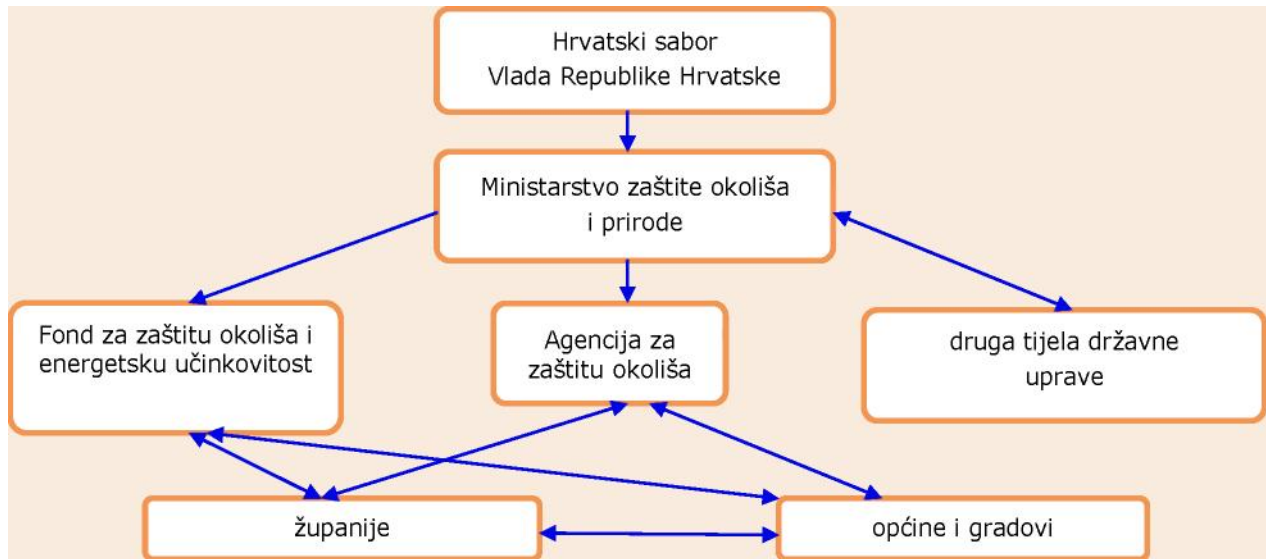
gospodarenja otpadom i plan gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu, gradski odnosno općinski planovi gospodarenja otpadom te planovi gospodarenja otpadom proizvođača otpada.

Hrvatski sabor je u listopadu 2005. donio Strategiju, čija je svrha uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Strategija sadrži ocjenu postojećeg stanja, osnovne ciljeve i mjere za gospodarenje otpadom, mjere za gospodarenje opasnim otpadom te smjernice za uporabu i zbrinjavanje otpada. Strategijom su utvrđeni strateški i kvantitativni ciljevi te predložene mjere za njihovo postupno ostvarivanje do 2025. Također je utvrđeno da se strateški ciljevi ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire pomoću skupa pokazatelja za područje otpad. Određeni su sudionici u sustavu gospodarenja otpadom i njihove najvažnije zadaće. Strategija je dugoročni dokument koji pretpostavlja stalno praćenje postavljene vizije te, prema potrebi, podliježe reviziji i promjenama.

Plan gospodarenja otpadom za razdoblje 2007. - 2015., donesen je u srpnju 2007., a izmjene i dopune navedenog Plana u studenome 2010. i ožujku 2011. Osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene za razdoblje 2005. - 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom. Plan gospodarenja otpadom sadrži vrste, količine i porijeklo otpada kojim treba gospodariti te uvjete gospodarenja posebnim kategorijama otpada. Također sadrži lokacije i rokove za izgradnju građevina i uređaja za uporabu i zbrinjavanje otpada, tehničke zahtjeve navedenih građevina te procjenu i izvore sredstava za provođenje ciljeva.

Nadležna tijela u sustavu gospodarenja otpadom na državnoj i lokalnoj razini, koja su određena Strategijom, navode se u grafičkom prikazu u nastavku.

Grafički prikaz broj 1: Nadležna tijela u sustavu gospodarenja otpadom

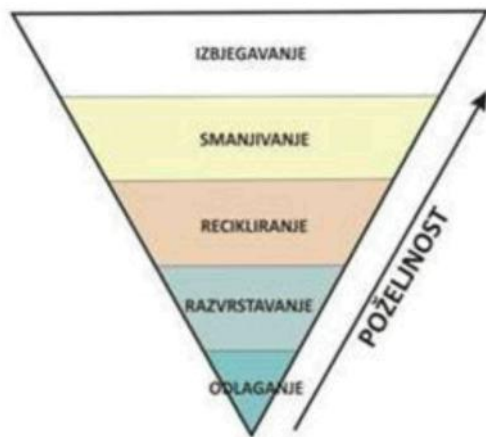
Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova i plana gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu do konca 2007., županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom i planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te godišnje izvještavanje do konca 2015.

Prema odredbama Zakona o otpadu, Republika Hrvatska je odgovorna za gospodarenje opasnim otpadom i spaljivanje otpada, županije i Grad Zagreb su odgovorni za gospodarenje svim vrstama otpada, osim opasnog te gradovi i općine za gospodarenje komunalnim otpadom. Gospodarenje otpadom i učinkovitost gospodarenja otpadom osiguravaju Vlada Republike Hrvatske i Ministarstvo donošenjem propisa i strateško-planskih dokumenata. Ministarstvo obavlja upravni i inspekcijski nadzor nad primjenom propisa. Provedbena tijela na državnoj razini su Agencija i Fond. Na regionalnoj razini za gospodarenje otpadom su odgovorne županije odnosno Grad Zagreb, a na lokalnoj razini gradovi i općine. Nadležno upravno tijelo

županije odnosno Grada Zagreba i nadležni upravni odjeli gradova i općina, koji obavljaju poslove vezane uz gospodarenje otpadom te poslove zaštite okoliša, dužni su na svom području osigurati uvjete i provedbu propisanih mjera gospodarenja otpadom.

Jedinice lokalne samouprave su odgovorne za gospodarenje komunalnim otpadom, koji Zakon o otpadu utvrđuje kao otpad iz kućanstava te otpad iz proizvodne i/ili uslužne djelatnosti ako je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava. Do srpnja 2013., djelatnosti skupljanja i odvoza komunalnog otpada na uređena odlagališta i odlaganje komunalnog otpada na odlagališta komunalnog otpada te saniranje i zatvaranje odlagališta na temelju posebnih propisa, bile su uređene kao komunalne djelatnosti odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Prema odredbama članka 4. i 11. navedenog Zakona, ove djelatnosti su mogla obavljati trgovačka društva koje osniva jedinica lokalne samouprave, javne ustanove ili službe - vlastiti pogoni koje osniva jedinica lokalne samouprave te pravne i fizičke osobe na temelju ugovora o koncesiji. Prema odredbama članka 16. navedenog Zakona, predstavničko tijelo jedinice lokalne

samouprave je obvezno donijeti odluku o komunalnom redu kojom se, između ostalog, propisuju i odredbe o skupljanju, odvozu i postupanju sa skupljenim komunalnim otpadom. Sredstva za obavljanje ovih djelatnosti, prema odredbama članaka 20. i 21. navedenog Zakona, osiguravaju se iz cijene komunalne usluge. Visinu cijene, način obračuna i način plaćanja određuje isporučitelj usluge, uz prethodnu suglasnost jedinice lokalne samouprave na području koje se isporučuje usluga, a obveznik plaćanja je vlasnik ili korisnik nekretnine. Prema odredbi članka 17. Zakona o otpadu, troškovi gospodarenja otpadom obračunavaju se prema kriteriju količine i svojstava otpada uz primjenu načela „onečišćivač plaća“, a Grad Zagreb te gradovi i općine za komunalni otpad iz kućanstava kao kriterij količine mogu primijeniti jedinicu mase, obujam otpada ili broj članova kućanstava.

Zakon o otpadu je prestao važiti 23. srpnja 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada.

Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada, te su dužni osigurati posebne spremnike i izgraditi reciklažna dvorišta kao i educirati građane o primarnoj selekciji otpada.

Odredbama članka 187. Zakona o održivom gospodarenju otpadom prestale su važiti odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu u odnosu na djelatnost skupljanja i odvoza komunalnog otpada na određena odlagališta i djelatnost odlaganja komunalnog otpada. Trgovačka društva, javne ustanove i službe - vlastiti pogoni koje su osnovale jedinice lokalne samouprave i koje su do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom obavljale navedene djelatnosti, nastavljaju obavljati te djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, do donošenja odluke o dodjeli obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada, odnosno donošenja odluke o davanju koncesije u skladu s odredbama članka 31. stavaka 2. i 7. Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Odluke o obveznom korištenju usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada i cjenici za komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na određena odlagališta i odlaganje komunalnog otpada, doneseni prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, primjenjuju se do donošenja odluka o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada i cjenika donesenih prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Ciljevi revizije bili su:

- ocijeniti provedbu Plana gospodarenja otpadom i planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom
- ocijeniti nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom i planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom (srpanj 2007.) do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i obavljanja pripremni radnji za obavljanje revizije, analizirana je zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije i Fonda te drugi podaci.

U postupku revizije korištene su sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom te interni akti i stručni članci

S analiziran je Plan gospodarenja otpadom te planovi gospodarenja

otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave

- analizirana su izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom
- analizirana su izvješća i programi rada Agencije i Fonda
- analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama te pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, te su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Provodi li se Plan gospodarenja otpadom, je li donesen u skladu sa Strategijom te prati li se njegova provedba?
- Jesu li županije, gradovi i općine donijele planove gospodarenja otpadom te jesu li doneseni planovi u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom županija, gradova i općina te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog prikupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom?
- Provode li se aktivnosti sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom?

Je li uspostavljen informacijski sustav gospodarenja otpadom na razini Republike Hrvatske te informacijski sustav na razini županija, gradova i općina za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom?

Je li uspostavljen nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom i planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave?

Pravni i institucionalni okvir te kriteriji za ocjenu učinkovitosti provedbe planova gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj

Pravni i institucionalni okvir			Kriteriji
1	1	2	3
Strategija gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode		provodi, koordinira i potiče provedbu mjera određenih Strategijom
			nadzire ostvarivanje Strategije putem planova gospodarenja otpadom i sustava praćenja (pokazatelji)
	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost		dokumentima prostornog uređenja utvrđuje prijedlog lokacija za građevine i postrojenja u sustavu gospodarenja otpadom potiče i povezuje jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave s ciljem zajedničkog planiranja i gradnje građevina i postrojenja za gospodarenje otpadom provodi inspekcijski nadzor financira programe sanacije odlagališta otpada, izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada i iskorištavanja vrijednih svojstava otpada
			financira sanaciju odlagališta otpada
	Agencija za zaštitu okoliša		potiče čistiju proizvodnju odnosno izbjegavanje i smanjivanje nastajanja otpada i emisija u proizvodnom procesu
			potiče iskorištavanje otpada u svrhu proizvodnje sirovina i novih proizvoda
Strategija gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj	Agencija za zaštitu okoliša		potiče izradu obrazovnih, istraživačkih i razvojnih studija, programa, projekata i drugih aktivnosti
			izrađuje pouzdanu bazu podataka o vrstama, količinama, mjestima nastanka i odlaganja svih vrsta otpada
	Jedinica područne (regionalne) samouprave		priprema podatke za izradu izvješća o gospodarenju otpadom kao sastavnog dijela izvješća o stanju okoliša prikuplja planove gospodarenja otpadom
			poboljšava sustav prikupljanja podataka i izvještavanja o gospodarenju otpadom
	Jedinica lokalne samouprave		vodi i unaprjeđuje informacijski sustav zaštite okoliša s informacijskim sustavom gospodarenja otpadom potiče smanjenje nastanka otpada osigurava pristup podacima i informacijama široj javnosti
			donosi županijski plan gospodarenja otpadom usklađen s državnim planom gospodarenja otpadom, u suradnji s gradovima i općinama
Strategija gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj	Jedinica područne (regionalne) samouprave		prostornim planom utvrđuje lokacije za građevine i postrojenja za gospodarenje otpadom uspostavlja županijski centar za gospodarenje otpadom u dogovoru s općinama i gradovima, uz mogućnost udruživanja s drugim županijama
			provodi sanaciju i zatvaranje odlagališta u skladu s planom
	Jedinica lokalne samouprave		gospodarenja otpadom i uz sufinanciranje prikuplja i dostavlja podatke u skladu s propisima sustavno educira i informira upravna tijela i stanovništvo
			donosi plan gospodarenja otpadom usklađen s državnim planom
	Jedinica lokalne samouprave		gospodarenja otpadom
			prostornim planom utvrđuje lokacije za građevine i postrojenja za gospodarenje otpadom

Pravni i institucionalni okvir			Kriteriji
1	1	2	3
			organizira prikupljanje i sigurno odlaganje komunalnog otpada u skladu sa standardima i planom gospodarenja otpadom omogućuje odvojeno prikupljanje sekundarnih sirovina i biootpada te organizira prijevoz do centara za gospodarenje otpadom prikuplja i dostavlja podatke u skladu s propisima sustavno educira i informira upravna tijela i stanovništvo donosi Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. do konca 2013. poduzima aktivnosti za izradu novog Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj, koji treba biti donesen do konca 2014. podnosi Vladi Republike Hrvatske trogodišnje izvješće o izvršenju utvrđenih obveza, ostvarenja ciljeva i učinkovitosti poduzetih mjera iz Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj provodi nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom provodi nadzor nad radom Agencije provodi inspekcijski nadzor nad primjenom Zakona o održivom gospodarenju otpadom putem inspektora zaštite okoliša vodi očevidnike za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom jednom godišnje objavljuje objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom na svojim mrežnim stranicama u informacijski sustav unosi podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, građevinama za gospodarenje otpadom i druge podatke pravodobno i cjelovito prikuplja i unosi podatke u informacijski sustav izrađuje izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša provodi koordinaciju izvješćivanja o provedbi europskih direktiva i drugih propisa Europske unije iz područja gospodarenja otpadom izvješćuje Europsku komisiju o ostvarivanju propisanih ciljeva i razlozima neostvarenja ciljeva s prijedlogom akcija koje će se poduzeti dostavlja godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objavljuje ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama obvezna u dokumentima prostornog uređenja odrediti područja za izgradnju građevina za gospodarenje otpadom u roku godine dana od dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom plan gospodarenja otpadom sadrži najmanje analizu i ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na svom području, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno prikupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada, postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, izobrazno-informativnim aktivnostima i akcijama prikupljanja otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog
	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode		
	Agencija za zaštitu okoliša		
Zakon o održivom gospodarenju otpadom			
	Jedinica područne (regionalne) samouprave		
	Jedinica lokalne samouprave		

Pravni i institucionalni okvir		Kriteriji
1	1	3
		komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike te glomaznog otpada i druge podatke - na prijedlog plana gospodarenja otpadom je dužna ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša, a Grad Zagreb prethodnu suglasnost nadležnog ministarstva - nacrt plana gospodarenja otpadom se objavljuje radi pribavljanja mišljenja, prijedloga i primjedbi javnosti - dostavlja godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu godinu i objavljuje ga u svom službenom glasilu - donosi odluku o prikupljanju miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada

GOSPODARENJE OTPADOM

Planovi gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prema odredbama članaka 99. i 100. Zakona o otpadu, županije i Grad Zagreb su bili obvezni donijeti planove gospodarenja otpadom i osigurati provedbu mjera gospodarenja posebnim kategorijama otpada do 1. listopada 2005., a gradovi i općine su bili obvezni donijeti planove do 30. prosinca 2005. Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj utvrđen je rok donošenja županijskih planova i plana gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu do konca 2007., dok rok za gradove i općine nije naveden.

Do konca 2013. plan gospodarenja otpadom su donijele sve županije te 96 gradova i 308 općina.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne samouprave nisu donijele planove gospodarenja otpadom ili nisu donijele u propisanom roku, pojedine nisu utvrdile razdoblje na koje se plan donosi ili su donijele plan za razdoblje kraće od šest godina. Nadalje, planove pojedinih jedinica lokalne samouprave nije usvojilo predstavničko tijelo jedinice ili jedinice nisu objavile plan u službenom glasilu, pojedini planovi ne sadrže neke propisane elemente te nisu usklađeni s planom gospodarenja otpadom županije.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinice područne (regionalne) samouprave više nemaju obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, a jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb imaju obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom.

Na prijedlog plana gospodarenja otpadom, jedinice lokalne samouprave su obvezne ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša odnosno nadležnog ministarstva za prijedlog plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba. Plan donosi predstavničko tijelo za razdoblje šest godina te se objavljuje u službenom glasilu jedinice. Odredbama navedenog Zakona je propisano da postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom, doneseni na temelju Zakona o otpadu, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom. Također je određeno da je Vlada Republike Hrvatske obvezna donijeti novi Plan gospodarenja otpadom za slijedeće šestogodišnje razdoblje do 31. prosinca 2014. U vrijeme obavljanja revizije, izrada Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj je u tijeku.

Državni ured za reviziju predlaže Gradu Zagrebu i jedinicama lokalne samouprave, donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom te na prijedlog plana gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu ishoditi prethodnu suglasnost nadležnog ministarstva odnosno na prijedlog plana gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša. Također, predlaže plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže jedinicama lokalne samouprave koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave da u skladu s odredbom članka 23. stavak 5. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, više jedinica lokalne i

područne (regionalne) samouprave mogu sporazumno osigurati zajedničku provedbu mjera gospodarenja otpadom. U skladu s odredbom članka 28. stavak 2. navedenog Zakona, više jedinica lokalne samouprave može sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje jedne ili više obveza, između ostalog, i obveze koja se odnosi na donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave.

Organizirano skupljanje komunalnog otpada

Odredbama Zakona o otpadu je propisano da su na regionalnoj razini za gospodarenje otpadom nadležna upravna tijela županija odnosno Grada Zagreba te općina i gradova koja obavljaju poslove u području zaštite okoliša. Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave je dužna na svom području osigurati uvjete i provedbu propisanih mjera gospodarenja otpadom.

Prema Strategiji, organiziranim skupljanjem komunalnog otpada u Republici Hrvatskoj je u 2005. obuhvaćeno 80,0 % stanovništva, te je planirano da će do konca 2010. biti obuhvaćeno 85,0 % stanovništva, 90,0 % do konca 2015. i 99 % do konca 2025. Udjel stanovništva obuhvaćen organiziranim skupljanjem komunalnog otpada od 2007. do konca 2012. se povećavao. Koncem 2007. bio je 90,0 %, a koncem 2012. bio je 99,0 %. Iz navedenih podataka proizlazi da je stanovništvo u Republici Hrvatskoj gotovo u cijelosti obuhvaćeno organiziranim skupljanjem komunalnog otpada. Ako se ovi podaci usporede s podacima iz Plana gospodarenja otpadom, vidljivo je da je cilj obuhvata stanovništva organiziranim skupljanjem komunalnog otpada u 2015. od 90,0 % ispunjen 2007.

Revizijom je utvrđeno da organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada nisu obuhvaćena pojedina naselja na području Ličko-senjske, Varaždinske, Međimurske, Požeško-slavonske te Krapinsko-zagorske županije, prvenstveno zbog nepristupačnosti objekata ili velike udaljenosti od drugih naselja te malog broja stanovnika, zbog čega skupljanje i odvoz komunalnog otpada nije ekonomski isplativ.

Državni ured za reviziju
predlaže

obvezatno

jedinicama lokalne samouprave poduzimati
mjere kako bi skupljanjem i odvozom
komunalnog otpada na području gradova i
općina bila obuhvaćena sva naselja i svi
korisnici usluga skupljanja i odvoza
komunalnog otpada.

Sustav odvojenog prikupljanja otpada

Obveza uspostave sustava odvojenog prikupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, odredbama Zakona o otpadu i Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Odredbama Zakona o otpadu je bilo propisano da planovi gospodarenja otpadom županije, Grada Zagreba, gradova i općina moraju sadržavati mjere iskorištavanja vrijednih svojstava otpada i mjere odvojenog prikupljanja otpada, a općine i gradovi su dužni međusobno surađivati i uz koordinaciju županije osigurati provedbu propisanih mjera.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i

biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Navedenim Zakonom je određen rok do 1. siječnja 2015. kada je Republika Hrvatska obvezna putem nadležnih tijela osigurati odvojeno prikupljanje otpada te rok do 1. siječnja 2020. za pripremu za ponovnu uporabu i recikliranje pojedinih vrsta otpada.

Poslove skupljanja otpada na području županija obavljaju komunalna društva (u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave) u skladu s odlukama o povjeravanju poslova komunalnim društvima te koncesionari u skladu s odlukama o dodjeli koncesija.

S komunalnim društvima i koncesionarima su zaključeni ugovori. Sve jedinice lokalne samouprave su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale

korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Revizijom je utvrđeno da u pojedinim jedinicama lokalne samouprave komunalnu djelatnost skupljanja i odvoza komunalnog otpada obavlja vlastiti pogon. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica odnosno udjela, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji.

Također, revizijom je utvrđeno da manji broj jedinica lokalne samouprave gotovo u cijelosti provodi odvojeno prikupljanje otpada, veći broj provodi djelomično, a pojedine nisu uvele mjere odvojenog prikupljanja otpada. U svrhu uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te poticanja odvojenog prikupljanja otpada, Fond sufinancira jedinicama lokalne samouprave nabavu razne komunalne opreme (posude za odvojeno prikupljanje otpada, kante, kontejneri, kućni komposter) i komunalnih vozila te izgradnju reciklažnih dvorišta te su pojedine jedinice lokalne samouprave nabavljale komunalnu opremu i vozila putem Fonda.

Odredbama članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, koji je donesen u srpnju 2013., propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja navedene obveze je propisan odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave da ispunjenje navedene obveze mogu sporazumno zajednički organizirati u skladu s odredbom članka 28. stavak 2. navedenog Zakona.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva odnosno koncesionara. Na cjenik su pribavljene suglasnosti jedinice lokalne samouprave, a cijena se obračunava prema površini prostora, broju članova kućanstava, količini odnosno obujmu kante i kontejnera ili paušal za sve korisnike jednako. Na utvrđivanje cijene utječe broj odvoza i broj članova kućanstava.

Odredbama članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada povjeriti u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Predlaže obavljati navedene usluge na temelju odgovarajućih dozvola, putem trgovačkog društva, javne ustanove ili pravne/fizičke osobe na temelju ugovora o koncesiji i u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i internim aktima. Predlaže provoditi aktivnosti radi uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, čime bi se povećale količine odvojeno prikupljenog, recikliranog i obrađenog komunalnog otpada.

Odredbama članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je propisano da su Grad Zagreb, grad i općina dužni na svom području osigurati izgradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008. Također, dužni su osigurati izgradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbama članka 35. navedenog Zakona je propisano da jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati na svom području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem. Grad Zagreb je dužan osigurati funkcioniranje barem jednog reciklažnog dvorišta u svakoj gradskoj četvrti.

Također, jedinica lokalne samouprave je dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta odnosno način rada mobilne jedinice omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koja su uspostavljena reciklažna dvorišta odnosno mobilne jedinice. Nadalje, propisano je da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Revizijom je utvrđeno da pojedini gradovi i općine nisu izgradili nijedno reciklažno dvorište na svom području, iako su lokacije za njihovu izgradnju odredili planovima gospodarenja otpadom i prostornim planovima, pojedini gradovi i općine su planirali izgradnju reciklažnog dvorišta na prostoru postojećih službenih odlagališta komunalnog otpada nakon sanacije i zatvaranja što nisu mogle realizirati, jer kasni izgradnja centra za gospodarenje otpadom. Grad Zagreb ima 17 gradskih četvrti u kojima je do srpnja 2014. trebao osigurati funkcioniranje barem jednog reciklažnog dvorišta u svakoj gradskoj četvrti.

Do konca 2013. u Gradu Zagrebu je izgrađeno pet reciklažnih dvorišta i četiri zelena otoka.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom uvrstiti kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture te predlaže Gradu Zagrebu osigurati funkcioniranje barem jednog reciklažnog dvorišta u svakoj gradskoj četvrti. Predlaže se osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koja su uspostavljena reciklažna dvorišta.

Strategijom su određene količine odvojeno prikupljenog i recikliranog komunalnog otpada i odloženog komunalnog otpada u odnosu na ukupno skupljene količine komunalnog otpada te količine odloženog biorazgradivog komunalnog otpada po pojedinim godinama u odnosu na 1997., uzimajući u obzir propise Europske unije i obveze preuzete ugovorom o pristupanju Europskoj uniji.

Količina odvojeno prikupljenog i recikliranog komunalnog otpada na koncu 2010. je 68 947 t ili 4,2 %, u 2011. se povećala na 136 955 t ili 8,3 %, a u 2012. na 247 026 t ili 14,8 % u odnosu na ukupno skupljene količine komunalnog otpada. Vidljiv je značajan porast količine odvojeno prikupljenog i recikliranog komunalnog otpada svake godine. Usporedbom ostvarenih udjela odvojeno prikupljenog i recikliranog komunalnog otpada s udjelima planiranim Strategijom, vidljivo je da cilj u 2010. nije bio ispunjen s obzirom da je za 2010. planirani udjel iznosio 8,0 %, a ostvareno je 4,2 %.

Za 2015. planirani udjel iznosi 12,0 %, ali je već 2012. cilj ispunjen, jer ostvareni udjel na koncu 2012. iznosi 14,8 %. Navedeni udjel

odvojeno prikupljenog otpada značajno povećava odvojeno prikupljeni komunalni otpad koji potječe iz uslužnog sektora (uredi, škole i slično), dok se manji dio odnosi na kućanstva.

<http://www.zvono.eu/portal/na-sva-zvona/vijesti/9774>

Količina odloženog komunalnog otpada na koncu 2010. je iznosila 1 600 836 t ili 98,2 %, u 2011. se smanjila na 1 565 934 t ili 95,2 %, a u 2012. na 1 379 273 t ili 82,6 % u odnosu na ukupno skupljeni komunalni otpad. Vidljivo je da se odložene količine komunalnog otpada nedovoljno smanjuju svake godine. Ako se navedene količine usporede s količinama planiranim Strategijom, vidljivo je da cilj u 2010. nije bio ispunjen, jer je za 2010. udjel odloženog komunalnog otpada planiran najviše do 80,0 %, a ostvaren 98,2 %. U 2012. je smanjen na 82,8 %, dok bi do 2015. udjel trebao iznositi 68,0 %.

U tablici broj 1, daju se podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na službenim odlagalištima, u 2011., 2012. i 2013., po županijama, prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima županija za 2013.

Tablica broj 1

**Odložene količine komunalnog otpada na službenim odlagalištima
u 2011., 2012. i 2013., po županijama**

Redni broj	Županija	Broj službenih odlagališta	Količina komunalnog otpada odložena na odlagalište (u t)		
			2011.	2012.	2013.
	1	2	3	4	5
1.	Zagrebačka	7	50 293	50 512	47 501
2.	Krapinsko-zagorska	6	18 611	19 678	18 035
3.	Sisačko-moslavačka	10	59 254	54 841	49 728
4.	Karlovačka	7	44 813	40 026	36 850
5.	Varaždinska	5	17 082	26 161	21 593
6.	Koprivničko-križevačka	14	19 639	18 838	18 118
7.	Bjelovarsko-bilogorska	6	31 833	39 053	39 690
8.	Primorsko-goranska	10	116 521	73 706	76 298
9.	Ličko-senjska	11	29 394	22 556	21 506
10.	Virovitičko-podravska	4	27 432	24 262	24 865
11.	Požeško-slavonska	2	13 533	13 176	13 170
12.	Brodsko-posavska	4	64 678	36 063	39 542
13.	Zadarska	11	88 705	83 438	85 842
14.	Osječko-baranjska	9	74 765	87 677	91 891
15.	Šibensko-kninska	6	51 810	48 637	47 803
16.	Vukovarsko-srijemska	6	55 379	54 487	56 559
17.	Splitsko-dalmatinska	15	225 681	214 176	213 540
18.	Istarska	7	117 491	107 379	97 287
19.	Dubrovačko-neretvanska	8	56 011	58 254	53 568
20.	Međimurska	2	14 662	13 362	12 815
21.	Grad Zagreb	1	388 347	292 991	267 226
Ukupno		151	1 565 934	1 379 273	1 333 427

Ugovorom o pristupanju Europskoj uniji Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta.

Određeno je da će odlagati do 31. prosinca 2013. najviše do 1 710 000 t, do 31. prosinca 2014. do 1 410 000 t, do 31. prosinca 2015. do 1 210 000 t, do 31. prosinca 2016. do 1 010 000 t, a do 31. prosinca 2017. najviše do 800 000 t. Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom su propisane istovjetne odredbe te je propisano da je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. Ukupno odložene količine svih vrsta otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2010. iznose 1 995 954 t, na koncu 2011. iznose 2 032 808 t, na koncu 2012. iznose 1 934 684 t, a na koncu 2013. iznose 2 054 218 t. Iz navedenog proizlazi da je u 2013. došlo do malog povećanja ukupno odloženih količina otpada na odlagalištima u odnosu na 2012. te su količine gotovo nepromijenjene kroz posljednje četiri godine.

Odložene količine svih vrsta otpada na odlagalištima su veće od planiranih i dopuštenih za 344 218 t ili 20,1 % na koncu 2013.

Količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima je na koncu 2011. iznosila 937 377 t, na koncu 2012. je 892 049 t, a na koncu 2013. je 870 434 t. Navedena količina u 2013.² je za 303 303 t ili 53,5 % veća od dopuštene europskim direktivama i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

² Podaci o količini biorazgradivog otpada za 2013. su preuzeti iz Izvješća Agencije o odlaganju biorazgradivog otpada i odlagalištima iz travnja 2014. upućenog Ministarstvu na ovjeru. Za odlagalište koje nije prijavilo podatke, količine su izračunane na temelju prijave u Registar onečišćavanja okoliša, a za dva odlagališta koja nisu prijavila podatke za oba polugodišta na način da se količina prijavljena za jedno polugodište zbrojila u istom iznosu i za drugo polugodište.

Također, navedenim propisima je određena najveća dopuštena masa biorazgradivog komunalnog otpada, koja se godišnje može odložiti na svim odlagalištima i neusklađenim odlagalištima u Republici Hrvatskoj u odnosu na masu biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog u 1997. i iznosi 567 131 t ili 75,0 % do 31. prosinca 2013., do 31. prosinca 2016. iznosi 378 088 t ili 50,0 %, te 264 661 t 35,0 % do 31. prosinca 2020. Vidljivo je da su količine biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima i dalje znatno veće od dopuštenih količina. Količina biorazgradivog otpada bi se značajnije smanjivala, da su gradovi i općine osigurali odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. nije izgrađena nijedna kompostana, iako su pojedine jedinice lokalne samouprave planirale njihovu izgradnju.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjenja količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta. Predlaže koordinirati aktivnosti tijela u postupku kompostiranja biootpada, odnosno usporedno razvijati sustav skupljanja komunalnog biootpada i osiguranje infrastrukture za kompostiranje, u svrhu učinkovitog trošenja sredstava.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u županijama i Gradu Zagrebu, čime bi se smanjila količina otpada

na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom je određen način uspostave centara za gospodarenje otpadom, međutim navedeni Plan je sastavljen na temelju prijedloga planova gospodarenja otpadom županija i Grada Zagreba koji u pojedinim slučajevima nisu definirali koncept gospodarenja komunalnim i proizvodnim otpadom ili odredili konačnu lokaciju centara za gospodarenje otpadom u prostorno-planskoj dokumentaciji. Kako bi bilo moguće planirati financiranje, navedenim Planom je predviđeno osnivanje regionalnih centara za gospodarenje otpadom (osam regionalnih i pet županijskih centara) ili županijskih centara (po jedan centar u svakoj županiji). Za regionalni koncept su procijenjena sredstva u iznosu 350.000.000 EUR, a za županijski koncept 397.000.000 EUR. Određeno je da će se realnija procjena troškova napraviti nakon donošenja planova gospodarenja otpadom županija i Grada Zagreba, odnosno nakon što županije odaberu koncept gospodarenja otpadom i tehnologiju obrade otpada.

Planom gospodarenja otpadom utvrđen je rok uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te su planirane aktivnosti za izgradnju centara za gospodarenje otpadom.

Izvoditelji su odabrani na temelju provedenog otvorenog međunarodnog natječaja pod nadzorom Delegacije Europske unije u Republici Hrvatskoj, koja provodi stručni nadzor nad izgradnjom centara putem trgovačkih društava. Samostalna služba Fonda nadzire napredak projekta, obavlja kontrole i provjere te verificira isporuke i prihvatljivost izdataka u provedbi ugovora sufinanciranih iz fondova Europske unije.

Za osam županija (Zagrebačka, Karlovačka, Primorsko-goranska, Zadarska, Šibensko-kninska, Splitsko-dalmatinska, Istarska i Dubrovačko-neretvanska) je predviđen županijski koncept gospodarenja otpadom, za četiri županije sjeverozapadne Hrvatske (Međimurska, Varaždinska, Koprivničko-križevačka, Krapinsko-zagorska) je predviđen regionalni centar za gospodarenje otpadom, za sedam županija Panonske Hrvatske (Sisačko-moslavačka, Brodsko-posavska, Vukovarsko-srijemska, Osječko-baranjska, Virovitičko-podravska, Požeško-slavonska i Bjelovarsko-bilogorska) je u tijeku izrada studije za izradu prijedloga regionalnog centra za gospodarenje otpadom. Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.) Grad Zagreb i Ličko-senjska županija nemaju definiran koncept gospodarenja otpadom.

S obzirom da je izgradnja građevina za gospodarenje otpadom od interesa za Republiku Hrvatsku te da još uvijek nije određen način zbrinjavanja otpada s područja Grada Zagreba i Ličko-senjske županije, Državni ured za reviziju predlaže, u suradnji s Ministarstvom, žurno donijeti odluke o načinu zbrinjavanja otpada te poduzeti aktivnosti za realizaciju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.

Uspostava regionalnih i županijskih

centara za gospodarenje otpadom se ne ostvaruje u rokovima i u skladu s aktivnostima određenim Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, kojim je planirano započeti aktivnosti za izgradnju centara za gospodarenje otpadom u 2007., a županijske i regionalne centre za gospodarenje otpadom uspostaviti do konca 2011. Do konca 2013. veći broj županija, gradova i općina nije prostornim planovima odredio lokacije za

građevine i postrojenja za gospodarenje otpadom. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su dužne odrediti područja za izgradnju građevina za gospodarenje otpadom do konca srpnja 2014. ili će ih donijeti Vlada Republike Hrvatske u roku tri mjeseca od proteka tog roka.

S obzirom da se radi o zahtjevnim projektima izgradnje centara za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica te sanacije i zatvaranja postojećih službenih odlagališta, te da su rokovi realizacije navedenih projekata do konca 2018., predlaže se poduzimati radnje za rješavanje i usklađivanje aktivnosti svih subjekata uključenih u izgradnju centara za gospodarenje otpadom na državnoj, regionalnoj, lokalnoj i mjesnoj razini, u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u ugovorenim rokovima.

Predlaže se aktivnije uključivanje jedinica lokalne samouprave u planiranje i provedbu svih radnji potrebnih za realizaciju projekata izgradnje centara za gospodarenje otpadom. Također, predlaže se ubrzati aktivnosti pri određivanju područja za izgradnju građevina za gospodarenje otpadom te poticati i povezivati jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave s ciljem zajedničkog planiranja i izgradnje građevina i postrojenja za gospodarenje otpadom.

Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Strateški cilj smanjivanja rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta je planirano ostvariti korištenjem postojećih energetske i industrijske kapaciteta za zbrinjavanje opasnog otpada. Posebne mjere su poticanje termičke obrade otpada u postojećim kapacitetima i druge prihvatljive metode i načini gospodarenja otpadom u odnosu na najbolje prakse zemalja Europske unije i svijeta te unaprijeđivanje gospodarenja opasnim otpadom.

Strategijom i Planom gospodarenja otpadom je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Također, Fond će sufinancirati sanaciju divljih odlagališta u jedinicama lokalne samouprave te sanaciju lokacija visoko onečišćenih otpadom tzv. „crne točke“.

Sanaciju odlagališta od 2004. provodi Fond, u suradnji s Ministarstvom i jedinicama lokalne samouprave. Prema Strategiji, planirano je sanirati 187 službenih odlagališta do konca 2005., 100 službenih odlagališta do konca 2010., 50 službenih odlagališta do konca 2015. te 30 službenih odlagališta do konca 2020.

Prema podacima Fonda, na koncu 2013. Republika Hrvatska ima 301 službeno odlagalište, od čega je zatvoreno 165 odlagališta, a aktivno 136. S obzirom da je za sanaciju odlagališta potrebno dulje vremensko razdoblje, nastavljene su započete aktivnosti na sanaciji postojećih službenih neuređenih odlagališta. Planirano je da će se pojedina odlagališta nakon sanacije zatvoriti, dok će pojedina odlagališta nastaviti s radom do izgradnje regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, sva odlagališta u Republici Hrvatskoj bi trebala biti sanirana do 31. prosinca 2017. te je zabranjeno odlaganje otpada na neusklađenim odlagalištima nakon navedenog roka.

Prema podacima Fonda, do konca 2013. je sanirano 120 odlagališta (zatvoreno je 99 lokacija), za 44 odlagališta je sanacija u

tijeku, a za 137 u pripremi. Do konca 2013. Fond je zaključio ugovore s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave o sufinanciranju programa sanacija 299 odlagališta komunalnog otpada. Ugovori su zaključeni u ukupnoj vrijednosti 2.846.462.618,00 kn, od čega su korisnicima dodijeljena sredstva Fonda u iznosu 1.600.780.518,00 kn, a isplaćena u iznosu 610.948.611,00 kn. Fond sufinancira sanacije odlagališta na temelju odredbi Pravilnika o uvjetima i načinu dodjeljivanja sredstava Fonda te kriterijima i mjerilima za ocjenjivanje zahtjeva za dodjeljivanje sredstava Fonda.

Osim Fonda, sanacije službenih odlagališta komunalnog otpada financiraju vlastitim sredstvima jedinice lokalne samouprave, županije, komunalna društva i drugi.

Prema podacima Gradskog ureda za energetiku, zaštitu okoliša i održivi razvoj Grada Zagreba, za sanaciju odlagališta Prudinec do konca 2013. utrošeno je 61.000.000 EUR, od čega 58.000.000 EUR iz zajma EBRD i 3.000.000 EUR sredstava Zagrebačkog holdinga, Podružnice ZGOS. Za Projekt građenja, održavanja i upravljanja postrojenjima na odlagalištu koji je u tijeku, do konca siječnja 2014. je utrošeno 30.876.646,50 kn sredstava Podružnice ZGOS. Grad Zagreb ne provodi aktivnosti sanacije i zatvaranja odlagališta na način predviđen Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj, s obzirom da do vremena obavljanja revizije nije ni započeo s aktivnostima izgradnje centra za gospodarenje otpadom koji bi trebao preuzeti sve poslove odlaganja i gospodarenja otpadom nakon zatvaranja odlagališta.

U tablici broj 2, daju se podaci o broju službenih odlagališta i utrošenim sredstvima za sanaciju, po županijama i izvorima sredstava, do konca 2013.

Tablica broj 2

**Broj službenih odlagališta i iznos utrošenih sredstva za sanaciju,
po županijama i izvorima sredstava, do konca 2013.**

Redni broj	Županija	Broj službenih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju službenih odlagališta (u kn)			
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Drugi izvori	Ukupno (3+4+5)
	1	2	3	4	5	6
1.	Zagrebačka	12	28.897.144,00	31.368.786,00	1.329.517,00	61.595.447,00
2.	Krapinsko-zagorska	8	8.565.119,00	5.424.114,00	0,00	13.989.233,00
3.	Sisačko-moslavačka	11	59.179.110,00	30.610.789,00	0,00	89.789.899,00
4.	Karlovačka	8	15.720.826,00	3.821.153,00	0,00	19.541.979,00
5.	Varaždinska	9	26.959.785,00	7.451.018,00	2.394.639,00	36.805.442,00
6.	Koprivničko-križevačka	19	28.931.157,00	37.773.486,00	417.373,00	67.122.016,00
7.	Bjelovarsko-bilogorska	11	22.755.521,00	6.110.194,00	2.309.721,00	31.175.436,00
8.	Primorsko-goranska	14	51.096.179,00	61.614.715,00	35.102.160,00	147.813.054,00
9.	Ličko-senjska	11	13.576.396,00	6.869.577,00	1.111.383,00	21.557.356,00
10.	Virovitičko-podravska	7	44.658.382,00	25.669.227,00	3.220.577,00	73.548.186,00
11.	Požeško-slavonska	4	4.499.736,00	175.618,00	5.153.273,00	9.828.627,00
12.	Brodsko-posavska	17	45.157.119,00	9.464.806,00	7.752.016,00	62.373.941,00
13.	Zadarska	18	47.083.658,00	24.091.760,00	0,00	71.175.418,00
14.	Osječko-baranjska	20	46.177.458,00	20.123.890,00	8.140.889,00	74.442.237,00
15.	Šibensko-kninska	9	6.621.889,00	3.675.352,00	0,00	10.297.241,00
16.	Vukovarsko-srijemska	14	28.501.116,00	5.080.140,00	0,00	33.581.256,00
17.	Splitsko-dalmatinska	18	50.909.364,00	6.473.024,00	3.171.815,00	60.554.203,00
18.	Istarska	12	34.426.102,00	56.589.661,00	18.148.379,00	109.164.142,00
19.	Dubrovačko-neretvanska	13	27.565.083,00	24.204.023,00	2.060.480,00	53.829.586,00
20.	Međimurska	18	19.667.467,00	33.166.963,00	0,00	52.834.430,00
Ukupno		253	610.948.611,00	399.758.296,00	90.312.222,00	1.101.019.129,00

Prikupljena sredstva za sanaciju odlagališta pojedine jedinice lokalne samouprave nisu utrošile namjenski nego za druge proračunske potrebe.

Državni ured za reviziju predlaže doznačena sredstva za sanaciju odlagališta trošiti za predviđene namjene te poduzimati aktivnosti na pripremi i provedbi sanacije odlagališta i njihova zatvaranja do izgradnje i otvaranja županijskih odnosno regionalnih centara za gospodarenje otpadom, do konca 2018.

Na području Grada Varaždina se nalazi privremeno odlagalište baliranog komunalnog otpada na površini 19,58 ha, gdje je uskladišteno 114 689 t baliranog neopasnog otpada. Na spomenutoj lokaciji se od ožujka 2005. komunalni otpad obrađuje, balira i skladišti.

Izvor: Tribina Geotehničkog fakulteta „Pravni aspekti zbrinjavanja varaždinskog otpada“, veljača 2011., Varaždin

Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.), problem trajnog zbrinjavanja baliranog otpada nije riješen. Fond se u srpnju 2014. očitovao da je načelno spreman i suglasan sufinancirati projekt zbrinjavanja ovog otpada do 60,0 % opravdanih troškova zbrinjavanja otpada, ukoliko se dokaže primjena prvenstva gospodarenja otpadom, pri čemu će se ostvariti najbolji ishod za okoliš.

Državni ured za reviziju predlaže da se uz maksimalni angažman svih relevantnih i stručnih institucija i tijela pronade rješenje za rješavanje problema baliranog komunalnog otpada, pri čemu je potrebno voditi računa o rizicima za okoliš, klimu i ljudsko zdravlje te troškovima zbrinjavanja.

Strategijom je procijenjeno da na području Republike Hrvatske postoji više od 3 000 ilegalnih odlagališta odnosno velik broj površina onečišćenih neodgovarajućim i nekontroliranim odlaganjem različitih vrsta otpada. Do konca 2013. Fond je sufinancirao 266 projekata sanacije divljih odlagališta, za koje su zaključeni ugovori s jedinicama lokalne samouprave i s dva nacionalna parka, koji obuhvaćaju više od 1 500 lokacija divljih odlagališta. Ugovori su zaključeni u ukupnoj vrijednosti 175.487.940,92 kn, od čega su korisnicima dodijeljena sredstva Fonda u iznosu 103.920.732,67 kn, a isplaćena u iznosu 68.002.519,68 kn. Osim Fonda, sanacije divljih odlagališta komunalnog otpada financiraju vlastitim sredstvima jedinice lokalne samouprave, županiji i komunalna društva. Do konca 2013. završena je sanacija 1 007 lokacija divljih odlagališta na temelju 207 zaključenih ugovora.

U svim županijama se provode čišćenja divljih odlagališta tijekom kojih se očiste gotovo sve lokacije, međutim, vrlo brzo se pojave nova divlja odlagališta ili na istim lokacijama nastaju nova. Većinu odloženog otpada čini građevinski i glomazni otpad.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta

na području, provoditi edukacije građana o štetnosti stvaranja divljih odlagališta za okoliš te poduzimati mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

U tablici broj 3, daju se podaci o utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta, po županijama, do konca 2013.

Tablica broj 3

Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta, po županijama, do konca 2013.

u kn

Redni broj	Županija	Utrošena sredstva
	1	2
1.	Zagrebačka	13.009.972,00
2.	Krapinsko-zagorska	4.674.314,00
3.	Sisačko-moslavačka	7.304.941,00
4.	Karlovačka	5.495.601,00
5.	Varaždinska	3.165.583,00
6.	Koprivničko-križevačka	3.177.947,00
7.	Bjelovarsko-bilogorska	3.857.763,00
8.	Primorsko-goranska	18.530.629,00
9.	Ličko-senjska	3.345.189,00
10.	Virovitičko-podravka	13.653.587,00
11.	Požeško-slavonska	2.500.444,00
12.	Brodsko-posavska	574.713,00
13.	Zadarska	25.479.754,00
14.	Osječko-baranjska	18.031.011,00
15.	Šibensko-kninska	4.359.289,00
16.	Vukovarsko-srijemska	14.960.536,00
17.	Splitsko-dalmatinska	9.713.646,00
18.	Istarska	6.396.995,00
19.	Dubrovačko-n eretvanska	7.359.880,00
20.	Međimurska	17.498.200,00
21.	Grad Zagreb	47.635.415,00
Ukupno		230.725.409,00

Strategijom i Planom gospodarenja otpadom su utvrđene lokacije visokog rizika nastale dugotrajnim neprimjerenim gospodarenjem proizvodnim (tehnološkim) otpadom kao ostataka prethodne industrijske aktivnosti, a svojim postojanjem predstavljaju opasnost za okoliš i ljudsko zdravlje. Određeno je da će Ministarstvo u suradnji s Fondom i jedinicama lokalne samouprave sanirati prioriternih devet lokacija visoko opterećenih otpadom tzv. „crnih točaka“ te četiri lokacije opasnog otpada.

Rok sanacije lokacija visoko onečišćenih otpadom predviđen Planom gospodarenja otpadom je konac 2011.

Strategijom je za sanaciju devet prioriteta lokacija iz sredstava Fonda predviđeno 162.000.000,00 kn, a obuhvaća izradu plana sanacije, mjera zaštite, istražne radove, odabir tehnološkog rješenja i izvođača te izvođenje radova sanacije, a preostala će se sredstva osigurati iz državnog proračuna, pretprijetnih fondova Europske unije, proračuna jedinica lokalne samouprave te od onečišćivača. Sanacija „crnih točaka“ sufinancira se sredstvima Fonda prema programu rada Fonda te posebnim

programima sanacije. Prema Pravilniku o uvjetima i načinu dodjeljivanja sredstava Fonda te kriterijima i mjerilima za ocjenjivanje zahtjeva za dodjeljivanje sredstava Fonda, korisnici mogu ostvariti sredstva Fonda do 100,0 % opravdanih troškova ukupne vrijednosti ulaganja ukoliko se radi o sanaciji lokacija visoko opterećenim opasnim otpadom određenim strateškim ili planskim dokumentima Republike Hrvatske.

U tablici broj 4, daju se podaci o lokacijama visoko onečišćenim otpadom, statusu provedbe i isplaćenim sredstvima Fonda do konca 2013.

Tablica broj 4

**Podaci o lokacijama visoko onečišćenim otpadom,
statusu provedbe i isplaćenim sredstvima Fonda do konca 2013.**

Redni broj	Lokacija visoko onečišćena otpadom	Status sanacije	Isplaćena sredstva Fonda (u kn)
	1	2	3
„Crne točke“			
1.	Zemljište bivše tvornice Koksar u Bakru	Sanacija završena 2010.	47.535.593,50
2.	Bazeni crvenog mulja i otpadne lužnate vode bivše tvornice glinice kod Obrovca	Sanacija u tijeku	137.950.079,83
3.	Odlagalište šljake u Kaštelanskom zaljevu	Sanacija u tijeku	1.917.865,00
4.	Odlagalište s većom količinom opasnog otpada Lemić brdo kod Karlovca	Sanacija u pripremi	1.094.621,49
5.	Sanacija tvornice Salonit i sanacija Mravinačke kave kod Splita	Sanacija završena u 2010.	121.383.951,67
6.	Jama Sovjak kod Rijeke	Sanacija nije započela	0,00
7.	Odlagalište šljake TE Plomin I	Sanacija završena u 2010.	0,00
8.	Odlagalište zauljenih muljeva u Botovu	Sanacija nije započela	0,00
9.	Odlagalište fosfogipsa tvornice Petrokemija u Kutini	Sanacija nije započela	0,00
Ukupno (1. – 9.)			309.882.111,49
Druge lokacije			
10.	Onečišćeno zemljište na području bivše tvornice elektrode i ferolegura u Šibeniku	Sanacija završena u 2013.	25.897.346,43
11.	Sanacija bivše tvornice Borovo u Vukovaru	Sanacija završena 2010.	3.335.203,00
12.	Sanacija mazuta u okviru bivše tvornice vijaka TVIK u Kninu	Sanacija nije započela	0,00
13.	Sanacija katrana s plaže Salbunara na otoku Biševu	Sanacija završena u 2007.	103.500,00
Ukupno (10. – 13.)			29.336.049,43
Sveukupno			339.218.160,92

Utvrđeno je šest lokacija za koje više ne postoji odgovorna pravna osoba i koje je obvezna sanirati Republika Hrvatska, a to su zemljište bivše tvornice Koksar u Bakru, bazeni crvenog mulja i otpadne lužnate vode bivše tvornice glinice kod Obrovca, odlagalište šljake u Kaštelanskom zaljevu, odlagalište s većom količinom opasnog otpada Lemić brdo kod Karlovca, odlagalište azbesta tvornice Salonit i sanacija Mravinačke kave kod Splita te jama Sovjak kod Rijeke.

Također, predviđena je sanacija bivše tvornice Borovo u Vukovaru, sanacija katrana s plaže Salbunara na otoku Biševu te onečišćenog zemljišta na području bivše tvornice elektrode i ferolegura u Šibeniku. Za odlagalište zauljenih muljeva u Botovu, odlagalište šljake TE Plomin I, odlagalište fosfogipsa tvornice Petrokemija u Kutini te sanaciju mazuta u okviru bivše tvornice vijaka TVIK u Kninu poznati su vlasnici odnosno korisnici i oni su odgovorni za sanaciju. Do konca 2013. završena je sanacija zemljišta bivše tvornice Koksar u Bakru, sanacija tvornice Salonit i Mravinačke kave kod Splita, odlagališta šljake TE Plomin I, onečišćenog zemljišta na području bivše tvornice elektrode i ferolegura u Šibeniku, sanacija bivše tvornice Borovo u Vukovaru te sanacija katrana s plaže Salbunara na otoku Biševu. Sanacije su provedene na temelju izrađenih programa sanacije za navedene lokacije. Za sanaciju bazena crvenog mulja i otpadne lužine bivše tvornice glinice u Obrovcu i sanaciju lokacije na kojoj se nalaze veće količine pepela i šljake u Kaštelanskom zaljevu je u tijeku postupak dopune programa sanacije i izrade projektne dokumentacije. Za sanaciju jame Sovjak kod Rijeke u pripremi je sufinanciranje iz fondova Europske unije.

<http://vijesti.hrt.hr>

Za sanaciju odlagališta zauljenih muljeva u Botovu (program sanacije je naručilo društvo Hrvatske željeznice u 2006., ali nije prihvaćen od Ministarstva, jer su zatraženi dodatni istražni radovi koji nisu provedeni), odlagališta fosfogipsa tvornice Petrokemija u Kutini te sanaciju mazuta u sastavu bivše tvornice vijaka TVIK u Kninu, a za koje su poznati vlasnici odnosno korisnici, nisu poduzete aktivnosti.

Sanacijom odlagališta Lemić brdo kod Karlovca, potrebno je zbrinuti oko 14 000 m³ opasnog otpada. U 2007. je izrađen program sanacije kojeg je prihvatilo Ministarstvo, a u 2011. ishoda je pravomoćna građevinska dozvola. Od 2007. do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.) kada je u izradi dokumentacija za prijavu za sufinanciranje iz fondova Europske unije, poduzeto je vrlo malo aktivnosti koje su se sporo provodile.

Sve sanacije su prema Planu gospodarenja otpadom trebale biti dovršene do konca 2011. Od ukupno planiranih devet prioriternih lokacija i četiri druge lokacije, do konca 2013. sanirano je šest lokacija, za dvije se radi dopuna programa sanacije, za četiri sanacija nije započela, a jedna lokacija je prijavljena na sufinanciranje iz fondova Europske unije. Navedene sanacije su Strategijom i Planom gospodarenja otpadom predviđene kao jedan od prioriteta u sustavu gospodarenju otpadom u Republici Hrvatskoj.

Državni ured za reviziju predlaže ubrzati provedbu sanacije lokacija visoko onečišćenih otpadom koje su određene kao prioritetne aktivnosti u sustavu gospodarenja otpadom, zaštite okoliša i zdravlja ljudi, posebice za sanaciju lokacija visoko onečišćenih otpadom koje je obvezna provesti Republika Hrvatska.

Uspostava potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom

Strategijom gospodarenja otpadom je razvitak informacijskog sustava određen kao jedan od uvjeta za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Informatizaciju je planirano ostvariti osiguranjem potrebnih resursa za prikupljanje podataka i izvještavanje o otpadu, edukacijom i obrazovanjem onih koji moraju dostavljati podatke i koji ih prikupljaju, uspostavljanjem baza podataka određenih propisima, izvješćivanjem Europske unije, izgrađivanjem informacijskog sustava koji će osiguravati pouzdane i pravodobne podatke na temelju kojih će biti moguće redovito izvješćivanje o stanju na području otpada, razvitkom nacionalnog skupa pokazatelja za praćenje područja otpada te unaprjeđenjem kvalitete, kvantitete i usporedivosti podataka o otpadu.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav gospodarenja otpadom služi nadzoru provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj. Informacijski sustav je sastavni dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji se vodi prema zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša. Nadležna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima osiguravaju, pravodobno i bez naknade, podatke iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava. Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav te na temelju prikupljenih podataka izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša. Ministarstvo nadzire vođenje informacijskog sustava.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju Agenciji redovito izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, pa Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koje Agencija

koristi za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša nisu potpuni i kvalitetni, čime se onemogućava Agenciji pravilno i cjelovito prezentiranje donositeljima odluka i javnosti učinkovitost područne (regionalne) i lokalne samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Također, planove i izvješća o gospodarenju otpadom Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama koje su dostupne javnosti. S obzirom da većina jedinica ne dostavlja izvješća, ona nisu obuhvaćena ni objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj.

Državni ured za reviziju predlaže nadležnim tijelima županija, gradova i općina pravodobno osiguravati podatke iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava, kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj.

Također, predlaže uspostaviti kvalitetniju suradnju Ministarstva, Agencije i nadležnih tijela županija, gradova i općina, kako bi navedene jedinice dostavljale pravodobno podatke iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava te kako bi informacijski sustav bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša, obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. U navedeni Registar obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog imena i lozinke. Kod ispunjavanja obrazaca, obveznici trebaju voditi računa o kvaliteti prikazanih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležno tijelo u županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom, obvezno je procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka.

Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka.

Na svojim mrežnim stranicama, Agencija je objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliranja prijava, upisivanja netočnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca i pogrešno utvrđenog statusa otpada.

Revizijom je utvrđeno da obveznici započinju unos podataka u Registar za prethodnu godinu u drugoj polovici siječnja slijedeće godine za što imaju rok do 1. ožujka. Županija ima rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županija mora provjeriti podatke dostavljene od velikog broja obveznika. Županija kontaktira obveznike usmeno, pisano ili elektronskim putem te obavještava o obvezi dostave podataka i upozorava na pogreške i poziva da isprave. Pojedini obveznici dostavljaju podatke u papirnatom obliku zbog nesnalaženja u korištenju aplikacije za unos u Registar, a zaposlenici županije upisuju podatke u registar, pojedini dostavljaju podatke, iako više nisu obveznici, jer su prestali s radom, pojedini ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih i usmenih zamolbi. Navedene poslove kontrole i verifikacije podataka u županijskim uredima obavljaju jedan do dva zaposlenika. Nakon što u Registru stave oznaku da su podaci određenog korisnika verificirani, korisnički račun se zaključava, podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju predlaže županijama, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Revizijom je utvrđeno da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave većinom ne raspolažu cjelovitim podacima o praćenju provedbe svih aktivnosti na njenom području u sustavu gospodarenja otpadom. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, lokacijama odbačenog otpada, provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Zbog navedenoga, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na njenom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke dostavljati Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže županijama, gradovima i općinama voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, posebice podatke koji se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centara za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnju reciklažnih dvorišta.

Nadalje, skreće se pozornost gradovima i općinama na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom, planirano je ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i

komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju.

Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području, između ostalog, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativnih aktivnosti. Posebice bi trebala održavati javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

Većina jedinica lokalne samouprave provodi edukacije stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave na različite načine i to putem mrežne stranice jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, komunalnih društava i koncesionara, obavijesti lokalnog radija, televizije i tiska, letaka, plakata, oglasnih ploča i mjesnih zborova građana. Edukacija se provodi i u školama, vrtićima i javnim prostorima, a provode ju komunalna društva, jedinice lokalne samouprave i udruge koje se bave zaštitom okoliša. Posebnu pažnju bi trebalo posvetiti informiranju javnosti u seoskim sredinama gdje većinom prevladava stanovništvo starije životne dobi te educirati stanovništvo u svrhu izbjegavanja spaljivanja otpada u nekontroliranim uvjetima ili odlaganja otpada u prirodi, čime se povećava broj divljih odlagališta.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom gradova i općina.

Nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom i planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave

Nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom obavlja Ministarstvo. Strategijom i odredbama Uredbe o

unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zaštite okoliša i prirode propisano je da Ministarstvo nadzire provedbu Strategije i Plana gospodarenja otpadom. Prema odredbama Zakona o otpadu, Ministarstvo je bilo obvezno jednom godišnje, do 30. lipnja tekuće za prethodnu godinu, podnositi Vladi Republike Hrvatske izvješće o izvršenju utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera iz Plana gospodarenja otpadom.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da Ministarstvo obvezno podnosi Vladi Republike Hrvatske trogodišnje izvješće o izvršenju utvrđenih obveza, ostvarenja ciljeva i učinkovitosti poduzetih mjera iz Plana gospodarenja otpadom. Također je propisano da će Vlada Republike Hrvatske donijeti Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. do 31. prosinca 2013.

Revizijom je utvrđeno da do konca 2013. odnosno do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.), Ministarstvo nije podnijelo Vladi Republike Hrvatske nijedno izvješće o izvršenju utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera iz Plana gospodarenja otpadom koje je prema odredbama Zakona o otpadu bilo obvezno podnositi jednom godišnje, do 30. lipnja tekuće za prethodnu godinu. Također, do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.), Ministarstvo nije donijelo Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015., koje je prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom trebalo donijeti do 31. prosinca 2013.

Državni ured za reviziju predlaže podnositi izvješća Vladi Republike Hrvatske o izvršenju utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera određenih Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj u roku propisanom odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave obavlja Ministarstvo. Prema odredbama Zakonu o otpadu, nadležni uredi županija odnosno Grada Zagreba su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini odnosno gradskoj skupštini Grada Zagreba te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Revizijom je utvrđeno da su od 2007. do konca 2013. izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom županije, gradovi i općine donosili na različite načine. Pojedine županije, gradovi i općine su donijele navedena izvješća za sve godine, pojedine za određene godine, a pojedine u izvješćima za jednu godinu obuhvaćaju nekoliko prethodnih

godina ili određeno razdoblje. Izvješća sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, bez financijskih i količinskih pokazatelja, odnosno bez iskazane količine nabavljene opreme prema vrsti, bez iznosa troškova gospodarenja otpadom te bez izvora financiranja. Zbog navedenog je onemogućena usporedba količina i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na planirane količine i troškove. Većina gradova i općina te manji broj županija nije dostavljao izvješća o izvršenju planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji, niti su ih dostavljali u roku.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave dostavlja godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objavljuje ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave dostavlja godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objavljuje ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija objavljuje jednom godišnje objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama. Navedenim Zakonom su za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave propisane novčane kazne ukoliko ne dostave navedena izvješća.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu. Također predlaže županijama, Ministarstvu i Agenciji dostavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom u propisanom roku te ih objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama.

Predlaže se u godišnjim izvješćima o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju. Posebice predlaže u godišnjim izvješćima o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška te izvore financiranja.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom u

Republici Hrvatskoj. Ciljevi revizije bili su: ocijeniti provedbu Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj i planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj i planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Na temelju provedenih postupaka i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju je ocijenio da gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave nije dovoljno učinkovito. Ministarstvu, Fondu, Agenciji te jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave su dane preporuke s ciljem povećanja učinkovitosti gospodarenja otpadom.

U Istarskoj, Međimurskoj i Primorsko-goranskoj županiji provedene su značajne aktivnosti na uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u dijelu koji se odnosi na izgradnju centara za gospodarenje

otpadom, odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, naplatu komunalnih usluga prema količini preuzetog otpada, edukaciju te provedbu sanacije odlagališta

Državni ured za reviziju je predložio Ministarstvu, Fondu i Agenciji:

- Provoditi aktivnosti radi uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom čime bi se povećale količine odvojeno prikupljenog, recikliranog i obrađenog komunalnog otpada. (Ministarstvo, Fond i Agencija)
- Poduzeti aktivnosti kako bi se smanjile količine odloženog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima, a time i ostvarili ciljevi određeni Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, Zakonom o održivom gospodarenju otpadom i međunarodnim obvezama te poštivali propisani rokovi. (Ministarstvo, Fond i Agencija)
- Ubrzati aktivnosti pri određivanju područja za izgradnju građevina za gospodarenje otpadom te poticati i povezivati jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave s ciljem zajedničkog planiranja i izgradnje građevina i postrojenja za gospodarenje otpadom. (Ministarstvo i Fond)
- S obzirom da je Strategijom i Planom gospodarenja otpadom te planovima gospodarenja otpadom županija, gradova i općina predviđeno uspostavljanje regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom, predlaže se utvrditi prioritete i rizike i u skladu s tim, realno planirati rokove za pojedine faze izgradnje centara za gospodarenje otpadom te poduzeti radnje za djelotvornije i učinkovitije djelovanje svih sudionika sustava gospodarenja otpadom na državnoj, regionalnoj, lokalnoj i mjesnoj razini. (Ministarstvo i Fond)

- S obzirom da priprema i izrada potrebnih studija, provedba postupaka javne nabave i sam postupak sanacije i zatvaranja odlagališta, zahtijeva dulje vremensko razdoblje, postoji rizik završetka poslova zatvaranja odlagališta u propisanom roku (do konca 2017.), te je potrebno poduzimati aktivnosti za smanjenje broja odlagališta, u skladu s rokovima koji su predviđeni Planom gospodarenja otpadom i propisani odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Potrebno je poduzeti sve aktivnosti za provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja centara za gospodarenje otpadom. (Ministarstvo i Fond)
- Ubrzati provedbu sanacije lokacija visoko onečišćenih otpadom, koje su određene kao prioritetne aktivnosti u sustavu gospodarenja otpadom, zaštite okoliša i zdravlja ljudi, posebice za sanaciju lokacija visoko onečišćenih otpadom koje je obvezna provesti Republika Hrvatska. (Ministarstvo i Fond)
- Uspostaviti kvalitetniju suradnju s nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kako bi one mogle pravodobno dostavljati podatke iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava te kako bi informacijski sustav bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj. (Ministarstvo i Agencija)
- U suradnji sa županijama, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama. (Ministarstvo i Agencija)

- Podnositi izvješća Vladi Republike Hrvatske o izvršenju utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera određenih Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj u roku propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. (Ministarstvo i Agencija)

Državni ured za reviziju je predložio jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, te na prijedlog plana gospodarenja otpadom ishoditi prethodnu suglasnost nadležnog ministarstva, odnosno na prijedlog plana gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša. Objaviti plan gospodarenja otpadom u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Gradovi i općine koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, trebaju uskladiti plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzimati mjere kako bi skupljanjem i odvozom komunalnog otpada na području gradova i općina bila obuhvaćena sva naselja i svi korisnici usluga skupljanja i odvoza komunalnog otpada.
- Obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada povjeriti u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom uvrstiti kao prioritetne projekte u programe izgradnje komunalne infrastrukture te osigurati funkcioniranje barem jednog reciklažnog dvorišta u svakoj gradskoj četvrti. Potrebno je osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta. Koordinirati aktivnosti tijela u postupku kompostiranja biootpada, odnosno usporedno razvijati sustav skupljanja komunalnog biootpada i osiguranje infrastrukture za kompostiranje, u svrhu učinkovitog trošenja sredstava.
- Poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u županijama i Gradu Zagrebu, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- S obzirom da su izgradnja centara za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica te sanacija i zatvaranje postojećih službenih odlagališta zahtjevni projekti, a rok njihove

realizacije je konac 2018., potrebno je poduzimati radnje za rješavanje i usklađivanje aktivnosti svih subjekata uključenih u izgradnju centara za gospodarenje otpadom na državnoj, regionalnoj, lokalnoj i mjesnoj razini, u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u ugovorenim rokovima. Potrebno je aktivnije uključivanje jedinica lokalne samouprave u planiranje i provedbu svih radnji potrebnih za realizaciju projekata izgradnje centara za gospodarenje otpadom. Također, potrebno je ubrzati aktivnosti pri određivanju područja za izgradnju građevina za gospodarenje otpadom te poticati i povezivati jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave s ciljem zajedničkog planiranja i izgradnje građevina i postrojenja za gospodarenje otpadom.

- Doznačena sredstva za sanaciju odlagališta trošiti za predviđene namjene te poduzimati aktivnosti na pripremi i provedbi sanacije odlagališta i njihova zatvaranja do izgradnje i otvaranja županijskih odnosno regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2018.
- S obzirom da priprema i izrada potrebnih studija, provedba postupaka javne nabave i postupak sanacije i zatvaranja odlagališta, zahtijeva dulje vremensko razdoblje, postoji rizik završetka poslova zatvaranja odlagališta u propisanom roku, predlaže se poduzimati aktivnosti za smanjenje broja odlagališta u skladu s rokovima predviđenim Planom gospodarenja otpadom te rokovima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

- U suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta na području gradova i općina, provoditi edukacije građana o štetnosti stvaranja divljih odlagališta za okoliš te poduzimati mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osiguravati podatke iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj. Potrebno je uspostaviti kvalitetniju suradnju s Ministarstvom i Agencijom te dostavljati pravodobno podatke iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava.
- Županije trebaju, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, posebice podatke koji se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centara za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i na izgradnju reciklažnih dvorišta. Skreće se pozornost gradovima i općinama na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.
- Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Potrebno je sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom.
- Sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih županijama u propisanom roku te objavljivati u svom službenom glasilu. Također, županijama dostavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama.
- U godišnjem izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Skreće se pozornost da, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može sporazumno osigurati zajedničku provedbu mjera gospodarenja otpadom, odnosno više jedinica lokalne samouprave može sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje jedne ili više obveza utvrđenih Zakonom, a koje se odnose na osiguranje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada, odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike te krupnog (glomaznog) otpada, sprječavanje odbacivanja otpada na način koji nije u skladu sa Zakonom te uklanjanje tako odbačenog otpada, provedbu Plana, donošenje i provedbu

plana gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, provođenje izobrazno-informativne aktivnosti na svom području i mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom odnosno smanjila količina otpada na području županija, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

U prilogu 2 daju se pojedinačna izvješća o obavljenim revizijama učinkovitosti gospodarenja otpadom (22 izvješća).

Prilog 1 Zakoni i drugi propisi koji uređuju sustav gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj

- **Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske** (Narodne novine 30/09)
- **Nacionalna strategija zaštite okoliša** (Narodne novine 46/02)
- **Nacionalni plan djelovanja za okoliš** (Narodne novine 46/02)
- **Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske** (Narodne novine 130/05)
- **Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine** (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11)
- **Direktiva Vijeća o odlaganju otpada** (Directive 1999/31/EC on the landfill of waste), od 26. travnja 1999.
- **Odluka Vijeća o principima, prioritetima i uvjetima europskog partnerstva s Republikom Hrvatskom** (2004/648/EC), od 13. rujna 2004.
- **Okvirna direktiva Vijeća o otpadu** (Directive 2008/98/EC of the European Parliament and of the Council on waste and repealing certain Directives), od 19. studenoga 2008.
- **Ugovor država članica i Republike Hrvatske o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji** (Narodne novine – Međunarodni ugovori 2/12)
- **Zakon o otpadu** (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09)
- **Zakon o održivom gospodarenju otpadom** (Narodne novine 94/13)
- **Zakon o zaštiti okoliša** (Narodne novine 80/13)
- **Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi** (Narodne novine 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12 i 19/13-pročišćeni tekst)
- **Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj** (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13)
- **Zakon o komunalnom gospodarstvu** (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11 i 144/12)
- **Zakon o područjima posebne državne skrbi** (Narodne novine 86/08, 57/11 i 51/13)
- **Zakon o brdsko-planinskim područjima** (Narodne novine 12/02, 32/02, 117/03, 42/05, 90/05, 80/08, 83/08 i 148/13)
- **Zakon o Gradu Zagrebu** (Narodne novine 62/01, 125/08, 36/09)
- **Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost** (Narodne novine 107/03 i 144/12)
- **Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zaštite okoliša i prirode** (Narodne novine 10/14)
- **Uredba o informacijskom sustavu zaštite okoliša** (Narodne novine 68/08)
- **Pravilnik o gospodarenju otpadom** (Narodne novine 23/14 i 51/14)
- **Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša** (Narodne novine 35/08)
- **Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada** (Narodne novine 117/07, 111/11, 17/13 i 62/13)
- **Pravilnik o postupku objavljivanja natječaja i o odlučivanju o odabiru korisnika sredstava Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost** (Narodne novine 153/11)
- **Pravilnik o uvjetima i načinu dodjeljivanja sredstava Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, te kriterijima i mjerilima za ocjenjivanje zahtjeva za dodjeljivanje sredstava Fonda** (Narodne novine 18/09, 42/12 i 73/13)
- **Naputak o načinu izračuna naknade gospodarenja komunalnim otpadom** (Narodne novine 129/11 i 137/11)
- **Smjernice Priprema plana gospodarenja otpadom: metodološke upute** (Preparing a Waste Management Plan: A methodological guidance note), 2003.
- odluke predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

IZVJEŠĆE O
OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Bjelovar, listopad 2014

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
- Planovi gospodarenja otpadom	4
- Sustav odvojenog prikupljanja otpada	6
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	12
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	13
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	18
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	20
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	20
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE	24
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	27

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar
KLASA: 041-01/13-10/25
URBROJ: 613-09-14-77

Bjelovar, 6. listopada 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM
NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Bjelovarsko-bilogorske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 6. listopada 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Bjelovarsko-bilogorska županije (županija, pet gradova i 18 općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Bjelovarsko-bilogorska županija ima 323 naselja. Jedan grad, četiri općine i dva naselja u sastavu jednog grada pripadaju drugoj skupini područja posebne državne skrbi, a tri općine pripadaju trećoj skupini. Površina županije je 2 640 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., županija ima 119 764 stanovnika, 41 181 kućanstava i 40 774 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Bjelovarsko-bilogorske županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Bjelovarsko-bilogorske županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva

U fazi planiranja i obavljanja pripremni radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu Fond) te drugi dostupni podaci

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
- analiziran je plan gospodarenja otpadom Bjelovarsko-bilogorske županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Bjelovarsko-bilogorske županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom analizirana su izvješća Agencije i Fonda
- analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- obavljeni su razgovori s odgovornim osobama te pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Bjelovarsko-bilogorske županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Bjelovarsko-bilogorska županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Bjelovarsko-bilogorske županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog prikupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Bjelovarsko-bilogorske županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Bjelovarsko-bilogorske županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Bjelovarsko-bilogorske županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Bjelovarsko-bilogorske županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpad. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvještavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog prikupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština Bjelovarsko-bilogorske županije je u prosincu 2007. usvojila Plan gospodarenja otpadom Bjelovarsko-bilogorske županije za razdoblje 2007.-2015. Sadrži sve elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu. Objavljen je u službenom glasilu i dostavljen Agenciji.

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županija više nema obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Planom gospodarenja otpadom Bjelovarsko-bilogorske županije su predviđena financijska sredstva za provedbu svih mjera u gospodarenju otpadom u iznosu 311.396.000,00 kn (tehnička dokumentacija 15.000.000,00 kn, centar za gospodarenje otpadom 113.900.000,00 kn, odvojeno prikupljanje otpada 57.150.000,00 kn i sanacija odlagališta 125.346.000,00 kn). Rok za nabavu opreme i izgradnju objekata za građevinski otpad utvrđen je koncem 2010., za nabavu opreme i izgradnju reciklažnih dvorišta, pretovarnih stanica, zelenih otoka i rashladnih kontejnera koncem 2011. te za izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom i kompostana koncem 2012. Planirani izvori financiranja su sredstva Fonda, županijski proračun, gradski i općinski proračuni, sredstva fondova Europske unije, krediti poslovnih banaka te druga sredstva.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Plan gospodarenja otpadom			
		Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Bjelovar	DA	11. studenoga 2010.	2010.-2015.	DA
2.	Grad Čazma	DA	24. ožujka 2010.	2010.-2015.	DA
3.	Grad Daruvar	DA	1. travnja 2010.	2007.-2015.	DA
4.	Grad Garešnica	DA	21. lipnja 2010.	2008.- 2015.	DA
5.	Grad Grubišno Polje	DA	26. veljače 2009.	2007.-2015.	DA
6.	Općina Berek	DA	9. rujna 2008.	2008.-2016.	DA
7.	Općina Dežanovac	DA	1. travnja 2010.	2007.-2015.	DA
8.	Općina Đulovac	DA	4. ožujka 2013.	2008.-2015.	DA
9.	Općina Hercegovac	DA	24. svibnja 2011.	2010.-2018.	DA
10.	Općina Ivanska	DA	15. prosinca 2011.	2011.-2016.	DA
11.	Općina Kapela	DA	16. ožujka 2009.	2008.-2016.	DA
12.	Općina Končanica	DA	23. ožujka 2010.	2010.-2018.	DA
13.	Općina Nova Rača	DA	18. prosinca 2008.	2008.-2016.	DA
14.	Općina Rovišće	DA	11. rujna 2008.	2008.-2016.	DA
15.	Općina Severin	DA	1. lipnja 2011.	2011.-2019.	DA
16.	Općina Sirač	DA	9. ožujka 2010.	2010.-2018.	DA
17.	Općina Šandrovac	DA	18. ožujka 2011.	2010.-2018.	DA
18.	Općina Štefanje	DA	29. travnja 2011.	2011.-2015.	DA
19.	Općina Velika Pisanica	DA	29. prosinca 2008.	2008.-2016.	DA
20.	Općina Velika Trnovitica	DA	14. lipnja 2010.	2010.-2018.	DA
21.	Općina Veliki Grđevac	DA	11. ožujka 2011.	2008.-2016.	DA
22.	Općina Veliko Trojstvo	DA	22. listopada 2010.	2010.-2018.	DA
23.	Općina Zrinski Topolovac	DA	8. travnja 2011.	2011.-2019.	DA

Na području Bjelovarsko-bilogorske županije sve jedinice lokalne samouprave su donijele planove gospodarenja otpadom, ali planove nisu donijele u propisanom roku. Sve jedinice lokalne samouprave su planove gospodarenja otpadom objavile u službenom glasilu. Jedna jedinica lokalne samouprave (Općina Štefanje) je donijela plan gospodarenja otpadom za razdoblje kraće od šest godina.

Prema odredbi članka 11. Zakona o otpadu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave je trebalo donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina s propisanim elementima i objaviti ga u službenom glasilu, a prema odredbi članka 100. istog Zakona trebalo ga je donijeti do 30. prosinca 2005. Prema odredbama članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave treba donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina te ga objaviti u službenom glasilu.

Navedeni plan treba sadržavati analizu, ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno prikupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, mjere potrebne za ostvarivanje smanjivanja ili nastanka otpad uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada, opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana.

Pojedini planovi gospodarenja otpadom ne sadrže sve elemente koji su bili propisani odredbom članka 11. Zakona o otpadu te nisu usklađeni s Planom gospodarenja otpadom Bjelovarsko-bilogorske županije u dijelu koji se odnosi na popis opreme i objekata potrebnih za odvojeno prikupljanje otpada (zeleni otoci, reciklažna dvorišta, mini reciklažna dvorišta, rashladni kontejneri, kompostane, reciklažna dvorišta građevinskog otpada) te rokove izvršenja pojedinih mjera. Navedeno nije bilo u skladu s odredbom članka 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu kojom je propisano da planovi gospodarenja otpadom gradova i općina moraju biti usklađeni sa županijskim planom gospodarenja otpadom.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu, do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

- Sustav odvojenog prikupljanja otpada

Sve jedinice lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada nije obuhvaćeno osam naselja na području grada Grubišno Polje (od ukupno 24 naselja) te pet naselja na području općine Velika Pisanica (od ukupno osam naselja) zbog velike udaljenosti od drugih naselja i malog broja stanovnika, zbog čega prikupljanje i odvoz komunalnog otpada nije ekonomski isplativ.

Osim navedenog, u gradu Garešnica i općinama Hercegovac, Rovišće, Nova Rača i Velika Trnovitica obuhvaćena su sva naselja organiziranim odvozom komunalnog otpada, ali ne i sva kućanstva. Koncem 2013. na području Bjelovarsko-bilogorske županije organiziranim sakupljanjem i odvozom komunalnog otpada obuhvaćeno je 83,4 % domaćinstava.

Poslove skupljanja otpada na području Bjelovarsko-bilogorske županije obavlja šest komunalnih društava (u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave) u skladu s odlukama o povjeravanju poslova komunalnim društvima te putem dva koncesionara u skladu s odlukama o dodjeli koncesija. S komunalnim društvima i koncesionarima su zaključeni ugovori.

Prema odredbi članka 31. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica odnosno udjela, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji. Odredbom članka 187. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da trgovačka društva, javne ustanove i službe - vlastiti pogoni koji su osnovala jedinice lokalne samouprave i koje su do dana stupanja na snagu navedenog Zakona obavljale komunalnu djelatnost održavanja čistoće, u dijelu koji se odnosi na skupljanje i odvoz komunalnog otpada na određena odlagališta i komunalnu djelatnost odlaganja komunalnog otpada na temelju odredbi Zakona o komunalnom gospodarstvu nastavljaju obavljati te djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu do donošenja odluke o dodjeli obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada iz članka 31. stavak 2., odnosno donošenja odluke o davanju koncesije iz članka 31. stavka 7. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada povjeriti u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

U tablici broj 2 se daju podaci o skupljačima komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada na području
Bjelovarsko-bilogorske županije na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	Komunalac d.o.o., Bjelovar	Grad Bjelovar, općine Kapela, Nova Rača, Rovišće, Severin, Šandrovac, Velika Pisanica, Veliko Trojstvo i Zrinski Topolovac
2.	Komunalije d.o.o., Čazma	Grad Čazma
3.	Darkom d.o.o., Daruvar	Grad Daruvar, općine Dežanovac, Đulovac, Končanica i Sirač
4.	Komunalac d.o.o., Garešnica	Grad Garešnica, općine Berek, Hercegovac i Velika Trnovitica
5.	Komunalac d.o.o., Grubišno Polje	Grad Grubišno Polje
6.	Veliki Grđevac d.o.o.	Općina Veliki Grđevac
7.	Eko-Flor Plus d.o.o., Oroslavje	Općina Ivanska
8.	Mull trans d.o.o., Varaždin	Općina Štefanje

Komunalna društva i koncesionari unose podatke o vrsti i količini otpada u Registar onečišćavanja okoliša, a unesene podatke kontrolira županijski upravni odjel nadležan za poslove zaštite okoliša. Otpad (staklena i plastična ambalaža, papirna i kartonska ambalaža i elektronička oprema) koji skupljaju drugi koncesionari se predaje oporabiteljima u zemlji i inozemstvu.

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Bjelovarsko-bilogorske županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Bjelovarsko-bilogorske županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta
Bjelovarsko-bilogorske županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja) te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Doline , Bjelovar, Komunalac d.o.o., Bjelovar	Grad Bjelovar, općine Kapela, Nova Rača, Rovišće, Severin, Šandrovac, Velika Pisanica, Veliko Trojstvo i Zrinski Topolovac	19 428	18 418	16 303
2.	Široke livade , Čazma Komunalije d.o.o., Čazma	Grad Čazma	3 400	3 011	4 146
3.	Cerik , Daruvar Darkom d.o.o., Daruvar	Grad Daruvar, općine Dežanovac, Đulovac, Končanica i Sirač	3 338	3 331	3 264
4.	Johovača , Velika Mlinska Komunalac d.o.o., Garešnica	Grad Garešnica, općine Berek, Hercegovac i Velika Trnovitica	2 427	11 703	13 790
5.	Prdovac , Grubišno Polje Komunalac d.o.o., Grubišno Polje	Grad Grubišno Polje	2 640	2 290	2 131
6.	Crekušina , Veliki Grđevac Veliki Grđevac d.o.o.	Općina Veliki Grđevac	600	300	*56
Ukupno			31 833	39 053	39 690

odlagalište Cemušina je zatvoreno u ožujku 2013. i od tada se otpad odlaže na odlagalište Johovača

Iz tablice je vidljivo da se povećava godišnja količina komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Količina odloženog komunalnog otpada, koji obuhvaća miješani i krupni (glomazni otpad), za 2013. je 39 690 t, što je za 1,6 % više u odnosu na 2012., odnosno za 24,7 % više u odnosu na 2011.

Odložene količine otpada su manje od procijenjenih godišnjih količina u Planu gospodarenja otpadom Bjelovarsko-bilogorske županije. Prema navedenom Planu mjere i načini izbjegavanja i smanjenja nastajanja otpada su izbjegavanje otpada u proizvodnji, ponašanje potrošača i edukacija. Količina komunalnog otpada odloženog na odlagalištima se utvrđuje procjenom na temelju nosivosti vozila i broja istovara.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog prikupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Bjelovarsko-bilogorske županije su predviđena financijska sredstva potrebna za uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada u iznosu 57.150.000,00 kn. Odnosi se na izgradnju pet kompostana, sedam reciklažnih dvorišta, 16 mini reciklažnih dvorišta, jedanaest rashladnih kontejnera za otpad životinjskog podrijetla, šest objekata za građevinski otpad te 181 zeleni otok s kontejnerima. Broj zelenih otoka je dan kao preporuka, dok stvarni broj trebaju odrediti jedinice lokalne samouprave svojim planovima gospodarenja otpadom. Pojedine jedinice lokalne samouprave (Dežanovac, Kapela) svojim planovima gospodarenja otpadom nisu odredile broj zelenih otoka, što nije u skladu s Planom gospodarenja otpadom Bjelovarsko-bilogorske županije.

U razdoblju od početka 2007. do konca 2013. sustav odvojenog prikupljanja otpada je uspostavljen samo u malom dijelu koji se odnosi na postavljanje zelenih otoka (kontejneri za odvojeno prikupljanje papira, plastike, stakla i metala), odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada te uvođenje primarne reciklaže za papir. Također su nabavljana i specijalna komunalna vozila za odvojeno prikupljanje i odvoz otpada te su nabavljane plastične kante za kućanstva za miješani komunalni otpad.

Radi poticanja odvojenog prikupljanja otpada, Fond je s jedinicama lokalne samouprave zaključivao sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera te specijalnih komunalnih vozila za odvojeno prikupljanje i odvoz otpada. Udjel sufinanciranja Fonda se kretao u visini od 35,0 % do 80,0 % ugovorene vrijednosti. Do konca 2013. Fond je jedinicama lokalne samouprave Bjelovarsko-bilogorske županije za nabavu kanti i kontejnera doznačio 3.204.174,70 kn.

U navedenom razdoblju je većina jedinica lokalne samouprave (gradovi Bjelovar, Daruvar, Čazma, Garešnica i Grubišno Polje, Općina Sirač) djelomično uspostavila sustav odvojenog prikupljanja papira, plastike, stakla i metala postavljanjem zelenih otoka. Broj zelenih otoka i rokovi uspostave nisu realizirani prema planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, niti su dostupni svim korisnicima. Primarnu reciklažu za papir uvele su četiri jedinice lokalne samouprave (gradovi Bjelovar, Daruvar i Garešnica te Općina Sirač), a papir se prikuplja u zasebnim plastičnim vrećama i odvozi jednom mjesečno.

Odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada provodi većina jedinica lokalne samouprave na način da se prikupljanje i odvoz provodi dva puta godišnje s kućnog praga. Glomazni otpad se odlaže na odlagališta otpada gdje se razvrstava te se pojedine vrste otpada odvajaju i predaju koncesionarima. Od 23 jedinice lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, pet jedinica lokalne samouprave (općine Dežanovac, Đulovac, Ivanska, Kapela i Zrinski Topolovac) do konca 2013. nisu uvele nikakve mjere odvojenog prikupljanja otpada. Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom koji je donesen u srpnju 2013., propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada.

Način izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva odnosno koncesionara na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave, a obračunava se na različite načine: prema površini prostora, broju članova kućanstava, količini odnosno obujmu kante i kontejnera ili jedinstveno (paušal - za sve korisnike jednako). Na utvrđivanje cijene utječe broj odvoza (jednom ili dva puta tjedno te jednom ili dva puta mjesečno) i broj članova kućanstava (cijena se umanjuje samcima i umirovljenicima). Cijena skupljanja i odvoza krupnog (glomaznog) otpada je uključena u cijenu redovnog skupljanja i odvoza komunalnog otpada. Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika. Cijena se obračunava na temelju odluke o javnoj usluzi prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada.

Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.), jedinice lokalne samouprave Bjelovarsko-bilogorske županije nisu donijele odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Prema odredbi članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja treba biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (lipanj 2014.) Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Bjelovarsko-bilogorske županije se smanjila 2013. u odnosu na 2012. Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada za 2011. je 21 416 t, za 2012. je 26 313 t, a za 2013. je 23 025 t (neverificirani podaci) što je za 12,5 % manje u odnosu na 2012., a više za 7,5 % u odnosu na 2011. Za očekivati je da bi se količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada značajnije smanjivala da su gradovi i općine osigurali odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava (posebne posude) te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. na području Bjelovarsko-bilogorske županije nije izgrađena niti jedna kompostana, a planirana je izgradnja pet kompostana.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni (biorazgradivi) otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugi otpad). Lokacije za izgradnju reciklažnih dvorišta su određene planovima gospodarenja otpadom i prostornim planovima gradova i općina. Do konca 2013. na području Bjelovarsko-bilogorske županije nije izgrađeno niti jedno reciklažno dvorište, iako je od 2008. do 2011. planirana izgradnja sedam reciklažnih dvorišta te 16 mini reciklažnih dvorišta. Pojedine jedinice lokalne samouprave su planirale izgradnju reciklažnog dvorišta na prostoru postojećih službenih odlagališta komunalnog otpada, a nakon sanacije i zatvaranja, što nisu mogle realizirati, jer nije izgrađen županijski centar za gospodarenje otpadom. Odredbama članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je bilo propisano da su gradovi i općine dužni na svom području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008. te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbama članka 35. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna osigurati na svom području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem.

Odredbama članka 35. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011., te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana. Planirano je da će do konca 2007. sve županije i Grad Zagreb imati donesen plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektnu dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje, osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon te će do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

Prostornim planom i Planom gospodarenja otpadom Bjelovarsko-bilogorske županije za razdoblje 2007.-2015. predviđeno je da lokacija za izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom bude odlagalište „Doline“, koje će nakon izgradnje preuzimati obrađeni otpad s područja cijele Bjelovarsko-bilogorske županije. Također je planirana izgradnja tri pretovarne stanice na području gradova Čazma, Daruvar i Garešnica. Planirani rok izgradnje centra za gospodarenje otpadom bio je do konca 2012., a pretovarnih stanica do konca 2011. Ukupna ulaganja u izgradnju centra za gospodarenje otpadom su planirana u iznosu 113.900.000,00 kn. Do konca 2013. izgradnja županijskog centra za gospodarenje nije započela.

Bjelovarsko-bilogorska županija je u studenome 2009. osnovala trgovačko društvo Centar za gospodarenje otpadom Doline d.o.o. kao jedini osnivač s temeljnim kapitalom u iznosu 20.000,00 kn. Navedeno trgovačko društvo nije poslovalo i nema zaposlenika koncem 2013.

Bjelovarsko-bilogorska županija je sa svim jedinicama lokalne samouprave (osim s Gradom Bjelovarom) 2010. zaključila ugovore o gospodarenju i zbrinjavanju komunalnog otpada kojima su utvrđena prava i obveze u gospodarenju komunalnim otpadom, odnosno njegovom zbrinjavanju na centralnom odlagalištu Doline.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimati radnje za realizaciju projekata izgradnje centra za gospodarenje otpadom u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenja otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta. Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Na području Bjelovarsko-bilogorske županije koncem 2013. otpad se odlaže na pet odlagališta (Doline, Cerik, Johovača, Prdovac i Široke livade) čija sanacija je gotova ili u pripremi. Odlagališta su u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom na odlagalištu Doline koje je trebalo biti izgrađeno do konca 2012., nakon čega je planirano njihovo zatvaranje, prenamjena u reciklažna dvorišta ili u pretovarne stanice. S obzirom da županijski centar za gospodarenja otpadom nije izgrađen, navedena odlagališta su do daljnjega u upotrebi.

Za sanaciju navedenih službenih odlagališta od 2004. do 2013., Fond je sufinancirao 22.755.521,00 kn, jedinice lokalne samouprave 6.110.194,00 kn i komunalna trgovačka društva 2.309.721,00 kn, što ukupno iznosi 31.175.436,00 kn.

Unutar navedenih rashoda su i rashodi za šest odlagališta koja su zatvorena ranijih godina, a za čiju sanaciju je Fond isplatio 1.413.418,00 kn, a jedinice lokalne samouprave na čijem području se nalaze u iznosu 699.486,00 kn, što ukupno iznosi 2.112.904,00 kn.

U tablici broj 4 se daju podaci o stanju sanacije službenih odlagališta komunalnog otpada na području Bjelovarsko-bilogorske županije, po gradovima i općinama, utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji službenih odlagališta komunalnog otpada na području
Bjelovarsko-bilogorske županije do konca 2013.

u kn

Redni broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.			
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Komunalno društvo	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Cerik , Grad Daruvar	aktivno, gotova	11.778.453,00	2.944.615,00	0,00	14.723.068,00
2.	Doline , Grad Bjelovar	aktivno, gotova	574.936,00	0,00	862.404,00	1.437.340,00
3.	Johovača , Grad Garešnica	aktivno, gotova	1.828.275,00	174.238,00	1.447.317,00	3.449.830,00
4.	Prdovac , Grad Grubišno Polje	aktivno, sanacija u tijeku	6.714.695,00	1.747.057,00	0,00	8.461.752,00
5.	Široke livade (Bukovina) , Grad Čazma	aktivno, sanacija u tijeku	445.744,00	544.798,00	0,00	990.542,00
6.	Kozarevac , Općina Nova Rača	zatvoreno, sanacija u pripremi	272.936,00	0,00	0,00	272.936,00
7.	Stara Ciglana , Općina Severin	zatvoreno, sanacija u pripremi	152.843,00	101.896,00	0,00	254.739,00
8.	Cepidlake , Općina Đulovac	zatvoreno, sanacija u pripremi	336.480,00	237.241,00	0,00	573.721,00
9.	Križić , Srijemska Općina Ivanska	zatvoreno, sanacija u pripremi	174.168,00	81.042,00	0,00	255.210,00
10.	Rudina brdo , Općina Sirač	zatvoreno, sanacija u pripremi	127.856,00	192.023,00	0,00	319.879,00
11.	Cemušina , Općina Veliki Grđevac	zatvoreno, sanacija u pripremi	349.135,00	87.284,00	0,00	436.419,00
Ukupno			22.755.521,00	6.110.194,00	2.309.721,00	31.175.436,00

Odlagalište Doline se nalazi između naselja Mala Prespa i Stari Pavljani na površini 9,9853 ha. Započelo je s radom 1998., a zbrinjavanje otpada provodi komunalno društvo u vlasništvu Grada Bjelovara (Komunalac d.o.o., Bjelovar). Osim otpada s područja grada Bjelovara na navedeno odlagalište se odlaže otpad s područja osam jedinica lokalne samouprave (općine Kapela, Nova Rača, Rovišće, Severin, Šandrovac, Velika Pisanica, Veliko Trojstvo i Zrinski Topolovac). Odlagalište je započelo s radom 1998., sanirano je i otpad se odlaže sanitarno.

Opremljeno je mjerama zaštite okoliša (brtveni slojevi, sustav odvodnje i obrade procjednih voda, sustav otplinjavanja, monitoring površinske i procjedne vode i zraka). Odlagalište ima uporabnu, lokacijsku i građevinsku dozvolu za odlaganje komunalnog otpada.

Odlagalište Široke livade (Bukovina) se nalazi u Čazmi, površine 20 000 m². Započelo je s radom 1970., a zbrinjavanje otpada provodi komunalno društvo u vlasništvu Grada Čazme (Komunalije d.o.o., Čazma). Odlagalište je aktivno, a sanacija je u tijeku. Nije opremljeno mjerama za zaštitu okoliša. Odlagalište ima lokacijsku i građevinsku dozvolu za odlaganje komunalnog otpada. Otpad se odlaže s područja grada Čazme.

Odlagalište Cerik se nalazi u Daruvaru, površine 150 000 m². Započelo je s radom 1970., a zbrinjavanje otpada provodi komunalno društvo u vlasništvu Grada Daruvara (Darkom d.o.o. Daruvar). Odlagalište je aktivno, a sanacija je završena i otpad se odlaže sanitarno s područja grada Daruvara i općina Dežanovac, Đulovac, Končanica i Sirač. Opremljeno je mjerama zaštite okoliša (brtveni slojevi, sustav odvodnje i obrade procjednih voda, sustav otplinjavanja, kazete za azbest, monitoring vode). Odlagalište ima lokacijsku i građevinsku dozvolu za odlaganje komunalnog otpada.

Odlagalište Johovača se nalazi u Velikoj Trnovitici, površine 14 000 m². Započelo je s radom 1987., a zbrinjavanje otpada provodi komunalno društvo u vlasništvu Grada Garešnica (Komunalac d.o.o. Garešnica). Odlagalište je aktivno, a sanacija je završena i otpad se odlaže sanitarno s područja grada Garešnice i općina Berek, Hercegovac i Velika Trnovitica. Opremljeno je mjerama zaštite okoliša (brtveni slojevi, sustav odvodnje i obrade procjednih voda, sustav otplinjavanja, monitoring vode i zraka). Odlagalište ima uporabnu, lokacijsku i građevinsku dozvolu za odlaganje komunalnog otpada.

Odlagalište Prdavac se nalazi u Grubišnom Polju, površine 50 000 m². Započelo je s radom 1998., a zbrinjavanje otpada provodi komunalno društvo u vlasništvu Grada Grubišno Polje (Komunalac d.o.o. Grubišno Polje). Odlagalište je aktivno, a sanacija je u tijeku, nije opremljeno mjerama za zaštitu okoliša. Ima lokacijsku i građevinsku dozvolu za odlaganje komunalnog otpada.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji, Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prema kojima je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva postojeća odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.

Na području Bjelovarsko-bilogorske županije postoji više divljih odlagališta otpada, odnosno manjih neuređenih prostora koji nisu predviđeni za odlaganje otpada, a formirali su ih najčešće građani gdje odlažu građevinski i glomazni otpad. Dio divljih odlagališta je saniran ili je u fazi sanacije. Unatoč tome, još uvijek je znatan broj divljih odlagališta koje je prema planu potrebno sanirati do konca 2015.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima komunalnog otpada na području Bjelovarsko-bilogorske županije po jedinicama lokalne samouprave te utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području Bjelovarsko-bilogorske županije i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013. (u kn)		
				Fond	Sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Grad Bjelovar	10	7	0,00	140.683,00	140.683,00
2.	Grad Čazma	11	11	466.200,00	569.800,00	1.036.000,00
3.	Grad Daruvar	0	0	0,00	0,00	0,00
4.	Grad Garešnica	3	3	0,00	0,00	0,00
5.	Grad Grubišno Polje	16	7	339.469,00	155.268,00	494.737,00
6.	Općina Berek	3	3	411.440,00	102.860,00	514.300,00
7.	Općina Dežanovac	7	3	0,00	46.900,00	46.900,00
8.	Općina Đulovac	4	2	260.447,00	40.892,00	301.339,00
9.	Općina Hercegovac	1	1	0,00	7.925,00	7.925,00
10.	Općina Ivanska	2	0	0,00	0,00	0,00
11.	Općina Kapela	13	0	0,00	0,00	0,00
12.	Općina Končanica	5	5	86.376,00	252.309,00	338.685,00
13.	Općina Nova Rača	3	1	0,00	3.758,00	3.758,00
14.	Općina Rovišće	4	2	0,00	25.000,00	25.000,00
15.	Općina Severin	2	0	0,00	0,00	0,00
16.	Općina Sirač	6	6	0,00	49.464,00	49.464,00
17.	Općina Šandrovac	5	5	0,00	23.786,00	23.786,00
18.	Općina Štefanje	2	2	0,00	86.511,00	86.511,00
19.	Općina Velika Pisanica	7	5	310.151,00	133.589,00	443.740,00
20.	Općina Velika Trnovitica	5	5	0,00	23.091,00	23.091,00
21.	Općina Veliki Grđevac	15	11	225.291,00	96.553,00	321.844,00
22.	Općina Veliko Trojstvo	3	3	0,00	0,00	0,00
23.	Općina Zrinski Topolovac	0	0	0,00	0,00	0,00
Ukupno		127	82	2.099.374,00	1.758.389,00	3.857.763,00

U sanaciju divljih odlagališta Fond je do konca 2013. uložio 2.099.374,00 kn, a jedinice lokalne samouprave 1.758.389,00 kn, što ukupno iznosi 3.857.763,00 kn. U pojedinim jedinicama lokalne samouprave su organizirane akcije građana na čišćenju manjih divljih odlagališta. Prema podacima jedinica lokalne samouprave, onečišćenja se unatoč mjerama nadzora, ponovno pojavljuju pogotovo uz ceste, gdje se povremeno odbacuje većinom građevinski otpad. Podaci o broju divljih odlagališta kojima raspolažu jedinice lokalne samouprave nisu potpuni i cjeloviti.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Bjelovarsko-bilogorske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost područne (regionalne) i lokalne samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Bjelovarsko-bilogorske županije ni Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Bjelovarsko-bilogorskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog računa i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi brigu o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležni odjel u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obavezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika.

Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliranja prijava, upisivanja ispravnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županijski odjel nadležan za poslove zaštite okoliša (jedan zaposlenik) treba provjeriti podatke dostavljene od većeg broja obveznika. Podaci koje obveznici prijavljuju su često uneseni na pogrešnom obrascu. Podaci o količinama prikupljenog i odloženog otpada su u pojedinim slučajevima nepotpuni i netočni, a ponekad je status otpada pogrešno određen. Pojedini obveznici dostavljaju podatke u papirnatom obliku zbog nesnalaženja u korištenju aplikacije za unos u registar, pa zaposlenik županijskog odjela sam upisuje podatke u registar. Zaposlenik nadležnog županijskog odjela kontaktira obveznike putem telefona, pisanim ili elektronskim putem i upozorava ih na propuste, međutim pojedini ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih i usmenih zamolbi. Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju predlaže Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije ne raspolažu cjelovitim podacima o provedenim aktivnosti na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, niti su podaci o gospodarenju otpadom objavljene na mrežnim stranicama jedinica lokalne samouprave. Prema odredbama članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Bjelovarsko-bilogorskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada.

Prema odredbama članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području i o svom trošku, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

U jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije edukacija stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada se provodi djelomično. Pojedine jedinice lokalne samouprave putem komunalnih društava i koncesionara, lokalnog radija, letaka, plakata i oglasnih ploča obavještavaju stanovništvo o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja otpada. Pojedine udruge građana su, uz financijsku potporu jedinice lokalne samouprave, organizirale radionice u osnovnim školama s ciljem podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada. Međutim, unatoč tome provedene aktivnosti na educiranju stanovništva nisu potpune i cjelovite i ne provode se kontinuirano. Većina jedinica lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama nema informacije o gospodarenju otpadom na svom području. Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave ne sadrže izobrazno-informativne aktivnosti na razvijanju javne svijesti o potrebi odvojenog prikupljanja otpada i učinkovitom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Bjelovarsko-bilogorske županije provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjernicama nacionalne zakonske regulative, propisa Europske unije te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije.

Nadležno upravno tijelo u Bjelovarsko-bilogorske županiji je bio Upravni odjel za graditeljstvo i komunalnu infrastrukturu, a od početka 2014. je Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo, slatkovodno ribarstvo, lovstvo i zaštitu okoliša.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni uredi županija su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

Bjelovarsko-bilogorska županija nije sastavila izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2012. i 2013.

Od 23 jedinica lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije, godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2012. sastavilo je 12 jedinica lokalne samouprave, a za 2013. sve jedinice lokalne samouprave. Sastavljena izvješća su dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave i nadležnom upravnom tijelu Bjelovarsko-bilogorske županije koje ih je dostavilo Agenciji.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Bjelovar	2011., 2012., 2013	DA	DA
2.	Grad Čazma	2012., 2013.	DA	DA
3.	Grad Daruvar	2012., 2013.	DA	DA
4.	Grad Garešnica	2013.	DA	DA
5.	Grad Grubišno Polje	2013.	DA	DA
6.	Općina Berek	2012., 2013.	DA	DA
7.	Općina Dežanovac	2013.	DA	DA
8.	Općina Đulovac	2012., 2013.	DA	DA
9.	Općina Hercegovac	2013.	DA	DA
10.	Općina Ivanska	2012., 2013.	DA	DA
11.	Općina Kapela	2013.	DA	DA
12.	Općina Končanica	2012., 2013.	DA	DA
13.	Općina Nova Rača	2013.	DA	DA
14.	Općina Rovišće	2013.	DA	DA
15.	Općina Severin	2012., 2013.	DA	DA
16.	Općina Sirač	2012., 2013.	DA	DA
17.	Općina Šandrovac	2013.	DA	DA
18.	Općina Štefanje	2013.	DA	DA
19.	Općina Velika Pisanica	2012., 2013.	DA	DA
20.	Općina Velika Trnovitica	2012., 2013.	DA	DA
21.	Općina Veliki Grđevac	2013.	DA	DA
22.	Općina Veliko Trojstvo	2012., 2013.	DA	DA
23.	Općina Zrinski Topolovac	2013.	DA	DA

Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom gradova i općina sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, ali bez financijskih i količinskih pokazatelja, odnosno nisu iskazane količine nabavljene opreme prema vrsti (kante, kontejneri, komunalna vozila, drugo), iznosi troškova gospodarenja otpadom (troškovi nabave opreme za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, troškovi sanacije odlagališta, drugi troškovi) te izvori financiranja, zbog čega je onemogućena usporedba količina i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na količine i troškove planirane planovima gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Bjelovarsko-bilogorskoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu.

Također, predlaže Bjelovarsko-bilogorskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom u propisanom roku te ih objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom, te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Bjelovarsko-bilogorska županija je svojim planom gospodarenja otpadom propisala provedbu mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, koje se odnose na stalni nadzor tijeka otpada, stalni nadzor rada odlagališta, uspostavu odvojenog prikupljanja otpada, nadzor rada koncesionara i tijek otpadnog materijala kojeg se odvojeno prikuplja. Prema planu, nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom obavlja nadležni županijski upravni odjel.

Gradovi i općine su također svojim planovima gospodarenja otpadom propisale mjere nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, s tim da nisu odredile tijelo koja će provoditi nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Bjelovarsko-bilogorske županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Bjelovarsko-bilogorske nije dovoljno učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, a plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave.
- Povjeriti obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta.

- Planirati aktivnosti za izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.
- Poduzeti aktivnosti za realizaciju projekata izgradnje centra za gospodarenje otpadom Bjelovarsko-bilogorske županije u cilju uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.
- U suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Bjelovarsko-bilogorske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava, kako bi informacijski sustav, koji vodi Agencija bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Ustrojiti cjelovite evidencije o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke što se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i na izgradnju reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.
- Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Također, predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

Sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Bjelovarsko-bilogorskoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Bjelovarsko-bilogorskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom u propisanom roku te ih objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom odnosno smanjila količina otpada na području Bjelovarsko-bilogorske županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Bjelovarsko-bilogorske županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih gospodarenje otpadom nije dovoljno učinkovito.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u očitovanju navode da će postupiti u skladu s danim preporukama Državnog ureda za reviziju i u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima. Većina jedinica lokalne samouprave u očitovanju navodi da su tijekom 2014. pokrenuti postupci radi usklađenja plana gospodarenja otpadom s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i da su poduzete aktivnosti za odvojeno prikupljanje korisnog otpada postavljanjem zelenih otoka i razvrstavanja otpada na kućnom pragu.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Osijek

IZVJEŠĆE O
OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Osijek, listopad 2014

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
Planovi gospodarenja otpadom	4
Sustav odvojenog prikupljanja otpada	7
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	14
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	17
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	22
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	24
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	25
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE	29
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	32

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Osijek
KLASA: 041-01/13-10/19
URBROJ: 613-16-14-92

Osijek, 20. listopada 2014.

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Brodsko-posavske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 20. listopada 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Brodsko-posavske županije (županija, dva grada i 26 općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Brodsko-posavska županija ima 185 naselja. Površina županije je 2 030 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., Brodsko-posavska županija ima 158 575 stanovnika, 52 099 kućanstava i 51 035 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Brodsko-posavskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Brodsko-posavske županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog skupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Brodsko-posavske županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva

U fazi planiranja i obavljanja pripremni radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu Fond) te drugi dostupni podaci

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
- analiziran je plan gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Brodsko-posavske županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom analizirana su izvješća Agencije i Fonda
- analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- obavljeni su razgovori s odgovornim osobama te pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Brodsko-posavskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Brodsko-posavske županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Brodsko-posavska županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Brodsko-posavske županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog skupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Brodsko-posavske županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Brodsko-posavske županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpada. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom. Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvještavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog skupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština Brodsko-posavske županije je 6. listopada 2008. donijela Plan gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije, za razdoblje osam godina, odnosno od 2008. do 2015. Plan sadrži elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu, objavljen je u Službenom vjesniku Brodsko-posavske županije 15/2008. i dostavljen Agenciji.

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županija više nema obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Planom gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije su predviđena financijska sredstva za provedbu svih mjera u gospodarenju otpadom u ukupnom iznosu 16.000.000 EUR (investicija u postrojenje za obradu otpada 9.000.000 EUR, za odlagališta i infrastrukturu 5.000.000 EUR i za pretovarne stanice 2.000.000 EUR). Planirani izvori financiranja su 9.000.000 EUR iz privatnih izvora (javno-privatno partnerstvo) za izgradnju postrojenja za mehaničko biološku obradu te 7.000.000 EUR iz javnih izvora (fondovi i sredstva županije, gradova i općina u omjeru 80 % : 20 %), od čega 5.000.000 EUR za odlagališta i infrastrukturu i 2.000.000 EUR za pretovarne stanice. Planom nisu zasebno planirana sredstva za provođenje mjera odvojenog skupljanja otpada i mjera sanacije otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta već su planirana u ukupnom iznosu 5.000.000 EUR. Planom je predviđena izgradnja županijskog centra za gospodarenje otpadom, četiri pretovarne stanice, 13 reciklažnih dvorišta, 13 lokacija s dodatnom opremom (kompostane, objekti za građevinski otpad, rashladni kontejneri za životinjski otpad) i 283 zelena otoka. Planom su utvrđeni rokovi za uspostavu sustava, za zelene otoke do konca 2010., za reciklažna dvorišta do konca 2011., a za pretovarne stanice i centar za gospodarenje otpadom do konca 2012.

Paralelno s uspostavom sustava, planirano je i smanjiti broj aktivnih odlagališta te do konca 2012. sanirati sva divlja odlagališta.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Plan gospodarenja otpadom			
		Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Nova Gradiška	DA	26. studenoga 2008.	2008.-2015.	DA
2.	Grad Slavonski Brod	DA	-	2008.-2015.	NE
3.	Općina Bebrina	DA	20. prosinca 2011.	2011.-2019.	DA
4.	Općina Brodski Stupnik	DA	12. prosinca 2011.	2011.-2019.	DA
5.	Općina Bukovlje	DA	15. prosinca 2011.	2011.-2019.	DA
6.	Općina Cernik	DA	28. rujna 2010.	2010.-2018.	DA
7.	Općina Davor	DA	29. rujna 2008.	2008.-2016.	DA
8.	Općina Donji Andrijevići	DA	22. ožujka 2012.	2012.-2020.	DA
9.	Općina Dragalić	DA	28. ožujka 2012.	2011.-2019.	DA
10.	Općina Garčin	DA	6. listopada 2011.	2011.-2019.	DA
11.	Općina Gornja Vrba	DA	20. lipnja 2011.	2011.-2019.	DA
12.	Općina Gornji Bogičevci	DA	17. studenoga 2011.	2011.-2019.	DA
13.	Općina Gundinci	DA	19. prosinca 2011.	2011.-2019.	DA
14.	Općina Klakar	DA	23. studenoga 2011.	2011.-2019.	DA
15.	Općina Nova Kapela	DA	17. travnja 2012.	2011.-2019.	DA
16.	Općina Okučani	DA	24. svibnja 2006.	2006.-2013.	DA
17.	Općina Oprisavci	DA	29. prosinca 2011.	2012.-2020.	DA
18.	Općina Oriovac	DA	16. prosinca 2011.	2012.-2019.	DA
19.	Općina Podcrkavlje	DA	20. svibnja 2011.	2011.-2019.	DA
20.	Općina Rešetari	DA	6. travnja 2009.	2009.-2016.	DA
21.	Općina Sibinj	DA	7. veljače 2012.	2012.-2019.	DA
22.	Općina Sikirevci	DA	11. travnja 2013.	2013.-2020.	DA
23.	Općina Slavonski Šamac	NE	-	-	-
24.	Općina Stara Gradiška	DA	1. prosinca 2011.	2011.-2019.	DA
25.	Općina Staro Petrovo Selo	DA	6. veljače 2012.	2011.-2019.	DA
26.	Općina Velika Kopanica	DA	15. prosinca 2011.	2011.-2019.	DA
27.	Općina Vrbje	DA	-	2008.-2016.	NE
28.	Općina Vrpolje	DA	13. listopada 2011.	2011.-2019.	DA

Plan gospodarenja otpadom je usvojilo 25 jedinica lokalne samouprave, dvije jedinice su sastavile planove, a nije ih usvojilo gradsko, odnosno općinsko vijeće (Grad Slavonski Brod i Općina Vrbje), a jedna jedinica lokalne samouprave (Općina Slavonski Šamac) nije donijela plan. Svi usvojeni planovi gospodarenja otpadom su objavljeni u službenom glasilu jedinica lokalne samouprave ili u Službenom vjesniku Brodsko-posavske županije, a Općina Vrbje je objavila plan na mrežnim stranicama općine iako ga nije usvojilo općinsko vijeće. Grad Slavonski Brod i Općina Vrbje, iako nemaju usvojene planove gospodarenja otpadom, provode mjere gospodarenja otpadom utvrđene sastavljenim planovima.

Planovi gospodarenja otpadom nisu doneseni u propisanom roku. Pojedini planovi gospodarenja otpadom ne sadrže pojedine elemente koji su bili propisani odredbom članka 11. Zakona o otpadu. Planovi dvije jedinice lokalne samouprave (općine Dragalić i Nova Kapela) ne sadrže popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta, redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša te visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije. Planovi šest jedinica lokalne samouprave (općine Podcrkavlje, Rešetari, Sibirj, Stara Gradiška, Velika Kopanica i Vrpolje) ne sadrže redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša.

Prema odredbi članka 11. Zakona o otpadu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave je trebalo donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina s propisanim elementima i objaviti ga u službenom glasilu, a plan je trebao sadržavati mjere odvojenog prikupljanja otpada, mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad, popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta, mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad, redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša te izvore i visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije. Prema odredbi članka 100. istog Zakona trebalo ga je donijeti do 30. prosinca 2005.

Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave većinom nisu usklađeni s Planom gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije, u dijelu koji se odnosi na predloženu realizaciju opreme i objekata za odvojeno skupljanje otpada (zeleni otoci, lokacije s dodatnom opremom, reciklažna dvorišta i pretovarne stanice) te u dijelu koji se odnosi na rokove izvršenja pojedinih mjera. Navedeno nije bilo u skladu s odredbom članka 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu (Narodne novine 60/08) kojom je propisano da planovi gospodarenja otpadom gradova i općina moraju biti usklađeni sa županijskim planom gospodarenja otpadom.

Općina Okučani je do svibnja 2013. imala važeći plan gospodarenja otpadom, a tijekom 2013. je zbog isteka razdoblja za koje je donesen, sastavljen novi plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina, odnosno od 2013. do 2021. Plan je sastavljen u lipnju 2013. na temelju odredbi Zakona o otpadu, a usvojilo ga je općinsko vijeće 4. rujna 2013. i objavljen je u službenom glasilu. S obzirom da je u srpnju 2013. stupio na snagu Zakon o održivom gospodarenju otpadom, koji propisuje drugačiji sadržaj i postupak usvajanja planova jedinica lokalne samouprave u odnosu na Zakon o otpadu, usvojeni plan nije važeći.

Prema odredbi članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave treba donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina te ga objaviti u službenom glasilu, a prije donošenja plana jedinica lokalne samouprave je dužna za prijedlog plana ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša, kojom se utvrđuje da je navedeni plan usklađen s odredbama zakona, propisa donesenih na temelju zakona te Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Navedeni plan treba sadržavati analizu, ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno skupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, mjere potrebne za ostvarivanje smanjivanja ili nastanka otpad uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada, opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana.

Prema odredbi članka 174. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske koji Vlada Republike Hrvatske treba donijeti do 31. prosinca 2014.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu prije stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, uskladiti navedeni plan s odredbama novog zakona. Skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave da u skladu s odredbom članka 23. stavak 5. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu sporazumno osigurati zajedničku provedbu mjera gospodarenja otpadom te u skladu s odredbom članka 28. stavak 2. navedenog Zakona više jedinica lokalne samouprave može sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje jedne ili više obveza, između ostalog i obveze koja se odnosi na donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave.

- **Sustav odvojenog prikupljanja otpada**

Većina jedinica lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije, osim općina Brodski Stupnik, Velika Kopanica i Vrbje, su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada su obuhvaćena sva naselja na području Brodsko-posavske županije, osim dva naselja u Općini Stara Gradiška (Gređani i Pivare u kojima je prema Popisu stanovništva iz 2011. bilo ukupno 190 stanovnika), odnosno obuhvaćeno je gotovo 100,0 % stanovništva.

Poslove skupljanja otpada na području Brodsko-posavske županije obavljaju četiri trgovačka društva u vlasništvu jedinica lokalne samouprave (u pojedinim slučajevima trgovačka društva u vlasništvu jedne jedinice lokalne samouprave obavljaju ove poslove na području druge jedinice lokalne samouprave) te tri trgovačka društva u privatnom vlasništvu (koncesionari). Poslovi se obavljaju na temelju zaključenih ugovora između jedinica lokalne samouprave i skupljača otpada, odnosno na temelju odluka nadležnih tijela jedinica lokalne samouprave

Prema odredbi članka 31. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica odnosno udjela, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji, a prema odredbi članaka 28. navedenog zakona, više jedinica lokalne samouprave može sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje ove obveze.

U tablici broj 2 se daju podaci o skupljačima komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	Komunalac d.o.o. Slavonski Brod	Grad Slavonski Brod
2.	Komunalac Davor d.o.o. Davor	općine Cernik, Davor, Nova Kapela, Vrbje
3.	Slavča d.o.o. Nova Gradiška	Grad Nova Gradiška, općine Dragalić, Rešetari, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo
4.	Sloboština d.o.o. Okučani	Općina Okučani
5.	Jacob Becker d.o.o. Gornja Vrba	općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Gornja Vrba, Klakar, Oriovac, Podcrkavlje, Sibinj, Sikirevci, Slavonski Šamac
6.	Runolist d.o.o. Vrpolje	općine Donji Andrijevi, Garčin, Gundinci, Oprisavci, Velika Kopanica, Vrpolje
7.	Eko-Flor plus d.o.o. Oroslavlje	Općina Gornji Bogičevci
8.	Unija nova d.o.o. Zagreb, Pogon Beketinci (ambalaža od plastike i metala)	gradovi Nova Gradiška i Slavonski Brod, općine Nova Kapela, Oriovac i Vrpolje
9.	Unija nova d.o.o. Zagreb, Pogon Zagreb (ambalaža od stakla)	gradovi Nova Gradiška i Slavonski Brod, općine Nova Kapela, Okučani, Oriovac, Staro Petrovo Selo i Vrpolje
10.	Flora VTC d.o.o. Virovitica (ambalaža od plastike, stakla i metala)	gradovi Nova Gradiška i Slavonski Brod, općine Cernik, Oriovac, Sibinj, Vrbje
11.	Eko-Flor Plus d.o.o. Oroslavlje (ambalaža od papira, kartona i stakla)	Općina Gornji Bogičevci
12.	Friš d.o.o. Križevci (baterije i akumulatori)	gradovi Nova Gradiška i Slavonski Brod

Skupljači komunalnog otpada unose podatke o području s kojeg je skupljen otpad, broju stanovnika obuhvaćenih skupljanjem, ključnom broju, vrsti i količini otpada, te predaji otpada na zbrinjavanje ili uporabu u Registar onečišćavanja okoliša. Unesene podatke kontrolira županijski upravni odjel nadležan za poslove zaštite okoliša.

Otpad koji skupljaju četiri komunalna društva u vlasništvu jedinica lokalne samouprave (Komunalac d.o.o. Slavonski Brod, Komunalac Davor d.o.o. Davor, Slavča d.o.o. Nova Gradiška i Slobodština d.o.o. Okučani) s područja jedanaest jedinica lokalne samouprave (gradovi Nova Gradiška i Slavonski Brod, te općine Cernik, Davor, Nova Kapela, Vrbje, Dragalić, Rešetari, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo i Okučani) je tijekom 2013. odlagan na tri odlagališta na području Brodsko-posavske županije (Šagulje-Ivik na području Grada Nova Gradiška, Vijuš-jug na području Grada Slavonskog Broda te Bačanska na području Općine Davor).

Otpad koji skuplja koncesionar Jacob Becker d.o.o. Gornja Vrba s područja osam jedinica lokalne samouprave (općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Gornja Vrba, Klakar, Oriovac, Podcrkavlje i Sibinj) je tijekom 2013. dijelom odlagan na odlagalište Šagulje-Ivik na području Brodsko-posavske županije, a dijelom na odlagalište Stara ciglana na području Grada Županja u Vukovarsko-srijemskoj županiji, a s područja dvije jedinice lokalne samouprave (općine Sikirevci i Slavonski Šamac) je u cijelosti odlagan na odlagalište Stara ciglana u Vukovarsko-srijemskoj županiji.

Otpad koji skuplja koncesionar Runolist d.o.o. Vrpole s područja sedam jedinica lokalne samouprave (općine Bukovlje, Donji Andrijevci, Garčin, Gundinci, Oprisavci, Velika Kopanica i Vrpole) je odlagan na odlagalište Vitika na području Grada Đakova u Osječko-baranjskoj županiji.

Otpad koji skuplja koncesionar Eko-Flor plus d.o.o. s područja jedne jedinice lokalne samouprave (Općina Gornji Bogičevci) je tijekom 2013. dijelom odlagan na odlagalište Doroslov na području Grada Donjeg Miholjca u Osječko-baranjskoj županiji, a dijelom na odlagalište Petrovačka dola na području Grada Vukovara u Vukovarsko-srijemskoj županiji, a otpad skupljen s područja Općine Oriovac (samo glomazni otpad) je odložen na odlagalište Gorjak na području Grada Krapine u Krapinsko-zagorskoj županiji.

Otpad s područja dvije jedinice lokalne samouprave su tijekom 2013. skupljala dva skupljača, odnosno u Općini Gundici koncesionar Zajednički obrt Marija koji je odlagao na odlagalište Petrovačka dola na području Grada Vukovara u Vukovarsko-srijemskoj županiji i Runolist d.o.o. Vrpole koji je odlagao na odlagalište Vitika na području Grada Đakova u Osječko-baranjskoj županiji, a u Općini Bukovlje Jacob Becker d.o.o. Gornja Vrba koji je odlagao dijelom na odlagalište Šagulje-Ivik na području Brodsko-posavske županije, a dijelom na odlagalište Stara ciglana na području Grada Županja u Vukovarsko-srijemskoj županiji i Runolist d.o.o. Vrpole koji je odlagao na odlagalište Vitika na području Grada Đakova u Osječko-baranjskoj županiji.

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Brodsko-posavske županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Brodsko-posavske županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Brodsko-posavske županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni Broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja) te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Bačanska, Davor, Komunalac Davor d.o.o., Davor	općine Davor, Cernik, Nova Kapela, Vrbje	25 328	2 943	2 839
2.	Stružice, Gundinci*	Općina Gundinci	180		
3.	Šagulje-Ivik, Prvča, Slavča d.o.o., Nova Gradiška	Grad Nova Gradiška, općine Dragalić, Rešetari, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo, Okučani te u 2013. dijelom općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Gornja Vrba, Klakar, Oriovac, Podcrkavlje i Sibinj	11 447	6 877	10 089
4.	Vijuš-jug, Slavonski Brod, Komunalac d.o.o., Slavonski Brod	Grad Slavonski Brod	27 723	26 243	26 614
Ukupno			64 678	36 063	39 542

* Odlagalištem Stružice, Gundinci je upravljala Općina Gundinci.

Iz tablice broj 3 je vidljivo da je na odlagališta na koja se odlagao komunalni otpad na području Brodsko-posavske županije u 2011. odložena znatno veća količina komunalnog otpada u odnosu na 2012. i 2013., jer je u 2011. na odlagalište Bačanska odloženo 23 420 t komunalnog otpada koji je prilikom sanacije odlagališta Rosulje u Hrvatskoj Kostajnici, koja je obavljena na temelju ugovora s Fondom, izmješten na odlagalište Bačanska. U 2013. je odložena veća količina komunalnog otpada u odnosu na 2012. jer je prilikom sanacije odlagališta Prnjavor (Općina Oprisavci) na odlagalište Bačanska odloženo 582 t komunalnog otpada, a na odlagalište Šagulje-Ivik je tijekom 2013. odloženo 3 434 t otpada s područja osam jedinica lokalne samouprave (općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Gornja Vrba, Klakar, Oriovac, Podcrkavlje i Sibinj) iz kojih je u 2011. i 2012. otpad odlagan na odlagališta u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Količina komunalnog otpada odloženog na odlagalištima Bačanska i Šagulje-Ivik je utvrđena vaganjem, a na odlagalištu Vijuš-jug se utvrđuje procjenom na temelju nosivosti vozila i broja istovara.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja. S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Brodsko-posavskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog skupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije nisu zasebno planirana sredstva za provođenje mjera odvojenog prikupljanja otpada (planirana su ukupnom iznosu 5.000.000 EUR sredstva za provođenje mjera odvojenog prikupljanja otpada i mjera sanacije otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta). Planom je predviđena izgradnja 13 reciklažnih dvorišta, 13 lokacija s dodatnom opremom (kompostane, objekti za građevinski otpad, rashladni kontejneri za životinjski otpad) i 283 zelena otoka. Planom su utvrđeni rokovi za uspostavu zelenih otoka do konca 2010., a za reciklažna dvorišta i lokacije s dodatnom opremom do konca 2011.

Od početka 2008. do konca 2013. sustav odvojenog prikupljanja otpada je uspostavljen samo u dijelu koji se odnosi na postavljanje zelenih otoka, postavljanje spremnika za odvojeno prikupljanje otpada (kontejneri za odvojeno skupljanje papira, plastike, stakla, metala, starih lijekova i baterija) te odvojeno skupljanje krupnog (glomaznog) otpada.

Radi poticanja organiziranog skupljanja komunalnog otpada i odvojenog prikupljanja otpada, Fond je s jedinicama lokalne samouprave zaključivao sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera. Omjer sufinanciranja Fonda se kretao od 21,57 % do 80,0 % ugovorene vrijednosti. Do konca 2013. Fond je jedinicama lokalne samouprave Brodsko-posavske županije za nabavu kanti i kontejnera doznačio 2.050.152,00 kn.

U navedenom razdoblju četiri jedinice lokalne samouprave (gradovi Nova Gradiška i Slavonski Brod, općine Davor i Nova Kapela) su djelomično uspostavile odvojeno prikupljanje papira, plastike i stakla postavljanjem zelenih otoka. Postavljena su 144 zelena otoka, od čega 21 u Gradu Nova Gradiška, 113 u Gradu Slavonskom Brodu, četiri u Općini Davor i šest u Općini Nova Kapela. Grad Slavonski Brod provodi i odvojeno prikupljanje otpada na kućnom pragu putem vrećica za odvojeno prikupljanje otpada (jednom mjesečno, prema rasporedu, skuplja se od kućanstava papir, staklo i plastika). U osam jedinica lokalne samouprave (općine Bebrina, Brodski Stupnik, Gornji Bogičevci, Klakar, Okučani, Podcrkavlje, Stara Gradiška i Vrbje) su postavljeni kontejneri za odvojeno prikupljanje otpada (većinom za papir i staklo).

Broj zelenih otoka i rokovi uspostave nisu realizirani prema planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, niti su dostupni svim korisnicima.

Odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada provodi većina jedinica lokalne samouprave na način da se skupljanje i odvoz provodi dva puta godišnje. Glomazni otpad se odlaže na odlagališta otpada gdje se razvrstava te se pojedine vrste otpada odvajaju i predaju koncesionarima.

Od ukupno 28 jedinica lokalne samouprave Brodsko-posavske županije, 16 lokalnih jedinica (općine Bukovlje, Cernik, Donji Andrijevci, Dragalić, Garčin, Gornja Vrba, Gundinci, Oprisavci, Oriovac, Rešetari, Sibinj, Sikirevci, Slavonski Šamac, Staro Petrovo Selo, Velika Kopanica i Vrpolje) nije uvelo mjere odvojenog prikupljanja otpada, osim krupnog (glomaznog) otpada. U deset jedinica lokalne samouprave (općine Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Gornja Vrba, Klakar, Oriovac, Podcrkavlje, Sibinj, Sikirevci i Slavonski Šamac) je proveden pilot projekt odvojenog prikupljanja otpada na kućnom pragu podjelom vrećica za odvojeno prikupljanje otpada kućanstvima, no zbog slabog odaziva, nije nastavljen. Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbom članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave da ispunjenje i ove obveze mogu sporazumno zajednički organizirati u skladu s odredbom članka 28. stavak 2. navedenog zakona.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave. Cijena usluge se obračunava prema obujmu spremnika i broju pražnjenja spremnika, osim u Gradu Nova Gradiška gdje se obračunava po obujmu posude u kombinaciji s brojem članova kućanstva te općinama Rešetari i Stara Gradiška gdje se obračunava po kućanstvu odnosno broju članova kućanstva. Cijena skupljanja i odvoza krupnog (glomaznog) otpada je uključena u cijenu redovnog skupljanja i odvoza komunalnog otpada.

Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika. Cijena se obračunava na temelju odluke o javnoj usluzi prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada.

Do vremena obavljanja revizije (rujan 2014.), jedinice lokalne samouprave Brodsko-posavske županije nisu donijele odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Prema odredbi članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja treba biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (rujan 2014.) Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Brodsko-posavske županije je u 2012. znatno manja nego u 2011., a u 2013. je povećana u odnosu na 2012. Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada za 2011. je 43 311 t, za 2012. je 23 407 t, a za 2013. je 26 906 t (neverificirani podaci) što je za 14,9 % više u odnosu na 2012. Za očekivati je da bi se količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada značajnije smanjivala da su gradovi i općine osigurali odvojeno skupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava (posebne posude) te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. na području Brodsko-posavske županije nije izgrađena nijedna kompostana. Planom gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije nije zasebno planiran broj kompostana, (planirano je 13 lokacija s dodatnom opremom, u okviru čega su navedene kompostane, objekti za građevinski otpad, rashladni kontejneri za životinjski otpad i drugo po potrebi).

Državni ured za predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaze na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni biorazgradivi otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugi otpad). Pojedine jedinice lokalne samouprave (gradovi Nova Gradiška i Slavonski Brod te općine Brodski Stupnik, Davor, Garčin, Oprisavci, Oriovac i Rešetari) su prostornim planovima planirale izgradnju reciklažnih dvorišta, a Općina Brodski Stupnik i lokaciju za građevinski otpad.

Do konca 2013. na području Brodsko-posavske županije nije izgrađeno nijedno reciklažno dvorište iako je od 2008. do 2011. planirana izgradnja 13 reciklažnih dvorišta. U 2014. je u Općini Davor započela izgradnja reciklažnog dvorišta na prostoru postojećeg odlagališta komunalnog otpada, a u Općini Oprisavci su u tijeku aktivnosti na izradi glavnog projekta reciklažnog dvorišta u naselju Oprisavci.

Odredbom članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je bilo propisano da su gradovi i općine dužni na svom području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008 te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbom članka 35. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna osigurati na svom području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem.

Odredbom članka 35. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011., te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana. Planirano je da će do konca 2007. sve županije i Grad Zagreb imati donesen plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektnu dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje te osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon te će do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije je kao koncept sustava gospodarenja otpadom utvrđen županijski koncept, a kao lokacija za županijski centar za gospodarenje otpadom je utvrđena lokacija Šagulje na području Grada Nova Gradiška. Za sustav obrade otpada na lokaciji županijskog centra je predviđena mehaničko-biološka obrada i kompostiranje biootpada, a predviđeno je konačno donošenje odluke nakon sastavljanja projekta idejnog rješenja i detaljnog elaborata koji će obuhvatiti analizu isplativosti primjenom najbolje dostupne tehnologije koja ne zahtijeva previsoke troškove. Također je planirana i izgradnja četiri pretovarne stanice na lokacijama na području Grada Nova Gradiška i Grada Slavonski Brod te Općine Nova Kapela ili Općine Oriovac i Općine Velika Kopanica. Ukupna ulaganja u izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom su planirana u iznosu 9.000.000 EUR (iz privatnih izvora, odnosno putem javno-privatnog partnerstva) i pretovarnih stanica u iznosu 2.000.000 EUR (iz javnih izvora, odnosno fondova i sredstava županije, gradova i općina u omjeru 80:20).

Prostornim planom Brodsko-posavske županije za izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom je određena lokacija Šagulje na području Grada Nova Gradiška površine približno 26 ha. Lokacija Šagulje je utvrđena i prostornim planom Grada Nova Gradiška.

Za upravljanje sustavom je predviđen model javno-privatnog partnerstva putem županijske komunalne tvrtke koju će osnovati županija u dogovoru s gradovima i općinama i koja će zaključiti ugovor s privatnim partnerom. Planom su utvrđeni rokovi za uspostavu sustava za pretovarne stanice i centar za gospodarenje otpadom do konca 2012.

Odlukom županijske skupštine u 2010. je osnovano trgovačko društvo Centar za gospodarenje otpadom Brodsko-posavske županije d.o.o., sa sjedištem u Slavonskom Brodu, Trg pobjede 26 a, koja je trebala preuzeti sve obveze vezane za izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom te uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom. Društvo je u cijelosti u vlasništvu Brodsko-posavske županije, a koncem 2013. ima jednog zaposlenika. Poslovanje društva u cijelosti je financirano sredstvima županijskog proračuna. Ostvareni ukupni prihodi za 2013. iznose 182.083,00 kn, a ukupni rashodi 175.059,00 kn te dobit prije oporezivanja 7.024,00 kn.

Do vremena obavljanja revizije, sporazum o izgradnji i korištenju budućeg županijskog centra za gospodarenje otpadom su potpisale sve jedinice lokalne samouprave osim Grada Slavonskog Broda i Općine Bukovlje (24 jedinice lokalne samouprave su potpisale sporazum u 2011., Općina Podcrkavlje je potpisala u 2013. i Općina Rešetari u 2014.). Sporazumom je županija preuzela obvezu izgraditi i uspostaviti centar za gospodarenje otpadom te u suradnji s jedinicama lokalne samouprave izgraditi i uspostaviti pretovarne stanice na lokacijama utvrđenim Planom gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije i Prostornim planom Brodsko-posavske županije, a jedinice lokalne samouprave su se obvezale komunalni otpad sa svog područja zbrinjavati isključivo u navedenom centru. Prostorno-planskom dokumentacijom Grada Nova Gradiška je određena lokacija za pretovarnu stanicu na lokaciji budućeg centra za gospodarenje otpadom, a prostornim planovima Grada Slavonskog Broda te općina Nova Kapela, Oriovac i Velika Kopanica nisu određene lokacije pretovarnih stanica. Sporazumom je također utvrđeno da će osnovano trgovačko društvo u vlasništvu županije, kao županijska komunalna tvrtka voditi gradnju centra do uspostave sustava, upravljati sustavom, koordinirati rad komunalnih tvrtki za gospodarenje otpadom te organizirati dovoz otpada od pretovarnih stanica do centra.

Od donošenja plana u 2008. do vremena obavljanja revizije, aktivnosti vezane za izgradnju centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica nisu započete. U vezi odabrane lokacije za izgradnju centra za gospodarenje otpadom nisu obavljana geološka i hidrološka ispitivanja te nije sastavljen ni projekt idejnog rješenja, niti elaborat o isplativosti centra, jer je jedan od najvažnijih uvjeta za zaključenje okvirnog ugovora o sufinanciranju projekata s Fondom, bio zaključivanje ugovora između županije i svih jedinica lokalne samouprave na području županije o izgradnji, odnosno korištenju budućeg centra za gospodarenje otpadom, o čemu nije bio postignut sporazum svih jedinica.

U listopadu 2013. Fond je sa zajednicom ponuditelja (tri trgovačka društva) zaključio ugovor o izradi studije predizvodljivosti za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području pet županija Panonske Hrvatske (Sisačko-moslavačka, Brodsko-posavska, Vukovarsko-srijemska, Osječko-baranjska i Virovitičko-podravska). Ugovorena cijena za izradu studije je 2.960.000,00 kn, a rok za izradu je bio pet mjeseci. U ožujku i travnju 2014. su zaključena dva dodatka navedenom ugovoru, prema kojima se u izradu studije uključuju još dvije županije (Bjelovarsko-bilogorska i Požeško-slavonska), ugovorena cijena je povećana na 3.210.000,00 kn, a rok za izradu završne verzije studije je 3. srpnja 2014.

Sastavni dio ugovora je projektni zadatak studije predizvodljivosti odnosno Master plan za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području županija panonske Hrvatske kojim je utvrđeno da studija predizvodljivosti mora pokazati da su analizirana i razmatrana različita varijantna rješenja te preporučiti za daljnju razradu i izvedbu najprihvatljivije rješenje sustava gospodarenja komunalnim i neopasnim otpadom u županijama s okolišnog, tehničko-tehnološkog, socijalnog i financijsko-ekonomskog aspekta te aspekta održivosti. Očekivani rezultat studije je da proces uspostavljanja integriranog sustava gospodarenja otpadom u županijama treba staviti u vremenske okvire, procijeniti investicijske i operativne troškove te predložiti najprihvatljiviji sastav odvojenog skupljanja korisnog otpada, najprihvatljivije tehnologije sortiranja komunalnog otpada i njegove daljnje obrade i zbrinjavanja otpada te predložiti lokacije objekata za gospodarenje otpadom. Studijom je potrebno obraditi ekonomski najučinkovitiji razvoj sustava, koji dovodi do najvećih ekonomskih rezultata i koji će biti prihvatljiv za sufinanciranje iz sredstava Europske unije. Pri izradi studije predizvodljivosti očekivano je da će izvoditelj usluga obvezno analizirati količinu i sastav komunalnog i neopasnog otpada na razini općina i gradova te zbirno na razini županija, s projekcijama budućih količina otpada u razdoblju od 30 godina, analizirati postojeće županijske koncepte i sadašnje stanje tokova gospodarenja otpadom za svaku županiju, analizirati moguće optimizacije predloženog županijskog koncepta uspostavom regionalnog ili miješanog regionalnog i županijskog koncepta gospodarenja otpadom, izabrati optimalno rješenje sustava gospodarenja otpadom s kriterijima i opisom opravdanosti novog rješenja, koje je optimizirano u odnosu na postojeće županijske koncepte gospodarenja otpadom, definirati dugoročne investicije za uspostavu svih dijelova cjelovitih sustava za gospodarenje otpadom na području županija, izraditi financijsko-ekonomske analize za predložena rješenja cjelovitih sustava za gospodarenje otpadom, analizirati cijene odlaganja otpada za kućanstva, definirati prioritetne investicijske programe te izraditi akcijski plan za implementiranje projekata cjelovitih sustava za gospodarenje otpadom na području županija.

Prema navedenom, studija predizvodljivosti za uspostavu sustava gospodarenja otpadom predstavlja podlogu za donošenje konačne odluke o objektima za gospodarenje otpadom na području sedam županija, a samo centri za koje se u studijskoj dokumentaciji dokaže opravdanost izgradnje pripremaju se za prijavu na sufinanciranje iz fondova Europske unije te je moguće smanjenje ukupnog broja centara za gospodarenje otpadom okrupnjavanjem na regionalnu razinu.

Državni ured za reviziju predlaže, po završetku studije predizvodljivosti za uspostavu sustava za gospodarenje otpadom na području županije, poduzimati radnje za rješavanje i usklađivanje svih potrebnih aktivnosti subjekata na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini uključenih u izgradnju objekata za gospodarenje otpadom u cilju ažurnije uspostave cjelovitog sustava za gospodarenje otpadom.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenja otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta. Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Planom gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije je bilo planirano postupno smanjiti broj aktivnih odlagališta na području županije usklađeno s aktivnostima izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2012., do kada je planirana i sanacija svih divljih odlagališta otpada. U vrijeme donošenja plana, na području županije je bilo 15 značajnijih odlagališta otpada, od kojih ni jedno nije udovoljavalo propisanim uvjetima za rad, te značajan broj manjih i divljih odlagališta otpada. Za četiri značajnija odlagališta otpada (Šagulje-Ivik Nova Gradiška, Baćanska Davor, Vijuš-jug Slavonski Brod i Alabarica Donji Andrijevc) u tijeku su bili postupci ishođenja dokumentacije i osiguranja sredstava za sanaciju odlagališta, a planirana je i sanacija nekoliko manjih odlagališta. Planom je predviđeno izgraditi centralno županijsko odlagalište komunalnog i neopasnog otpada u okviru županijskog centra za gospodarenje otpadom.

Skupljeni otpad s područja 19 jedinica lokalne samouprave Brodsko-posavske županije je tijekom 2013. odlagan na tri službena odlagališta na području županije (Baćanska, Šagulje-Ivik i Vijuš-jug). Odlagalište Baćanska je u cijelosti sanirano, a odlagališta Šagulje-Ivik i Vijuš-jug su u postupku sanacije. Odlagališta su u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom, kada se planira njihovo zatvaranje.

Za sanaciju navedena tri službena odlagališta Fond je od 2005. do 2013., sufinancirao 29.073.430,00 kn, jedinice lokalne samouprave 9.464.806,00 kn i komunalno trgovačko društvo 7.752.016,00 kn, što ukupno iznosi 46.290.252,00 kn.

Osim navedenih odlagališta, sedam službenih odlagališta (Radovanje na području Općine Oriovac, Grbavica na području Općine Velika Kopanica, Duge kuće na području Općine Vrbje, Biđevi na području Općine Klakar, Prnjavor na području Općine Oprisavci, Mrcinjak na području Općine Gornja Vrba i Duboki jarak na području Općine Gornji Bogićevci) su sanirana i zatvorena od 2005. do 2013., za što je Fond isplatio 15.088.556,00 kn, a navedene općine 4.168.494,00 kn, što ukupno iznosi 19.257.050,00 kn.

Na području Brodsko-posavske županije je i sedam odlagališta na koja se odlagao komunalni otpad, koja su u ranijim godinama zatvorena i za koja je sanacija u pripremi (Alabarica na području Općine Donji Andrijevc, Malino i Slavonski Kobaš na području Općine Oriovac, Rešetari Psunj na području Općine Rešetari, Stružice na području Općine Gundinci, Štivice na području Općine Staro Petrovo Selo i Karlovac na području Općine Bukovlje).

Za sanaciju navedenih odlagališta, Fond je u razdoblju od 2005. do 2013., isplatio 995.133,00 kn, a navedene općine 756.104,00 kn, što ukupno iznosi 1.751.237,00 kn. Prema podacima Fonda, procijenjena vrijednost sanacije navedenih odlagališta iznosi 63.266.972,00 kn, od čega se vrijednosno najznačajniji iznosi odnose na sanaciju odlagališta Alabarica na području Općine Donji Andrijevci u iznosu 35.555.000,00 kn te Rešetari Psunj na području Općine Rešetari u iznosu 16.988.500,00 kn.

U tablici broj 4 se daju podaci o stanju sanacije službenih odlagališta komunalnog otpada na području Brodsko-posavske županije, po gradovima i općinama, utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava na koncu 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji službenih odlagališta komunalnog otpada
na području Brodsko-posavske županije na koncu 2013.

u kn

Redn i broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava na koncu 2013.			
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Komunalno društvo	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	BAČANSKA	sanirano	19.407.937,00	1.021.129,00	7.752.016,00	28.181.082,00
	Općina Davor		19.407.937,00	1.021.129,00	7.752.016,00	28.181.082,00
2.	ŠAGULJE-IVIK	u tijeku	6.523.906,00	5.018.622,00	0,00	11.542.528,00
	Grad Nova Gradiška		6.523.906,00	5.018.622,00	0,00	11.542.528,00
3.	VIJUŠ-JUG	u tijeku	3.141.587,00	3.425.055,00	0,00	6.566.642,00
	Grad Slavonski Brod		3.141.587,00	3.425.055,00	0,00	6.566.642,00
Ukupno			29.073.430,00	9.464.806,00	7.752.016,00	46.290.252,00

Odlagalište Bačanska se nalazi 3,5 km sjeveroistočno od središta naselja Davor. Površina odlagališta je 6,2 ha, a površina prostora za odlaganje je 1,45 ha. Kapacitet odlagališta je 60 000 t, a do konca 2013. je odloženo približno 37 500 t. Nakon popunjavanja kapaciteta, na lokaciji ima prostora za još jednu odlagališnu plohu, približno istog obujma. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Komunalac Davor d.o.o. Davor. Na odlagalište se dovozi otpad koji se skuplja u općinama Davor, Cernik, Nova Kapela i Vrbje. Odlagalište je sanirano (sanacija je završena u 2010.), a na odlagalištu se provode mjere na smanjenju štetnih utjecaja na okoliš. Za otplinjavanje se koriste plinski zdenci, za zaštitu podzemnih voda donji brtveni slojevi, a za skupljanje procjednih voda bazen za procjedne vode kapaciteta 300 m³. Na odlagalištu su izgrađeni neophodni infrastrukturni objekti (čuvarska kućica, vaga, perilište kotača, nadstrešnica za kompaktor te prometno-manipulativne površine). Odlagalište ima dozvolu za odlaganje, lokacijsku i građevinsku dozvolu, a nema uporabnu dozvolu. Odlagalište se planira koristiti do 2018., odnosno do otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, a nakon završetka sanacije po zatvaranju odlagališta će biti pribavljena i uporabna dozvola. Nakon zatvaranja odlagališta u radu, na lokaciji je predviđen prostor za pretovarnu stanicu, čija izgradnja ovisi o lokaciji budućeg županijskog ili regionalnog centra za gospodarenje otpadom. U 2014. na lokaciji odlagališta u tijeku je izgradnja reciklažnog dvorišta koju sufinancira Fond s 80,0 % sredstava.

Odlagalište Šagulje-Ivik se nalazi 4,5 km jugozapadno od središta Nove Gradiške, okruženo poljoprivrednim površinama. Površina odlagališta je 4 ha, otpad se odlaže od 1996. Kapacitet odlagališta je 200 000 t, a do konca 2013. je odloženo približno 150 000 t. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Slavča d.o.o. Nova Gradiška koje od početka 2014. posluje pod tvrtkom Odlagalište d.o.o. Nova Gradiška. Na odlagalište se dovozi otpad koji se skuplja u Gradu Nova Gradiška, općinama Dragalić, Rešetari, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo, Okučani te u 2013. dijelom i otpad koji se skuplja u općinama Bebrina, Brodski Stupnik, Bukovlje, Gornja Vrba, Klakar, Oriovac, Podcrkavlje i Sibinj. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje te lokacijsku i građevinsku dozvolu. Sanacija odlagališta je u tijeku od 2008., s prekidima iz tehničko-financijskih razloga, a u 2013. je pribavljena potvrda izmjene i dopune glavnog projekta. Do konca 2013. je izvršena većina radova na ulazno-izlaznoj zoni (instalirana je vaga, ugrađen separator ulja, plato za pranje kamiona, asfaltirane su pristupne prometnice, nabavljeni kontejneri za smještaj osoblja, ograđen je sjeverni dio odlagališta, izvedeni protupožarni radovi, formirano je stabilno tijelo - trup otpada koji je sada visine 10 m i nabavljen je novi buldožer za ugradnju otpada). Odlagalište se planira koristiti do 2018., odnosno do otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom. U 2014. u tijeku je nabava radova na nastavku sanacije odlagališta.

Odlagalište Vijuš-jug se nalazi uz nasip rijeke Save, 2,5 km jugoistočno od središta Slavonskog Broda, udaljeno od prvih kuća 300 m. Ukupna površina odlagališta je približno 17,8 ha, a pod otpadom je 10,7 ha. Do konca 2013. na odlagalište je odloženo približno 510 000 t otpada, a preostali kapacitet odlagališta je 101 495 t. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Komunalac d.o.o. Slavonski Brod. Na odlagalište se dovozi otpad koji se skuplja u Gradu Slavonskom Brodu. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje te lokacijsku i građevinsku dozvolu. Polje I površine 2,7 ha je zatvoreno, prekriveno i izvršeno je ozelenjavanje. Polje II površine 5,4 ha je djelomično sanirano i u planu je njegovo uređenje i nastavak odlaganja na sanitarni način. Otpad se odlaže na polje III površine 1,1 ha. Na dijelu lokacije površine približno 700 m² je uređeno posebno odlagališno polje za odlaganje azbestnog otpada. Sanacija odlagališta je započela u listopadu 2013., a nakon sanacije se planira njegovo zatvaranje. S obzirom da je prostor za odlaganje otpada ograničen (preostali kapacitet odlagališta je dostatan za približno godinu dana), u planu je proširenje odlagališta na dio susjedne katastarske čestice površine približno 2 ha, kako bi se omogućilo odlaganje do uspostave centra za gospodarenje otpadom, nakon čega bi se na lokaciji izgradila pretovarna stanica.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji, Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prema kojima je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva postojeća odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.

Na području Brodsko-posavske županije postoji više divljih odlagališta otpada, odnosno manjih neuređenih prostora koji nisu predviđeni za odlaganje otpada, a formirali su ih najčešće građani gdje odlažu građevinski i glomazni otpad, te biljni otpad iz poljoprivrede, a u manjoj mjeri i komunalni otpad. Dio divljih odlagališta je saniran, na pojedinim divljim odlagalištima, iako su bila sanirana, otpad se ponovno nekontrolirano odlaže, a još uvijek je znatan broj divljih odlagališta za koje pojedine jedinice lokalne samouprave navode da nemaju sredstava za sanaciju.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima na području Brodsko-posavske županije po jedinicama lokalne samouprave te utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava na koncu 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području Brodsko-posavske županije
i utrošenim sredstvima za sanaciju na koncu 2013.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava na koncu 2013. (u kn)		
				Fond	Sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Grad Nova Gradiška	0	0	0,00	0,00	0,00
2.	Grad Slavonski Brod	0	3	272.272,00	0	272.272,00
3.	Općina Bebrina	5	0	0,00	0,00	0,00
4.	Općina Brodski Stupnik	1	0	0,00	0,00	0,00
5.	Općina Bukovlje	0	0	0,00	0,00	0,00
6.	Općina Cernik	0	0	0,00	0,00	0,00
7.	Općina Davor	0	0	0,00	0	0,00
8.	Općina Donji Andrijevići	2	0	0,00	72.840,00	72.840,00
9.	Općina Dragalić	1	2	0,00	2.255,00	2.255,00
10.	Općina Garčin	2	9	0,00	0,00	0,00
11.	Općina Gornja Vrba	0	4	0,00	0,00	0,00
12.	Općina Gornji Bogičevci	0	0	0,00	0,00	0,00
13.	Općina Gundinci	0	0	0,00	0,00	0,00
14.	Općina Klakar	3	0	0,00	0,00	0,00
15.	Općina Nova Kapela	0	0	0,00	0,00	0,00
16.	Općina Okučani	6	0	0,00	0,00	0,00
17.	Općina Oprisavci	4	1	0,00	0,00	0,00
18.	Općina Oriovac	1	0	40.296,00	82.000,00	122.296,00
19.	Općina Podcrkavlje	19	0	0,00	0,00	0,00
20.	Općina Rešetari	4	4	0,00	84.750,00	84.750,00
21.	Općina Sibinj	1	0	0,00	0,00	0,00
22.	Općina Sikirevci	0	0	0,00	0,00	0,00
23.	Općina Slavonski Šamac	2	0	0,00	0,00	0,00
24.	Općina Stara Gradiška	5	0	0,00	0,00	0,00
25.	Općina Staro Petrovo Selo	0	2	0,00	20.300,00	20.300,00
26.	Općina Velika Kopanica	2	0	0,00	0,00	0,00
27.	Općina Vrbje	0	0	0,00	0,00	0,00
28.	Općina Vrpolje	2	0	0,00	0,00	0,00
Ukupno		60	25	312.568,00	262.145,00	574.713,00

U sanaciju većih divljih odlagališta Fond je do konca 2013. uložio 312.568,00 kn, a jedinice lokalne samouprave 262.145,00 kn, što ukupno iznosi 574.713,00 kn.

Sanaciju i čišćenje divljih odlagališta na području Grada Slavonskog Broda je obavilo komunalno trgovačko društvo uz sufinanciranje Fonda u 2006. i 2007. Sanacija devet divljih odlagališta na području Općine Garčin (svako naselje na području općine je imalo jedno divlje odlagalište) je obavljena znatno prije donošenja plana gospodarenja otpadom, odnosno u razdoblju od 1999. do 2002. Sanaciju divljih odlagališta na području Općine Gornja Vrba (četiri lokacije, kanali koji se vode kao javno dobro) obavile su Hrvatske vode u okviru redovitog održavanja kanalske mreže. Sanacija jednog divljeg odlagališta na području Općine Oprisavci (Novi Grad) je obavljena na način da je u okviru akcije čišćenja skupljač otpada (koncesionar) bez naknade izmjestio otpad na neuređeno odlagalište Prnjavor na području općine (odlagalište Prnjavor je kasnije u cjelini sanirano uz sufinanciranje Fonda, te je otpad izmješten na uređeno odlagalište Bačanska, Davor).

Podaci o broju divljih odlagališta kojima raspolažu jedinice lokalne samouprave nisu potpuni i cjeloviti, kao ni podaci o utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta. U pojedinim jedinicama lokalne samouprave divlja odlagališta čiste vlastiti komunalni pogoni, u pojedinim jedinicama skupljači komunalnog otpada skupe nepropisno odloženi otpad i izmjestite na uređena odlagališta, a u pojedinim jedinicama su organizirane akcije građana na čišćenju manjih divljih odlagališta. Prema podacima jedinica lokalne samouprave, onečišćenja se unatoč mjerama nadzora, ponovno pojavljuju uz ceste, poljske i šumske putove, gdje se povremeno odbacuje građevinski i komunalni otpad.

Državni ured za reviziju predlaže, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspeksijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Brodsko-posavske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost područne (regionalne) i lokalne samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Brodsko-posavske županije niti Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Brodsko-posavskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog računa i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi brigu o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležni odjel u Brodsko-posavskoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obavezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka, putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliciranja prijave, upisivanja ispravnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županijski odjel nadležan za poslove zaštite okoliša (jedan zaposlenik Upravnog odjela za komunalno gospodarstvo i zaštitu okoliša) mora provjeriti podatke dostavljene od većeg broja obveznika (od 380 do 430 obveznika). Podaci koje obveznici prijavljuju u pojedinim slučajevima su uneseni na pogrešnom obrascu. Podaci o količinama prikupljenog i odloženog otpada su u pojedinim slučajevima nepotpuni i netočni, a ponekad je status otpada pogrešno određen. Pojedini obveznici dostavljaju podatke u papirnatom obliku zbog nesnalaženja u korištenju aplikacije za unos u registar, pa zaposlenik županijskog odjela sam upisuje podatke u registar. Zaposlenik nadležnog županijskog odjela kontaktira obveznike putem telefona, pisanim ili elektronskim putem i upozorava ih na propuste, međutim pojedini obveznici ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih i usmenih zamolbi. Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju predlaže u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije ne raspolažu cjelovitim podacima o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, niti su podaci o gospodarenju otpadom objavljeni na mrežnim stranicama jedinica lokalne samouprave.

Prema odredbi članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Brodsko-posavskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada.

Prema odredbi članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području i o svom trošku, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

U jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije edukacija stanovništva o obvezi odvojenog skupljanja komunalnog otpada se provodi djelomično. Pojedine jedinice lokalne samouprave putem komunalnih društava i koncesionara, lokalnog radija, letaka, plakata, oglasnih ploča i zborova građana obavještavaju stanovništvo o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja otpada. Pojedine udruge građana su, uz financijsku potporu jedinice lokalne samouprave, organizirale radionice u osnovnim školama s ciljem podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada. Međutim, unatoč tome provedene aktivnosti na educiranju stanovništva nisu potpune i cjelovite i ne provode se kontinuirano.

Većina jedinica lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama nema informacije o gospodarenju otpadom na svom području. Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, ne sadrže izobrazno-informativne aktivnosti na razvijanju javne svijesti o potrebi odvojenog prikupljanja otpada i učinkovitom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Brodsko-posavske županije provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjernicama nacionalne zakonske regulative, propisa Europske unije te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije. Nadležno upravno tijelo u Brodsko-posavskoj županiji je Upravni odjel za komunalno gospodarstvo i zaštitu okoliša.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni uredi županija su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

Nadležni upravni odjel Brodsko-posavske županije je sastavio i podnio županijskoj skupštini izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije za razdoblje od 2009. do 2011. u 2012. te u svibnju 2014. izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom Brodsko-posavske županije za 2012. i 2013. Navedena izvješća je usvojila skupština Brodsko-posavske županije, a nakon usvajanja su objavljena u službenom glasilu županije te dostavljena Agenciji i Ministarstvu.

Od ukupno 28 jedinica lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije usvojene planove gospodarenja otpadom ima 25 jedinica, a godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom su sastavljale sve jedinice, ali ne za sve godine od donošenja plana gospodarenja otpadom, osim općina Brodski Stupnik, Dragalić, Gornja Vrba, Oriovac, Sikirevci i Vrpolje, koje su godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom sastavile za svaku godinu od donošenja plana. Grad Nova Gradiška je sastavio godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za sve godine od donošenja plana, osim za 2011. Izvješća navedenih jedinica su dostavljena općinskim vijećima i nadležnom upravnom tijelu županije. Sve jedinice koje su imale donesene planove gospodarenja otpadom su sastavile godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2011. i 2013. i dostavile ih nadležnom tijelu županije, iako u pojedinim slučajevima nisu bila dostavljena općinskim vijećima. Grad Slavonski Brod i Općina Vrbje iako nemaju usvojene planove gospodarenja otpadom su dostavili nadležnom tijelu županije podatke o provođenju mjera gospodarenja otpadom za 2013., a Grad Slavonski Brod i za 2011.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u
jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Nova Gradiška	2009., 2010., 2012. i 2013.	DA	DA
2.	Grad Slavonski Brod	nema usvojen plan	-	-
3.	Općina Bebrina	2011. i 2013.	NE	DA
4.	Općina Brodski Stupnik	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
5.	Općina Bukovlje	2011. i 2013.	DA	DA
6.	Općina Cernik	2011. i 2013.	NE	DA
7.	Općina Davor	2011. i 2013.	NE	DA
8.	Općina Donji Andrijevići	2013.	NE	DA
9.	Općina Dragalić	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
10.	Općina Garčin	2011. i 2013.	NE	DA
11.	Općina Gornja Vrba	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
12.	Općina Gornji Bogićevci	2011. i 2013.	NE	DA
13.	Općina Gundinci	2011. i 2013.	NE	DA
14.	Općina Klakar	2013.	DA	DA
15.	Općina Nova Kapela	2011. i 2013.	NE	DA
16.	Općina Okučani	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
17.	Općina Oprisavci	2013.	DA	DA
18.	Općina Oriovac	2012. i 2013.	DA	DA
19.	Općina Podcrkavlje	2011. i 2013.	DA	DA
20.	Općina Rešetari	2010, 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
21.	Općina Sibinj	2013.	DA	DA
22.	Općina Sikirevci	2013.	DA	DA
23.	Općina Slavonski Šamac	nema plan	-	-
24.	Općina Stara Gradiška	2011. i 2013.	NE	DA
25.	Općina Staro Petrovo Selo	2011. i 2013.	NE	DA
26.	Općina Velika Kopanica	2013.	DA	DA
27.	Općina Vrbje	nema usvojen plan	-	-
28.	Općina Vrpolje	2011., 2012. i 2013.	DA	DA

Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina, sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, ali bez financijskih i količinskih pokazatelja, odnosno nisu iskazane količine nabavljene opreme prema vrsti (kante, kontejneri, komunalna vozila, drugo), iznosi troškova gospodarenja otpadom (troškovi nabave opreme za odvojeno skupljanje komunalnog otpada, troškovi sanacije odlagališta, drugi troškovi) te izvori financiranja, zbog čega je onemogućena usporedba količina i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na planirane količine i troškove gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama, sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Brodsko-posavskoj županiji i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Brodsko-posavskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom, te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Brodsko-posavska županija je svojim planom gospodarenja otpadom propisala provedbu mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, koje se odnose na stalni nadzor tijeka otpada, poticanje odvojenog skupljanja otpada i poticanje odvajanja otpada. Nadzor nad provedbom plana obavlja županija odnosno nadležni županijski upravni odjel.

Gradovi i općine su svojim planovima gospodarenja otpadom također propisali praćenje izvršenja poduzetih mjera predviđenih planom gospodarenja otpadom s tim da većinom nisu odredili posebno tijelo ili osobu koja će provoditi nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom, a poslove su obavljale osobe prema djelokrugu rada propisanom internim aktima.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog skupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava za gospodarenje otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Brodsko-posavskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Brodsko-posavske županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Brodsko-posavskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Brodsko-posavske županije nije dovoljno učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, a plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu prije stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom uskladiti navedeni plan s odredbama novog zakona.
- Poduzeti aktivnosti kako bi se smanjile količine odloženog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Brodsko-posavskoj županiji kako bi županija pridonijela ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta.
- Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.

- Poduzimati radnje za rješavanje i usklađivanje svih potrebnih aktivnosti subjekata na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini uključenih u izgradnju objekata za gospodarenje otpadom kojim bi se utvrdila međusobna prava i obveze vezano uz izgradnju centra za gospodarenje otpadom, izgradnju i upravljanje pretovarnim stanicama, sanaciju i zatvaranje odlagališta te za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.
- U suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Brodsko-posavske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava, kako bi informacijski sustav, koji vodi Agencija bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, dostaviti jasnije upute i smjernice obveznicima prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se poboljšala kvaliteta i pouzdanost podataka te postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke što se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i na izgradnju reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se moglo pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.
- Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Također, predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.
- Izraditi i donijeti izvješća o provedbi i izvršenju plana gospodarenja otpadom na području gradova i općina na propisan način. U izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Dostavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom Brodsko-posavskoj županiji u propisanom roku te izvješća objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Brodsko-posavskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama.

Skreće se pozornost da u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može sporazumno osigurati zajedničku provedbu mjera gospodarenja otpadom, odnosno da više jedinica lokalne samouprave može sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje jedne ili više obveza utvrđenih zakonom, a koje se odnose na osiguranje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada, odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike te krupnog (glomaznog) otpada, sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan zakonu te uklanjanje tako odbačenog otpada, provedbu Plana, donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, provođenje izobrazno-informativne aktivnosti na svom području i mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom na području Brodsko-posavske županije, odnosno smanjila količina otpada na području Brodsko-posavske županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Brodsko-posavske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Brodsko-posavske županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih gospodarenje otpadom nije dovoljno učinkovito.

Brodsko-posavska županija u očitovanju navodi da je poduzimala i poduzima mjere u okviru svojih nadležnosti utvrđenih propisima te da je na gospodarenje otpadom na području Brodsko-posavske županije značajnije utjecao nedostatak financijskih sredstava. Navodi da daljnje aktivnosti na uspostavi sustava gospodarenja otpadom na području županije, po preporuci Ministarstva, ovise o rezultatima studije predizvodljivosti za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području sedam županija, čiju izradu je naručio Fond, te da rezultati studije još nisu poznati. U vezi kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, navode da su poduzimane sve radnje u okviru mogućnosti, od edukacije pojedinih obveznika do logičke provjere podataka, a da pouzdanost podataka ovisi o kvaliteti vođenja očevidnika i pratećih listova te da je provjera istinitosti podataka koje pojedini obveznici prijavljuju u registar u nadležnosti inspekcije zaštite okoliša.

Grad Nova Gradiška u očitovanju navodi da je i u proteklom razdoblju u skladu s financijskim mogućnostima ulagao napore na smanjivanju količina odloženog komunalnog otpada odnosno poduzimao mjere za odvojeno prikupljanje otpada. Navodi da su u tijeku daljnje aktivnosti na poboljšavanju sustava odvojenog prikupljanja otpada, pri čemu koriste sve raspoložive izvore financiranja koje omogućuje Fond. Radi daljnjeg smanjenja količina odloženog komunalnog otpada te povećanja učinkovitosti sustava gospodarenja otpadom, Grad Nova Gradiška u suradnji sa susjednim općinama poduzima aktivnosti na sporazumnoj zajedničkoj provedbi mjera u gospodarenju otpadom.

Grad Slavonski Brod u očitovanju navodi da je u rujnu 2014. usvojio plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim Zakonom o održivom gospodarenju otpadom. Navodi da su u tijeku daljnje aktivnosti na poboljšanju sustava odvojenog prikupljanja otpada i da su prostornim planom grada donesenim u lipnju 2014. usvojili lokaciju za pretovarnu stanicu i reciklažno dvorište. U vezi izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom, navode da nisu potpisali sporazum, jer je prema njihovom mišljenju bio nerazumljiv i s nedovoljno preciziranim pravima i obvezama jedinica lokalne samouprave. U vezi lokacije Šagulje, predviđene planom gospodarenja otpadom i prostornim planom Brodsko-posavske županije za izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom, navode da nisu suglasni s izborom lokacije s obzirom na udaljenost lokacije od Slavonskog Broda u kojem se skuplja najveća količina otpada na području Brodsko-posavske županije, što će dovesti do velikih troškova prijevoza, zbog čega su predlagali lokaciju bliže Slavonskom Brodu, o čemu nije postignuta suglasnost. U vezi odlagališta Vijuš-jug koje se nalazi na području Grada Slavonskog Broda i na koje se odlaže otpad s područja grada, navodi da je u tijeku izmjena tehničke dokumentacije te izmjena i dopuna građevinske dozvole, kako bi se uz sufinanciranje sredstvima Fonda i Europske unije, provela daljnja sanacija odlagališta i omogućilo korištenje odlagališta do 2018., odnosno do otvaranja centra za gospodarenje otpadom, a na lokaciji odlagališta izgradilo reciklažno dvorište, kompostana, sortirnica i pretovarna stanica.

Općina Slavonski Šamac u očitovanju navodi da je u tijeku izrada plana gospodarenja otpadom općine.

Općina Davor u očitovanju navodi da je u tijeku izgradnja reciklažnog dvorišta, a Općina Donji Andrijevići navodi da je započela projekt izgradnje reciklažnog dvorišta te u suradnji s Fondom poduzela radnje za sanaciju odlagališta Alabarica.

Općine Gornja Vrba i Klakar u očitovanju navode da će nastaviti projekt odvojenog prikupljanja otpada na kućnom pragu podjelom vreća i kanti za odvojeno prikupljanje otpada.

Jedinice lokalne samouprave u očitovanjima navode da će uskladiti postojeće ili donijeti nove planove gospodarenja otpadom u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom te da će voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i pravodobno ih dostavljati županiji i objavljivati u službenom glasilu. Navode da poduzimaju aktivnosti za uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada, sanaciju odlagališta komunalnog otpada i nadzor nad divljim odlagalištima te izobrazno-informativne aktivnosti usmjerene na stanovništvo s ciljem povećanja svijesti o potrebi i prednostima odgovornog odlaganja i recikliranja otpada.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Dubrovnik

IZVJEŠĆE O
OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

Dubrovnik, listopad 2014

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka ⁴ Planovi gospodarenja otpadom	
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	13
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	17
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	23
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	25
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	25
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE	29
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	32

cšfife

W⁷

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Dubrovnik
KLASA: 041-01/13-10/31
URBROJ: 613-21-14-74

Dubrovnik, 10. listopada 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM
NA PODRUČJU DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Dubrovačko-neretvanske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 10. listopada 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Dubrovačko-neretvanske županije (županija, pet gradova i 17 općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Dubrovačko-neretvanska županija ima 230 naselja. Površina županije je 9 272 km², od čega se na kopno odnosi 1 782 km², a na more 7 490 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., Dubrovačko-neretvanska županija ima 122 568 stanovnika, 42 077 kućanstava i 64 994 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Dubrovačko-neretvanske županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu Fond) te drugi dostupni podaci

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
- analiziran je plan gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Dubrovačko-neretvanske županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom analizirana su izvješća Agencije i Fonda
- analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- obavljeni su razgovori s odgovornim osobama te pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Dubrovačko-neretvanska županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Dubrovačko-neretvanske županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog prikupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Dubrovačko-neretvanske županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Dubrovačko-neretvanske županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpad. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvješćivanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog prikupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština Dubrovačko-neretvanske županije je u listopadu 2008. donijela Plan gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije, za razdoblje osam godina, odnosno od 2008. do 2015. Navedeni Plan sadrži sve elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu te je objavljen u službenom glasilu 31. listopada 2008. i dostavljen Agenciji.

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županija više nema obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Planom gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije su predviđena financijska sredstva za provedbu svih mjera u gospodarenju otpadom u iznosu 451.658.000,00 kn (tehnička dokumentacija 15.000.000,00 kn, centar za gospodarenje otpadom 245.800.000,00 kn, odvojeno skupljanje otpada 84.520.000,00 kn i sanacija odlagališta 106.338.000,00 kn). Planirani izvori financiranja su sredstva Fonda, županijski proračun, gradski i općinski proračuni, sredstva fondova Europske unije, krediti poslovnih banaka te druga sredstva. Predviđena je sanacija divljih odlagališta do konca 2009., nabava opreme za 250 zelenih otoka, izgradnja osam pretovarnih stanica i 16 mini reciklažnih dvorišta do konca 2011., izgradnja županijskog centra za gospodarenje otpadom, sedam kompostana, osam reciklažnih dvorišta građevinskog otpada i nabava 17 rashladnih kontejnera do konca 2012., a sanacija i zatvaranje postojećih službenih odlagališta otpada i izgradnja sedam reciklažnih dvorišta do konca 2015.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Dubrovačko-neretvanske županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Dubrovačko-neretvanske županije

Plan gospodarenja otpadom					
Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Dubrovnik	DA	14. prosinca 2011.	2011.-2015.	DA
2.	Grad Korčula	DA	4. listopada 2011.	2011.-2018.	DA
3.	Grad Metković	DA	3. travnja 2012.	2011.-2018.	DA
4.	Grad Opuzen	DA	29. lipnja 2010.	2010.-2017.	DA
5.	Grad Ploče	DA	29. prosinca 2010.	2010.-2017.	DA
6.	Općina Blato	NE	-	-	-
7.	Općina Dubrovačko primorje	DA	20. studenoga 2007.	2007.-2014.	NE
8.	Općina Janjina	NE	-	-	-
9.	Općina Konavle	DA	15. lipnja 2007.	2007. 2012.	NE
10.	Općina Kula Norinska	NE	-	-	-
11.	Općina Lastovo	DA	3. rujna 2010.	2010.-2015.	DA
12.	Općina Lumbarda	DA	22. prosinca 2012.	2012.- 2020.	DA
13.	Općina Mljet	DA	12. rujna 2010.	2010.- 2015.	DA
14.	Općina Orebić	DA	9. kolovoza 2010.	-	DA
15.	Općina Pojezerje	NE	-	-	-
16.	Općina Slivno	DA	6. svibnja 2010.	2010.-2017.	DA
17.	Općina Smokvica	DA	31. listopada 2006.	2006.-2009.	DA
18.	Općina Ston	NE	-	-	-
19.	Općina Trpanj	DA	15. rujna 2010.	2010.-2015.	NE
20.	Općina Vela Luka	NE	-	-	-
21.	Općina Zažablje	DA	17. lipnja 2006.	2006.-2009.	DA
22.	Općina Župa dubrovačka	NE	-	-	-

Plan gospodarenja otpadom je donijelo 15 jedinica lokalne samouprave, a sedam nije donijelo (općine Blato, Janjina, Kula Norinska, Pojezerje, Ston, Vela Luka i Župa dubrovačka).

Planovi gospodarenja otpadom nisu doneseni u propisanom roku. Jedna jedinica lokalne samouprave (Općina Orebić) planom gospodarenja otpadom nije utvrdila razdoblje na koje se plan donosi, tri jedinice lokalne samouprave (Grad Dubrovnik, općine Smokvica i Zažablje) su donijele plan gospodarenja otpadom za razdoblje kraće od šest godina, a tri jedinice lokalne samouprave (općine Dubrovačko primorje, Konavle i Trpanj) nisu objavile plan gospodarenja otpadom u službenom glasilu. Pojedini planovi gospodarenja otpadom ne sadrže pojedine elemente koji su bili propisani odredbom članka 11. Zakona o otpadu. Plan gospodarenja otpadom Grada Metkovića ne sadrži mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad, a Općine Lumbarda popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta, redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije.

Prema odredbi članka 11. Zakona o otpadu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave je trebalo donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina s propisanim elementima i objaviti ga u službenom glasilu, a prema odredbi članka 100. istog Zakona trebalo ga je donijeti do 30. prosinca 2005. Prema odredbi članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave treba donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina te ga objaviti u službenom glasilu. Navedeni plan treba sadržavati analizu, ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno skupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, mjere potrebne za ostvarivanje smanjivanja ili nastanka otpad uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada, opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana.

Većina planova gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave (gradovi Dubrovnik, Korčula, Opuzen, općine Dubrovačko primorje, Konavle, Lumbarda, Lastovo, Mljet, Orebić, Slivno, Smokvica, Trpanj, Zažablje) nije usklađena s Planom gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije, u dijelu koji se odnosi na popis opreme i objekata potrebne za odvojeno prikupljanje otpada (zeleni otoci, reciklažna dvorišta, mini reciklažna dvorišta, rashladni kontejneri, kompostane, reciklažna dvorišta građevinskog otpada) te rokove izvršenja pojedinih mjera. Navedeno nije bilo u skladu s odredbom članka 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu (Narodne novine 60/08) kojom je propisano da planovi gospodarenja otpadom gradova i općina moraju biti usklađeni sa županijskim planom gospodarenja otpadom.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Sustav odvojenog prikupljanja otpada

Većina jedinica lokalne samouprave na području Dubrovačko-neretvanske županije, osim Grada Korčule, općina Janjina, Konavle, Kula Norinska, Lastovo, Pojezerje, Trpanj i Zažablje, su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada su obuhvaćena sva naselja na području Dubrovačko-neretvanske županije, odnosno obuhvaćeno je 100,0 % stanovništva. Pored domaćeg stanovništva, za vrijeme turističke sezone, skupljanjem i odvozom otpada su obuhvaćeni turisti i stanovnici koji povremeno borave u kućama za odmor.

Poslove skupljanja otpada na području Dubrovačko-neretvanske županije obavlja 14 komunalnih društava (u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave), dva vlastita pogona, jedno komunalno društvo u vlasništvu jedinice lokalne samouprave iz Splitsko-dalmatinske županije te tri trgovačka društva u privatnom vlasništvu (koncesionari) registrirana za skupljanje staklene i plastične ambalaže, papirne i kartonske ambalaže te elektroničke opreme. Poslovi se obavljaju na temelju zaključenih ugovora jedinica lokalne samouprave i skupljača otpada. Poslove skupljanja i odvoza komunalnog otpada u općinama Janjina i Ston obavljaju vlastiti pogoni.

Prema odredbi članka 31. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica odnosno udjela, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji. Odredbom članka 187. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da trgovačka društva, javne ustanove i službe - vlastiti pogoni koji su osnovala jedinice lokalne samouprave i koje su do dana stupanja na snagu navedenog Zakona obavljale komunalnu djelatnost održavanja čistoće, u dijelu koji se odnosi na skupljanje i odvoz komunalnog otpada na određena odlagališta i komunalnu djelatnost odlaganja komunalnog otpada na temelju odredbi Zakona o komunalnom gospodarstvu nastavljaju obavljati te djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu do donošenja odluke o dodjeli obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada iz članka 31. stavak 2., odnosno donošenja odluke o davanju koncesije iz članka 31. stavka 7. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada povjeriti u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

U tablici broj 2 se daju podaci o skupljačima komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	Čistoća d.o.o., Dubrovnik	Grad Dubrovnik, općine Dubrovačko primorje, Konavle i Župa dubrovačka
2.	Hober d.o.o., Korčula	Grad Korčula
3.	Čistoća Metković d.o.o., Metković	Grad Metković i Općina Kula Norinska
4.	Čistoća Opuzen d.o.o., Opuzen	Grad Opuzen i Općina Zažablje
5.	Komunalno održavanje d.o.o., Ploče	Grad Ploče
6.	Eko d.o.o., Blato	Općina Blato
7.	Komunalac d.o.o., Lastovo	Općina Lastovo
8.	Mindel d.o.o., Lumbarda	Općina Lumbarda
9.	Komunalno Mljet d.o.o., Mljet	Općina Mljet
10.	Bilan d.o.o., Orebić	Općina Orebić
11.	Komunalac Slivno d.o.o., Opuzen	Općina Slivno
12.	Krublić d.o.o., Smokvica	Općina Smokvica
13.	Komunalno Trpanj d.o.o., Trpanj	Općina Trpanj
14.	Komunalac d.o.o., Vela Luka	Općina Vela Luka
15.	Vlastiti pogon	općine Janjina i Ston
16.	Gradska čistoća i usluge d.o.o., Vrgorac	Općina Pojezerje
17.	Flora Vtc d.o.o., Virovitica (električna i elektronička oprema)	Grad Dubrovnik
18.	Friš d.o.o., Križevci (baterije)	gradovi Dubrovnik, Metković i Ploče
19.	Respekt.d.o.o., Metković (papir, karton, plastična i staklena ambalaža)	gradovi Dubrovnik, Korčula, Metković, Opuzen, Ploče i Općina Vela Luka
20.	Unija nova d.o.o., Sesvete-Kraljevec (staklena ambalaža)	sve jedinice lokalne samouprave

Komunalna društva, vlastiti pogoni i koncesionari unose podatke o vrsti i količini otpada u Registar onečišćavanja okoliša, a unesene podatke kontrolira županijski upravni odjel nadležan za poslove zaštite okoliša.

Otpad (staklena i plastična ambalaža, papirna i kartonska ambalaža, elektronička oprema i baterije) koji skupljaju četiri koncesionara se predaje oporabiteljima u zemlji i inozemstvu.

Otpad koji skupljaju komunalna društva s područja 18 jedinica lokalne samouprave se odlaže na osam službenih odlagališta na području Dubrovačko-neretvanske županije (Grabovica, Dubravica, Kokojevica, Lovornik, Sitnica, Sozanj, Ugrinovica i Vnošte). Otpad s područja općine Pojezerje se odvozi na odlagalište grada Vrgorca u Splitsko-dalmatinskoj županiji, a skupljeni otpad s područja općina Janjina, Orebić i Ston se odvozi na odlagalište Neum u Bosni i Hercegovini.

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Dubrovačko-neretvanske županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Dubrovačko-neretvanske županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Dubrovačko-neretvanske županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja) te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Grabovica, Dubrovnik, Čistoća d.o.o.	Grad Dubrovnik, općine Dubrovačko primorje, Mljet, Konavle i Župa dubrovačka	31 760*	31 260	30 047
2.	Dubravica, Metković, Čistoća Metković d.o.o.	gradovi Metković i Opuzen, općine Kula Norinska i Zažablje	8 250	8 537	7 563
3.	Kokojevica, Lumbarda, Mindel d.o.o.	Grad Korčula i Općina Lumbarda	3 416*	6 940*	4 363
4.	Lovornik, Ploče, Komunalno održavanje d.o.o.	Grad Ploče i Općina Slivno	7 197	6 933	7 252
5.	Sitnica, Blato, Eko d.o.o., Komunalac d.o.o.	općine Blato i Vela Luka	4 714	3 871	3 621
6.	Sozanj, Lastovo Komunalac d.o.o.	Općina Lastovo	350	350	360
7.	Ugrinovica, Smokvica, Krublić d o o.	Općina Smokvica	119	113	132
8.	Vinošte, Trpanj, Komunalno Trpanj d.o.o.	Općina Trpanj	205	250	230
Ukupno			56 011	58 254	53 568

* U količine komunalnog otpada odloženog na odlagalište Grabovica za 2011. nije uključen komunalni otpad skupljen na području općine Mljet (368 t). Također, u količine komunalnog otpada odloženog na odlagalište Kokojevica za 2011. nije uključeno 2 500 t, a za 2012. nije uključeno 3 000 t komunalnog otpada skupljenog na području grada Korčule. Isto tako u količine komunalnog otpada odloženog na odlagalište Kokojevica za 2011. je uključeno 430 t zemlje koja je upotrijebljena za prekrivanje komunalnog otpada, a za 2012. je uključeno 3 856 t zemlje, dok za 2013. zemlja nije uključena u količinu odloženog komunalnog otpada.

Iz tablice je vidljivo da se postupno smanjuje godišnja količina komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta na području Dubrovačko-neretvanske županije. Količina odloženog komunalnog otpada, koji obuhvaća miješani i krupni (glomazni otpad), za 2013. je 53 568 t, što je za 8,0 % manje u odnosu na 2012., odnosno za 4,4 % u odnosu na 2011.

Smanjenje godišnjih količina komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta na području Dubrovačko-neretvanske županije je i veće kada se uzmu u obzir količine komunalnog otpada (Grad Korčula i Općina Mljet) koje nisu iskazane u Izvješću Agencije za 2011. i 2012. Tako količina odloženog komunalnog otpada za 2013. je za 12,6 % manja u odnosu na 2012., odnosno za 9,0 % u odnosu na 2011.

Odložene količine otpada su manje od procijenjenih godišnjih količina u Planu gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije. Prema navedenom Planu mjere i načini izbjegavanja i smanjenja nastajanja otpada su izbjegavanje otpada u proizvodnji, ponašanje potrošača i edukacija.

Količina komunalnog otpada odloženog na odlagalištima se utvrđuje procjenom na

temelju nosivosti vozila i broja istovara.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog prikupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije su predviđena financijska sredstva potrebna za uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada u iznosu 84.520.000,00 kn. Odnose se na izgradnju sedam reciklažnih dvorišta u iznosu 25.200.000,00 kn, 16 mini reciklažnih dvorišta u iznosu 3.680.000,00 kn, osam reciklažnih dvorišta za građevinski otpad (pogon za preradu građevinskog otpada) u iznosu 33.200.000,00 kn, sedam kompostana u iznosu 17.500.000,00 kn, 17 rashladnih kontejnera u iznosu 1.190.000,00 kn te na izgradnju i opremanje 250 zelenih otoka s kontejnerima u iznosu 3.750.000,00 kn.

Od početka 2008. do konca 2013. sustav odvojenog prikupljanja otpada je uspostavljen samo u dijelu koji se odnosi na postavljanje zelenih otoka (kontejneri za odvojeno prikupljanje papira, plastike, stakla, metala, baterija, odjeće i obuće) te odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada.

Radi poticanja odvojenog prikupljanja otpada, Fond je s jedinicama lokalne samouprave zaključivao sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera. Omjer sufinanciranja Fonda se kretao od 33,3 % do 80,0 % ugovorene vrijednosti. Do konca 2013. Fond je jedinicama lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije za nabavu kanti i kontejnera doznačio 3.609.894,00 kn. U navedenom razdoblju osam jedinica lokalne samouprave (gradovi Dubrovnik, Metković, općine Blato, Dubrovačko primorje, Konavle, Mljet, Vela Luka i Župa dubrovačka) je djelomično uspostavilo odvojeno prikupljanje papira, plastike, stakla, tekstila i metala postavljanjem zelenih otoka. Broj zelenih otoka i rokovi uspostave nisu realizirani prema planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, niti su dostupni svim korisnicima. Grad Metković je također postavio na više lokacija žičane kontejnere za prikupljanje papira, kao i posude za staklenu i plastičnu ambalažu te metala koje prikuplja privatni koncesionar.

Odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada provodi većina jedinica lokalne samouprave na način da se prikupljanje i odvoz provodi jednom tjedno, a ponegdje dva puta godišnje. Glomazni otpad se odlaže na odlagališta otpada gdje se razvrstava te se pojedine vrste otpada odvajaju i predaju koncesionarima.

Od ukupno 22 jedinice lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije, 14 lokalnih jedinica (gradovi Korčula, Opuzen, Ploče, općine Janina, Kula Norinska, Lastovo, Lumbarda, Orebić, Pojezerje, Slivno, Smokvica, Ston, Trpanj i Zažablje) nije uvelo mjere odvojenog prikupljanja otpada, osim krupnog (glomaznog) otpada. Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbom članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave, osim u dvije općine (Janjina i Ston) koje su osnovale vlastiti pogon u kojima se cijena usluge obračunava prema cjeniku koji je donijelo općinsko vijeće. Cijena usluge se obračunava na različite načine: prema broju članova kućanstva, obujmu otpada, površini prostora i jedinstveno (paušal - za sve korisnike jednako). Cijena skupljanja i odvoza krupnog (glomaznog) otpada je uključena u cijenu redovnog skupljanja i odvoza komunalnog otpada. Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika. Cijena se obračunava na temelju odluke o javnoj usluzi prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada.

Do vremena obavljanja revizije (rujan 2014.), jedinice lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije nisu donijele odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Prema odredbi članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja treba biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (rujan 2014.), Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Dubrovačko-neretvanske županije se postupno smanjuje. Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada za 2011. je 35 208 t, za 2012. je 35 460 t, a za 2013. je 34 261 t (neverificirani podaci) što je za 3,4 % manje u odnosu na 2012., odnosno za 2,7 % u odnosu na 2011. Za očekivati je da bi se količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada značajnije smanjivala da su gradovi i općine osigurali odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava (posebne posude) te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. na području Dubrovačko-neretvanske županije nije izgrađena nijedna kompostana, a planirana je izgradnja sedam.

Državni ured za predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni (biorazgradivi) otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugi otpad). Lokacije za izgradnju reciklažnih dvorišta su određene planovima gospodarenja otpadom i prostornim planovima gradova i općina. Do konca 2013. na području Dubrovačko-neretvanske županije nije izgrađeno nijedno reciklažno dvorište za komunalni ni za građevinski otpad, iako je od 2009. do 2015. planirana izgradnja sedam reciklažnih dvorišta za komunalni otpad, osam reciklažnih dvorišta za građevinski otpad te 16 mini reciklažnih dvorišta. Pojedine jedinice lokalne samouprave su planirale izgradnju reciklažnog dvorišta na prostoru postojećih odlagališta komunalnog otpada, a nakon sanacije i zatvaranja, što nisu mogle realizirati, jer kasni izgradnja županijskog centra za gospodarenje otpadom.

Odredbom članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je bilo propisano da su gradovi i općine dužni na svom području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008. te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbom članka 35. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna osigurati na svom području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem.

Odredbom članka 35. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana. Planirano je da će do konca 2007. sve županije i Grad Zagreb imati donesen plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektnu dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje, osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon te će do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije je određen županijski koncept gospodarenja otpadom, kojim se planira izgradnja centra za gospodarenje otpadom za cijelo područje županije. Također, se planira izgradnja osam pretovarnih stanica na području gradova Dubrovnik, Korčula, Metković i Ploče te na području općina Blato, Janjina, Lastovo i Mljet. Planirani rok izgradnje centra za gospodarenje otpadom je do konca 2012., a pretovarnih stanica do konca 2011. Ukupna ulaganja u izgradnju centra za gospodarenje otpadom su planirana u iznosu 260.800.000,00 kn, a odnose se na izradu tehničke dokumentacije u iznosu 15.000.000,00 kn, izgradnju građevinskih objekata i nabavu opreme u iznosu 212.200.000,00 kn te na izgradnju i opremanje pretovarnih stanica u iznosu 33.600.000,00 kn. Planirani izvori financiranja su sredstva fondova Europske unije, proračunska sredstva županije i jedinica lokalne samouprave.

Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije je određena lokacija centra za gospodarenje otpadom na području Lučino razdolje u općini Dubrovačko primorje, a prostorno-planskom dokumentacijom gradova i općina su određene mikro lokacije pretovarnih stanica. Izgradnja pretovarnih stanica u gradovima Metković i Ploče te u općinama Janjina i Blato je planirana na lokaciji postojećih službenih odlagališta komunalnog otpada.

Aktivnosti vezane uz gospodarenje otpadom su započele 2005., međutim do konca 2013. centar za gospodarenjem otpadom nije izgrađen, jer se oduljio postupak izbora lokacije, odnosno predložene lokacije nakon geoloških i hidroloških ispitivanja su se pokazale neprihvatljivima. Izrađene su studije za odabir mikrolokacije izgradnje centra za gospodarenje otpadom na lokacijama Badovinje Rupe, Grabovica, Kumarni Dol, Donja Vas, od kojih se nakon geoloških i hidrogeoloških istražnih radova odustalo, jer pripadaju II. zoni sanitarne zaštite koje nisu prihvatljive kao lokacije za izgradnju odlagališta otpada. Nakon daljnje analize mogućih lokacija i obilaska terena, odabrana je lokacija Lučino razdolje te je 2009. izrađen Elaborat o geološkim i hidrogeološkim radovima županijskog centra za gospodarenje otpadom na lokaciji Lučino razdolje.

Izmjenama i dopunama Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije, donesenim 28. lipnja 2010., određena je lokacija Lučino razdolje na području općine Dubrovačko primorje za izgradnju centra za gospodarenje otpadom. Tijekom 2010. izrađena je studija procjene utjecaja na okoliš. Javna rasprava o studiji je održana početkom 2011. Zbog velikog interesa javnosti i upućenih primjedbi na predloženu lokaciju i promijenjenih propisa (donesen Pravilnik o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (Narodne novine broj 66/11)), u kolovozu 2011. Fond je proveo postupak nabave za dodatna geološka i hidrogeološka istraživanja na predloženoj lokaciji. Svrha navedenih istraživanja je bila utvrditi mogući utjecaj izgradnje centra na područje posebne zaštite voda za piće (vodocrpilište Nereze i planirano vodocrpilište Doli) i na područja pogodna za gospodarski uzgoj vodenih organizama (školjkaša) u zaljevu Bistrina i Malostonskom zaljevu. Postupak istražnih radova je prekinut, jer je u listopadu 2011. Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva donijelo zaključak kojim se prekida objedinjeni postupak procjene utjecaja na okoliš centra za gospodarenje otpadom do donošenja akta Hrvatskih voda, a u ožujku 2012. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode (dalje u tekstu: Ministarstvo) je uputilo Dubrovačko-neretvanskoj županiji dopis u kojem se predlaže da se sredstva preusmjere na nabavu i izgradnju sortirnica otpada i kompostana za biootpad, jer je upitna predložena lokacija. Sve aktivnosti oko izgradnje centra su bile prekinute više od godinu dana.

U studenome 2012. Ministarstvo donosi upute o daljnjem postupanju, kojim se traži da se pokrenu sve radnje vezane uz dodatna geološka i hidrogeološka istraživanja na lokaciji Lučino razdolje. Na temelju obavljenih dodatnih geoloških i hidrogeoloških istraživanja je utvrđeno da se lokacija Lučino razdolje ne nalazi unutar zone sanitarne zaštite vodocrpilišta, kako postojećih tako i planiranih (IV. zona sanitarne zaštite vodocrpilišta) te su Hrvatske vode u srpnju 2013. donijele akt kojim se daje mogućnost izgradnje centra za gospodarenje otpadom na lokaciji Lučino razdolje, nakon čega je Dubrovačko-neretvanska županija podnijela zahtjev Ministarstvu radi procjene utjecaja na okoliš ovog centra i utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša. Koncem veljače 2014., Ministarstvo je donijelo Rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša, prema kojem je zahvat na izgradnji centra za gospodarenje otpadom na lokaciji Lučino razdolje, prihvatljiv za okoliš uz ispunjenje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša. Nakon rješenja o prihvatljivosti, Dubrovačko-neretvanska županija je pokrenula aktivnosti na izradi studije izvodljivosti za izgradnju centra za gospodarenje otpadom na lokaciji Lučino razdolje.

Lokacija Lučino razdolje se nalazi na području općine Dubrovačko primorje, 700 m zapadno od naselja Trnovica i 5 km od granice s Bosnom i Hercegovinom. Površina zemljišta na kojem se planira izgraditi centar za gospodarenje otpadom obuhvaća 58 ha, koje je u privatnom vlasništvu. Pristupna cesta kao i infrastrukturni priključci (vodovod, kanalizacija, elektroenergetska mreža, telekomunikacijska mreža) na navedenoj lokaciji ne postoje.

Od 2005. do konca 2013. je izrađeno jedanaest studija i elaborata vezanih uz gospodarenje otpadom za što je utrošeno 2.450.946,00 kn, a financirani su sredstvima Fonda u iznosu 1.470.568,00 kn ili 60,0 % i sredstvima županijskog proračuna u iznosu 980.378,00 kn ili 40,0 %. Dodatna geološka i hidrogeološka istraživanja na lokaciji zahvata centra za gospodarenje otpadom Dubrovačko-neretvanske županije, obavljena su u 2013. i u cijelosti su financirana iz sredstava Fonda u iznosu 112.500,00 kn.

Do konca 2013., od osam planiranih pretovarnih stanica, izgrađena je jedna na području općine Mljet za što je utrošeno 3.996.058,00 kn. Izgradnja pretovarne stanice je financirana u cijelosti iz sredstava Fonda.

Dubrovačko-neretvanska županija je u veljači 2007. osnovala trgovačko društvo za gospodarenje otpadom, koje će voditi poslove na izgradnji centra za gospodarenje otpadom i upravljati sustavom gospodarenja otpadom, te organizirati i koordinirati dovoz otpada od pretovarnih stanica do centra za gospodarenje otpadom. Trgovačko društvo posluje pod nazivom Agencija za gospodarenje otpadom d.o.o. (dalje u tekstu: Društvo), sa sjedištem u Dubrovniku. Društvo je u cijelosti u vlasništvu Dubrovačko-neretvanske županije, a koncem 2013. ima jednog zaposlenika. Poslovanje Društva je financirano sredstvima županijskog proračuna. Ostvareni ukupni prihodi za 2012. iznose 330.325,00 kn, a ukupni rashodi 326.731,00 kn te dobit prije oporezivanja 3.594,00 kn.

U srpnju 2010., Dubrovačko-neretvanska županija i sve jedinice lokalne samouprave s njenog područja su zaključile ugovor o izgradnji i korištenju budućeg centra za gospodarenje otpadom. Ugovorom su utvrđeni zajednički interesi svih potpisnica vezano uz uspostavu sustava gospodarenjem otpadom na području Dubrovačko-neretvanske županije, a odnose se na provedbu istražnih radova i izradu potrebnih projekata i druge tehničke dokumentacije, izgradnju centra za gospodarenje otpadom i uspostavu sustava gospodarenja otpadom i pretovarnih stanica, korištenje budućeg centra te upravljanje sustavom. Jedinice lokalne samouprave s područja Dubrovačko-neretvanske županije se obvezuju komunalni otpad sa svog područja zbrinjavati u budućem centru za gospodarenje otpadom.

Također je utvrđeno da će se zaključiti dodaci ugovoru, kojim će se utvrditi međusobna prava i obveze za pripremne radove, izgradnju centra za gospodarenje otpadom, pripremu, izgradnju i upravljanje pretovarnim stanicama, uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, način i troškove korištenja centra za gospodarenje otpadom, količine odvojeno prikupljenog otpada koji će se odvoziti na materijalnu i energetska oporabu, prijevoz otpada, način i sudjelovanje svake jedinice u sufinanciranju pripreme i izgradnje centra za gospodarenje otpadom i uspostave sustava te utvrditi udjele u trgovačkom društvu za gospodarenje otpadom. Do vremena obavljanja revizije (rujan 2014.), dodaci ugovoru nisu zaključeni.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti dodatke Ugovoru o izgradnji i korištenju budućeg centra za gospodarenje otpadom kojim bi se utvrdila međusobna prava i obveze vezano uz izgradnju centra za gospodarenje otpadom, izgradnju i upravljanje pretovarnim stanicama, sanaciju i zatvaranje odlagališta te za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.

Projekt izgradnje centra za gospodarenje otpadom uključuje izgradnju odlagališta, postrojenja za mehaničku i biološku obradu otpada i drugih građevina potrebnih za rad.

Na temelju izvršene analize različitih metoda mehaničko-biološke obrade otpada, u kolovozu 2010., je odabran proces mehaničko-biološke obrade s hibridnom tehnologijom s biosušenjem i suhom fermentacijom. Odabrana tehnologija s procijenjenim investicijskim troškovima 24.000.000 EUR, se preporuča jer je primjenom ove tehnologije moguće proizvesti najkvalitetnije gorivo iz otpada i ima integriranu proizvodnju bioplina iz otpada te visoki stupanj stabilizacije obrađenog otpada koji se odlaže na odlagalište neopasnog otpada. Maksimalni kapacitet postrojenja je obrada 120 000 t otpada godišnje. Predloženi koncept je usklađen s nacionalnim i europskim zakonima. Količina odloženog otpada na službenim odlagalištima na području Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. je 58 254 t, a u 2013. je smanjena na 53 568 t. Za očekivati je da bi se količina otpada u narednim godinama i nadalje trebala smanjivati kao rezultat novog načina gospodarenja otpadom (primarna selekcija otpada) te je upitna iskorištenost kapaciteta predloženih postrojenja.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati iskorištenost kapaciteta predloženih postrojenja za mehaničku i biološku obradu otpada, s obzirom da je količina otpada koja se odlaže na odlagališta na području Dubrovačko-neretvanske županije značajno manja od maksimalnog kapaciteta postrojenja.

U Planu gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije godišnji troškovi poslovanja centra za gospodarenje otpadom su procijenjeni u iznosu 44.000.000,00 kn, uz pretpostavku da će s radom započeti 2012. Cijena koštanja tone gospodarenja otpadom od pretovarnih stanica do zbrinjavanja nije procijenjena, a prema objašnjenju odgovorne osobe Društva, cijenu koštanja je teško utvrditi jer se kasni s izgradnjom centra te još uvijek nisu poznate konačne vrijednosti i uvjeti financiranja izgradnje centra i pretovarnih stanica, ni način na koji će se odrediti cijene transporta otpada s obzirom na različite udaljenosti pretovarnih stanica s kojih se dovozi otpad. U pripremi je izrada Studije izvodljivosti za županijski centar za gospodarenje otpadom u Dubrovačko-neretvanskoj županiji na lokaciji Lučino razdolje, koja bi trebala sadržavati, između ostalog, financijsku, ekonomsku i tržišnu analizu projekta te cijenu koštanja usluge gospodarenja otpadom uzimajući u obzir početna ulaganja, operativne troškove i iznose korisničkih naknada.

U kolovozu 2011., Dubrovačko-neretvanska županija i Fond su zaključili Sporazum o ulaganju Fonda u pripremne radove za izgradnju centra za gospodarenje otpadom Lučino razdolje, pretovarnih stanica i sanaciju postojećih odlagališta. Prema Sporazumu, Fond će u cijelosti financirati istražne radove i izradu projektne dokumentacije centra za gospodarenje otpadom, pretovarnih stanica i sanacije odlagališta, što uključuje i troškove pripreme projektne aplikacije za prijavu projekta za sufinanciranje sredstvima Europske unije. Također, u cijelosti će financirati sanaciju postojećih odlagališta. Prema Sporazumu, Dubrovačko-neretvanska županija se obvezala osigurati zemljište potrebno za provedbu projekta u cijelosti, odnosno riješiti imovinskoppravne odnose na zemljištu lokacije budućeg centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica. Do vremena obavljanja revizije (rujan 2014.), imovinskoppravni odnosi za zemljište na lokacijama centra i pretovarnih stanica nisu riješeni.

U travnju 2014., Fond i Društvo za gospodarenje otpadom su zaključili Sporazum o ulaganju Fonda u pripremu i provedbu projekta izgradnje centra za gospodarenje otpadom Lučino razdolje za prijavu na sufinanciranje iz fondova Europske unije, izgradnje pretovarnih stanica i sanacije odlagališta otpada na području Dubrovačko-neretvanske županije.

Prema Sporazumu, Fond se obvezuje financirati do 100,0 % opravdanih troškova otkupa zemljišta za izgradnju centra za gospodarenje otpadom putem beskamatnog zajma te do 100,0 % opravdanih troškova izrade projektne tehničke dokumentacije za navedeni Centar i za pripremu aplikacije za sufinanciranje sredstvima Europske unije, putem kapitalnih pomoći. Također se obvezuje financirati pripremne projekte izgradnje pretovarnih stanica do 100,0 % opravdanih troškova te troškove izgradnje pretovarnih stanica do 80,0 % opravdanih troškova, putem kapitalnih pomoći. Nadalje se obvezuje osigurati financijska sredstva za sanaciju odlagališta otpada do odgovarajućeg postotka, ovisno o fazama prijave tih projekata za sufinanciranje iz fondova Europske unije. Sredstva Fonda se ne mogu koristiti za plaćanje poreza ni drugih javnih davanja. Prema Sporazumu, Društvo se obvezuje poduzeti sve potrebne radnje za realizaciju izgradnje centra za gospodarenje otpadom, izgradnje pretovarnih stanica te sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta komunalnog otpada u slučaju da Društvo preuzme poslove sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta od jedinica lokalne samouprave.

Nadalje, obvezuje se provesti sve aktivnosti vezane uz rješavanje imovinskopравnih odnosa na lokacijama pretovarnih stanica i navedenog centra, osigurati potrebna sredstva za plaćanje poreza na dodanu vrijednost i drugih davanja te osigurati potrebna financijska sredstva za zapošljavanje u svrhu provedbe preuzetih obveza.

Odredbe Sporazuma bi trebalo realizirati do 31. prosinca 2018. Sporazumom je predviđeno da jedinice lokalne samouprave prenesu pravo građenja na zemljištu (u vlasništvu jedinica lokalne samouprave) na kojem se planiraju graditi pretovarne stanice, na Društvo, koje je zaduženo za projekt izgradnje pretovarnih stanica. Predviđeno je Ugovor o prijenosu prava građenja zaključiti na rok od 50 godina uz minimalnu propisanu naknadu. Sporazumom je također predviđeno, ako Društvo preuzme poslove sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta od jedinica lokalne samouprave, da jedinice lokalne samouprave izvrše prijenos prava građenja na zemljištu na kojem se nalaze postojeća odlagališta, na Društvo. Predviđeno je Ugovor o prijenosu prava građenja zaključiti na rok pet godina uz minimalnu propisanu naknadu. Sporazumom je utvrđeno da će se zaključiti posebni ugovori o financiranju Fonda i Društva, kojim će se urediti iznos, uvjeti i način korištenja i praćenja odobrenih sredstava Fonda, rokovi ispunjenja ugovora o javnoj nabavi te druga međusobna prava i obveze.

Iz navedenog je vidljivo da je Društvo za gospodarenje otpadom prema Sporazumu zaključenom u travnju 2014., preuzelo obvezu obavljanja svih radnji vezanih uz izgradnju centra za gospodarenje otpadom i sedam pretovarnih stanica, uključujući i rješavanje imovinskopравnih odnosa za zemljište na lokacijama izgradnje te ovisno o dogovoru s jedinicama lokalne samouprave i poslove sanacije i zatvaranja postojećih osam odlagališta komunalnog otpada. Realizacija navedenih projekata je planirana do konca 2018. Procijenjena ulaganja u projekte, prema Planu gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije, iznose 360.269.000,00 kn.

S obzirom da se radi o zahtjevnim projektima izgradnje centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica te sanacije i zatvaranja postojećih službenih odlagališta, vrijednosno značajnim za cijelu Dubrovačko-neretvansku županiju te da su rokovi realizacije navedenih projekata do 2018., Državni ured za reviziju predlaže poduzeti radnje za rješavanje i usklađivanje aktivnosti svih subjekata uključenih u izgradnju centra za gospodarenje otpadom u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u ugovorenim rokovima. Predlaže se aktivnije uključivanje jedinica lokalne samouprave u planiranje i provedbu svih radnji potrebnih za realizaciju projekata izgradnje centra za gospodarenje otpadom.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenja otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta. Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Skupljeni otpad s područja 18 jedinica lokalne samouprave se odlaže na osam odlagališta na području Dubrovačko-neretvanske županije (Grabovica, Dubravica, Lovornik, Kokojevica, Sitnica, Ugrinovica, Sozanj i Vиноšte). Navedena odlagališta su većinom u postupku sanacije, a za dva odlagališta (Grabovica i Dubravica) je završen postupak I. faze sanacije, što se odnosi na saniranje starog dijela odlagališta. Odlagališta su u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom, kada se planira njihovo zatvaranje (Kokojevica, Sozanj, Vиноšte, Ugrinovica) ili prenamjena u reciklažna dvorišta (Grabovica, Dubravica) ili u pretovarne stanice (Dubravica, Lovornik, Sitnica).

Prema Planu gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije, sanacija i zatvaranje odlagališta se planira do konca 2015. Za sanaciju navedenih odlagališta od 2004. do 2013., Fond je sufinancirao 21.094.417,00 kn, jedinice lokalne samouprave 24.204.023,00 kn i komunalno trgovačko društvo 2.060.480,00 kn, što ukupno iznosi 47.358.920,00 kn. Fond je doznačio gradovima i općinama 21.536.701,00 kn, od čega je za sanaciju odlagališta utrošeno 21.094.417,00 kn, a za više doznačena sredstva je zatražen povrat sredstava od Općine Lastovo 269.254,00 kn i Općine Trpanj 173.030,00 kn, što ukupno iznosi 442.284,00 kn.

Osim navedenih odlagališta, pet odlagališta na području četiri općine (Janjina, Mljet, Orebić i Župa dubrovačka) su sanirana i zatvorena od 2005. do 2009., za što je Fond isplatio 5.927.310,00 kn, a navedene općine 2.093.827,00 kn, što ukupno iznosi 8.021.137,00 kn. Fond je doznačio općinama 6.024.782,00 kn, od čega je za sanaciju i zatvaranje odlagališta utrošeno 5.927.310,00 kn, a za više doznačena sredstva je zatražen povrat od Općine Janjina u iznosu 97.472,00 kn.

U tablici broj 4 se daju podaci o stanju sanacije odlagališta komunalnog otpada na području Dubrovačko-neretvanske županije, po gradovima i općinama, utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji odlagališta komunalnog otpada na području
Dubrovačko-neretvanske županije do konca 2013.

u kn

Redn i broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.			
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Komunalno društvo	Ukupno
1.	GRABOVICA	I. faza sanirana, II. faza u tijeku	4.496.087,00	15.576.483,00	0,00	20.072.570,00
	Grad Dubrovnik		4.496.087,00	13.977.393,00	0,00	18.473.480,00
	Općina Dubrovačko primorje		0,00	1.599.090,00	0,00	1.599.090,00
	Općina Konavle		0,00		0,00	
	Općina Mljet		0,00		0,00	
	Općina Župa dubrovačka		0,00		0,00	
2.	DUBRAVICA	I. faza sanirana, II. faza u pripremi	7.141.564,00	2.224.255,00	2.060.480,00	11.426.299,00
	Grad Metković		6.125.549,00	1.580.647,00	0,00	7.706.196,00
	Grad Opuzen		115.250,00	619.967,00	0,00	735.217,00
	Općina Kula Norinska		431.535,00	5.849,00	0,00	437.384,00
	Općina Pojezerje		272.330,00	7.708,00	0,00	280.038,00
	Općina Zažablje		196.900,00	10.084,00	0,00	206.984,00
3.	KOKOJEVICA	u tijeku	4.048.425,00	4.224.045,00	0,00	8.272.470,00
	Grad Korčula		0,00	2.847.392,00	0,00	2.847.392,00
	Općina Lumbarda		4.048.425,00	1.376.653,00	0,00	5.425.078,00
4.	LOVORNIK	u tijeku	2.856.550,00	598.482,00	0,00	3.455.032,00
	Grad Ploče		2.856.550,00	598.482,00	0,00	3.455.032,00
	Općina Slivno		0,00	0,00	0,00	0,00
5.	SITNICA	u tijeku	1.524.421,00	1.017.530,00	0,00	2.541.951,00
	Općina Blato		1.524.421,00	508.765,00	0,00	2.033.186,00
	Općina Vela Luka		0,00	508.765,00	0,00	508.765,00
6.	SOZANJ	u pripremi	241.522,00	161.015,00	0,00	402.537,00
	Općina Lastovo		241.522,00	161.015,00	0,00	402.537,00
7.	UGRINOVICA	u pripremi	604.878,00	221.243,00	0,00	826.121,00
	Općina Smokvica		604.878,00	221.243,00	0,00	826.121,00
8.	VINOŠTE	u pripremi	180.970,00	180.970,00	0,00	361.940,00
	Općina Trpanj		180.970,00	180.970,00	0,00	361.940,00
Ukupno			21.094.417,00	24.204.023,00	2.060.480,00	47.358.920,00

Odlagalište Grabovica se nalazi u brdovitom predjelu 25 km sjeverozapadno od Dubrovnika, u blizini naselja Osojnik, na nadmorskoj visini 400 m, udaljeno 4,7 km od izvorišta rijeke Omble. Odlagalište je 2002. dobilo lokacijsku dozvolu, a 2003. i građevinsku dozvolu. Otpad se odlaže od 1982. Stari dio odlagališta površine 1,5 ha je saniran, a izgrađen je novi dio odlagališta površine 2,5 ha.

Prema rješenju nadležnog ministarstva, odlagalište se može koristiti pet godina odnosno do popune kapaciteta. Na odlagalište se odvozi otpad koji se skuplja u pet lokalnih jedinica (Grad Dubrovnik, općine Dubrovačko primorje, Konavle, Mljet i Župa dubrovačka) s ukupno 62 781 stanovnika. Planom gospodarenja otpadom je planirano zadržati odlagalište u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom, a potom će se sanirati i istražiti mogućnost odlaganja i izgradnje reciklažnog dvorišta za inertni građevinski otpad. Odlagalište se kontinuirano sanira.

Odlagalište Dubravica se nalazi u udolini na krškom terenu uz županijsku cestu Metković-Mlinište-državna granica s Bosnom i Hercegovinom, tri kilometra jugoistočno od Metkovića, jedan kilometar od naselja Dubravica. Lokacija je određena za odlaganje otpada rješenjem bivše općine Metković iz 1962. Površina odlagališta je 2,5 ha. Odlagalište ima kazetu za zbrinjavanje azbesta. Na odlagalište se odlaže otpad koji se skuplja u četiri lokalne jedinice (gradovi Metković i Opuzen te općine Kula Norinska i Zažablje) koje imaju ukupno 22 547 stanovnika. Odlagalište je sanirano na temelju građevinske dozvole izdane 2007. U 2009. je završena I. faza sanacije odlagališta koja je obuhvatila saniranje starog otpada i izgradnju plohe za odlaganje novog otpada, nakon čega je odlagalište dobilo uporabnu dozvolu. Planom gospodarenja otpadom je planirano odlagalište zadržati u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenjem otpadom, nakon čega će se obaviti II. faza sanacije, zatvaranje te prenamjena u pretovarnu stanicu i reciklažno dvorište.

Odlagalište Kokojevica se nalazi 2,5 km sjeverozapadno od naselja Lumbarda na otoku Korčuli. Udaljeno je 500 m od naselja i 300 m od mora. Otpad se odlaže od 1970. Na odlagalište se odlaže otpad koji se skuplja na području grada Korčule i općine Lumbarda koji imaju ukupno 6 876 stanovnika. Odlagalište ima lokacijsku dozvolu, ali nema građevinsku ni uporabnu dozvolu. S obzirom da se s odlagališta procijedne vode brzo dreniraju u more, ova se lokacija smatra nepogodnom. Odlagalište se sanira, a nakon sanacije je predviđeno zatvaranje. U ožujku 2014. je pribavljena potvrda glavnog projekta za sanaciju i zatvaranje odlagališta.

Odlagalište Lovornik se nalazi 6 km zapadno od grada Ploče te 500 m od naselja Bačina i Bačinskih jezera, neposredno uz Jadransku turističku cestu. Lokacija predstavlja dvije spojene vrtače, smještene na krškom terenu obraslom makijom. Otpad se odlaže od 1970. Na odlagalište se odlaže otpad koji se skuplja na području grada Ploče i općine Slivno koji imaju ukupno 12 134 stanovnika te općine Gradac (naselja Gradac i Drvenik) iz susjedne Splitsko-dalmatinske županije. Odlagalište ima lokacijsku dozvolu, ali nema građevinsku dozvolu. Planom gospodarenja otpadom je planirano odlagalište zadržati u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenjem otpadom, nakon čega se planira sanirati i organizirati kao pretovarnu stanicu.

Odlagalište Sitnica se nalazi na otoku Korčuli, zapadno od mjesta Blato i istočno od uvale Potirna, uz cestu Vela Luka-Blato. Udaljeno je 4 km od naselja Blata i Vela Luke, neposredno uz turistički dio uvale Karbuni. Otpad se odlaže od 1980. Na odlagalište se odlaže otpad koji se skuplja na području općina Blato i Vela Luka koje imaju ukupno 7 730 stanovnika. Odlagalište ima lokacijsku i građevinsku dozvolu. U tijeku je izrada novelacije projekta pred početak sanacije, nakon čega se planira organizirati kao pretovarna stanica.

Odlagalište Sozanj se nalazi na otoku Lastovo, neposredno uz glavnu otočnu cestu u šumskom području, udaljen 200 m od mora. Odlagalište nema lokacijsku, građevinsku ni uporabnu dozvolu. Na odlagalište se odlaže otpad od 1976., koji se skuplja u naseljima na otoku Lastovo koja imaju 792 stanovnika. U kolovozu 2013. je dobivena potvrda Glavnog projekta sanacije i zatvaranja odlagališta, prema kojem su troškovi sanacije odlagališta procijenjeni u iznosu 11.825.857,00 kn.

Odlagalište Ugrinovica se nalazi na otoku Korčuli na području općine Smokvica. Površine je 1 ha. Okruženo je borovom šumom. Otpad se odlaže od 1960. Na odlagalište se odlaže otpad koji se skuplja na području općine Smokvica koja ima 916 stanovnika. U planu je sanacija i zatvaranje odlagališta. Odlagalište ima lokacijsku dozvolu i izrađen je parcelacijski elaborat. U tijeku je rješavanje imovinskopravnih odnosa, nakon čega slijedi izrada glavnog projekta sanacije i zatvaranja odlagališta.

Odlagalište Vinošte se nalazi na poluotoku Pelješcu, 2,5 km istočno od naselja Trpanj. Udaljeno je 200 m od mora. Otpad se odlaže od 1975. Na odlagalište se odlaže otpad koji se skuplja na području općine Trpanj koja ima 721 stanovnika. Odlagalište nema lokacijsku, građevinsku ni uporabnu dozvolu. S obzirom da se s odlagališta procijede vode brzo dreniraju u more, ova se lokacija smatra nepogodnom. Planom gospodarenja otpadom je planirano odlagalište zadržati u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenjem otpadom, nakon čega se planira sanirati i zatvoriti.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji, Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prema kojima je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva postojeća odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.

Na području Dubrovačko-neretvanske županije postoji više divljih odlagališta otpada, odnosno manjih neuređenih prostora koji nisu predviđeni za odlaganje otpada, a formirali su ih najčešće građani gdje odlažu građevinski i glomazni otpad. Dio divljih odlagališta je saniran ili je u fazi sanacije. Unatoč tome, još uvijek je znatan broj divljih odlagališta koje je prema planu potrebno sanirati do konca 2015.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima komunalnog otpada na području Dubrovačko-neretvanske županije po jedinicama lokalne samouprave te utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području Dubrovačko-neretvanske županije i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013. (u kn)		
				Fond	Sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Grad Dubrovnik	18	12	406.959,00	1.316.363,00	1.723.322,00
2.	Grad Korčula	8	8	30.000,00	219.000,00	249.000,00
3.	Grad Metković	6	5	0,00	0,00	0,00
4.	Grad Opuzen	5	5	182.447,00	273.670,00	456.117,00
5.	Grad Ploče	20	12	97.425,00	97.425,00	194.850,00
6.	Općina Blato	3	3	51.000,00	34.000,00	85.000,00
7.	Općina Dubrovačko primorje	7	7	620.073,00	265.745,00	885.818,00
8.	Općina Janjina	0	0	0,00	0,00	0,00
9.	Općina Konavle	1	1	67.970,00	82.030,00	150.000,00
10.	Općina Kula Norinska	1	1	238.000,00	0,00	238.000,00
11.	Općina Lastovo	0	0	0,00	0,00	0,00
12.	Općina Lumbarda	0	0	0,00	0,00	0,00
13.	Općina Mljet	6	6	0,00	0,00	0,00
14.	Općina Orebić	2	2	0,00	80.125,00	80.125,00
15.	Općina Pojezerje	5	5	878.867,00	373.967,00	1.252.834,00
16.	Općina Slivno	4	2	0,00	219.591,00	219.591,00
17.	Općina Ston	3	3	642.818,00	417.608,00	1.060.426,00
18.	Općina Smokvica	0	0	0,00	0,00	0,00
19.	Općina Trpanj	0	0	0,00	0,00	0,00
20.	Općina Vela Luka	0	0	0,00	0,00	0,00
21.	Općina Zračblje	3	0	0,00	0,00	0,00
22.	Općina Župa dubrovačka	1	1	535.358,00	229.439,00	764.797,00
Ukupno		93	73	3.750.917,00	3.608.963,00	7.359.880,00

U sanaciju većih divljih odlagališta Fond je do konca 2013. uložio 3.750.917,00 kn, a jedinice lokalne samouprave 3.608.963,00 kn, što ukupno iznosi 7.359.880,00 kn. U pojedinim jedinicama lokalne samouprave su organizirane akcije građana na čišćenju manjih divljih odlagališta. Sanaciju i čišćenje svih divljih odlagališta na području grada Metkovića su obavili građani i javna vatrogasna postrojba. Prema podacima jedinica lokalne samouprave, onečišćenja se unatoč mjerama nadzora, ponovno pojavljuju pogotovo uz ceste, gdje se povremeno odbacuje većinom građevinski otpad. Podaci o broju divljih odlagališta kojima raspolažu jedinice lokalne samouprave nisu potpuni i cjeloviti.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Dubrovačko-neretvanske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost lokalne i područne (regionalne) samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Dubrovačko-neretvanske županije ni Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Dubrovačko-neretvanskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog računa i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi brigu o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležni odjel u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obavezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliranja prijave, upisivanja ispravnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županijski odjel nadležan za poslove zaštite okoliša (dva zaposlenika Upravnog odjela za zaštitu okoliša i prirode) mora provjeriti podatke dostavljene od većeg broja obveznika (od 250 do 300 obveznika). Podaci koje obveznici prijavljuju su često uneseni na pogrešnom obrascu. Podaci o količinama prikupljenog i odloženog otpada su u pojedinim slučajevima nepotpuni i netočni, a ponekad je status otpada pogrešno određen. Pojedini obveznici dostavljaju podatke u papirnatom obliku zbog nesnalaženja u korištenju aplikacije za unos u registar, pa zaposlenici županijskog odjela sami upisuju podatke u registar. Zaposlenici nadležnog županijskog odjela kontaktiraju obveznike putem telefona, pisanim ili elektronskim putem i upozoravaju ih na propuste, međutim pojedini ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih i usmenih zamolbi. Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju predlaže Dubrovačko-neretvanskoj županiji, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave na području Dubrovačko-neretvanske županije ne raspolazu cjelovitim podacima o provedenim aktivnosti na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, niti su podaci o gospodarenju otpadom objavljene na mrežnim stranicama jedinica lokalne samouprave. Prema odredbi članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Dubrovačko-neretvanskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada.

Prema odredbi članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području i o svom trošku, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

U jedinicama lokalne samouprave na području Dubrovačko-neretvanske županije edukacija stanovništva o obvezi odvojenog skupljanja komunalnog otpada se provodi djelomično. Pojedine jedinice lokalne samouprave putem komunalnih društava i koncesionara, lokalnog radija, letaka, plakata, oglasnih ploča i zborova građana obavještavaju stanovništvo o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja otpada. Pojedine udruge građana su, uz financijsku potporu jedinice lokalne samouprave, organizirale radionice u osnovnim školama s ciljem podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada. Međutim, unatoč tome provedene aktivnosti na educiranju stanovništva nisu potpune i cjelovite i ne provode se kontinuirano. Većina jedinica lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama nema informacije o gospodarenju otpadom na svom području. Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, ne sadrže izobrazno-informativne aktivnosti na razvijanju javne svijesti o potrebi odvojenog prikupljanja otpada i učinkovitom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Dubrovačko-neretvanske županije provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjernicama nacionalne zakonske regulative, propisa Europske unije te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije.

Nadležno upravno tijelo u Dubrovačko-neretvanske županiji je bio Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša, a od početka 2014. je Upravni odjel za zaštitu okoliša i prirode.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni uredi županija su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

Od 15 jedinica lokalne samouprave na području Dubrovačko-neretvanske županije koje su donijele planove gospodarenja otpadom, samo je pet jedinica lokalne samouprave sastavljalo godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. Grad Dubrovnik je sastavio izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2012., koje je usvojeno na gradskom vijeću u travnju 2013. i objavljeno na mrežnoj stranici. Također, općine Dubrovačko primorje i Slivno su sastavile izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2012., koja su usvojena na općinskim vijećima, ali nisu objavljena u službenom glasilu. Dubrovačko-neretvanska županija je sastavila izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2012. u travnju 2014.

Izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2013. su sastavili gradovi Dubrovnik, Korčula i Metković, a nakon usvajanja izvješća su dostavljena Dubrovačko-neretvanskoj županiji.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Dubrovačko-neretvanske županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u
jedinicama lokalne samouprave na području Dubrovačko-neretvanske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Dubrovnik	2012. i 2013.	DA	DA
2.	Grad Korčula	2013.	NE	NE
3.	Grad Metković	2013.	DA	DA
4.	Grad Opuzen	-	NE	NE
5.	Grad Ploče	-	NE	NE
6.	Općina Blato	-	-	-
7.	Općina Dubrovačko primorje	2012.	DA	NE
8.	Općina Janjina	-	-	-
9.	Općina Konavle	-	NE	NE
10.	Općina Kula Norinska	-	-	-
11.	Općina Lastovo	-	NE	NE
12.	Općina Lumbarda	-	NE	NE
13.	Općina Mljet	-	NE	NE
14.	Općina Orebić	-	NE	NE
15.	Općina Pojezerje	-	-	-
16.	Općina Slivno	2012.	DA	NE
17.	Općina Ston	-	-	-
18.	Općina Smokvica	-	NE	NE
19.	Općina Trpanj	-	NE	NE
20.	Općina Vela Luka	-	-	-
21.	Općina Zračlje	-	NE	NE
22.	Općina Župa dubrovačka	-	-	-

Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom gradova i općina, sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, ali bez financijskih i količinskih pokazatelja, odnosno nisu iskazane količine nabavljene opreme prema vrsti (kante, kontejneri, komunalna vozila, drugo), iznosi troškova gospodarenja otpadom (troškovi nabave opreme za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, troškovi sanacije odlagališta, drugi troškovi) te izvori financiranja, zbog čega je onemogućena usporedba količina i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na planirane količine i troškove gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Dubrovačko-neretvanskoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Također, predlaže Dubrovačko-neretvanskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Predlaže u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količine nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom, te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Dubrovačko-neretvanska županija je svojim planom gospodarenja otpadom propisala provedbu mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, koje se odnose na stalni nadzor tijeka otpada, stalni nadzor rada odlagališta, uspostavu odvojenog prikupljanja otpada, nadzor rada koncesionara i tijek otpadnog materijala kojeg se odvojeno prikuplja. Prema planu, nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom obavlja nadležni županijski upravni odjel.

Gradovi i općine su također svojim planovima gospodarenja otpadom propisale mjere nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, s tim da nisu odredile tijelo koja će provoditi nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom, osim Grada Dubrovnika, koji je posebnom odlukom imenovao Operativno stručno tijelo koje će nadzirati i pratiti ostvarivanje plana gospodarenja otpadom i redovno izvještavati o provedenim aktivnostima na izvršavanju plana gospodarenja otpadom i Grada Metkovića gdje nadzor obavlja Upravni odjel za gospodarstvo.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Dubrovačko-neretvanske županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije nije dovoljno učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, a plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Povjeriti obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

- Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.
- Zaključiti dodatke Ugovoru o izgradnji i korištenju budućeg centra za gospodarenje otpadom kojim bi se utvrdila međusobna prava i obveze vezano uz izgradnju centra za gospodarenje otpadom, izgradnju i upravljanje pretovarnim stanicama, sanaciju i zatvaranje odlagališta te za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.
- Preispitati iskorištenost kapaciteta predloženih postrojenja za mehaničku i biološku obradu otpada, s obzirom da je količina otpada koja se odlaže na odlagališta na području Dubrovačko-neretvanske županije značajno manja od maksimalnog kapaciteta postrojenja.
- S obzirom da se radi o zahtjevnim projektima izgradnje centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica te sanacije i zatvaranja postojećih službenih odlagališta, vrijednosno značajnim za cijelu Dubrovačko-neretvansku županiju te da su rokovi realizacije navedenih projekata do 2018., predlaže se poduzeti radnje za rješavanje i usklađivanje aktivnosti svih subjekata uključenih u izgradnju centra za gospodarenje otpadom u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u ugovorenim rokovima. Predlaže se aktivnije uključivanje jedinica lokalne samouprave u planiranje i provedbu svih radnji potrebnih za realizaciju projekata izgradnje centra za gospodarenje otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.
- Uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Dubrovačko-neretvanske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava, kako bi informacijski sustav, koji vodi Agencija bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke što se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i na izgradnju reciklažnih dvorišta.

Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Također, predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

Sastavljati izvješća o provedbi i izvršenju plana gospodarenja otpadom na području gradova i općina na propisan način. U izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količine nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Dostavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanskoj županiji u propisanom roku te izvješća objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Dubrovačko-neretvanskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom odnosno smanjila količina otpada na području Dubrovačko-neretvanske županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Dubrovačko-neretvanske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Dubrovačko-neretvanske županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih sustav gospodarenja otpadom nije u potpunosti uspostavljen i nije dovoljno učinkovit.

Grad Ploče je u ožujku 2014. donio izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom usklađene s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, a Plan gospodarenja otpadom Općine Ston je u završnoj fazi izrade. Općina Blato navodi da je u lipnju 2014. donijela Plan gospodarenja otpadom za razdoblje od 2007. do 2015. i objavila ga u službenom glasilu te da je u pripremi izrada plana gospodarenja otpadom u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Općina Župa dubrovačka je pristupila izradi Plana gospodarenja otpadom u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Vezano uz suglasnost na plan gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, koju prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom daje županijski upravni odjel zadužen za zaštitu okoliša, Dubrovačko-neretvanska županija navodi da nije u mogućnosti davati suglasnost na plan gospodarenja otpadom gradova i općina s obzirom da Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske prema odredbama navedenog Zakona nije donesen.

Grad Dubrovnik navodi da je tijekom 2014. nabavio 100 kontejnera i 100 kanti za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada te 200 kompostera koje je podijelio domaćinstvima. Također, nabavio je komunalno vozilo za skupljanje komunalnog otpada na otocima, čiju nabavku je djelomično financirao Fond. Nadalje, navodi da je u travnju 2014. donio izmjene i dopune Prostornog plana Grada Dubrovnika kojim su određene lokacije za dva reciklažna dvorišta. Grad Ploče je nabavio 123 kontejnera za odvojeno prikupljanje papira, stakla i plastike koje će postaviti na određene lokacije kada se riješi način daljnjeg zbrinjavanja navedenog otpada. Općina Lumbarda je započela postupak nabave komunalne opreme za odvojeno prikupljanje otpada, koje će 60,0 % financirati Fond, dok je Općina Župa dubrovačka uspostavila osam zelenih otoka te se prijavila na javni poziv Fonda za sufinanciranje nabavke kompostera.

Grad Dubrovnik navodi da kontinuirano provodi sanaciju divljih odlagališta i odlagališta Grabovica te je u tijeku raspisivanje javnog natječaja za nastavak radova u vrijednosti 6.000.000,00 kn. Grad Ploče navodi da je uputio zahtjev Fondu za povećanjem udjela sufinanciranja za sanaciju odlagališta otpada Lovornik, kako bi se lakše mogao planirati završetak sanacije, te zahtjev za sufinanciranje izrade projektne dokumentacije za reciklažno dvorište. Općina Lastovo je izradila glavni projekt za sanaciju odlagališta otpada Sozanj te je u veljači 2014. zaključen dodatak ugovoru o korištenju sredstava Fonda i sufinanciranju sanacije odlagališta otpada Sozanj. Općina Lumbarda je s Gradom Korčulom i Fondom u kolovozu 2014. zaključila dodatak ugovoru o sanaciji odlagališta otpada Kokojevica, prema kojem će Fond sufinancirati 75,0 % troškova sanacije.

Vezano uz donošenje izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, Dubrovačko-neretvanska županija navodi da je Izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2012. doneseno koncem travnja 2014. i objavljeno u službenom glasilu.

Također, navodi da će Dubrovačko-neretvanska županija prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, nakon što bude donesen Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i propisan sadržaj izvješća, pravodobno dostavljati objedinjena izvješća nadležnom Ministarstvu i Agenciji. Grad Korčula navodi da je Izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2013. izrađeno sa zakašnjenjem i usvojeno u lipnju 2014. te dostavljeno nadležnom Ministarstvu i Agenciji. Općina Lumbarda je izradila Izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2013. i dostavila općinskom vijeću na usvajanje, koje ga nije prihvatilo.

Dubrovačko-neretvanska županija u očitovanju navodi da učinkovitost gospodarenja otpadom ovisi o činjenicama na koje ne može utjecati, te posebno ističe potrebu da nadležno Ministarstvo osigura pravne okvire i provedbene propise te da se donese Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske. Općina Lumbarda navodi da pri gospodarenju otpadom najveći problem predstavlja nepostojanje županijskog centra za gospodarenje otpadom, a Općina Župa dubrovačka navodi da je pri izgradnji i realizaciji županijskog centra za gospodarenje otpadom potrebno aktivno uključivanje svih jedinica lokalne samouprave kako bi se u skladu s očekivanim količinama otpada definirala tehnologija postrojenja za mehaničku i biološku obradu otpada te realno utvrdila cijena koštanja usluge gospodarenja otpadom za korisnike usluga.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave navode da će ubuduće postupati prema preporukama Državnog ureda za reviziju, odnosno da će u cilju uspostave učinkovitog sustava gospodarenja otpadom donijeti plan gospodarenja otpadom u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Poduzet će aktivnosti za postupno smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Dubrovačko-neretvanskoj županiji na način da će provoditi mjere i radnje za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila, krupnog otpada, zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te za izgradnju kompostana i reciklažnih dvorišta.

Također navode da će poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja odlagališta do izgradnje i otvaranja centra za gospodarenje otpadom, poduzimati mjere sanacije svih postojećih divljih odlagališta i uspostaviti učinkovit nadzor kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta i ponovno onečišćenje saniranih divljih odlagališta.

Za potrebe nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske navode da će pravodobno osigurati pouzdane podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom i druge podatke kako bi objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora i učinkovitijeg upravljanja sustavom. Nadalje navode da će u cilju podizanja svijesti o odgovornom prikupljanju i odlaganju otpada provoditi izobrazno-informativne aktivnosti te ažurno održavati mrežne stranice s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave navode da će pravodobno izraditi i donijeti godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom na propisani način, te ih objaviti i dostaviti nadležnim subjektima.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE O
OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM U GRADU ZAGREBU

Zagreb, listopad 2014.

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM U GRADU ZAGREBU	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
- Plan gospodarenja otpadom	4
- Sustav odvojenog prikupljanja otpada	6
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	10
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	12
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	14
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	15
f) Nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom	16
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM U GRADU ZAGREBU	18
OČITOVANJE SUBJEKTA REVIZIJE	20

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/13-10/14
URBROJ: 613-02-11-14-5

Zagreb, 3. listopada 2014.

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI
UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM
U GRADU ZAGREBU

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 3. listopada 2014.

Prema odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13) i Zakona o Gradu Zagrebu (Narodne novine 62/01, 125/08 i 36/09), Grad Zagreb je, kao glavni grad Republike Hrvatske, jedinica lokalne samouprave koja ujedno ima i položaj jedinice područne (regionalne) samouprave. Površina Grada Zagreba je 641,32 km², a obuhvaća 70 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011., Grad Zagreb ima 790 017 stanovnika.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije je provedba aktivnosti nadležnih tijela Grada Zagreba vezanih uz provedbu plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu plana gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog skupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu mjera sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva

U fazi planiranja i obavljanja pripremni radnji za obavljanje revizije učinkovitosti plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba je analizirana zakonska regulativa, nacrt plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu Fond) te drugi dostupni podaci

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
- analiziran je Nacrt plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba
- analizirana su izvješća Agencije i Fonda
- analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i izvješća
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- obavljeni su razgovori s odgovornim osobama te
- pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Grad Zagreb donio plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provodi li se plan gospodarenja otpadom Grada Zagreba te prati li se njegova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog skupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom?

GOSPODARENJE OTPADOM U GRADU ZAGREBU

Sustav gospodarenja otpadom na području Grada Zagreba se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije, donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpad.

Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom. Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvještavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog skupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Plan gospodarenja otpadom

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, Grad Zagreb je bio obavezan donijeti plan gospodarenja otpadom i osigurati provedbu mjera gospodarenja posebnim kategorijama otpada do 1. listopada 2005. Planom gospodarenja otpadom je utvrđen rok donošenja plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba do konca 2007.

Nacrt Plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba do 2015. je izrađen u svibnju 2009. Preduvjet za njegovo usvajanje je bila, osim provedene javne rasprave, izrada strateške procjene utjecaja na okoliš, u skladu s odredbama Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (Narodne novine 64/08). Nacrt Plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba nije sadržavao navedenu studiju te Ministarstvo nije dalo suglasnost na navedeni Plan.

Na temelju navedene Uredbe i Statuta Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 19/99, 19/01, 20/01-pročišćeni tekst, 10/04, 18/05, 2/06, 18/06, 7/09 i 16/09), početkom rujna 2009. gradonačelnik Grada Zagreba je donio Zaključak o pokretanju postupka strateške procjene nacrta prijedloga plana gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu do 2015. (Službeni glasnik Grada Zagreba 22/09 i 26/09). Prema navedenom Zaključku, za provedbu postupka strateške procjene i izradu nacrta prijedloga plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba je nadležan Gradski ured za energetiku, zaštitu okoliša i održivi razvoj, Sektor za zaštitu okoliša i gospodarenje otpadom. U travnju 2010. gradonačelnik je formirao radnu skupinu za koordinaciju aktivnosti na izradi Plana gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu.

Početkom 2011. Grad Zagreb je objavio javni natječaj za izvoditelja strateške procjene utjecaja na okoliš, ali su zbog žalbi poništena dva natječaja te su nakon provedenog trećeg natječaja odabrani izvođači. Rok za izradu studije je bio šest mjeseci. Izvođači su započeli s izradom studije u ožujku 2011. te je dovršili koncem 2011.

Ministarstvo do konca 2013. nije prihvatilo stratešku procjenu utjecaja na okoliš, zbog čega Plan gospodarenja otpadom Grada Zagreba i dalje ima status radne verzije.

Početkom 2013., Strateška studija o utjecaju prijedloga plana gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu do 2015. na okoliš i Prijedlog plana gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu do 2015., su upućeni na javnu raspravu, koja je trajala od 24. siječnja do 22. veljače 2013. Cjelovitost i stručnu utemeljenost navedene Studije ocijenilo je Savjetodavno stručno povjerenstvo za stratešku procjenu Nacrta prijedloga Plana gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu do 2015. Navedena studija i peta radna verzija Nacrta plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba iz siječnja 2013. su objavljene na Internetu.

Planom gospodarenja otpadom Grada Zagreba je, u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, između ostaloga, definirana struktura centra za gospodarenje otpadom i lokacije za obavljanje pojedinih aktivnosti obrade otpada koje bi trebalo unijeti u Prostorni plan Grada Zagreba. Međutim, Nacrt plana gospodarenja otpadom se izrađivao i mijenjao od 2009. do 2013., a u navedenom razdoblju su se promijenile bitne okolnosti u odnosu na prvotni plan, posebice u dijelu međunarodnih obveza Republike Hrvatske. U Nacrtu plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba i dalje nisu uzete u obzir odredbe europske direktive o otpadu iz 2008. koja propisuje da do 2020. udjel odvojeno skupljenog otpada iz domaćinstava mora iznositi najmanje 50,0 %. Potpisivanjem ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća odlagališta. Navedena pravila i obveze ugrađene su u sustav gospodarenja otpadom Republike Hrvatske donošenjem Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Zbog navedenoga, Nacrt plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba bi trebalo prilagoditi obvezama i rokovima koje je Republika Hrvatska obvezna poštivati.

Nadalje, Nacrt plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba je izrađen za razdoblje do konca 2015. Navedenim Nacrtom su planirani rokovi za provedbu pojedinih aktivnosti i potrebna sredstva za ulaganja u 2013., 2014. i 2015. Krajnji rokovi za izradu tehničke dokumentacije su planirani za konac 2013. i početak 2014., dok je početak radova na izgradnji planiran za konac 2014. i 2015., a završetak radova za rujan 2016.

Navedeni Nacrt plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba je sastavljen u svibnju 2009. prema odredbama Zakona o otpadu, koji je u međuvremenu prestao važiti te je od srpnja 2013. na snazi Zakon o održivom gospodarenju otpadom, koji u određenom dijelu propisuje izmijenjene bitne elemente sadržaja planova gospodarenja otpadom. Prema navedenom Zakonu, od srpnja 2013. jedinice područne (regionalne) samouprave nemaju obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, a jedinice lokalne samouprave su na prijedlog plana gospodarenja otpadom obvezne ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša odnosno Ministarstva za prijedlog plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba. Nacrt Plana gospodarenja otpadom se objavljuje radi pribavljanja mišljenja, prijedloga i primjedbi javnosti. Plan jedinice lokalne samouprave i Grada Zagreba donosi predstavničko tijelo na razdoblje šest godina te se objavljuje u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave odnosno Grada Zagreba.

Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.), nije donesen plan gospodarenja otpadom Grada Zagreba.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, nakon ishođenja prethodne suglasnosti nadležnog ministarstva na prijedlog plana gospodarenja otpadom. Također predlaže plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu Grada Zagreba, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja.

- **Sustav odvojenog prikupljanja otpada**

Način skupljanja, odvoza i postupanja s komunalnim otpadom u Gradu Zagrebu je određen Odlukom o komunalnom redu (Službeni glasnik Grada Zagreba 4/08, 5/08, 8/09, 17/09, 17/10 i 5/11) i Pravilnikom o načinu pružanja i plaćanja usluga skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada (Službeni glasnik Grada Zagreba 7/08). Uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada obavlja trgovačko društvo Zagrebački holding - podružnica Čistoća (dalje u tekstu: Podružnica Čistoća) koju je osnovao Grad Zagreb.

Prema popisu stanovništva iz 2011. Grad Zagreb ima 790 017 stanovnika. Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada su obuhvaćena sva kućanstva na području Grada Zagreba.

Obveza uspostave sustava odvojenog skupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu i Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Odredbama članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je propisano da je Grad Zagreb obavezan na svom području postaviti odgovarajuće spremnike za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008.

Strategijom je kao jedan od strateških ciljeva određeno odvojeno skupljanje otpada na izvoru te gradnja podsustava odvojenog skupljanja i iskorištavanja važnijih vrsta otpada. Određena je uspostava sustava skupljanja i recikliranja pojedinih vrsta otpada (staklo, papir, plastika, stari automobili, elektronički otpad, gume, kućanski aparati, metali) kako bi se postupno smanjivale količine komunalnog otpada koji se odlaže i potakla promjena strukture odloženog otpada, a naplata obračunavala prema količini otpada.

Podružnica Čistoća skuplja komunalni otpad u Gradu Zagrebu iz kućanstava, industrijskih i obrtničkih pogona i ustanova. Odvojeno skupljanje iskoristivog otpada iz kućanstava se obavlja putem spremnika na javnim površinama za odvojeno prikupljanje papira, kartona, stakla i plastike, na reciklažnim dvorištima i zelenim otocima te odvojenim skupljanjem otpada na mjestu nastanka tijekom skupljanja glomaznog otpada. Ambalaža od papira i kartona se skuplja i u svežnjevima na način da se vozilom za skupljanje takvog otpada, poslijepodne i navečer obilaze lokacije gdje se svakodnevno odlaže (trgovine, trgovački centri).

Skupljanje i odvoz otpada iz kućanstava u Gradu Zagrebu organiziran je na način da je Grad Zagreb podijeljen u dvije zone, zonu A (istočni dio grada) i zonu B (zapadni dio grada). Svaka zona je prostorno podijeljena na podjednaki broj programa odvoza otpada, s tim da se otpad u zoni A odvozi ponedjeljkom, srijedom i petkom, a u zoni B utorkom, četvrtkom i subotom. U najužem centru grada otpad se odvozi svakodnevno, a u pojedinim rubnim dijelovima grada jedanput tjedno. Glomazni otpad od građana se skuplja s javnih površina dva puta godišnje prema utvrđenom rasporedu odvoza.

Na koncu veljače 2014., na području Grada Zagreba Podružnica Čistoća skuplja i odvozi otpad iz ukupno 100 819 spremnika i posuda za komunalni otpad, 4 357 posuda za papir, 1 939 posuda za staklo, 653 posuda za biootpad te 1 465 posuda za plastiku. Podružnica Čistoća je nabavljala komunalnu opremu i komunalna vozila vlastitim sredstvima te se Grad Zagreb i Podružnica Čistoća nisu prijavljivali na natječaje Fonda za sufinanciranje nabave komunalne opreme i komunalnih vozila.

U tablici broj 1 se daju podaci o ukupno proizvedenom i odvojenom komunalnom otpadu od 2009. do 2012., prema podacima Agencije.

Tablica broj 1

Ukupno proizvedeni i odvojeni komunalni otpad od 2009. do 2012.

u t

Proizvedeni/ Odvojeni komunalni otpada	Godina							
	2009.		2010.		2011.		2012.	
	Proizvedeni	Odvojeni	Proizvedeni	Odvojeni	Proizvedeni	Odvojeni	Proizvedeni	Odvojeni
Količina otpada	324 424	82 243	310 581	76 360	301 170	76 149	295 293	73 327

Iz tablice je vidljivo smanjenje ukupno proizvedenih količina komunalnog otpada i odvojeno skupljenih količina komunalnog otpada. Udjel odvojeno skupljenih količina komunalnog otpada je od 2009. do 2012. bio oko 25,0 % ukupno proizvedenih količina komunalnog otpada u Gradu Zagrebu.

Podružnica Čistoća od 2011. provodi dva pilot projekta. Pilot projekt za poboljšanje i unapređenje cjelovitog sustava gospodarenja otpadom Grada Zagreba se provodi na uzorku 8 000 kućanstava na području Voćarske ulice, dijela Dubrave, Zapruđa i Kajzerice. Pilot projekt odvojenog skupljanja otpada u zgradama na Zelenom trgu i Mamutici je projekt odvojenog prikupljanja papira, stakla, plastike i biootpada, a obuhvaća 1 687 kućanstava.

Državni ured za reviziju predlaže nadalje poduzimati aktivnosti radi uspostave cjelovitog sustava odvojenog skupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Odredbama članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je propisano da je Grad Zagreb obavezan na svom području osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008. te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Do konca 2013. u Gradu Zagrebu je izgrađeno pet reciklažnih dvorišta (Stenjevec, Jakuševac, Gračani, Špansko i Trešnjevka-sjever) i četiri zelena otoka (Maksimir, Dubrava, Kajzerica i Sesvete) kojima upravlja Podružnica Čistoća. Zeleni otok je istovjetan po funkciji i opremljenosti reciklažnom dvorištu. U reciklažnim dvorištima i na zelenim otocima građani mogu bez naknade odložiti dvadeset vrsta otpada iz domaćinstava (papir i karton, staklo-ravno i ambalažno, PET, PE folije, PE gajbe, stiropor, gume, zeleni otpad, električki i elektronički otpad, akumulatore, baterije, fluorescentne cijevi, stare lijekove, glomazni otpad iz domaćinstava, glomazni metalni otpad te druge metale). Navedeni otpad se predaje ovlaštenim oporabiteljima na uporabu. Grad Zagreb i Podružnica Čistoća se nisu prijavljivali na natječaje Fonda za sufinanciranje izgradnje reciklažnih dvorišta nego je izgradnja financirana vlastitim sredstvima Podružnice Čistoća.

Odredbama članka 35. stavak 3. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je Grad Zagreb dužan osigurati funkcioniranje barem jednog reciklažnog dvorišta u svakoj gradskoj četvrti. Odredbama članka 35. stavak 4. navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta odnosno mobilne jedinice. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom uvrstiti kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture te osigurati funkcioniranje barem jednog reciklažnog dvorišta u svakoj gradskoj četvrti. Predlaže osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.

Cijenu komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada Podružnica Čistoća obračunava na temelju odredbi Pravilnika o načinu pružanja i plaćanja usluga skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada (Službeni glasnik Grada Zagreba 7/08) i Odluke o cijenama usluga za skupljanje, odvoz i deponiranje komunalnog otpada (Službeni glasnik Grada Zagreba 7/08). Prema navedenoj odluci, uslugu skupljanja, odvoza i deponiranja komunalnog otpada korisnici plaćaju po m² zadužene površine. Cijena komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada se nije mijenjala od 2008.

U prosincu 2013. Gradska skupština Grada Zagreba je, na temelju odredbi članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, donijela Odluku o javnoj usluzi prikupljanja miješanog komunalnog otpada, biorazgradivog komunalnog otpada i odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada u Gradu Zagrebu (Službeni glasnik Grada Zagreba 25/13) s primjenom od 1. srpnja 2014. Navedenom Odlukom su utvrđeni kriteriji i način pružanja navedene usluge te obračun troškova prema kriteriju količine, odnosno obujmu predanih označenih vrećica koje korisnici nabavljaju preko davatelja usluge. Prijevoz miješanog komunalnog otpada će se obavljati dva puta tjedno, a prijevoz biorazgradivog komunalnog otpada jedanput tjedno.

Odredbama članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja treba biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (lipanj 2014.) Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Odvojeno skupljanje biorazgradivog otpada iz kućanstava u Gradu Zagrebu se provodi u jedanaest ulica, na svim reciklažnim dvorištima i zelenim otocima, u naselju Travno u okviru pilot projekta odvojenog skupljanja biorazgradivog otpada te se skuplja od pravnih osoba (hoteli, restorani, proizvodni pogoni). Biorazgradivi otpad se obrađuje u kompostanama (Markuševac i Prudinec) kojima upravlja trgovačko društvo Zagrebački holding d.o.o. - Podružnica Zrinjevac. Biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina se obrađuje u postrojenju za intenzivnu aerobnu razgradnju, s naknadnom biorazgradnjom, u sastavu kompostane smještene na lokaciji odlagališta Prudinec.

U tablici broj 2 se daju podaci o skupljenom komunalnom otpadu predanom na odlagalište Prudinec od 2007. do 2013. (prema podacima Podružnice Čistoća, te za 2013. prema neverificiranim podacima Gradskog ureda za energetiku, zaštitu okoliša i održivi razvoj).

Tablica broj 2

Količina komunalnog otpada predanog na odlagalište Prudinec od 2007. do 2013.

u t

Odlagalište Prudinec	Godina						
	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6	7	8
Količina komunalnog otpada predana na odlagalište	324 710	336 290	307 947	292 370	278 944	270 084	267 226

* Na odlagalište Prudinec se odlaže i otpad s područja grada Samobora i općine Sveta Nedjelja, ali ti podaci nisu navedeni u tablici

Iz tablice je vidljivo da se količina komunalnog otpada predanog na odlagalište Prudinec od 2007. do 2013. vrlo sporo smanjuje. Ugovorom o pristupanju Europskoj uniji Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta, a odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom su propisane istovjetne odredbe. Također je propisano da je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017.

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženom biorazgradivom komunalnom otpadu na odlagalište Prudinec od 2011. do 2013., prema podacima Agencije, od čega su podaci za 2013. neverificirani.

Tablica broj 3

Odloženi biorazgradivi komunalni otpad na odlagalište Prudinec od 2011. do 2013.

Odlagalište Prudinec	Godina					
	2011.		2012.		2013.	
	Količina (u t)	Udjel (u %)	Količina (u t)	Udjel (u %)	Količina (u t)	Udjel (u %)
1	2	3	4	5	6	7
Odloženi biorazgradivi komunalni otpad	177 415	18,9	180 037	20,2	147 926	17,0

Na koncu 2011. ukupno odložene količine biorazgradivog komunalnog otpada u Gradu Zagrebu su iznosile 177 415 t ili 18,9 % ukupno odloženih količina biorazgradivog komunalnog otpada u Republici Hrvatskoj. Na koncu 2012. su se količine odloženog biorazgradivog otpada u Gradu Zagrebu neznatno povećale te su iznosile 180 037 t ili 20,2 %. Ukupno odložene količine biorazgradivog otpada u Gradu Zagrebu na koncu 2013. iznose 147 926 t ili 17,0 % ukupno odloženih količina biorazgradivog komunalnog otpada u Republici Hrvatskoj te je primjetan pad u odnosu na prethodne godine.

Direktivom Vijeća 1999/31/EZ od 26. travnja 1999. o odlagalištu otpada Council directive 1999/31/EC of 26 April 1999 on the landfill of waste) i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je određena najveća dopuštena masa biorazgradivog komunalnog otpada koja se godišnje može odložiti na svim odlagalištima u Republici Hrvatskoj. Na koncu 2013. ukupna masa je iznosila 870 434 t, što je za 303 303 t ili 53,5 % više od dopuštenog. Od navedene količine, na Grad Zagreb, odlagalište Prudinec, se odnosi 17,0 %.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalište Prudinec, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti. Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, planirano je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta na način da Fond financira projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te su planirane aktivnosti za gradnju navedenih centara tijekom pet godina od donošenja Plana. Planirano je da će do konca 2007. Grad Zagreb donijeti plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektnu dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje, osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon te do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

Gradska skupština Grada Zagreba je donijela Odluku o donošenju Prostornog plana Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 8/01, 16/02, 11/03, 2/06, 1/09 i 8/09) kojim je, između ostaloga, uređen način gospodarenja s otpadom u Gradu Zagrebu te potrebna infrastruktura za cjelovito gospodarenje otpadom. Navedenim prostornim planom je predviđena sanacija smetlišta Prudinec kod naselja Jakuševac do 2005., a odlaganje otpada na sanacijom pripremljenu površinu najdulje do 2010., do kada treba odlagalište Prudinec zatvoriti i dovršiti postupak otvaranja centra za gospodarenje otpadom. Do otvaranja navedenog centra otpad se trebao odlagati na uređenom dijelu odlagališta, kao privremena namjena, na način koji će omogućiti uređivanje površine u skladu s urbanističkim planom Grada Zagreba. Prostor smetlišta će se rješavati u kontekstu cjelovitog rješavanja priobalja rijeke Save na cijeloj dužini njenog toka kroz grad Zagreb. Također, navedenom odlukom je utvrđena lokacija gradnje centralnog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Grada Zagreba na prostoru Žitnjak istok, južno od Resnika, a ležišta opekarske gline (Ciglana - Grmošćica, Novačica i Soblinec) će se sanirati prema programima sanacije, u skladu s planiranom namjenom prostora.

Koncem rujna 2006. je zaključen sporazum o suradnji u zbrinjavanju otpada Grada Zagreba i Zagrebačke županije kojim su ugovorne strane suglasne da je u zajedničkom interesu osigurati provođenje mjera zbrinjavanja i obrađivanja otpada. Navedenim sporazumom je određeno da će Grad Zagreb omogućiti Zagrebačkoj županiji zbrinjavanje otpada iz Zagrebačke županije u postrojenju za termičku obradu otpada u Gradu Zagrebu (spalionici), a Zagrebačka županija će omogućiti Gradu Zagrebu zbrinjavanje ostatka nakon termičke obrade otpada, u postrojenju za termičku obradu otpada, na području Zagrebačke županije. Koncem 2008. Zagrebačka županija je donijela zaključak o prihvaćanju županijskog koncepta gospodarenja otpadom te jednostrano raskinula zaključen sporazum s Gradom Zagrebom.

U listopadu 2010. je Gradska skupština Grada Zagreba donijela Odluku o izradi izmjena i dopuna Prostornog plana Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 17/10) zbog potrebe usklađenja s odredbama Zakona o prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine 76/07 i 38/09), posebice u dijelu zbrinjavanja otpada. U navedenoj Odluci se navodi da je u međuvremenu donesen zaključak o pokretanju postupka strateške procjene nacrta prijedloga plana gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu do 2015. koji nije završen, niti su ostvarene pretpostavke za zatvaranje odlagališta Prudinec na način predviđen prostornim planom. Također se navodi da kapacitet odlagališta otpada Prudinec i tehničke mogućnosti odlagališta otpada osiguravaju uvjete za odlaganje otpada na nove uređene plohe do 31. prosinca 2018. te da nije izgrađeno postrojenje za termičku obradu otpada ni centar za gospodarenje otpadom, a odlaganje otpada na odlagalište je jedina mjera zbrinjavanja otpada u Gradu Zagrebu. Zbog navedenoga, navodi se da je potrebno mijenjati Prostorni plan Grada Zagreba.

U vrijeme obavljanja revizije (lipanj 2014.) u tijeku je postupak izmjene i dopune Prostornog plana Grada Zagreba kojim bi se trebale utvrditi lokacije potrebne za cjeloviti sustav gospodarenja otpadom.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su dužne dokumentima prostornog uređenja odrediti područja za gradnju građevina za gospodarenje otpadom u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona odnosno do srpnja 2014., a ukoliko ne odrede tada odluku o tim područjima na prijedlog ministra nadležnog za zaštitu okoliša u suradnji s ministrom nadležnim za prostorno uređenje donosi Vlada Republike Hrvatske u roku tri mjeseca od isteka godine dana odnosno do listopada 2014.

Državni ured za reviziju predlaže ubrzati postupke donošenja propisa i drugih akata prostornog uređenja i određivanja područja za gradnju građevina za gospodarenje otpadom kako bi se poštivali propisani rokovi. Također, predlaže utvrditi prioritete i rizike i u skladu s tim realno planirati rokove za pojedine faze izgradnje centara za gospodarenje otpadom te poduzeti radnje za djelotvornije i učinkovitije djelovanje svih sudionika sustava gospodarenja otpadom na državnoj, regionalnoj, lokalnoj i mjesnoj razini.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenja otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta. Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Grad Zagreb ima jedno službeno odlagalište Prudinec na koje odlaže komunalni otpad od 1965., na desnoj obali rijeke Save kod naselja Jakuševac, unutar užeg gradskog područja. Odlagalište Prudinec se nalazi između vodozaštitnih zona najvećih postojećih i planiranih vodocrpilišta Grada Zagreba (Črnkovec i Petruševac). Društvo Zagrebački holding d.o.o. - Podružnica ZGOS (dalje u tekstu: Podružnica ZGOS) koja upravlja odlagalištem otpada je do konca 2010. imala dozvolu Gradskog ureda za energetiku, zaštitu okoliša i održivi razvoj za obavljanje djelatnosti zbrinjavanja komunalnog i inertnog otpada te skladištenje metalnog otpada i otpadnih guma na odlagalište Prudinec.

U srpnju 2011. je navedeni gradski ured odbio zahtjev Podružnice ZGOS za izdavanje dozvole s obrazloženjem da je odlukama o donošenju prostornog plana Grada Zagreba predviđeno odlaganje otpada na sanacijom pripremljenu površinu odlagališta otpada Prudinec do konca prosinca 2010., a Gradska skupština Grada Zagreba nije donijela odluku o izmjeni i dopuni prostornog plana Grada Zagreba kojom je predviđen rok zatvaranja odlagališta do konca prosinca 2015. Utvrđeno je da navedeno odlagalište otpada ne ispunjava tehničko-tehnološke uvjete za obavljanje djelatnosti zbrinjavanja komunalnog i inertnog otpada te je potrebno provesti procjenu utjecaja na okoliš. Rješenje navedenog gradskog ureda potvrđeno je presudom Upravnog suda Republike Hrvatske u veljači 2013. Navedenom presudom je odbijena tužba Podružnice ZGOS podnesena protiv drugostupanjskog rješenja Ministarstva kojim je žalbom odbijeno prvostupanjsko rješenje gradskog ureda. Uprava za inspekcijske poslove Ministarstva je u listopadu 2013. rješenjem zabranila odlaganje svih vrsta otpada na odlagalište Prudinec, osim miješanog komunalnog otpada, jer društvo nema valjanu dozvolu gradskog ureda. Od početka siječnja 2011. do listopada 2013. se na odlagalište Prudinec prihvaćao otpad po ključnim brojevima određenih dozvolom iz veljače 2010. Od konca 2013. Podružnica ZGOS nema dozvolu za obavljanje navedene djelatnosti na odlagalište Prudinec.

Na odlagalištu Prudinec se provode redovne sanacije ugradnje otpada, održavanja i upravljanja izgrađenim podsustavima i postrojenjima. Cjelokupan otpad se odlaže na izgrađenu vodonepropusnu podlogu. Prema podacima Gradskog ureda za energetiku, zaštitu okoliša i održivi razvoj, za sanaciju odlagališta je do konca 2013. utrošeno 61.000.000 EUR, od čega 58.000.000 EUR iz zajma EBRD i 3.000.000 EUR sredstava Podružnice ZGOS.

Za Projekt građenja, održavanja i upravljanja postrojenjima na odlagalištu koji je u tijeku, do konca siječnja 2014. je utrošeno 30.876.646,50 kn sredstava Podružnice ZGOS. Grad Zagreb ne provodi aktivnosti sanacije i zatvaranja odlagališta na način predviđen Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske s obzirom da još nije niti započeo s aktivnostima izgradnje centra za gospodarenje otpadom koji bi trebao preuzeti sve poslove odlaganja i gospodarenja otpadom nakon zatvaranja odlagališta.

Na sjednici Gradske skupštine Grada Zagreba održanoj 19. prosinca 2013. je donesen Zaključak o osnivanju Zagrebačkog centra za gospodarenje otpadom, d.o.o. (Službeni glasnik Grada Zagreba 25/13) radi uspostave sustava održivog gospodarenja otpadom Grada Zagreba i pripreme projekta za apliciranje radi dobivanja financijskih sredstava za sufinanciranje od Fonda i fondova Europske unije.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, Ministarstvo je obvezno najmanje dva puta godišnje utvrditi status usklađenosti odlagališta s obzirom na zahtjeve propisane pravilnikom iz članka 104. navedenog Zakona. Navedeni pravilnik je obvezno donijeti nadležno ministarstvo u roku 12 mjeseci od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014. Također, zabranjeno je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj nakon 31. prosinca 2017.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja odlagališta do izgradnje i otvaranja centra za gospodarenje otpadom.

U Gradu Zagrebu se sanacija divljih odlagališta provodi kontinuirano od 2001. Sustavno se provode akcije proljetnog čišćenja tijekom kojih se očiste gotovo sve lokacije međutim, vrlo brzo se pojave nova divlja odlagališta ili na istim lokacijama nastaju nova. Najviše lokacija divljih odlagališta se nalazi na rubnim dijelovima Grada Zagreba gdje se odvozi otpad i iz drugih županija. Više od trećine otpada odloženog na divljim odlagalištima čini građevinski otpad i glomazni otpad. Prema podacima Gradskog ureda za energetiku, zaštitu okoliša i održivi razvoj, od 2007. do konca 2013., Grad Zagreb je utrošio 47.635.415,34 kn vlastitih sredstava za sanaciju divljih odlagališta.

U tablici broj 4 se daje broj divljih odlagališta na području Grada Zagreba od 2007. do 2013. te odvezene količine otpada s divljih odlagališta, prema podacima Gradskog ureda za energetiku, zaštitu okoliša i održivi razvoj.

Tablica broj 4

Divlja odlagališta i odvezene količine otpada s divljih odlagališta
na području Grada Zagreba od 2007. do 2013.

Divlja odlagališta	Godina						2013.
	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	
1	2	3	4	5	6	7	8
Broj divljih odlagališta	759	658	599	391	323	421	426
Odvezene količine otpada s divljih odlagališta (u t)	13 038	11 531	8 200	5 837	6 290	6 906	11 986

Iz tablice je vidljivo da se broj divljih odlagališta na području Grada Zagreba tijekom godina smanjivao, ali je od 2012. u porastu broj odlagališta i količine otpada koje se odvoze s divljih odlagališta. To je posebice vidljivo na koncu 2013. kada je količina otpada odvezena s divljih odlagališta porasla u odnosu na 2012. za 5 080 t ili 73,6 %.

Državni ured za reviziju predlaže u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta na području Grada Zagreba, provoditi edukacije građana o štetnosti stvaranja divljih odlagališta za okoliš te poduzimati mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da Grad Zagreb nije dostavljao izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji, jer plan gospodarenja otpadom nije niti donesen. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koje Agencija koristi za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša nisu potpuni i kvalitetni čime se onemogućava Agenciji ispravno i cjelovito prezentirati donositeljima odluka i javnosti učinkovitost područne (regionalne) i lokalne samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Također, planove i izvješća o gospodarenju otpadom Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama. Samim time što pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te Izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Grada Zagreba ni Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Gradu Zagrebu osigurati pravodobno podatke iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. U navedeni registar obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog imena i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi računa o kvaliteti prikazanih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležno tijelo u županiji odnosno Gradu Zagrebu u suradnji s nadležnom inspekcijom je obvezno procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka.

Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša. Navedeni priručnik sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole gradskog ureda, u smislu prijave podataka na ispravnom obrascu, dupliranih prijava, netočno napisanih količina otpada, nepotpunih obrazaca i drugo.

Revizijom je utvrđeno da obveznici započinju unos podataka u registar u drugoj polovini siječnja za prethodnu godinu za što imaju rok do 1. ožujka. Gradski ured za energetiku, zaštitu okoliša i održivi razvoj ima rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka.

U navedenom roku gradski ured mora provjeriti podatke dostavljene od velikog broja obveznika te obveznike kontaktira usmeno, pisanim ili elektronskim putem i obavještava o obvezi dostave podataka i upozorava obveznike na pogreške i poziva da isprave. Pojedini obveznici dostavljaju podatke iako više nisu obveznici jer su prestali s radom, pojedini dostavljaju podatke iako nisu obvezni prema propisima, pojedini ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih i usmenih zamolbi. Nakon što u registru stave oznaku da su podaci određenog korisnika verificirani, gradski ured zaključava korisnički račun i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju predlaže, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Grad Zagreb ne raspolaže cjelovitim podacima o praćenju provedbe svih aktivnosti na njenom području u sustavu gospodarenja otpadom. Prema odredbama članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, o lokacijama odbačenog otpada, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Zbog navedenoga, Grad Zagreb je u obvezi prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na njenom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke dostavljati Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim za sustav gospodarenja otpadom, a posebice podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centara za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih za gospodarenje otpadom na području Grada Zagreba, kako bi pravodobno dostavio Fondu ponudu na javni poziv za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području, između ostalog, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

Na području Grada Zagreba se provodi edukacija građana o problemu otpada i obvezi odvojenog skupljanja komunalnog otpada putem mrežne stranice Podružnice Čistoća, mrežne stranice Zagrebačkog holdinga, telefona, elektronske pošte s građanima, poruka i savjeta na kamionima Čistoće, publikacija (brošure, priručnici, monografije), obilježavanja datuma vezanih uz otpad i okoliš, radionica za građane, edukacije putem izložbi i medija. Također se provodi edukacija u dječjim vrtićima, osnovnim i srednjim školama te učeničkim domovima. Provođa se edukacija predstavnika medija, održavaju se stručni skupovi te se tiska edukacijski materijal za sudionike pilot projekata.

Razvijanje javne svijesti o upravljanju otpadom omogućava strateško planiranje i stalna savjetovanja sa svim zainteresiranim stranama. Industrija te mala i srednja poduzeća su također proizvođači otpada te je program razvijanja javne svijesti za ovaj sektor od važnog značaja, posebice kada se radi o opasnom otpadu. Za osvješćivanje pojedinačne odgovornosti za nastali otpad može se uvesti naplata usluge prikupljanja otpada prema količini otpada koju korisnik proizvede. Poticaj na recikliranje se može provesti na način da se kućanstvima ponudi godišnji popust, surađuje s lokalnim medijima na osmišljavanju aktivnosti u cijeloj zajednici kojim bi se prepoznale ulice, mjesni odbori i gradske četvrti s najvišim udjelom sudjelovanja u projektu cjelovitog gospodarenja otpadom, nagrađuju pojedina kućanstva za koja se utvrdi da u običnom komunalnom otpadu nemaju otpad koji je moguće reciklirati i drugo.

Posebnu pažnju treba posvetiti educiranju stanovništva u svrhu izbjegavanja spaljivanja otpada u nekontroliranim uvjetima ili odlaganja otpada u prirodi, čime se povećava broj divljih odlagališta.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom.

f) Nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu se prema odredbama Zakona o otpadu i Zakona o održivom gospodarenju provodi putem izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu, u skladu s obvezama i smjernicama nacionalne zakonske regulative, europskih direktiva te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni ured Grada Zagreba je bio obavezan jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, podnositi Gradskoj skupštini Grada Zagreba izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni ured je bio obavezan dostavljati Ministarstvu i Agenciji te objaviti u službenom glasilu Grada Zagreba.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom su navedene odredbe mijenjane te je od srpnja 2013. Grad Zagreb obvezan dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

Grad Zagreb nije sastavljao godišnja izvješća o izvršenju plana gospodarenja otpadom s obzirom da plan gospodarenja otpadom nije niti donesen.

Državni ured za reviziju predlaže sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Ministarstvu i Agenciji u propisanom roku te objavljivati u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama.

Predlaže se u godišnjem izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom Grada Zagreba te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM U GRADU ZAGREBU

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba, ocijeniti sustav praćenja provedbe plana gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog skupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Gradu Zagrebu nije dovoljno učinkovito te se Gradu Zagrebu daju preporuke za poboljšanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, nakon ishođenja prethodne suglasnosti nadležnog ministarstva na prijedlog plana gospodarenja otpadom. Također, plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu Grada Zagreba, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja.
- Poduzimati aktivnosti radi uspostave cjelovitog sustava odvojenog skupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Uvrstiti izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture te osigurati funkcioniranje barem jednog reciklažnog dvorišta u svakoj gradskoj četvrti. Također, osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.
- Poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalište Prudinec, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Ubrzati postupke donošenja propisa i drugih akata prostornog uređenja i određivanja područja za gradnju građevina za gospodarenje otpadom kako bi se poštivali propisani rokovi. Također, utvrditi prioritete i rizike i u skladu s tim realno planirati rokove za pojedine faze izgradnje centara za gospodarenje otpadom te poduzeti radnje za djelotvornije i učinkovitije djelovanje svih sudionika sustava gospodarenja otpadom na državnoj, regionalnoj, lokalnoj i mjesnoj razini.
- Poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja odlagališta do izgradnje i otvaranja centra za gospodarenje otpadom.

U suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta na području Grada Zagreba, provoditi edukacije građana o štetnosti stvaranja divljih odlagališta za okoliš te poduzimati mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

Osigurati pravodobno podatke iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

U suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Ustrojiti cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a posebice podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centara za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom, kako bi pravodobno dostavio Fondu ponudu na javni poziv za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

Osigurati godišnju provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Također, sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom.

Sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Ministarstvu i Agenciji u propisanom roku te objavljivati u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Također, u godišnjem izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom Grada Zagreba te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom odnosno smanjila količina otpada na području Grada Zagreba, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE SUBJEKTA REVIZIJE

Grad Zagreb se očitovao na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu. U nastavku se daju navodi iz očitovanja.

Grad Zagreb navodi da prihvaća preporuke Državnog ureda za reviziju.

U vezi preporuke kojom se predlaže donošenje plana gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim propisanim elementima, Grad Zagreb navodi da će nakon donošenja, plan gospodarenja otpadom biti objavljen u službenom glasilu Grada Zagreba, a nacrt plana gospodarenja otpadom dostupan javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, s obzirom da je postupak izrade plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba započeo prije donošenja Zakona o održivom gospodarenju otpadom, odnosno u skladu s tada važećim Zakonom o otpadu, a prema članku 184. stavku 1. Zakona o održivom gospodarenju otpadom propisano je da će se postupci pokrenuti po odredbama Zakona o otpadu dovršiti po odredbama tog Zakona. U 2015. će Grad Zagreb započeti postupak izrade novog Plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba za šestogodišnje razdoblje, u skladu sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom.

U vezi preporuke kojom se predlaže poduzimanje aktivnosti radi uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, Grad Zagreb navodi da je i do sada ulagao znatne napore i poduzimao brojne aktivnosti u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Već je u 2011. udjel odvojeno prikupljenog otpada iznosio 20,0 % ukupnog komunalnog otpada s trendom rasta u narednim godinama. Zagrebački holding d.o.o. - Podružnica Čistoća kontinuirano povećava broj spremnika za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog glomaznog komunalnog otpada na javnim površinama u dogovoru s mjesnim odborima i prema tehničko-tehnološkim mogućnostima. Između ostalog, postavljeni su spremnici za odvojeno prikupljanje tekstila u sva reciklažna dvorišta te na 37 lokacija na javnim površinama, a planira se i proširenje infrastrukture sustava odvojenog prikupljanja otpada. Navodi da se trenutno na javnim površinama u Gradu Zagrebu nalazi 1 864 spremnika za papir, 1 400 spremnika za otpadno staklo te 1 004 spremnika za otpadnu plastiku i metal, a nabava novih spremnika se provodi kontinuirano u skladu s raspoloživim sredstvima.

U vezi preporuke kojom se predlaže izgradnja reciklažnih dvorišta i njihov prostorni razmještaj, Grad Zagreb navodi da je zbog usklađivanja s obvezama iz Zakona o održivom gospodarenju otpadom, do kraja 2014., uz devet postojećih reciklažnih dvorišta, u planu otvaranje još šest. Nadalje, donošenjem Uredbe o komunalnom otpadu, koja je trenutno na javnoj raspravi, a kojom se propisuju uvjeti prostornog razmještaja reciklažnih dvorišta u svrhu ispunjavanja kriterija pristupačnog korištenja reciklažnog dvorišta, način rada mobilne jedinice, način izvješćivanja i obračuna opravdanih troškova održavanja i rada reciklažnog dvorišta i mobilne jedinice, osigurat će se preduvjeti za dodatno usklađivanje Odluke o javnoj usluzi prikupljanja miješanog komunalnog otpada, biorazgradivog komunalnog otpada i odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada u Gradu Zagrebu koju je Gradska skupština Grada Zagreba donijela u srpnju 2014.

U vezi preporuke kojom se predlaže osigurati pravodobno podatke iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava, Grad Zagreb navodi da već više godina kontinuirano radi na ustrojavanju informacijskog sustava zaštite okoliša po sastavnicama okoliša (zrak, voda, tlo, otpad) i pritiscima na okoliš (industrija, poljoprivreda, šumarstvo, promet) u cilju praćenja stanja okoliša u Gradu Zagrebu te izrade što kvalitetnijih dokumenata zaštite okoliša i održivog razvoja Grada Zagreba. U tu svrhu, Grad Zagreb od 2008. kontinuirano, svake godine, izrađuje Bilancu otpada Grada Zagreba za prethodnu godinu. U vezi dostavljanja podataka o otpadu Agenciji, Grad Zagreb navodi da je redovito dostavljao podatke, odnosno evidencije u skladu s odredbama Zakona o otpadu iz svoje nadležnosti, a u skladu s odredbama članka 48. stavka 10. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, dostavljeni su popisi.

U vezi preporuke kojom se predlaže osigurati godišnju provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti i sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti, Grad Zagreb navodi da je u prvoj polovini 2014. pokrenuo jednomjesečnu izobrazno-informativnu kampanju „Stavi pravu stvar na pravo mjesto“, kojom je predviđeno provođenje niza različitih komunikacijskih aktivnosti, s ciljem informiranja građana o važnosti odvojenog skupljanja otpada u Gradu Zagrebu te intenziviranja napora posvećenih edukaciji kako bi se građane potaknulo na osobni doprinos održivom gospodarenju otpadom. U okviru kampanje, postavljena je internetska stranica na kojoj se građani mogu informirati o samoj kampanji i cjelovitom sustavu gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu. Osim toga, kampanja je obuhvatila i distribuciju letaka na 365 000 adresa, emitiranje televizijskih i radijskih spotova te objavu niza izobrazno-informativnih članaka u različitim medijima. U okviru navedene kampanje, zaprimljeno je 97 različitih upita javnosti na koje su dani odgovori.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka

IZVJEŠĆE O
OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
ISTARSKE ŽUPANIJE

Rijeka, listopad 2014

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU ISTARSKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
- Planovi gospodarenja otpadom	4
- Sustav odvojenog prikupljanja otpada	7
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	13
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	17
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	23
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	25
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	26
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU ISTARSKE ŽUPANIJE	29
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE ISTARSKE ŽUPANIJE	32

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka
KLASA: 041-01/13-10/35
URBROJ: 613-10-14-130

Rijeka, 10. listopada 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM
NA PODRUČJU ISTARSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Istarske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 10. listopada 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Istarske županije (županija, deset gradova i 31 općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Istarska županija ima 655 naselja. Površina županije je 2 813 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., Istarska županija ima 208 055 stanovnika, 78 762 kućanstava i 77 974 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Istarskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Istarske županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Istarske županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva

U fazi planiranja i obavljanja pripremni radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu Fond) te drugi dostupni podaci

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
- analiziran je plan gospodarenja otpadom Istarske županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Istarske županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom analizirana su izvješća Agencije i Fonda
- analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- obavljeni su razgovori s odgovornim osobama te pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Istarskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Istarske županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Istarska županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Istarske županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog prikupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Istarske županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Istarske županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Istarske županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU ISTARSKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Istarske županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpad. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom. Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvještavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci uporabe, poput energetske uporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske uporabe otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog prikupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

Istarska županija je započela 1996. projekt Uspostava integriranog sustava gospodarenja otpadom. Aktivnosti projekta su pojačane donošenjem strateških dokumenata zakona i drugih propisa na državnoj razini kao i zatvaranjem financijske konstrukcije kroz osiguranje dijela potrebnih sredstava iz pristupnih fondova Europske unije (ISPA, IPA) i Fonda. Svrha projekta je zaštita zdravlja stanovništva i unaprjeđenje komunalne usluge i zaštita okoliša, a cilj projekta je usklađivanje sustava gospodarenja otpadom sa strateškim dokumentima i propisima Republike Hrvatske i Europske unije, povećanje stupnja odvojenog prikupljanja korisnog i opasnog otpada iz komunalnog otpada, izgradnja centra za gospodarenje otpadom, saniranje i prenamjena postojećih ne uvjetnih odlagališta otpada u pretovarne stanice i reciklažna dvorišta, smanjenje negativnih utjecaja na tlo, vodu i zrak čime se osigurava i zaštita izvorišta pitke vode unaprjeđenje komunalne usluge i zaštita okoliša, posebno voda i zraka od procjednih voda i deponijskih plinova.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština Istarske županije je u listopadu 2008. donijela Plan gospodarenja otpadom Istarske županije, za razdoblje osam godina, odnosno od 2008. do 2015. Navedeni Plan sadrži sve elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu te je objavljen u službenom glasilu 14. studenog 2008. i dostavljen Agenciji.

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županija više nema obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Planom gospodarenja otpadom Istarske županije su predviđena financijska sredstva za provedbu svih mjera u gospodarenju otpadom u iznosu 514.780.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost (izgradnja centra za gospodarenje otpadom 227.340.000,00 kn, izgradnja i opremanje pretovarnih stanica i nabava transportnih vozila za odvoz otpada 50.630.000,00 kn, sanacija i rekonstrukcija postojećih odlagališta u pretovarne stanice i reciklažna dvorišta 228.050.000,00 kn, uspostava prve faze odvojenog prikupljanja otpada 5.110.000,00 kn i sanacija divljih odlagališta 3.650.000,00 kn). Planirani izvori financiranja su sredstva Fonda, županijski proračun, gradski i općinski proračuni, sredstva fondova Europske unije, krediti poslovnih banaka te druga sredstva. Predviđena je izgradnja županijskog centra za gospodarenje otpadom, te šest pretovarnih stanica, a izgradnja kompostana i reciklažnih dvorišta, kao i način uređenja sustava odvojenog prikupljanja otpada u nadležnosti su gradova i općina. Planom gospodarenja otpadom Istarske županije nisu utvrđeni rokovi uspostave jedinstvenog sustava gospodarenja otpadom koji su bili propisani odredbom članka 10. Zakona o otpadu.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Istarske županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave
na području Istarske županije

Redn i broj	Jedinica lokalne samouprave	Plan gospodarenja otpadom			
		Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Buје-Buіe	DA	26. ožujka 2009.	2009.-2017.	DA
2.	Buzet	DA	18.veljače 2010.	2009.-2015.	DA
3.	Labin	DA	28. veljače 2011.	2010.-2015.	DA
4.	Novigrad-Cittanova	DA	4. prosinca 2012.	2012.-2015.	DA
5.	Pazin	DA	17. ožujka 2009.	2009.-2015.	DA
6.	Poreč-Parenzo	DA	15. travnja 2010.	2010.-2015.	DA
7.	Pula-Pola	DA	15. prosinca 2010.	2010.-2015.	DA
8.	Rovinj-Rovigno	DA	18. prosinca 2008.	2008.-2015.	DA
9.	Umag-Umago	DA	5. travnja 2012.	2012.-2015.	DA
10.	Vodnjan-Dignano	DA	19. prosinca 2012.	2013.-2021.	DA
11.	Bale-Valle	DA	13. rujna 2013.	2013.-2018.	DA
12.	Barban	NE	-	-	-
13.	Brtonigla-Verteneglio	NE	-	-	-
14.	Cerovlje	DA	5. ožujka 2010.	2010.-2015.	DA
15.	Fažana-Fasana	DA	9. listopada 2012.	2012.-2020.	NE
16.	Funtana-Fontane	DA	23. veljače 2010.	2010.-2015.	DA
17.	Gračičće	NE	-	-	-
18.	Grožnjan-Grisignana	NE	-	-	-
19.	Kanfanar	DA	5. studenoga 2010.	2010.-2018.	NE
20.	Karojba	DA	17. prosinca 2010.	2010.-2015.	DA
21.	Kaštelir-Labinci-Castelliere-S.Domenica	NE	-	-	-
22.	Kršan	DA	27. lipnja 2012.	2010.-2015.	DA
23.	Lanišće	NE	-	-	-
24.	Ližnjan-Lisignan	DA	10. ožujka 2008.	2008.-2016.	DA
25.	Lupoglav	DA	9. prosinca 2009.	2009.-2015.	DA
26.	Marčana	DA	29. studenoga 2011.	2012.-2015.	DA
27.	Medulin	DA	15. ožujka 2012.	2012.-2015.	DA

Plan gospodarenja otpadom					
Redn i broj	Jedinica lokalne samouprave	Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
28.	Motovun-Montona	NE	-	-	-
29.	Oprtalj-Portole	NE	-	-	-
30.	Pićan	DA	20. prosinca 2012.	2010.-2015.	DA
31.	Raša	DA	10. ožujka 2011.	2010.-2015.	DA
32.	Sveta Nedelja	DA	27. prosinca 2011.	2010.-2015.	DA
33.	Sveti Lovreč	NE	-	-	-
34.	Sveti Petar u Šumi	DA	13. travnja 2010.	2010.-2015.	DA
35.	Svetvinčenat	DA	16. studenog 2011.	2011.-2016.	DA
36.	Tar-Vabriga-Torre-Abrega	DA	27. kolovoza 2009.	2009.-2015.	DA
37.	Tinjan	DA	18. studeni 2009.	2010.-2015.	DA
38.	Višnjan-Visignano	NE	-	-	-
39.	Vižinada-Visinada	NE	-	-	-
40.	Vrsar-Orsera	DA	26. studenoga 2009.	2009.-2015.	DA
41.	Žminj	DA	-	2014.-2020.	-

Općine Fažana i Kanfanar su objavile Odluku o usvajanju Plana gospodarenja otpadom u službenom glasilu, dok Plan gospodarenja otpadom nije objavljen.

Plan gospodarenja otpadom je donijelo deset gradova i 20 općina, a jedanaest nije donijelo (općine Barban, Brtonigla-Verteneglio, Gračišće, Grožnjan-Grisignana, Kaštelir-Labinci-Castelliere-S. Domenica, Lanišće, Motovun-Montona, Oprtalj-Portole, Sveti Lovreč, Višnjan-Visignano i Vižinada-Visinada).

Planovi gospodarenja otpadom nisu doneseni u propisanom roku. Pojedine jedinice lokalne samouprave su donijele plan gospodarenja otpadom za razdoblje kraće od osam godina, a dvije jedinice lokalne samouprave (općine Fažana i Kanfanar) nisu objavile plan gospodarenja otpadom u službenom glasilu. Plan gospodarenja otpadom Općine Žminj je izradila ovlaštena osoba za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša u travnju 2014. i dostavljen je Istarskoj županiji. Nakon dobivanja suglasnosti Istarske županije, navedeni plan se daje na usvajanje općinskom vijeću. Pojedini planovi gospodarenja otpadom ne sadrže sve elemente koji su bili propisani odredbom članka 11. Zakona o otpadu. Plan gospodarenja otpadom Općine Svetvinčenat ne sadrži visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije, ni popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta te redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta.

Prema odredbi članka 11. Zakona o otpadu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave je trebalo donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina s propisanim elementima i objaviti ga u službenom glasilu, a prema odredbi članka 100. trebalo ga je donijeti do 30. prosinca 2005.

Prema odredbi članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave treba donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje od šest godina te ga objaviti u službenom glasilu.

Navedeni plan treba sadržavati analizu, ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno prikupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, mjere potrebne za ostvarivanje smanjivanja ili nastanka otpad uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada, opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana.

Planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave su usklađeni s Planom gospodarenja otpadom Istarske županije.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

- Sustav odvojenog prikupljanja otpada

Sve jedinice lokalne samouprave na području Istarske županije su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada su obuhvaćena sva naselja na području Istarske županije, odnosno obuhvaćeno je 100,0 % stanovništva. Osim domaćeg stanovništva, za vrijeme turističke sezone, skupljanjem i odvozom otpada su obuhvaćeni turisti i stanovnici koji povremeno borave u kućama za odmor. Poslove skupljanja komunalnog otpada na području Istarske županije obavlja devet komunalnih društava (u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave) u skladu s odlukama o povjeravanju poslova komunalnim društvima. Poslovi se obavljaju na temelju zaključenih ugovora jedinica lokalne samouprave sa skupljačima otpada.

U tablici broj 2 se daju podaci o skupljačima komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Istarske županije za 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	1. maj d.o.o., Labin	Grad Labin, općine Kršan, Pićan, Raša i Sveta Nedjelja
2.	6. maj d.o.o., Umag-Umago	gradovi Buje-Buie, Novigrad-Cittanova, Umag-Umago, općine Opatj-Portole, Brtonigla-Verteneglio i Grožnjan-Grisignana
3.	Med eko servis d.o.o., Medulin	Općina Medulin
4.	Grad Vodnjan-Dignano - vlastiti pogon (Contrada d.o.o. - pravni sljednik vlastitog pogona Grada Vodnjan-Dignano od 1. siječnja 2014.	Grad Vodnjan-Dignano
5.	Komunalni servis d.o.o., Rovinj-Rovigno	Grad Rovinj-Rovigno, općine Bale-Valle, Kanfanar i Žminj
6.	Park d.o.o., Buzet	Grad Buzet i Općina Lanišće
7.	Pula Herculanea d.o.o. Pula-Pola	Grad Pula-Pola, općine Barban, Fažana-Fasana, Ližnjan-Lisignano, Marčana i
8.	Usluga Poreč d.o.o., Poreč-Parenzo	Grad Poreč-Parenzo, općine Funtana-Fontane, Kaštelir-Labinci-Castelliere-S.Domenica, Sveti Lovreč, Tar-Vabriga-Torre-Abrega,
9.	Usluga d.o.o., Pazin	Grad Pazin, općine Cerovlje, Gračišće, Tinjan, Karjba, Lupoglav, Motovun-Montona i Sveti Petar u Šumi
10.	Metis d.d. Podružnica Pula-Pola (papir i karton, ambalaža od papira i kartona, plastika, staklo, staklena ambalaža, ambalaža od metala, glomazni otpad)	gradovi Pula-Pola, Labin i Rovinj-Rovigno
11.	Belišće d.d., Belišće (ambalaža od papira i kartona)	Grad Poreč-Parenzo
12.	Metis d.d. Kukuljanovo (ambalaža od plastike, ambalaža od metala, staklena ambalaža, papir i karton, odbačena električna i elektronička oprema, istrošene gume i plastika)	Grad Buzet
13.	Frigomatic eco d.o.o., Sveti Petar u Šumi (odbačena oprema koja sadrži opasne komponente)	Grad Buzet
14.	Marinko, obrt, Funtana-Fontane (metalni otpad)	Grad Rovinj-Rovigno

Komunalna društva unose podatke o vrsti i količini otpada u Registar onečišćavanja okoliša, a unesene podatke kontrolira Upravni odjel za održivi razvoj Istarske županije, Odsjek za zaštitu prirode i okoliša

Prema podacima iz Prijavnog lista za skupljača/prijevoznika komunalnog otpada (obrazac PL-SKO), djelatnost skupljanja otpada obavljale su, osim komunalnih društava, četiri trgovačka društva i jedna fizička osoba. Tijekom 2013. skupljana je staklena i plastična ambalaža, papirna i kartonska ambalaža, ambalaža od metala, odbačena električna i elektronička oprema, istrošene gume i plastika. Navedeni otpad predan je oporabiteljima u zemlji i u inozemstvu.

Na području Istarske županije, tijekom 2011., dozvolu za djelatnost oporabe otpada je imalo osam tvrtki, a tijekom 2013. je imalo 13 tvrtki. U odnosu na 2011. broj dozvola za djelatnost oporabe otpada je povećan za 62,5 %.

Otpad koji skupljaju komunalna društva s područja 41 jedinice lokalne samouprave se odlaže na sedam odlagališta na području Istarske županije (Donji Picudo, Cere, Griža, Jelenčići, Košambra, Kaštijun, Lokva Vidotto). Odlagalištima upravljaju komunalna društva na temelju dozvola za djelatnost odlaganja otpada.

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Istarske županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Istarske županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada
na odlagališta Istarske županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja) te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada na odlagalište (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1	Donji Picudo, Umag-Umago, 6. maj d.o.o.	gradovi Buje-Buie, Novigrad-Cittanova i Umag-Umago, općine Oprtalj-Portole ,	18 199	17 490	17 246
2.	Cere, Labin 1.Maj d.o.o.	Grad Labin, općine Kršan, Pićan, Raša i Sveta Nedjelja	11 669	10 115	8 837
3.	Griža, Buzet, Park d.o.o.	Grad Buzet i Općina Lanišće	2 423	2 229	2 078
4.	Jelenčići i Jelenčići V*, Pazin,Usluga d.o.o.	Grad Pazin, općine Cerovlje, Gračišće, Karojba, Lupoglav, Motovun-Montona , Sveti Petar u Šumi i Tinjan	8 482	8 637	7 813
5.	Košambra, Poreč-Parenzo, Usluga Poreč d.o.o.	Grad Poreč-Parenzo, općine Funtana-Fontane , Kaštelir-Labinci-Castelliere-S.Dom enica , Sveti Lovreč, Tar-Vabriga-Torre-Abrega, Višnjan-Visignano, Vižinada i	21 912	18 470	15 220
6.	Kaštijun, Pula-Pola, Pula Herculanea d.o.o.	gradovi Pula-Pola i Vodnjan-Dignano, općine Barban, Fažana-Fasana, Ližnjan-Lisignano , Marčana, Medulin i Svetvinčenat	44 721	40 208	35 479
7	Lokva Vidotto, Rovinj-Rovigno , Komunalni servis d.o.o.	Grad Rovinj-Rovigno, općine Bale-Valle, Kanfanar i Žminj	10 085	10 230	10 614
Ukupno			117 491	107 379	97 287

*Na odlagalištu Jelenčići izgrađena je nova ploha za odlaganje otpada Jelenčići V koje se koristi od listopada 2013

Iz tablice je vidljivo da se postupno smanjuje godišnja količina komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta na području Istarske županije. Količina odloženog komunalnog otpada koji obuhvaća miješani i krupni (glomazni) otpad, za 2013. je 97 287 t, što je za 9,4 % manje u odnosu na 2012., odnosno za 17,2 % u odnosu na 2011.

Odložene količine otpada su manje od procijenjenih godišnjih količina u Planu gospodarenja otpadom Istarske županije. Prema navedenom Planu mjere za smanjenje nastanka otpada su modifikacija proizvodnog ili uporabnog procesa, redukcija na samom izvoru te ponovna uporaba proizvoda, a planirane aktivnosti za smanjenje nastajanja otpada su regulatorno djelovanje na gospodarske subjekte, sustavna edukacija i edukacija u cilju utjecaja na promjenu ponašanja potrošača. Količina komunalnog otpada odloženog na odlagalištima se utvrđuje vaganjem na mosnoj vagi, osim na odlagalištu Jelenčići na kojem se količina utvrđuje procjenom na temelju nosivosti vozila i broja istovara.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzimati aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Istarskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog prikupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena europskim direktivama, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Istarske županije je određeno da organizaciju sustava odvojenog prikupljanja otpada provode gradovi i općine i njihova komunalna društva. Plan gospodarenja otpadom grada odnosno općine mora sadržavati mikrolokacije zelenih otoka, vrstu i broj kontejnera, način prikupljanja odvojenih frakcija komunalnog otpada i drugo. Odredbom Prostornog plana Istarske županije planirane su lokacije građevina za sustav gospodarenja otpadom, uključujući i reciklažna dvorišta na četiri lokacije s mogućnošću da gradovi i općine u svojim prostornim planovima definiraju veći broj reciklažnih dvorišta.

Do konca 2013. sustav odvojenog prikupljanja otpada nije uspostavljen u cijelosti. Prema dostavljenoj i dostupnoj dokumentaciji (izvješća o izvršenju plana gospodarenja otpadom, mrežne stranice, druga dostavljena dokumentacija), postavljena su 434 zelena otoka na području 24 jedinice lokalne samouprave. Zeleni otoci se odnose na lokacije s postavljenim kontejnerima za odvojeno prikupljanje papira, plastike, stakla, metala, baterija, odjeće i obuće. Pojedine jedinice lokalne samouprave ustrojile su katastar kontejnera.

Prikupljanje otpada od vrata do vrata provodi se u pojedinim naseljima na području gradova Labin, Pula-Pola i Rovinj-Rovigno. Prema podacima Istarske županije, udjel odvojeno prikupljenog komunalnog otpada zajedno s ambalažnim otpadom kojeg građani predaju u trgovačkim centrima ili izravno skupljačima otpada, kretao se u 2011. od 0,3 % (Grad Vodnjan-Dignano) do 11,8 % (Komunalni servis d.o.o., Rovinj). U siječnju 2014. Komunalni servis d.o.o. Rovinj je donio odluku prema kojoj se odobrava popust na cijenu usluge odvoza i odlaganja komunalnog otpada za korisnike koji obavljaju odvojeno odlaganje otpada u odgovarajući označene spremnike.

Radi poticanja odvojenog prikupljanja otpada, Fond je s jedinicama lokalne samouprave zaključivao sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera. Omjer sufinanciranja Fonda se kretao od 35,0 % do 80,0 % ugovorene vrijednosti. Do konca 2013. Fond je jedinicama lokalne samouprave Istarske županije za nabavu kanti i kontejnera doznačio 1.646.553,00 kn.

Odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada provode sve jedinice lokalne samouprave na način da se prikupljanje i odvoz provodi jedanput mjesečno, dva puta godišnje ili prema potrebi. Glomazni otpad se odlaže na odlagališta otpada gdje se razvrstava te se pojedine vrste otpada odvajaju i predaju koncesionarima.

Od 41 jedinice lokalne samouprave Istarske županije, 14 jedinica lokalne samouprave (općine Barban, Cerovlje, Gračišće, Karojba, Kršan, Lanišće, Lupoglav, Motovun-Montona, Pićan, Sveti Petar u Šumi, Svetvinčenat, Tinjan, Višnjan-Visignano i Žminj) ne provodi mjere odvojenog prikupljanja otpada, a osam jedinica lokalne samouprave (Grad Vodnjan-Dignano te općine Fažana-Fasana, Marčana, Medulin, Oprtalj-Portole, Raša, Sveti Lovreč i Vižinada-Visinada) su počele s odvojenim prikupljanjem otpada postavljanjem zelenih otoka u pojedinim naseljima.

Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama nadalje provoditi aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave. Cijena usluge se obračunava na različite načine: prema broju članova kućanstva i prema jedinici mase ili obujmu komunalnog otpada. Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika. Cijena se obračunava na temelju odluke o javnoj usluzi prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada.

Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.) jedinice lokalne samouprave Istarske županije nisu donijele odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Prema odredbi članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja treba biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (lipanj 2014.) Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Istarske županije se postupno smanjuje. Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada za 2011. je 76 435 t, za 2012. je 72 662 t, a za 2013. je 67 835 t (neverificirani podaci županije) što je za 6,6 % manje u odnosu na 2012., odnosno za 11,3 % u odnosu na 2011. Za očekivati je da bi se količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada značajnije smanjila da su gradovi i općine osigurali odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstva (posebne posude) te njegovo kompostiranje. Do lipnja 2013. na području gradova i općina nije izgrađena niti jedna kompostana, ali su pojedina komunalna društva građanima besplatno podijelili kompostere za odvojeno prikupljanje biootpada iz domaćinstava. Korištenje kompostera uređeno je posebno zaključenim ugovorom korisnika (građani) s komunalnim društvom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzimati aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni (biorazgradivi) otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugi otpad). Lokacije za izgradnju reciklažnih dvorišta su određene planovima gospodarenja otpadom i prostornim planovima gradova i općina. Izgradnju reciklažnih dvorišta planirale su sve jedinice lokalne samouprave. Prema dostavljenoj i dostupnoj dokumentaciji (izvješća o izvršenju plana gospodarenja otpadom, mrežne stranice, druga dostavljena dokumentacija), do konca 2013. izgrađeno je 13 reciklažnih dvorišta (pojedina su privremena) na području 12 jedinica lokalne samouprave (gradovi Poreč-Parenzo i Rovinj-Rovigno imaju po dva reciklažna dvorišta). Općine Kršan i Pićan planirale su izgradnju zajedničkog reciklažnog dvorišta. Pojedine jedinice lokalne samouprave su planirale izgradnju reciklažnog dvorišta na prostoru postojećih odlagališta komunalnog otpada, a nakon sanacije i zatvaranja, odnosno izgradnje centra za gospodarenje otpadom.

Na području Istarske županije je šest odlagališta građevinskog otpada koja koriste i druge jedinice lokalne samouprave. Navedena odlagališta se nalaze na području gradova Buzet, Novigrada-Cittanova, Poreč-Parenzo, Pula-Pola i Rovinj-Rovigno te Općine Medulin. Odredbom članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je bilo propisano da su gradovi i općine dužni na svom području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008. te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbom članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna osigurati na svom području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem.

Odredbom članka 35. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana. Planirano je da će do konca 2007. sve županije i Grad Zagreb imati donesen plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektnu dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje, osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon te će do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

U listopadu 2008. donijet je Plan gospodarenja otpadom Istarske županije za razdoblje do 2015. Navedenim planom je utvrđen županijski koncept - jedan županijski centar za gospodarenje otpadom na lokaciji Kaštijun Pula-Pola (dalje u tekstu: Centar), sa šest pretovarnih stanica na području gradova Buzet, Labin, Pazin, Poreč-Parenzo, Rovinj-Rovigno i Umag-Umag. Sporazum o namjeri zbrinjavanja otpada na Centru potpisale su sve jedinice lokalne samouprave Istarske županije.

Temeljni dokumenti cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Istarskoj županiji su Sustav gospodarenja otpadom u kvarnerskom i istarskom području (1996.), Prostorni plan Istarske županije (2002.), Idejni plan županijskog centra gospodarenja otpadom Kaštijun (lipanj 2007.), Studija utjecaja na okoliš (lipanj 2007.), Plan gospodarenja otpadom Istarske županije (listopad 2008.) te Elaborat za odabir tehnološkog rješenja mehaničko-biološkog postrojenja otpada na Centru (kolovoz 2007.).

Odredbama Prostornog plana Istarske županije i izmjenama iz veljače 2002. određena je lokacija izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom. Rokovi uspostave jedinstvenog sustava gospodarenja otpadom su utvrđeni prostorno planskom dokumentacijom. U roku deset godina od uspostave navedenog sustava planirano je postojeća odlagališta sanirati i preurediti u pretovarne stanice s reciklažnim dvorištima i kompostanama, dok je za ostala odlagališta planiran rok 15 godina.

Pri izradi Plana gospodarenja otpadom Istarske županije je utvrđeno da je navedene rokove planirano financirati vlastitim sredstvima te da je s obzirom na mogućnost financiranja putem strukturnih fondova Europske unije, rokove potrebno revidirati.

Izgradnju Centra je planirano izvesti u sedam faza, kojima prethodi nulta faza koja se odnosi na rekonstrukciju pristupne ceste. U prvoj fazi je planirana izgradnja ulazno-izlazne zone koja obuhvaća izgradnju infrastrukture, mosne vage, reciklažnog dvorišta, platoa za prihvat građevnog otpada, servisnog centra za vozila, podzemnih spremnika ukapljenog naftnog plina, plinsko-crpu stanicu s bakljom, upravne zgrade, porte i ograde s ulaznim vratima, uz uspostavljanje sustava kontrole ulaza. Drugom fazom je planirana izgradnja postrojenja za mehaničku-biološku obradu otpada s pripadajućim filtrima i nužnim dijelom infrastrukture. Nadalje je planirana izgradnja dviju ploha odlagališnog bazena za odlaganje neopasnog proizvodnog otpada i dviju ploha odlagališnog bazena za odlaganje metanogene frakcije komunalnog otpada, s pripadajućom infrastrukturom te izgradnja pogona za proizvodnju električne energije iz odlagališnog plina. S obzirom na odlagališni kapacitet, izgradnja pojedinih ploha je planirana fazno i traje više godina. Početak proizvodnje električne energije predviđa se pet godina nakon početka rada Centra.

S ciljem uspostave Centra, u siječnju 2007. grad Pula-Pola (51,0 %) i Istarska županija (49,0 %) osnovali su trgovačko društvo za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom Kaštijun (dalje u tekstu: Društvo).

S obzirom na mogućnost sufinanciranja izgradnje Centra iz pretpristupnih fondova Europske unije, u 2008. Republika Hrvatska je kandidirala projekt za sufinanciranje iz IPA fonda. Izradu dokumentacije potrebne za prijavu projekta za financiranje iz programa IPA sufinancirao je Fond (geodetska podloga, elaborat odabira optimalnog tehnološkog rješenja, idejni projekt, studija utjecaja na okoliš, prijava za sufinanciranje).

U travnju 2009. potpisan je dvostrani sporazum o projektu Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije vezano uz sufinanciranje projekta - županijskog centra za gospodarenje otpadom Kaštijun. Odobrena su sredstva u iznosu 4.648.314 EUR. U svibnju 2011. te svibnju 2013. zaključene su izmjene navedenog sporazuma i povećana sredstva sufinanciranja iz IPA fonda i odobrena u iznosu 25.045.994 EUR. Ukupni troškovi projekta (naknade za projektiranje, kupnja zemljišta, gradnja Centra, nabava postrojenja i strojeva, tehnička pomoć, promidžba, nadzor i nepredviđeni izdaci) iznose 72.446.808 EUR.

Ukupna odobrena vrijednost projekta uključujući nepredviđene radove iznosi 35.070.894 EUR, od čega udjel bespovratnih sredstava iz pretpristupnih fondova Europske unije iznosi 71,4 %, udjel Fonda 5,4 % te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave 23,2 %.

Prema odredbama navedenog sporazuma ciljevi projekta su: izgradnja odlagališta s bioreaktivnom plohom i plohom za neopasni proizvodni otpad (odlagališni plin koristit će se za proizvodnju električne energije), mehaničko-biološka obrada otpada prije konačnog odlaganja uz izdvajanje krutog oporabljene goriva iz otpada kao zamjenskog goriva i metala, smanjenje udjela biorazgradivog otpada u komunalnom otpadu zbrinutom na odlagalištu, kupnja sustava za prijevoz u cilju osiguranja prijevoza otpada iz pretovarnih stanica u Centar, uvođenje recikliranja i ponovnog korištenja otpada, izgradnja šest pretovarnih stanica te zatvaranje i sanacija postojećih odlagališta i divljih odlagališta.

Prema prijavi za sufinanciranje iz pretpristupnih fondova Europske unije, ukupna investicijska vrijednost uspostave županijskog centra za gospodarenje otpadom iznosi 63.000.000 EUR, a izvori financiranja su programi IPA, kredit i proračunska sredstva Istarske županije i jedinica lokalne samouprave.

Nakon međunarodnih natječaja i odabira najpovoljnijih ponuditelja, zaključeno je pet ugovora sa inozemnim izvođačima i to ugovor za radove za izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom u vrijednosti 221.989.565,00 kn, ugovor za nadzor nad radovima u vrijednosti 10.604.850,00 kn, ugovor za informiranje i edukaciju javnosti u vrijednosti 3.395.300,00 kn, ugovor za tehničku pomoć u vrijednosti 2.583.658,00 kn te ugovor za nabavu opreme u vrijednosti 27.965.408,00 kn. Ugovori za informiranje i edukaciju javnosti i ugovor za tehničku pomoć su realizirani. U tijeku su prve četiri faze izgradnje Centra. Do lipnja 2014. plaćeni su troškovi za radove u iznosu 64.451.745,00 kn, nadzor u iznosu 6.770.722,00 kn, tehničku pomoć u iznosu 2.313.795,00 kn, odnose s javnošću u iznosu 3.230.010,00 kn te predujam za nabavu opreme u iznosu 10.864.575,00 kn.

Iz sredstava pretpristupne pomoći (IPA) sufinancira se izgradnja dviju odlagališnih ploha s pratećim objektima i MBO postrojenje. Prihvatljivi troškovi projekta financiraju se iz sredstava pretpristupnog fonda IPA, Fonda, a prihvatljive kao i druge troškove financira Istarska županija iz proračuna a dijelom iz kreditnih sredstava Europske investicijske banke i Društvo. U siječnju 2012. Istarska županija je potpisala ugovor o zajmu s Ministarstvom financija iz projekta Europske investicijske banke (EU IPA ISPA 2007.-2011.) u vrijednosti 10.378.368 EUR. Navedenim ugovorom o zajmu i izmjenama ugovora iz svibnja 2013., osim prihvatljivih troškova projekta, odobreno je dio sredstava zajma koristiti za izgradnju pristupne ceste i elektroenergetskog priključka. S obzirom da je ugovoreni rok povrata zajma 25 godina i početak otplate pet godina, obvezu povrata zajma preuzela je Istarska županija, osim u dijelu koji se odnosi na izgradnju postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada u iznosu 3.503.980 EUR, za koje sredstva osigurava Društvo. Izgradnja postrojenja za proizvodnju električne energije iz bioplina i moguće proširenje odlagališta financirat će se iz ulazne pristojbe koju će naplaćivati Društvo.

Za uspostavu rada cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, osim izgradnje Centra, potrebno je istovremeno izgraditi pretovarne stanice s kojih bi se otpad prevozio do Centra na prihvati i obradu sortirane ili nesortirane otpada. U srpnju 2013., Fond je s Istarskom županijom i gradovima na čijem području će se graditi pretovarne stanice, zaključio Sporazum o provedbi projekata pretovarnih stanica i ostalih objekata za gospodarenje otpadom. Ugovoreno je da će Fond osigurati financijska sredstva za potrebe realizacije do najviše 100,0 % opravdanih troškova pripreme projekta za objekte za gospodarenje otpadom s pratećom infrastrukturom (istražni radovi i pripadni tehnički elaborati, geodetski radovi, idejni, glavni i izvedbeni projekti, kontrole projekta po revidentu, studije i elaborati za postupke procjene utjecaja na okoliš te elaborati za postupke prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu).

Nadalje, Fond će osigurati financijska sredstva do najviše 80,0 % opravdanih troškova za potrebe realizacije projekta (radovi na izgradnji objekata za gospodarenje otpadom, radovi na izgradnji ili rekonstrukciji pristupnih cesta i pripadne potrebne infrastrukture, usluge nadzora, dokumentaciju izvedenog stanja).

Prema Nacrtu Izvješća gospodarenja otpadom u Istarskoj županiji, jedinice lokalne samouprave na čijem području se nalaze pretovarne stanice i komunalna trgovačka društva su u postupku potpisivanja ugovora o financiranju s Fondom. Komunalna trgovačka društva, koja upravljaju odlagalištima komunalnog otpada, su tijekom 2013. započela s izradom projektne dokumentacije.

Prema dokumentaciji Fonda, za izradu projektno-tehničke dokumentacije za građenje pretovarnih stanica su zaključeni ugovori sa šest komunalnih društava koji su u pripremi i provedbi, ali do početka veljače 2014. nisu isplaćena sredstva niti jednom komunalnom društvu. Ukupno planirana sredstava za izradu dokumentacije izgradnje pretovarnih stanica iznose 2.948.000,00 kn. Početkom studenog 2013. Fond je odobrio komunalnom trgovačkom društvu Usluga Poreč d.o.o., sredstva u iznosu najviše do 5.506.120,00 kn procijenjenih i opravdanih troškova izgradnje pretovarne stanice u Gradu Poreču-Parenzo, odnosno 80,0 %.

S obzirom da se radi o zahtjevnom i vrijednosno značajnom projektu izgradnje Centra i pretovarnih stanica te da su rokovi izgradnje pretovarnih stanica planirani s izgradnjom Centra, Državni ured za reviziju predlaže Istarskoj županiji i Društvu aktivnije uključiti sve sudionike projekta, odnosno jedinice lokalne samouprave i komunalna društva u provedbu projekta u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u ugovorenim rokovima.

Prema zaključenim ugovorima s izvođačima, rok za dovršetak radova je kolovoz 2014., a prema obrazloženju direktorice Društva, završetak radova na Centru se očekuje koncem prosinca 2014. Po završetku izgradnje, Fond predaje Centar na upravljanje Društvu. Prema odredbama sporazuma Vlade Republike Hrvatske i Komisije europskih zajednica sufinanciranja projekta, nakon predaje Centra na upravljanje, Društvo je u obvezi koordinirati sveukupnom djelatnošću, pružati administrativne i operativne usluge potrebne za neometani rad Centra, upravljati ugovaranjem i poslovnim pitanjima s jedinicama lokalne samouprave te definirati cijenu koštanja zbrinjavanja otpada koja će se primjenjivati i koju treba provesti prije početka rada Centra. Prema aplikaciji za financiranje projekta iz pretpristupnih fondova Europske unije, cijene koštanja jedne tone gospodarenja otpadom koju će komunalna društva plaćati Društvu utvrđena je u iznosu od 45,11 EUR bez poreza na dodanu vrijednost, dok je konzultant (ugovor za tehničku pomoć) u cijenu uključio i troškove zajma te predložio 54,36 EUR. Prema odredbama sporazuma između Republike Hrvatske i Europske komisije za sufinanciranje projekta izgradnje Centra Društvo je u obvezi definirati politiku cijena koju će primjenjivati i koju treba provesti prije početka rada Centra.

Državni ured za reviziju predlaže utvrditi sve elemente određivanja cijene koštanja zbrinjavanja otpada, uključujući prijevoz od pretovarnih stanica, operativne troškove rada Centra, kao i svih kreditnih obveza Društva te izraditi prijedlog cijena koštanja zbrinjavanja otpada prije početka rada Centra i pravodobno obavijestiti jedinice lokalne samouprave i komunalna društva.

Početkom travnja 2014. Upravni odjel za održivi razvoj Istarske županije, Odsjek za zaštitu okoliša i prirode objavio je javnu raspravu o Stručnoj podlozi za ishođenje okolišne dozvole za postrojenje Centra.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenja otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta. Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Skupljeni otpad s područja 41 jedinice lokalne samouprave se odlaže na sedam odlagališta na području Istarske županije. Pet odlagališta (Donji Picudo, Lokva Vidotto, Jelenčići, Griža i Kaštijun) su u postupku sanacije, a za dva odlagališta (Cere i Košambra) je završen postupak sanacije starog dijela odlagališta. Odlagališta su u funkciji do izgradnje Centra, kada se planira njihovo zatvaranje, odnosno prenamjena u pretovarne stanice s reciklažnim dvorištima.

Prema Planu gospodarenja otpadom Istarske županije, sanacija i zatvaranje dva odlagališta (Donji Picudo i Košambra) planirani su u roku od deset godina od formalnog početka uspostave integriranog sustava gospodarenja otpadom, a sanacija drugih odlagališta u roku od 15 godina. Za sanaciju navedenih odlagališta od 2004. do 2013., Fond je sufinancirao 33.965.032,00 kn, jedinice lokalne samouprave 56.589.661,00 kn i komunalna trgovačka društva 18.148.379,00 kn, što ukupno iznosi 108.703.072,00 kn.

U tablici broj 4 se daju podaci o stanju sanacije odlagališta komunalnog otpada na području Istarske županije, po gradovima i općinama i utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji odlagališta komunalnog otpada na području Istarske županije do konca 2013.

u kn

Redni broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.			
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Komunalno društvo	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	DONJI PICUDO	U tijeku	3.615.667,00	0,00	5.917.608,00	9.533.275,00
	Umag-Umago		3 615 667,00	0,00	5 917 608,00	9 533 275,00
	Buje-Buie		0,00	0,00	0,00	0,00
	Novigrad-Cittanova		0,00	0,00	0,00	0,00
	Oprtalj-Portole		0,00	0,00	0,00	0,00
	Brtonigla-Ve rteneglio		0,00	0,00	0,00	0,00
	Grožnjan-Gr isignana		0,00	0,00	0,00	0,00
2.	GRIŽA	Završena	2.514.058,00	7.836.003,00	0,00	10.350.061,00
	Buzet		2 514 058,00	7 836 003,00	0,00	10 350 061,00
	Lanišće		0,00	0,00	0,00	0,00
3.	CERE	Završena	9.712.511,00	10.042.015,00	6.872.410,00	26.626.936,00
	Labin		9712511,00	6 236 091,00	4 031 355,00	19 979 957,00
	Kršan		0,00	1 217 092,00	785 517,00	2 002 609,00
	Pižan		0,00	194 815,00	498 937,00	693 752,00
	Raša		0,00	1 469 147,00	865 236,00	2 334 383,00
	Sveta Nedjelja		0,00	924 870,00	691 365,00	1 616 235,00

Redni broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.			
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Komunalno društvo	Ukupno
4.	JELENCIČI	U tijeku	1.451.933,00	2.957.996,00	0,00	4.409.929,00
	Pazin		1 451 933,00	2 354 943,00	0,00	3 806 876,00
	Cerovlje		0,00	81 669,00	0,00	81 669,00
	Gračičće		0,00	59 231,00	0,00	59 231,00
	Tmian		0,00	55 766,00	0,00	55 766,00
	Karoiba		0,00	179 621,00	0,00	179 621,00
	Lupoglav		0,00	90 578,00	0,00	90 578,00
	Motovun-Montona		0,00	94 868,00	0,00	94 868,00
	Sveti Petar u Šumi		0,00	41 320,00	0,00	41 320,00
5.	KOŠAMBRA*	Završena	8.425.702,00	14.334.837,00	5.358.361,00	28.118.900,00
	Poreč-Parenzo		8 425 702,00	6 014 333,00	0,00	14 440 035,00
	Funtana-Fontane		0,00	2 508 886,00	0,00	2 508 886,00
	Kaštelir-Labinci-Castelliere-S.Domenica		0,00	154 485,00	0,00	154 485,00
	Sveti Lovreč		0,00	80 742,00	0,00	80 742,00
	Tar-Vabnaga-Torre-Abrega		0,00	1 964 420,00	0,00	1 964 420,00
	Višnjani-Visignano		0,00	142 246,00	0,00	142 246,00
	Vižinada		0,00	74 762,00	0,00	74 762,00
	Vrsar-Orsera		0,00	3 394 963,00	0,00	3 394 963,00
6.	KAŠTI JUN	U tijeku	4.318.800,00	15.529.268,00	0,00	19.848.068,00
	Pula-Pola		4 318 800,00	15 529 268,00	0,00	19 848 068,00
	Vodnjan-Dignano		0,00	0,00	0,00	0,00
	Barban		0,00	0,00	0,00	0,00
	Fažana-Fasana		0,00	0,00	0,00	0,00
	Ližnjan-Lisignano		0,00	0,00	0,00	0,00
	Marčana		0,00	0,00	0,00	0,00
	Medulin		0,00	0,00	0,00	0,00
	Svetvinčenat		0,00	0,00	0,00	0,00
7.	LOKVA VIDOTO	Završena	3.078.806,00	4.618.210,00	0,00	7.697.016,00
	Rovinj-Rovigno		3 078 806,00	4 618 210,00	0,00	7 697 016,00
	Bale-Valle		0,00	0,00	0,00	0,00
	Kanfanar		0,00	0,00	0,00	0,00
	Zminj		0,00	0,00	0,00	0,00
8.	BASILICA MONDELAKO**	U tijeku	847.555,00	1.271.332,00	0,00	2.118.887,00
	Rovinj-Rovigno		847 555,00	1 271 332,00	0,00	2 118 887,00
Ukupno			33.965.032,00	56.589.661,00	18.148.379,00	108.703.072,00

Za sanaciju odlagališta Košambra evidentirana su namjenska sredstva na komunalnom društvu u iznosu 1.599.805,00 kn koja će se rasporediti prema ulaganju svake od osam jedinica lokalne samouprave te ulaganje komunalnog društva koncem 2013. iznosi 3.758.556,00 kn. **Odlagalište Basilica Mondelako je zatvoreno od 2001.

Odlagalište Donji Picudo se nalazi 7,0 km istočno od Umaga, 6,0 km zapadno od Buja te 20,0 km sjeverno od Novigrada. Od ukupne površine terena 61 000 m², na novi dio odlagališta koji se koristi se odnosi 41 000 m², a na staro odlagalište otpada za koje je potrebna sanacija 20 000 m². Kapacitet odlagališta je 650 000 m³, do 2017. Na odlagalište se odlaže otpad s područja gradova Umag-Umag, Buje-Buje i Novigrad-Cittanova te općina Oprtalj-Portole, Brtonigla-Verteneglio i Grožnjan-Grisignana s ukupno 26 206 stanovnika. Odlagalištem upravlja komunalno društvo 6. Maj d.o.o. Umag. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje, lokacijsku dozvolu i građevinsku dozvolu. Objekti na odlagalištu su priključeni na struju i vodu, odlagalište ima vagu te je pristup odlagalištu omogućen asfaltiranom cestom. Do konca 2013. sanacija starog dijela odlagališta nije realizirana.

Odlagalište Cere se nalazi 700 m od naselja Cere koje pripada Općini Sveta Nedjelja, na prostoru bivšeg terminala za pretovar boksita i u uporabi je od 1975. Obuhvaća prostor površine 31 060 m². Kapacitet odlagališta je 125 000 m³. Na odlagalište se odlaže otpad s područja grada Labina i općina Kršan, Pićan, Raša i Sveta Nedjelja s ukupno 22 590 stanovnika. Odlagalištem upravlja komunalno društvo 1. Maj d.o.o. Labin. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje, lokacijsku dozvolu i građevinsku dozvolu. Objekti na odlagalištu su priključeni na struju i vodu, odlagalište ima vagu te je pristup odlagalištu omogućen asfaltiranom cestom. Sanacija neuređenog dijela odlagališta je završena te se otpad odlaže na uređenu plohu do njegovog konačnog zatvaranja, odnosno otvaranja Centra. Ukupna investicija sanacije i rekonstrukcije odlagališta komunalnog otpada Cere iznosi 22.000.000,00 kn, u kojoj Fond sudjeluje sa 40,0 %, a stanovništvo s 0,10 kn/m² namjenskog dodatka za sanaciju (u cijeni komunalne usluge). U drugoj fazi radova rekonstrukcije odlagališta otpada Cere za potrebe odvojenog prikupljanja, obrade i odlaganja novog otpada potrebno je izgraditi reciklažno dvorište, pretovarnu stanicu i polja za kompostiranje organskog otpada.

Odlagalište Griža se nalazi na području sjeverno od grada Buzeta, udaljenosti 2,5 km od grada. Na odlagalište se odvozi otpad koji se skuplja u Gradu Buzetu i Općini Lanišće. Lokaciju odlagališta odabrala je skupština tadašnje općine Buzet iz srpnja 1977. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Park d.o.o. Buzet. Najbliža naselja su udaljena od 700 m do 1 200 m od odlagališta. Površina odlagališta je 40 000 m², od toga je tijelo odlagališta površine oko 20 000 m², a površina reciklažnog dvorišta oko 1 200 m². Na odlagalištu se zbrinjava miješani komunalni otpad i proizvodni otpad sličnih svojstva komunalnom otpadu te neopasni otpad koji zadovoljava uvjete za odlaganje na odlagalište neopasnog otpada. Radi potrebe sanacije odlagališta izrađena je studija utjecaja na okoliš te je u ožujku 2003. dobiveno rješenje Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva kojim se namjeravani zahvat-sanacija i nastavak rada odlagališta komunalnog otpada na odlagalištu Griža smatra prihvatljivim za okoliš. Za sanaciju je dobivena lokacijska dozvola u kolovozu 2003., a u lipnju 2007. građevinska dozvola. Do konca 2013. izvedene su četiri faze sanacije odlagališta u kojima su izgrađene tri sanitarne kazete za odlaganje otpada, sistem za skupljanje procjednih voda, obodni kanal za prikupljanje oborinskih voda, izgrađene su i djelomično asfaltirane prometne površine, izgrađena je sabirna jama za sanitarne vode iz objekta za zaposlene, postavljena je mosna vaga, izgrađen je plato za pranje kotača i ograda oko lokacije odlagališta, uređena je lokacija reciklažnog dvorišta u okviru odlagališta, ublaženi su nagibi pokosa na starom dijelu odlagališta koji je zatvoren završnim pokrovnim slojem. U rujnu 2013. dobivena je izmjena i dopuna lokacijske dozvole, a početkom 2014. u tijeku je izrada projektne dokumentacije izmjene i dopune glavnog projekta odlagališta otpada Griža radi potrebe izgradnje pretovarne stanice. Na odlagalištu Griža, prema procjeni, ukupno je odloženo oko 115 300 m³ otpada.

Odlagalište Jelenčići se nalazi oko 2,7 km jugozapadno od grada Pazina. Na navedenoj lokaciji otpad se odlagao od 2002. do konca 2005. u dvije vrtače koje su napuštene, a od 2006. do konca 2007. otpad se odlaže u susjednu treću vrtaču. Od početka 2008. do listopada 2013. otpad se odlagao na lokaciji dviju prije navedenih vrtača, dok je istovremeno na trećoj vrtači izvedena sanacija na način da se na postojeći otpad ugradio nepropusni sloj te je završena izgradnja nove kazete odlagališta kapaciteta 40 770 m³ (za predviđene količine bi trebala biti dostatna do otvaranja Centra). Za investiciju u vrijednosti 2.744.000,00 kn, 40,0 % sredstava su osigurana iz Fonda, a 60,0 % iz proračuna Grada Pazina, odnosno iz namjenskih sredstava prikupljenih iz cijene odvoza otpada.

Na odlagalište se odlaže otpad s područja grada Pazina i općina Cerovlje, Gračišće, Tinjan, Karojba, Lupoglav, Motovun-Montona i Sveti Petar u Šumi s ukupno 17 534 stanovnika. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Usluga d.o.o. Pazin. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje, lokacijsku dozvolu i građevinsku dozvolu. Odlagalište nema vagu, a pristup odlagalištu je makadamskom cestom.

Odlagalište Košambra se nalazi oko 2,5 km jugoistočno od centra Grada Poreča-Parenzo. Kapacitet odlagališta je 150 000 m³. Na odlagalište se otpad odlaže od 1977. Otpad se odlaže s područja osam jedinica lokalne samouprave s ukupno 27 665 stanovnika. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Usluga Poreč d.o.o. Poreč. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje, lokacijsku i građevinsku dozvolu. Odlagalište ima vagu, a pristup odlagalištu je asfaltiranom cestom, a za pristup odlagalištu je u tijeku izgradnja ceste u okviru izgradnje zaobilaznice. Sanacija odlagališta je završena te je izvedena i dovršena nova ploha za prihvrat otpada do početka rada Centra. U prosincu 2013. Fond, komunalno društvo Usluga Poreč d.o.o. Poreč i osam jedinica lokalne samouprave, suvlasnika komunalnog društva, zaključili su ugovor kojim je uređeno financiranje građenja, projektiranja te projektantskog i stručnog nadzora pretovarne stanice Košambra. Procijenjena vrijednost investicije je 6.882.650,00 kn od čega Fond sudjeluje sa sredstvima kapitalne pomoći u iznosu najviše do 5.506.120,00 kn (80,0 %). Koncem lipnja 2014. zaključen je ugovor o izvođenju radova izgradnje pretovarne stanice.

Odlagalište Kaštijun se nalazi na području jugoistočno od grada Pula-Pola, u priobalnom ravničarskom prostoru, s prevladavajućim poljoprivrednim zemljištem u okolini. Najbliže odlagalištu je naselje Banjole (2,0 km), općina Medulin (4,0 km), a od centra grada Pula-Pola udaljenost odlagališta Kaštijun je 5 km. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Pula Herculanea d.o.o. Pula. Do odlagališta vodi asfaltirana cesta Pula-Premantura. Prema Prostornom planu Istarske županije i Prostornom planu Grada Pule na istoj lokaciji, neposredno do postojećeg odlagališta u tijeku je izgradnja Županijskog centra za gospodarenje otpadom Kaštijun. Na odlagalište se odvozi otpad koji se skuplja u gradovima Pula-Pola i Vodnjan-Dignano te općinama Barban, Fažana-Fasana, Ližnjan-Lisignano, Marčana, Medulin i Svetvinčenat. Radovi na sanaciji odlagališta započeli su u listopadu 2007., na temelju građevinske dozvole. Na odlagalište se odlaže komunalni otpad iz kućanstava, komunalni i otpad sličan komunalnom iz gospodarskih i komercijalnih subjekata i uslužne, neopasni proizvodni i intertni otpad, otpad s javnih površina (ulice, parkovi, šetališta) te glomazni otpad. Do konca 2013. izgrađena je fekalna i oborinska kanalizacija, izvršeni su građevinski radovi (obodni kanal, potporni zidovi, prometnica, retencijski bazen, upojni drenovi, separatori, zaštitna ograda, javna rasvjeta, prometna signalizacija) te je izvršeno izmještanje otpada s južnog dijela odlagališta na drugu lokaciju unutar građevinske parcele odlagališta definirane lokacijskom dozvolom, a radovi na sanaciji tijela odlagališta izvršeni su oko 25,0 % od ukupno planiranih radova sanacije. Na odlagalištu Kaštijun, prema procjeni, ukupno je odloženo oko 561 272 m³ otpada.

Odlagalište Lokva Vidotto se nalazi na području grada Rovinja-Rovigno. Kapacitet odlagališta je 551 500 m³. Na odlagalište se odlaže otpad s područja grada Rovinja-Rovigno i općina Bale-Valle, Kanfanar i Žminj s ukupno 20 447 stanovnika. Otpad se odlaže od 2001. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Komunalni servis d.o.o. Rovinj. Odlagalište je izgrađeno prema važećim standardima i ima uporabnu dozvolu. Na odlagalištu je dovedena struja i voda, izgrađeno reciklažno dvorište, opremljeno je modernim sustavima video nadzora i stalnom čuvarskom službom te je izgrađen uređaj za pročišćivanje otpadnih voda prostora odlagališta. Pristup odlagalištu je asfaltiranom cestom.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji, Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prema kojima je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva postojeća odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti provoditi aktivnosti sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.

Na području Istarske županije postoji više divljih odlagališta otpada, odnosno manjih neuređenih prostora koji nisu predviđeni za odlaganje otpada, a formirali su ih najčešće građani gdje odlažu građevinski i glomazni otpad. Dio divljih odlagališta je saniran ili je u fazi sanacije. Unatoč tome još uvijek je znatan broj divljih odlagališta koje je prema planu potrebno sanirati do konca 2015.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima komunalnog otpada na području Istarske županije po jedinicama lokalne samouprave te utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području Istarske županije i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013. (u kn)		
				Fond	Jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Buje-Buie	5	7	0,00	191.675,00	191.675,00
2.	Buzet **	2	3	50.000,00	178.732,00	228.732,00
3.	Labin**	5	5	345.925,00	784.087,00	1.130.012,00
4.	Novigrad-Cit tanova**	0	1	0,00	279.824,00	279.824,00
5.	Pazin	9	8	0,00	86.895,00	86.895,00
6.	Poreč-Parenzo	0	15	0,00	75.082,00	75.082,00
7.	Pula-Pola	2	62	0,00	253.492,00	253.492,00
8.	Rovinj-Rovigno	0	0	0,00	0,00	0,00
9.	Umag-Umago	2	2	0,00	848.777,00	848.777,00
10.	Vodnjan-Dignano	14	0	0,00	29.194,00	29.194,00
11.	Bale-Valle	0	1	0,00	202.282,00	202.282,00
12.	Barban	2	2	0,00	15.000,00	15.000,00
13.	Brtonigla-Ve rteneglio	9	8	0,00	309.999,00	309.999,00
14.	Cerovlje	0	2	0,00	12.761,00	12.761,00
15.	Fažana-Fasana*	2	2	0,00	219.050,00	219.050,00
16.	Funtana-Fontana	1	0	0,00	0,00	0,00
17.	Gračičće	3	5	0,00	16.000,00	16.000,00
18.	Grožnjan-G risignana	2	2	0,00	55.571,00	55.571,00
19.	Kanfanar	2	2	0,00	63.438,00	63.438,00
20.	Karojba	4	4	0,00	30.502,00	30.502,00
21.	Kaštelir-Labinci-	0	0	0,00	0,00	0,00

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013. (u kn)		
				Fond	Jedinice lokalne samouprave	Ukupno
	Castelliere-S. Domenica					
22.	Kršan	4	4	0,00	145.214,00	145.214,00
23.	Lanišće	0	0	0,00	0,00	0,00
24.	Ližnjan-Lisignano	7	7	0,00	443.961,00	443.961,00
25.	Lupoglav	7	1	0,00	1.000,00	1.000,00
26.	Marčana***	26	7	0,00	499.802,00	499.802,00
27.	Medulin	1	0	0,00	67.455,00	67.455,00
28.	Motovun-Montona	0	5	0,00	145.593,00	145.593,00
29.	Oprtalj-Portole	3	3	0,00	82.247,00	82.247,00
30.	Piće****	-	-	0,00	0,00	0,00
31.	Raša	8	6	0,00	157.691,00	157.691,00
32.	Sveta Nedelja	7	7	0,00	87.110,00	87.110,00
33.	Sveti Lovreč	4	1	0,00	880,00	880,00
34.	Sveti Petar u Šumi	1	1	0,00	12.117,00	12.117,00
35.	Svetvinčenat	8	5	0,00	322.037,00	322.037,00
36.	Tar-Vabriga-Torre-Abrega	3	0	0,00	0,00	0,00
37.	Tinjan	4	4	0,00	93.000,00	93.000,00
38.	Višnjan-Visignano**/****	-	2	65.145,00	0,00	65.145,00
39.	Vižinada-Visinada	2	2	0,00	45.196,00	45.196,00
40.	Vrsar-Orsera	1	1	0,00	8.825,00	8.825,00
41.	Žminj	5	4	0,00	171.436,00	171.436,00
Ukupno		155	191	461.070,00	5.935.925,00	6.396.995,00

* Podaci za Općinu Fažana-Fasana se odnose samo na 2013.

** Za gradove Buzet, Labin i Općinu Višnjan Fond je doznačio sredstva za sanaciju službenih odlagališta koje se u navedenim jedinicama lokalne samouprave evidentiraju kao sanacija divljih odlagališta.

*** Općina Marčana je sanirala sedam divljih odlagališta, a samo na jednom odlagalištu se ne odlaže ponovo.

**** Općine Piće i Višnjan nisu dostavile podatke o divljim odlagalištima

U sanaciju većih divljih odlagališta Fond je do konca 2013. uložio 461.070,00 kn, a jedinice lokalne samouprave 5.935.925,00 kn, što ukupno iznosi 6.396.995,00 kn. Prema podacima jedinica lokalne samouprave, onečišćenja se unatoč mjerama nadzora, ponovno pojavljuju, a odbacuje se većinom građevinski otpad.

Od travnja 2011. do ožujka 2013. na području Istarske županije se provodio projekt Diva-Sanacija divljih odlagališta i podizanje svijesti o njihovoj štetnosti. Projekt Diva se financirao sredstvima pretprijetne pomoći Europske unije, a u njemu su sudjelovali Istarska županija, gradovi Pula-Pola, Umag-Umag i Buzet te slovenska Općina Kopar i Znanstveno-istraživački centar Slovenske akademije znanosti i umjetnosti iz Ljubljane. Projekt obuhvaća izradu Internet GIS aplikacije divljih odlagališta kao dio informacijskog sustava zaštite prirode i okoliša putem kojeg građani sami mogu prijaviti divlja odlagališta na svom području.

Putem projekta prijavljeno je 113 divljih odlagališta, od čega je 76 registrirano s potpunim podacima. Ukupna vrijednost projekta iznosi 644.271 EUR. Koncem 2013. u bazi podataka su evidentirane 322 lokacije divljih odlagališta, a od toga su potvrđene 144 lokacije, 112 prijavljene ali nepotvrđene lokacije te 66 saniranih divljih odlagališta.

Prema podacima jedinica lokalne samouprave, onečišćenja se unatoč mjerama nadzora, ponovno pojavljuju pogotovo uz ceste, gdje se povremeno odbacuje većinom građevinski otpad. Podaci o broju divljih odlagališta kojima raspolažu jedinice lokalne samouprave nisu potpuni i cjeloviti.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost lokalne i područne (regionalne) samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Istarske županije ni Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Istarskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog računa i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi brigu o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležni odjel u Istarskoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obavezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka.

Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliranja prijava, upisivanja ispravnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županijski odjel nadležan za poslove zaštite okoliša (voditeljica odsjeka i dva zaposlenika Odsjeka za zaštitu prirode i okoliša pri Upravnom odjelu za održivi razvoj) mora provjeriti podatke dostavljene od većeg broja obveznika (559 obveznika). Podaci koje obveznici prijavljuju su često uneseni na pogrešnom obrascu. Podaci o količinama prikupljenog i odloženog otpada su u pojedinim slučajevima nepotpuni i netočni, a ponekad je status otpada pogrešno određen.

Pojedini obveznici dostavljaju podatke u papirnatom obliku zbog nesnalaženja u korištenju aplikacije za unos u registar, pa zaposlenici županijskog odjela sami upisuju podatke u registar. Zaposlenici nadležnog županijskog odjela kontaktiraju obveznike putem telefona, pisanim ili elektronskim putem i upozoravaju ih na propuste, međutim pojedini ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih i usmenih zamolbi. Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju predlaže Istarskoj županiji, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave na području Istarske županije ne raspolažu cjelovitim podacima o provedenim aktivnosti na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, niti su podaci o gospodarenju otpadom objavljene na mrežnim stranicama jedinica lokalne samouprave. Evidencije koje se odnose na djelatnost gospodarenja otpadom vode komunalna društva.

Prema odredbi članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Istarskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada.

Prema odredbi članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području i o svom trošku, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

U jedinicama lokalne samouprave na području Istarske županije edukacija stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada se provodi djelomično, odnosno 12 jedinica lokalne samouprave Istarske županije (Grad Vodnjan-Dignano i općine Cerovlje, Gračišće, Karojba, Lanišće, Motovun-Montona, Sveti Lovreč, Sveti Petar u Šumi, Svetvinčenat, Tar Vabriga, Tinjan te Žminj) nije provodilo edukaciju stanovništva. Većina jedinice lokalne samouprave i komunalna društava obavještavaju stanovništvo o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja otpada putem lokalnog radija, letaka, plakata, tiskanih vodiča, obavijesti na poleđini računa, oglasnih ploča, organiziranim posjetima reciklažnim dvorištima i odlagalištima. Udruga Zelena Istra provodi edukaciju u školama i dječjim vrtićima s ciljem podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada. Međutim, unatoč tome provedene aktivnosti na educiranju stanovništva nisu potpune i cjelovite i ne provode se kontinuirano. Većina jedinica lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama nema informacije o gospodarenju otpadom na svom području.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Istarske županije nastaviti provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom.

U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjernicama nacionalne zakonske regulative, propisa Europske unije te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije. Nadležno upravno tijelo u Istarskoj županiji je Upravni odjel za održivi razvoj, Odsjek za zaštitu prirode i okoliša.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni uredi županija su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

Od 30 jedinica lokalne samouprave na području Istarske županije koje su donijele planove gospodarenja otpadom, jedanaest jedinica lokalne samouprave sastavljale su godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, a 14 jedinica lokalne samouprave sastavilo je izvješće samo za 2013. Istarska županija nije sastavljala godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, nego jedno izvješće za razdoblje od 2008. do 2013. koje nije dostavljeno predstavničkom tijelu Istarske županije.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Istarske županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Istarske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Buje-Buie	-	-	-
2.	Buzet	2009., 2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvešća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
3.	Labin	2011. 2012. i 2013.	DA	DA
4.	Novigrad-Cittanova	2013.	-	DA
5.	Pazin	2009., 2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
6.	Poreč-Parenzo	-	-	-
7.	Pula-Pola	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
8.	Rovinj-Rovigno	2008., 2009., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
9.	Umag-Umago	2013.	-	DA
10.	Vodnjan-Dignano	2013.	-	DA
11.	Bale-Valle	2013.	-	DA
12.	Barban	-	-	-
13.	Brtonigla-Ve rteneglio	2013.	-	DA
14.	Cerovlje	2013.	-	DA
15.	Fažana-Fasana	2013.	DA	DA
16.	Funtana-Fontane	-	-	-
17.	Gračišće	2013.	-	DA
18.	Grožnjan-Grisignana	-	-	-
19.	Kanfanar	2013.	-	DA
20.	Karolja	2013.	-	DA
21.	Kaštelir-Labinci	-	-	-
22.	Kršan	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
23.	Lanišće	-	-	-
24.	Ližnjan-Lisignano	2008., 2009. i 2013.	DA	DA
25.	Lupoglav	2013.	-	DA
26.	Marčana	2013.	DA	DA
27.	Medulin	2013.	-	DA
28.	Motovun-Montona	-	-	-
29.	Oprtalj-Portole	-	-	-
30.	Piće	-	-	-
31.	Raša	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
32.	Sveta Nedelja	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
33.	Sveti Lovreč	-	-	-
34.	Sveti Petar u Šumi	2013.	-	DA
35.	Svetvinčenat	2011. i 2013.	DA	DA
36.	Tar-Vabriga	-	-	-
37.	Tinjan	-	-	-
38.	Višnjan-Visignano	-	-	-
39.	Vižinada-Visinada	-	-	-
40.	Vrsar-Orsera	2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
41.	Žminj	-	-	-

Većina Izvešća o provedbi planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina, sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, ali bez financijskih i količinskih pokazatelja, odnosno nisu iskazane količine nabavljene opreme prema vrsti (kante, kontejneri, komunalna vozila, drugo), iznosi troškova gospodarenja otpadom (troškovi nabave opreme za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, troškovi sanacije odlagališta, drugi troškovi) te izvori financiranja, zbog čega je onemogućena usporedba količina i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na planirane količine i troškove gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Istarskoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Istarskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom, te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša.

Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Istarska županija je svojim planom gospodarenja otpadom propisala provedbu mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, a obavlja ga nadležni županijski upravni odjel. Radi učinkovitijeg provođenja mjera nadzora, određuje se stručno povjerenstvo koje čine stručni zaposlenici komunalnih društava, upravna tijela županije, gradova i općina. Osnovni zadaci stručnog povjerenstva su praćenje propisa i provedbenih dokumenata koji se odnose na sustav gospodarenja otpadom, izrada godišnjih planova prema planu gospodarenja otpadom Istarske županije, praćenje provedbe godišnjih planova i izvješćivanje predstavničkog tijela o realizaciji navedenog plana. Gradovi i općine Istarske županije su svojim planovima gospodarenja otpadom propisale da mjere nadzora i praćenja provedbe plana gospodarenja otpadom obavlja nadležni županijski odjel.

OCJENA UČINKOVITOSTI PROVEDBE PLANOVA GOSPODARENJA NA PODRUČJU ISTARSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Istarske županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Istarskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Istarske županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Istarskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Istarske županije nije u cijelosti učinkovito. Provedene su značajne aktivnosti na uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u dijelu koji se odnosi na izgradnju centra za gospodarenje otpadom, te odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, edukaciju o gospodarenju otpadom te provedbu sanacije odlagališta.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Nastaviti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Istarskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Nadalje provoditi aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzimati aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta.
- Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

- S obzirom da se radi o zahtjevnom i vrijednosno značajnom projektu izgradnje centra za gospodarenja otpadom i pretovarnih stanica te da su rokovi izgradnje pretovarnih stanica planirani s izgradnjom centra za gospodarenje otpadom, aktivnije uključiti sve sudionike projekta, odnosno i jedinice lokalne samouprave i komunalna društva u provedbu projekta u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u ugovorenim rokovima.
- Utvrditi sve elemente određivanja cijene koštanja zbrinjavanja otpada, uključujući prijevoz od pretovarnih stanica, operativne troškove rada centra za gospodarenje otpadom, kao i svih kreditnih obveza Društva te izraditi prijedlog cijena koštanja zbrinjavanja otpada prije početka rada centra za gospodarenje otpadom i pravodobno obavijestiti jedinice lokalne samouprave i komunalna društva.
- Nastaviti provoditi aktivnosti sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.
- U suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke što se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i na izgradnju reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.
- Nastaviti provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

Sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Istarskoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Predlaže u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom, odnosno smanjila količina otpada na području Istarske županije, kao i na području Republike Hrvatske, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Istarska županija i 40 jedinica lokalne samouprave Istarske županije se očitovalo na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji gospodarenja otpadom na području Istarske županije i prihvatilo nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. Općina Višnjan-Visignano se nije očitovala. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih sustav gospodarenja otpadom nije u potpunosti uspostavljen i nije u cijelosti učinkovit.

Nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju u cijelosti su prihvatili gradovi Buje-Buie, Novigrad-Cittanova i Vodnjan-Dignano te općine Bale-Valle, Barban, Brtonigla-Verteneglio, Funtana-Fontane, Gračišće, Grožnjan-Grisignana, Kanfanar, Kršan, Lanišće, Ližnjan-Lisignano, Lupoglav, Marčana, Opatalj-Portole, Pićan, Sveta Nedjelja, Sveti Lovreč, Sveti Petar u Šumi, Tar Vabriga-Torre Abrega, Tinjan i Vižinada-Visinada.

Istarska županija u očitovanju obrazlaže da s obzirom da bi Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske trebao biti donijet u prosincu 2014., odredbe članka 20. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, odnosno obveza jedinica područne (regionalne) samouprave da dostavlja godišnje izvješće o provedbi navedenog Plana, do donošenja Plana, nije moguća. Osim toga, donošenje novih planova gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave nije u potpunosti opravdano do trenutka donošenja novog Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske. Nadalje, obrazlaže da je Istarska županija u tijeku donošenja strukturnih izmjena i dopuna prostornog plana županije, kojim se usklađuje već prethodno planirani integrirani sustav gospodarenja otpadom sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom.

Grad Buzet u očitovanju naglašava primarnu potrebu donošenja svih podzakonskih akata na temelju Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kao i Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske kako bi što preciznije determinirali planove, ciljeve, mjere i zadatke u uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području Grada Buzeta.

Grad Labin i Općina Raša u svojim očitovanjima navode da su donijele planove gospodarenja otpadom za razdoblje od 2010. do 2015. te će sljedeći plan donijeti za razdoblje šest godina u skladu sa svim zakonskim odredbama. Vezano za sustav odvojenog prikupljanja otpada, navode da kontinuirano provode aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog otpada te se 2013. navedena količina smanjila za 24,0 % u odnosu 2011. Uz sufinanciranje Fonda, tijekom 2014. je na području Labinštine postavljeno 130 zelenih otoka te je prikupljanjem putem vrećica od vrata do vrata obuhvaćeno 3 642 domaćinstva. Na području Grada Labina je svim stanovnicima omogućeno odvajanje otpada. Na području Općine Raša je u tijeku postavljanje dodatnih 30 zelenih kanti te animacijskih kanti za odvojeno prikupljanje otpada za dječji vrtić i osnovnu školu te je dio domaćinstava jednog naselja uključen u prikupljanje putem vrećica od vrata do vrata. U 2013. se odvajalo 15,0 % otpada, a tijekom 2014. je planirano odvajati 20,0 %. Izgradnja pretovarne stanice je započela u lipnju i prema planu će se završiti u prosincu 2014. kada je planirano i uključenje jedinica lokalne samouprave s područja Labinštine u probni rad Centra, odnosno prekid odlaganja komunalnog otpada na odlagalište Cere. Zajedno s izgradnjom pretovarne stanice, predviđena je izgradnja kompostane za koju je dobivena lokacijska dozvola te je potrebno zatražiti građevinsku dozvolu. Međutim, prema informacijama iz Ministarstva i Fonda, očekuje se izmjena zakonske regulative u dijelu koji uređuje odlaganje biorazgradivog otpada za Istarsku i Primorsko-goransku županiju.

Naime, izdvajanje biorazgradivog otpada od ostatnog otpada narušit će kvalitetu otpada koji je potreban za tehnologiju centra, a odvojeno prikupljanje biorazgradivog otpada povećava troškove poslovanja komunalnih poduzeća i plasman komposta je upitan ukoliko njegova proizvodnja nije strogo kontrolirana. Na području Labinštine postoje dva reciklažna dvorišta. U fazi izgradnje je reciklažno dvorište u okviru izgradnje pretovarne stanice te je planirano postaviti i reciklažno dvorište u Rapcu. Općina Raša navodi da se krenulo s izmjenama prostornog plana uređenja kojim će se predvidjeti još dva reciklažna dvorišta na području općine. Vezano za utvrđivanje cijene koštanja zbrinjavanja otpada, navode kako je komunalno društvo u procesu nabave sustava za čipiranje kanti kako bi se mogla vršiti naplata po volumenu, a nakon donošenja provedbenog pravilnika, cijene usluge će biti izmijenjene. U vezi sanacije odlagališta Cere, navode da je u potpunosti sanirano na način da odlagalište nema utjecaja na okoliš te se na postojećem odlagalištu predviđa mogućnost otvaranja kazete za zbrinjavanje azbesta. Nadalje, navode kako je suradnja jedinica lokalne samouprave na području Labinštine izvrsna te se aktivnosti vezane uz gospodarenje otpadom provode zajednički o čemu svjedoče potpisani sporazumi i ugovori o sufinanciranju nabave opreme, izgradnje pretovarne stanice, reciklažnog dvorišta, sortirnice i kompostane, s Fondom. Na kraju navode da se tijekom 2014. započelo s pojačanim aktivnostima na obrazovanju i podizanju svijesti građana s ciljem sprečavanja nastanka otpada te pravilno odvajanje, te da prihvaćaju ostale preporuke, odnosno kontinuirano ih provode.

Grad Pazin u svom očitovanju, navodi da kontinuirano provodi aktivnosti na uspostavi što učinkovitijeg gospodarenja otpadom u skladu sa zakonskom regulativom. Tijekom 2014. je završena sanacija dva divlja odlagališta, gradsko vijeće je usvojilo Izvještaj o izvršenju Plana gospodarenja otpadom, izvješće je dostavljeno Istarskoj županiji i objavljeno u službenom glasilu. U vezi sustava odvojenog prikupljanja otpada, navodi da je postavljeno još deset zelenih otoka, a na temelju odluke Fonda, Fond će sufinancirati nabavu kontejnera za 72 zelena otoka i 500 kompleta malih kanti za odvojeno prikupljanje otpada u domaćinstvima te se provodi projekt odvojenog prikupljanja otpada kojim je obuhvaćeno stotinjak domaćinstava. Nadalje navodi da se, zbog pokrenutog upravnog spora u vezi izdanih lokacijskih dozvola, kasni s izgradnjom pristupne ceste, pretovarne stanice i reciklažnog dvorišta na lokaciji Jelenčići V. Na kraju navodi da je grad u postupku izrade nove mrežne stanice na kojoj će biti dostupni podaci o gospodarenju otpadom, uključujući i bazu podataka divljih odlagališta na području Istarske županije (DIVA) za koju je dobivena suglasnost Istarske županije putem koje će građani moći prijaviti divlja odlagališta.

Grad Poreč-Parenzo u očitovanju navodi da je već krenuo u realizaciju pojedinih preporuka. U vezi sustava odvojenog prikupljanja otpada, navodi da je podnio Fondu zahtjev za sufinanciranjem nabave kontejnera za zelene otoke od čega je dio kontejnera namijenjen skupljanju biorazgradivog komunalnog otpada, dok se za prikupljanje biorazgradivog komunalnog otpada iz vrtova i parkova mogu kupiti biorazgradive vreće koje po pozivu odvozi komunalno društvo. Nadalje, navodi da je završetak izgradnje pretovarne stanice planiran sredinom listopada 2014. te da je Fondu poslan zahtjev za financiranjem izrade projektne dokumentacije za izgradnju reciklažnog dvorišta i predobradu prethodno izdvojenih sastavnica komunalnog otpada na odlagalištu Košambra, dok se u okviru projekta Europske unije planira izgradnja kompostane. Na kraju navodi da će ostale preporuke provesti u što kraćem mogućem roku.

Grad Pula-Pola u očitovanju navodi da se s odvojenim prikupljanjem otpada počelo 2007., a intenzivnije od 2008. U travnju 2014.

Grad Pula-Pola je u suradnji s komunalnim društvom zaključio s Fondom ugovor o sufinanciranju nabave dva specijalna vozila za komunalni otpad s ugrađenom vagom, sustavom identifikacije spremnika i sustavom praćenja vozila, a Fond je u ožujku 2014. donio i Odluku o neposrednom sufinanciranju nabave komunalne opreme (kanti za komunalni otpad). Nadalje, navodi da u cilju edukacije građana i djece provodi brojne izobrazno-informativne aktivnosti, te će nastaviti poduzimati i razvijati sve predložene aktivnosti u cilju uspostave što kvalitetnijeg i funkcionalnijeg sustava gospodarenja otpadom.

Grad Rovinj-Rovigno u svom očitovanju navodi da je putem komunalnog društva već započeo s predloženim postupcima i prije početka obavljanja revizije što je vidljivo i iz samog izvješća te će nastaviti i dalje sa započetim radnjama u cilju povećanja učinkovitosti cjelokupnog sustava gospodarenja otpadom.

Grad Umag-Umago u svom očitovanju, navodi da već ima reciklažno dvorište i provodi edukaciju.

Općina Kaštelir-Labinci-Castelliere-S.Domenica navodi da je u postupku izrade plana gospodarenja otpadom, a općine Motovun-Montona, Fažana-Fasana i Žminj su izradile plan gospodarenja otpadom. Istarska županija je dala suglasnost na planove gospodarenja otpadom općina Fažana-Fasana i Žminj te će se planovi dati na usvajanje općinskim vijećima, dok je Općina Motovun-Montona tek zatražila navedenu suglasnost.

Vezano za sustav odvojenog prikupljanja otpada, općine Cerovlje i Motovun-Montona navode da su nabavile kontejnere za zelene otoke uz sufinanciranje Fonda. Općina Svetvinčenat u očitovanju navodi da je tijekom 2014. nastavila provoditi aktivnosti na odvojenom prikupljanju komunalnog otpada nabavom dva zelena otoka, a Općina Karolja navodi da je u postupku nabave kontejnera. Općina Fažana-Fasana u očitovanju navodi da je u tijeku postavljanje dodatnih 13 zelenih otoka i da je naručeno 45 000 vrećica za odvojeno prikupljanje otpada koje će se podijeliti građanima. Općina Žminj navodi da se javila na javni poziv Fonda za sufinanciranje nabave kontejnera za zelene otoke. Općina Motovun-Montona navodi kako nema obvezu izgraditi reciklažno dvorište, ali će osigurati mobilnu jedinicu te je tiskala i podijelila letke građanima s informacijama o potrebi razvrstavanja otpada (edukacija).

Općina Svetvinčenat u očitovanju navodi da je tijekom 2014. nastavila provoditi aktivnosti na sanaciji i smanjivanju broja divljih odlagališta otpada.

Općina Medulin u očitovanju navodi da je općinski načelnik donio zaključak o usvajanju Izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom na području općine za 2013. te da će ga dostaviti i općinskom vijeću.

Općina Vrsar-Orsera navodi da uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada obavlja na temelju internih akata te u skladu s programom i planom rada komunalno društvo u suvlasništvu, a nakon donošenja provedbenog propisa, donijet će se odluka kojom će se urediti način pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa izgradnja planiranog reciklažnog dvorišta nije započela. Na kraju navodi da će na svojim službenim stranicama objavljivati informacije i publikacije o gospodarenju otpadom te će nastaviti praksu educiranja stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada putem letaka, plakata, obavijestima na oglasnim pločama te službenim mrežnim stranicama.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka

IZVJEŠĆE O
OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
KARLOVAČKE ŽUPANIJE

Rijeka, listopad 2014

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU KARLOVAČKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
- Planovi gospodarenja otpadom	4
- Sustav odvojenog prikupljanja otpada	7
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	15
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	17
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	22
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	24
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	25
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU KARLOVAČKE ŽUPANIJE	28
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	
32	

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka KLASA:
041-01/13-10/30 URBROJ:
613-10-14-74

Rijeka, 14. listopada 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM
NA PODRUČJU KARLOVAČKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Karlovačke županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 14. listopada 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Karlovačke županije (županija, pet gradova i 17 općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Karlovačka županija ima 649 naselja. Površina županije je 3 626 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., Karlovačka županija ima 128 899 stanovnika, 47 465 kućanstava i 46 827 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Karlovačkoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Karlovačke županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Karlovačke županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva

U fazi planiranja i obavljanja pripremni radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu Fond) te drugi dostupni podaci

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
- analiziran je plan gospodarenja otpadom Karlovačke županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Karlovačke županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom analizirana su izvješća Agencije i Fonda
- analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- obavljeni su razgovori s odgovornim osobama te pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Karlovačkoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Karlovačke županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Karlovačka županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Karlovačke županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog prikupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Karlovačke županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Karlovačke županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Karlovačke županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU KARLOVAČKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Karlovačke županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpad. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvještavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog prikupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština Karlovačke županije je u veljači 2008. donijela Plan gospodarenja otpadom Karlovačke županije, za razdoblje osam godina, odnosno od 2009. do 2017. Kod donošenja županijskog plana gospodarenja otpadom bili su obuhvaćeni svi gradovi i općine koji su dostavili tražene podatke. Navedeni Plan sadrži sve elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu te je objavljen u službenom glasilu 13. veljače 2008. i dostavljen Agenciji.

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županija više nema obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Planom gospodarenja otpadom Karlovačke županije je predviđena mogućnost uspostave sustava za gospodarenje otpadom prema županijskom konceptu (Karlovačka županija) i regionalnom konceptu zbrinjavanja otpada (Karlovačka županija i dio Ličko-senjske županije). Za uspostavu sustava gospodarenja otpadom prema županijskom konceptu, planirana su financijska sredstva u iznosu 349.040.325,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Planirana sredstva se odnose na izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom (dalje u tekstu: Centar) 169.940.000,00 kn, sanaciju osam odlagališta 111.860.000,00 kn, izgradnju sedam kompostana 17.500.000,00 kn, izgradnju šest reciklažnih dvorišta i osam mini reciklažnih dvorišta 12.640.000,00 kn, izgradnju tri objekta za građevinski otpad 12.450.000,00 kn, izgradnju i opremanje dvije pretovarne stanice 11.600.000,00 kn, izradu dokumentacije potrebne za izgradnju Centra i pretovarnih stanica 8.000.000,00 kn, nabavu kontejnera za odvojeno prikupljanje otpada (232 zelena otoka) i 14 rashladnih kontejnera 3.850.325,00 kn te edukaciju 1.200.000,00 kn.

Planirano je financiranje iz sredstava Fonda, sredstava proračuna, sredstava fondova Europske unije, kreditnih sredstava poslovnih banaka te putem javno privatnog partnerstva.

Sredstvima Fonda je planirana sanacija i zatvaranje postojećih odlagališta komunalnog otpada, sanacija divljih odlagališta i lokacija onečišćenih opasnim otpadom, izgradnja Centra te poticanje izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada postavljanjem zelenih otoka. Sanacija odlagališta opasnog otpada planirana je iz sredstava državnog proračuna, a sredstva za financiranje gradnje građevina za skladištenje, uporabu i zbrinjavanje svih kategorija neopasnog otpada planirana su iz županijskog proračuna. Sredstvima proračuna gradova i općina planira se osiguranje zemljišta za smještaj Centra i pretovarnih stanica te osiguranje pristupne infrastrukture navedenim lokacijama. Za izgradnju infrastrukture za gospodarenje otpadom planirano je korištenje sredstava fondova Europske unije, dok se mogućnost kreditiranja predviđa za uspostavu sustava prikupljanja i gradnju sustava zbrinjavanja komunalnog otpada. Financiranje putem javno privatnog partnerstva je planirano kod izgradnje i razvoja infrastrukture, ali prvenstveno za izdvajanje, skupljanje i reciklažu korisnog otpada. Osim navedenih, planirano je i financiranje iz drugih izvora (naknada za onečišćenje, naknade iz cijene komunalne usluge, donacije, krediti s povoljnijim uvjetima) i korištenje poticajnih sredstava putem poreznih i carinskih olakšica te godišnjih nagrada za zaštitu okoliša te je navedeno da gradovi i općine trebaju izabrati svoj model financiranja troškova gospodarenja otpadom.

Prema Planu gospodarenja otpadom Karlovačke županije od 2008. do 2011. je planirana izgradnja svih građevina namijenjenih skladištenju, obradi i odlaganju otpada.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Karlovačke županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Karlovačke županije

Redn i broj	Jedinica lokalne samouprave	Plan gospodarenja otpadom			
		Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Duga Resa	DA	17. prosinca.2009.	2009.-2015.	NE
2.	Grad Karlovac	DA	26. travnja 2012.	2012.-2015.	DA
3.	Grad Ogulin	DA	17. studenoga 2009.	2009.-2017.	DA
4.	Grad Ozalj	DA	7. travnja 009.	2009.-2016.	DA
5.	Grad Slunj	NE	-	-	-
6.	Općina Barilović	DA	17. studenoga 2008.	2008.-2016.	DA
7.	Općina Bosiljevo	NE	-	-	-
8.	Općina Cetingrad	DA	16. ožujka 2012.	2011.-2019.	DA
9.	Općina Draganić	DA	30. studenoga 2010.	2009.-2017.	DA
10.	Općina Generalski Stol	DA	30. listopada 2008.	2008.-2016.	DA
11.	Općina Josipdol	DA	17. ožujka 2011.	2009.-2015.	DA
12.	Općina Kamanje	DA	29. kolovoza 2012.	2012.-2020.	DA
13.	Općina Krnjak	DA	10. prosinca 2007.	2007.-2015.	NE
14.	Općina Lasinja	DA	23. ožujka 2009.	2008.-2016.	DA
15.	Općina Netretić	DA	28. prosinca 2008.	2008.-2016.	NE
16.	Općina Plaški	NE	-	-	-
17.	Općina Rakovica	DA	31. srpnja 2009.	2008.-2016.	NE
18.	Općina Ribnik	DA	16. rujna 2010.	nije određeno	DA
19.	Općina Saborsko	DA	11. rujna 2009.	nije određeno	DA
20.	Općina Tounj	DA	20. lipnja 2008.	nije određeno	NE
21.	Općina Vojnić	DA	3. prosinca 2008.	nije određeno	DA
22.	Općina Žakanje	DA	6. lipnja 2007.	nije određeno	DA

Plan gospodarenja otpadom su donijela četiri grada i 15 općina. Općine Bosiljevo i Plaški nisu donijele plan. Prema obrazloženju, Plan gospodarenja otpadom Grada Slunja je u izradi. Općina Saborsko je izradila novi Plan gospodarenja otpadom za razdoblje 2014.-2017.

Planovi gospodarenja otpadom nisu doneseni u propisanom roku. Gradovi Duga Resa i Karlovac te općina Josipdol su donijeli planove gospodarenja otpadom za razdoblja kraća od osam godina. Općine Ribnik, Saborsko, Tounj, Vojnić i Žakanje nisu odredile razdoblje za koje je plan donesen. Prema obrazloženju, u Planu gospodarenja otpadom na području Općine Žakanje nije posebno određeno razdoblje za koje je plan donesen, ali budući je izrađen na temelju Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. do 2015. godine, odnosi se na isto razdoblje. Grad Duga Resa te općine Krnjak, Netretić, Rakovica i Tounj su objavile u službenom glasilu akt o usvajanju plana gospodarenja otpadom, ali ne i navedeni planski dokument. Osim u službenom glasilu, Plan gospodarenja otpadom Općine Cetingrad je dostupan na mrežnoj stranici Općine.

U skladu s odredbom članka 11. Zakona o otpadu, planovi gospodarenja otpadom gradova i općina trebali su sadržavati mjere odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad, popis otpadom onečišćenog okoliša, redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša te izvor i visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije.

Planovi gospodarenja otpadom gradova i općina sadrže propisane elemente, dok planovi gospodarenja otpadom općina Draganić i Kamanje ne sadrže visinu i izvor financiranja, a općina Kamanje i Ribnik, redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša.

Prema odredbi članka 11. Zakona o otpadu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave je trebalo donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina s propisanim elementima i objaviti ga u službenom glasilu, a prema odredbi članka 100. trebalo ga je donijeti do 30. prosinca 2005.

Prema odredbi članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave treba donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina te ga objaviti u službenom glasilu. Navedeni plan treba sadržavati analizu, ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno prikupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, mjere potrebne za ostvarivanje smanjivanja ili nastanka otpad uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada, opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana.

Planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave su usklađeni s Planom gospodarenja otpadom Karlovačke županije.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i provedbenim propisima Zakona kada budu doneseni.

- **Sustav odvojenog prikupljanja otpada**

Sve jedinice lokalne samouprave na području Karlovačke županije su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada obuhvaćena su sva naselja na području pet gradova i 12 općina Karlovačke županije. Na području pet općina (općine Bosiljevo, Cetingrad, Generalski Stol, Krnjak i Rakovica) s ukupno 10 325 stanovnika, organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada nije obuhvaćeno približno 20 naselja, odnosno 1 127 stanovnika ili 10,9 %.

Državni ured za reviziju predlaže organizirati javnu uslugu skupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada u svim naseljima jedinica lokalne samouprave.

Poslove skupljanja komunalnog otpada na području Karlovačke županije obavlja devet komunalnih društava (u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave), četiri trgovačka društva od kojih dva na temelju koncesije prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (dalje u tekstu: koncesionari), vlastiti pogon i jedinstveni upravni odjel.

U tablici broj 2 se daju podaci o skupljačima komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	Čistoća d.o.o., Karlovac	Grad Karlovac i Općina Draganić
2.	Čistoća Duga Resa d.o.o., Duga Resa	Grad Duga Resa
3.	Komunalac d.o.o., Slunj	Grad Slunj
4.	Komunalno Ozalj d.o.o., Ozalj	Grad Ozalj, općine Kamanje, Ribnik i Žakanje
5.	Sabkom d.o.o., Saborsko	Općina Saborsko
6.	Spelekom d.o.o., Rakovica	Općina Rakovica
7.	Stambeno komunalno gospodarstvo d.o.o., Ogulin	Grad Ogulin
8.	Vojnić-Krnjak Komunalac d.o.o., Vojnić	općine Vojnić i Krnjak
9.	Veks d.o.o., Plaški	Općina Plaški
10.	Eko-flor plus d.o.o., Oroslavlje	općine Barilović, Bosiljevo, Generalski Stol, Lasinja i Tounj
11.	Mull trans d.o.o., Sesvete	Općina Netretić
12.	Vlastiti pogon Općine Cetingrad	Općina Cetingrad
13.	Jedinstveni upravni odjel Općine Josipdol	Općina Josipdol
14.	MP-Promet d.o.o., Duga Resa (ambalaža od papira i kartona, ambalaža od plastike, papir i karton)	Grad Duga Resa
15.	Metis d.o.o., Ogulin (otpada koji nije biorazgradiv, papir i karton)	Općina Plaški

Komunalna društva u vlasništvu, odnosno suvlasništvu jedinica lokalne samouprave (redni brojevi 1.-9.) i koncesionari (redni brojevi 10. i 11.), obavljaju poslove skupljanja komunalnog otpada u skladu s odlukama o povjeravanju poslova i na temelju zaključenih ugovora jedinica lokalne samouprave sa skupljačima otpada.

Ugovor o obavljanju komunalne usluge skupljanja i odvoza otpada putem koncesije na području Općine Lasinje je istekao tijekom 2012., a na području Općine Generalski Stol tijekom 2013. Prema dokumentaciji, provedeni su postupci dodjele novih koncesija za navedenu komunalnu djelatnost koji su poništeni te do raspisivanja novog natječaja, navedenu djelatnost obavljaju dotadašnji koncesionari prema uvjetima iz isteklih ugovora. U skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, Općina Lasinja je u lipnju 2014. donijela novu odluku kojom se uređuje način pružanja javne usluge prikupljanja komunalnog otpada, odvojenog prikupljanja iskoristivog otpada, krupnog (glomaznog) otpada i zbrinjavanje biorazgradivog komunalnog otpada na svom području.

Djelatnost skupljanja komunalnog otpada na području Općine Plaški obavljalo je komunalno društvo Veks d.o.o., Plaški, iako nema dozvolu za obavljanje navedene djelatnosti. Prema obrazloženju Upravnog odjela za prostorno uređenje, građenje i zaštitu okoliša, spomenuti skupljač komunalnog otpada nije nikada podnio zahtjev za izdavanje dozvole za skupljanje komunalnog otpada. Na području Općine Cetingrad skupljanje komunalnog otpada obavljao je vlastiti pogon, a na području Općine Josipdol, Jedinostveni upravni odjel. Do stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom vrijedila je odredba članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu, prema kojima je komunalnu djelatnost skupljanja otpada mogao obavljati vlastiti pogon, ali ne i jedinstveni upravni odjel jedinice lokalne samouprave.

Odredbama članaka 28. i 31. Zakona o održivom gospodarenju, određeno je da je jedinica lokalne samouprave dužna na svom području osigurati javnu uslugu skupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Javnu uslugu skupljanja miješanog komunalnog otpada i skupljanja biorazgradivog komunalnog otpada mogu obavljati u skladu s odredbama navedenog Zakona: trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica, odnosno udjela, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji. Trgovačka društva, javne ustanove i službe-vlastiti pogoni koje su osnovale jedinice lokalne samouprave i koja su do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom obavljale ove djelatnosti, nastavljaju obavljati te djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, do donošenja odluke o dodjeli obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada, odnosno donošenja odluke o davanju koncesije.

Prema odredbama članaka 84., 85. i 139. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, pravna i fizička osoba-obrtnik može, nakon što ishodi odgovarajuću dozvolu, započeti i obavljati djelatnost skupljanja otpada postupkom skupljanja otpada i interventnog skupljanja otpada te djelatnost oporabe, zbrinjavanja ili druge obrade otpada. Zahtjev za izdavanje dozvole za gospodarenje otpadom-djelatnosti skupljanja komunalnog otpada podnosi pravna ili fizička osoba registrirana za navedenu djelatnost, a zahtjev rješava upravno tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave nadležno za poslove zaštite okoliša.

Skupljači otpada dužni su obavljati djelatnost gospodarenja otpadom u skladu s načelima zaštite okoliša. Registar osoba koje obavljaju djelatnosti gospodarenja otpadom vodi Agencija putem mrežne aplikacije.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti odluku kojom se uređuje obavljanje javne usluge skupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila i krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Također, predlaže obavljati navedene usluge na temelju odgovarajućih dozvola, putem trgovačkog društva, javne ustanove ili pravne/fizičke osobe na temelju ugovora o koncesiji i u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i internim aktima.

Skupljači otpada unose podatke o vrsti i količini otpada u Registar onečišćavanja okoliša, a unesene podatke od više od 300 obveznika kontrolira Upravni odjel za prostorno uređenje, građenje i zaštitu okoliša, odnosno Odsjek za zaštitu prirode i okoliša u kojem su zaposlene tri osobe.

Prema podacima iz Prijavnog lista za skupljača/prijevoznika komunalnog otpada, tijekom 2013. skupljan je papir i karton, plastika, biorazgradivi otpad, miješani komunalni otpad, glomazni otpad, staklo, ambalaža od papira i kartona, ambalaža od plastike te staklena ambalaža. Osim na odlagalište, dio otpada je predan oporabiteljima u zemlji i u inozemstvu.

Na području Karlovačke županije, tijekom 2011. dozvolu za djelatnost uporabe otpada su imale četiri tvrtke, a tijekom 2013. je imalo šest tvrtki.

Skupljeni otpad s područja 22 jedinice lokalne samouprave odlaže se na sedam odlagališta na području Karlovačke županije (Čuić Brdo, Glavica, Ilovac, Jezero, Kokirevo, Pavlovac i Sodo). Odlagalištima upravljaju komunalna društva na temelju dozvola za djelatnost odlaganja otpada.

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Karlovačke županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Karlovačke županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Karlovačke županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja) te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada na odlagalište (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Čuić Brdo, Rakovica, Spelekom, d.o.o.	Općina Rakovica	864	734	436
2.	Glavica, Cetingrad, vlastiti pogon Općine Cetingrad	Općina Cetingrad	130	124	97
3.	Ilovac, Karlovac, Čistoća d.o.o.	gradovi Duga Resa, Karlovac i Ozalj, općine Barilović*, Bosiljevo*, Draganić, Generalski Stol*, Kamanje, Netretić*, Ribnik i Žakanje.	28 864	25 028	20 563
4.	Jezero, Plaški, Veks d.o.o.	Općina Plaški	823	413	136
5.	Kokirevo, Vojnić, Vojnić-Krnjak Komunalac d.o.o.	općine Vojnić i Krnjak	563	669	674
6.	Pavlovac, Slunj, Komunalac d.o.o.	Grad Slunj	1 874	1 493	1 038
7.	Sodol, Ogulin, Stambeno Komunalno Gospodarstvo d.o.o.	Grad Ogulin i općine Bosiljevo*, Jospidol, Netretić*, Saborsko i Tounj*	11 695	11 565	13 906
Ukupno			44 813	40 026	36 850

Općine koje su u promatranom razdoblju odlagale na više odlagališta na području Karlovačke županije i odlagalištima na području drugih županija

Iz tablice je vidljivo da se postupno smanjuje godišnja količina komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta na području Karlovačke županije. Količina odloženog komunalnog otpada za 2013. je 36 850 t, što je za 7,9 % manje u odnosu na 2012., odnosno za 17,8 % u odnosu na 2011. Podaci o količinama odloženog komunalnog otpada ne sadrže ukupne količine otpada s područja šest općina jer je dio odložen na odlagališta izvan Karlovačke županije, dok je dio otpada s područja jedinica lokalne samouprave iz drugih županija odložen tijekom 2011. na odlagalište Ilovac.

Prema podacima iz dostavljenih izvješća o izvršenju planova gospodarenja otpadom, u promatranom razdoblju, Općina Lasinja nije odlagala otpad na odlagališta u Karlovačkoj županiji, a općine Barilović, Bosiljevo, Generalski Stol, Netretić i Tounj su odlagale na više odlagališta. Općina Netretić je do 2011. odlagala na odlagalište Ilovac, a tijekom 2011. i 2012. na odlagalište Sodol, a općine Barilović i Generalski Stol su dio otpada odlagale na odlagalište Ilovac.

Prema podacima objedinjenog izvješća o izvršenju Plana gospodarenja otpadom Karlovačke županije za 2013., koji proizlaze iz prijavljenih podataka u Registar onečišćivača okoliša, koncesionar odlaže otpad skupljen na području općina Barilović, Generalski Stol, Netretić u cijelosti, a na području općina Bosiljevo i Tounj dijelom na odlagališta izvan Karlovačke županije te dijelom na odlagalište Sodol.

Otpad ukupne količine 1 183 t koji je skupljen na području općina Barilović, Bosiljevo, Generalski Stol, Lasinja, Netretić i Tounj u 2013., odložen je na odlagališta izvan Karlovačke županije.

Prema podacima Agencije, na odlagalište Ilovac tijekom 2011. je odložen otpad s područja jedinica lokalne samouprave iz šest drugih županija (Zagrebačka, Koprivničko-Križevačka, Krapinsko-Zagorska, Sisačko-Moslavačka, Varaždinska i Međimurska). Količina otpada iz drugih županija činila je 18,0 % količine ukupnog otpada odloženog na odlagalište. Kako bi sačuvali kapacitet odlagališta za potrebe stanovnika Karlovačke županije za naredne tri, odnosno pet godina, Komunalno društvo Čistoća je donijelo odluku prema kojoj se od srpnja 2011. ne odlaže navedeni otpad na odlagalište Ilovac.

Mjere za smanjenje nastanka otpada, prema Planu gospodarenja otpadom Karlovačke županije odnose se na korištenje pogodnih načina proizvodnje i obrade, uvođenje na tržište proizvoda čija će proizvodnja i dopremanje do potrošača uzrokovati što manje otpada. Zajedno s ekološki svjesnim ponašanjem krajnjih potrošača mogle bi se smanjiti količine i štetnost otpada koje bi trebalo obraditi, odnosno odložiti.

Međutim, prema navedenom Planu, do 2020. planira se rast odložene količine komunalnog otpada, bez primarne reciklaže. Također, u Karlovačkoj županiji zabilježen je izraziti pad broja stanovnika. Približno 80,0 % stanovništva je bilo obuhvaćeno organiziranim skupljanjem komunalnog otpada te su podaci o količinama otpada bili nedostatni i nepouzdana. Količina komunalnog otpada s područja gradova Karlovac, Duga Resa i Ozalj te općina Bosiljevo, Cetingrad, Draganić, Josipdol, Kamanje, Krnjak, Ribnik, Saborsko, Tounj, Vojnić i Žakanje, utvrđuje se vaganjem. Količina komunalnog otpada s područja drugih gradova i općina utvrđuje se prosudbom na temelju nosivosti vozila i broja istovara.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Karlovačkoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Karlovačkoj županiji, ostvarenje ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, postupanje u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i međunarodnim obvezama te za poštivanje propisanih rokova.

Obveza uspostave sustava odvojenog prikupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena europskim direktivama, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Karlovačke županije određeno je da organizaciju sustava odvojenog prikupljanja otpada provode gradovi i općine i njihova komunalna društva. Plan gospodarenja otpadom grada odnosno općine mora sadržavati mikrolokacije zelenih otoka, vrste i broj kontejnera te način prikupljanja odvojenih frakcija komunalnog otpada. Odredbama Prostornog plana Karlovačke županije planirane su lokacije građevina za sustav gospodarenja otpadom, uključujući i reciklažna dvorišta na četiri lokacije s mogućnošću da gradovi i općine u svojim prostornim planovima definiraju veći broj reciklažnih dvorišta.

Do konca 2013. sustav odvojenog prikupljanja otpada nije uspostavljen u cijelosti. Prema dostavljenoj i dostupnoj dokumentaciji (izvješća o izvršenju plana gospodarenja otpadom, mrežna stranica Agencije, druga dostavljena dokumentacija), gradovi i općine provode mjere odvojenog prikupljanja otpada, ali s različitim intenzitetom. Prema podacima Agencije, odvojeno prikupljanje korisnih vrsta otpada iz komunalnog otpada provodi se na području gradova Duga Resa, Karlovac, Ogulin, Ozalj i Slunj te općina Josipdol, Plaški i Žakanje. Na području četiri grada i devet općina postavljeno je približno 260 zelenih otoka (kontejnera za odvojeno prikupljanje papira i kartona, stakla, metala, plastike, baterija, odjeće i obuće). Grad Slunj te općine Bosiljevo, Cetingrad, Draganić, Krnjak, Plaški, Saborsko, Tounj i Vojnić nisu postavili zelene otoke na svom području.

Prikupljanje otpada od vrata do vrata provodi se u pojedinim naseljima na području gradova Duga Resa i Ogulin te općina Draganić, Josipdol, Kamanje, Lasinja i Tounj.

Radi poticanja odvojenog prikupljanja otpada, Fond je sa svim gradovima i općinama, osim općina Cetingrad, Draganić i Netretić, zaključio sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera u ukupnoj vrijednosti 5.653.162,00 kn, od čega se na udjel Fonda odnosi 3.879.909,00 kn. Omjer sufinanciranja Fonda se kretao od 40,0 % do 80,0 % ugovorene vrijednosti. Do konca 2013. Fond je jedinicama lokalne samouprave Karlovačke županije za nabavu kanti i kontejnera doznačio 3.603.111,00 kn. Gradovi i općine su financirale nabavu kanti i kontejnera u vrijednosti 1.203.257,00 kn, a Karlovačka županija je sufinancirala 42.500,00 kn. U okviru zajedničkog projekta s komunalnim društvom iz Republike Slovenije, komunalno društvo iz Ozlja je, za potrebe grada Ozlja i općina Kamanje, Ribnik i Žakanje, nabavilo kante i kontejnere za odvojeno prikupljanje otpada (97 kompleta zelenih otoka) uz sufinanciranje iz fonda Europske unije u ukupnoj vrijednosti 462.954,00 kn. Projekt je započeo u rujnu 2009. te završio u ožujku 2012. Ciljevi projekta su bili: saniranje divljih odlagališta, poboljšanje eko sustava, poboljšanje kvalitete podzemnih voda, povećanje nivoa svijesti kod građana za očuvanje okoliša te obnova tehničke opreme. Osim kanti i kontejnera, iz sredstava projekta je nabavljeno i specijalno komunalno vozilo za pražnjenje, skupljanje i prijevoz odvojeno prikupljenog otpada.

Odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada provode sve jedinice lokalne samouprave na način da se skupljanje i odvoz provodi jedanput mjesečno, dva puta godišnje ili prema potrebi. Glomazni otpad se odlaže na odlagališta otpada.

Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbom članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama nadalje provoditi aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave. Cijena usluge se obračunava na različite načine: prema broju članova kućanstva i prema jedinici mase ili obujmu komunalnog otpada.

Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika. Cijena se obračunava na temelju odluke o javnoj usluzi prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada.

Prema odredbi članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja treba biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (lipanj 2014.) Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu. U lipnju 2014. Općina Lasinja je donijela odluku kojom se uređuje način pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada.

Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Karlovačke županije se postupno smanjuje. Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada za 2011. je 27 813 t, za 2012. je 26 011 t, a za 2013. je 22 615 t (neverificirani podaci) što je za 13,1 % manje u odnosu na 2012., odnosno za 18,7 % u odnosu na 2011. Do lipnja 2013. na području gradova i općina nije izgrađena niti jedna kompostana. Komunalno društvo iz Karlovca je započelo s podjelom kompostera za odvojeno prikupljanje biootpada iz domaćinstava građanima. Na području pojedinih jedinica lokalne samouprave posebno se prikupljao zeleni otpad s javnih površina.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni (biorazgradivi) otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugi otpad). Lokacije za izgradnju reciklažnih dvorišta su određene planovima gospodarenja otpadom i prostornim planovima gradova i općina. Izgradnju reciklažnih dvorišta planirale su sve jedinice lokalne samouprave. Prema dostavljenoj i dostupnoj dokumentaciji (izvješća o izvršenju plana gospodarenja otpadom, mrežna stranica, druga dostavljena dokumentacija), do konca 2013. nije izgrađeno niti jedno reciklažno dvorište. Pojedine jedinice lokalne samouprave su planirale izgradnju reciklažnog dvorišta na prostoru postojećih odlagališta komunalnog otpada nakon sanacije i zatvaranja, što nisu mogle realizirati jer kasni izgradnja Centra i zbog neriješenih imovinsko pravnih odnosa.

Odredbom članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je bilo propisano da su gradovi i općine dužni na svom području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008., te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbom članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna osigurati na svom području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem.

Odredbom članka 35. stavka 4. Zakona o održivom gospodarenju je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011., te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana. Planirano je da će do konca 2007. sve županije i Grad Zagreb imati donesen plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektnu dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje, osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon te će do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Karlovačke županije predviđene su dvije mogućnosti izgradnje centra za gospodarenje otpadom prema županijskom konceptu, prema kojem je obuhvaćeno područje Karlovačke županije te prema regionalnom konceptu, prema kojem bi bio obuhvaćen i dio Ličko-senjske županije.

Za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području Karlovačke županije (županijski koncept) planirana je izrada dokumentacije: studija izvodljivosti, elaborat postojećeg stanja, analiza sortiranja otpada, studija utjecaja na okoliš, studija primarne reciklaže, idejni projekt za ishođenje lokacijske dozvole i glavni projekt za ishođenje građevinske dozvole za objekte za centar za gospodarenje otpadom, analiza transporta, analiza pretovarnih stanica i program edukacije. Isto tako, planirana je izgradnja građevina namijenjenih skladištenju, obradi i odlaganju otpada (odlagalište otpada u sastavu centra za gospodarenje otpadom, pretovarne stanice, objekt za građevinski otpad, kompostana, zeleni otoci, reciklažna dvorišta i rashladni kontejner) te sanacija službenih i divljih odlagališta.

U vezi primjene tehnologije mehaničko-biološke obrade komunalnog otpada s bioreaktorskim odlagalištem, procijenjene su godišnje količine komunalnog otpada za obradu. Prema županijskom konceptu, planirana godišnja količina je 30 000 t, a prema regionalnom konceptu 47 000 t. Također je planirana godišnja količina goriva iz otpada. Prema županijskom konceptu, planirana godišnja količina je 14 000 t, a prema regionalnom konceptu 17 000 t.

Prostornim planom Karlovačke županije utvrđene su tri lokacije za potrebe prikupljanja i pretovara komunalnog otpada u gradovima Karlovac, Ogulin i Slunj zajedno s izgradnjom reciklažnih dvorišta. Prema potrebi, jedinice lokalne samouprave mogu odrediti po još jednu lokaciju na svom području kao sekundarnu lokaciju za prikupljanje i pretovar komunalnog otpada zajedno s reciklažnim dvorištem.

U gradovima Karlovac i Slunj pretovarne stanice su planirane na lokaciji postojećih odlagališta, dok su Prostornim planom Grada Ogulina planirane dvije lokacije pretovarnih stanica, na lokaciji postojećeg odlagališta i uz poduzetničku zonu. Planirani rok izgradnje centra za gospodarenje otpadom je do 2011.

S aktivnostima vezanim uz gospodarenje otpadom započelo se 2006. U rujnu 2006. županijska skupština je donijela odluku o određivanju lokacije za izgradnju centra za gospodarenje otpadom na Babinoj Gori (dalje u tekstu: Centar). Karlovačka županija je osnovala u listopadu 2008. trgovačko društvo za poslove vezane uz gospodarenje otpadom. Do 2011. u trgovačkom društvu nije bilo zaposlenih, a koncem 2013. ih je troje. Trgovačko društvo posluje pod nazivom Centar za gospodarenje otpadom Karlovačke županije KODOS d.o.o. (dalje u tekstu: Društvo), sa sjedištem u Karlovcu. U listopadu 2010. Karlovačka županija i sve jedinice lokalne samouprave s područja Karlovačke županije, osim općine Lasinja, zaključile su sporazum o zajedničkom obavljanju komunalnih djelatnosti skupljanja, prijevoza i odlaganja otpada te djelatnosti gospodarenja otpadom koje se odnose na obradu i uporabu otpada, koji će se primjenjivati od trenutka uspostave Centra. U rujnu 2011. je zaključen društveni ugovor prema kojem su osnivači, odnosno članovi Društva, Karlovačka županija i sve jedinice lokalne samouprave s područja Karlovačke županije, osim Općine Lasinja. Općina Lasinja je tijekom 2014. donijela odluku prema kojoj će ući u vlasničku strukturu Društva. Do dana obavljanja revizije, društveni ugovor nije mijenjan.

Poslovanje Centra je do 2011. financirano sredstvima iz proračuna Karlovačke županije, a nakon zaključenja društvenog ugovora, poslovanje financiraju svi osnivači Društva prema udjelu u temeljnom kapitalu. Do 2013. je izrađena sljedeća dokumentacija: studija utjecaja na okoliš, tehničko-tehnološka rješenja za novi zahvat, objedinjeni uvjeti zaštite okoliša, idejni projekt i lokacijska dozvola za pristupnu cestu. Rashodi za izradu dokumentacije iznose 3.210.458,00 kn i financirani su iz proračuna Karlovačke županije u iznosu 2.539.063,00 kn i iz sredstava Fonda u iznosu 671.395,00 kn.

U veljači 2014. Društvo i Fond su potpisali Sporazum o ulaganju sredstava Fonda u pripremu i provedbu projekta izgradnje Centra za prijavu na sufinanciranje iz sredstava fondova Europske unije, izgradnje pretovarnih stanica i sanacije odlagališta otpada. U travnju 2014. Fond je odobrio kapitalnu pomoć Društvu za financiranje troškova izrade projektno-tehničke dokumentacije za uspostavu Centra radi konačne pripreme za sufinanciranje iz kohezijskog fonda Europske unije. Navedeni troškovi se sufinanciraju u cijelosti, a najviše do 3.920.000,00 kn, prema procjeni opravdanih troškova.

Tijekom 2014. je utvrđena planirana dinamika uspostave Centra do 2018. Prema navedenoj dinamici, planirano je obaviti sve pripremne radnje kako bi se izradila potrebna projektna dokumentacija za izgradnju Centra i podnijela prijava projekta za financiranje sredstvima fondova Europske unije, izgradio Centar uz sufinanciranje, izradila potrebna projektna dokumentacija za izgradnju pretovarnih stanica, izgradile pretovarne stanice uz sufinanciranje te nabavila oprema potrebna za rad Centra.

S obzirom da se radi o zahtjevnim projektima izgradnje centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica te sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, vrijednosno značajnim za cijelu Karlovačku županiju te da su rokovi realizacije navedenih projekata do 2018., Državni ured za reviziju predlaže poduzimati radnje za aktivnije uključivanje svih subjekata (Karlovačke županije, jedinica lokalne samouprave, komunalnih društava i Fonda) u procesima planiranja i provedbe svih radnji potrebnih za realizaciju projekata izgradnje centra za gospodarenje otpadom u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u ugovorenim rokovima. Predlaže se procese detaljno planirati, provoditi u skladu s planiranim, redovito nadzirati te poduzimati radnje za usklađivanje rada navedenih subjekata.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenja otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta. Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Skupljeni otpad s područja 22 jedinice lokalne samouprave se odlaže na sedam odlagališta na području Karlovačke županije (Ćuić Brdo, Glavica, Ilovac, Jezero, Kokirevo i Pavlovac). Odlagališta su u postupku sanacije, osim odlagališta Sivnik koje je zatvoreno te su u funkciji do izgradnje Centra, kada se planira njihovo zatvaranje. Na odlagalištima Ćuić Brdo, Ilovac i Sodol su započeli radovi na sanaciji, a na drugim odlagalištima je u tijeku priprema i izrada tehničke dokumentacije i nije se započelo s radovima. Prema obrazloženju, radovi nisu započeli zbog nedostatka financijskih sredstava i neriješenih imovinsko pravnih odnosa.

Sanaciju navedenih odlagališta od 2004. do 2013. Fond je sufinancirao u iznosu 15.720.826,00 kn, a jedinice lokalne samouprave 2.361.796,00 kn, što ukupno iznosi 18.082.622,00 kn. Komunalna trgovačka društva nisu sufinancirala sanaciju odlagališta.

U tablici broj 4 se daju podaci o stanju sanacije odlagališta komunalnog otpada na području Karlovačke županije, po gradovima i općinama i utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji odlagališta komunalnog otpada
na području Karlovačke županije do konca 2013.

u kn

Redni broj	Odlagalište/jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.		
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	7
1.	ČUIĆ BRDO	u tijeku	2.173.580,00	1.131.446,00	3.305.026,00
	Općina Rakovica		2.173.580,00	1.131.446,00	3.305.026,00
2.	GLAVICA	u pripremi	171.320,00	42.830,00	214.150,00
	Općina Cetingrad		171.320,00	42.830,00	214.150,00
3.	ILOVAC	u tijeku	8.829.020,00	0,00	8.829.020,00
	Grad Duga Resa		0,00	0,00	0,00
	Grad Karlovac		8.829.020,00	0,00	8.829.020,00
	Grad Ozalj		0,00	0,00	0,00
	Općina Barilović		0,00	0,00	0,00
	Općina Bosiljevo		0,00	0,00	0,00
	Općina Draganić		0,00	0,00	0,00
	Općina Generalski Stol		0,00	0,00	0,00
	Općina Kamanje		0,00	0,00	0,00
	Općina Lasinja		0,00	0,00	0,00
	Općina Netretić		0,00	0,00	0,00
	Općina Ribnik		0,00	0,00	0,00
	Općina Tounj		0,00	0,00	0,00
	Općina Žakanje		0,00	0,00	0,00
4.	JEZERO	u pripremi	486.200,00	0,00	486.200,00
	Općina Plaški*		486.200,00	0,00	486.200,00
5.	KOKIREVO	u pripremi	398.544,00	99.636,00	498.180,00
	Općina Krnjak		0,00	0,00	0,00
	Općina Vojnić		398.544,00	99.636,00	498.180,00
6.	PAVLOVAC	u pripremi	607.444,00	216.937,00	824.381,00
	Grad Slunj		607.444,00	216.937,00	824.381,00
7.	SODOL	u pripremi	313.807,00	870.947,00	1.184.754,00
	Grad Ogulin		313.807,00	870.947,00	1.184.754,00
	Općina Josipdol		0,00	0,00	0,00
8.	SIVNIK**	završena	2.740.911,00	0,00	2.740.911,00
	Općina Saborsko***		2.740.911,00	0,00	2.740.911,00
Ukupno			15.720.826,00	2.361.796,00	18.082.622,00

Općina Plaški mora vratiti sredstva Fondu u iznosu 171.120,00 kn

Odlagalište Sivnik je zatvoreno, a otpad je potpuno uklonjen

Općina Saborsko nema podatke o utrošenim vlastitim sredstvima

Odlagalište otpada Čuić Brdo u Općini Rakovica smješteno je približno 1 km istočno od državne ceste i do njega se dolazi makadamskom cestom. Započelo je s radom 2001. Prema prostornom planu, površina odlagališta s objektima je 36 000 m², od čega se na prostornu plohu odnosi 6 400 m². Kapacitet odlagališta je 15 000 t otpada, a godišnje se odloži 1 600 t. Na odlagalište se odlaže otpad s područja općina Rakovica. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Spelekom d.o.o., Rakovica. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje, lokacijsku dozvolu i građevinsku dozvolu. Za izvođenje građevinskih radova prve faze sanacije odlagališta, Fond je odobrio Općini Rakovica sredstva u iznosu 5.839.723,00, kn od čega Fond sudjeluje s 80,0 %, a Općina s 20,0 %. Građevinski radovi na sanaciji su započeli u rujnu 2012. Vrijednost ugovorenih radova je 4.039.582,13 kn bez poreza na dodanu vrijednost i obuhvaća izgradnju četiri plohe za odlaganje otpada, infrastrukture (odvodnja, elektro instalacije, vodovod, prometnice), objekta portirnice i osoblja, vage, površine za glomazni otpad, površine za odvojeni otpad te platoa za pranje vozila. Ugovorom je obuhvaćeno i premještanje postojećeg otpada na uređene plohe za deponiranje. Do konca 2013. izvedeni su radovi u vrijednosti 3.305.026,00 kn, od čega je Fond sufinancirao 2.173.580,00 kn. Planirano je zatvaranje odlagališta s početkom rada Centra.

Odlagalište Glavica nalazi se približno 1 km sjeverno od samog naselja Cetingrad, a najbliži stambeni objekt je udaljen 300 m. Okruženo je šumom i do njega se dolazi makadamskim putem. Odlagalište se koristi od 2005. Otpad se od početka odlagao na prirodni teren u nagibu, bez prethodnog uređivanja terena te je tijekom vremena formiran plato na koji se odlaže otpad. Procijenjeni obujam odloženog otpada do ožujka 2011. iznosi 2 700 m³. Planira se zatvaranje odlagališta do 2014. kada bi procijenjena odložena količina otpada iznosila 7 600 m³. Na odlagalište se odlaže otpad s područja Općine Cetingrad. Odlagalištem upravlja vlastiti pogon Općine Cetingrad. Odlagalište nema dozvolu za odlaganje, niti lokacijsku i građevinsku dozvolu, ali se smatra službenim, jer se odlaganje obavlja na temelju odluke Općine Cetingrad. Sanacija odlagališta je u pripremi. Fond je odobrio Općini Cetingrad sredstva u iznosu 1.000.000,00 kn, od čega je udjel Fonda 80,0 %, a općine 20,0 %. Planirana je sanacija prekrivanjem otpada kako bi se spriječilo prodiranje oborinskih voda i podzemnih voda te smanjio utjecaj procjednih voda na površinske i podzemne vode, izgradit će se sustav otplinjavanja odloženog otpada te postaviti ograda. Do konca 2013. su za sanaciju utrošena sredstva u iznosu 214.150,00 kn, od čega je Fond sufinancirao 171.320,00 kn.

Odlagalište Ilovac se nalazi u sjeverozapadnom dijelu Grada Karlovca. Najbliže naselje je udaljeno 200 m. Započelo je s radom 1978. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Čistoća d.o.o., Karlovac. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje, lokacijsku i građevinsku dozvolu. Na odlagalište se odlaže otpad s područja gradova Karlovac, Duga Resa i Ozalj te općina Barilović, Draganić, Generalski Stol, Kamanje, Netretić, Ribnik i Žakanje. Ranijih godina na odlagalište se dovozio otpad iz više županija. Odlagalište se prostire na površini od 18 ha, a do sada je na lokaciji odloženo više od 800 000 m³ komunalnog i neopasnog/inertnog otpada. Prema ugovoru s Fondom, planirana je sanacija odlagališta u vrijednosti 37.677.000,00 kn od čega je udjel Fonda 50,0 %. Jedan dio odlagališta je saniran, dijelom je izgrađen sustav za aktivno otplinjavanje sa sagorjevanjem odlagališnog plina. U tijeku sanacije izgrađena je pristupna cesta. Odlagalište je trenutno u fazi provođenja sanacije i zatvaranja uz odlaganje novonastalog otpada do uspostave Centra. Planirano je da će kapacitet odlagališta zadovoljavati potrebe narednih pet godina. Do konca 2013. Fond je doznačio sredstva za sanaciju u iznosu 8.829.020,00 kn. U kolovozu se planira početak radova na nadogradnji sortirne linije s pripadajućim transporterima te nabava automatske preše za prešanje papira, kartona i folije. Do rujna 2014. se planira izgradnja mala fotonaponske elektrane, a u rujnu izgradnja reciklažnog dvorišta površine 4 200 m² koje će biti opremljeno spremnicima za sve kategorije otpada.

Odlagalište Jezero smješteno je približno 10 km od središta Općine Plaški. Koristi se od 1995. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Veks d.o.o., Plaški. Odlagalište nema dozvolu za odlaganje, niti lokacijsku i građevinsku dozvolu. Otpad se odlaže na neuređenu površinu uz makadamski put u duljini oko 250 m. Osim priključne ceste, odlagalište nema potrebnu komunalnu infrastrukturu. Odlaze se uglavnom otpad iz domaćinstva s područja Općine Plaški. Odlagalište se redovito prekriva inertnim materijalom, postoji protupožarni put te se od onečišćenja uredno čuva zeleni pojas kojim je okružen prostor odlagališta. Godišnji kapacitet odlagališta je 1 040 m³, a površina odlagališta je približno 3 000 m². Prema ugovoru s Fondom planirani su radovi na sanaciji u vrijednosti 4.093.700,00 kn, od čega Fond sudjeluje s 80,0 %, a Općina Plaški 20,0 %. Planirano je zatvaranje odlagališta. Do konca 2013. Fond je za sanaciju doznačio sredstva u iznosu 486.200,00 kn. Nakon obavljene kontrole utroška sredstava, Fond i Općina Plaški su zaključile dodatke ugovoru, prema kojima se Općina Plaški obvezala vratiti sredstva Fondu u iznosu 171.320,00 kn.

Privremeno odlagalište otpada Kokirevo nalazi se u sjevernom dijelu općine Vojnić. Napušteni rudnik gline koristi se kao privremeno odlagalište komunalnog otpada od 1989., a intenzivnije od 1995. Privremenim odlagalištem upravlja komunalno društvo Vojnić-Krnjak d.o.o., Vojnić. Na odlagalištu se odlaže otpad s područja općina Krnjak i Vojnić. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje, lokacijsku i građevinsku dozvolu. S Fondom je 2004. zaključen ugovor za sanaciju u vrijednosti 14.658.982,00 kn, od čega Fond sudjeluje s 80,0 %, a Općina Vojnić s 20,0 %. Radovi na sanaciji obuhvaćaju i premještanje otpada te pripremu prostora za izgradnju novih kazeta. Tijekom 2013. je dobivena potvrda glavnog projekta za sanaciju i zatvaranje odlagališta. Do konca 2013. Fond je doznačio sredstva u iznosu 398.544,00 kn.

Odlagalište otpada Pavlovac nalazi se u šumi blizu istoimenog naselju u Gradu Slunj. Na lokaciju se dolazi postojećim putem dužine 300 m. Ukupna površina odlagališta je približno 3,6 ha, a otpad se odlaže sjeverno, zapadno i istočno od postojećeg puta na nesanitarni način bez uvažavanja osnovnih mjera zaštite okoliša. Otpad se odlaže s područja Grada Slunja. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Komunalac d.o.o., Slunj. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje otpada i lokacijsku dozvolu, ali nema građevinsku dozvolu. Odlagalište nije ograđeno, ima čuvarsku službu. Jedini objekt na odlagalištu je mobilni kontejner. Dva do tri puta godišnje otpad na odlagalištu se razastire i sabija te prekriva inertnim materijalom. Planirana je sanacija i zatvaranje odlagališta do otvaranja Centra. S Fondom je zaključen ugovor prema kojem ugovorena vrijednost radova na sanaciji iznosi 14.800.000,00 kn, od čega Fond sudjeluje 80,0 %. Do konca 2013. utrošena sredstva sanacije iznose 824.381,00, od čega je Fond sufinancirao 607.444,00 kn.

Odlagalište Sodol nalazi se u šumi približno 1 km udaljeno od hidroelektrane Gojak i 2 km od naselja Ogulin. Sama lokacija je prirodna vrtača do koje vodi makadamski put. Odlagalište je započelo s radom 1976. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Stambeno Komunalno Gospodarstvo d.o.o., Ogulin, a otpad se odlaže s područja Grada Ogulina i općina Bosiljevo, Jospidol, Saborsko i Tounj. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje, lokacijsku i građevinsku dozvolu. Ukupno je odloženo približno 120 000 m³ otpada. Sanacijom se planira presložiti postojeći otpad i oblikovanje novog platoa za daljnje odlaganje površine 10 000 m² koja bi trebala biti dostatna do zatvaranja odlagališta i otvaranja Centra, postavljanje ograde i kolne vage te izgradnja reciklažnog dvorišta i parkirališta. S Fondom je ugovoreno sufinanciranje radova na sanaciji odlagališta ukupne vrijednosti 28.806.292,00 kn od čega Fond sudjeluje s 50,0 %. Do konca 2013. Za sanaciju su utrošena sredstva u iznosu 1.184.754,00 kn, od čega je Fond doznačio 313.807,00 kn.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prema kojima je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva postojeća odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti provoditi aktivnosti sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja Centra.

Na području Karlovačke županije postoji više divljih odlagališta otpada, odnosno manjih neuređenih prostora koji nisu predviđeni za odlaganje otpada, a formirali su ih najčešće građani gdje odlažu građevinski i glomazni otpad. Dio divljih odlagališta je saniran ili je u fazi sanacije. Unatoč tome, još uvijek je znatan broj divljih odlagališta koje je prema planu potrebno sanirati do konca 2015.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima komunalnog otpada na području Karlovačke županije po jedinicama lokalne samouprave te utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području Karlovačke županije i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013. (u kn)		
				Fond	Sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Grad Duga Resa	0	22	123.104,00	457.211,00	580.315,00
2.	Grad Karlovac	0	32	548.779,00	790.904,00	1.339.683,00
3.	Grad Ogulin	5	1	0,00	27.781,00	27.781,00
4.	Grad Ozalj	5	13	0,00	132.279,00	132.279,00
5.	Grad Slunj	6	6	121.727,00	129.150,00	250.877,00
6.	Općina Barilović	0	3	0,00	0,00	0,00
7.	Općina Bosiljevo	7	1	437.658,00	186.104,00	623.762,00
8.	Općina Cetingrad	0	0	0,00	0,00	0,00
9.	Općina Draganić	0	0	0,00	0,00	0,00
10.	Općina Generalski Stol	5	2	0,00	65.236,00	65.236,00
11.	Općina Josipdol	0	3	0,00	75.182,00	75.182,00
12.	Općina Kamanje	8	8	168.000,00	17.104,00	185.104,00
13.	Općina Krnjak	35	27	345.456,00	74.224,00	419.680,00
14.	Općina Lasinja	0	8	328.489,00	123.031,00	451.520,00
15.	Općina Netretić	7	7	0,00	54.728,00	54.728,00
16.	Općina Plaški	0	5	0,00	0,00	0,00
17.	Općina Rakovica	5	3	232.624,00	189.077,00	421.701,00
18.	Općina Ribnik	9	7	0,00	42.047,00	42.047,00
19.	Općina Saborsko	7	6	341.600,00	0,00	341.600,00
20.	Općina Tounj	4	4	57.235,00	49.574,00	106.809,00
21.	Općina Vojnić	45	41	264.413,00	87.261,00	351.674,00
22.	Općina Žakanje	9	9	0,00	25.623,00	25.623,00
Ukupno		157	208	2.969.085,00	2.526.516,00	5.495.601,00

Ukupno utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta do konca 2013. iznose 6.051.030,00 kn od čega se na sredstva Fonda odnosi 2.969.085,00 kn, proračunska sredstva 2.526.516,00 kn i sredstva iz ostalih izvora financiranja 555.429,00 kn. Ostale izvore financiranja koristio je Grad Ozalj i općine Kamanje, Ribnik i Žakanje.

Za sanaciju divljih odlagališta na području Grada Ozalj utrošeno je ukupno 238.686,00 kn, od čega je komunalno društvo uložilo 106.407,00 kn. Općine Kamanje, Ribnik i Žakanje koristile su za sanaciju divljih odlagališta sredstva fondova Europske unije u ukupnom iznosu 449.022,00 kn. Općina Kamanje je u sanaciju uložila ukupno 282.025,00 kn, od čega iz navedenih izvora 96.921,00 kn, Općina Ribnik ukupno 163.541,00 kn, od čega iz navedenih izvora 121.494,00 kn, a Općina Žakanje ukupno 256.230,00 kn, od čega iz navedenih izvora 230.607,00 kn.

Općina Plaški nema podatak o broju divljih odlagališta koncem 2013., a pet divljih odlagališta sanirano je javnim radovima. Općina Saborsko nema podatke o utrošenim vlastitim sredstvima.

Prema podacima jedinica lokalne samouprave, onečišćenja se unatoč mjerama nadzora ponovno pojavljuju, a odbacuje se većinom građevinski otpad. Podaci o broju divljih odlagališta kojima raspolažu jedinice lokalne samouprave nisu potpuni i cjeloviti.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Karlovačke Županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke.

Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost lokalne i područne (regionalne) samouprave u sustavu gospodarenja otpadom.

Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Karlovačke županije ni Republike Hrvatske u cjelini.

Od 22 jedinice lokalne samouprave, Izvješće o izvršenju planova gospodarenja otpadom Agenciji nije dostavio Grad Karlovac (Plan gospodarenja otpadom donijet 2012.) te općine Cetingrad, Draganić, Ribnik i Saborsko. Ostali gradovi i općine su dostavljali navedena izvješća, a u pojedinim slučajevima nisu dostavljali za svaku godinu.

Državni ured za reviziju predlaže Karlovačkoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog računa i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi brigu o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležni odjel u Karlovačkoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obavezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku zaposlenici Upravnog odjela za prostorno uređenje, građenje i zaštitu okoliša, odnosno Odsjeka za zaštitu prirode i okoliša moraju provjeriti podatke dostavljene od većeg broja obveznika.

Podaci koje obveznici prijavljuju su često uneseni na pogrešnom obrascu. Podaci o količinama prikupljenog i odloženog otpada su u pojedinim slučajevima nepotpuni i netočni, a ponekad je status otpada pogrešno određen. Pojedini obveznici dostavljaju podatke u papirnatom obliku zbog nesnalaženja u korištenju aplikacije za unos u registar, pa zaposlenici županijskog odjela sami upisuju podatke u registar. Zaposlenici spomenutog Odsjeka kontaktiraju obveznike putem telefona, pisanim ili elektronskim putem i upozoravaju ih na propuste, međutim pojedini ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih i usmenih zamolbi. Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika.

Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliranja prijava, upisivanja ispravnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Državni ured za reviziju predlaže Karlovačkoj županiji, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave na području Karlovačke županije ne raspolažu cjelovitim podacima o provedenim aktivnosti na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, niti su podaci o gospodarenju otpadom objavljene na mrežnim stranicama jedinica lokalne samouprave. Evidencije koje se odnose na djelatnost gospodarenja otpadom vode komunalna društva.

Prema odredbi članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Karlovačkoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji Centra s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada.

Prema odredbi članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području i o svom trošku, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio.

Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

U jedinicama lokalne samouprave na području Karlovačke županije edukacija stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada se provodi djelomično. Grad Slunj te općine Bosiljevo, Draganić, Generalski Stol, Josipdol, Krnjak, Plaški, Saborsko i Vojnić nisu provodili edukaciju stanovništva. Većina jedinica lokalne samouprave i komunalna društva obavještavaju stanovništvo o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja otpada putem lokalnog radija, letaka, plakata, tiskanih vodiča, oglasnih ploča. Međutim, unatoč tome, provedene aktivnosti na educiranju stanovništva nisu potpune i cjelovite i ne provode se kontinuirano. Većina jedinica lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama nema informacije o gospodarenju otpadom na svom području.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Karlovačke županije nastaviti provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjernicama nacionalne zakonske regulative, propisa Europske unije te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Karlovačka županija je svojim planom gospodarenja otpadom propisala provedbu mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom. Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi Upravni odjel za prostorno uređenje, građenje i zaštitu okoliša, odnosno Odsjek za zaštitu prirode i okoliša.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni uredi županija su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

Od 19 jedinica lokalne samouprave na području Karlovačke županije koje su donijele planove gospodarenja otpadom, 17 jedinica lokalne samouprave sastavljalo je godišnja izvješća o izvršenju plana gospodarenja otpadom. Općine Cetingrad i Draganić nisu podnosile navedena izvješća. Karlovačka županija nije sastavljala godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, nego je za 2013. sastavila i podnijela županijskoj skupštini objedinjeno izvješće o izvršenju planova gospodarenja otpadom gradova i općina na svom području.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Karlovačke županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Karlovačke županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Duga Resa	2010., 2011. i 2013.	DA	DA
2.	Grad Karlovac	2013.	DA	NE
3.	Grad Ogulin	2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
4.	Grad Ozalj	2008., 2009., 2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
5.	Grad Slunj	-	-	-
6.	Općina Barilović	2008., 2009., 2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
7.	Općina Bosiljevo	-	-	-
8.	Općina Cetingrad	-	-	-
9.	Općina Draganić	-	-	-
10.	Općina Generalski Stol	2008., 2011. i 2012.	DA	DA
11.	Općina Josipdol	2010.	NE	DA
12.	Općina Kamanje	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
13.	Općina Krnjak	2008., 2009., 2010., 2011. i 2013.	DA	DA
14.	Općina Lasinja	2008., 2009., 2010., 2011. i 2013.	DA	DA
15.	Općina Netretić	2009., 2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
16.	Općina Plaški	-	-	-
17.	Općina Rakovica	2008., 2009., 2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
18.	Općina Ribnik	2013.	DA	DA
19.	Općina Saborsko	2013.	DA	DA
20.	Općina Tounj	2009., 2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
21.	Općina Vojnić	2010., 2012. i 2013.	DA	DA
22.	Općina Žakanje	2010. i 2011.	DA	DA

Većina Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina, sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, ali bez financijskih i količinskih pokazatelja, odnosno nisu iskazane količine nabavljene opreme prema vrsti (kante, kontejneri, komunalna vozila, drugo), iznosi troškova gospodarenja otpadom (troškovi nabave opreme za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, troškovi sanacije odlagališta, drugi troškovi) te izvori financiranja, zbog čega je onemogućena usporedba količina i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na planirane količine i troškove gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Karlovačkoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Karlovačkoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom, te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša.

Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Gradovi i općine su svojim planovima gospodarenja otpadom propisali da mjere nadzora i praćenja provedbe plana gospodarenja otpadom obavlja nadležni županijski odjel, s tim da nisu odredile tijelo koja će provoditi nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom gradova i općina.

OCJENA UČINKOVITOSTI PROVEDBE PLANOVA GOSPODARENJA NA PODRUČJU KARLOVAČKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Karlovačke županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Karlovačkoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Karlovačke županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Karlovačkoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Karlovačke županije nije dovoljno učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i provedbenim propisima Zakona kada budu doneseni.
- Organizirati javnu uslugu skupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada u svim naseljima jedinica lokalne samouprave.
- Donijeti odluku kojom se uređuje obavljanje javne usluge skupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila i krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Također, predlaže obavljati navedene usluge na temelju odgovarajućih dozvola, putem trgovačkog društva, javne ustanove ili pravne/fizičke osobe na temelju ugovora o koncesiji i u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i internim aktima.
- Nastaviti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Karlovačkoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

- Nadalje provoditi aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta.
- Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.
- S obzirom da se radi o zahtjevnim projektima izgradnje centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica te sanacije i zatvaranja postojećih službenih odlagališta, vrijednosno značajnim za cijelu Karlovačku županiju te da su rokovi realizacije navedenih projekata do 2018., predlaže poduzimati radnje za aktivnije uključivanje svih subjekata (Karlovačke županije, jedinica lokalne samouprave, komunalnih društava i Fonda) u procesima planiranja i provedbe svih radnji potrebnih za realizaciju projekata izgradnje centra za gospodarenje otpadom u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u ugovorenim rokovima. Predlaže se procese detaljno planirati, provoditi u skladu s planiranim, redovito nadzirati te poduzimati radnje za usklađivanje rada navedenih subjekata.
- Nastaviti provoditi aktivnosti sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja Centra.
- U suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Karlovačke Županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke što se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju Centra s pretovarnim stanicama i na izgradnju reciklažnih dvorišta.

Skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

Nastaviti provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

Sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Karlovačkoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ih objavljivati u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. U izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom, odnosno smanjila količina otpada na području Karlovačke županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Karlovačke županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji gospodarenja otpadom na području Karlovačke županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih sustav gospodarenja otpadom nije u potpunosti uspostavljen i nije dovoljno učinkovit.

Karlovačka županija navodi da je Plan gospodarenja otpadom Karlovačke županije donesen nakon donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj, odnosno kada su se stekli uvjeti za donošenje planova niže razine te je usklađen s navedenim Planom. Navodi da su za provođenje planova gospodarenja otpadom bitni jasni dugoročni planovi podrške Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva i Fonda za financiranje pripreme, provedbe i razvoja programa iz djelatnosti gospodarenja otpadom. Vezano uz informacijski sustav, navodi da nije donesen pravilnik u skladu s odredbom članka 137. Stavka 8. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim treba propisati strukturu, sadržaj, dostupnost podataka i način rada informacijskog sustava te da sredstva za izradu i rad informacijskog sustava treba osigurati Ministarstvo putem Fonda i Agencije.

S obzirom da je u obvezi 2015. donijeti novi plan gospodarenja otpadom, Grad Duga Resa navodi da je pristupio izradi studije gospodarenja koja sadrži plan gospodarenja otpadom. Nadalje navodi kako u suradnji s mjesnim odborima radi na što učinkovitijem obavljanju javne usluge skupljanja otpada te da će u što kraćem roku donijeti odgovarajuće odluke u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, navodi da planira postaviti nove kontejnere za odvojeno prikupljanje otpada te je u cilju smanjivanja količine biorazgradivog otpada putem izdvajanja biootpada s javnih površina, podnio zahtjev Ministarstvu za upis u Očevidnik nusproizvoda koji će se riješiti nakon donošenja propisa kojim će se urediti njegov sadržaj i način vođenja. Osim toga, navodi da će ustrojiti evidencije i podatke u vezi gospodarenja otpadom objaviti na mrežnoj stranici te i nadalje u propisanim rokovima izvješćivati gradsko vijeće i Karlovačku županiju o provedbi planova gospodarenja otpadom.

Grad Slunj navodi da je nacrt Plana gospodarenja otpadom objavljen radi pribavljanja mišljenja, prijedloga ili primjedbi, nakon čega je izrađen prijedlog navedenog plana na koji je dobivena prethodna suglasnost Karlovačke županije, što je uvjet za davanje gradskom vijeću na usvajanje. Plan gospodarenja otpadom je donesen koncem rujna 2014. Aktivnosti vezane uz smanjenje količina odloženog komunalnog otpada i odvojeno prikupljanje otpada su nastavljene: postavljeno je deset zelenih otoka, planirana je podjela kompostera domaćinstvima, u tijeku je provedba postupka nabave komunalnog vozila i komunalne opreme uz sufinanciranje Fonda, te se, nakon što su riješeni imovinskopravni odnosi na zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske i nakon što je dobivena potvrda glavnog projekta sanacije i zatvaranja odlagališta komunalnog otpada Pavlovac, mogu u suradnji s Fondom i tvrtkom Kodos planirati daljnje aktivnosti na izgradnji pretovarne stanice i reciklažnog dvorišta. Nadalje navodi da će odluku o obavljanju javne usluge skupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada donijeti nakon donošenja odgovarajuće uredbe Vlade Republike Hrvatske. Na kraju navodi da će druge aktivnosti provoditi u skladu s odredbama Plana gospodarenja otpadom Grada Slunja, koji je donesen za razdoblje od 2014. do 2020.

Općina Generalški Stol navodi da je općinsko vijeće usvojilo izvješće o izvršenju Plana gospodarenja otpadom za 2013. Također navodi da je donesena odluka o načinu pružanja usluge prikupljanja otpada te pripremljena dokumentacija za objavu obavijesti o namjeri davanja koncesije.

Općina Plaški navodi da planira donijeti plan gospodarenja otpadom i odluku kojom će urediti obavljanje javne usluge skupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila i glomaznog komunalnog otpada. Navodi da će komunalno društvo žurno podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje djelatnosti skupljanja komunalnog otpada. Također, navodi da je u pripremi dokumentacija za nabavu novih spremnika, kako bi se osim papira i kartona moglo odvojeno prikupljati staklo, plastika i tekstil te da se sustavno provode mjere informiranja stanovništva i pravnih osoba o značaju odvojenog prikupljanja otpada kako bi se smanjile količine odloženog komunalnog otpada i time poboljšao njihov standard i kvaliteta života. U proračunima za naredne tri godine planirat će se, uz sufinanciranje Fonda, sredstva za izradu projektne dokumentacije, izgradnju i opremanje reciklažnog dvorišta. Vezano uz sanaciju postojećeg odlagališta, navodi kako ima izrađen plan sanacije, odnosno studiju zbrinjavanja otpada i idejno rješenje sanacije te su obavljeni istražni radovi i izrađena je studija utjecaja na okoliš ciljanog sadržaja sanacije i nastavka rada odlagališta Jezero do njegovog zatvaranja.

Općina Rakovica navodi da će objaviti Plan gospodarenja otpadom u sljedećem broju službenog glasnika i na svojoj mrežnoj stranici. Vezano uzobvezu skupljanja otpada u svim naseljima na području općine, navodi da je za naselja s malim brojem stanovnika koja su udaljena od općinskog centra i postojeće prometnice postavljen zajednički kontejner na dijelu prometnice te će se nakon osiguranja prometne infrastrukture moći organizirati odvoz od vrata do vrata, što predstavlja veliki trošak za postojeći proračun Općine. Nadalje navodi kako će se obavljanje javne usluge skupljanja komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila i krupnog (glomaznog) otpada urediti posebnom odlukom. Na koncu navodi da je izgradnja reciklažnog dvorišta u sastavu odlagališta Čuić Brdo u završnoj fazi.

Općina Vojnić navodi da je u postupku donošenja Plana gospodarenja otpadom za razdoblje od 2014. do 2020. koji će se objaviti u službenom glasniku i na mrežnim stranicama, a postojeći Plan bit će usklađen s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i provedbenim propisima kada budu doneseni. Planira se donijeti odluka prema kojoj će javne usluge skupljanja komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila i krupnog (glomaznog) otpada obavljati komunalno društvo u suvlasništvu u svim naseljima općine. Također, izabran je dobavljač za nabavu kontejnera za odvojeno prikupljanje otpada koji će biti postavljeni na 14 lokacija te će biti dostupni za cijelo područje općine. Nadalje navodi da je Fond sufinancirao troškove sanacije odlagališta Kokirevo. Izrađen je glavni projekt za koji je dobivena potvrda, ali kako nije sadržavao svu potrebnu dokumentaciju, ona je dopunjena kod izrade izvedbenog projekta koji obuhvaća i izgradnju reciklažnog dvorišta. Nadalje navodi da poduzima sve radnje za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom do 2018., što obuhvaća zatvaranje postojećih odlagališta te izgradnju centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica. Komunalno društvo vodi brigu o održavanju i sanaciji postojećih divljih odlagališta u cilju izbjegavanja stvaranja novih odlagališta.

Osim toga navodi da će, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka u Registru onečišćavanja okoliša radi učinkovitije kontrole sustava gospodarenja otpadom i ustrojavanja cjelovitih evidencija o provedenim aktivnostima, provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti, uspostaviti i ažurirati podatke o gospodarenju otpadom na mrežnoj stranici te redovno sastavljati izvješće o provedbi tih aktivnosti.

Sve jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u očitovanju navode da će postupati po preporukama Državnog ureda za reviziju za povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom u Karlovačkoj županiji.

•
REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin

IZVJEŠĆE O
OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE

Varaždin, listopad 2014.

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
- Planovi gospodarenja otpadom	4
- Sustav odvojenog prikupljanja otpada	7
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	15
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	20
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	25
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	27
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	28
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE	31
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	
34	

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin
KLASA: 041-01/13-10/24
URBROJ: 613-07-14-83

Varaždin, 14. listopada 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM
NA PODRUČJU KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Koprivničko-križevačke županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 14. listopada 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Koprivničko-križevačke županije (županija, tri grada i 22 općine), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Koprivničko-križevačka županija ima 264 naselja. Površina Županije je 1 748 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., Koprivničko-križevačka županija ima 115 584 stanovnika, 37 906 kućanstava i 52 664 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Koprivničko-križevačkoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Koprivničko-križevačke županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Koprivničko-križevačke županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu Fond) te drugi dostupni podaci

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
- analiziran je plan gospodarenja otpadom Koprivničko-križevačke županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Koprivničko-križevačke županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom
- analizirana su izvješća Agencije i Fonda
- analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama te
- pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Koprivničko-križevačkoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Koprivničko-križevačke županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Koprivničko-križevačka županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Koprivničko-križevačke županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog prikupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Koprivničko-križevačke županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Koprivničko-križevačke županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Koprivničko-križevačke županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Koprivničko-križevačke županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpad. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvješćavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog prikupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština Koprivničko-križevačke županije je u srpnju 2008. usvojila Plan gospodarenja otpadom Koprivničko-križevačke županije za razdoblje osam godina, 2008.-2015. Navedeni Plan sadrži sve elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu, osim plana izgradnje građevina namijenjenih skladištenju, obradi ili odlaganju otpada u cilju uspostavljanja cjelovite nacionalne mreže građevina za zbrinjavanje otpada (kompostana) te visinu financijskih sredstava za provedbu pojedinih mjera. Objavljen je u službenom glasilu županije i dostavljen Agenciji.

Planom gospodarenja otpadom Koprivničko-križevačke županije nisu predviđena financijska sredstva za provedbu pojedinih mjera, odvojeno skupljanje otpada (nabavu opreme za odvojeno skupljanje otpada, izgradnju reciklažnih dvorišta, građevina za građevinski otpad, komposišta i rashladnih kontejnera), sanaciju odlagališta i ukupna financijska sredstva za provođenje svih mjera u gospodarenju otpadom. Predviđena su financijska sredstva za izgradnju Regionalnog centra za gospodarenje otpadom oko 33.569.000 EUR i izvori financiranja (proračuni jedinica lokalne i regionalne samouprave, Fond, strani ulagači, krediti, fondovi Europske unije i javno-privatno partnerstvo). Za sanaciju odlagališta, uređenje pretovarnih stanica i reciklažnih dvorišta utvrđena su okvirna sredstva za pojedini objekt (200.000,00 kn do 3.000.000,00 kn za sanaciju pojedinog odlagališta, 500.000 EUR za pretovarnu stanicu i 200.000,00 kn do 1.000.000,00 kn za izgradnju pojedinog reciklažnog dvorišta) te da će se vrijednost pojedinog projekta utvrditi projektom dokumentacijom.

Za zelene otoke, građevine za zbrinjavanje opasnog otpada, animalnog i građevinskog otpada određeno je da financijska sredstva ovise o količini i kapacitetima pojedinih objekata, a predviđeni izvori financiranja su proračuni jedinica lokalne i regionalne samouprave, Fond, strani ulagači, krediti i fondovi Europske unije. Rok za izgradnju Regionalnog centra za gospodarenje otpadom utvrđen je koncem 2015., građevina za zbrinjavanje animalnog otpada i komposišta koncem 2013., sanaciju službenih i divljih odlagališta koncem 2011., izgradnju građevina za zbrinjavanje opasnog i građevinskog otpada koncem 2010., reciklažnih dvorišta koncem 2009. te zelenih otoka kontinuirano.

Također, utvrđeno je da su sve jedinice lokalne samouprave dužne osigurati izgradnju reciklažnih dvorišta do 2009. te u okviru reciklažnih dvorišta formirati prostor za građevinski otpad. Za postojeća reciklažna dvorišta u gradovima Koprivnici i Križevcima navedeno je da trebaju proširiti djelatnost i opseg prikupljanja u svrhu povećanja vrsta otpada, a u Gradu Đurđevcu treba uspostaviti veće reciklažno dvorište, dok druge jedinice lokalne samouprave mogu na svom području uspostaviti manja reciklažna dvorišta. Utvrđeno je i da zelene otoke treba postaviti u svim jedinicama lokalne samouprave prema kriteriju jedan zeleni otok na 350 stanovnika, a alternativni način je uspostava odvojenog prikupljanja otpada, više kanti po domaćinstvu. Za animalni otpad je navedeno da je moguća lokacija za izgradnju sabirališta u Općini Sveti Petar Orehovec uz mogućnost upotrebe pokretne hladnjače. U cilju smanjenja količina biorazgradivog otpada na odlagalištima, uz zelene otoke i u reciklažnim dvorištima treba postaviti biokante i izgraditi kompostane.

Odredbom članka 10. Zakona o otpadu propisano je da županijski plan gospodarenja otpadom, između ostalog, treba sadržavati plan gradnje građevina namijenjenih skladištenju, obradi ili odlaganju otpada u cilju uspostavljanja cjelovite nacionalne mreže građevina za zbrinjavanje otpada te visinu financijskih sredstava za provedbu pojedinih mjera.

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županija više nema obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Koprivničko-križevačke županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Koprivničko-križevačke županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izrađen (DA/NE)	Plan gospodarenja otpadom		
			Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Đurđevac	DA	12. svibnja 2010.	2010.-2015.	DA
2.	Grad Koprivnica	DA	nije usvojen	2011.-2015.	NE
3.	Grad Križevci	DA	17. veljače 2009.	2009.-2015.	DA
4.	Općina Drnje	DA	29. srpnja 2010.	2010.-2018.	DA
5.	Općina Đelekovec	DA	1. rujna 2010.	2010.-2018.	DA
6.	Općina Ferdinandovac	DA	21. listopada 2009.	2009.-2015.	DA
7.	Općina Gola	DA	13. rujna 2010.	2010.-2018.	DA
8.	Općina Gornja Rijeka	DA	21. veljače 2011.	2011.-2019.	DA
9.	Općina Hlebine	DA	24. ožujka 2009.	2009.-2015.	DA
10.	Općina Kalinovac	DA	12. svibnja 2011.	2011.-2019.	DA
11.	Općina Kalnik	DA	22. veljače 2011.	2011.-2019.	DA
12.	Općina Kloštar Podravski	DA	25. ožujka 2009.	2009.-2015.	DA
13.	Općina Koprivnički Bregi	DA	25. studenoga 2010.	2010.-2018.	DA
14.	Općina Koprivnički Ivanec	DA	12. travnja 2010.	2010.-2015.	DA
15.	Općina Legrad	DA	4. ožujka 2010.	2010.-2015.	DA
16.	Općina Molve	DA	9. travnja 2009.	2009.-2015.	DA
17.	Općina Novigrad Podravski	DA	26. kolovoza 2010.	2010.-2018.	DA
18.	Općina Novo Virje	DA	13. rujna 2010.	2010.-2018.	DA
19.	Općina Peteranec	DA	2. srpnja 2009.	2009.-2015.	DA
20.	Općina Podravske Sesvete	DA	4. ožujka 2009.	2009.-2015.	DA
21.	Općina Rasinja	DA	30. ožujka 2011.	2011.-2019.	DA
22.	Općina Sokolovac	DA	15. ožujka 2011.	2011.-2019.	DA
23.	Općina Sveti Ivan Žabno	DA	9. veljače 2009.	2009.-2015.	DA
24.	Općina Sveti Petar Orehovec	DA	14. rujna 2011.	2011.-2019.	DA
25.	Općina Virje	DA	22. listopada 2008.	2008.-2015.	DA

Plan gospodarenja otpadom su donijele 24 jedinice lokalne samouprave, a Grad Koprivnica nije donio plan.

Planovi gospodarenja otpadom nisu doneseni u propisanom roku. Općina Rasinja je objavila Plan gospodarenja otpadom u službenom glasilu u srpnju 2014.

Prema odredbi članka 11. Zakona o otpadu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave je trebalo donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina s propisanim elementima i objaviti ga u službenom glasilu, a prema odredbi članka 100. istog Zakona trebalo ga je donijeti do 30. prosinca 2005. Prema odredbama članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave treba donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina te ga objaviti u službenom glasilu.

Navedeni plan treba sadržavati analizu, ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno prikupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, mjere potrebne za ostvarivanje smanjivanja ili nastanka otpad uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada, opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana.

Planovi gospodarenja otpadom svih jedinica lokalne samouprave, osim općina Virje i Ferdinandovac, nisu usklađeni s Planom gospodarenja otpadom Koprivničko-križevačke županije u dijelu koji se odnosi na rokove izgradnje reciklažnih dvorišta i/ili reciklažnih dvorišta građevinskog otpada. Plan gospodarenja otpadom Koprivničko-križevačke županije ne sadrži plan izgradnje kompostana po jedinicama lokalne samouprave zbog čega nije moguće usporediti usklađenost gradskih i općinskih planova s županijskim planom gospodarenja otpadom u navedenom dijelu. Odredbom članka 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu (Narodne novine 60/08) propisano je da planovi gospodarenja otpadom gradova i općina moraju biti usklađeni sa županijskim planom gospodarenja otpadom. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

- Sustav odvojenog prikupljanja otpada

Sve jedinice lokalne samouprave na području Koprivničko-križevačke županije su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada nije obuhvaćena Općina Podravske Sesvete te dva naselja u Općini Sokolovac (Kamenica i Jankovac - zbog nepristupačnosti terena komunalnim vozilima). Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada obuhvaćeno je 112 782 stanovnika ili 97,5 % ukupnog broja stanovnika Koprivničko-križevačke županije.

Poslove skupljanja otpada na području Koprivničko-križevačke županije obavljaju četiri komunalna društava (u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave), jedno trgovačko društvo u privatnom vlasništvu (koncesionar) te šest trgovačkih društava u privatnom vlasništvu (koncesionari) registrirani za skupljanje staklene i plastične ambalaže, papirne i kartonske ambalaže te elektroničke opreme. Za skupljanje i odvoz komunalnog otpada s koncesionarima su zaključeni ugovori.

Prema odredbi članka 31. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica odnosno udjela, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji. Odredbom članka 187. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da trgovačka društva, javne ustanove i službe - vlastiti pogoni koji su osnovale jedinice lokalne samouprave i koje su do dana stupanja na snagu navedenog Zakona obavljale komunalnu djelatnost održavanja čistoće, u dijelu koji se odnosi na skupljanje i odvoz komunalnog otpada na određena odlagališta i komunalnu djelatnost odlaganja komunalnog otpada na temelju odredbi Zakona o komunalnom gospodarstvu nastavljaju obavljati te djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu do donošenja odluke o dodjeli obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada iz članka 31. stavak 2., odnosno donošenja odluke o davanju koncesije iz članka 31. stavka 7. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada povjeriti u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

U tablici broj 2 se daju podaci o skupljačima komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	GKP Komunalac d.o.o., Koprivnica	Grad Koprivnica, općine Drnje i Koprivnički Bregi
2.	Komunalne usluge d.o.o., Đurđevac	Grad Đurđevac, Općina Kalinovac
3.	KP Križevci d.o.o., Križevci	Grad Križevci, općine Gornja Rijeka, Kalnik i Sveti Petar Orehovec
4.	OKP Park d.o.o., Sveti Ivan Žabno	Općina Sveti Ivan Žabno
5.	Prizma VV d.o.o., Legrad	općine Đelekovec, Ferdinandovac, Gola, Hlebine, Kloštar Podravski, Koprivnički Ivanec, Legrad, Molve, Novigrad Podravski, Novo Virje, Peteranec, Rasinja, Sokolovac i Virje
6.	Flora VTC d.o.o., Virovitica (električni i elektronički uređaji)	sve jedinice lokalne samouprave
7.	Friš d.o.o., Križevci (otpadne baterije i akumulatori)	sve jedinice lokalne samouprave
8.	Lotus 91 d.o.o., Varaždin (primarna ambalaža pet, staklo, Al/Fe i od ostalih polimernih materijala)	sve jedinice lokalne samouprave
9.	Unija Nova d.o.o., Zagreb (primarna ambalaža pet, staklo, Al/Fe i od ostalih polimernih materijala)	sve jedinice lokalne samouprave
10.	Eko-Flor Plus d.o.o., Gornji Stupnik (papirna i kartonska, višeslojna otpadna ambalaža, otpadna ambalaža od drveta, tekstila i ostalih ambalažnih materijala)	sve jedinice lokalne samouprave
11.	Sirovina Trgoperada d.o.o., Bjelovar (papirna i kartonska, višeslojna otpadna ambalaža, otpadna ambalaža od drveta, tekstila i ostalih ambalažnih materijala)	sve jedinice lokalne samouprave

Komunalna društva i koncesionari unose podatke o vrsti i količini otpada u Registar onečišćavanja okoliša, a unesene podatke kontrolira županijski upravni odjel nadležan za poslove zaštite okoliša.

Otpad (staklena i plastična ambalaža, papirna i kartonska ambalaža i elektronička oprema) koji skuplja šest koncesionara se predaje oporabiteljima u zemlji i inozemstvu.

Otpad koji skupljaju komunalna društva i koncesionar s područja 24 jedinice lokalne samouprave se odlaže na jedanaest službenih odlagališta na području Koprivničko-križevačke županije (Piškovica, Peski Đurđevac, Ivančino Brdo, Orl, Hintov, Peski Kloštar Podravski, Jandrin grm, Trema Gmanje, Crnec, Hačatanova i Klepa). Stanovnici općine Podravske Sesvete sami dovoze otpad na odlagalište Šarije. Otpad s područja općina Hlebine, Koprivnički Ivanec, Molve, Legrad, Rasinja i Sokolovac se odlaže i na odlagališta izvan županije ili predaje trgovačkom društvu na mehaničko-biološku obradu.

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Koprivničko-križevačke županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Koprivničko-križevačke županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Koprivničko-križevačke županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja) te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Piškornica, Koprivnica, GKP Komunalac d.o.o.	Grad Koprivnica, općine Drnje, Đelekovec, Hlebine, Koprivnički Bregi, Rasinja, Koprivnički Ivanec, Legrad, Molve, Sokolovac	9 244	8 889	8 461
2.	Peski, Đurđevac, Komunalne usluge d.o.o.	Grad Đurđevac, Općina Kalinovac	1 943	2 083	2 107
3.	Ivančino Brdo, Križevci, Komunalno poduzeće d.o.o.	Grad Križevci, općine Gornja Rijeka, Kalnik, Sveti Petar Orehovec	4 709	5 453	5 204
4.	Orl, Ferdinandovac, Prizma VV d.o.o. Legrad	Općina Ferdinandovec	258	161	169
5.	Hintov, Gola, Prizma VV d.o.o. Legrad	Općina Gola	240	149	157
6.	Peski, Kalinovac, Komunalne usluge d.o.o. Đurđevac	Općina Kalinovac	184	0	0
7.	Peski, Kloštar Podravski, Prizma VV d.o.o. Legrad	Općina Kloštar Podravski	238	152	186
8.	Gaić, Molve, Prizma VV d.o.o. Legrad	Općina Molve	9	0	0
9.	Jandrin grm, Novigrad Podravski, Prizma VV d.o.o. Legrad	Općina Novigrad Podravski	261	149	163
10.	Trema Gmanje, Sveti Ivan Žabno, Općinsko komunalno poduzeće Park d.o.o.	Općina Sveti Ivan Žabno	924	918	897
11.	Šarije, Podravske Sesvete, Općina Podravske Sesvete	Općina Podravske Sesvete	660	220	-
12.	Crnec, Novo Virje, Prizma VV d.o.o. Legrad	Općina Novo Virje	346	131	147
13.	Hačatanova, Virje Prizma VV d.o.o. Legrad	Općina Virje	311	307	401
14.	Klepa, Peteranec, Prizma VV d.o.o. Legrad	Općina Peteranec	312	226	226
Ukupno			19 639	18 838	18 118

Iz tablice je vidljivo da se postupno smanjuje godišnja količina komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta na području Koprivničko-križevačke županije. Količina odloženog komunalnog otpada, koji obuhvaća biorazgradivi, miješani i krupni (glomazni otpad), za 2013. je 18 118 t, što je za 3,8 % manje u odnosu na 2012., odnosno za 7,7 % u odnosu na 2011.

Odložene količine otpada su manje od procijenjenih u Planu gospodarenja otpadom Koprivničko-križevačke županije. Prema navedenom Planu, mjere i načini izbjegavanja i smanjenja nastajanja otpada su izbjegavanje otpada u proizvodnji, ponašanje potrošača i edukacija. Količina komunalnog otpada odloženog na odlagalištima se utvrđuje procjenom na temelju nosivosti vozila i broja istovara, osim na odlagalištu Piškornica koje ima vagu. Od lipnja 2014. vagu ima i odlagalište Peski u Đurđevcu.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Koprivničko-križevačkoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog prikupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Koprivničko-križevačke županije nisu predviđena ukupna financijska sredstva za uspostavu odvojenog prikupljanja otpada. Utvrđeno je da su sve jedinice lokalne samouprave dužne osigurati gradnju reciklažnih dvorišta do 2009. te u okviru reciklažnih dvorišta formirati prostor za građevinski otpad, da zelene otoke treba postaviti u svim jedinicama lokalne samouprave prema kriteriju jedan zeleni otok na 350 stanovnika, a alternativni način je uspostava odvojenog prikupljanja otpada - više kanti po domaćinstvu.

Od početka 2008. do dana obavljanja revizije (lipanj 2014.) sustav odvojenog prikupljanja otpada je uspostavljen u većini gradova i općina u dijelu koji se odnosi na odvojeno prikupljanje papira, stakla i plastike te krupnog glomaznog otpada. Otpad se odvojeno prikuplja postavljanjem zelenih otoka (kontejneri za odvojeno skupljanje papira, plastike i stakla), postavljanjem pojedinačnih kontejnera za prikupljanje papira, stakla i metala, odvojeno prikupljanje papira, plastike i tetrapaka na kućnom pragu te odvozom glomaznog otpada. Odvojeno prikupljanje pojedinih vrsta komunalnog otpada na kućnom pragu je osiguralo 16 jedinica lokalne samouprave.

Radi poticanja odvojenog prikupljanja otpada, Fond je s jedinicama lokalne samouprave zaključivao sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera, zelenih otoka, specijalnih komunalnih vozila za odvojeno prikupljanje i odvoz otpada te za odvojeno prikupljanje korisnog otpada na mjestu nastanka i povećanje učinkovitosti sortiranja. Omjer sufinanciranja Fonda se kretao u visini od 35,0 % do 60,0 % ugovorene vrijednosti. Do konca 2013. Fond je jedinicama lokalne samouprave Koprivničko-križevačke županije za nabavu kanti i kontejnera doznačio 864.475,00 kn te Gradu Križevci i komunalnom društvu za nabavu komunalnog vozila 1.190.384,00 kn. Za odvojeno prikupljanje korisnog otpada na mjestu nastanka i povećanje učinkovitosti sortiranja Gradu Križevci je Fond doznačio 879.999,00 kn.

Zbrinjavanje građevinskog otpada koji sadrži azbest (skupljanje, prijevoz, privremeno skladištenje i predaja na zbrinjavanje na posebno izgrađenu plohu) Fond je financirao 100,0 % i za navedenu namjenu je utrošeno 16.934.939,00 kn.

Odvojeno prikupljanje krupnog, glomaznog otpada su osigurale sve jedinice lokalne samouprave (osim Općine Podravske Sesvete koja nema organiziran odvoz otpada) na način da se skupljanje i odvoz provodi jednom ili dva puta godišnje, odnosno prema pozivu.

Većina gradova i općina (osim općina Drnje, Novigrad Podravski, Podravske Sesvete i Sokolovac) su osigurali odvojeno prikupljanje papira, plastike i stakla postavljanjem zelenih otoka ili pojedinačnih kontejnera za odvojeno prikupljanje papira, stakla, metala i tekstila. Broj zelenih otoka u većini jedinica lokalne samouprave nije realiziran prema planu gospodarenja otpadom.

Grad Koprivnica je osigurao putem dodatnih vreća, na kućnom pragu, prikupljanje plastike i biorazgradivog komunalnog otpada, koji se odvozi dvaput mjesečno. Otpadni papir skuplja Udruga za održivi razvoj.

Grad Križevci je osigurao putem dodatnih posuda, na kućnom pragu, prikupljanje papira i kartona, plastičnih vrećica, plastičnih boca, PVC folije, tetrapak amblaže i limenki. Izdvojeni komunalni otpad prikuplja se jednom mjesečno i odvozi na reciklažno dvorište u pogon za sortiranje, gdje se isti sortira po frakcijama, potom balira i predaje na daljnju uporabu. Grad Križevci je osigurao dva puta godišnje organizirano skupljanje tekstilnog otpada.

Odvojeno prikupljanje papira i plastike, na kućnom pragu, do konca 2013. je osiguralo šest jedinica lokalne samouprave (Ferdinandovac, Gola, Legrad, Molve, Novigrad Podravski i Virje), a početkom 2014. osam jedinica lokalne samouprave (Đelekovec, Hlebine, Kloštar Podravski, Koprivnički Ivanec, Novo Virje, Peteranec, Rasinja i Sokolovac). Papir i plastika prikupljaju se u zasebnim vrećama i odvoze jedanput mjesečno.

Općina Drnje nema postavljene zelene otoke i pojedinačne kontejnere za odvojeno prikupljanje otpada, niti je osigurala odvojeno prikupljanje otpada na kućnom pragu, međutim stanovnici mogu bez naknade predati skupljeni papir, plastiku i metal te jednu auto prikolicu građevinskog otpada i dvije auto prikolice bio otpada u reciklažno dvorište u Koprivnici.

Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom koji je donesen u srpnju 2013., propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradu/općini osigurati na svom području javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva odnosno koncesionara na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave, a obračunava se prema broju članova kućanstva, obujmu posude, kontejnera ili vreće, obujmu posude i broju članova kućanstva, paušalnom iznosu i broju članova kućanstva te u paušalnom iznosu. Za pravne osobe se obračunava prema površini poslovnog prostora, obujmu posude ili u paušalnom iznosu. Cijena skupljanja i odvoza krupnog (glomaznog) otpada i cijena primarne reciklaže je uračunana u cijenu redovnog prikupljanja i odvoza komunalnog otpada. Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika. Cijena se obračunava na temelju odluke o javnoj usluzi prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada.

Do dana obavljanja revizije (lipanj 2014.) niti jedna jedinica lokalne samouprave na području Koprivničko-križevačke županije nije donijela odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Odredbom članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja treba biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (lipanj 2014.) Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada, na području Koprivničko-križevačke županije za 2011. je 12 890 t, za 2012. je 12 397 t, a za 2013. je 10 801 t. Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Koprivničko-križevačke županije tijekom 2013. se smanjila za 16,2 % u odnosu na 2011. i 12,9 % u odnosu na 2012. Za očekivati je da bi se količina biorazgradivog komunalnog otpada značajnije smanjivala da su gradovi i općine osigurali odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava (posebne posude) te njegovo kompostiranje.

Gospodarenje biorazgradivim komunalnim otpadom vrlo je važno iz razloga što u komunalnom otpadu on zauzima najveći udjel. Procesom prerade biorazgradivog komunalnog otpada, kompostiranjem, smanjuje se količina otpada koju je potrebno odložiti na odlagalište. Dodatna korist takvog sustava jesu velike količine biognojiva koje se proizvedu. Infrastruktura koja bi takav otpad trebala zbrinuti, kompostana, na području Koprivničko-križevačke županije je izgrađena u Koprivnici (naselje Herešin).

Na području grada Križevci u 2013. je započeo projekt izdvajanja biootpada. Komunalno poduzeće je mobilnim sjekačem drvene mase, prema rasporedu za pojedinu ulicu, drobilo granje i ostali drveni materijal koji su sakupili građani. Do sirovine, koju je mobilnim sjekačem drobilo, komunalno poduzeće je dolazilo organiziranim skupljanjem biootpada, samostalnim dovozom biootpada od strane građana na reciklažno dvorište i izdvajanjem biootpada iz tehnološkog otpada drvne. Usitnjena drvena masa koristi se za proizvodnju toplinske energije za grijanje postrojenja za sortiranje otpada putem toplovodne kotlovnice.

Državni ured za predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni (biorazgradivi) otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugi otpad). Do konca 2013. na području Koprivničko-križevačke županije su izgrađena dva reciklažna dvorišta za komunalni otpad (u gradovima Koprivnici i Križevcima) i jedno reciklažno dvorište za građevinski otpad (u gradu Koprivnici). Planom gospodarenja otpadom Koprivničko-križevačke županije planirano je da svaka jedinica lokalne samouprave treba izgraditi reciklažno dvorište.

Odredbama članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je bilo propisano da su gradovi i općine dužni na svom području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008. te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom. Odredbom članka 35. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna osigurati na svom području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem.

Odredbom članka 35. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana. Planirano je da će do konca 2007. sve županije i Grad Zagreb imati donesen plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektnu dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje, osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon te će do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Koprivničko-križevačke županije za razdoblje 2008.-2015. predviđen je regionalni koncept centra za gospodarenje otpadom, prema kojem se planira izgradnja regionalnog centra za gospodarenje otpadom za područje četiri županije sjeverozapadne Hrvatske (Koprivničko-križevačka, Krapinsko-zagorska, Međimurska i Varaždinska županija). Prostornim planom i Izmjenama i dopunama prostornog plana Koprivničko-križevačke županije donesenim 20. srpnja 2001. i 10. srpnja 2007. i Općine Koprivnički Ivanec donesenim 24. kolovoza 2005., 10. kolovoza 2007., 19. ožujka 2009. i 15. srpnja 2011. utvrđena je lokacija regionalnog centra za gospodarenje otpadom na lokalitetu Piškornica u Općini Koprivnički Ivanec. Planirane su dvije pretovarne stanice u Zaboku i Varaždinu.

Ideja za uspostavu regionalnog centra za gospodarenje otpadom sjeverozapadnog dijela Hrvatske nastala je u okviru EU INTERREG III B CANDSES projekta Drava River Basin (Ekološke infrastrukturne mjere u bazenu rijeke Drave). Jedan od ciljeva projekta je bilo ostvarenje modela povezivanja lokalne i područne samouprave na projektima od zajedničkog komunalnog interesa, a kao dio projekta inicirano je osnivanje Javne ustanove za odlaganje komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada sjeverozapadne Hrvatske koju su 2003. osnovale četiri županije sjeverozapadne Hrvatske, 15 gradova i jedna općina iz navedenih županija.

Temeljem izrađene dokumentacije kao najprihvatljivija lokacija za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom sjeverozapadnog dijela Hrvatske određena je lokacija Gunjak u Općini Sveti Ivan Žabno, ali je zbog prostorne neusklađenosti i protivljenja Grada Križevci i ekološke udruge pokrenut postupak traženja druge lokacije te je za izgradnju predložena lokacija postojećeg odlagališta Piškornica u Općini Koprivnički Ivanec.

Javna ustanova za odlaganje komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada sjeverozapadne Hrvatske je potpisala 2008. ugovor s Vladom Republike Hrvatske o korištenju zemljišta u državnom vlasništvu za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom. Koprivničko-križevačka županija je tijekom 2008. zaključila ugovor s Fondom o financiranju projekata i otkupa zemljišta u vrijednosti 10.000.000,00 kn, od čega 60,0% sufinancira Fond. Za sufinanciranje projekata i otkupa zemljišta Fond je doznačio Koprivničko-križevačkoj županiji 2.360.895,00 kn od čega je utrošeno 2.305.893,00 kn. Zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa, odnosno pitanja vlasništva nad lokacijom odlagališta Piškornica (spor Grada Koprivnice i Općine Koprivnički Ivanec), izgradnja regionalnog centra za gospodarenje otpadom se odužila. Projekt je u fazi otkupa zemljišta i pripreme dokumentacije za financiranje iz sredstava Europske unije.

Regionalni centar za gospodarenje otpadom sjeverozapadnog dijela Hrvatske je više međusobno funkcionalno i tehnološki povezanih građevina, a podijeljen je na sljedeće tehničko-tehnološke cjeline: ulazno-izlazna zona, upravna zgrada, zona transportnog centra, zona reciklažnog dvorišta, postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada, zona za odlaganje otpada, zona za prikupljanje i obradu građevinskog otpada, zona za prikupljanje i iskorištavanje odlagališnog plina i zona za prikupljanje i obradu otpadnih voda. Namijenjen je zbrinjavanju miješanog komunalnog i neopasnog proizvodnog otpada s području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske. Predviđena je mehaničko biološka obrada s aerobnom razgradnjom (biosušenjem) te obrada ostatne biorazgradive frakcije u biorektorskom odlagalištu, a predviđeni kapacitet postrojenja za mehaničko biološku obradu otpada je 150 000 t. Količina skupljenog otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske u 2012. je iznosila 101 380 t. Za očekivati je da bi se količina otpada u narednim godinama trebala smanjivati kao rezultat novog načina gospodarenja otpadom (primarna selekcija otpada) te je upitna iskorištenost kapaciteta predloženih postrojenja.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati iskorištenost kapaciteta predloženih postrojenja za mehaničku i biološku obradu otpada, s obzirom da je količina otpada koja se odlaže na odlagališta s područja četiri županije sjeverozapadne Hrvatske značajno manja od predviđenog kapaciteta postrojenja.

Radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske, Koprivničko-križevačka, Krapinsko-zagorska, Međimurska i Varaždinska županija te Općina Koprivnički Ivanec osnovale su, u ožujku 2009., trgovačko društvo Piškornica d.o.o. regionalni centar za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske (dalje u tekstu: Društvo), sa sjedištem u Koprivničkom Ivancu. Temeljni kapital Društva nakon povećanja iznosi 2.840.000,00 kn (440.000,00 kn osnivački kapital i 2.400.000,00 kn povećanje), od čega svaka županija ima udjel 22,5 % (639.000,00 kn) i Općina Koprivnički Ivanec 10,0 % (284.000,00 kn). Poslovanje Društva financiraju osnivači. Ostvareni prihodi za 2013. iznose 1.357.115,00 kn, rashodi 1.279.800,00 kn te dobit prije oporezivanja 77.315,00 kn. Nakon osnivanja Društva aktivnosti Javne ustanove za odlaganje komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada sjeverozapadne Hrvatske su stavljene u mirovanje, pokrenut stečajni postupak i početkom 2014. je brisana iz sudskog registra.

Prema podacima iz bilance, vrijednost dugotrajne imovine Društva koncem 2013. iznosi 4.201.912,00 kn, a odnosi se na projektnu dokumentaciju za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom 3.058.896,00 kn, zemljišta za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom 1.108.808,00 kn, transportna sredstva u iznosu 25.676,00 kn i drugo u iznosu 8.532,00 kn. Izvori financiranja su sredstva Fonda (doznačena Koprivničko-križevačkoj županiji) i sredstva osnivača.

Od 2009. do 2012. Koprivničko-križevačka županija otkupila je zemljište koje se nalazi u okviru regionalnog centra za gospodarenje otpadom u vrijednosti 1.733.116,00 kn (financirano iz sredstava Fonda, Koprivničko-križevačke, Krapinsko-zagorske, Varaždinske i Međimurske županije te Općine Koprivnički Ivanec), od čega je zemljište u vrijednosti 925.382,00 kn darovano 2010. Društvu, a zemljište u vrijednosti 807.734,00 kn evidentirano je u poslovnim knjigama Koprivničko-križevačke županije.

Rashodi Koprivničko-križevačke županije za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom i sufinanciranje rada Društva su izvršeni u iznosu 1.520.141,00 kn (osnivački udjel u trgovačkom društvu Piškornica 639.000,00 kn, sufinanciranje kupnje zemljišta 158.398,00 kn te sufinanciranje rashoda Društva u iznosu 722.743,00 kn).

Sporazum o namjeri zbrinjavanja otpada u regionalnom centru za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske potpisalo je 108 jedinica lokalne samouprave iz četiri županije sjeverozapadne Hrvatske. Dvije jedinice lokalne samouprave iz Koprivničko-križevačke županije nisu potpisale sporazum do dana obavljanja revizije (lipanj 2014.) Sporazumom o namjeri zbrinjavanja otpada je određena suradnja u poslovima postupanja s komunalnim i neopasnim proizvodnim otpadom. Također je određeno da će se sve pojedinosti oko cijene odlaganja, vremena i načina preuzimanja otpada, jamstvo i druge pojedinosti odrediti dodatkom Sporazumu, a za predani otpad plaćat će se naknada Društvu koja obuhvaća troškove transporta od pretovarnih stanica do regionalnog centra za gospodarenje otpadom, obradu otpada i odlaganje ostatnog dijela otpada.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti dodatke Sporazumu o namjeri zbrinjavanja otpada u regionalnom centru za gospodarenje otpadom kojim će se utvrditi cijena zbrinjavanja otpada te obveze jedinica lokalne samouprave vezano uz izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom, pretovarne stanice, sanaciju i zatvaranje odlagališta nakon što se preciznije utvrde troškovi projekta i izvori financiranja.

Prema lokacijskog dozvoli iz studenoga 2013. planirana je izgradnja regionalnog centra za gospodarenje otpadom u deset faza, kojima prethodi nulta faza koja obuhvaća izgradnju pristupne ceste duljine 2 546 m. U prvoj fazi planirana je izgradnja ograde oko centra i ulaznih vrata, svih unutrašnjih prometnica i prometno-manipulativnih površina, vage s mjeriteljskim kućicama, reciklažnog dvorišta s pratećim sadržajima i infrastrukturu, transportnog centra i centra za servis i održavanje, prostora za obradu građevinskog otpada s pratećim sadržajem i infrastrukturu, upravne zgrade s pratećim sadržajem i infrastrukturu, sabirnih bazena za oborinske vode s crpnom stanicom, infrastrukture centra (vodovod, hidrantska mreža, elektro mreža, vanjska rasvjeta i hortikulturno uređenje na području obuhvaćeno ovom fazom). Drugom fazom je planirana izgradnja postrojenja za mehaničko biološku obradu otpada s pratećim sadržajima i infrastrukturu, diesel agregata za električnu energiju, trafostanice i biofiltra. Nadalje, planirani su radovi na iskopu starog otpada kojim je onečišćena površina i izgradnja odlagališta neopasnog otpada (proizvodnog/inertnog otpada), izgradnja odlagališta za odlaganje metanogene frakcije, izgradnja postrojenja za obradu otpadnih voda s pratećim sadržajima i infrastrukturu i spremnika za obrađene otpadne vode, izgradnja bioplinskog postrojenja s bakljom i infrastrukturu, zatvaranje postojećeg odlagališta u sanaciji te uređenje i spajanje novog dijela odlagališta neopasnog otpada sa zatvorenim i saniranim starim odlagalištem. Posljednjom fazom je planirano zatvaranje i postavljanje završnog brtvenog sloja na sva odlagališta unutar regionalnog centra za gospodarenje otpadom.

Do konca 2013. izrađena je sljedeća projektna i studijska dokumentacija za regionalni centar za gospodarenje otpadom: Elaborat o količinama i vrstama otpada koji se stvaraju na području četiri županije, Elaborat o procjeni početnog stanja kakvoća voda na odlagalištu komunalnog otpada Piškornica, Posebna geodetska podloga, Elaborati o procjeni vrijednosti nekretnina, Elaborat postojeće infrastrukture na lokaciji Piškornica, Arhitektonsko građevinsko idejno rješenje, Tehničko-tehnološko rješenje regionalnog centra za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske s osnovnom shemom i tehnološkom opisom, Geotehnički elaborat s geotehničkim istražnim radovima na lokaciji regionalnog centra za gospodarenje otpadom, Studija utjecaja na okoliš, Elaborat o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša i Idejni projekt.

Ishođeno je Rješenje o prihvatljivosti zahvata na okoliš 29. travnja 2011., Rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša i Lokacijska dozvola za zahvat u prostoru za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom Piškornica 28. studenoga 2013.

U rujnu 2012., četiri županije sjeverozapadne Hrvatske i Fond zaključili su Sporazum o ulaganju sredstava Fonda u pripremu i provedbu projekta izgradnje Regionalnog centra za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske za prijavu na sufinanciranje sredstvima Europske unije, izgradnje pretovarnih stanica i sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske.

Sporazumom je određeno da su četiri županije sjeverozapadne Hrvatske i Društvo nadležni za koordinaciju svih aktivnosti vezanih za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom, izgradnju pretovarnih stanica, osiguranje zemljišta za provedbu projekta, ishođenje potrebnih dozvola, sklapanje sporazuma o preuzimanju otpada sa svim gradovima i općinama na području četiri županije te sanaciju i postupno zatvaranje odlagališta komunalnog otpada na području četiri županije do izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom.

Prema Sporazumu, Fond će osigurati financijska sredstva u 100,0 %-tnom iznosu za preostale istražne radove i izradu projektno-tehničke dokumentacije za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom, pretovarne stanice te sanaciju i postupno zatvaranje odlagališta koja se prijavljuju na sufinanciranje iz sredstava Europske unije na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske, što uključuje i troškove pripreme projektne aplikacije za prijavu projekta na sufinanciranje sredstvima Europske unije.

Sporazumom je također određeno, da Fond sudjeluje u sufinanciranju sanacije 39 odlagališta komunalnog otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske, da je 30 odlagališta komunalnog otpada na području sjeverozapadne Hrvatske u fazi izrade projektno tehničke dokumentacije, a ista će zbog nedostatnih financijskih sredstava jedinica lokalne samouprave i neriješenih imovinsko pravnih odnosa, biti predložena za sufinanciranje sredstvima Europske unije u prvoj fazi. Preostalih devet odlagališta, koja su u postupku izvođenja radova sanacije s nastavkom sanitarnog odlaganja, predviđeno je zatvoriti najkasnije do izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom i predložiti na sufinanciranje sredstvima Europske unije u drugoj fazi.

Društvo i Fond su zaključili u prosincu 2013. Sporazum o ulaganju sredstava Fonda u pripremu i provedbu projekta izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom za prijavu na sufinanciranje sredstvima Europske unije, izgradnje pretovarnih stanica i sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske. Sporazum je stupio na snagu u siječnju 2014. kada ga je prihvatila Skupština i Nadzorni odbor Društva.

Predmet sporazuma je uspostavljanje okvira poslovne suradnje Fonda i Društva s ciljem pripreme i provedbe projekta izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom za prijavu na sufinanciranje sredstvima Europske unije, projekta izgradnje pretovarnih stanica u Zaboku i Varaždinu i projekta sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske.

Prema sporazumu, Društvo je odgovorno za sve aktivnosti vezane za pripremu i provedbu projekta izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom za prijavu na sufinanciranje sredstvima Europske unije, izgradnju ostalih građevina za gospodarenje otpadom (dviije pretovarne stanice) u cilju uspostave sustava za gospodarenje otpadom na predmetnom području. Također je odgovorno za provedbu projekta sanacije odlagališta otpada na području četiri županije, za i u ime jedinica lokalne samouprave.

Sporazumom je utvrđeno da će Fond odobriti beskamatni zajam za rješavanje imovinsko pravnih odnosa nužnih za realizaciju Projekta regionalnog centra za gospodarenje otpadom i dviju pretovarnih stanica, u Zaboku i Varaždinu. Nadalje je utvrđeno da će sredstvima kapitalne pomoći financirati izradu preostale projektne tehničke dokumentacije i istražne radove na lokaciji Piškornica kao i pripremu aplikacije za sufinanciranje projekta sredstvima Europske unije te osigurati financijska sredstva za potrebe realizacije predmetnog projekta. Sredstvima kapitalne pomoći Fond će financirati izradu projektne tehničke dokumentacije i drugih pripremnih aktivnosti u cilju izgradnje pretovarnih stanica te sufinancirati 80,0 % opravdanih troškova ukupne vrijednosti investicije za građenje pretovarnih stanica.

Prema Sporazumu Fond se obvezuje osigurati financijska sredstva za potrebe realizacije projekta sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske te će financirati iste do odgovarajućeg postotka ovisno o fazama prijave tih projekata na sufinanciranje iz sredstava Europske unije. Fond će s osnova do sada preuzetih obveza sanacije odlagališta otpada na području sjeverozapadne Hrvatske, sufinancirati opravdane troškove programa sanacije, pod uvjetom da su isti nastali, odnosno da su ih korisnici sredstava Fonda (županije, gradovi i općine) ugovorili do trenutka sklapanja ovog sporazuma. Također, određeno je da će nakon sklapanja novih ugovora o financiranju kojima će se urediti međusobni odnosi vezani za izradu daljnje projektne dokumentacije potrebne za sanaciju i prijavu projekta sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske na sufinanciranje sredstvima Europske unije, Fond sporazumno raskinuti ugovore s korisnicima (županije, gradovi i općine). Za provedbu Sporazuma, Fond će zaključiti pojedinačne ugovore s Društvom, kojima će se definirati uvjeti financiranja.

Početkom 2014. Društvo i Fond su zaključili ugovor u iznosu 214.700,00 kn za financiranje izrade projektne i studijske dokumentacije izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom potrebne za prijavu projekta na sufinanciranje sredstvima Europske unije. Za financiranje izrade preostale projektne tehničke dokumentacije za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području sjeverozapadne Hrvatske, radi prijave na sufinanciranje sredstvima Europske unije, Fond i Društvo su zaključili u ožujku 2014. ugovor u iznosu 3.470.000,00 kn. Ugovor obuhvaća financiranje izrade projektne dokumentacije za pretovarne stanice i regionalni centar za gospodarenje otpadom, izradu natječajne dokumentacije i ugovornih dokumenata, izradu Studije izvedivosti i Aplikacije za sufinanciranje iz sredstava Europske unije.

Fond i Društvo su zaključili u lipnju 2014. ugovor o beskamatnom zajmu u iznosu 3.029.595,00 kn, za otkup zemljišta u okviru regionalnog centra za gospodarenje otpadom i pretovarne stanice s ciljem konačnog rješavanja imovinsko pravnih odnosa,

Izgradnja Regionalnog centra za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske uvrštena je u lipnju 2014., odlukom Vlade Republike Hrvatske, na listu strateških projekata, što bi trebalo ubrzati rješavanje imovinsko pravnih odnosa. Procijenjena vrijednost projekta u skladu s izrađenom dokumentacijom je 760.000.000,00 kn. Prema obrazloženju, uz Odluku Vlade Republike Hrvatske, studija izvedivosti iz 2010. na temelju koje je procijenjena vrijednost investicije, nije postigla potrebnu kvalitetu, radi čega je u tijeku javna nabava za Studiju izvedivosti. Nova studija izvedivosti bi trebala sadržavati precizniji iznos procijenjene vrijednosti projekta. Ukoliko nova studija izvedivosti utvrdi da su neka tehnološka rješenja bolja od dosad izrađenih biti će potrebno provesti postupak izmjene lokacijske dozvole.

Stvarna vrijednost projekta biti će poznata nakon provođenja natječaja, koji je prema obrascima planirano objaviti u listopadu 2014., potpisivanje ugovora planirano je u ožujku 2015., a izgradnja regionalnog centra za gospodarenje otpadom planirana je do listopada 2017. uz dvogodišnji garancijski period (do listopada 2019.). Osnovana je radna skupina koja treba tromjesečno izvještavati Vladu Republike Hrvatske o napretku pripreme i provedbe projekta u odnosu na rokove utvrđene u obrascima.

Prema obrazloženju, uz Odluku Vlade Republike Hrvatske, Projekt regionalnog centra za gospodarenje otpadom obuhvaća izgradnju centra za gospodarenje otpadom i dvije pretovarne stanice uz izgradnju prateće infrastrukture (pristupna prometnica, komunalna infrastruktura u centru i pretovarnim stanicama i drugo). Centar i pretovarne stanice će se sufinancirati sredstvima Europske unije kroz programsko razdoblje 2014.-2020., za što Europska unija osigurava 85,0 % ukupno prihvatljivih troškova dok se preostala sredstva osiguravaju lokalno i nacionalno. Za financiranje prateće infrastrukture sredstva se trebaju osigurati na lokalnoj i regionalnoj razini.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenja otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta. Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Skupljeni otpad s područja 25 jedinica lokalne samouprave se odlaže na dvanaest odlagališta komunalnog otpada na području Koprivničko-križevačke županije (tri službena odlagališta Piškornica, Peski Đurđevac i Ivančino brdo te devet službeno-dogovornih odlagališta Orl, Hintov, Peski Kloštar Podravski, Jandrin grm, Šarije, Trema Gmanje, Crnec, Hačatanova i Klepa). Skupljeni otpad s područja općina Hlebine, Koprivnički Ivanec, Legrad, Molve, Rasinja i Sokolovac odvozi se i na odlagališta izvan županije ili predaje na mehaničko-biološku obradu.

Na području Koprivničko-križevačke županije je devetnaest odlagališta komunalnog otpada, od čega su tri odlagališta (Gaić, Golubinski Domaji i Sekili) sanirana i zatvorena, četiri odlagališta (Rudićevo, Teleš, Ledine i Peski Kalinovac) su zatvorena, a na dvanaest odlagališta se odlaže komunalni otpad. Postupak sanacije u tijeku je na odlagalištu Peski Đurđevac, a odlagališta Piškornica i Ivančino brdo su sanirana sa nastavkom sanitarnog odlaganja. Za jedno odlagalište je izrađena dokumentacija, a za osam odlagališta u tijeku je izrada dokumentacije.

Prema Planu gospodarenja otpadom Koprivničko-križevačke županije, sanacija i zatvaranje odlagališta planirana je do konca 2010. Sanaciju navedenih službenih odlagališta od 2004. do 2013., Fond je sufinancirao 27.385.321,00 kn, jedinice lokalne samouprave 37.773.486,00 kn i Koprivničko-križevačka županija 417.373,00 kn što ukupno iznosi 65.576.180,00 kn. Fond je doznačio gradovima i općinama 28.087.272,00 kn, od čega je za sanaciju odlagališta utrošeno 27.385.321,00 kn, a neutrošena sredstva iznose 701.951,00 kn. Odnose se na općine Novigrad Podravski 264.580,00 kn, Drnje 169.730,00 kn, Đelekovec 148.671,00 kn, Kloštar Podravski 71.752,00 kn i Virje 47.218,00 kn. Za povrat više doznačenih sredstava zatražena je obročna otplata, povećanje učešća Fonda u sufinanciranju te odgoda povrata i priznavanje pojedinih troškova općine.

Osim navedenih službenih odlagališta, tri odlagališta na području tri općine (Sekili, Gaić i Golubinski Domaji) su sanirana i zatvorena za što je Fond isplatio 873.886,00 kn, navedene općine 1.337.593,00 kn što je 2.211.479,00 kn.

U tablici broj 4 se daju podaci o stanju sanacije službenih odlagališta komunalnog otpada na području Koprivničko-križevačke županije, po gradovima i općinama, utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji službenih odlagališta komunalnog otpada
na području Koprivničko-križevačke županije do konca 2013.

u kn

Red ni broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.			
			Fond	Županija	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	PIŠKORNICA	sanirano	20.792.494,00	0,00	31.188.741,00	51.981.235,00
	Grad Koprivnica		20.792.494,00	0,00	31.188.741,00	51.981.235,00
2.	PESKI	u tijeku	1.906.058,00	417.373,00	853.333,00	3.176.764,00
	Grad Đurđevac		1.906.058,00	0,00	853.333,00	2.759.391,00
3.	IVANČINO BRDO	sanitarno odlaganje	3.351.250,00	0,00	4.095.972,00	7.447.222,00
	Grad Križevci		3.351.250,00	0,00	4.095.972,00	7.447.222,00
4.	ORL	izrađena sva potrebna dokumentacija za sanaciju	123.126,00	0,00	82.084,00	205.210,00
	Općina Ferdinandovec		123.126,00	0,00	82.084,00	205.210,00
5.	HINTOV	u tijeku izrada	97.356,00	0,00	146.034,00	243.390,00

Redni broj	Odlagalište/jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.			
			Fond	Županija	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
		dokumentacije				
	Općina Gola		97.356,00	0,00	146.034,00	243.390,00
6.	PESKI	u tijeku izrada dokumentacije	193.248,00	0,00	128.832,00	322.080,00
	Općina Kloštar Podravski		193.248,00	0,00	128.832,00	322.080,00
7.	JANDRIN GRM	u tijeku izrada dokumentacije	135.420,00	0,00	234.802,00	370.222,00
	Općina Novigrad Podravski		135.420,00	0,00	234.802,00	370.222,00
8.	ŠARIJE	u tijeku izrada dokumentacije	0,00	0,00	46.146,00	46.146,00
	Općina Podravske Sesvete		0,00	0,00	46.146,00	46.146,00
9.	TREMA GMANJE	izrađena dokumentacija	322.397,00	0,00	483.595,00	805.992,00
	Općina Sveti Ivan Žabno		322.397,00	0,00	483.595,00	805.992,00
10.	CRNEC	u tijeku izrada dokumentacije	5.963,00	0,00	27.345,00	33.308,00
	Općina Novo Virje		5.963,00	0,00	27.345,00	33.308,00
11.	HATAČANOVA	u tijeku izrada dokumentacije	2.782,00	0,00	99.169,00	101.951,00
	Općina Virje		2.782,00	0,00	99.169,00	101.951,00
12.	KLEPA	u tijeku izrada dokumentacije	2.972,00	0,00	4.457,00	7.429,00
	Općina Peteranec		2.972,00	0,00	4.457,00	7.429,00
13.	RUDIČEVO	u tijeku izrada dokumentacije	101.970,00	0,00	83.430,00	185.400,00
	Općina Drnje		101.970,00	0,00	83.430,00	185.400,00
14.	TELEŠ	u tijeku izrada dokumentacije	106.700,00	0,00	87.300,00	194.000,00
	Općina Drnje		106.700,00	0,00	87.300,00	194.000,00
15.	LEDINE	u tijeku izrada dokumentacije	225.529,00	0,00	168.434,00	393.963,00
	Općina Đelekovec		225.529,00	0,00	168.434,00	393.963,00
16.	PESKI	u tijeku izrada dokumentacije	18.056,00	0,00	43.812,00	61.868,00
	Općina Kalinovac		18.056,00	0,00	43.812,00	61.868,00
Ukupno			27.385.321,00	417.373,00	37.773.486,00	65.576.180,00

Odlagalište Piškornica se nalazi 7 km sjeverno od grada Koprivnice. Južno od lokacije odlagališta na udaljenosti 2 km nalazi se naselje Koprivnički Ivanec, a zapadno na udaljenosti 900 m naselje Pustakovec. Odlagalište ima lokacijsku, građevinsku i dozvolu za odlaganje komunalnog otpada. Počelo je s organiziranim radom 1982. Otpad se u početku odlagao na površini 10 ha, a danas se odlaže na površini 3,8 ha. Na odlagalište se odvozi otpad iz četiri jedinice lokalne samouprave (Koprivnica, Drnje, Đelekovec, i Koprivnički Bregi) koje imaju 36 631 stanovnika. Odlagalište je sanirano sa nastavkom sanitarnog odlaganja. Također se odvozi i dio otpada iz šest jedinica lokalne samouprave (općine Hlebine, Koprivnički Ivanec, Legrad, Molve, Rasinja i Sokolovac) za koje skupljanje otpada obavlja privatno trgovačko društvo - koncesionar.

Odlagalište Ivančino brdo je udaljeno 5 km od centra grada Križevci. Odlagalište ima lokacijsku, građevinsku i dozvolu za odlaganje komunalnog otpada. Površina odlagališta je 2,6 ha, od čega je površina 1,1 ha sanirana i zatvorena, a otpad se odlaže na proširenom dijelu odlagališta površine 0,8 ha. Na odlagalište se odvozi otpad iz četiri jedinice lokalne samouprave (Križevci, Gornja Rijeka, Kalnik i Sveti Petar Orehovec) koje imaju 28 835 stanovnika. Odlagalište je sanirano sa nastavkom sanitarnog odlaganja.

Odlagalište Peski Đurđevac se nalazi na napuštenom eksploatacijskom polju pijeska, okruženo je šumama i zelenim površinama. Odlagalište ima lokacijsku, građevinsku i dozvolu za odlaganje komunalnog otpada. Odlagalište je počelo s radom 1996. Površina odlagališta je 12 ha. Na odlagalište se odvozi otpad iz dvije jedinice lokalne samouprave (Đurđevac i Kalinovac) koje imaju 9 861 stanovnika. Sanacija odlagališta je u tijeku.

Osam službeno-dogovornih odlagališta Orl, Hintov, Peski Kloštar Podravski, Jandrin grm, Trema Gmanje, Crnec, Hačatanova i Klepa rade na temelju rješenja ili odluke nadležnog tijela te su u sustavu organiziranog odvoza otpada ovlaštenih komunalnih poduzeća ili koncesionara. Odlagališta nemaju lokacijsku i građevinsku dozvolu, osim odlagališta Trema Gmanje. Na navedena odlagališta se odvozi otpad iz osam jedinica lokalne samouprave (Ferdinandovac, Gola, Kloštar Podravski, Novigrad Podravski, Novo Virje, Peteranec, Sveti Ivan Žabno i Virje) koje imaju 24 088 stanovnika. Odlagalište Šarije nije u sustavu organiziranog odvoza otpada. Na navedeno odlagalište otpad odvoze sami stanovnici općine Podravske Sesvete (1 630 stanovnika). Za sanaciju osam odlagališta u tijeku je izrada dokumentacije, za jedno je izrađena, a sufinanciranje zatvaranja i sanacije iz sredstava Europske unije planirano je prijaviti u prvoj fazi.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji, Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prema kojima je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva postojeća odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja regionalnog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.

Na području Koprivničko-križevačke županije postoji više divljih odlagališta otpada, odnosno neuređenih prostora koji nisu predviđeni za odlaganje otpada, a formirali su ih najčešće građani gdje odlažu građevinski i glomazni otpad.

Dio divljih odlagališta je saniran ili je u fazi sanacije. Unatoč tome, još uvijek je znatan broj divljih odlagališta koje je prema planu trebalo sanirati do konca 2011.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima komunalnog otpada na području Koprivničko-križevačke županije po jedinicama lokalne samouprave te utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području
Koprivničko-križevačke županije i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013. (u kn)		
				Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Grad Đurđevac	8	4	0,00	70.993,00	70.993,00
2.	Grad Koprivnica	16	16	0,00	229.124,00	229.124,00
3.	Grad Križevci	4	2	178.174,00	280.342,00	458.516,00
4.	Općina Drnje	4	0	0,00	0,00	0,00
5.	Općina Đelekovec	3	0	0,00	0,00	0,00
6.	Općina Ferdinandovac	0	0	0,00	0,00	0,00
7.	Općina Gola	9	8	0,00	18.490,00	18.490,00
8.	Općina Gornja Rijeka	11	11	1.004.154,00	250.976,00	1.255.130,00
9.	Općina Hlebine	1	1	0,00	20.753,00	20.753,00
10.	Općina Kalinovac	0	0	0,00	0,00	0,00
11.	Općina Kalnik	11	11	53.709,00	102.489,00	156.198,00
12.	Općina Kloštar Podravski	0	0	0,00	0,00	0,00
13.	Općina Koprivnički Bregi	0	0	0,00	0,00	0,00
14.	Općina Koprivnički Ivanec	6	2	213.000,00	325.650,00	538.650,00
15.	Općina Legrad	5	0	0,00	32.917,00	32.917,00
16.	Općina Molve	4	4	0,00	192.398,00	192.398,00
17.	Općina Novigrad Podravski	9	9	0,00	0,00	0,00
18.	Općina Novo Virje	0	0	0,00	0,00	0,00
19.	Općina Peteranec	1	1	0,00	62.218,00	62.218,00
20.	Općina Podravske Sesvete	0	0	0,00	0,00	0,00
21.	Općina Rasinja	8	1	0,00	27.750,00	27.750,00
22.	Općina Sokolovac	10	4	0,00	27.637,00	27.637,00
23.	Općina Sveti Ivan Žabno	4	4	0,00	75.593,00	75.593,00
24.	Općina Sveti Petar Orehovec	1	1	0,00	4.938,00	4.938,00
25.	Općina Virje	2	2	0,00	6.642,00	6.642,00
Ukupno		117	81	1.449.037,00	1.728.910,00	3.177.947,00

U sanaciju divljih odlagališta Fond je do konca 2013. uložio 1.449.037,00 kn, a jedinice lokalne samouprave 1.728.910,00 kn, što ukupno iznosi 3.177.947,00 kn. Od ukupno utrošenih 1.728.910,00 kn, 237.720,00 kn se odnosi na tekuće pomoći županije.

U pojedinim jedinicama lokalne samouprave su organizirane akcije građana na čišćenju manjih divljih odlagališta. Prema podacima gradova i općina, na području Koprivničko-križevačke županije je bilo 117 divljih odlagališta, od čega je sanirano 81, a nesaniranih je 36. Podaci o broju divljih odlagališta kojima raspolažu jedinice lokalne samouprave nisu potpuni i cjeloviti.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Koprivničko-križevačke županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost lokalne i područne (regionalne) samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Koprivničko-križevačke županije ni Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Koprivničko-križevačkoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog računa i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi brigu o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležni odjel u Koprivničko-križevačkoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obavezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliranja prijava, upisivanja ispravnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županijski odjel nadležan za poslove zaštite okoliša (dva zaposlenika Upravnog odjela za prostorno uređenje, gradnju, zaštitu okoliša i prirode) mora provjeriti podatke dostavljene od većeg broja obveznika (oko 300 obveznika). Podaci koje obveznici prijavljuju su često uneseni na pogrešnom obrascu. Podaci o količinama prikupljenog i odloženog otpada su u pojedinim slučajevima nepotpuni i netočni, a ponekad je status otpada pogrešno određen. Pojedini obveznici dostavljaju podatke u papirnatom obliku zbog nesnalaženja u korištenju aplikacije za unos u registar, pa zaposlenici županijskog odjela sami upisuju podatke u registar. Zaposlenici nadležnog županijskog odjela kontaktiraju obveznike putem telefona, pisanim ili elektronskim putem i upozoravaju ih na propuste, međutim pojedini ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih i usmenih zamolbi. Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju predlaže Koprivničko-križevačkoj županiji, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave na području Koprivničko-križevačke županije ne raspolažu cjelovitim podacima o provedenim aktivnosti na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, niti su informacije o gospodarenju otpadom objavljene na mrežnim stranicama jedinica lokalne samouprave. Prema odredbama članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada.

Prema odredbama članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području i o svom trošku, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

Edukacija stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada na području Koprivničko-križevačke županije se provodi djelomično. Većina jedinica lokalne samouprave provodi edukaciju stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada putem komunalnih društava i koncesionara. Komunalna društva i koncesionari-skupljači komunalnog otpada provode edukaciju stanovništva o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja komunalnog otpada objavom na mrežnim stranicama, putem letaka, radio emisijama, radionicama u vrtićima, predavanjima u osnovnim i srednjim školama. Pojedine jedinice lokalne samouprave provode edukaciju stanovništva o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja komunalnog otpada putem lokalnih listova, objavom putem radio stanica te oglasne ploče i letaka. Grad Koprivnica u suradnji s udrugom provodi edukaciju o načinu skupljanja starog papira. U Gradu Križevci, početkom godine, svako domaćinstvo dobiva kalendar odvoza koji sadrži i edukativni dio koji se odnosi na važnost odvojenog prikupljanja komunalnog otpada. Provedene aktivnosti na educiranju stanovništva nisu potpune i cjelovite i ne provode se kontinuirano. Većina jedinica lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama nema informacije o gospodarenju otpadom na svom području. Većina Izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom ne sadrže izobrazno-informativne aktivnosti. Općina Podravske Sesvete nema organiziran odvoz otpada te ne provodi edukaciju stanovništva o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja komunalnog otpada.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Koprivničko-križevačke županije provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom.

U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjericama nacionalne zakonske regulative, propisa Europske unije te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije. Nadležno upravno tijelo u Koprivničko-križevačkoj županiji je Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju, zaštitu okoliša i zaštitu prirode.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni uredi županija su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

Od 24 jedinice lokalne samouprave na području Koprivničko-križevačke županije koje su donijele planove gospodarenja otpadom, godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom sastavljale su 22 jedinice lokalne samouprave. Koprivničko-križevačka županija sastavila je izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2008.-2009., 2010., 2011., 2012. i 2013., koja su dostavljena Agenciji i Ministarstvu.

Izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2013. sastavile su 22 jedinice lokalne samouprave. Do konca ožujka 2014. osam jedinica lokalne samouprave (općine Drnje, Đelekovec, Ferdinandovac, Gola, Novigrad Podravski, Podravske Sesvete, Sveti Petar Orehovec i Virje) dostavilo je izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2013. nadležnom upravnom tijelu županije. Druge jedinice lokalne samouprave koje su sastavile izvješće o provedbi planova gospodarenja otpadom za 2013. (14 jedinica lokalne samouprave), dostavile su izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom nadležnom upravnom tijelu županije u razdoblju od travnja do srpnja 2014. Koprivničko-križevačka županija dostavila je 4. lipnja 2014. Ministarstvu i Agenciji izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2013.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Koprivničko-križevačke županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Koprivničko-križevačke županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Đurđevac	2013.	DA	DA
2.	Grad Koprivnica	-	-	-
3.	Grad Križevci	2013.	DA	DA
4.	Općina Drnje	2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
5.	Općina Đelekovec	2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
6.	Općina Ferdinandovac	2010. i 2013.	DA	DA
7.	Općina Gola	2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
8.	Općina Gornja Rijeka	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
9.	Općina Hlebine	2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
10.	Općina Kalinovac	2011. i 2013.	DA	DA
11.	Općina Kalnik	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
12.	Općina Kloštar Podravski	2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
13.	Općina Koprivnički Bregi	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
14.	Općina Koprivnički Ivanec	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
15.	Općina Legrad	2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
16.	Općina Molve	2013.	DA	DA
17.	Općina Novigrad Podravski	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
18.	Općina Novo Virje	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
19.	Općina Peteranec	2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
20.	Općina Podravske Sesvete	2013.	DA	DA
21.	Općina Rasinja	-	-	-
22.	Općina Sokolovac	-	-	-
23.	Općina Sveti Ivan Žabno	2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
24.	Općina Sveti Petar	2013.	DA	DA
25.	Općina Sveti Petar	2011., 2012. i 2013.	DA	DA

Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom gradova i općina, sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom. Većina izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom gradova i općina ne sadrži financijske i količinske pokazatelje, odnosno nisu iskazane količine nabavljene opreme prema vrsti (kante, kontejneri, komunalna vozila, drugo), iznosi troškova gospodarenja otpadom (troškovi nabave opreme za odvojeno skupljanje komunalnog otpada, troškovi sanacije odlagališta, drugi troškovi) te izvori financiranja, zbog čega je onemogućena usporedba količina i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na planirane količine i troškove gospodarenja otpadom.

Izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom Koprivničko-križevačke županije sadrže podatke o skupljačima komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave i naziv odlagališta na koje odlažu komunalni otpad, podatke o količina otpada po jedinicama lokalne samouprave, podatke o mjerama odvojenog skupljanja komunalnog otpada, podatke o aktivnostima na izgradnji regionalnog centra za gospodarenje otpadom, podatke o jedinicama lokalne samouprave koje su sastavile i dostavile izvješće o provedbi planova gospodarenja otpadom županiji, edukaciju, sažeti prikaz realizacije ciljeva i mjera iz plana gospodarenja otpadom, podatke o broju saniranih divljih odlagališta tijekom godine i ukupan iznos sredstava koji je utrošen, podatke o upravnim nadzorima koje su obavili inspektori zaštite okoliša, podatke o zaključenim ugovorima s Fondom za sufinanciranje sanacije odlagališta komunalnog otpada i isplaćenim sredstvima, podatke o broju ugovorenih drugih projekata koje je sufinancirao Fond i iznose isplaćenih sredstava, podatke o lokacijama građevina za gospodarenje otpadom općina i gradova koje su definirane važećom prostorno planskom dokumentacijom i drugo.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Koprivničko-križevačkoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Koprivničko-križevačkoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Koprivničko-križevačke županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Koprivničko-križevačkoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Koprivničko-križevačke županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Koprivničko-križevačkoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Koprivničko-križevačke županije nije dovoljno učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, a plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Povjeriti obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Koprivničko-križevačkoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

- Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.
- Preispitati iskorištenost kapaciteta predloženih postrojenja za mehaničku i biološku obradu otpada, s obzirom da je količina otpada koja se odlaže na odlagališta s područja četiri županije sjeverozapadne Hrvatske značajno manja od predviđenog kapaciteta postrojenja.
- Zaključiti dodatke Sporazumu o namjeri zabrinjavanja otpada u regionalnom centru za gospodarenje otpadom, kojim će se utvrditi cijena zbrinjavanja otpada te obveze jedinice lokalne samouprave vezano uz izgradnju centra za gospodarenje otpadom, pretovarne stanice, sanaciju i zatvaranje odlagališta nakon što se preciznije utvrde troškovi i izvori financiranja.
- Poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja regionalnog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.
- U suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Koprivničko-križevačke županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava, kako bi informacijski sustav, koji vodi Agencija, bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke što se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i na izgradnju reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.
- Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Također, predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom.

U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

Sastavljati izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom na području gradova i općina na propisan način. U izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Dostavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom Koprivničko-križevačkoj županiji u propisanom roku te izvješća objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Koprivničko-križevačkoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom odnosno smanjila količina otpada na području Koprivničko-križevačke županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Koprivničko-križevačke županije su se očitovale na Nacrt Izvješća o obavljenoj reviziji gospodarenja otpadom na području Koprivničko-križevačke županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih sustav gospodarenja otpadom nije u potpunosti uspostavljen i nije dovoljno učinkovit.

Grad Koprivnica je u očitovanju naveo da je u tijeku izrada Plana gospodarenja otpadom u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, a stručni izrađivač je Zavod za toksikologiju. Općina Rasinja je u očitovanju navela da je Plan gospodarenja otpadom objavila u službenom glasilu u srpnju 2014., da će ga u narednom razdoblju uskladiti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom te da izvješće o provedbi plana nije sastavljano, jer plan nije bio na snazi.

Općina Podravske Sesvete je u očitovanju navela da je pokrenut postupak za sklapanja ugovora o povjeravanju poslova organiziranog skupljanja komunalnog otpada na području općine s komunalnim društvom čiji je općina suvlasnik.

Grad Koprivnica je u očitovanju naveo da su u tijeku pripreme za izradu projektne dokumentacije za izgradnju sortirnice u naselju Herešin za odvojeno prikupljanje otpada na području grada.

Grad Đurđevac je u očitovanju naveo da je u postupku izrada glavnog i izvedenog projekta izgradnje i opremanja reciklažnog dvorišta koje planira izgraditi komunalno poduzeće te će poduzeti mjere za odvojeno prikupljanje papira, metala, stakla, plastike, tekstila, krupnog glomaznog i zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstva putem gradskog komunalnog poduzeća. Općina Peteranec je u očitovanju navela da je u kolovozu 2014. donijela III izmjene prostornog plana radi izgradnje reciklažnog dvorišta na području poslovne zone Danica, koje planira izgraditi trgovačko društvo koje skuplja komuni otpad, a koristit će ga Općina Peteranec i susjedne općine.

Grad Koprivnica je u očitovanju naveo da su rokovi donošenja odluka o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada vezani uz donošenje Uredbe Vlade Republike Hrvatske, koja je u postupku savjetovanja sa zainteresiranom javnošću.

Grad Križevci je u očitovanju naveo da će zaključiti dodatak Sporazumu o namjeri zbrinjavanja otpada u regionalnom centru za gospodarenje otpadom u kojem će utvrditi cijenu zbrinjavanja otpada te obvezu jedinice lokalne samouprave, nakon što prijedlog Sporazuma dođe na razmatranje i usaglašavanje od regionalnog centra za gospodarenje otpadom sjeverozapadnog dijela Hrvatske.

Grad Koprivnica je u očitovanju naveo da je u tijeku sporazumijevanje Grada Koprivnice, Općine Koprivnički Ivanec, komunalnog društva u vlasništvu i Trgovačkog društva „Piškornica“ radi potpisivanja sporazuma o namjeri zbrinjavanja otpada u regionalnom centru za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske.

Općina Sokolovac je u očitovanju navela da su tijekom kolovoza postavljeni kontejneri za tri zelena otoka. Općina Ferdinandovac je u očitovanju navela da su u postupku nabave pojedinačnih kontejnera za uspostavu zelenih otoka na još četiri lokacije, a za povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom treba izgraditi regionalni centar za gospodarenje otpadom. Grad Koprivnica je u očitovanju naveo da je u tijeku postupak javne nabave kanti za skupljanje otpadnog papira, metala, stakla i plastike, koje sufinancira Fond.

Općina Podravske Sesvete je u očitovanju navela da je pokrenut postupak nabave komunalne opreme (koševi, kante i kontejneri za odlaganje komunalnog otpada) koju 40,0 % sufinancira Fond. Općina Peteranec je u očitovanju navela da je uputila zahtjev Fondu za sufinanciranje nabave kontejnera za papir, staklo, tekstil i PVC te kontejnere za otpad na groblju s ciljem izdvajanja biootpada.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin

IZVJEŠĆE O
OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE

Varaždin, listopad 2014

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
- Planovi gospodarenja otpadom	4
- Sustav odvojenog prikupljanja otpada	7
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	14
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	20
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	26
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	28
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	29
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE	33
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	
36	

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin
KLASA: 041-01/13-10/23
URBROJ: 613-07-14-104

Varaždin, 10. listopada 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM
NA PODRUČJU KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Krapinsko-zagorske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 10. listopada 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Krapinsko-zagorske županije (županija, sedam gradova i 25 općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Krapinsko-zagorske županije ima 423 naselja. Površina županije je 1 229 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., Krapinsko-zagorske županije ima 132 892 stanovnika, 42 019 kućanstava i 62 503 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Krapinsko-zagorskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Krapinsko-zagorske županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Krapinsko-zagorske županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva

U fazi planiranja i obavljanja pripremni radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu Fond) te drugi dostupni podaci

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
- analiziran je plan gospodarenja otpadom Krapinsko-zagorske županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Krapinsko-zagorske županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom analizirana su izvješća Agencije i Fonda
- analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- obavljeni su razgovori s odgovornim osobama te pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Krapinsko-zagorskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Krapinsko-zagorske županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Krapinsko-zagorska županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Krapinsko-zagorske županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog prikupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Krapinsko-zagorske županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Krapinsko-zagorske županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Krapinsko-zagorske županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Krapinsko-zagorske županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpad. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvještavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog prikupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština Krapinsko-zagorske županije je u ožujku 2008. donijela Plan gospodarenja otpadom Krapinsko-zagorske županije, za razdoblje od osam godina, odnosno od 2008. do 2015. Navedeni Plan sadrži sve elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu te je objavljen u službenom glasilu 20. ožujka 2008. i dostavljen Agenciji.

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županija više nema obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Planom gospodarenja otpadom Krapinsko-zagorske županije su predviđena financijska sredstva za provedbu svih mjera u gospodarenju otpadom u iznosu 178.044.000,00 kn, od čega za tehničku dokumentaciju i program edukacije 15.000.000,00 kn, pretovarne stanice 19.200.000,00 kn, izdvojeno skupljanje pojedinih komponenti otpada 56.260.000,00 kn i sanaciju odlagališta 87.584.000,00 kn. Iznos ulaganja u Regionalni centar za gospodarenje otpadom nije utvrđen planom gospodarenja otpadom jer u vrijeme donošenja plana nije bio poznat. Planirani izvori financiranja su sredstva Fonda, županijski proračun, gradski i općinski proračuni, sredstva fondova Europske unije, krediti poslovnih banaka te druga sredstva.

Do konca 2010. predviđena je izgradnja četiri objekta za građevinski otpad, 17 rashladnih kontejnera, sanacija i zatvaranje službenih odlagališta i sanacija divljih odlagališta, do konca 2011. izgradnja osam reciklažnih dvorišta i devet mini reciklažnih dvorišta, 300 zelenih otoka i četiri pretovarne stanice, a do konca 2012. izgradnja osam kompostana. Broj zelenih otoka dan je kao preporuka, dok stvarni broj trebaju odrediti jedinice lokalne samouprave prema kriterijima: I. etapa zeleni otok na 750-1 000 stanovnika, a II. etapa zeleni otok na 500 stanovnika.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Krapinsko-zagorske županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Krapinsko-zagorske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Plan gospodarenja otpadom			
		Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Donja Stubica	DA	17. ožujka 2009.	2008.-2016.	DA
2.	Grad Klanjec	DA	17. prosinca 2009.	2009.-2015.	DA
3.	Grad Krapina	DA	28. veljače 2008.	2008.-2015.	DA
4.	Grad Oroslovje	DA	12. veljače 2009.	2008.-2016.	NE
5.	Grad Pregrada	NE	-	-	-
6.	Grad Zabok	DA	4. studenoga 2008.	2008.-2015.	DA
7.	Grad Zlatar	NE	-	-	-
8.	Općina Bedekovčina	NE	-	-	-
9.	Općina Budinščina	NE	-	-	-
10.	Općina Desinić	NE	-	-	-
11.	Općina Đurmanec	DA	6. studeni 2008.	-	DA
12.	Općina Gornja Stubica	DA	27. ožujka 2009.	2008.-2016.	DA
13.	Općina Hrašćina	NE	-	-	-
14.	Općina Hum na Sutli	DA	31. kolovoza 2010.	2010.-2018.	DA
15.	Općina Jesenje	DA	7. kolovoza 2008.	2008.-2015.	DA
16.	Općina Konjščina	DA	2. prosinca 2009.	2009.-2016.	DA
17.	Općina Kraljevec na Sutli	DA	15. travnja 2010.	2010.-2018.	DA
18.	Općina Krapinske Toplice	DA	23. veljače 2010.	2010.-2015.	DA
19.	Općina Kumrovec	DA	9. lipnja 2010.	2010.-2017.	DA
20.	Općina Lohor	NE	-	-	-
21.	Općina Mače	DA	14. rujna 2009.	2008.-2015.	DA
22.	Općina Marija Bistrica	DA	20. ožujka 2009.	2009.-2016.	DA
23.	Općina Mihovljan	NE	-	-	-
24.	Općina Novi Golubovec	NE	-	-	-
25.	Općina Petrovsko	DA	7. studeni 2008.	2008.-2015.	DA
26.	Općina Radoboj	DA	19. rujna 2008.	2008.-2016.	DA
27.	Općina Stubičke Toplice	DA	29. rujna 2008.	2008.-2016.	DA
28.	Općina Sveti Križ Začretje	DA	10. ožujka 2011.	2011.-2015.	DA
29.	Općina Tuhelj	DA	30. ožujka 2010.	2010.-2018.	DA
30.	Općina Veliko Trgovišće	NE	-	-	-
31.	Općina Zagorska Sela	DA	8. lipnja 2010.	2010.-2018.	DA
32.	Općina Zlatar Bistrica	DA	8. lipnja 2010.	2010.-2018.	DA

Plan gospodarenja otpadom su donijele 22 jedinice lokalne samouprave (pet gradova i 17 općina), a deset nije donijelo plan gospodarenja otpadom do konca 2013. (gradovi Pregrada i Zlatar te općine Bedekovčina, Budinščina, Desinić, Hrašćina, Lobar, Mihovljan, Novi Golubovec i Veliko Trgovišće).

Planovi gospodarenja otpadom nisu doneseni u propisanom roku. Općina Đurmanec nije utvrdila razdoblje za koje se plan donosi, a Općina Sveti Križ Začretje je donijela plan gospodarenja otpadom za razdoblje kraće od šest godina. Grad Oroslavje nije objavio plan gospodarenja otpadom u službenom glasilu.

Pojedini planovi gospodarenja otpadom ne sadrže pojedine elemente koji su bili propisani odredbom članka 11. Zakona o otpadu. Plan gospodarenja otpadom Općine Hum na Sutli ne sadrži mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad i redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša i izbor i visinu sredstava za provedbu sanacije.

Općinsko vijeće Općine Lobar donijelo je 20. ožujka 2014. plan gospodarenja otpadom za razdoblje od 2014. do 2019., a prethodna suglasnost upravnog tijela županije nadležnog za poslove zaštite okoliša, na prijedlog plana nije pribavljena.

Prema odredbi članka 11. Zakona o otpadu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave je trebalo donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje od osam godina s propisanim elementima i objaviti ga u službenom glasilu, a prema odredbi članka 100. istog Zakona, trebalo ga je donijeti do 30. prosinca 2005. Prema odredbama članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave treba donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje od šest godina, nakon što na prijedlog plana gospodarenja otpadom ishodi prethodnu suglasnost upravnog tijela županije nadležnog za poslove zaštite okoliša te ga objaviti u službenom glasilu. Navedeni plan treba sadržavati analizu, ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno prikupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, mjere potrebne za ostvarivanje smanjivanja ili nastanka otpad uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada, opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana.

Planovi gospodarenja otpadom pojedinih jedinica lokalne samouprave (gradovi Donja Stubica, Klanjec, Zabok te općine Gornja Stubica, Hum na Sutli, Konjščina, Kraljevec na Sutli, Krapinske Toplice, Kumrovec, Sveti Križ Začretje i Tuhelj) nisu usklađeni s Planom gospodarenja otpadom Krapinsko-zagorske županije u dijelu koji se odnosi na popis opreme i objekata za odvojeno skupljanje otpada (kompostane, reciklažna dvorišta, mini reciklažna dvorišta i rashladni kontejneri) i/ili rokove izvršenja pojedinih mjera.

Navedeno nije bilo u skladu s odredbom članka 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu (Narodne novine 60/08) kojom je propisano da planovi gospodarenja otpadom gradova i općina moraju biti usklađeni sa županijskim planom gospodarenja otpadom.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu, do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, nakon što na prijedlog plana gospodarenja otpadom ishodi prethodnu suglasnost upravnog tijela županije nadležnog za poslove zaštite okoliša. Također, predlaže plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

- Sustav odvojenog prikupljanja otpada

Sve jedinice lokalne samouprave na području Krapinsko-zagorske županije su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada u Gradu Pregradi nisu obuhvaćena kućanstva koja su udaljena od glavnih prometnica, a u općinama Gornja Stubica i Krapinske Toplice nisu obuhvaćeni svi dijelovi naselja zbog nemogućnosti pristupa do objekata. Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada obuhvaćeno je 127 802 stanovnika ili 96,2 % od ukupnog broja stanovnika Krapinsko-zagorske županije.

Poslove skupljanja otpada na području Krapinsko-zagorske županije obavlja pet komunalnih društava (u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave), jedno trgovačko društvo u privatnom vlasništvu (koncesionar) te četiri trgovačka društva (koncesionari) u privatnom vlasništvu registrirana za skupljanje staklene i plastične ambalaže, papirne i kartonske ambalaže, elektroničke opreme te otpadnih baterija i akumulatora. S komunalnim društvima su zaključeni ugovori i sporazumi ili posao obavljaju na temelju odluke, a s koncesionarima su zaključeni ugovori.

Za šest općina poslove skupljanja komunalnog otpada obavlja komunalno društvo (bez ugovora o koncesiji) koje nije u suvlasništvu navedenih općina. Postupak stjecanja suvlasništva u navedenom komunalnom društvu je u tijeku.

Prema odredbi članka 31. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica odnosno udjela, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji.

Odredbom članka 187. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da trgovačka društva, javne ustanove i službe - vlastiti pogoni koji su osnovali jedinice lokalne samouprave i koje su do dana stupanja na snagu navedenog Zakona obavljale komunalnu djelatnost održavanja čistoće, u dijelu koji se odnosi na skupljanje i odvoz komunalnog otpada na određena odlagališta i komunalnu djelatnost odlaganja komunalnog otpada na temelju odredbi Zakona o komunalnom gospodarstvu nastavljaju obavljati te djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu do donošenja odluke o dodjeli obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada iz članka 31. stavak 2., odnosno donošenja odluke o davanju koncesije iz članka 31. stavka 7. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada povjeriti u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

U tablici broj 2 se daju podaci o skupljačima komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	Humkom d.o.o., Hum na Sutli	Općina Hum na Sutli
2.	Komunalac d.o.o., Konjščina	Grad Zlatar, općine Budinščina, Hrašćina, Konjščina, Lobar, Mače, Marija Bistrica, Novi Golubovec i Zlatar Bistrica
3.	Komunalno-Zabok d.o.o., Zabok	Grad Zabok, Općina Bedekovčina
4.	Krakom d.o.o., Krapina	Grad Krapina, općine Đurmanec, Jesenje, Petrovsko i Radoboj
5.	Zelenjak d.o.o., Klanjec	Grad Klanjec, općine Desinić, Kraljevec na Sutli, Kumrovec, Tuhelj i Zagorska Sela
6.	Eko-Flor Plus d.o.o., Gornji Stupnik	Gradovi Donja Stubica, Oroslavje i Pregrada, općine Krapinske Toplice, Stubičke Toplice, Sveti Križ Začretje, Veliko Trgovišće, Gornja Stubica i Mihovljan
7.	Flora VTC d.o.o., Virovitica (električni i elektronički uređaji)	sve jedinice lokalne samouprave
8.	Friš d.o.o., Križevci (otpadne baterije i akumulatori)	sve jedinice lokalne samouprave
9.	Lotus 91 d.o.o., Varaždin (primarna ambalaža pet, staklo, Al/Fe i od ostalih polimernih materijala)	sve jedinice lokalne samouprave
10.	Unija Nova d.o.o., Zagreb (primarna ambalaža pet, staklo, Al/Fe i od ostalih polimernih materijala)	sve jedinice lokalne samouprave

Komunalna društva i koncesionari unose podatke o vrsti i količini otpada u Registar onečišćavanja okoliša, a unesene podatke kontrolira županijski upravni odjel nadležan za poslove zaštite okoliša.

Otpadnu ambalažu, osim komunalnih i trgovačkih društava koja skupljaju i miješani komunalni otpad, skupljaju dva koncesionara. Električne i elektroničke uređaje skuplja jedan koncesionar. Otpad se predaje oporabiteljima u zemlji i inozemstvu.

Otpad koji skupljaju komunalna društva s područja 23 jedinice lokalne samouprave se odlaže na šest službenih odlagališta na području Krapinsko-zagorske županije (Medvedov jarek, Gorjak, Gubaševo, Tugonica, Lesičak i Hum na Sutli).

Komunalni otpad, koji skuplja trgovačko društvo u privatnom vlasništvu-koncesionar, s područja gradova Donja Stubica, Oroslavje i Pregrada te općina Krapinske Toplice, Stubičke Toplice, Sveti Križ Začretje, Veliko Trgovišće, Gornja Stubica i Mihovljan se odvozi na odlagališta u Karlovačkoj županiji (Ilovac), Osječko-baranjskoj županiji (Doroslov i Belišće), Vukovarsko-srijemskoj (Petrovačka dola) i Bjelovarsko-bilogorskoj županiji (Johovača). Isti koncesionar dio otpada iz navedenih jedinica lokalne samouprave odlaže i na odlagalište Gorjak u Krapinsko-zagorskoj županiji. Na odlagalište Gorjak u Krapinsko-zagorskoj županiji odlažu se i male količine komunalnog otpada iz Zagrebačke, Karlovačke i Varaždinske županije.

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Krapinsko-zagorske županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Krapinsko-zagorske županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta
Krapinsko-zagorske županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja) te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Medvedov jarek, Klanjec, Zelenjak d.o.o.	Grad Klanjec, općine Desinić, Kraljevec na Sutli, Kumrovec, Tuhelj i Zagorska Sela	2 409	2 271	2 099
2.	Gorjak, Jesenje, Krakom d.o.o., Krapina	Gradovi Krapina, Donja Stubica, Oroslavje i Pregrada, općine Đurmanec, Jesenje, Petrovsko, Radoboj, Gornja Stubica, Krapinske Toplice, Mihovljan, Stubičke Toplice, Sveti Križ Začretje i Veliko Trgovišće	5 053	6 267	7 296
3.	Gubaševo, Zabok, Komunalno-Zabok d.o.o.	Grad Zabok	3 164	2 920	1 965
4.	Lesičak, Bedekovčina, Komunalno-Zabok d.o.o. Zabok	Općina Bedekovčina	2 019	2 085	1 496
5.	Odlagalište u Hum na Sutli, Humkom d.o.o.	Općina Hum na Sutli	1 596	1 666	1 598
6.	Tugonica, Marija Bistrica, Komunalac d.o.o., Konjščina	Grad Zlatar, općine Budinščina, Hrašćina, Konjščina, Lobar, Mače, Marija Bistrica, Novi Golubovec i Zlatar Bistrica.	4 370	4 469	3 581
Ukupno			18 611	19 678	18 035

Iz tablice je vidljivo da je u 2013. smanjena količina odloženog komunalnog otpada na odlagališta na području Krapinsko-zagorske županije. Količina odloženog komunalnog otpada, koji obuhvaća miješani, biorazgradivi i krupni (glomazni otpad) za 2013. je 18 035 t, što je za 3,1 % manje u odnosu na 2011., odnosno 8,3 % manje u odnosu na 2012.

Odložene količine otpada su manje od procijenjenih u Planu gospodarenja otpadom Krapinsko-zagorske županije (odloženo u 2012. na odlagališta u Krapinsko-zagorskoj županiji 19 678 t uvećano za odložene količine u 2012. u drugim županijama 7 921 t). Prema navedenom Planu, mjere i načini izbjegavanja i smanjenja nastajanja otpada su izbjegavanje otpada u proizvodnji, ponašanje potrošača i edukacija. Količina komunalnog otpada odloženog na odlagalištima se utvrđuje procjenom na temelju nosivosti vozila i broja istovara.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Krapinsko-zagorskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog prikupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Krapinsko-zagorske županije su predviđena financijska sredstva potrebna za uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada u iznosu 56.260.000,00 kn. Odnosi se na izgradnju sedam kompostana u iznosu 17.500.000,00 kn, osam reciklažnih dvorišta u iznosu 14.400.000,00 kn, devet mini reciklažnih dvorišta u iznosu 2.070.000,00 kn, 17 rashladnih kontejnera za otpad životinjskog podrijetla u iznosu 1.190.000,00 kn, četiri objekta za građevinski otpad u iznosu 16.600.000,00 kn te 300 reciklažnih (zelenih) otoka u iznosu 4.500.000,00 kn. Broj zelenih otoka je dan kao preporuka, dok stvarni broj trebaju odrediti jedinice lokalne samouprave svojim planovima gospodarenja otpadom.

Od početka 2008. do dana obavljanja revizije (lipanj 2014.) sustav odvojenog prikupljanja otpada je uspostavljen u većini gradova i općina u dijelu koji se odnosi na odvojeno prikupljanje papira, stakla i plastike te krupnog glomaznog otpada. Otpad se odvojeno prikuplja postavljanjem zelenih otoka (kontejneri za odvojeno prikupljanje papira, plastike i stakla), postavljanjem pojedinačnih kontejnera za skupljanje papira, stakla, metala i tekstila, odvojeno skupljanje papira, plastike tetrapaka, stakla i tekstila na kućnom pragu te odvozom glomaznog otpada. Odvojeno prikupljanje pojedinih vrsta komunalnog otpada na kućnom pragu je osiguralo 27 jedinica lokalne samouprave.

Radi poticanja odvojenog prikupljanja otpada, Fond je s jedinicama lokalne samouprave zaključivao sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera, zelenih otoka te specijalnih komunalnih vozila za odvojeno prikupljanje i odvoz otpada. Omjer sufinanciranja Fonda se kretao od 35,0 % do 80,0 % ugovorene vrijednosti. Do konca 2013. Fond je jedinicama lokalne samouprave Krapinsko-zagorske županije za nabavu kanti i kontejnera doznačio 3.032.488,00 kn, a Krapinsko-zagorska županija je za nabavu zelenih otoka za odvojeno prikupljanje otpada doznačila komunalnim društvima, gradovima i općinama 455.000,00 kn. Za nabavu komunalnih vozila Fond je doznačio jedinicama lokalne samouprave 878.847,00 kn.

Odvojeno prikupljanje krupnog, glomaznog otpada su osigurale sve jedinice lokalne samouprave na način da se skupljanje i odvoz provodi jednom ili dva puta godišnje, odnosno prema pozivu.

Svi gradovi i općine su osigurali odvojeno prikupljanja papira, plastike i stakla postavljanjem zelenih otoka ili pojedinačnih kontejnera za odvojeno prikupljanje papira, stakla, metala i tekstila. Broj zelenih otoka i rokovi uspostave nisu realizirani prema planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave.

Grad Krapina te općine Đurmanec, Jesenje, Radoboj i Petrovsko su osigurali odvojeno prikupljanje, na kućnom pragu, putem dodatne kante papira, tetrapaka i plastike. Grad Zabok i Općina Bedekovčina su osigurali odvojeno prikupljanje, na kućnom pragu, putem dodatne kante plastike i tetrapaka te putem dodatne vreće papira. Stambenim zgradama podijeljeni su kontejneri, zapremine 1 100 litara, za odvajanje otpada. Za zbrinjavanje biorazgradivog komunalnog otpada podijelili su korisnicima, koji to žele, kompostere, da sami proizvode kompost za svoje potrebe. Općina Hum na Sutli je osigurala odvojeno prikupljanje, na kućnom pragu, putem dodatne vreće papira i plastike. Grad Klanjec te općine Desinić, Kraljevec na Sutli, Kumrovec, Tuhelj i Zagorska Sela su osigurali od početka 2014. odvojeno prikupljanje, na kućnom pragu, putem dodatne vreće papira, kartona i plastike. Grad Zlatar te općine Hraščina, Konjščina, Lobor, Mače, Marija Bistrica, Novi Golubovec i Zlatar Bistrica su osigurali od početka 2014. odvojeno prikupljanje, na kućnom pragu, putem dodatne vreće papira.

Općina Konjščina je u razdoblju od 1. siječnja do 30. ožujka 2014. provodila pilot projekt odvojenog prikupljanja na kućnom pragu korisnog otpada (plastična i metalna ambalaža, stakla i tetrapak), mješovitog i biorazgradivog komunalnog otpada. Grad Oroslavje i općine Krapinske Toplice, Stubičke Toplice, Sveti Križ Začretje su osigurali odvojeno prikupljanje, na kućnom pragu, putem dodatne kante papira, plastike, tetrapaka, stakla i tekstila, a Općina Veliko Trgovišće putem dodatne vreće papira.

Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva, odnosno koncesionara na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave, a obračunava se prema broju članova kućanstava, obujmu posude, kontejnera ili vreće te obujmu posude i broju članova kućanstva. Na utvrđenu cijenu utječe je li korisnik stalni stanovnik ili vikendaš. Za pravne osobe se obračunava prema obujmu posude ili površini poslovnog prostora. Komunalni otpad se odvozi jednom tjedno i prema pozivu. Cijena skupljanja i odvoza krupnog (glomaznog) otpada i cijena primarne reciklaže za papir, staklo i tetrapak je uračunana u cijenu redovnog prikupljanja i odvoza komunalnog otpada. Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika. Cijena se obračunava na temelju odluke o javnoj usluzi prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanju biorazgradivog otpada.

Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.) jedna jedinica lokalne samouprave (Općina Budinščina) donijela je odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Poslove prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje papira, metala, stakla, tekstila i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada te prijevoz tog otpada do ovlaštene osobe za obradu tog otpada i druge poslova vezane za postupanje s otpadom navedena jedinica je povjerila komunalnom društvu u suvlasništvu.

Odredbom članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja treba biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (lipanj 2014.) Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada, na području Krapinsko-zagorske županije za 2011. je 11 726 t, za 2012. je 12 960 t, a za 2013. je 12 653 t. Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Krapinsko-zagorske županije tijekom 2013. se povećala za 7,9 % u odnosu na 2011. i smanjila za 2,4 % u odnosu na 2012. Za očekivati je da bi se količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada značajnije smanjivala da su gradovi i općine osigurali odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava (posebne posude) te njegovo kompostiranje.

Gospodarenje biorazgradivim komunalnim otpadom vrlo je važno iz razloga što u komunalnom otpadu on zauzima najveći udjel. Procesom prerade biorazgradivog komunalnog otpada, kompostiranjem, smanjuje se količina komunalnog otpada koju je potrebno odložiti na odlagalište. Dodatna korist takvog sustava jesu velike količine biognojiva koje se proizvedu. Infrastruktura koja bi takav otpad trebala zbrinuti, kompostana, na području Krapinsko-zagorske županije do konca 2013. nije izgrađena, a planirana je izgradnja sedam. Grad Zabok i Općina Bedekovčina za zbrinjavanje biorazgradivog komunalnog otpada podijelili su korisnicima, koji to žele, kompostere, da sami proizvode kompost za svoje potrebe.

Državni ured za predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni (biorazgradivi) otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugi otpad). Do konca 2013. na području Krapinsko-zagorske županije nije izgrađeno nijedno reciklažno dvorište za komunalni ni za građevinski otpad, iako je od 2009. do 2015. planirana izgradnja osam reciklažnih dvorišta za komunalni otpad, četiri objekta za građevinski otpad te devet mini reciklažnih dvorišta.

Odredbama članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je bilo propisano da su gradovi i općine dužni na svojem području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008. te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbama članka 35. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna osigurati na svojem području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem.

Odredbama članka 35. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana. Planirano je da će do konca 2007. sve županije i Grad Zagreb imati donesen plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektnu dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje, osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon te će do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Krapinsko-zagorske županije za razdoblje 2008.-2015. predviđen je regionalni koncept centra za gospodarenje otpadom, prema kojem se planira izgradnja regionalnog centra za gospodarenje otpadom za područje četiri županije sjeverozapadne Hrvatske (Koprivničko-križevačka, Krapinsko-zagorska, Međimurska i Varaždinska županija). Prostornim planom i Izmjenama i dopunama prostornog plana Koprivničko-križevačke županije donesenim 20. srpnja 2001. i 10. srpnja 2007. i Općine Koprivnički Ivanec donesenim 24. kolovoza 2005., 10. kolovoza 2007., 19. ožujka 2009. i 15. srpnja 2011. utvrđena je lokacija regionalnog centra za gospodarenje otpadom na lokalitetu Piškornica u Općini Koprivnički Ivanec. Planirane su dvije pretovarne stanice u Zaboku i Varaždinu.

Ideja za uspostavu regionalnog centra za gospodarenje otpadom sjeverozapadnog dijela Hrvatske nastala je u okviru EU INTERREG III B CANDSES projekta Drava River Basin (Ekološke infrastrukturne mjere u bazenu rijeke Drave). Jedan od ciljeva projekta je bilo ostvarenje modela povezivanja lokalne i područne samouprave na projektima od zajedničkog komunalnog interesa, a kao dio projekta inicirano je osnivanje Javne ustanove za odlaganje komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada sjeverozapadne Hrvatske koju su 2003. osnovale četiri županije sjeverozapadne Hrvatske, 15 gradova i jedna općina iz navedenih županija.

Temeljem izrađene dokumentacije kao najprihvatljivija lokacija za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom sjeverozapadnog dijela Hrvatske određena je lokacija Gunjak u Općini Sveti Ivan Žabno, ali je zbog prostorne neusklađenosti i protivljenja Grada Križevci i ekološke udruge pokrenut postupak traženja druge lokacije te je za izgradnju predložena lokacija postojećeg odlagališta Piškornica u Općini Koprivnički Ivanec.

Javna ustanova za odlaganje komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada sjeverozapadne Hrvatske je potpisala 2008. ugovor s Vladom Republike Hrvatske o korištenju zemljišta u državnom vlasništvu za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom.

Koprivničko-križevačka županija je tijekom 2008. zaključila ugovor s Fondom o financiranju projekata i otkupa zemljišta u vrijednosti 10.000.000,00 kn, od čega 60,0% sufinancira Fond. Za sufinanciranje projekata i otkupa zemljišta Fond je doznačio Koprivničko-križevačkoj županiji 2.305.893,00 kn. Zbog neriješenih imovinsko pravnih odnosa, odnosno pitanja vlasništva nad lokacijom odlagališta Piškornica (spor između Grada Koprivnice i Općine Koprivnički Ivanec), izgradnja regionalnog centra za gospodarenje otpadom se odužila. Projekt je u fazi otkupa zemljišta i pripreme dokumentacije za financiranje iz sredstava Europske unije.

Regionalni centar za gospodarenje otpadom sjeverozapadnog dijela Hrvatske je više međusobno funkcionalno i tehnološki povezanih građevina, a podijeljen je na sljedeće tehničko-tehnološke cjeline: ulazno-izlazna zona, upravna zgrada, zona transportnog centra, zona reciklažnog dvorišta, postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada, zona za odlaganje otpada, zona za prikupljanje i obradu građevinskog otpada, zona za prikupljanje i iskorištavanje odlagališnog plina i zona za prikupljanje i obradu otpadnih voda. Namijenjen je zbrinjavanju miješanog komunalnog i neopasnog proizvodnog otpada s području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske. Predviđena je mehaničko biološka obrada s aerobnom razgradnjom (biosušenjem) te obrada ostatne biorazgradive frakcije u bioreaktorskom odlagalištu, a predviđeni kapacitet postrojenja za mehaničko biološku obradu otpada je 150 000 t. Količina skupljenog otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske u 2012. je iznosila 101 380 t. Za očekivati je da bi se količina otpada u narednim godinama trebala smanjivati kao rezultat novog načina gospodarenja otpadom (primarna selekcija otpada) te je upitna iskorištenost kapaciteta predloženih postrojenja.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati iskorištenost kapaciteta predloženih postrojenja za mehaničku i biološku obradu otpada, s obzirom da je količina otpada koja se odlaze na odlagališta s područja četiri županije sjeverozapadne Hrvatske značajno manja od predviđenog kapaciteta postrojenja.

Radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske, Koprivničko-križevačka, Krapinsko-zagorska, Međimurska i Varaždinska županija te Općina Koprivnički Ivanec osnovale su, u ožujku 2009., trgovačko društvo Piškornica d.o.o. regionalni centar za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske (dalje u tekstu: Društvo), sa sjedištem u Koprivničkom Ivancu. Temeljni kapital Društva nakon povećanja iznosi 2.840.000,00 kn (440.000,00 kn osnivački kapital i 2.400.000,00 povećanje), od čega svaka županija ima udjel 22,5 % (639.000,00 kn) i Općina Koprivnički Ivanec 10,0 % (284.000,00 kn). Poslovanje Društva financiraju osnivači. Ostvareni prihodi za 2013. iznose 1.357.115,00 kn, rashodi 1.279.800,00 kn te dobit prije oporezivanja 77.315,00 kn. Nakon osnivanja Društva aktivnosti Javne ustanove za odlaganje komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada sjeverozapadne Hrvatske su stavljene u mirovanje, pokrenut stečajni postupak i početkom 2014. je brisana iz sudskog registra.

Prema podacima iz bilance, vrijednost dugotrajne imovine Društva koncem 2013. iznosi 4.201.912,00 kn, a odnosi se na projektnu dokumentaciju za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom 3.058.896,00 kn, zemljišta za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom 1.108.808,00 kn, transportna sredstva 25.676,00 kn i drugo u iznosu 8.532,00 kn. Izvori financiranja su sredstva Fonda (doznačena Koprivničko-križevačkoj županiji) i sredstva osnivača.

U razdoblju od 2009. do 2012. Koprivničko-križevačka županija otkupila je zemljište koje se nalazi u okviru regionalnog centra za gospodarenje otpadom u vrijednosti 1.733.116,00 kn (financirano iz sredstava Fonda, Koprivničko-križevačke, Krapinsko-zagorske, Varaždinske i Međimurske županije te Općine Koprivnički Ivanec), od čega je zemljište u vrijednosti 925.382,00 kn darovano 2010. Društvu, a zemljište u vrijednosti 807.734,00 kn evidentirano je u poslovnim knjigama Koprivničko-križevačke županije.

Rashodi Krapinsko-zagorske županije za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom i sufinanciranje rada Društva i Javne ustanove za odlaganje komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada su izvršeni u iznosu 1.789.182,00 kn (sufinanciranje Javne ustanove za odlaganje komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada sjeverozapadne Hrvatske 247.567,00 kn, osnivački udjel u trgovačkom društvu Piškornica 639.000,00 kn, sufinanciranje kupnje zemljišta 154.872,00 kn te sufinanciranje rashoda Društva u iznosu 747.743,00 kn).

Sporazum o namjeri zbrinjavanja otpada u regionalnom centru za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske potpisalo je 108 jedinica lokalne samouprave iz četiri županije sjeverozapadne Hrvatske. Dvije jedinice lokalne samouprave iz Koprivničko-križevačke županije nisu potpisale sporazum do dana obavljanja revizije (lipanj 2014.) Sporazumom o namjeri zbrinjavanja otpada je određena suradnja u poslovima postupanja s komunalnim i neopasnim proizvodnim otpadom. Također je određeno da će se sve pojedinosti oko cijene odlaganja, vremena i načina preuzimanja otpada, jamstvo i druge pojedinosti odrediti dodatkom Sporazumu, a za predani otpad plaćat će se naknada Društvu koja obuhvaća troškove transporta od pretovarnih stanica do regionalnog centra za gospodarenje otpadom, obradu otpada i odlaganje ostatnog dijela otpada.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti dodatke Sporazumu o namjeri zbrinjavanja otpada u regionalnom centru za gospodarenje otpadom kojim će se utvrditi cijena zbrinjavanja otpada te obveze jedinica lokalne samouprave vezano uz izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom, pretovarne stanice, sanaciju i zatvaranje odlagališta nakon što se preciznije utvrde troškovi projekta i izvori financiranja.

Prema lokacijskog dozvoli iz studenoga 2013. planirana je izgradnja regionalnog centra za gospodarenje otpadom u deset faza, kojima prethodi nulta faza koja obuhvaća izgradnju pristupne ceste duljine 2 546 m. U prvoj fazi planirana je izgradnja ograde oko centra i ulaznih vrata, svih unutrašnjih prometnica i prometno-manipulativnih površina, vage s mjeriteljskim kućicama, reciklažnog dvorišta s pratećim sadržajima i infrastrukturu, transportnog centra i centra za servis i održavanje, prostora za obradu građevinskog otpada s pratećim sadržajem i infrastrukturu, upravne zgrade s pratećim sadržajem i infrastrukturu, sabirnih bazena za oborinske vode s crpnom stanicom, infrastrukture centra (vodovod, hidrantska mreža, elektro mreža, vanjska rasvjeta i hortikulturno uređenje na području obuhvaćeno ovom fazom). Drugom fazom je planirana izgradnja postrojenja za mehaničko biološku obradu otpada s pratećim sadržajima i infrastrukturu, diesel agregata za električnu energiju, trafostanice i biofiltra. Nadalje, planirani su radovi na iskopu starog otpada kojim je onečišćena površina i izgradnja odlagališta neopasnog otpada (proizvodnog/inertnog otpada), izgradnja odlagališta za odlaganje metanogene frakcije, izgradnja postrojenja za obradu otpadnih voda s pratećim sadržajima i infrastrukturu i spremnika za obrađene otpadne vode, izgradnja bioplinskog postrojenja s bakljom i infrastrukturu, zatvaranje postojećeg odlagališta u sanaciji te uređenje i spajanje novog dijela odlagališta neopasnog otpada sa zatvorenim i saniranim starim odlagalištem. Posljednjom fazom je planirano zatvaranje i postavljanje završnog brtvenog sloja na sva odlagališta unutar regionalnog centra za gospodarenje otpadom.

Do konca 2013. izrađena je sljedeća projektna i studijska dokumentacija za regionalni centar za gospodarenje otpadom: Elaborat o količinama i vrstama otpada koji se stvaraju na području četiri županije, Elaborat o procjeni početnog stanja kakvoća voda na odlagalištu komunalnog otpada Piškornica, Posebna geodetska podloga, Elaborati o procjeni vrijednosti nekretnina, Elaborat postojeće infrastrukture na lokaciji Piškornica, Arhitektonsko građevinsko idejno rješenje, Tehničko-tehnološko rješenje regionalnog centra za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske s osnovnom shemom i tehnološkom opisom, Geotehnički elaborat s geotehničkim istražnim radovima na lokaciji regionalnog centra za gospodarenje otpadom, Studija utjecaja na okoliš, Elaborat o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša i Idejni projekt.

Ishođeno je Rješenje o prihvatljivosti zahvata na okoliš 29. travnja 2011., Rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša i Lokacijska dozvola za zahvat u prostoru za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom Piškornica 28. studenoga 2013.

U rujnu 2012., četiri županije sjeverozapadne Hrvatske i Fond zaključili su Sporazum o ulaganju sredstava Fonda u pripremu i provedbu projekta izgradnje Regionalnog centra za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske za prijavu na sufinanciranje sredstvima Europske unije, izgradnje pretovarnih stanica i sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske. Sporazumom je određeno da su navedene četiri županije i Društvo nadležni za koordinaciju svih aktivnosti vezanih za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom, izgradnju pretovarnih stanica, osiguranje zemljišta za provedbu projekta, ishođenje potrebnih dozvola, sklapanje sporazuma o preuzimanju otpada sa svim gradovima i općinama na području četiri županije te sanaciju i postupno zatvaranje odlagališta komunalnog otpada do izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom.

Prema Sporazumu, Fond će osigurati financijska sredstva u 100,0 %-tnom iznosu za preostale istražne radove i izradu projektno-tehničke dokumentacije za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom, pretovarne stanice te sanaciju i postupno zatvaranje odlagališta koja se prijavljuju na sufinanciranje iz sredstava Europske unije na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske, što uključuje i troškove pripreme projektne aplikacije za prijavu projekta na sufinanciranje sredstvima Europske unije.

Sporazumom je također određeno, da Fond sudjeluje u sufinanciranju sanacije 39 odlagališta komunalnog otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske, da je 30 odlagališta komunalnog otpada na području sjeverozapadne Hrvatske u fazi izrade projektno tehničke dokumentacije, a ista će zbog nedostatnih financijskih sredstava jedinica lokalne samouprave i neriješenih imovinsko pravnih odnosa, biti predložena za sufinanciranje sredstvima Europske unije u prvoj fazi. Preostalih devet odlagališta, koja su u postupku izvođenja radova sanacije s nastavkom sanitarnog odlaganja, predviđeno je zatvoriti najkasnije do izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom i predložiti na sufinanciranje sredstvima Europske unije u drugoj fazi.

Društvo i Fond su zaključili u prosincu 2013. Sporazum o ulaganju sredstava Fonda u pripremu i provedbu projekta izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom za prijavu na sufinanciranje sredstvima Europske unije, izgradnje pretovarnih stanica i sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske. Sporazum je stupio na snagu u siječnju 2014. kada ga je prihvatila Skupština i Nadzorni odbor Društva.

Predmet sporazuma je uspostavljanje okvira poslovne suradnje između Fonda i Društva s ciljem pripreme i provedbe projekta izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom za prijavu na sufinanciranje sredstvima Europske unije, projekta izgradnje pretovarnih stanica u Zaboku i Varaždinu i projekta sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske.

Prema sporazumu, Društvo je odgovorno za sve aktivnosti vezane za pripremu i provedbu projekta izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom za prijavu na sufinanciranje sredstvima Europske unije, izgradnju ostalih građevina za gospodarenje otpadom (dvije pretovarne stanice) u cilju uspostave sustava za gospodarenje otpadom na predmetnom području. Također je odgovorno za provedbu projekta sanacije odlagališta otpada na području četiri županije, za i u ime jedinica lokalne samouprave.

Sporazumom je utvrđeno da će Fond odobriti beskamatni zajam za rješavanje imovinsko pravnih odnosa nužnih za realizaciju Projekta regionalnog centra za gospodarenje otpadom i dviju pretovarnih stanica, u Zaboku i Varaždinu. Nadalje je utvrđeno da će sredstvima kapitalne pomoći financirati izradu preostale projektne tehničke dokumentacije i istražne radove na lokaciji Piškornica kao i pripremu aplikacije za sufinanciranje projekta sredstvima Europske unije te osigurati financijska sredstva za potrebe realizacije predmetnog projekta. Sredstvima kapitalne pomoći Fond će financirati izradu projektne tehničke dokumentacije i drugih pripremnih aktivnosti u cilju izgradnje pretovarnih stanica te sufinancirati 80,0 % opravdanih troškova ukupne vrijednosti investicije za građenje pretovarnih stanica.

Prema Sporazumu Fond se obvezuje osigurati financijska sredstva za potrebe realizacije projekta sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske te će financirati iste do odgovarajućeg postotka ovisno o fazama prijave tih projekata na sufinanciranje iz sredstava Europske unije. Fond će s osnova do sada preuzetih obveza sanacije odlagališta otpada na području sjeverozapadne Hrvatske, sufinancirati opravdane troškove programa sanacije, pod uvjetom da su isti nastali, odnosno da su ih korisnici sredstava Fonda (županije, gradovi i općine) ugovorili do trenutka sklapanja ovog sporazuma. Također, određeno je da se nakon sklapanja novih ugovora o financiranju kojima će se urediti međusobni odnosi vezani za izradu daljnje projektne dokumentacije potrebne za sanaciju i prijavu projekta sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske na sufinanciranje sredstvima Europske unije, Fond sporazumno raskinuti ugovore s korisnicima (županije, gradovi i općine). Za provedbu Sporazuma, Fond će zaključiti pojedinačne ugovore s Društvom, kojima će se definirati uvjeti financiranja.

Početkom 2014. Društvo i Fond su zaključili ugovor u iznosu 214.700,00 kn za financiranje izrade projektne i studijske dokumentacije izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom potrebne za prijavu projekta na sufinanciranje sredstvima Europske unije. Za financiranje izrade preostale projektne tehničke dokumentacije za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području sjeverozapadne Hrvatske radi prijave na sufinanciranje sredstvima Europske unije zaključen je u ožujku 2014. ugovor u iznosu 3.470.000,00 kn između Fonda i Društva. Ugovor obuhvaća financiranje izrade projektne dokumentacije za pretovarne stanice i regionalni centar za gospodarenje otpadom, izradu natječajne dokumentacije i ugovornih dokumenata, izradu Studije izvedivosti i Aplikacije za sufinanciranje iz sredstava Europske unije.

Ugovor o beskamatnom zajmu u iznosu 3.029.595,00 kn, za otkup zemljišta u okviru regionalnog centra za gospodarenje otpadom i pretovarne stanice sa ciljem konačnog rješavanja imovinsko pravnih odnosa, zaključen je u lipnju 2014. između Fonda i Društva.

Izgradnja Regionalnog centra za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske uvrštena je u lipnju 2014., odlukom Vlade Republike Hrvatske, na listu strateških projekata, što bi trebalo ubrzati rješavanje imovinsko pravnih odnosa. Procijenjena vrijednost projekta u skladu s izrađenom dokumentacijom je 760.000.000,00 kn. Prema obrazloženju, uz Odluku Vlade Republike Hrvatske, studija izvedivosti iz 2010. na temelju koje je procijenjena vrijednost investicije, nije postigla potrebnu kvalitetu, radi čega je u tijeku javna nabava za Studiju izvedivosti. Nova studija izvedivosti bi trebala sadržavati precizniji iznos procijenjene vrijednosti projekta. Ukoliko nova studija izvedivosti utvrdi da su neka tehnološka rješenja bolja od dosad izrađenih trebat će se provesti postupak izmjene lokacijske dozvole. Stvarna vrijednost projekta biti će poznata nakon provođenja natječaja, koji je prema obrascima planirano objaviti u listopadu 2014., potpisivanje ugovora planirano je u ožujku 2015., a izgradnja regionalnog centra za gospodarenje otpadom planirana je do listopada 2017. uz dvogodišnji garancijski period (do listopada 2019.). Osnovana je radna skupina koja treba tromjesečno izvještavati Vladu Republike Hrvatske o napretku pripreme i provedbe projekta u odnosu na rokove utvrđene u obrascima.

Prema obrazloženju, uz Odluku Vlade Republike Hrvatske, Projekt regionalnog centra za gospodarenje otpadom obuhvaća izgradnju centra za gospodarenje otpadom i dvije pretovarne stanice uz izgradnju prateće infrastrukture (pristupna prometnica, komunalna infrastruktura u centru i pretovarnim stanicama i drugo). Centar i pretovarne stanice će se sufinancirati sredstvima Europske unije kroz programsko razdoblje 2014.-2020., za što Europska unija osigurava 85,0 % ukupno prihvatljivih troškova dok se preostala sredstva osiguravaju lokalno i nacionalno. Za financiranje prateće infrastrukture sredstva se trebaju osigurati na lokalnoj i regionalnoj razini.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenjem otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta. Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i regionalne samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Skupljeni otpad s područja 23 jedinice lokalne samouprave se odlaže na šest službenih odlagališta na području Krapinsko-zagorske županije (Gorjak, Gubaševo, Lesičak, Medvedov jarek, Odlagalište Hum na Sutli i Tugonica). Gradovi Donja Stubica, Oroslavje i Pregrada te općine Gornja Stubica, Krapinske Toplice, Mihovljan, Stubičke Toplice, Sveti Križ Začretje i Veliko Trgovišće odlažu otpad na odlagališta u Krapinsko-zagorskoj županiji, Bjelovarsko-bilogorskoj, Osječko-baranjskoj i Vukovarsko-srijemskoj županiji.

Na području Krapinsko-zagorske županije je osam odlagališta komunalnog otpada, od čega su dva odlagališta (Pustodol Začretnski i Kaniža) zatvorena, a na šest odlagališta se odlaže komunalni otpad. Postupak sanacije u tijeku je na odlagalištima Gorjak, Medvedov jarek, Tugonica i Gubaševo, a izrada dokumentacije za sanaciju odlagališta Lesičak, Odlagalište Hum na Sutli i zatvoreno odlagalište Kaniža. Sanacija je završena na zatvorenom odlagalištu Pustodol Začretnski u Općini Sveti Križ Začretje.

Prema planu gospodarenja otpadom Krapinsko-zagorske županije rad službenih odlagališta planiran je do 2010., odnosno ista treba zadržati u funkciji do izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom. Odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj je zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018. Za sanaciju odlagališta Fond je u razdoblju od 2004. do 2013. isplatio sredstva u iznosu 7.605.854,00 kn, jedinice lokalne samouprave 5.424.114,00 kn, odnosno ukupno 13.029.968,00 kn.

Za sanaciju zatvorenog i saniranog odlagališta komunalnog otpada Pustodol Začretnski, Fond je u razdoblju od 2005. do 2011. isplatio sredstva u iznosu 959.264,00 kn, a Općina Sveti Križ Začretje 1.276.911,00 kn ili ukupno 2.236.175,00 kn.

U tablici broj 4 se daju podaci o stanju sanacije službenih odlagališta komunalnog otpada na području Krapinsko-zagorske županije, po gradovima i općinama, utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 4

Podaci o stanju sanacije službenih odlagališta komunalnog otpada na području
Krapinsko-zagorske županije do konca 2013.

u kn

Redni broj	Odlagalište/ jedinica lokalne (regionalne) samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.		
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne i regionalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6
1.	GORJAK	u tijeku	3.029.258,00	2.019.505,00	5.048.763,00
	Krapinsko-zagorska županija		3.029.258,00	626.047,00	3.655.305,00
	Grad Krapina		0,00	791.480,00	791.480,00
	Općina Đurmanec		0,00	273.895,00	273.895,00
	Općina Jesenje		0,00	106.310,00	106.310,00
	Općina Petrovsko		0,00	70.000,00	70.000,00
	Općina Radoboj		0,00	151.773,00	151.773,00
2.	GUBAŠEVO	u tijeku	661.156,00	991.735,00	1.652.891,00
	Grad Zabok		661.156,00	991.735,00	1.652.891,00
3.	KAN IŽA	u postupku izrade dokumentacije	41.820,00	62.730,00	104.550,00
	Grad Oroslavje		41.820,00	62.730,00	104.550,00
4.	LESIČAK	u postupku izrade dokumentacije	379.091,00	511.026,00	890.117,00
	Općina Bedekovčina		379.091,00	511.026,00	890.117,00
5.	MEDVEDOV JAREK	u tijeku	2.208.578,00	779.216,00	2.987.794,00
	Krapinsko-zagorska županija		2.208.578,00	656.256,00	2.864.834,00
	Grad Klanjec		0,00	33.039,00	33.039,00
	Općina Desinić		0,00	17.000,00	17.000,00
	Općina Kraljevec na Sutli		0,00	11.454,00	11.454,00
	Općina Kumrovec		0,00	19.636,00	19.636,00
	Općina Tuhelj		0,00	24.396,00	24.396,00
	Općina Zagorska Sela		0,00	9.020,00	9.020,00
	Općina Veliko Trgovišće		0,00	8.415,00	8.415,00
6.	ODLAGALIŠTE HUM NA SUTLI	u postupku izrade dokumentacije	204.472,00	338.916,00	543.388,00
	Općina Hum na Sutli		204.472,00	338.916,00	543.388,00
7.	TUGONICA	u tijeku	1.081.479,00	720.986,00	1.802.465,00
	Krapinsko-zagorska županija		1.081.479,00	309.716,00	1.391.195,00
	Općina Budinščina		0,00	52.363,00	52.363,00
	Općina Hrašćina		0,00	202.741,00	202.741,00
	Općina Konjščina		0,00	58.220,00	58.220,00
	Općina Lobar		0,00	10.000,00	10.000,00
	Općina Mače		0,00	20.000,00	20.000,00
	Općina Marija Bistrica		0,00	10.000,00	10.000,00
	Općina Novi Golubovec		0,00	52.746,00	52.746,00
	Općina Zlatar Bistrica		0,00	5.200,00	5.200,00
Ukupno			7.605.854,00	5.424.114,00	13.029.968,00

Odlagalište Gorjak nalazi se u šumskom brdovitom predjelu na sjevernoj strani Strahinjčice, sjeveroistočno od grada Krapine na udaljenosti oko 12 km, na cesti Krapina-Gornje Jesenje-deponij. Okoliš odlagališta čine šuma, kamenolom i vodocrpilište na udaljenosti od 1 km. Lokacija odlagališta je predviđena prostornim planom. Odlagalište ima lokacijsku dozvolu, rješenje nadležnog Ministarstva za odobrenje zahvata i dozvolu za odlaganje komunalnog otpada. Otpad se odlaže od 1976. Površina odlagališta je 20 000 m². Na odlagalište se odvozi otpad iz pet jedinica lokalne samouprave (Krapina, Đurmanec, Jesenje, Petrovsko i Radoboj) koje imaju 24 318 stanovnika te dio otpada iz jedinica lokalne samouprave Karlovačke, Varaždinske i Zagrebačke županije. Također se odvozi i dio otpada iz devet jedinica lokalne samouprave Krapinsko-zagorske županije za koje poslove skupljanja otpada obavlja trgovačko društvo-koncesionar. Odlagalište je planirano zadržati u funkciji do izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom. U tijeku je izvođenje radova sanacije s nastavkom sanitarnog odlaganja, a sufinanciranje zatvaranja i sanacije iz sredstava Europske unije planirano je prijaviti u drugoj fazi.

Odlagalište Gubaševo se nalazi južno od grada Zaboka, a 30 m zapadno od rijeke Krapine. Udaljenost do najbližeg naselja Gredice je cca 800 m. Lokacija je predviđena prostornim planom i izrađena je tehnička dokumentacija sanacije i proširenja odlagališta. Odlagalište ima lokacijsku, građevinsku i dozvolu za odlaganje komunalnog otpada. Početak odlaganja je 1996. Površina odlagališta je 12 984 m². Na odlagalište se odvozi otpad s područja grada Zaboka koji ima 8 994 stanovnika. Sanacija odlagališta je u tijeku, a sufinanciranje zatvaranja i sanacije iz sredstava Europske unije planirano je prijaviti u prvoj fazi.

Odlagalište Lesičak se nalazi 1 000 m jugoistočno od naselja Bedekovčina te 110 m istočno od rijeke Krapine. Lokacija je predviđena prostornim planom. Početak odlaganja je 1996. Površina odlagališta je 17 742 m². Na odlagalište se odvozi otpad s područja općine Bedekovčina koja ima 8 041 stanovnika. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje komunalnog otpada. U tijeku je izrada dokumentacije za sanaciju, a sufinanciranje zatvaranja i sanacije iz sredstava Europske unije planirano je prijaviti u prvoj fazi.

Odlagalište Medvedov jarek se nalazi u šumskom predjelu, istočno od grada Klanjca. Udaljenost do najbližeg naselja je 500 m. Lokacija je određeno prostornim planom. Odlagalište ima lokacijsku, građevinsku i dozvolu za odlaganje komunalnog otpada. Početak odlaganja je 1985. Površina odlagališta je 14 000 m². Na odlagalište se odvozi otpad iz šest jedinica lokalne samouprave (Klanjec, Desinić, Kraljevec na Sutli, Kumrovec, Tuhelj i Zagorska Sela) koje imaju 12 263 stanovnika. Odlagalište je planirano zadržati u funkciji do izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom. U tijeku je izvođenja radova sanacije sa nastavkom sanitarnog odlaganja, a sufinanciranje zatvaranja i sanacije iz sredstava Europske unije planirano je prijaviti u drugoj fazi.

Odlagalište Hum na Sutli se nalazi 400 m istočno od naselja Leskov grm te 300-500 m jugoistočno od tvornice Vetropak-Straža. Okoliš odlagalište čine šuma i na udaljenosti je 500 m od rijeke Sutle. Lokacija odlagališta određena je prostornim planom. Odlagalište ima lokacijsku i dozvolu za odlaganje komunalnog otpada. Početak odlaganja je 1997. Površina odlagališta je 7 200 m². Na odlagalište se dovozi otpad s područja općine Hum na Sutli koja ima 5 060 stanovnika. U tijeku je izrada dokumentacije za sanaciju, a sufinanciranje zatvaranja i sanacije iz sredstava Europske unije planirano je prijaviti u prvoj fazi.

Odlagalište Tugonica se nalazi 900 m od regionalne ceste Marija Bistrica-Zlutar Bistrica, cca 300 m od zaseoka Habazini i Gornja Rugonica, 1 200 m sjeverozapadno od naselja Zlutar Bistrica, 30-50 m od rijeke Krapina i 100 m od prirodnog jezera. Odlagalište ima lokacijsku, građevinsku i dozvolu za odlaganje komunalnog otpada. Početak odlaganja je 1982. Na odlagalište se odvozi otpad iz devet jedinica lokalne samouprave (Zlutar, Budinščina, Hrašćina, Konjščina, Lobor, Mače, Marija Bistrica, Novi Golubovec i Zlutar Bistrica) koje imaju 29 300 stanovnika. Odlagalište je planirano zadržati u funkciji do izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom. U tijeku je izvođenje radova sanacije s nastavkom sanitarnog odlaganja, a sufinanciranje zatvaranja i sanacije iz sredstava Europske unije planirano je prijaviti u drugoj fazi.

Za sufinanciranje sanacije tri odlagališta komunalnog otpada (Gorjak, Medvedov jarek i Tugonica) Krapinsko-zagorska županija je zaključila s Fondom ugovore i dodatke ugovorima u vrijednosti 36.790.244,00 kn od čega Fond sufinancira 23.626.900,00 kn (Medvedov jarek 73,92%, Gorjak i Tugonica 60,0%). Preostali iznos 13.163.344,00 kn sufinancira Županija 2.277.621,00 kn, jedinice lokalne samouprave 8.885.723,00 kn i komunalno društvo (Medvedov jarek) 2.000.000,00 kn.

Ugovorom i dodacima ugovoru o osiguranju i korištenju sredstava Županije i jedinica lokalne samouprave za neposredno sufinanciranje i sudjelovanje u realizaciji programa sanacije odlagališta zaključenim između jedinica lokalne samouprave koje odlažu otpad, Županije i komunalnih društava (izvoditelja radova) određeno je da jedinice lokalne samouprave osiguravaju sredstva razmjerno broju stanovnika i količini otpada odnosno razmjerno učešću pripadajućih površina pravnih i fizičkih osoba. Plaćanje jedinica lokalne samouprave je ugovoreno u obročnim iznosima do konca 2011., bez obzira na vrijednost izvedenih radova. Plaćanje izvoditeljima radova je ugovoreno prema vrijednosti izvedenih radova (privremene situacije odobrene od ovlaštene osobe), najviše do iznosa određenih ugovorom za obračunsko razdoblje.

Za sanaciji odlagališta komunalnog otpada (Gorjak, Medvedov jarek i Tugonica) Županija je zaključila ugovor i dodatke ugovoru s komunalnim društvom. Dodacima ugovorima rokovi izvođenja radova produženi do konca 2018.

Komunalna društva su do konca 2013. obračunala sanaciju tri odlagališta komunalnog otpada u iznosu 9.839.022,00 kn (Gorjak 5.048.763,00 kn, Medvedov jarek 2.987.794,00 kn i Tugonica 1.802.465,00 kn) od čega Fonda sufinancira 6.319.315,00 kn, jedinice lokalne samouprave 2.304.636,00 kn, Županija 679.360,00 kn i komunalno društvo 535.711,00 kn.

Od utvrđene obveze 2.304.636,00 kn, jedinice lokalne samouprave su uplatile 1.687.360,00 kn te obveze za uplatu koncem 2013. iznose 617.276,00 kn. Pet jedinica lokalne samouprave (Općina Hrašćina 179.454,00 kn, Općina Novi Golubovec 38.651,00 kn, Općina Budinščina 10.077,00 kn, Općina Veliko Trgovišće 6.160,00 kn i Općina Jesenje 5.986,00 kn) uplatilo je ukupno 240.328,00 kn više od vrijednosti utvrđene prema obračunu sanacije komunalnih društava i učešću pojedine jedinice lokalne samouprave, te ukupna uplata jedinica lokalne samouprave iznosi 1.927.688,00 kn.

Koncem 2013. iskazana su u poslovnim knjigama Županije potraživanja od jedinica lokalne samouprave za sanaciju odlagališta komunalnog otpada, prema ugovorenim radovima, u iznosu 7.142.801,00 kn, a prema obračunanu sanacije komunalnih društava i učešću pojedine jedinice lokalne samouprave potraživanja od jedinica lokalne samouprave, umanjeno za uplate, iznose 617.276,00 kn ili 6.525.525,00 kn manje.

S obzirom da je Ugovorom i dodacima ugovoru zaključenim između jedinica lokalne samouprave, Županije i komunalnih društava, plaćanje komunalnim društvima ugovoreno prema vrijednosti izvedenih radova (privremene situacije odobrene od ovlaštene osobe), a najviše do iznosa određenih ugovorom za obračunsko razdoblje, da je s jedinicama lokalne samouprave ugovoreno obročno plaćanje do konca 2011. bez obzira na vrijednost izvedenih radova, da je rok izvođenja radova produžen do konca 2018., treba urediti međusobne odnose između jedinica lokalne samouprave i županije.

Državni ured za reviziju predlaže Županiji s jedinicama lokalne samouprave ugovoriti plaćanje prema obračunanim radovima na sanaciji odlagališta, najviše do iznosa utvrđenog ugovorom. Također predlaže u poslovnim knjigama Županije evidentirati potraživanja od jedinica lokalne samouprave, bilančno, obračunana prema obračunanim radovima na sanaciji i učešću pojedine jedinice lokalne samouprave umanjeno za uplate, a izvanbilančno prema ugovorenim radovima. Predlaže vratiti više uplaćena sredstva općinama.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji, Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom te je propisano da je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018.

Prema Sporazumu iz prosinca 2013., zaključenog između Fonda i Društva, koji je stupio na snagu u siječnju 2014., Društvo je odgovorno za provedbu projekta sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske, za i u ime jedinica lokalne samouprave. Sporazumom je određeno da će Fond sporazumno raskinuti ugovore s korisnicima (županije, gradovi i općine) nakon sklapanja novih ugovora o financiranju kojima će se urediti međusobni odnosi vezani za izradu daljnje projektne dokumentacije potrebne za sanaciju i prijavu projekta sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske na sufinanciranje sredstvima Europske unije. U fazi izrade projektno tehničke dokumentacije je 30 odlagališta komunalnog otpada, a ista će zbog nedostatnih financijskih sredstava jedinica lokalne samouprave i neriješenih imovinsko pravnih odnosa, biti predložena na sufinanciranje sredstvima Europske unije u prvoj fazi, dok je preostalih devet odlagališta, koja su u postupku izvođenja radova sanacije s nastavkom sanitarnog odlaganja, biti predložena na sufinanciranje sredstvima Europske unije, u drugoj fazi. U prvoj fazi je predviđeno predložiti na sufinanciranje sredstvima Europske unije sanaciju četiri odlagališta u Krapinsko-zagorskoj županiji (Lesičak, Gubaševo, Kaniža i Hum na Sutli), a u drugoj fazi tri odlagališta (Gorjak, Medvedov jarek i Tugonica).

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja regionalnog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.

Na području Krapinsko-zagorske županije postoji više divljih odlagališta otpada, odnosno manjih neuređenih prostora koji nisu predviđeni za odlaganje otpada, a formirali su ih najčešće građani gdje odlažu građevinski i glomazni otpad. Dio divljih odlagališta je saniran ili je u fazi sanacije.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima komunalnog otpada na području Krapinsko-zagorske županije po jedinicama lokalne samouprave te utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta i izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području Krapinsko-zagorske županije po
utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.		
				Fond	Sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Grad Donja Stubica	6	3	0,00	63.346,00	63.346,00
2.	Grad Klanjec	5	4	0,00	103.000,00	103.000,00
3.	Grad Krapina	30	30	750.413,00	744.673,00	1.495.086,00
4.	Grad Oroslovje	4	4	0,00	103.843,00	103.843,00
5.	Grad Pregrada	33	19	331.222,00	0,00	331.222,00
6.	Grad Zabok	6	6	0,00	38.431,00	38.431,00
7.	Grad Zlatar	13	6	140.505,00	403.547,00	544.052,00
8.	Općina Bedekovčina	2	2	0,00	78.701,00	78.701,00
9.	Općina Budinščina	14	8	0,00	142.797,00	142.797,00
10.	Općina Desinić	11	11	0,00	109.483,00	109.483,00
11.	Općina Đurmanec	0	0	0,00	0,00	0,00
12.	Općina Gornja Stubica	1	1	60.163,00	89.090,00	149.253,00
13.	Općina Hrašćina	10	6	0,00	46.563,00	46.563,00
14.	Općina Hum na Sutli	4	4	0,00	293.842,00	293.842,00
15.	Općina Jesenje	4	3	0,00	0,00	0,00
16.	Općina Konjščina	5	2	0,00	35.150,00	35.150,00
17.	Općina Kraljevec na Sutli	4	5	0,00	45.000,00	45.000,00
18.	Općina Krapinske Toplice	4	1	0,00	0,00	0,00
19.	Općina Kumrovec	3	3	0,00	43.366,00	43.366,00
20.	Općina Lohor	12	0	0,00	0,00	0,00
21.	Općina Mače	7	2	0,00	10.000,00	10.000,00
22.	Općina Marija Bistrica	7	1	0,00	6.160,00	6.160,00
23.	Općina Mihovljan	17	3	0,00	55.032,00	55.032,00
24.	Općina Novi Golubovec	1	1	0,00	33.030,00	33.030,00
25.	Općina Petrovsko	7	1	0,00	19.520,00	19.520,00
26.	Općina Radoboj	8	4	0,00	183.183,00	183.183,00
27.	Općina Stubičke	1	1	0,00	6.881,00	6.881,00
28.	Općina Sveti Križ Začretje	9	1	0,00	115.750,00	115.750,00
29.	Općina Tuhelj	11	8	183.240,00	305.400,00	488.640,00
30.	Općina Veliko	7	4	0,00	53.161,00	53.161,00
31.	Općina Zagorska Sela	5	2	0,00	35.000,00	35.000,00
32.	Općina Zlatar Bistrica	4	4	0,00	44.822,00	44.822,00
Ukupno		255	150	1.465.543,00	3.208.771,00	4.674.314,00

Prema podacima gradova i općina, sanaciju divljih odlagališta Fond je do konca 2013. sufinancirao 1.465.543,00 kn i jedinice lokalne samouprave 3.208.771,00 kn, odnosno ukupno 4.674.314,00 kn. Fond je doznačio gradovima i općinama 1.593.255,00 kn, od čega je za sanaciju utrošeno 1.465.543,00 kn. Od utrošenih 3.208.771,00 kn za sanaciju divljih odlagališta na tekuće pomoći iz županijskog proračuna se odnosi 1.110.243,00 kn.

Za sufinanciranje sanacije divljih odlagališta Grad Pregrada je zaključio ugovor s Fondom u iznosu 1.272.900,00 kn, od čega Fond sufinancira 572.805,00 kn, a Gradu je tijekom 2006. doznačeno je 460.934,00 kn. Grad Pregrada je za sanaciju divljih odlagališta utrošio u 2006. i 2007. iznos 331.222,00 kn, a sredstva Fonda u iznosu 129.712,00 kn nisu utrošena za sanaciju divljih odlagališta.

Županija je doznačila gradovima i općinama u razdoblju od 2008. do 2013. ukupno 1.232.202,00 kn, od čega je za sanaciju utrošeno 1.110.243,00 kn, a sredstva u ukupnom iznosu 121.959,00 kn jedinice lokalne samouprave (Grad Pregrada i općine Mače, Marija Bistrica, Stubičke Toplice, Sveti Križ Začretje) nisu utrošile za sanaciju divljih odlagališta.

Krapinsko-zagorska županija je zajedno s hrvatskim i slovenskim partnerima provela projekt „Poboljšanje kvalitete života stanovnika i očuvanje bioraznolikosti kroz sanaciju i remedijaciju onečišćenih lokaliteta“ pod nazivom Remedisanus u okviru Operativnog programa za prekograničnu suradnju IPA Slovenija-Hrvatska koji je 85,0 % sufinanciran iz pretprijetnih fondova Europske unije. Jedna od aktivnosti projekta bila je sanacija 15 divljih odlagališta na području Krapinsko-zagorske županije. Vrijednost sanacija 15 divljih odlagališta na području gradova Klanjca, Krapine, Pregrade i Zlatara te općina Bedekovčina, Budinščina, Gornja Stubica, Hrašćina, Kraljevec na Sutli, Kumrovec, Mače, Radoboj, Sveti Križ Začretje, Veliko Trgovišće i Zlatar Bistrica iznosi 1.089.000,00 kn, od čega je 85,0 % sufinancirano iz sredstava Europske unije.

U pojedinim jedinicama lokalne samouprave građani i udruge su sudjelovali na čišćenju divljih odlagališta, a sakupljači komunalnog otpada odvezli su otpad skupljen čišćenjem divljih odlagališta. Prema podacima gradova i općina, na području Krapinsko-zagorske županije je bilo 255 divljih odlagališta, od čega je do konca 2013. sanirano 150, a nesaniranih je 105. Podaci o broju divljih odlagališta kojima raspolažu jedinice lokalne samouprave nisu potpuni i cjeloviti.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Krapinsko-zagorske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta. Također predlaže, općinama i gradovima, sredstva Fonda i Županije utrošiti za sanaciju divljih odlagališta prema ugovoru ili odluci.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke.

Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost lokalne i područne (regionalne) samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Krapinsko-zagorske županije ni Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Krapinsko-zagorskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog računa i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi brigu o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležni odjel u Krapinsko-zagorskoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obavezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka, putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša, koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliranja prijave, upisivanja ispravnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županijski odjel nadležan za poslove zaštite okoliša (dva zaposlenika i jedan pripravnik Upravnog odjela za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša) mora provjeriti podatke dostavljene od većeg broja obveznika (oko 500). Podaci koje obveznici prijavljuju su često uneseni na pogrešnom obrascu.

Podaci o količinama prikupljenog i odloženog otpada su u pojedinim slučajevima nepotpuni i netočni, a ponekad je status otpada pogrešno određen. Zaposlenici nadležnog županijskog odjela kontaktiraju obveznike putem telefona, pisanim ili elektronskim putem i upozoravaju ih na propuste, međutim pojedini ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih i usmenih zamolbi. Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama područne (regionalne) samouprave, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave na području Krapinsko-zagorske županije ne raspolažu cjelovitim podacima o provedenim aktivnosti na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, niti su podaci o gospodarenju otpadom objavljeni na mrežnim stranicama jedinica lokalne samouprave. Prema odredbama članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Krapinsko-zagorskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji regionalnog centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za izgradnju građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada.

Prema odredbama članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području i o svom trošku, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

Edukacija stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada na području Krapinsko-zagorske županije se provodi djelomično. Većina jedinica lokalne samouprave provodi edukaciju stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada putem komunalnih društava i koncesionara. Komunalna društva i koncesionari-skupljači komunalnog otpada provode edukaciju stanovništva o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja komunalnog otpada putem cirkularnih pisama zajedno s računima, objavom na mrežnim stranicama i informativnim lecima. Pojedine jedinice lokalne samouprave provode edukaciju stanovništva o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja komunalnog otpada putem lokalnih listova, objavom putem radio stanica i letaka. Županija je financirala održavanje lutkarske predstave u dječjim vrtićima, a jedna jedinica lokalne samouprave je u suradnji s udrugom provela edukacijske aktivnosti u osnovnoj školi s ciljem podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada. Provedene aktivnosti na educiranju stanovništva nisu potpune i cjelovite i ne provode se kontinuirano. Većina jedinica lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama nema informacije o gospodarenju otpadom na svom području. Izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom ne sadrže izobrazno-informativne aktivnosti.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Krapinsko-zagorske županije provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjernicama nacionalne zakonske regulative, propisa Europske unije te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije. Nadležno upravno tijelo u Krapinsko-zagorske županiji je Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni uredi županija su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu.

Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

Od 22 jedinice lokalne samouprave na području Krapinsko-zagorske županije koje su donijele planove gospodarenja otpadom, samo je osam jedinica lokalne samouprave sastavljalo godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. Općina Zlatar Bistrica je sastavila izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2010., 2011. i 2012. koja su usvojena na općinskom vijeću i dostavljena Agenciji. Krapinsko-zagorska županija nije sastavljala izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom.

Izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2013. su sastavili gradovi Donja Stubica, Klanjec, Krapina i Zabok te općine Mače, Sveti Križ Začretje, Zlatar-Bistrica i Zagorska Sela. Izvješća gradova Donja Stubica i Zabok te općina Mače i Sveti Križ Začretje objavljena su u službenom glasilu. Izvješća gradova Donja Stubica, Klanjec i Krapina te općina Mače, Zlatar Bistrica i Zagorska Sela dostavljena su Upravnom odjelu za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša Krapinsko-zagorske županije.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Krapinsko-zagorske županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Krapinsko-zagorske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Donja Stubica	2013.	NE	DA
2.	Grad Klanjec	2013.	DA	DA
3.	Grad Krapina	2013.	DA	DA
4.	Grad Oroslavje	-	-	-
5.	Grad Pregrada	-	-	-
6.	Grad Zabok	2013.	DA	NE
7.	Grad Zlatar	-	-	-
8.	Općina Bedekovčina	-	-	-
9.	Općina Budinščina	-	-	-
10.	Općina Desinić	-	-	-
11.	Općina Đurmanec	-	-	-
12.	Općina Gornja Stubica	-	-	-
13.	Općina Hrašćina	-	-	-
14.	Općina Hum na Sutli	-	-	-
15.	Općina Jesenje	-	-	-
16.	Općina Konjščina	-	-	-
17.	Općina Kraljevec na Sutli	-	-	-
18.	Općina Krapinske Toplice	-	-	-
19.	Općina Kumrovec	-	-	-
20.	Općina Lohor	-	-	-
21.	Općina Mače	2013.	DA	DA
22.	Općina Marija Bistrica	-	-	-
23.	Općina Mihovljan	-	-	-
24.	Općina Novi Golubovec	-	-	-
25.	Općina Petrovsko	-	-	-
26.	Općina Radoboj	-	-	-
27.	Općina Stubičke Toplice	-	-	-
28.	Općina Sveti Križ Začretje	2013.	DA	NE
29.	Općina Tuhelj	-	-	-
30.	Općina Veliko Trgovišće	-	-	-
31.	Općina Zagorska Sela	2013.	NE	DA
32.	Općina Zlatar Bistrica	2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA

Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom gradova i općina, sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, ali bez financijskih i količinskih pokazatelja, odnosno nisu iskazane količine nabavljene opreme prema vrsti (kante, kontejneri, komunalna vozila, drugo), iznosi troškova gospodarenja otpadom (troškovi nabave opreme za odvojeno skupljanje komunalnog otpada, troškovi sanacije odlagališta, drugi troškovi) te izvori financiranja, zbog čega je onemogućena usporedba količina i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na planirane količine i troškove gospodarenja otpadom.

Izvršenje plana gospodarenja otpadom Grada Krapine za 2013. sadrži količine nabavljene opreme i utrošena sredstva za financiranje provedbe plana gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Krapinsko-zagorskoj županiji i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Krapinsko-zagorskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Krapinsko-zagorska županija je svojim planom gospodarenja otpadom propisala provedbu mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, koje se odnose na stalni nadzor tijeka otpada, stalni nadzor rada odlagališta, uspostavu odvojenog prikupljanja otpada, nadzor rada koncesionara i tijek otpadnog materijala kojeg se odvojeno skuplja. Prema planu, nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom treba obavljati nadležni županijski upravni odjel.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Krapinsko-zagorske županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Krapinsko-zagorskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Krapinsko-zagorske županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Krapinsko-zagorskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Krapinsko-zagorske županije nije dovoljno učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, nakon što na prijedlog plana gospodarenja otpadom ishodi prethodnu suglasnost upravnog tijela županije nadležnog za poslove zaštite okoliša. Također, nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, a plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Povjeriti obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Krapinsko-zagorskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

- Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.
- Preispitati iskorištenost kapaciteta predloženih postrojenja za mehaničku i biološku obradu otpada, s obzirom da je količina otpada koja se odlaže na odlagališta s područja četiri županije sjeverozapadne Hrvatske značajno manja od predviđenog kapaciteta postrojenja.
- Zaključiti dodatke Sporazumu o namjeri zabrinjavanja otpada u regionalnom centru za gospodarenje otpadom, kojim će se utvrditi cijena zbrinjavanja otpada te obveze jedinice lokalne samouprave vezano uz izgradnju centra za gospodarenje otpadom, pretovarne stanice, sanaciju i zatvaranje odlagališta nakon što se preciznije utvrde troškovi i izvori financiranja.
- Poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja regionalnog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.
- U suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Krapinsko-zagorske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta. Također, predlaže općinama i gradovima, sredstva Fonda i Županije utrošiti za sanaciju divljih odlagališta prema ugovoru ili odluci.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava, kako bi informacijski sustav, koji vodi Agencija, bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke što se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i na izgradnju reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.
- Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

Također, predlaže sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

Sastavljati izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom na području gradova i općina na propisan način. U izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Dostavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom Krapinsko-zagorskoj županiji u propisanom roku te izvješća objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Krapinsko-zagorskoj županiji izraditi i dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom odnosno smanjila količina otpada na području Krapinsko-zagorske županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se, ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Krapinsko-zagorske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji gospodarenja otpadom na području Krapinsko-zagorske županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih sustav gospodarenja otpadom nije u potpunosti uspostavljen i nije dovoljno učinkovit.

Grad Zlatar je u očitovanju naveo da je Plan gospodarenja otpadom u postupku izrade, a nakon dobivanja potrebne suglasnosti i donošenja će biti objavljen u službenom glasilu. Također je naveo da je u veljači 2014. zajedno s općinama Konjščina, Budinščina, Hrašćina, Zlatar-Bistrica, Mače, Lobar i Novi Golubovec potpisao Sporazum o zajedničkom gospodarenju otpadom s komunalnim društvom. Općina Konjščina je u očitovanju navela da su pokrenuti postupci izrade odnosno usklađenja planova gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave koje su potpisale Sporazum o zajedničkom gospodarenju otpadom. Grad Pregrada je u očitovanju naveo da je u tijeku donošenje Plana gospodarenja otpadom te je proveden postupak javnog uvida. Općina Đurmanec je u očitovanju navela da u Planu gospodarenja otpadom nije izričito navedeno na koje se razdoblje odnosi, ali je iz plana vidljivo da se odnosi 2008.-2015.

Gradovi Krapina, Pregrada i Zabok su u očitovanju naveli da provode aktivnosti za izgradnju reciklažnog dvorišta. Grad Krapina je osigurao zemljište za izgradnju reciklažnog dvorišta koje će biti zajedničko za Grad Krapinu i općine Đurmanec, Jesenje, Petrovsko i Radoboj. Projekt je prijavljen za sufinanciranje Fondu i započelo je projektiranje. Grad Pregrada je u očitovanju naveo da je prijavio izgradnju reciklažnog dvorišta na sufinanciranje Fondu. Općina Kumrovec je u očitovanju navela da nije u mogućnosti samostalno izgraditi reciklažno dvorište pristupačno za korištenje svim stanovnicima Općine Kumrovec jer ima 1 593 stanovnika. Izgradnju reciklažnog dvorišta općine Kumrovec i Zagorska Sela planiraju zajedno s komunalnim poduzećem čiji su osnivači, na lokaciji odlagališta komunalnog otpada Medvedov jarek.

Grad Pregrada je u očitovanju naveo da je osigurao od kolovoza 2014. odvojeno prikupljanje, na kućnom pragu, papira i plastike, a u tijeku je nabava zelenih otoka. Grad Zlatar je u očitovanju naveo da je osigurao od početka rujna 2014. odvojeno prikupljanje, na kućnom pragu, papira, pet, tetrapak, metalne i plastične ambalaže. Općina Kraljevec na Sutli je u očitovanju navela da se poduzimaju mjere za postavljanje zelenih otoka.

Grad Krapina je u očitovanju naveo da su rokovi donošenja odluka o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada vezani uz donošenje Uredbe Vlade Republike Hrvatske, koja do konca rujna 2014. nije donesena.

Općina Konjščina je u očitovanju navela da su pokrenuti postupci za nabavu kanti i kontejnera za otpad s čipovima, kamiona autosmečara sa sustavom za elektroničku identifikaciju posuda za otpad, balirke, preše te mobilnih jedinica reciklažnog dvorišta. Općina Bedekovčina je u očitovanju navela da provodi projekt gospodarenja otpadom Europske unije ZEROWASTE PRO, u okviru kojeg je postavljen zeleni otok za prikupljanje sedam vrsta otpada. Općina Mače je u očitovanju navela da je u tijeku nabava 840 kanti koje sufinancira Fond i komunalno društvo. Općina Zagorska Sela je u očitovanju navela da je u 2014. poduzela aktivnosti radi nabave kanti svakom domaćinstvu za odvajanje otpada na kućnom pragu.

Općina Mače je u očitovanju navela da je u 2014. sanirala odlagalište za koje je županija doznala sredstva. Općina Zagorska Sela je u očitovanju navela da će nastaviti izobrazne aktivnosti koje su već započete prekograničnim projektom 48 UR.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Dubrovnik

IZVJEŠĆE O
OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
LIČKO-SENJSKE ŽUPANIJE

Dubrovnik, listopad 2014

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU LIČKO-SENJSKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
- Planovi gospodarenja otpadom	4
- Sustav odvojenog prikupljanja otpada	6
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	11
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	13
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	17
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	19
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	20
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU LIČKO-SENJSKE ŽUPANIJE	23
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	
26	

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Dubrovnik
KLASA: 041-01/13-10/33
URBROJ: 613-21-14-44

Dubrovnik, 10. listopada 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM
NA PODRUČJU LIČKO-SENJSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Ličko-senjske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 10. listopada 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Ličko-senjske županije (županija, četiri grada i osam općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Ličko-senjska županija ima 255 naselja. Površina županije je 5 948 km², od čega se na kopno odnosi 5 351 km², a na more 597 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., Ličko-senjska županija ima 50 927 stanovnika, 42 077 kućanstava i 64 994 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Ličko-senjskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Ličko-senjske županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili :

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Ličko-senjske županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva

U fazi planiranja i obavljanja pripremni radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu Fond) te drugi dostupni podaci

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza
 proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
 analiziran je plan gospodarenja otpadom Ličko-senjske županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Ličko-senjske županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom analizirana su izvješća Agencije i Fonda
 analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
 ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
 obavljani su razgovori s odgovornim osobama te pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Ličko-senjskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Ličko-senjske županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Ličko-senjska županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Ličko-senjske županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog prikupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Ličko-senjske županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Ličko-senjske županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Ličko-senjske županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU LIČKO-SENJSKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Ličko-senjske županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpad. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvještavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog prikupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština Ličko-senjske županije je u travnju 2010. donijela Plan gospodarenja otpadom Ličko-senjske županije, za razdoblje osam godina, odnosno od 2010. do 2018. Navedeni Plan ne sadrži pojedine elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu, a odnose se na mjere nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, te izvore i visinu financijskih sredstava potrebnih za provedbu pojedinih mjera u gospodarenju otpadom. Objavljen je u službenom glasilu 29. travnja 2010. i dostavljen Agenciji.

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županija više nema obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Planom gospodarenja otpadom Ličko-senjske županije su predviđena financijska sredstva za izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom u iznosu 21.698.630 EUR, od čega se na izgradnju tri pretovarne stanice (Novalja, Otočac i Korenica) odnosi 1.084.493 EUR. Planirani izvori financiranja su sredstva fondova Europske unije, krediti poslovnih banaka i javno-privatno partnerstvo. Druge mjere gospodarenja otpadom (odvojeno prikupljanje otpada, sanacija otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta) su navedene i opisane općenito, međutim nisu utvrđene količine i lokacije objekata i opreme za odvojeno prikupljanje otpada te iznos financijskih sredstava potrebnih za realizaciju navedenih mjera.

Izgradnja reciklažnih dvorišta je planirana 2010., primarna reciklaža kontinuirano od 2010., izgradnja centra za gospodarenje otpadom, pretovarnih stanica te sanacija i zatvaranje postojećih odlagališta otpada 2015.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Ličko-senjske županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Ličko-senjske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Plan gospodarenja otpadom			
		Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Gospić	DA	21. rujna 2010.	2010.-2015.	DA
2.	Grad Novalja	NE	-	-	-
3.	Grad Otočac	NE	-	-	-
4.	Grad Senj	DA	11. studenoga 2010.	2011.-2018.	DA
5.	Općina Brinje	DA	19. veljače 2010.	2010.-2015.	DA
6.	Općina Donji Lapac	NE	-	-	-
7.	Općina Karlobag	NE	-	-	-
8.	Općina Lovinac	NE	-	-	-
9.	Općina Perušić	DA	10. kolovoza 2012.	2012.-2020.	NE
10.	Općina Plitvička Jezera	DA	-	2014.-2020.	NE
11.	Općina Udbina	DA	3. travnja 2013.	2013.-2021.	DA
12.	Općina Vrhovine	DA	15. srpnja 2011.	2011.-2018.	NE

Plan gospodarenja otpadom je donijelo šest jedinica lokalne samouprave, a šest nije donijelo (gradovi Novalja, Otočac, općine Donji Lapac, Karlobag, Lovinac i Plitvička Jezera). Općina Plitvička Jezera je izradila nacrt plana, ali odluku o usvajanju plana nije donijelo općinsko vijeće.

Planovi gospodarenja otpadom nisu doneseni u propisanom roku. Dvije jedinice lokalne samouprave (općine Perušić i Vrhovine) nisu objavile plan gospodarenja otpadom u službenom glasilu, nego na mrežnoj stranici. Pojedini planovi gospodarenja otpadom ne sadrže pojedine elemente koji su bili propisani odredbom članka 11. Zakona o otpadu. Planovi gospodarenja otpadom Grada Senja i Općine Vrhovine ne sadrži opis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta te redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta, a Općine Vrhovine ni visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije.

Prema odredbi članka 11. Zakona o otpadu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave je trebalo donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina s propisanim elementima i objaviti ga u službenom glasilu, a prema odredbi članka 100. istog Zakona trebalo ga je donijeti do 30. prosinca 2005. Prema odredbama članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave treba donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina te ga objaviti u službenom glasilu.

Navedeni plan treba sadržavati analizu, ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno skupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, mjere potrebne za ostvarivanje smanjivanja ili nastanka otpad uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada, opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana.

Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave nisu usklađeni s Planom gospodarenja otpadom Ličko-senjske županije, u dijelu koji se odnosi na rokove izvršenja pojedinih mjera. Navedeno nije bilo u skladu s odredbom članka 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu (Narodne novine 60/08) kojom je propisano da planovi gospodarenja otpadom gradova i općina moraju biti usklađeni sa županijskim planom gospodarenja otpadom.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

- Sustav odvojenog prikupljanja otpada

Sve jedinice lokalne samouprave na području Ličko-senjske županije su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada je obuhvaćeno 92,6 % stanovništva na području Ličko-senjske županije. Pored domaćeg stanovništva, za vrijeme turističke sezone, skupljanjem i odvozom otpada su obuhvaćeni turisti i stanovnici koji povremeno borave u kućama za odmor. Skupljanjem i odvozom komunalnog otpada nije obuhvaćeno 3 776 ili 7,4 % ukupnog stanovništva županije i to: pet naselja (211 stanovnika) Grada Senja, sedam naselja (522 stanovnika) Općine Brinje, osam naselja (158 stanovnika) Općine Donji Lapac, devet naselja (175 stanovnika) Općine Plitvička Jezera, 17 naselja (1 786 stanovnika) Općine Perušić te 25 naselja (914 stanovnika) Općine Udbina.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Ličko-senjske županije poduzeti mjere kako bi skupljanjem i odvozom komunalnog otpada bila obuhvaćena sva naselja i svi korisnici usluga skupljanja i odvoza komunalnog otpada.

Poslove skupljanja otpada na području Ličko-senjske županije obavlja 12 komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave i dva trgovačka društva u privatnom vlasništvu (koncesionari) koji su registrirani za skupljanje komunalnog otpada, papirne i kartonske ambalaže, staklene i plastične ambalaže, električne i elektroničke opreme te metala. Poslovi se obavljaju na temelju zaključenih ugovora jedinica lokalne samouprave i skupljača otpada.

U tablici broj 2 se daju podaci o skupljačima komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	Arburoža d.o.o., Novalja	Grad Novalja
2.	Hidrokom d.o.o., Udbina	Općina Udbina
3.	Komunalac d.o.o., Otočac	Grad Otočac i dio područja Općine Vrhovine
4.	Komunalac d.o.o., Korenica	Općina Plitvička Jezera
5.	Komunalac d.o.o., Senj	Grad Senj
6.	Perušić d.o.o., Perušić	Općina Perušić
7.	Usluga d.o.o., Gospić	Grad Gospić
8.	Vegium d.o.o., Karlobag	Općina Karlobag
9.	Visočica d.o.o., Donji Lapac	Općina Donji Lapac
10.	Vodovod d.o.o., Brinje	Općina Brinje
11.	Vrhkom d.o.o., Vrhovine	dio područja Općine Vrhovine
12.	Vrilo d.o.o., Lovinac	Općina Lovinac
13.	Metis d.d., Rijeka (staklena i plastična ambalaža, električna i elektronička oprema te metal)	gradovi Gospić, Otočac i Senj
14.	Unija nova d.o.o., Zagreb (staklena ambalaža, papirna i kartonska ambalaža)	gradovi Gospić, Novalja i Otočac

Komunalna društva i koncesionari unose podatke o vrsti i količini otpada u Registar onečišćavanja okoliša, a unesene podatke kontrolira županijski upravni odjel nadležan za poslove zaštite okoliša.

Otpad (staklena i plastična ambalaža, papirna i kartonska ambalaža, električna i elektronička oprema te metal) koji skupljaju dva koncesionara se predaje oporabiteljima u zemlji i inozemstvu.

Otpad koji skupljaju komunalna društva s područja 12 jedinica lokalne samouprave se odlaže na jedanaest službenih odlagališta na području Ličko-senjske županije (Bare, Caska, Čojluk, Javorov Vrh, Kalebovac-Vrpile, Kik, Podum, Rakitovac, Razbojište, Sveti Juraj i Vidovac).

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Ličko-senjske županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Ličko-senjske županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Ličko-senjske županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja) te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Bare, Donji Lapac, Visočica d.o.o.	Općina Donji Lapac	700	543	700
2.	Caska, Caska, Arburoža d.o.o.	Grad Novalja	3 647	3 867	3 906
3.	Čojluk, Udbina, Hidrokom d.o.o.	Općina Udbina	700	700	436
4.	Javorov Vrh, Brinje, Vodovod d.o.o.	Općina Brinje	1 216	1 500	1 221
5.	Kalebovac-Vrpile, Korenica, Komunalac d.o.o.	Općina Plitvička Jezera	2 000	1 815	2 000
6.	Kik, Lovinac, Vrilo d.o.o.	Općina Lovinac	700	700	300
7.	Podum,Otočac, Komunalac d.o.o.	Grad Otočac i Općina Vrhovine	1 647	1 521	3 820
8.	Rakitovac , Gospić, Usluge d.o.o.	Grad Gospić	8 634	4 671	4 263
9.	Razbojište, Perušić, Perušić d.o.o.	Općina Perušić	6 500	1 890	1 410
10.	Sveti Juraj, Sveti Juraj, Komunalac d.o.o.	Grad Senj	3 387	3 235	3 083
11.	Vidovac, Vidovac, Vegium d.o.o.	Općina Karlobag	263	2 114	367
Ukupno			29 394	22 556	21 506

Iz tablice je vidljivo da se postupno smanjuje godišnja količina komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta na području Ličko-senjske županije. Količina odloženog komunalnog otpada za 2013. je 21 506 t, što je za 4,7 % manje u odnosu na 2012., odnosno za 26,8 % u odnosu na 2011. Količina komunalnog otpada odloženog na odlagalištima se utvrđuje procjenom na temelju nosivosti vozila i broja istovara.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Ličko-senjskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog prikupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Donesenim planovima gospodarenja otpadom šest jedinica lokalne samouprave (gradovi Gospić, Senj, općine Brinje, Perušić, Udbina i Vrhovine) su planirana financijska sredstva za uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada u iznosu 12.928.720,00 kn. Odnose se na izgradnju pet reciklažnih dvorišta za komunalni otpad u iznosu 1.846.000,00 kn, tri reciklažna dvorišta za građevinski materijal u iznosu 1.050.000,00 kn, jedne kompostane u iznosu 6.000.000,00 kn, izgradnju i opremanje 74 zelena otoka s kontejnerima u iznosu 564.000,00 kn, nabavu 8 950 posuda za odvojeno prikupljane biorazgradivog otpada u iznosu 3.018.720,00 kn te tri rashladna kontejnera u iznosu 450.000,00 kn.

Do konca 2013. sustav odvojenog prikupljanja otpada je uspostavljen samo u dijelu koji se odnosi na postavljanje zelenih otoka (kontejneri za odvojeno prikupljanje papira, stakla, plastike, metala i baterija).

Radi poticanja odvojenog prikupljanja otpada, Fond je s jedinicama lokalne samouprave zaključivao sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera. Omjer sufinanciranja Fonda se kretao od 50,0 % do 80,0 % ugovorene vrijednosti. Do konca 2013. Fond je jedinicama lokalne samouprave Ličko-senjske županije za nabavu kanti i kontejnera doznačio 2.918.226,00 kn. U navedenom razdoblju četiri jedinice lokalne samouprave (Grad Gospić, općine Brinje, Donji Lapac i Vrhovine) su djelomično uspostavile odvojeno prikupljanje papira, stakla, plastike, metala i baterija postavljanjem zelenih otoka. Međutim, broj zelenih otoka i rokovi uspostave nisu realizirani prema planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, niti su dostupni svim stanovnicima. Općina Vrhovine je za šest mjesnih odbora uvela odvojeno prikupljanje otpada od vrata do vrata.

Od ukupno 12 jedinica lokalne samouprave Ličko-senjske županije, osam jedinica lokalne samouprave (gradovi Novalja, Otočac, Senj, općine Karlobag, Lovinac, Plitvička Jezera i Udbina) nije uvelo mjere odvojenog prikupljanja otpada. Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbom članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave. Cijena usluge se obračunava na različite načine: prema broju članova kućanstva, obujmu otpada, količini otpada, površini prostora i jedinstveno (paušal - za sve korisnike jednako).

Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika. Cijena se obračunava na temelju odluke o javnoj usluzi prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada.

Do vremena obavljanja revizije (rujan 2014.) jedinice lokalne samouprave Ličko-senjske županije nisu donijele odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Prema odredbi članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja treba biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (rujan 2014.), Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Ličko-senjske županije se postupno smanjuje. Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada za 2011. je 19 694 t, za 2012. je 15 406 t, a za 2013. je 14 052 t (neverificirani podaci) što je za 8,8 % manje u odnosu na 2012., odnosno za 28,6 % u odnosu na 2011. Za očekivati je da bi se količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada značajnije smanjivala da su gradovi i općine osigurali odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava (posebne posude) te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. na području Ličko-senjske županije nije izgrađena niti jedna kompostana, iako je planirana izgradnja jedne kompostane.

Državni ured za predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaze na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni (biorazgradivi) otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugi otpad). Lokacije za izgradnju reciklažnih dvorišta su određene planovima gospodarenja otpadom i prostornim planovima gradova i općina. Do konca 2013. na području Ličko-senjske županije nije izgrađeno nijedno reciklažno dvorište za komunalni ni za građevinski otpad, iako je od 2011. do 2020. planirana izgradnja pet reciklažnih dvorišta za komunalni otpad i tri reciklažna dvorišta za građevinski materijal. Pojedine jedinice lokalne samouprave su planirale izgradnju reciklažnog dvorišta na prostoru postojećih odlagališta komunalnog otpada, a nakon sanacije i zatvaranja, što nisu mogle realizirati, jer kasni izgradnja županijskog centra za gospodarenje otpadom.

Odredbom članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je bilo propisano da su gradovi i općine dužni na svom području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008. te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbom članka 35. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna osigurati na svom području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem.

Odredbom članka 35. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana. Planirano je da će do konca 2007. sve županije i Grad Zagreb imati donesen plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektnu dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje, osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon te će do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske su predložena dva koncepta zbrinjavanja otpada i to: županijski koncept zbrinjavanja otpadom u kojem svaka županija ima jedan centar gospodarenja otpadom te regionalni koncept zbrinjavanja otpada kojim se predlaže da se iz Ličko-senjske županije 35,0 % otpada odvozi u Karlovačku županiju, 15,0% u Primorsko-goransku županiju te 50,0 % u Zadarsku županiju.

Planom gospodarenja otpadom Ličko-senjske županije je predložen županijski koncept gospodarenja otpadom, kojim se planira izgradnja centra za gospodarenje otpadom na području naselja Lički Osik. Navedena lokacija je ugrađena u Prostorni plan Ličko-senjske županije. Također, se planira izgradnja tri pretovarne stanice na području gradova Novalje i Otočca i Općine Plitvička Jezera. Planirani rok izgradnje centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica je 2015. Ukupna ulaganja u izgradnju centra za gospodarenje otpadom su planirana u iznosu 21.698.630 EUR, od čega se na pretovarne stanice odnosi 1.084.493 EUR. Planirani izvori financiranja su sredstva Europske unije, krediti poslovnih banaka i javno-privatno partnerstvo.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode (dalje u tekstu: Ministarstvo) nije prihvatilo županijski koncept gospodarenja otpadom u Ličko-senjskoj županiji jer nije ekonomski opravdan zbog velikih troškova gradnje, malog broja stanovnika, odnosno malih količina otpada te velike površine županije. Iz navedenih razloga je Ministarstvo u studenom 2012. organiziralo sastanak, kojem su prisustvovali predstavnici Ministarstva, Fonda, Ličko-senjske, Karlovačke i Zadarske županije, u cilju donošenja odluke o načinu gospodarenja otpadom u Ličko-senjskoj županiji imajući u vidu projekte centara za gospodarenje otpadom Karlovačke, Primorsko-goranske i Zadarske županije. Na sastanku je zaključeno da će Ličko-senjska županija uputiti pismo namjere spomenutim županijama vezano za zbrinjavanje otpada skupljenog na području Ličko-senjske županije. Također je zaključeno da će Fond izraditi kratki elaborat/analizu zbrinjavanja otpada iz Ličko-senjske županije u centrima gospodarenja otpadom u susjednim županijama, uključujući dodatne ulazne količine otpada za svaki centar, prometne pravce i utjecaj na troškove zbrinjavanja otpada za stanovnike Ličko-senjske županije.

Prema zaključcima sastanka, Ličko-senjska županija je koncem studenoga 2012. uputila pismo namjere Karlovačkoj, Zadarskoj i Primorsko-goranskoj županiji. Zadarska županija je odgovorila da nije zainteresirana za zbrinjavanje otpada iz Ličko-senjske županije, jer bi prihvaćanje zbrinjavanja otpada iz Ličko-senjske županije zahtijevalo izmjene projektne dokumentacije centra za gospodarenje otpadom, povećanje kapaciteta, izmjene prostorno planske dokumentacije što bi utjecalo na dinamiku realizacije projekta u cjelini. Na dostavljeno pismo namjere Karlovačka i Primorsko-goranska županija nisu odgovorile.

U 2013. Fond je odabrao izvoditelja koji je izradio studiju izvodljivosti za gospodarenje otpadom u Ličko-senjskoj županiji, koja je u cijelosti financirana sredstvima Fonda u iznosu 98.000,00 kn. Prema studiji izvodljivosti najpovoljnija varijanta gospodarenja otpadom u Ličko-senjskoj županiji je regionalni koncept, prema kojem bi se 56,0 % otpada iz Ličko-senjske županije odvozilo u Zadarsku županiju, 29,0 % u Karlovačku županiju i 15,0 % u Primorsko-goransku županiju. Za realizaciju navedenog projekta potrebno je izgraditi dvije pretovarne stanice i to: Podum na postojećem odlagalištu otpada (za otpad skupljen na području grada Otočca i općina Brinje, Vrhovine i Plitvička Jezera) i Rakitovac na postojećem odlagalištu otpada (za otpad skupljen na području grada Gospića i općina Karlobag i Perušić). Drugi gradovi i općine bi koristili planirane pretovarne stanice u Zadarskoj i Primorsko-goranskoj županiji. Studija izvodljivosti je prezentirana predstavnicima Ministarstva, Fonda i Ličko-senjske županije na sastanku u Fondu u travnju 2014. Na sastanku je zaključeno da će predstavnici Ličko-senjske županije izvijestiti župana o rezultatima studije izvodljivosti za gospodarenje otpadom te da će se Ličko senjska županija obratiti Ministarstvu i Fondu sa zahtjevom za sastanak kako bi se dogovorile daljnje aktivnosti na realizaciji uvođenja integriranog sustava gospodarenja otpadom u Ličko-senjskoj županiji. Do konca obavljanja revizije (rujan 2014.) sastanak nije održan.

S obzirom da je građenje građevina za gospodarenje otpadom od interesa za Republiku Hrvatsku te da još uvijek nije određen način zbrinjavanja otpada s područja Ličko-senjske županije, Državni ured za reviziju predlaže Ličko-senjskoj županiji u suradnji s Ministarstvom žurno donijeti odluku o načinu zbrinjavanja otpada u Ličko-senjskoj županiji te poduzeti aktivnosti za realizaciju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenjem otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta. Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Skupljeni otpad s područja 12 jedinica lokalne samouprave se odlaže na jedanaest odlagališta na području Ličko-senjske županije (Bare, Caska, Javorov vrh, Kalebovac-Vrpile, Kik, Podum, Rakitovac, Razbojište, Sveti Juraj i Vidovac). Sve jedinice lokalne samouprave imaju vlastita odlagališta, osim Općine Vrhovine koja otpad sa svog područja odlaže na odlagalište (Podum) Grada Otočca. Navedena odlagališta su većinom u postupku pripreme sanacije i sanacije, a za jedno odlagalište (Podum) je završen postupak sanacije. Odlagališta su u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom kada se planira njihovo zatvaranje (Javorov vrh, Kik, Sveti Juraj, Razbojište, Vidovac) ili prenamjena u reciklažna dvorišta (Bare, Čojluk, Kalebovac-Vrpile i Rakitovac) ili u pretovarne stanice (Caska i Podum).

Prema Planu gospodarenja otpadom Ličko-senjske županije sanacija i zatvaranje odlagališta se planira do konca 2015. Za sanaciju odlagališta od 2004. do 2013., Fond je sufinancirao 13.459.457,00 kn, jedinice lokalne samouprave 6.869.577,00 kn i Hrvatske ceste 1.111.383,00 kn, što ukupno iznosi 21.440.417,00 kn.

Fond je doznačio gradovima i općinama 13.576.396,00 kn, od čega je za sanaciju odlagališta utrošeno 13.459.457,00 kn, a za više doznačena sredstva je zatražen povrat od Općine Plitvička Jezera u iznosu 116.939,00 kn. Sredstva su vraćena u svibnju 2014.

U tablici broj 4 se daju podaci o stanju sanacije odlagališta komunalnog otpada na području Ličko-senjske županije, po gradovima i općinama, utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji odlagališta komunalnog otpada
na području Ličko-senjske županije do konca 2013.

u kn

Redni broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.			
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Hrvatske ceste	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	BARE	u pripremi	406.210,00	213.366,00	0,00	619.576,00
	Općina Donji Lapac		406.210,00	213.366,00	0,00	619.576,00
2.	CASKA	u pripremi	314.570,00	588.423,00	0,00	902.993,00
	Grad Novalja		314.570,00	588.423,00	0,00	902.993,00
3.	ČO JLUK	u tijeku	3.192.671,00	829.105,00	0,00	4.021.776,00
	Općina Udbina		3.192.671,00	829.105,00	0,00	4.021.776,00
4.	JAVOROV VRH	u pripremi	728.512,00	525.912,00	0,00	1.254.424,00
	Općina Brinje		728.512,00	525.912,00	0,00	1.254.424,00
5.	KALEBOVAC-V RPILE	u pripremi	883.061,00	378.454,00	0,00	1.261.515,00
	Općina Plitvička Jezera		883.061,00	378.454,00	0,00	1.261.515,00
6.	KIK	u pripremi	350.696,00	87.674,00	0,00	438.370,00
	Općina Lovinac		350.696,00	87.674,00	0,00	438.370,00
7.	PODUM	sanirano	3.578.847,00	2.511.904,00	1.111.383,00	7.202.134,00
	Grad Otočac		3.578.847,00	2.511.904,00	1.111.383,00	7.202.134,00
	Općina Vrhovine		0,00	0,00	0,00	0,00
8.	RAKITOVAC	u tijeku	2.552.371,00	919.138,00	0,00	3.471.509,00
	Grad Gospić		2.552.371,00	919.138,00	0,00	3.471.509,00
9.	RAZBOJIŠTE	u pripremi	674.807,00	289.203,00	0,00	964.010,00
	Općina Perušić		674.807,00	289.203,00	0,00	964.010,00
10.	SVETI JURAJ	u pripremi	377.712,00	526.398,00	0,00	904.110,00
	Grad Senj		377.712,00	526.398,00	0,00	904.110,00
11.	VIDOVAC	u pripremi	400.000,00	0,00	0,00	400.000,00
	Općina Karlobag		400.000,00	0,00	0,00	400.000,00
Ukupno			13.459.457,00	6.869.577,00	1.111.383,00	21.440.417,00

Odlagalište Bare se nalazi na području općine Donji Lapac, udaljeno je 3 km od središta naselja Donji Lapac. Na odlagalište se odlaže otpad koji se skuplja na području općine Donji Lapac koja ima 2 113 stanovnika. Odlagalište ima lokacijsku i građevinsku dozvolu. U tijeku su poslovi provođenja postupka javne nabave za ustupanje izvođenja radova I. faze sanacije odlagališta.

Odlagalište Caska se nalazi otoku Pagu, pored lokalne ceste Novalja-Metajna. Udaljeno je 3 km od naselja Novalja. Na odlagalište se odlaže otpad od 1970., koji se skuplja na području grada Novalje koji ima 3 663 stanovnika. Odlagalište ima lokacijsku dozvolu, ali nema građevinsku dozvolu zbog neriješenih imovinskopravnih odnosa.

Odlagalište Čojluk se nalazi na području općine Udbina, udaljeno je više od 1 km od prvih kuća u naseljima Udbina i Čojluk. Na odlagalište se odlaže otpad koji se skuplja na području općine Udbina koja ima 1 874 stanovnika. Odlagalište ima lokacijsku i građevinsku dozvolu. Sanacija odlagališta je u tijeku. Planom gospodarenja otpadom je planirano odlagalište zadržati u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenjem otpadom, nakon čega se planira sanirati i organizirati kao pretovarnu stanicu i reciklažno dvorište.

Odlagalište Javorov vrh se nalazi na području općine Brinje, udaljeno je 1 km od naselja Prokike. Odlagalište je okruženo prirodnim šumama i smješteno je u ruralnom području. Na odlagalište se odlaže otpad koji se skuplja na području općine Brinje koja ima 3 256 stanovnika. Odlagalište ima lokacijsku i građevinsku dozvolu. Planom gospodarenja otpadom je planirano odlagalište zadržati u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenjem otpadom, nakon čega se planira sanirati i zatvoriti.

Odlagalište Kalepovac-Vrpile se nalazi na području općine Plitvička Jezera, uz cestu Korenica-Gospić, udaljeno je 1 km od naselja Korenica. Površina odlagališta je 4,9 ha. Na odlagalište se odlaže otpad od 1985., koji se skuplja na području općine Plitvička Jezera koja ima 4 373 stanovnika. Odlagalište ima lokacijsku dozvolu. U tijeku je izrada glavnog projekta sanacije i zatvaranja odlagališta.

Odlagalište Kik se nalazi na području općine Lovinac. Površina odlagališta je 0,65 ha. Na odlagalište se odlaže otpad koji se skuplja na području općine Lovinac koja ima 1 007 stanovnika. Odlagalište ima lokacijsku dozvolu, ali nema građevinsku i uporabnu dozvolu.

Odlagalište Podum se nalazi 5 km istočno od Otočca u naselju Podum. Površina odlagališta je 3,7 ha. Na odlagališta se odlaže otpad koji se skuplja na području grada Otočca i općine Vrhovine koji ukupno imaju 11 159 stanovnika. Odlagalište ima lokacijsku, građevinsku i uporabnu dozvolu. Odlagalište je sanirano. Sastoji se od dva dijela. Prvi dio površine 2,4 ha koji se koristi i drugi dio površine 1,3 ha koji je izgrađen 2009. i još uvijek se ne koristi jer nije popunjen kapacitet prvog dijela.

Odlagalište Rakitovac se nalazi 3,5 km jugoistočno od središta grada Gospića, uz državnu cestu D 50 Gospić-Gračac. Najbliži vodotok je rijeka Lika, udaljena 700 metara od odlagališta. Na odlagalište se odlaže otpad od 1992., koji se skuplja na području grada Gospića koji ima 12 745 stanovnika. Odlagalište ima lokacijsku i građevinsku dozvolu. Sanacija odlagališta je u tijeku. Planom gospodarenja otpadom je planirano odlagalište zadržati u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenjem otpadom, nakon čega se planira sanirati i zatvoriti te organizirati kao reciklažno dvorište.

Odlagalište Razbojište se nalazi 5,5 km sjeverno od naselja Perušić. Najbliži vodotok je rijeka Lika, udaljena 7 km od odlagališta. Površina odlagališta je 2,1 ha. Na odlagalište se odlaže otpad od 1960., koji se skuplja na području općine Perušić koja ima 2 638 stanovnika. Za sanaciju odlagališta izrađen je glavni projekt koji je u fazi revizije zbog visokih troškova sanacije.

Odlagalište Sveti Juraj se nalazi uz županijsku cestu Sveti Juraj-Krasno, udaljeno je 2 km od naselja Sveti Juraj. Na odlagalište se odlaže otpad koji se skuplja na području grada Senja koji ima 7 182 stanovnika. U planu je sanacija i zatvaranje odlagališta. Odlagalište ima lokacijsku i građevinsku dozvolu. U tijeku je priprema postupka javne

nabave za ustupanje izvođenja radova na nastavku sanacije odlagališta.

Odlagalište Vidovac se nalazi na uz cestu D 25 Karlobag-Gospić. Na odlagalište se odlaže otpad od 1980., koji se skuplja na području općine Karlobag koja ima 917 stanovnika. Dokumentacija za sanaciju odlagališta je napravljena, ali sanacija još uvijek nije započela.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prema kojima je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva postojeća odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.

Na području Ličko-senjske županije postoji više divljih odlagališta otpada, odnosno manjih neuređenih prostora koji nisu predviđeni za odlaganje otpada, a formirali su ih najčešće građani gdje odlažu građevinski i glomazni otpad. Dio divljih odlagališta je saniran ili je u fazi sanacije. Unatoč tome, još uvijek je znatan broj divljih odlagališta koje je prema planu potrebno sanirati do konca 2015.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima komunalnog otpada na području Ličko-senjske županije po jedinicama lokalne samouprave te utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području Ličko-senjske županije
i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013. (u kn)		
				Fond	Sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Grad Gospić	6	1	21.967,00	61.500,00	83.467,00
2.	Grad Novalja	4	4	0,00	78.750,00	78.750,00
3.	Grad Otočac	5	5	73.615,00	369.578,00	443.193,00
4.	Grad Senj	12	12	151.533,00	156.630,00	308.163,00
5.	Općina Brinje	9	6	0,00	18.463,00	18.463,00
6.	Općina Donji Lapac	4	4	404.873,00	155.613,00	560.486,00
7.	Općina Karlobag	0	0	0,00	0,00	0,00
8.	Općina Lovinac	11	0	16.101,00	6.900,00	23.001,00
9.	Općina Perušić	18	5	219.012,00	95.587,00	314.599,00
10.	Općina Plitvička Jezera	2	2	537.112,00	426.801,00	963.913,00
11.	Općina Udbina	8	8	157.078,00	37.439,00	194.517,00
12.	Općina Vrhovine	2	2	303.369,00	53.268,00	356.637,00
Ukupno		81	49	1.884.660,00	1.460.529,00	3.345.189,00

U sanaciju divljih odlagališta Fond je do konca 2013. uložio 1.884.660,00 kn, a jedinice lokalne samouprave 1.460.529,00 kn, što ukupno iznosi 3.345.189,00 kn. Sanaciju divljih odlagališta na području općine Brinje su najvećim dijelom obavili građani putem javnih radova i komunalno društvo, a na području općine Udbina građani dobrovoljnim radom i komunalno društvo. Prema podacima jedinica lokalne samouprave, onečišćenja se unatoč mjerama nadzora, ponovno pojavljuju pogotovo uz ceste, gdje se povremeno odbacuje većinom građevinski otpad. Podaci o broju divljih odlagališta kojima raspolažu jedinice lokalne samouprave nisu potpuni i cjeloviti.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Ličko-senjske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost lokalne i područne (regionalne) samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Ličko-senjske županije ni Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Ličko-senjskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog računa i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi brigu o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležni odjel u Ličko-senjskoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obavezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliranja prijava, upisivanja ispravnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovici siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županijski odjel nadležan za poslove zaštite okoliša (jedan zaposlenik Upravnog odjela za graditeljstvo, zaštitu okoliša i prirode te komunalno gospodarstvo) mora provjeriti podatke dostavljene od većeg broja obveznika (od 200 do 250 obveznika). Podaci koje obveznici prijavljuju su ponekad uneseni na pogrešnom obrascu. Podaci o količinama prikupljenog i odloženog otpada su ponekad nepotpuni i netočni, a ponekad je status otpada pogrešno određen. Zaposlenik nadležnog županijskog odjela kontaktira obveznike putem telefona, pisanim ili elektronskim putem i upozorava ih na propuste, međutim pojedini ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih i usmenih zamolbi. Nakon obavljene kontrole i verifikacije podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti. Nakon isteka roka za provjeru podataka, županijski ured sastavlja popis obveznika koji nisu prijavili podatke i dostavlja ih Ministarstvu.

Državni ured za reviziju predlaže Ličko-senjskoj županiji, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave na području Ličko-senjske županije ne raspolažu cjelovitim podacima o provedenim aktivnosti na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, niti su podaci o gospodarenju otpadom objavljene na mrežnim stranicama jedinica lokalne samouprave. Prema odredbi članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Ličko-senjskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama te izgradnji reciklažnih dvorišta i zelenih otoka. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada.

Prema odredbi članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području i o svom trošku, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

U jedinicama lokalne samouprave na području Ličko-senjske županije edukacija stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada se provodi djelomično. Pojedine jedinice lokalne samouprave putem komunalnih društava i koncesionara, lokalnog radija, letaka, plakata, oglasnih ploča i zborova građana obavještavaju stanovništvo o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja otpada.

Međutim, unatoč tome provedene aktivnosti na educiranju stanovništva nisu potpune i cjelovite i ne provode se kontinuirano. Većina jedinica lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama nema informacije o gospodarenju otpadom na svom području. Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, ne sadrže izobrazno-informativne aktivnosti na razvijanju javne svijesti o potrebi odvojenog prikupljanja otpada i učinkovitom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Ličko-senjske županije provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjericama nacionalne zakonske regulative, propisa Europske unije te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije. Nadležno upravno tijelo u Ličko-senjskoj županiji je Upravni odjel za graditeljstvo, zaštitu okoliša i prirode te komunalno gospodarstvo.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni uredi županija su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

Od šest jedinica lokalne samouprave na području Ličko-senjske županije koje su donijele planove gospodarenja otpadom, pet jedinice lokalne samouprave je sastavljalo godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. Grad Gospić je sastavio izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2012., koje je usvojilo gradsko vijeće i objavljeno je u službenom glasilu.

Također, općine Brinje i Vrhovine su sastavile izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2011. i 2012. Izvješća Općine Vrhovine je usvojilo općinsko vijeće, a izvješća Općine Brinje nije usvojilo općinsko vijeće. Ličko-senjska županija nije sastavila izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2012.

Izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2013. su sastavili gradovi Gospić i Senj, općine Brinje, Udbina i Vrhovine, a nakon usvajanja izvješća su dostavljena Ličko-senjskoj županiji.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Ličko-senjske županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u
jedinicama lokalne samouprave na području Ličko-senjske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Gospić	2012. i 2013.	DA	DA
2.	Grad Novalja	-	-	-
3.	Grad Otočac	-	-	-
4.	Grad Senj	2013.	DA	DA
5.	Općina Brinje	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
6.	Općina Donji Lapac	-	-	-
7.	Općina Karlobag	-	-	-
8.	Općina Lovinac	-	-	-
9.	Općina Perušić	-	NE	NE
10.	Općina Plitvička Jezera	-	-	-
11.	Općina Udbina	2013.	DA	DA
12.	Općina Vrhovine	2011., 2012. i 2013.	DA	DA

Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom gradova i općina, sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, ali pojedina ne sadrže financijske i količinske pokazatelja, odnosno nisu iskazane količine nabavljene opreme prema vrsti (kante, kontejneri, komunalna vozila, drugo), iznosi troškova gospodarenja otpadom (troškovi nabave opreme za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, troškovi sanacije odlagališta, drugi troškovi) te izvori financiranja, zbog čega je onemogućena usporedba količina i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na planirane količine i troškove gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Ličko-senjskoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Ličko-senjskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količine nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom, te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona.

Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Ličko-senjska županija planom gospodarenja otpadom nije utvrdila mjere nadzora i praćenja gospodarenja otpadom niti je odredila tijelo koje će provoditi nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom. Gradovi i općine također nisu svojim planovima gospodarenja otpadom utvrdili mjere nadzora i praćenja gospodarenja otpadom niti su odredili tijelo koje će provoditi nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom, osim Grada Gospića, koji je planirao imenovati Operativno stručno tijelo koje će nadzirati i pratiti ostvarivanje plana gospodarenja otpadom i redovno izvješćivati o provedenim aktivnostima na izvršavanju plana gospodarenja otpadom, što do konca obavljanja revizije (rujan 2014.) nije učinjeno.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU LIČKO-SENJSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Ličko-senjske županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Ličko-senjskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Ličko-senjske županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Ličko-senjskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Ličko-senjske županije nije dovoljno učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, a plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti mjere kako bi skupljanjem i odvozom komunalnog otpada bila obuhvaćena sva naselja i svi korisnici usluga skupljanja i odvoza komunalnog otpada.
- Poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Ličko-senjskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

- Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte u programe izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.
- S obzirom da je građenje građevina za gospodarenje otpadom od interesa za Republiku Hrvatsku te da još uvijek nije definiran način zbrinjavanja otpada s područja Ličko-senjske županije, predlaže se Ličko-senjskoj županiji u suradnji s Ministarstvom žurno donijeti odluku o načinu zbrinjavanja otpada u Ličko-senjskoj županiji te poduzeti aktivnosti za realizaciju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.
- U suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Ličko-senjske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava, kako bi informacijski sustav, koji vodi Agencija bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke što se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama te na izgradnju reciklažnih dvorišta i zelenih otoka. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih za gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.
- Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Također, predlaže sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

Sastavljati izvješća o provedbi i izvršenju plana gospodarenja otpadom na području gradova i općina na propisan način. U izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količine nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Dostavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom Ličko-senjskoj županiji u propisanom roku te izvješća objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Ličko-senjskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom odnosno smanjila količina otpada na području Ličko-senjske županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Ličko-senjske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Ličko-senjske županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih sustav gospodarenja otpadom nije u potpunosti uspostavljen i nije dovoljno učinkovit.

Općina Plitvička Jezera navodi da je u svibnju 2014. donijela Plan gospodarenja otpadom za razdoblje od 2014. do 2019. i objavila ga u službenom glasilu. Grad Novalja je izradio Nacrt plana gospodarenja otpadom te je u tijeku javni uvid koji traje do 9. listopada 2014., a Nacrt plana gospodarenja otpadom Grada Otočca je u završnoj fazi izrade. Općina Perušić je pristupila izradi izmjena i dopuna Plana gospodarenja otpadom u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Općina Karlobag navodi da je u Prostorni plan Općine Karlobag izrađen 2008., unesena pretovarna stanica za komunalni otpad na području Trubaja-Bila Selina te da je na prostorni plan dobivena suglasnost Ličko-senjske županije i nadležnih ministarstava. Nadalje, navodi da Plan gospodarenja otpadom Ličko-senjske županije predviđa tri pretovarne stanice na području županije s tim da ni jedna nije na području općine Karlobag te da je za očekivati da će troškovi prijevoza komunalnog otpada s područja općine biti veliki.

Grad Novalja navodi da je na području grada postavljeno 15 zelenih otoka za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada. Općina Perušić navodi da su tijekom 2014. sva naselja obuhvaćena skupljanjem i odvozom komunalnog otpada te su postavljena 63 spremnika za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, a Grad Gospić je pokrenuo postupak nabave spremnika za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada i malih obiteljskih kompostana. Općina Perušić je putem komunalnog društva organizirala prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i izgradila kompostanu u cilju smanjenja količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagalište. Grad Novalja je pribavio građevinsku dozvolu za izgradnju reciklažnog dvorišta u poslovnoj zoni Čiponjac i kreće u izgradnju. Općina Perušić je izradila idejno rješenje za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom u okviru kojeg je i kazeta za azbest i kompostana većih dimenzija u odnosu na postojeću, a u Gradu Otočcu je u tijeku izrada projektne dokumentacije za izgradnju reciklažnog dvorišta i kompostane na odlagalištu Podum. Grad Novalja navodi da je u izradi glavni projekt sanacije i zatvaranja postojećeg odlagališta otpada Caska, da su divlja odlagališta sanirana proračunskim sredstvima te se kontinuirano provodi nadzor nad odlaganjem otpada kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta. Grad Gospić pokušava iznaći financijska sredstva za sanaciju pet divljih odlagališta, s obzirom da Fond ne sufinancira sanaciju divljih odlagališta na kojima se nalazi građevinski otpad.

Grad Gospić navodi da kontinuirano radi na poboljšanju kvalitete i pouzdanosti podataka o gospodarenju otpadom koje dostavlja Agenciji te ih objavljuje na svojoj mrežnoj stranici.

Općina Perušić navodi da je komunalno društvo putem letaka i plakata provelo izobrazno-informativne aktivnosti u cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada. U Gradu Gospiću je u tijeku provedba projekta Odvojeno prikupljanje otpada kojeg sufinancira Fond, a čija svrha je educirati stanovništvo putem letaka, brošura, predavanja, radio spotova i uputa o odvojenom prikupljanju otpada.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave navode da će ubuduće postupati prema preporukama Državnog ureda za reviziju, odnosno da će u cilju uspostave učinkovitog sustava gospodarenja otpadom donijeti plan gospodarenja otpadom u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Poduzet će aktivnosti za postupno smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Ličko-senjskoj županiji na način da će provoditi mjere i radnje za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila, krupnog otpada, zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te za izgradnju kompostana i reciklažnih dvorišta.

Također navode da će poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja odlagališta do izgradnje i otvaranja centra za gospodarenje otpadom, poduzimati mjere sanacije svih postojećih divljih odlagališta i uspostaviti učinkovit nadzor kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta i ponovno onečišćenje saniranih divljih odlagališta.

Za potrebe nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, navode da će pravodobno osigurati pouzdane podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom i druge podatke kako bi objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora i učinkovitijeg upravljanja sustavom. Nadalje navode da će u cilju podizanja svijesti o odgovornom prikupljanju i odlaganju otpada provoditi izobrazno-informativne aktivnosti te ažurno održavati mrežne stranice s informacijama o gospodarenju otpadom na svom područje.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave navode da će pravodobno izraditi i donijeti godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom na propisani način, te ih objaviti i dostaviti nadležnim subjektima.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin

IZVJEŠĆE O
OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

Varaždin, listopad 2014

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU MEĐIMURSKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
- Planovi gospodarenja otpadom	4
- Sustav odvojenog prikupljanja otpada	7
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	13
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	25
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	28
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	30
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	31
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU MEĐIMURSKE ŽUPANIJE	34
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	
37	

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin
KLASA: 041-01/13-10/22
URBROJ: 613-07-14-83

Varaždin, 16. listopada 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM
NA PODRUČJU MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Međimurske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 16. listopada 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Međimurske županije (županija, tri grada i 22 općine), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Međimurska županija ima 127 naselja. Površina županije je 729 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., Međimurska županija ima 113 804 stanovnika, 35 172 kućanstava i 34 535 stambene jedinice.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Međimurskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Međimurske županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Međimurske županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva

U fazi planiranja i obavljanja pripremni radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu Fond) te drugi dostupni podaci

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza
 proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
 analiziran je plan gospodarenja otpadom Međimurske županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Međimurske županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom analizirana su izvješća Agencije i Fonda
 analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
 ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
 obavljani su razgovori s odgovornim osobama te pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u županiji i jedinicama lokalne samouprave Međimurske županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Međimurska županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Međimurske županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog prikupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Međimurske županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Međimurske i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Međimurske županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Međimurske županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpad. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvještavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog prikupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština je 20. listopada 2006. usvojila Plan gospodarenja otpadom u Međimurskoj županiji za razdoblje 2006.-2014. Navedeni Plan sadrži sve elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu te je objavljen u službenom glasilu županije i dostavljen Agenciji.

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županija više nema obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Planom gospodarenja otpadom u Međimurskoj županiji predložena su dva rješenja, regionalni centar za gospodarenje otpadom ili županijski centar za gospodarenje otpadom. Regionalni centar za gospodarenje otpadom osnovao bi se na prostoru izvan Međimurske županije, a njegov sastavni dio bila bi pretovarna stanica s lokacijom u Totovcu. Ukoliko se ne bi ostvario projekt regionalnog centra za gospodarenje otpadom, pristupilo bi se realizaciji županijskog centra za gospodarenje otpadom na jednoj od dviju potencijalnih lokacija: Totovec i Pustošija. Planom su predviđena financijska sredstva za provedbu svih mjera za tridesetogodišnju eksploataciju i ulaganja u iznosu 280.000.000,00 kn.

Za provođenje općih mjera u planu je naveden iznos 6.020.000,00 kn, izbjegavanje otpada 8.008.000,00 kn, centar za gospodarenje otpadom 92.100.000,00 kn, vozni park i ostalu opremu za skupljanje otpada 86.912.000,00 kn, sabiralište otpada 19.236.000,00 kn, pretovarnu stanicu 12.824.000,00 kn te sanaciju i rekultiviranje odlagališta 67.200.000,00 kn. Planom nisu usklađeni pojedinačni iznosi za pojedine namjene s ukupno planiranim iznosom financijskih sredstava za provedbu mjera (pojedinačni iznosi za 12.300.000,00 kn veći od ukupno planiranog iznosa). Planirani su izvori financiranja iz javnih sredstava (državnog proračuna, Fonda, županijskog proračuna, gradskih i općinskih proračuna) te drugi izvori (komercijalni kapital - tržište leasinga i vlasnički udjeli, koncesije i druga javno-privatna partnerstva, vlastiti izvori, donacije, fondovi Europske unije te međunarodne financijske institucije s povoljnim kreditima, kamatama i razdobljem počeka).

Planom gospodarenja otpadom utvrđen je cjelovit sustav gospodarenja otpadom, koji se sastoji od mjera za smanjivanje količine otpada, obvezatnog uvođenja odvojenog prikupljanja otpada, izgradnje reciklažnih dvorišta u većim središtima, izgradnje kompostane za preradu biorazgradivog otpada, utvrđivanjem minimalnih standarda za skupljanje i odvoz otpada, skladištenja, obrade i odlaganja otpada.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Međimurske županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom u
jedinicama lokalne samouprave na području Međimurske županije

Plan gospodarenja otpadom					
Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1	Grad Čakovec	DA	1. veljače 2007.	2007-2015	DA
2	Grad Mursko Središće	DA	2. travnja 2008.	2007-2015	DA
3	Grad Prelog	DA	30. listopada 2007.	2007-2015	DA
4	Općina Belica	DA	21. kolovoza 2007.	2007-2015	DA
5	Općina Dekanovec	DA	17. prosinca 2008.	2008-2016	DA
6	Općina Domašinec	DA	22. veljače 2008.	2008-2016	DA
7	Općina Donja Dubrava	DA	28. travnja 2008.	2008-2016	DA
8	Općina Donji Kraljevec	DA	19. prosinca 2008.	2008-2016	NE
9	Općina Donji Vidovec	DA	29. prosinca 2008.	2008-2016	DA
10	Općina Goričan	DA	22. prosinca 2008.	2008-2016	DA
11	Općina Gornji Mihaljevec	DA	31. ožujka 2009.	2009-2017	DA
12	Općina Kotoriba	DA	11. ožujka 2010.	2010-2018	DA
13	Općina Mala Subotica	DA	4. svibnja 2010.	2010-2018	DA
14	Općina Nedelišće	DA	24. svibnja 2007.	2007-2015	DA
15	Općina Orehovica	DA	26. ožujka 2008.	2007-2015	DA
16	Općina Podturen	DA	19. studenoga 2007.	2007-2015	DA
17	Općina Pribislavec	DA	11. travnja 2008.	2008-2016	DA
18	Općina Selnica	DA	23. rujna 2008.	2008-2016	DA
19	Općina Strahoninec	DA	19. prosinca 2007.	2007-2015	DA
20	Općina Sveti Juraj na Bregu	DA	18. prosinca 2008.	2008-2016	DA
21	Općina Sveta Marija	DA	28. travnja 2008.	2008-2016	DA
22	Općina Sveti Martin na Muri	DA	8. travnja 2008.	2008-2016	DA
23	Općina Šenkovec	DA	25. ožujka 2008.	2008-2016	DA
24	Općina Štrigova	DA	17. lipnja 2009.	2008-2016	DA
25	Općina Vratišinec	DA	21. studenoga 2008.	2008-2016	DA

Plan gospodarenja otpadom izradile su sve jedinice lokalne samouprave, ali svi planovi nisu donijeti u propisanom roku. Od 25 jedinica lokalne samouprave plan gospodarenja otpadom u službenom glasilu nije objavila Općina Donji Kraljevec.

Prema odredbi članka 100. Zakona o otpadu, gradovi i općine su bili obvezni donijeti plan gospodarenja otpadom do 30. prosinca 2005., a odredbom članka 11. Zakona o otpadu bila je propisana obveza predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave na donošenja plana gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina i njegove objave u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Odredbom članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom propisana je obveza predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave donošenja plana gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina i njegove objave u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave.

Pojedini planovi gospodarenja otpadom ne sadrže sve elemente koji su bili propisani odredbom članka 11. Zakona o otpadu (na primjer: visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom). Odredbom članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom propisani su bitni elementi plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave. Navedenim člankom propisano je da plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave sadrži najmanje sljedeće: analizu te ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, uključujući ostvarivanje ciljeva; podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno prikupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva; podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom; podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju; mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada; opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada; mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada; mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada; popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom; organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana gospodarenja otpadom. Jedinica lokalne samouprave je dužna za prijedlog plana gospodarenja otpadom ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša (u daljnjem tekstu: nadležnog upravnog tijela). Nadležno upravno tijelo izdaje prethodnu suglasnost ako utvrdi da je prijedlog Plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave usklađen s odredbama navedenog Zakona, propisa donesenih na temelju navedenog Zakona i Plana. Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave. Odredbama Zakona o održivom gospodarenju je propisano da postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu, do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina, sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom te ga objaviti u službenom glasilu. Nadalje, predlaže gradovima i općinama uskladiti plan gospodarenja otpadom s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom u dijelu u kojem je navedeni plan u suprotnosti s odredbama navedenog Zakona.

Analizu učinkovitosti poduzetih mjera izradile su tri jedinice lokalne samouprave (Grad Čakovec i Općine Kotoriba i Nedelišće). Izmjene i dopune plana donijela je Općina Sveti Juraj na Bregu.

- **Sustav odvojenog prikupljanja otpada**

Sve jedinice lokalne samouprave na području Međimurske županije su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Bez obzira na odluke jedinica lokalne samouprave, kojima je propisano obvezatno korištenje usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada, sva kućanstva ne koriste organizirane usluge odvoza komunalnog otpada. Prema podacima tri skupljača koji skupljaju otpad u jedinicama lokalne samouprave u kojima živi 85,2 % stanovnika Međimurske županije, uslugu skupljanja i odvoza koristi 86,4 % stanovnika navedenog područja Međimurske županije.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada nisu obuhvaćena pojedina romska naselja u nekoliko općina, gdje postojeći sustav gospodarenja otpadom na području županije ne funkcionira na odgovarajući i zadovoljavajući način, što znači da stalno raste količina otpada, nedovoljan je udio kontroliranog skupljanja i zbrinjavanja otpada, nema pouzdanih podataka o količinama i tokovima otpada, obavlja se neadekvatno odlaganje različitih vrsta otpada unutar samih naselja i na rubnim dijelovima svakodnevno se obavlja paljenje otpada.

Državni ured za reviziju predlaže skupljanjem i odvozom komunalnog otpada obuhvatiti sva naselja i sva kućanstva na području jedinice lokalne samouprave te poduzimati mjere da uslugu skupljanja i odvoza odvojenog komunalnog otpada koristi što više stanovnika.

Mjere izbjegavanja i smanjivanja količine otpada u sustavu gospodarenja otpadom u Županiji su funkcionalno zastupljene kroz odvojeno prikupljanje ambalaže, papira, kartona, PET-a, stakla, metala, otpadnih guma, otpadnih motornih i otpadnih jestivih ulja, otpadnih vozila, elektronskog i električnog otpada od gospodarskih subjekata i domaćinstava, što se kontinuirano provodi.

Poslove skupljanja otpada na području Međimurske županije obavljaju tri komunalna društva (u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave) u skladu s odlukama o povjeravanju poslova komunalnim društvima, šest trgovačkih društava u privatnom vlasništvu (koncesionari) koja su registrirana za skupljanje staklene i plastične ambalaže, papirne i kartonske ambalaže, otpadnih guma, otpadnih ulja, baterija i akumulatora, medicinskog otpada, otpadnih vozila i opasnog otpada te jedna fizička osoba (obrt) za skupljanje elektroničkog i električnog otpada. S komunalnim društvima i koncesionarima su zaključeni ugovori.

Za šest posebnih kategorija otpada (ambalažni otpad, otpadna vozila, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadne gume, električni i elektronički otpad) organizaciju navedenih sustava provodi Fond te je uveden sustav naplate naknada za financiranje sustava tim posebnim kategorijama primjenom proširene odgovornosti proizvođača. Od proizvođača/uvoznika, koji stavljaju na tržište odabrane proizvode naplaćuju se naknade, s kojim se sredstvima financira odvojeno prikupljanje i oporaba otpada nastalog istekom životnog vijeka tih proizvoda.

Za navedene vrste otpada Ministarstvo zaštite okoliša i prirode (dalje u tekstu: Ministarstvo) dodijelilo je koncesije za skupljanje i obradu/oporabu pojedinim tvrtkama. U slučaju otpadne ambalaže tvrtkama koncesije za obavljanje skupljanja, odnosno za oporabu/obradu otpadne ambalaže dodjeljuju i nadležna tijela županije, za gradove i općine na području svoje županije, a od primjene novog Zakona to radi Ministarstvo.

U tablici broj 2 se daju podaci skupljača komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	GKP Čakom d.o.o., Čakovec	Grad Čakovec, Općine Nedelišće, Orehovica, Strahoninec i Šenkovec
2.	GKP Pre-kom d.o.o., Prelog	Grad Prelog, Općine Donja Dubrava, Donji Kraljevec, Donji Vidovec, Goričan, Kotoriba i Sveta Marija
3.	Murs-Ekom d.o.o., Mursko Središće	Grad Mursko Središće, Općine Domašinec, Mala Subotica, Podturen, Selnica, Sveti Martin na Muri i Vratišinec.
4.	Eko Flor Plus d.o.o., Oroslavlje	Općine Belica, Dekanovec, Gornji Mihaljevec
5.	Babić d.o.o., Cestica	Općina Pribislavec
6.	Mull Trans d.o.o.	Općine Štrigova i Sveti Juraj na Bregu
7.	Lotus 91 d.o.o., Varaždin	Sve jedinice lokalne samouprave
8.	Unija Nova d. o. o., Zagreb	Sve jedinice lokalne samouprave
9.	Unijapapir d.d., Zagreb	Sve jedinice lokalne samouprave
10.	DUMA ELEKTRONIKA - EE EKO - TIM, Varaždin	Sve jedinice lokalne samouprave

Komunalna društva i koncesionari dostavljaju podatke o otpadu Upravnom odjelu za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša Međimurske županije, koji u skladu s odredbom članka 21. Pravilnika o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08) kao nadležno tijelo, u suradnji s nadležnom inspekcijom, osigurava provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka.

Otpad koji skupljaju komunalna društva i koncesionari se odlaže na jedno službeno odlagalište na području Međimurske županije (Totovec). Otpad s područja pojedinih općina (Belica, Dekanovec, Gornji Mihaljevec, Pribislavec, Sveti Juraj na Bregu i Štrigova) se odvozi na odlagališta izvan Međimurske županije (Petrovačka dola u Vukovarsko-srijemskoj županiji, Johovača u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, Gorjak u Krapinsko-zagorskoj županiji, Ilovac u Karlovačkoj županiji - do srpnja 2013. i Doroslov u Osječko-baranjskoj županiji).

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Međimurske županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Međimurske županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Međimurske županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni Broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem)	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada na odlagalište (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Totovec, Totovec GKP ČAKOM, d.o.o. Čakovec	Gradovi Čakovec, Prelog, Mursko Središće, Općine Šenkovec, Strahoninec, Nedelišće, Orehovica, Goričan, Sveta Marija, Donji Vidovec, Donja Dubrava, Donji Kraljevec, Kotoriba, Selnica, Mala Subotica, Sveti Martin,	13 937	13 362	12 815
2.	Hrastinka, Mursko Središće, Murski kotar d.o.o. Mursko Središće	Grad Mursko Središće te Općine Sveti Martin na Muri, Vratišinec, Podturen i Domašinec - do 2012.	725	-	-
Ukupno			14 662	13 362	12 815

Iz tablice je vidljivo da se postupno smanjuje godišnja količina komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta na području Međimurske županije. Količina odloženog komunalnog otpada za 2013. je 12 815 t, što je za 4,1 % manje u odnosu na 2012., odnosno za 12,6 % u odnosu na 2011. Količina komunalnog otpada odloženog na odlagalištu Totovec se utvrđuje vaganjem.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Međimurskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog prikupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

U Međimurskoj županiji odvojeno prikupljanje pojedinih vrsta komunalnog otpada uvele su sve jedinice lokalne samouprave. Organizirano je primarno odvajanje komunalnog i odvojenog otpada na kućnom pragu.

Odvojeno prikupljanje otpada na području Međimurske županije odvija se putem kanti za miješani komunalni otpad i biorazgradivi komunalni otpad (u onim jedinicama gdje se biorazgradivi komunalni otpad prikuplja odvojeno), putem sustava vreća koje dobiva svako kućanstvo uključeno u organizirano skupljanje otpada (plastika, papir, metal, staklo i tetrapak), sustavom spremnika na javnim površinama (staklo, baterije) i reciklažnih dvorišta. Također su nabavljena i specijalna komunalna vozila za odvojeno prikupljanje i odvoz otpada te su nabavljane plastične kante za kućanstva za miješani komunalni otpad i biorazgradivi komunalni otpad. Odvojeno prikupljanje krupnog, glomaznog otpada provode sve jedinice lokalne samouprave na način da se skupljanje i odvoz provodi jednom mjesečno, jednom ili dva puta godišnje, odnosno prema pozivu.

Radi poticanja odvojenog prikupljanja otpada, Fond je s dvije jedinice lokalne samouprave (Gradovi Čakovec i Prelog) zaključio sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera te kupnji komunalne opreme za skupljanje komunalnog otpada. Udjel sufinanciranja Fonda se kretao u visini od 32,5 % do 40,0 % ugovorene vrijednosti. Do konca 2013. Fond je jedinicama lokalne samouprave za navedene namjene doznačio 629.809,00 kn.

Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva odnosno koncesionara na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave, a obračunava se na različite načine. Na utvrđivanje cijene utječe broj odvoza (jednom ili dva puta tjedno te jednom ili dva puta mjesečno ili svakih deset dana) i broj članova kućanstva (cijena se umanjuje samcima i umirovljenicima te socijalno ugroženim kućanstvima). Cijena skupljanja i odvoza krupnog (glomaznog) otpada i cijena primarne reciklaže za papir je uračunana u cijenu redovnog skupljanja i odvoza komunalnog otpada, do određene količine ili volumena. Gradsko komunalno poduzeće Čakom d.o.o., Čakovec (dalje u tekstu: Čakom d.o.o.) organizira odvoz ovisno o ugovoru s pojedinom jedinicom lokalne samouprave, svakih sedam do 14 dana, a Gradsko komunalno poduzeće PRE-KOM d.o.o., Prelog (dalje u tekstu: PRE-KOM d.o.o.), svakih 14 dana. Za komunalni otpad iznad količine utvrđene osnovnom mjesečnom cijenom, korisnici mogu kupiti dodatne vreće, a odvojeni otpad mogu dovoziti u reciklažna dvorišta. Čakom d.o.o., Čakovec dijelu korisnika usluge obračunava prema zaduženom, a drugom dijelu prema ispražnjenom obujmu prikupljenog i odvezenog komunalnog i odvojenog otpada.

U višestambenim građevinama uslugu skupljanja, odvoza i zbrinjavanja komunalnog otpada obračunava prema obujmu posude i broju članova kućanstva. Čakom d.o.o. je za dio korisnika organiziralo uslugu skupljanja i odvoza komunalnog otpada prema stvarnom broju odvoza spremnika. Korisnicima su na korištenje dani spremnici s ugrađenim čipovima za evidenciju pražnjenja spremnika po korisniku (RFID tag). Pri pražnjenju posuda tagove na posudama očitava antena ugrađena na vozilo za odvoz komunalnog otpada te se podaci pohranjuju u računalo ugrađeno u vozilo i prenose u bazu podataka korisnika.

Društvo komunalni otpad skuplja jednom tjedno, a korisnici u osnovnoj cijeni plaćaju dva odvoza mjesečno, dok se cijena usluge za svaki sljedeći odvoz u mjesecu povećava. Usluga prema stvarnom broju odvoza komunalnog otpada je od travnja 2010. uvedena za područje Općine Šenkovec, od siječnja 2011. za područje Općine Strahoninec, a u 2012. je proširena na šest mjesnih odbora Grada Čakovca, a od siječnja 2013. na preostale mjesne odbore Grada Čakovca.

Dva komunalna društva za dio korisnika imaju organiziranu uslugu skupljanja i odvoza biorazgradivog otpada. Usluga prikupljanja biorazgradivog otpada organizirana je na način da je korisnicima organiziran jedan odvoz tjedno i to jedan tjedan komunalni, a drugi tjedan biorazgradivi otpad. Odvojeno prikupljeni otpad u vrećama skuplja se uz komunalni i biorazgradivi otpad. U 2012. Čakom d.o.o. je korisnicima za uslugu skupljanja i odvoza biorazgradivog otpada podijelio 3 100, a PRE-KOM d.o.o. 110 spremnika. Nabavu spremnika za biorazgradivi otpad sufinancirao je Fond. Osim toga, od srpnja 2012. Čakom d.o.o. je uveo mogućnost uporabe vrećica koje se razgrađuju zajedno s biorazgradivim otpadom.

Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika.

Na koncu 2013., na području Međimurske županije, od 25 jedinica lokalne samouprave, biorazgradivi komunalni otpad prikuplja se na području grada Čakovca i grada Preloga. Većina jedinica je donijela odluke o dodjeli obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog otpada.

Grad Prelog je, uz sufinanciranje Fonda, provodio pilot projekt skupljanja biorazgradivog otpada u razdoblju 2010.-2013. u koji je bilo uključeno 150 domaćinstava. Godišnje je prikupljeno 200 m³ biorazgradivog otpada za kompostiranje, a domaćinstva (sudionici projekta) dobivali su kupon za 100 l komposta godišnje. Na području Grada Čakovca je biorazgradivi otpad prikupljan putem sustava dodatnih vreća za zeleni otpad, odnosno prikupljao se zeleni otpad s javnih i zelenih površina, a početkom 2012. je podijeljeno oko 3000 spremnika za postupanje s biorazgradivim otpadom.

Odvojenim prikupljanjem biorazgradivog otpada i njegovom obradom omogućuje se učinkovito smanjenje udjela biorazgradivog otpada u komunalnom otpadu, što je u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Ujedno se izbjegava plaćanje poticajnih naknada Fondu, odnosno penala prema Europskoj uniji. Obveznik plaćanja poticajnih naknada za smanjenje miješanog komunalnog otpada Fondu je jedinica lokalne samouprave, a u njezin proračun sredstva uplaćuju građani.

Odredbom članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske, za čije donošenje je rok srpanj 2014., a kojom će se propisati način gospodarenja komunalnim otpadom i granične količine miješanog komunalnog otpada za određena razdoblja. Do konca obavljanja revizije, Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti radi uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Međimurske županije za 2011. je 9 276 t, za 2012. je 8 662 t, a za 2013. je 8 601 t. Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Međimurske županije tijekom 2013. se smanjila 7,3 % u odnosu na 2011. i 0,7 % u odnosu na 2012. Čakom d.o.o. je 2011. i 2012. preuzimao na obradu biorazgradivi otpad (mulj) iz Međimurskih voda i dva trgovačka društva. Kako je krajem 2012. od strane Ministarstva imao više nadzora kroz koje je upozoren da pri preuzimanju mulja postupi suprotno važećoj legislativi i izdanoj dozvoli, pokrenut je i prekršajni postupak protiv komunalnog društva. Čakom d.o.o. je prestalo primati na obradu te vrste biorazgradivog otpada, no nastavilo je s preuzimanjem biorazgradivog otpada od stanovnika zbog toga što je od 1. siječnja 2012. na području Grada Čakovca uspostavilo uslugu, koja je stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju s otpadom, postala spram fizičkih osoba javna usluga za koju je odgovorna jedinica lokalne samouprave.

Za očekivati je da bi se količina biorazgradivog otpada značajnije smanjivala da su gradovi i općine osigurali odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava (posebne posude) te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. na području Međimurske županije nema izgrađenih kompostana.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog otpada koji se odlaze na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni (biorazgradivi) otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugi otpad). Lokacije za izgradnju reciklažnih dvorišta su određene planovima gospodarenja otpadom i prostornim planovima gradova i općina. Trenutno na području županije djeluje, odnosno u funkciji su dva reciklažna dvorišta za neopasni otpad (Čakovec i Prelog) i dva reciklaža dvorišta za građevinski otpad (Čakovec i Donji Kraljevec).

Pojedine jedinice lokalne samouprave su planirale izgradnju reciklažnog dvorišta na prostoru postojećih odlagališta komunalnog otpada, a nakon sanacije i zatvaranja, što nisu mogle realizirati jer kasni izgradnja regionalnog centra za gospodarenje otpadom.

Odredbama članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je propisano da su grad i općina dužni na svom području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008. te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati na svom području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem. Također je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta odnosno način rada mobilne jedinice omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta odnosno mobilne jedinice.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana. Planirano je da će do konca 2007. sve županije i Grad Zagreb imati donesen plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektnu dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje, osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon te će do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

Prostornim planom Međimurske županije planirane su lokacije za građevine i postrojenja za gospodarenje otpadom.

Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo je koncem 2001. u okviru EU INTERREG III B CADSES projekta Drava RiverBasin, predložilo Pilot projekt - Uspostava Regionalnog Centra za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske za četiri županije - Varaždinsku, Krapinsko-zagorsku, Međimursku i Koprivničko-križevačku.

Međimurska županija je početkom 2003. potpisala Sporazum o osnivanju Javne ustanove za zbrinjavanje komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada sjeverozapadne Hrvatske (dalje u tekstu: JUSZH), kojim Međimurska županija i tri grada s njezinog područja (Mursko Središće, Čakovec, Prelog) postaju jednakopravni suosnivač JUSZH kao i ostale tri Županije (Krapinsko-zagorska, Koprivničko-križevačka i Varaždinska), jedanaest gradova (Varaždin, Ivanec, Lepoglava, Novi Marof, Varaždinske Toplice, Koprivnica, Đurđevac, Klanjec, Pregrada, Zlatar i Zabok), jedna općina (Koprivnički Ivanec). Utvrđeno je da je JUSZH centralni nositelj i odgovorni partner za zbrinjavanje otpada u regiji. Projekt je operativno započet 2003., a trajanje projekta je predviđeno do 30. lipnja 2006. U tom razdoblju u okviru projekta stvarane su prostorno-planske pretpostavke oko utvrđivanja lokacije Regionalnog centra kao osnove za njegovu realizaciju. Lokacija je utvrđena dogovorno s Općinom Koprivnički Ivanec te je kroz postupak Izmjena i dopuna Prostornog plana Koprivničko-križevačke županije kao lokacija Regionalnog centra za zbrinjavanje otpada definirana lokacija Piškornica. Za prvotno planiranu lokaciju Gunjak ostavljena je mogućnost aktiviranja. U rujnu 2012. Trgovačkom sudu u Varaždinu predan je prijedlog za pokretanje stečajnog postupka nad JUSZH, koji je završen u veljači 2014. Za financiranje JUSZH od 2006. do 2012. iz Županijskog proračuna izvršen je iznos 284.608,00 kn.

Međimurska županija je potpisala društveni ugovor o osnivanju trgovačkog društva Piškornica d.o.o. u 2009. Osnivači društva su četiri županije sjeverozapadne Hrvatske (svaka s udjelom po 22,5 %) i Općina Koprivnički Ivanec (s 10,0 % udjela). Iz Županijskog proračuna su isplaćena sredstva za uspostavu regionalnog centra za gospodarenje otpadom u iznosu 702.419,00 kn za operativne troškove te 639.000,00 kn za temeljni kapital. Piškornica d.o.o. je potpisala sa svih 25 jedinica lokalne samouprave Međimurske županije Sporazum o preuzimanju otpada. Do vremena obavljanja revizije (srpanj 2014.) navedeni sporazum je potpisalo 108 od ukupnih 110 jedinica lokalne samouprave s područja osnivača (nisu ga još potpisale Općina Sokolovac i Grad Koprivnica iz Koprivničko-križevačke županije). Sporazumom o namjeri zbrinjavanja otpada je određena suradnja u poslovima postupanja s komunalnim i neopasnim proizvodnim otpadom. Također je određeno da će se sve pojedinosti oko cijene odlaganja, vremenu i načinu preuzimanja otpada, jamstvu i druge pojedinosti odrediti dodatkom Sporazumu, a za predani otpad plaćat će se naknada Društvu koja obuhvaća troškove transporta od pretovarnih stanica do regionalnog centra za gospodarenje otpadom, obradu otpada i odlaganje ostatnog dijela otpada.

Prema lokacijskoj dozvoli iz studenoga 2013. planirana je izgradnja regionalnog centra za gospodarenje otpadom u deset faza, kojima prethodi nulta faza koja obuhvaća izgradnju pristupne ceste duljine 2 546 m. U prvoj fazi planirana je izgradnja ograde oko centra i ulaznih vrata, svih unutrašnjih prometnica i prometno-manipulativnih površina, vage s mjeriteljskim kućicama, reciklažnog dvorišta s pratećim sadržajima i infrastrukturom, transportnog centra i centra za servis i održavanje, prostora za obradu građevinskog otpada s pratećim sadržajem i infrastrukturom, upravne zgrade s pratećim sadržajem i infrastrukturom, sabirnih bazena za oborinske vode s crpnom stanicom, infrastrukture centra (vodovod, hidrantska mreža, elektro mreža, vanjska rasvjeta i hortikulturno uređenje na području obuhvaćeno ovom fazom). Drugom fazom je planirana izgradnja postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada s pratećim sadržajima i infrastrukturom, diesel agregata za električnu energiju, trafostanice i biofiltra.

Planirani su radovi na iskupu starog otpada kojim je onečišćena površina i izgradnja odlagališta neopasnog otpada (proizvodnog/inertnog otpada), izgradnja odlagališta za odlaganje metanogene frakcije, izgradnja postrojenja za obradu otpadnih voda s pratećim sadržajima i infrastrukturu i spremnika za obrađene otpadne vode, izgradnja bioplinskog postrojenja s bakljom i infrastrukturu, zatvaranje postojećeg odlagališta u sanaciji te uređenje i spajanje novog dijela odlagališta neopasnog otpada sa zatvorenim i saniranim starim odlagalištem. Posljednjom fazom je planirano zatvaranje i postavljanje završnog brtvenog sloja na sva odlagališta unutar regionalnog centra za gospodarenje otpadom.

Unutar Regionalnog centra za gospodarenje otpadom Piškornica (dalje u tekstu: RCGO) planira se izgradnja postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada (kapaciteta obrade otpada 150 000 t godišnje), odlagališta za obrađeni otpad, administrativno-servisnog centra i ostalih pratećih sadržaja. Osnovni zadatak RCGO je prihvati preostalog miješanog komunalnog otpada, izdvajanje korisnih sirovina, izdvajanje materijala za energetska iskorištavanje te obrada radi smanjenja količine otpada koji će se trajno odložiti. Radi lakšeg prikupljanja otpada koji će se zbrinjavati u RCGO, planirana je i izgradnja dvije pretovarne stanice u Zaboku i Varaždinu, koje su sastavni dio projekta.

Prema podacima Agencije, količine proizvedenog komunalnog otpada u 2012., u četiri županije sjeverozapadne Hrvatske za koje je planirano zbrinjavanje otpada u RCGO, iznose 101 381 t, od čega je predano odlagalištu 84 043 t. Planirani kapacitet MBO postrojenja je obrada 150 000 t otpada godišnje.

S obzirom na količinu proizvedenog komunalnog otpada i količinu odloženog komunalnog otpada, Državni ured za reviziju je mišljenja da je upitna iskorištenost kapaciteta predloženog postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada unutar Regionalnog centra za gospodarenje otpadom Piškornica, za četiri županije sjeverozapadne Hrvatske. Uspostavom sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada za očekivati je da će se količina komunalnog otpada smanjivati te samim time ispuniti cilj Zakona o održivom gospodarenju otpadom te Strategije i Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati iskorištenost kapaciteta predloženih postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada za četiri županije sjeverozapadne Hrvatske, za koje je planirano zbrinjavanje otpada u Regionalnom centru za gospodarenje otpadom Piškornica, s obzirom da je količina proizvedenog komunalnog otpada značajno manja od maksimalnog kapaciteta postrojenja.

Do konca 2013. izrađena je sljedeća projektna i studijska dokumentacija za regionalni centar za gospodarenje otpadom: Elaborat o količinama i vrstama otpada koji se stvara na području četiri županije, Elaborat o procjeni početnog stanja kakvoća voda na odlagalištu komunalnog otpada Piškornica, Posebna geodetska podloga, Elaborati o procjeni vrijednosti nekretnina, Elaborat postojeće infrastrukture na lokaciji Piškornica, Arhitektonsko građevinsko idejno rješenje, Tehničko-tehnološko rješenje s osnovnom shemom i tehnološkom opisom, Geotehnički elaborat s geotehničkim istražnim radovima, Studija utjecaja na okoliš, Elaborat o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša i Idejni projekt. Ishođene su dozvole i rješenja: Rješenje o prihvatljivosti zahvata na okoliš od 29. travnja 2011., Rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša i Lokacijska dozvola za zahvat u prostoru za izgradnju RCGO Piškornica od 28. studenoga 2013.

Četiri županije sjeverozapadne Hrvatske i Fond zaključili su u rujnu 2012. Sporazum o ulaganju sredstava Fonda u pripremu i provedbu projekta izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske za prijavu na sufinanciranje sredstvima Europske unije, izgradnje pretovarnih stanica i sanacije odlagališta otpada na području navedenih županija. Sporazumom je utvrđeno da su županije sjeverozapadne Hrvatske i Društvo nadležni za koordinaciju svih aktivnosti vezanih za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom, izgradnju pretovarnih stanica, osiguranje zemljišta za provedbu projekta, ishođenje potrebnih dozvola, zaključivanje sporazuma o preuzimanju otpada sa svim gradovima i općinama na području županija te sanaciju i postupno zatvaranje odlagališta komunalnog otpada na području četiri županije do izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom.

Utvrđeno je da će Fond osigurati financijska sredstva u 100,0 %-tnom iznosu za preostale istražne radove i izradu projektno-tehničke dokumentacije za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom, pretovarne stanice te sanaciju i postupno zatvaranje odlagališta koja se prijavljuju na sufinanciranje iz sredstava Europske unije na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske, što uključuje i troškove pripreme projektne aplikacije za prijavu projekta na sufinanciranje sredstvima Europske unije.

U prosincu 2013. Društvo i Fond su zaključili Sporazum o ulaganju sredstava Fonda u pripremu i provedbu projekta izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom za prijavu na sufinanciranje sredstvima Europske unije, izgradnje pretovarnih stanica i sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske. Utvrđeno je da je Društvo odgovorno za sve aktivnosti vezane uz pripremu i provedbu projekta izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom za prijavu na sufinanciranje sredstvima Europske unije, izgradnju ostalih građevina za gospodarenje otpadom (pretovarne stanice u Zaboku i Varaždinu) u cilju uspostave sustava za gospodarenje otpadom na predmetnom području te za provedbu projekta sanacije odlagališta otpada na području četiri županije. Sporazumom je utvrđeno da će Fond odobriti beskamatni zajam za rješavanje imovinsko pravnih odnosa nužnih za realizaciju projekta regionalnog centra za gospodarenje otpadom i dviju pretovarnih stanica. Također je utvrđeno da će sredstvima kapitalne pomoći financirati izradu preostale projektno tehničke dokumentacije i istražne radove na lokaciji Piškornica, kao i pripremu aplikacije za sufinanciranje projekta sredstvima Europske unije te osigurati financijska sredstva za potrebe realizacije predmetnog projekta. Sredstvima kapitalne pomoći Fond će financirati izradu projektno tehničke dokumentacije i drugih pripremnih aktivnosti u cilju izgradnje pretovarnih stanica te sufinancirati 80,0 % opravdanih troškova ukupne vrijednosti investicije za izgradnju pretovarnih stanica.

Prema Sporazumu, Fond se obvezuje osigurati financijska sredstva za potrebe realizacije projekta sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske te će financirati sanacije do odgovarajućeg postotka ovisno o fazama prijave tih projekata na sufinanciranje iz sredstava Europske unije. Utvrđeno je da će Fond s osnova do sada preuzetih obveza sanacije odlagališta otpada na području sjeverozapadne Hrvatske, sufinancirati opravdane troškove programa sanacije, pod uvjetom da su isti nastali, odnosno da su ih korisnici sredstava Fonda (županije, gradovi i općine) ugovorili do trenutka sklapanja navedenog sporazuma. Također je utvrđeno da će nakon zaključenja novih ugovora o financiranju, kojima će se urediti međusobni odnosi vezani uz izradu daljnje projektne dokumentacije potrebne za sanaciju i prijavu projekta sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske na sufinanciranje sredstvima Europske unije, Fond sporazumno raskinuti ugovore s korisnicima (županije, gradovi i općine).

Za provedbu Sporazuma, Fond će zaključiti pojedinačne ugovore s Društvom, kojima će se definirati uvjeti financiranja. Početkom 2014. Društvo i Fond su zaključili ugovor u iznosu 214.700,00 kn za financiranje izrade projektne i studijske dokumentacije izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom potrebne za prijavu projekta na sufinanciranje sredstvima Europske unije. Za financiranje izrade preostale projektne tehničke dokumentacije za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području sjeverozapadne Hrvatske, Fond i Društvo su u ožujku 2014. zaključili ugovor u iznosu 3.470.000,00 kn, radi prijave na sufinanciranje sredstvima Europske unije. Ugovor obuhvaća financiranje izrade projektne dokumentacije za pretovarne stanice i regionalni centar za gospodarenje otpadom, izradu natječajne dokumentacije i ugovornih dokumenata, izradu Studije izvedivosti i Aplikacije za sufinanciranje iz sredstava Europske unije.

S ciljem konačnog rješavanja imovinsko pravnih odnosa, Društvo i Fond su u lipnju 2014. zaključili ugovor o beskamatnom zajmu za otkup zemljišta na obuhvatu zahvata regionalnog centra za gospodarenje otpadom i pretovarne stanice u iznosu 3.029.595,00 kn.

Na temelju Zakona o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske (Narodne novine 133/2013) Vlada Republike Hrvatske je u lipnju 2014. donijela Odluku o proglašenju projekta RCGO sjeverozapadne Hrvatske Piškornica strateškim projektom Republike Hrvatske. Vrijednost ukupnih troškova projekta, procijenjena u skladu s izrađenom dokumentacijom iznosi oko 760.000.000,00 kn. Nositelj projekta je trgovačko društvo Piškornica d.o.o. Navedeno je da je RCGO Piškornica namijenjen zbrinjavanju miješanog komunalnog i neopasnog proizvodnog otpada s područja četiri županije sjeverozapadne Hrvatske (Koprivničko-križevačke, Krapinsko-zagorske, Međimurske i Varaždinske), s ukupno 550 000 stanovnika u 110 gradova i općina.

Prema obrazloženju danom uz Odluku Vlade, studija izvedivosti iz 2010. na temelju koje je procijenjena vrijednost investicije, nije postigla potrebnu kvalitetu, radi čega je u tijeku javna nabava za novu Studiju izvedivosti koja bi trebala sadržavati precizniji iznos procijenjene vrijednosti projekta. Ukoliko nova studija izvedivosti utvrdi da su neka tehnološka rješenja bolja od dosad izrađenih, trebalo bi se provesti postupak izmjene lokacijske dozvole. Stvarna vrijednost projekta biti će poznata nakon provođenja natječaja, koji je prema prihvaćenom hodogramu planirano objaviti u listopadu 2014. Prema prihvaćenom hodogramu potpisivanje ugovora trebalo bi biti u ožujku 2015., a izgradnja regionalnog centra za gospodarenje otpadom planirana je do listopada 2017. uz dvogodišnji garancijski period (do listopada 2019.). Osnovana je radna skupina koja treba tromjesečno izvještavati Vladu Republike Hrvatske o napretku pripreme i provedbe projekta u odnosu na rokove utvrđene u obrascima.

Prema obrazloženju, projekt regionalnog centra za gospodarenje otpadom obuhvaća izgradnju centra za gospodarenje otpadom i dvije pretovarne stanice uz izgradnju prateće infrastrukture (pristupna prometnica, komunalna infrastruktura u centru i pretovarnim stanicama). Centar i pretovarne stanice će se sufinancirati sredstvima Europske unije kroz programsko razdoblje 2014.-2020., za što Europska unija osigurava 85,0 % ukupno prihvatljivih troškova dok se preostala sredstva osiguravaju na lokalnoj i nacionalnoj razini. Za financiranje prateće infrastrukture sredstva se trebaju osigurati na lokalnoj i regionalnoj razini.

Ministarstvo je izradilo Operativni program radnog naziva „Okoliš i energetika“ (OPOE) za 2013. Radi se o programsko planskom dokumentu kojim se predviđaju načini i uvjeti korištenja fondova Europske unije (Kohezijskog fonda) i Europskog fonda za regionalni razvoj, s ciljem provedbe kohezijske politike u sektoru zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj za 2013. Opći strateški cilj OPOE je unaprijediti okolišnu i energetska infrastrukturu za održivi razvoj i unaprijediti okoliš. Na Indikativnoj listi projekata nalaze se i projekti RCGO Piškornica.

Naknadno je utvrđeno kako iznos od 3.470.000,00 kn definiran Ugovorom o ulaganju sredstava Fonda u pripremu i provedbu projekta izgradnje RCGO Piškornica za prijavu na sufinanciranje iz sredstava fondova Europske unije, izgradnje pretovarnih stanica i sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske, neće biti dostatan iz razloga što je u njemu navedeno da će se dorada studije izvedivosti izraditi za 70.000,00 kn, analiza koristi i troškova (cost-benefit analiza) 70.000,00 kn i aplikacija za 70.000,00 kn. Fond i Ministarstvo dali su suglasnost Piškornici d.o.o da pokrene postupak javne nabave procijenjene vrijednosti 500.000 EUR.

Otvoreni postupak javne nabave usluga izrade studije izvedivosti i projektne aplikacije za sufinanciranje projekta RCGO Piškornica iz fondova Europske unije raspisan je 14. svibnja 2014., a temeljem dokumentacije za nadmetanje koja je odobrena od strane Fonda te Ministarstva.

Vlada Republike Hrvatske je u svibnju 2014. donijela zaključak kojim je zadužila resornog potpredsjednika Vlade zaduženog za konzumiranje sredstava europskih fondova da redovito izvještava Vladu Republike Hrvatske te je dan nalog ministarstvima pravosuđa, gospodarstva, zaštite okoliša i prirode, kao i nadležnom Uredu državne uprave u Koprivničko-križevačkoj županiji, da predmete u kojima je podnositelj Piškornica d.o.o. rješava u roku od osam dana.

Do konca lipnja 2014. je otkupljeno 15,4 ha zemljišta. Za 17,4 ha zemljišta u studenom 2011. predan je Agenciji za upravljanje državnom imovinom zahtjev za darovanje ili osnivanje prava građenja na nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske, dok na dvije nekretnine ukupno 5,4 ha u državnom vlasništvu, Piškornica d.o.o. već ima pravo građenja. Koprivničko-križevačka županija je u 2013. dala Piškornici d.o.o. pravo građenja na nekretninama ukupne površine 7,4 ha. Za preostali dio zemljišta u obuhvatu zahvata RCGO od 16,6 ha potrebno je osigurati financijska sredstva, što je i definirano beskatnim zajmom Fonda za financiranje otkupa zemljišta u svrhu rješavanja imovinsko-pravnih odnosa. Postignut je veliki pomak u rješavanju imovinsko-pravnih odnosa s Gradom Koprivnicom vezano uz povlačenje svih tužbi, čime će se društvu Piškornica omogućiti ulazak u posjed 100,0 % nekretnina.

Na temelju Sporazuma o ulaganju sredstava Fonda u pripremu i provedbu projekta izgradnje RCGO Piškornica za prijavu na sufinanciranje iz sredstava fondova Europske unije, izgradnje pretovarnih stanica i sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske, održani su sastanci s pojedinim jedinicama lokalne samouprave koje su se usuglasile da svoje sanacije prepuste društvu Piškornica d.o.o. Planirano je osnivanje jednostavnih društava s ograničenom odgovornošću za sanacije te bi se na temelju zaključenog sporazuma s Fondom zaključio dodatak ugovoru kojim će se odrediti navedena društva kao provedbena tijela. Fond će osigurati sredstva za niveliranje dokumentacije i izradu nove aplikacije za trajno zatvaranje tih odlagališta. Na navedeni način bi se postigao učinak postupnog zatvaranja odlagališta do početka rada RCGO Piškornica.

Ključni ciljevi društva Piškornica d.o.o. u 2014. su raspisivanje međunarodnog predkvalifikacijskog natječaja za izvođenje radova, predaja aplikacije Europskoj komisiji te preuzimanje sanacija odlagališta otpada na području sjeverozapadne Hrvatske. U skladu s planom i programom rada za 2014. radi se na provedbi ciljeva kroz projektiranje pretovarnih stanica u Zaboku i Varaždinu, proveden je postupak bagatelne nabave usluga izrade projektno-tehničke i druge dokumentacije za potrebe pretovarne stanice RCGO Piškornica - pretovarna stanica Varaždin i pretovarna stanica Zabok.

S obzirom da je RCGO Piškornica prioritet Vlade Republike Hrvatske, trebala bi se osigurati izgradnja u predviđenom roku. Provedba ovog projekta je od velike važnosti za sve četiri županije koje sudjeluju u projektu, a posebice se važnost očituje u smanjenju količina otpada i u gospodarenju proizvedenim otpadom na principima održivog razvoja.

S obzirom da se radi o zahtjevnim projektima (izgradnja centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica te sanacija i zatvaranje postojećih službenih odlagališta) te da su rokovi realizacije navedenih projekata do 2018., Državni ured za reviziju predlaže i nadalje poduzimati aktivnosti za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom u predviđenom roku i stavljanje navedenog centra u funkciju, u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u ugovorenim rokovima. Predlaže se aktivnije uključivanje jedinica lokalne samouprave u planiranje i provedbu svih radnji potrebnih za realizaciju projekata gospodarenja otpadom.

S obzirom da su u 2003. Međimurska županija i tri grada s njezinog područja bili suosnivači JUSZH, koja je osnovana kao centralni nositelj i odgovorni partner za zbrinjavanje otpada u regiji, Državni ured za reviziju je mišljenja da je navedeni projekt trebalo ranije nastaviti kako bi se što prije realiziralo zbrinjavanje otpada u regiji. Trebalo je izraditi kompletnu prethodnu studiju izvodljivosti kojom bi se jasno definirali ciljevi koji se izgradnjom Centra za gospodarenje otpadom planiraju postići (u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske) te na temelju postavljenih ciljeva precizno utvrditi kriterije za odabir optimalnog tehničko-tehnološkog i ekonomskog rješenja cjelovitog (integralnog) regionalnog sustava gospodarenja otpadom u skladu s hrvatskom i europskom regulativom iz područja gospodarenja otpadom. Prethodna studija izvodljivosti treba sadržavati sve potrebne analize u vezi s prikupljenim otpadom s područja regije, tehnologiju obrade otpada prije odlaganja, tehnologiju odlaganja, optimalizaciju transporta otpada te analizu opcija baziranu na prethodnim financijskim pokazateljima investicije gradnje RCGO. Konačni rezultati prethodne studije izvodljivosti trebaju biti idejno rješenje RCGO i prijedlog optimalnog modela financiranja cijelog projekta za odabrano trajanje projekta od 30 godina.

Državni ured za reviziju predlaže provoditi sustavno planiranje i upravljanje gospodarenjem otpadom s definiranom metodologijom (detaljno razraditi pravila, procedure, sve aktivnosti, rokove izvođenja aktivnosti, resurse, izvore i dinamiku financiranja, način kontrole i nadzora te druge bitne elemente). S obzirom na veliki utjecaj projekta gospodarenja otpadom na kvalitetu života stanovnika, troškove i gospodarski razvoj, njegovo učinkovito provođenje je od iznimne važnosti.

Na odlagalištu Totovec u tijeku je postupak sanacije s nastavkom rada odlagališta. Aktivnosti na sanaciji odlagališta započele su 2001. Početni planski iznos vrijednosti investicije od 40.000.000,00 kn povećan je na 44.000.000,00 kn (procjena konačnog izvršenja radova iznosi 58.000.000,00 kn).

Sredstva Grada Čakovca su osnovnim ugovorom definirana na 60,0 % vrijednosti investicije, da bi kasnije aneksom ugovora bila smanjena na 55,0 %, a sredstva Fonda su osnovnim ugovorom definirana na 40,0 % da bi kasnije aneksom ugovora bila povećana na 45,0 % vrijednosti investicije. Građevinski radovi su započeli u ožujku 2005. Postupak sanacije predviđa cjelovito uređenje odlagališta izgradnjom sustava za odvodnju površinskih slivnih voda i temeljnog brtvenog sloja, na način da se stari otpad presloži na novo uređenu plohu koja onemogućuje onečišćenje podzemnih voda starim i novim otpadom, sustava za dreniranje otpadnih voda te sustava pasivnog otplinjavanja. Planirano je u okviru odlagališta Totovec primjenjivati sustav mehaničko-biološke obrade komunalnog otpada te postupak kompostiranja. Mehaničko biološka obrada predstavljala bi kombinaciju sortiranja i biološke obrade komunalnog otpada. Proizvod mehaničko biološke obrade je stabilat koji će se koristiti kao završni prekrivni sloj za sanaciju odlagališta Totovec i kao dnevna prekrivka, a kompost će se koristiti u poljodjelstvu kao organsko gnojivo. Cilj gore navedenih zahvata je smanjenje količina otpada koje se moraju trajno odložiti na odlagalište Totovec.

Građevinska dozvola za sanaciju i konačno zatvaranje odlagališta komunalnog otpada Totovec izdana je rujnu 2004. Kako je tijekom sanacije odlagališta i izgradnje ploha za odlaganje otpada pronađeno više starog otpada nego se prvotno planiralo, odlagalište je u nekoliko navrata moralo biti prošireno. Zbog toga je zahvat izašao iz granica predviđenih građevinskom dozvolom te se poduzimaju koraci da se pripremi dokumentacija temeljem koje će se zatražiti izmjena i dopuna lokacijske dozvole i potvrde glavnog projekta.

Za izvođenje radova sanacije odlagališta provedeno je javno nadmetanje i zaključen je ugovor u veljači 2005. s izvoditeljima Tegra d.d. Čakovec, Međimurje graditeljstvo d.o.o. Čakovec i Team d.d. Čakovec u vrijednosti 32.231.265,08 kn (bez poreza na dodanu vrijednost). U 2005., 2009. i 2011. zaključeni su dodaci ugovoru te ukupan iznos ugovorenih radova prema ugovoru i tri dodatka iznosi 35.333.772,85 kn. Prekidom radova 31. svibnja 2012. izvršeni su građevinski radovi u vrijednosti od 34.889.455,42 kn. Fond je u ožujku 2011. utvrdio da su na pojedinim stavkama izvedenih radova na sanaciji odlagališta Totovec povećane količine u odnosu na ugovorene količine radova. Nakon toga je utvrđeno da na projektu postoji neusklađenost dokumentacije građenja s prostornim planovima te da dokumentaciju treba uskladiti. Naručen je elaborat o ocjeni potrebe procjene izrade studije utjecaja na okoliš te je planirano ishođenje izmjene lokacijske i izmjene građevinske dozvole. Fond je istovremeno obustavio sva plaćanja do ishođenja gore navedenih dozvola. Do kraja radova I. faze sanacije odlagališta Totovec potrebno je provesti otvoreni postupak javnog nadmetanja i na osnovu postupka ugovoriti naknadne i dodatne građevinske radove u planiranoj vrijednosti 12.936.255,48 kn. Tako bi ukupna ugovorena vrijednost građevinskih radova na I. fazi sanacije odlagališta iznosila 48.000.000,00 kn.

Ukupan iznos građevinskih radova, razlike u cijeni i bonusa, a u skladu sa Sporazumom o prestanku ugovora i okončanju ugovornog odnosa na koncu 2013. iznosi 35.817.436,00 kn. Prema ugovoru sa Fondom izgrađena je ploha za odlaganje otpada koji sadrži kruto vezani azbest. Plohu u vrijednosti 289.837,95 kn je u cijelosti financirao Fond. Osim navedenih građevinskih radova financirani su i drugi radovi u vezi investicije: projektiranje, otkup zemljišta, priključci vode, struje, izrada pristupnog puta, nabava opreme, nadzor nad radovima za koje je do konca prosinca 2012. utrošeno 4.384.698,83 kn.

Do završetka projekta planira se utrošiti još 1.635.144,27 kn. Ukupni trošak izvođenja I. faze sanacije odlagališta iznosio bi 55.289.837,95 kn. Do konca 2013. su izvršeni pripremni radovi (asfaltiranje pristupnog makadamskog puta, priključak na vodovodnu i električnu mrežu, nabava i ugradnja vage, izrada platoa za pranje kotača, nabava i ugradnja separatora taloga, ulja i masti, nabava osobnih računala i software-a za praćenje količina otpada i ispis primljenih listova - računa), 98,0 % radova na sanaciji starog otpada (iskop i prosijavanje starog otpada, sortiranje starog i novog otpada, izdvajanje otpada čija se vrijedna svojstva mogu iskoristiti i plasman prerađivačima, izdvajanje opasnog otpada ukoliko se pojavi pomiješan s ostalim otpadom i plasman obrađivačima opasnog otpada, prijevoz i kompaktiranje otpada u tijelu odlagališta), 98,0 % izrade sanitarne kazete (iskop dijela starog otpada do šljunka kako bi se oslobodio prostor za novu sanitarnu kazetu, dovoz inertnih materijala i zasipavanje građevne jame do 1 m iznad najviše kote podzemne vode, nabava materijala za donji brtveni sloj, izgradnja geosintetskog glinenog tepiha (GCL-a), nabava materijala i prekrivanje dna i bokova kazete PEHD folijom, dobava materijala i prekrivanje dna i bokova kazete geo tekstilom 1000 g/m², nabava šljunka i izrada drenažnog sloja, dobava materijala i ugradnja na drenažni sloj geo tekstila 400 g/m², izrada bazena za procjedne vode, izrada bazena za oborinske vode, izrada procjedne i oborinske kanalizacije, nabava i ugradnja separatora taloga, ulja i masti), te ploha za odlaganje otpada koji sadrži kruto vezani azbest. Ukupno je izvedeno radova na I. fazi sanacije odlagališta u iznosu od 40.413.632,83.kn.

Dinamika izvođenja građevinskih radova potrebnih za dovršenje I. faze sanacije odlagališta planirana je na način da se do konca 2014. izvedu svi radovi, osim radova na gornjem prekrivnom sloju koji bi se izveli 2018. Od 2015. do 2017. radovi na sanaciji odlagališta bi mirovali, odlagalište bi se punilo sa novim otpadom, a 2018. bi se cjelokupna I. faza sanacije zaključila pokrivanjem cjelokupnog otpada i završetkom I. faze sanacije odlagališta Totovec. Ministarstvo je u ožujku 2006. izdalo rješenje kojim se prihvaća studija utjecaja na okoliš za II. fazu sanacije odlagališta Totovec - Izgradnja reciklažnog dvorišta, postrojenja za mehaničko-biološku obradu komunalnog otpada i postrojenja za kompostiranje biološkog otpada. Lokacijska dozvola za zahvat na izgradnji oporabilišta otpada Totovec pribavljen je u siječnju 2007. Za potrebe sortiranja, prešanja i baliranja iskoristivog otpada koji su stanovnici selektirali izgrađena je 2008. manja hala -Privremeno montažno spremište za reciklažu komunalnog otpada, a financirano je sredstvima Fonda (831.971,00 kn) i Čakom d.o.o. U lipnju 2008. gradsko vijeće je donijelo odluku kojom ovlašćuje Čakom d.o.o., da kao nositelj investicije izgradnje II. faze odlagališta u Totovcu, provede izgradnju u skladu s lokacijskom i građevinskom dozvolom, projektnom dokumentacijom te da se navedena investicija financira iz sredstava gradskog proračuna koja se ubiru s osnova naknade za sanaciju odlagališta i sredstava Fonda i drugih izvora. Za potrebe daljnjih postupaka oko sanacije odlagališta i izgradnje potrebnih objekata u lipnju 2011. izrađen je Poslovni plan za investiciju sanacije odlagališta Totovec I. faza - sanacija odlagališta Totovec - povećanje investicije i II. faza - oporabilište otpada Totovec. U srpnju 2011. dogodio se požar u kojem je sortirnica u cijelosti izgorjela, šteta je procijenjena na iznos od 3.378.716,00 kn. Zbog potrebe nastavka poslovanja nabavljena je nova sortirnica kao i potrebna oprema.

Na prostoru namijenjenom za djelatnost reciklažnog dvorišta, mehaničko-biološke obrade komunalnog otpada i kompostiranja biološkog otpada nalazi se manja sortirnica u hali dimenzija 24x12 m. Osim objekta male sortirnice nabavljen je za potrebe okretanja kompostnih hrpa okretač komposta. Ukupna dosadašnja ulaganja u djelatnost obrade i kompostiranja otpada iznose 2.859.339,38 kn. Kako zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa lokacijska dozvola od 19. siječnja 2007., niti nakon produljenja od dvije godine, nije mogla biti iskorištena, u ožujku 2013. pribavljena je nova lokacijska dozvola. Fond je obustavio sva plaćanja do ishođenja izmijenjene lokacijske i građevinske dozvole i nastavka radova na I. fazi sanacije odlagališta Totovec.

Čakom d.o.o. ima u planu izgradnju oporabilišta otpada u Totovcu, u neposrednoj blizini postojećeg odlagališta komunalnog otpada, kao dio cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u kojem bi se prihvaćao komunalni otpad s područja Međimurske županije, podvrgao MBO (sortiranje komunalnog otpada, aerobno kompostiranje biorazgradivog otpada). Za oporabilište je izdana lokacijska dozvola. Kroz obradu otpada na oporabilištu planirano je postići izdvajanje otpada za materijalnu uporabu (60,0 % i više), izdvajanje otpada za energetske uporabu (20,0 % i više), odnosno smanjivanje količine otpada preostalog za odlaganje (20,0 % i manje). Također će se izdvojiti opasni otpad iz toka komunalnog i neopasnog otpada i predati na uporabu ovlaštenim oporabiteljima.

Oporabilište je predviđeno kao centar za gospodarenje otpadom maksimalnog godišnjeg kapaciteta obrade komunalnog otpada 30 000 t, koji se sastoji od pogona za sortiranje i skladištenje neopasnog otpada i posebnih kategorija otpada, ulazno-izlazne zone (portirnica, vaga, praonica podvozja, parkiralište s nadstrešnicom, reciklažno dvorište), privremenog skladišta opasnog otpada, pogona za preradu komunalnog i neopasnog otpada kapaciteta do 10 t/h sa skladištenjem i pretovarnom stanicom (MBO), pogona za kombiniranu mehaničko-biološku i mehaničko-fizikalnu obradu otpada (nadstrešnica površine 1 712 m²), pogona za biološku obradu s linijom za sortiranje i pakiranje komposta - dilatacija 1 (hala površine 3 000 m²), pogona za biološku obradu s linijom za sortiranje i pakiranje komposta - dilatacija 2 (hala površine 3 000 m²), solarne elektrane i vjetroelektrane.

Gradsko vijeće Grada Čakovca je u srpnju 2011. usvojilo poslovni plan za investiciju u sanaciju odlagališta otpada (faza I.) - povećanje investicije i izgradnju oporabilišta otpada Totovec (faza II.). Vrijednost investicije u oporabilište iznosi 28.200.000,00 kn te je zatraženo sufinanciranje Fonda u visini od 80,0 %. U prosincu 2012. Grad Čakovec je uputio Fondu pismo namjere - zamolbu za financijskom podrškom projekta., a u siječnju 2013. je Ministarstvo odgovorilo da nije moguće uspostaviti trajno MBO postrojenje u okviru oporabilišta Totovec, jer će nakon izgradnje RCGO Piškornica odlagalište biti zatvoreno, a Grad Čakovec je u studenom 2011. potpisao Sporazum o preuzimanju otpada s trgovačkim društvom Piškornica d.o.o. Čakom d.o.o. je u ožujku 2013. ishodio lokacijsku dozvolu za idejni projekt izgradnje oporabilišta Totovec, uključujući MBO postrojenje. U travnju 2013. Međimurska županija je dala mišljenje Gradu Čakovcu kojim podržava projekt izgradnje oporabilišta otpada Totovec, jer projekt čini sastavni dio predloženog sustava gospodarenja otpadom na području županije te će njegova realizacija doprinijeti kvalitetnijem, ekološki prihvatljivom i održivom sustavu gospodarenja otpadom i predstavlja racionalno i ekonomski provedivo rješenje.

U lipnju 2013. društvo Piškornica d.o.o. je poslalo Gradu Čakovcu očitovanje na projekt izgradnje oporabilišta otpada Totovec u kojem obrazlaže zbog čega ne može podržati navedeni projekt te ističe kako je on nepotreban, ali i štetan za projekt izgradnje RCGO Piškornica, jer ruši kapacitet centra.

Grad Čakovec je poslao društvu Piškornica d.o.o. pojašnjenje u vezi zamolbe za podršku projektu izgradnje oporabilišta otpada Totovec u kojem navodi da se u okviru oporabilišta otpada Totovec ne bi gradilo MBO postrojenje nego samo pogon za dodatno sortiranje lake frakcije odvojeno prikupljenog otpada. Sav miješani komunalni otpad bit će proslijeđen u RCGO Piškornica.

U srpnju 2013. održan je sastanak u Fondu s predstavnicima Grada Čakovca, županije, Čakom d.o.o. i Piškornica d.o.o. na kojem je zaključeno da se Grad Čakovec obvezuje da će u RCGO Piškornica, nakon njegova početka rada, dovoziti radi predaje na daljnje postupanje komunalni otpad ključnog broja KB 20 03 01 i to u cijelosti. Piškornica d.o.o. prima na znanje i suglasna je da Grad Čakovec, putem trgovačkog društva u svom vlasništvu Čakom d.o.o., nastavi na podizanju razine primarne selekcije otpada na svom području kod stanovnika te da u tom smislu razvija posebno prikupljanje papira, stakla, metala, plastike, tetrapaka, biorazgradivog i glomaznog otpada, a nastavno na prikupljanje tih kategorija otpada da izravno brine o daljnjim postupcima zbrinjavanja istih. Čakom d.o.o. se obvezuje da će u oporabilištu Totovec obrađivati samo primarno selektirane kategorije otpada. Za projekt izgradnje oporabilišta (bez MBO) nije potrebna daljnja suglasnost Piškornice d.o.o. budući izgradnja oporabilišta ne sprječava izgradnju RCGO Piškornica i realizacija oba projekta će doprinijeti uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpada na području sjeverozapadnog dijela Republike Hrvatske. Troškovi izgradnje oporabilišta predviđeni su u visini od oko 30.000.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Za ostvarivanje sredstava Fonda za sufinanciranje ovog projekta i s obzirom na visinu investicije, potrebno je ishoditi suglasnost Upravnog odbora Fonda i suglasnost Vlade Republike Hrvatske (troškovi su manji ako se ne izvodi MBO Faza 4 nego sortirnica primarno selektiranih kategorija otpada). Nakon ishođenja suglasnosti, Fond će u primjerenom roku predložiti tekst trostranog Ugovora između Fonda, Grada Čakovca i Čakom d.o.o. kojim će se regulirati međusobna prava i obveze spram sufinanciranja gradnje oporabilišta. Promemorija sa sastanka nije usuglašena i potpisana.

U listopadu 2013. Grad Čakovec poslao je Fondu dopis kojim moli za obavijest o mogućnosti financijske podrške projektu izgradnje oporabilišta otpada Totovec s obzirom na prethodno postignute suglasnosti te mogućeg vremenskog okvira unutar kojeg bi se potpisao tripartitni ugovor između Fonda, Grada Čakovca i Čakom d.o.o. Ukoliko se do konca 2013. ne sklopi predmetni ugovor, Grad Čakovec će biti primoran početkom 2014. samostalno pristupiti izgradnji oporabilišta otpada Totovec i to u dijelu koji se odnosi na izgradnju pogona za biološku obradu s linijom za sortiranje i pakiranje komposta, točnije podloge dim oko 3 000 m², procijenjene vrijednosti 5.000.000,00 kn. U prosincu 2013. Fond se očitovao u pogledu izgradnje oporabilišta otpada Totovec i izdao svoju suglasnost za izgradnju sortirnice odvojeno prikupljenog otpada odgovarajućeg kapaciteta (samo laka frakcija odvojeno prikupljenog otpada), uz njegovo mišljenje da isto zahtijeva znatno manji objekt s odgovarajućom opremom i izgradnjom platoa za kompostiranje odnosno dijela kompostane. Uz projekt nisu priloženi relevantni podaci o količinama i vrstama otpada, pa je potrebno izraditi izmjenju i dopunu idejnog projekta oporabilišta i ishoditi izmjenju i dopunu lokacijske dozvole. Gradu Čakovcu i Čakom d.o.o. je predloženo da Fondu dostavi procjenu troškova izmjene i dopune idejnog projekta oporabilišta Totovec i ostale projektne dokumentacije po fazama te troškove stručnog nadzora, kako bi se pripremio pravni akt o sufinanciranju projekta. U siječnju 2014. utvrđeno je da Grad Čakovec i Čakom d.o.o. izloženi projekt oporabilišta usuglase tako da ne narušava usvojeni koncept RCGO Piškornica i to u kontekstu usklađenja naziva sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom, dostave Fondu podatke o količinama i vrstama otpada koji će se tretirati u okviru postrojenja i definiraju područja obuhvata jedinica lokalne samouprave, izrade tehnološki projekt s definicijom kapaciteta postrojenja, izrade izmjene/dopune Idejnog projekta i ishodi izmjena i dopuna lokacijske dozvole vezano uz sortirnicu i kompostanu.

Fond, Grad Čakovec i Čakom d.o.o. su u travnju 2014. zaključili Sporazum o poslovnoj suradnji na području pripreme, provedbe i razvoja projekata izgradnje građevina za gospodarenje otpadom na području grada Čakovca, čime je Fond iskazao svoju podršku projektu „Građevine za gospodarenje otpadom s kompostanom u Totovcu“, uz zadržku ishođenja suglasnosti RCGO Piškornica d.o.o. na projektnu dokumentaciju.

U lipnju 2014. Fond je uputio dopis Čakom d.o.o. u kojem je naveo da je za daljnju podršku projektu „Građevine za gospodarenje otpadom s kompostanom u Totovcu“, potrebna suglasnost društva Piškornica d.o.o. u pogledu kapaciteta i vrsta otpada za koje se grade građevine te je Čakom d.o.o. u srpnju 2014. zatražio od RCGO Piškornica d.o.o., suglasnost za kapacitiranje i izgradnju građevina za gospodarenje otpadom na lokaciji Totovec. RCGO Piškornica d.o.o. je u srpnju 2014. odbila izdavanje suglasnosti za kapacitiranje i izgradnju građevina za gospodarenje otpadom na lokaciji Totovec, uz obrazloženje da je u tijeku izrada studije izvedivosti za RCGO Piškornica, a kojim će se definirati detalji uspostave cjelovitog sustava za gospodarenje otpadom na području cijele regije sjeverozapadne Hrvatske. U obrazloženju je navedeno da projekt RCGO Piškornica predstavlja državni strateški investicijski projekt, pa bi izdavanje suglasnosti na projekt lokalnog značaja, kakav je projekt Grada Čakovca, moglo opstruirati/prejudicirati rezultate studije izvedivosti projekta RCGO Piškornica i time ugroziti projekt državnog značaja.

Komunalno društvo PRE-KOM d.o.o. je u srpnju 2013. zatražilo od Fonda sufinanciranje izgradnje kompostane u Goričanu za sve jedinice lokalne samouprave (sedam jedinica) donjeg Međimurja. Po odobrenju Fonda o 80,0 % sufinanciranju izgradnje i 100,0 % sufinanciranju projektiranja kompostane krenulo se sa izradom projektne dokumentacije. Dio nezadovoljnih mještana Goričana pokrenuo je održavanje referenduma kojim su se mještani Goričana izjasnili protiv izgradnje kompostane. Kako je Općina Goričan zbog izjašnjavanja mještana protiv izgradnje kompostane odustala od navedenog projekta, Grad Prelog podnio je novi zahtjev za izgradnju kompostane u Prelogu na lokaciji Gorice. Krajem veljače 2014. na sastanku u Fondu dogovorena je izgradnja kompostane u Prelogu. Vrijednost projekta je 2.400.000,00 kn. PRE-KOM d.o.o. je u svibnju 2014. zatražio izdavanje suglasnosti za izgradnju sortirnice korisnog otpada od Piškornice d.o.o., koju je dobio u srpnju nakon što su Grad Prelog i PRE-KOM d.o.o. dali izjavu da će u cijelosti financirati projekt izgradnje kompostane u Prelogu ukoliko bi studija izvedivosti regionalnog centra Piškornica pokazala da je kompostana u Prelogu u suprotnosti s radom centra. Kompostana bi imala kapacitet 1 500 t godišnje, a u njoj bi se obrađivao biorazgradivi otpad koji se skuplja na kućnom pragu u smeđim kantama.

Tijelo nadležno za provedbu Zakona o održivom gospodarenju otpadom na državnoj razini je Fond. S obzirom da je Fond sufinancirao nabavu kanti za biorazgradivi otpad u pojedinim jedinicama lokalne samouprave, može se zaključiti da je prepoznao napore jedinica lokalne samouprave i komunalnih društava koje one ulažu u izgradnju sustava zbrinjavanja komunalnog otpada na svom području. Biorazgradivi komunalni otpad zauzima najveći udjel u komunalnom otpadu a preradom biorazgradivog komunalnog otpada, kompostiranjem, smanjuje se količina komunalnog otpada koju je potrebno odložiti na odlagalište. Fond je upućivao jedinice lokalne samouprave da traže suglasnost za izgradnju kompostana na svom području od trgovačkog društva koje je osnovano radi uspostave cjelovitog sustava za gospodarenje otpadom na području cijele regije sjeverozapadne Hrvatske, a za što je u izradi studija izvedivosti.

S obzirom na ulaganja Fonda u opremu za zbrinjavanje biorazgradivog otpada, Državni ured za reviziju je mišljenja da treba voditi računa da se smanje količine otpada koje bi se morale odvoziti s određenog područja (kako bi se smanjili i troškovi koje kroz cijenu zbrinjavanja u konačnici plaćaju porezni obveznici - građani), a za koje postoje planovi o korištenju nakon kompostiranja.

Državni ured za reviziju predlaže koordinirati napore na obavljanju kompostiranja biootpada (gradovi, komunalna društva koja obavljaju javnu uslugu gospodarenja otpadom, Fond), odnosno paralelno razvijati sustav skupljanja komunalnog biorazgradivog otpada i osiguranje infrastrukture za kompostiranje, kako bi se javni novac trošio učinkovito.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenja otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta. Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Na području Međimurske županije je jedno legalno odlagalište komunalnog otpada (Totovec). Od 14 odlagališta komunalnog otpada devet ih je zatvoreno i sanirano (Projnice, Kolarovo, Jacine, Prosišće, Gmajna Turčišće, Prščočovo, Đolte-Matekovec, Čukovec, Matojekovo vrbje), tri su zatvorena i sanacija je u tijeku (Gorice, Močile, Donja Dubrava), a dva su zatvorena i nisu sanirana (Hrastinka i Segetec.). Od osam registriranih divljih odlagališta komunalnog otpada tri su zatvorena i sanirana (Malinščak, Projnice, Čukovec) a pet ih je zatvoreno i nisu sanirana (Mali Gombakut, Melina-Veliki kut, Molvine, Parag, Pribegović). Za sanaciju navedenih odlagališta komunalnog otpada od 2004. do 2013., Fond je preuzeo obvezu sufinanciranja od 40,0 % do 80,0 % odnosno iznos 35.507.297,00 kn. Do konca 2013. Fond je doznačio sredstva u 14 jedinica lokalne samouprave u iznosu 19.667.467,00 kn. Za sanaciju divljih odlagališta na području Međimurske županije Fond je odobrio iznos 1.704.654,00 kn od čega su sredstva u iznosu 1.123.713,00 kn doznačena u pet jedinica lokalne samouprave.

Izmjenama i dopunama Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 31/2011) definirano je da se uspostava regionalnih centara za gospodarenje otpadom provodi paralelno s zatvaranjem postojećih odlagališta, ovisno o raspoloživim sredstvima za sufinanciranje iz fondova Europske unije. Dinamiku istovremene sanacije i zatvaranja odlagališta treba prilagoditi konkretnoj situaciji izgradnje regionalnog centra.

U tablici broj 4 se daju podaci o utrošenim sredstvima po izvorima sredstava za sanaciju službenog odlagališta komunalnog otpada Totovec do konca 2013.

Tablica broj 4

Podaci o utrošenim sredstvima prema izvorima sredstava za sanaciju službenog odlagališta komunalnog otpada Totovec do konca 2013.

u kn

Redni broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.			
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Komunalno društvo	Ukupno
1.	Totovec, Čukovec	U tijeku	10.106.010,00	33.166.963,00	0,00	43.272.973,00

Od 2004. do 2013., za sanaciju navedenog službenog odlagališta, Fond je sufinancirao 10.106.010,00 kn. Fond je Gradu Čakovcu doznačio sredstva u iznosu 12.957.532,00 kn, od čega je utrošeno 10.106.010,00 kn, a razlika od 2.851.522,00 kn planira se utrošiti nakon izmjene glavnog projekta i predaje zahtjeva za izdavanje izmjene i dopune građevinske dozvole, nakon čega slijedi javno nadmetanje za izvoditelja radova i nastavak radova tijekom 2014. i 2015.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojima je utvrđeno da je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti sve aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja regionalnog centra za gospodarenje otpadom.

Na odlagalištu za neopasni otpad Totovec obavljaju se poslovi zbrinjavanja otpada -odlaganje neopasnog otpada. Nalazi se oko 5 km južno od Čakovca. Lokacija je izvan urbaniziranog područja grada. Najbliže stambeno naselje je Totovec, koje se nalazi jugozapadno od odlagališta na oko 0,6 km. Naselje Totovec nastanjuje oko 580 stanovnika. Oko lokacije nalaze se poljoprivredne parcele, a u blizini nema značajnije šumske površine. Glavni prilaz odlagalištu nalazi se na udaljenosti od oko 0,5 km istočno od regionalne ceste Čakovec-Totovec. Otpad se na ovo odlagalište odlaže od 1974. Otpad se u početku rada odlagališta odlagao u napušteno eksploatacijsko polje šljunka površine 4,6 ha. Prostor odlagališta otpada Totovec obuhvaćen je Prostornim planom uređenja Grada Čakovca. Površina raspoloživog zemljišta je u travnju 2013. bila 13,96 ha, od kojih 8,47 ha otpada na I. fazu sanacije odlagališta, za II. fazu predviđeno je 3,03 ha, za cestu je predviđeno 0,89 ha, a slobodno ostaje 1,57 ha. Prema geodetskoj izmjeri od 31. prosinca 2012., odloženo je 230 000 m³ otpada, a ukupan planirani kapacitet odlagališta je 350 000 m³. Odlagalište je ograđeni prostor na koji se otpad doprema vozilima komunalnog poduzeća Čakom d.o.o., Čakovec i drugih koncesionara sa područja Međimurske županije. Na odlagalištu postoji zidana garaža za kompaktor koji vrši razastiranje i zbijanje/kompaktiranje otpada, kontejner garderobni, uredski kontejner, kolna vaga nosivosti 50 t, stupna trafostanica, sanitarne plohe za odlaganje otpada, rasvjeta odlagališta, bazeni za oborinske i procjedne vode. Odlagalište je ograđeno ogradom.

Na području Županije postoje više divljih odlagališta otpada, odnosno manjih neuređenih prostora koji nisu predviđeni za odlaganje otpada. Dio divljih odlagališta je saniran ili je u fazi sanacije. Unatoč tome još uvijek je znatan broj divljih odlagališta koje je potrebno sanirati.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima komunalnog otpada na području Međimurske županije po jedinicama lokalne samouprave te utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području Međimurske županije
i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.		
				Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1	Grad Čakovec	7	9	0,00	359 191,00	359 191,00
2	Grad Mursko Središće	1	1	243 279,00	853 599,00	1 096 878,00
3	Grad Prelog	0	6	2 039 993,00	2 042 043,00	4 082 036,00
4	Općina Belica	2	0	109 905,00	155 420,00	265 325,00
5	Općina Dekanovec	0	1	297 759,00	90 439,00	388 198,00
6	Općina Domašinec	2	0	91 992,00	180 931,00	272 923,00
7	Općina Donja Dubrava	0	1	360 400,00	197 718,00	558 118,00
8	Općina Donji Kraljevec	0	0	0,00	0,00	0,00
9	Općina Donji Vidovec	0	2	0,00	130 478,00	130 478,00
10	Općina Goričan	0	0	0,00	0,00	0,00
11	Općina Gornji Mihaljevec	0	0	0,00	0,00	0,00
12	Općina Kotoriba	0	1	0,00	24 231,00	24 231,00
13	Općina Mala Subotica	2	4	86 271,00	76 004,00	162 275,00
14	Općina Nedelišće	3	3	395 483,00	232 821,00	628 304,00
15	Općina Orehovica	1	3	1 840 876,00	1 407 964,00	3 248 840,00
16	Općina Podturen	0	1	843 677,00	429 291,00	1 272 968,00
17	Općina Pribislavec	1	1	0,00	66 483,00	66 483,00
18	Općina Selnica	4	0	0,00	0,00	0,00
19	Općina Strahoninec	0	1	403 753,00	278 709,00	682 462,00
20	Općina Sveti Juraj na Bregu	0	0	56 690,00	0,00	56 690,00
21	Općina Sveta Marija	0	akcije čišćenja	0,00	6 487,00	6 487,00
22	Općina Sveti Martin na Muri	0	0	0,00	0,00	0,00
23	Općina Šenkovec	1	0	0,00	0,00	0,00
24	Općina Štrigova	0	0	0,00	0,00	0,00
25	Općina Vratišinec	0	2	1 071 197,00	3 125 116,00	4 196 313,00
Ukupno		24	36	7.841.275,00	9.656.925,00	17.498.200,00

U sanaciju divljih odlagališta na području 13 jedinica lokalne samouprave, Fond je u razdoblju od 2006. do konca 2013. uložio 7.841.275,00 kn. Jedinice lokalne samouprave (njih 17) su u sanaciju navedenih odlagališta uložile 9.656.925,00 kn, što ukupno iznosi 17.498.200,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području županije/grada/općine kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravovremeno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost lokalne i područne (regionalne) samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Međimurske županije ni Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Međimurskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području i nadalje pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog računa i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi brigu o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležni odjel u Međimurskoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obvezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka.

Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka, putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša, koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka.

Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija ne provjerava pouzdanost i istinitost podataka koje joj dostavljaju obveznici nego provodi formalne kontrole, nakon prethodne kontrole županije, u smislu prijave podataka na ispravnom obrascu, dupliranih prijava, netočno napisanih količina otpada, nepotpunih obrazaca, pogrešnog utvrđivanja statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. S obzirom da je u županijskom odjelu nadležnom za poslove zaštite okoliša zaposlen jedan zaposlenik (Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša, Odsjek za zaštitu okoliša i prirode) za Županiju provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka u Registar onečišćavanja okoliša obavlja trgovačko društvo Oikon d.o.o. Zagreb. Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliciranja prijava, upisivanja ispravnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Državni ured za reviziju predlaže Međimurskoj županiji, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave najčešće raspolažu cjelovitim podacima o praćenju provedbe pojedinih aktivnosti u sustavu gospodarenja otpadom na svom području i objavljuju ih na svojim mrežnim stranicama. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, podatke o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, podatke o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, podatke o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, podatke o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Zbog navedenoga, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na njenom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke dostavljati Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Međimurskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave i nadalje voditi podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području, između ostalog, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

Edukacija stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se provodi na različite načine i to putem mrežne stranice jedinica lokalne samouprave, komunalnih društava i koncesionara, obavijesti lokalnog radija, televizije i tiska, letaka, plakata te oglasnih ploča. Edukacija se provodi i u školama, vrtićima i javnim prostorima, a provode ju komunalna društva, jedinice lokalne samouprave i razne udruge koje se bave zaštitom okoliša.

Planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave bave se modelima razvijanja javne svijesti o učinkovitom gospodarenju otpadom. Postojanje politike za razvijanje javne svijesti o upravljanju otpadom omogućava strateško planiranje i stalna savjetovanja sa svim zainteresiranim stranama u lokalnoj zajednici. Industrija, mala i srednja poduzeća su također proizvođači otpada. Program razvijanja javne svijesti za ovaj sektor je u ovoj fazi procesa upravljanja otpadom od važnog značaja, posebno kada je u pitanju opasan otpad.

Učinkovito gospodarenje otpadom složen je proces koji zahtijeva kontinuirano usklađeno djelovanje državne uprave, regionalne (područne) i lokalne samouprave, znanstvenika, stručnjaka, udruga, gospodarstvenika, sredstava javnog priopćavanja, mjesnog pučanstva, ukupne javnosti. Za rješavanje problematike učinkovitog gospodarenja otpadom potrebno je strateški, konceptijski urediti suradnju s lokalnim medijima, poslovnim sektorom i organizacijama civilnog društva.

Za učinkovitiji pristup gospodarenju otpadom, odnosno razvijanje javne svijesti o upravljanjem otpadom predlaže se i nadalje:

- razvijanje kanala komunikacije i sustava kojim će se povećati razina znanja i vještina svih zainteresiranih sudionika o ključnim principima upravljanja otpadom
- dosljedna primjena zakonodavnog okvira u djelatnosti upravljanja otpadom i stvaranje održivog sustava komunikacije za informiranje o pravima i obavezama koje iz njega proizlaze za svaku zainteresiranu stranu.

Inicijativa za recikliranje može se provesti na način da se ponudi kućanstvima godišnji popust ili neke druge nagrade (što se i primjenjuje na pojedinom području - kupon za kompost) ako potpuno sudjeluju u projektu, da se radi s lokalnim medijima na osmišljavanju izazova za cijelu zajednicu kojim bi se prepoznavale ulice/mjesni odbori/gradske četvrti s najvišim udjelom sudjelovanja u projektu, nagrađuju pojedina kućanstava birana slučajnim izborom za koja se utvrdi da u običnom komunalnom otpadu nemaju otpad koji je moguće reciklirati te kazne za neodvajanje (ili nerazvrstavanje) otpada.

Komunalna društva (Čakom d.o.o. i PRE-KOM d.o.o.) potiču korisnike na pravilno postupanje s otpadom. Čakom d.o.o. korisnicima za nepravilno odvojeni otpad ispostavlja upozorenja i naplaćuje uslugu dodatnog odvajanja u iznosu 20,00 kn za svakih započetih 120 l volumena posude. PRE-KOM d.o.o., Prelog ispostavlja opomene i naplaćuje 10,00 kn za pogrešno odvojeni otpad i 0,68 kn/kg za otpad preko mase zadužene posude. Osim toga, za nepravilno postupanje otpadom društva korisnike prijavljuju komunalnom redarstvu.

U okviru aktivnosti podizanje kapaciteta (znanja i vještina) zaposlenih u državnoj upravi i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave o upotrebi različitih kanala komunikacije u procesu razvijanja svijesti o upravljanju otpadom predlaže se organizirati treninge stručnjaka, konferencije i seminare iz ovog područja, pripremu obrazovnih programa usmjerenih na prezentiranje i širenje pozitivnih primjera, primjene za ruralne sredine te međunarodnu suradnju radi stjecanja novih znanja i vještina o razvijanju svijesti o upravljanju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Međimurske županije i nadalje provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Također, predlaže sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se i nadalje kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjernicama nacionalne zakonske regulative, europskih direktiva te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije. Na temelju odredbi članka 10. Zakona o otpadu, nadzor nad provođenjem Plana gospodarenja otpadom obavljao je Ured državne uprave nadležan za zaštitu okoliša, a u skladu s odredbama članka 1. i 55. Izmjena i dopuna Zakona o otpadu (Narodne novine 60/08) obvezu nadzora nad provođenjem Plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije. Nadležno upravno tijelo u Međimurskoj županiji bio je Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša, a u vrijeme obavljanja revizije je Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša, Odsjek za zaštitu okoliša i prirode.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni uredi županija su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini, odnosno gradskom/općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji i objavljuju se u službenom glasilu županije.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Međimurske županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Međimurske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1.	Grad Čakovec	2007., 2008., 2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
2.	Grad Mursko Središće	-	-	-
3.	Grad Prelog	2011., 2013.	DA	DA
4.	Općina Belica	2007.-2011., 2012., 2013.	DA	DA
5.	Općina Dekanovac	2010., 2011., 2013.	DA	DA
6.	Općina Domašinec	2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
7.	Općina Donja Dubrava	2012., 2013.	DA	NE
8.	Općina Donji Kraljevec	2012., 2013.	DA	NE
9.	Općina Donji Vidovec	2012.	DA	NE
10.	Općina Goričan	2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
11.	Općina Gornji Mihaljevec	2013.	DA	DA
12.	Općina Kotoriba	2012., 2013.	DA	DA
13.	Općina Mala Subotica	2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
14.	Općina Nedelišće	2011., 2012.	DA	DA
15.	Općina Orehovica	2012., 2013.	DA	DA
16.	Općina Podturen	2012., 2013.	DA	DA
17.	Općina Pribislavec	2013.	DA	DA
18.	Općina Selnica	2013.	DA	DA
19.	Općina Strahoninec	2011., 2013.	DA	DA
20.	Općina Sveti Juraj na Bregu	2013.	DA	DA
21.	Općina Sveta Marija	2011./2012., 2013.	DA	DA
22.	Općina Sveti Martin na Muri	2009.-2011.	DA	DA
23.	Općina Šenkovec	2013.	DA	DA
24.	Općina Štrigova	2009.- 2011.	DA	DA
25.	Općina Vratišinec	-	-	-

Međimurska županija sastavila je izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom do 2011. te za razdoblje 2011.-2013., koja su dostavljena Agenciji i Ministarstvu. Izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom sastavile su 23 jedinice lokalne samouprave, a dvije nisu (Grad Mursko Središće i Općina Vratišinec).

Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina, sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, ali pojedina bez financijskih i količinskih pokazatelja, odnosno nisu iskazane količine nabavljene opreme prema vrsti (kante, kontejneri, komunalna vozila, drugo), iznosi troškova gospodarenja otpadom (troškovi nabave opreme za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, troškovi sanacije odlagališta, drugi troškovi) te izvori financiranja. Zbog navedenoga je onemogućena usporedba količina i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na planirane količine i troškove gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Međimurskoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Međimurskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom u propisanom roku te ih objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Predlaže u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Međimurska županija je nadležna za provedbu prvostupanjskog upravnog postupka izdavanja dozvola za gospodarenje otpadom za neopasni otpad. Kroz redovan rad Upravnog tijela Županije nadležnog za poslove zaštite okoliša kontinuirano se pružaju stručne konzultacije gradovima i općinama u gospodarenju otpadom.

Nadzor u gospodarenju otpadom većim se dijelom odnosi na upravljanje i nadzor nad radom odlagališta otpada, a kontrola njihove provedbe u nadležnosti je Inspekcije zaštite okoliša i komunalnih poduzeća. Inspekcija zaštite okoliša kao jedan od mehanizama nadzora i praćenja provedbe mjera gospodarenja otpadom provodi kontrolu pri čemu surađuje s upravnim tijelom Županije nadležnim za zaštitu okoliša (zaprimanje obavijesti o provedenom inspekcijskom nadzoru, suradnja na Registru onečišćavanja okoliša, davanje podataka o izdanim dozvolama za gospodarenje otpadom, izrada mjera zaštite okoliša za ciljane zahvate i drugo). U Godišnjem izvješću o radu Inspekcije zaštite okoliša za 2013. inspekcija ističe problem nedostatka odobrenja za rad pojedinih odlagališta otpada. Navode da je Inspekcija godinama upozoravala na ovaj problem, kako upravitelje odlagališta tako i nadležna upravna tijela, vodeći pri tome računa o osjetljivosti problema i posljedicama po stanovništvo, a da je reakcija odgovornih osoba izostala.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Međimurske županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Međimurskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Međimurske županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju je utvrdio da, iako su provedene značajne aktivnosti na uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u segmentima edukacije korisnika, odvojenom prikupljanju otpada, načinu naplate prema količini preuzetog otpada (za određeno područje) te sanaciji odlagališta otpada, ocjenjuje da se gospodarenje otpadom u Međimurskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Međimurske županije nije provodilo u cijelosti učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, a plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom na temelju Zakona o otpadu uskladiti plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Skupljanjem i odvozom komunalnog otpada obuhvatiti sva naselja i sva kućanstva na području jedinice lokalne samouprave te poduzimati mjere da uslugu skupljanja i odvoza odvojenog komunalnog otpada koristi što više stanovnika Međimurske županije.
- I nadalje poduzimati aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Međimurskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- I nadalje poduzimati aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- I nadalje poduzimati aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta.

- Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.
- Učinkovito trošiti sredstva poreznih obveznika, odnosno odgovorno pristupanje javne vlasti provođenju projekata, pa tako i projekta zbrinjavanja otpada. Prije provođenja pojedinog projekta potrebno je utvrditi najbolju vrijednost za novac te putem članova Upravnog vijeća, Nadzornog odbora i Uprave utjecati na učinkovito upravljanje projektom (utjecati na ubrzanje aktivnosti oko provođenja projekta gospodarenja otpadom).
- Obratiti posebnu pažnju na provođenje aktivnosti koje su međusobno ovisne (imovinsko-pravni odnosi, sporazumi o preuzimanju otpada, projektna dokumentacija, apliciranje na sredstva fondova Europske unije) kako bi se razvoj i realizacija projekta RCGO Piškornica provodila učinkovito. Provedba ovog projekta je od velike važnosti za sve četiri županije koje sudjeluju u projektu, što se posebno očituje u smanjenju količina otpada i u gospodarenju proizvedenim otpadom na principima održivog razvoja.
- S obzirom da se radi o zahtjevnim projektima izgradnje centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica te sanacije i zatvaranja postojećih službenih odlagališta, vrijednosno značajnim za cijelu Međimursku županiju, da su rokovi realizacije navedenih projekata do 2018., predlaže se poduzimati radnje za rješavanje i usklađivanje aktivnosti svih subjekata uključenih u izgradnju centra za gospodarenje otpadom u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u ugovorenim rokovima. Predlaže se aktivnije uključivanje jedinica lokalne samouprave u planiranje i provedbu svih radnji potrebnih za realizaciju projekata gospodarenja otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja regionalnog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.
- U suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Međimurske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava, kako bi informacijski sustav, koji vodi Agencija bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

I nadalje voditi podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

I nadalje provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Također, predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se i nadalje kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

U okviru aktivnosti podizanje kapaciteta (znanja i vještina) zaposlenih u državnoj upravi i lokalnoj samoupravi o upotrebi različitih kanala komunikacije u procesu razvijanja svijesti o upravljanju otpadom, predlaže se organizirati treninge stručnjaka, konferencije i seminare iz ovog područja, pripremu obrazovnih programa usmjerenih na prezentiranje i širenje pozitivnih primjera, primjene za ruralne sredine te međunarodnu suradnju radi stjecanja novih znanja i vještina o razvijanju svijesti o upravljanju otpadom. Također, predlaže se dosljedno primjenjivati zakonodavni okvir u djelatnosti upravljanja otpadom i stvarati održivi sustav komunikacije za informiranje o pravima i obavezama koje iz njega proizlaze za svaku zainteresiranu stranu.

Sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Međimurskoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Međimurskoj županiji i nadalje dostavljati Ministarstvu i Agenciji objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom u propisanom roku te ih objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom, te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom, odnosno smanjila količina otpada na području Međimurske županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Međimurske županije (osim Općine Pribislavec) su se očitovale na Nacrt Izvješća o obavljenoj reviziji gospodarenja otpadom na području Međimurske županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode da će postupati po preporukama Državnog ureda za reviziju. Pojedine lokalne jedinice u očitovanju navode razloge zbog kojih gospodarenje otpadom nije dovoljno učinkovito.

Međimurska županija navodi da provodi sve dane preporuke Državnog ureda za reviziju u skladu s važećim zakonskim i podzakonskim propisima kojima je regulirano područje gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj.

Grad Čakovec navodi da je u ocjeni učinkovitosti potrebno istaknuti njegov napredak i razvidni iskorak u svim segmentima gospodarenja otpadom, obzirom da je argumentirano dokazao očiti napredak u odnosu na ostale jedinice na području Međimurske županije. Također, navodi da je potrebno istaknuti njegov udio ostvaren u konstantnom provođenju svih aktivnosti definiranih u preporukama koje su u skladu s usvojenim Planom gospodarenja s otpadom.

Grad Prelog te Općine Donji Kraljevec, Donji Vidovec, Goričan i Sveta Marija u očitovanju navode da novi plan gospodarenja otpadom izrađuje PRE-KOM d.o.o. te će provesti javnu raspravu do konca godine. Čeka se donošenje Uredbe o komunalnom otpadu do konca godine, kako bi mogli uskladiti nove planove gospodarenja otpadom sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom i navedenom Uredbom. Općine Nedelišće, Strahoninec i Sveti Martin na Muri navode da će izraditi novi plan gospodarenja otpadom u skladu sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom, odnosno da pristupaju izradi novog plana gospodarenja otpadom u skladu s odredbama navedenog Zakona.

Vezano uz sustav odvojenog prikupljanja otpada, Grad Prelog te Općine Donji Kraljevec, Donji Vidovec, Goričan i Sveta Marija u očitovanju navode da nastoje kućanstva koja to nisu, uključiti u sustav skupljanja i odvoza komunalnog otpada putem mjera koje provodi komunalni redar (opomena i kazna). Općina Nedelišće navodi da se zbog višegodišnjeg neplaćanja usluge odvoza u romskom naselju Parag prestao odvoziti otpad 2008., što je uzrokovalo gomilanje otpada na divljim odlagalištima. U 2010. je dogovoreno da se komunalni otpad odlaže u „prepaid“ vreće za skupljanje otpada i da se za odvojeno prikupljanje otpada koriste vreće za odvojeno skupljanje te je organiziran redovan odvoz otpada dva puta mjesečno. Usprkos navedenom, stanovnici otpad odlažu na divlja odlagališta, čija sanacija je predviđena nakon donošenja odluke Fonda o sufinanciranju troškova sanacije. Općina Pribislavec navodi probleme u naselju Roma u kojem je regulirani tjedni odvoz 120 kanti komunalnog otpada, a poteškoće su u velikoj količini komunalnog otpada koji nadilazi volumen kanti. Općina Strahoninec navodi da provodi odvojeno prikupljanje otpada „na kućnom pragu“ kroz sustav vreća za posebne kategorije otpada, a sakupljač otpada provodi organizirano odvoz krupnog otpada jednom mjesečno na zahtjev korisnika (sistem kupona). Općina Sveti Martin na Muri navodi da su u sustav organiziranog odvoza komunalnog otpada uključena sva naselja, no problem je neodgovorno ponašanje vlasnika vikend kuća.

Vezano uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, Grad Mursko Središće ističe preporuke Državnog ureda za reviziju o međusobnoj suradnji jedinica lokalne samouprave i planiranju izgradnje reciklažnih dvorišta uz prostorni razmještaj koji bi omogućavao njihovo korištenje svim stanovnicima Međimurske županije. Grad Prelog te Općine Donji Kraljevec, Donji Vidovec, Goričan i Sveta Marija u očitovanju navode da je pokrenuta izgradnja kompostane u Prelogu za cijelo područje donjeg Međimurja i podjela kanti za sakupljanje biorazgradivog otpada te očekuju daljnje osjetno smanjenje količina odloženog komunalnog otpada. Izgradnja kompostane i podjela kanti trebala bi biti završena do konca godine i nova usluga kreće od 1. siječnja 2015. Kako se sav otpad sakuplja na kućnom pragu i postoji izgrađeno centralno reciklažno dvorište u Prelogu, ne planira se izgradnja dodatnih stacioniranih reciklažnih dvorišta. PRE-KOM d.o.o. je osigurao jedno mobilno reciklažno dvorište koje će se razmjestiti u svako naselje sukladno Uredbi o komunalnom otpadu, kada je donese Vlada. Reciklažno dvorište u Prelogu je u lipnju 2014. dodatno opremljeno za sakupljanje posebnih kategorija otpada. Općina Nedelišće navodi da je izgradnja reciklažnog dvorišta planirana u narednom razdoblju, a u proračunu za 2015. planirana su sredstva za izradu projektno-tehničke dokumentacije. Općina Sveti Martin na Muri navodi da je planirano izgraditi reciklažno dvorište do proljeća 2015. na području grada Mursko Središće, u prvoj fazi i za korisnike s područja općine Sveti Martin na Muri.

Grad Prelog te Općine Donji Kraljevec, Donji Vidovec, Goričan i Sveta Marija navode da su za kontrolu pružatelja javnih usluga (PRE-KOM d.o.o.), te učinkovitost trošenja sredstava poreznih obveznika svi suvlasnici osnovali novu Skupštinu i Nadzorni odbor PRE-KOM d.o.o., te je u društvu uvedeno odvojeno knjigovodstvo za svaku djelatnost, pa tako i za djelatnost gospodarenja otpadom. Sukladno sporazumu o zajedničkom gospodarenju otpadom, osnovan je i Savjet za gospodarenje otpadom donjeg Međimurja kojeg čine sve odgovorne osobe jedinica lokalne samouprave (načelnici i gradonačelnik) i odgovorna osoba pružatelja javnih usluga (direktor). Savjet se sastaje minimalno dva puta godišnje i raspravlja o cijenama usluge, projektima u gospodarenju otpadom i slično. Također navode, vezano uz rad RCGO Piškornica, da je s navedenim centrom zaključen ugovor o preuzimanju komunalnog otpada. Sporazumom o zajedničkom gospodarenju otpadom donjeg Međimurja utvrđeno je da pružatelj javnih usluga (PRE-KOM d.o.o.) mora, nakon izgradnje centra, sav komunalni otpad predavati na obradu RCGO Piškornici. Navode da sve jedinice lokalne samouprave donjeg Međimurja potpisom Sporazuma o zajedničkom gospodarenju otpadom donjeg Međimurja, putem svoga komunalnog poduzeća PRE-KOM, surađuju s RCGO Piškornica (suglasnost za izgradnju kompostane, rad na izgradnji nove sortirnice korisnog otpada i sl.). Navode da PRE-KOM d.o.o., kao njihovo komunalno poduzeće, vodi računa o potrebnim aktivnostima vezanim uz sustav gospodarenja otpadom i mogućnostima korištenja bespovratnih sredstava Fonda za zaštitu okoliša, te je u 2014. osigurano 3,2 milijuna kuna bespovratnih sredstava za nabavu kanti, komunalnog vozila i kompostane. Početkom sljedeće godine predstoji usklađenje s Uredbom o komunalnom otpadu, na koju su putem PRE-KOM d.o.o. uputili primjedbe u tijeku javne rasprave.

Grad Prelog te Općine Donji Kraljevec, Donji Vidovec, Goričan i Sveta Marija u očitovanju navode da je sustav odvojenog prikupljanja papira, metala, stakla, plastike i tekstila na kućnom pragu te krupnog otpada na poziv, u funkciji od 2007. te će nastojati educiranjem korisnika i u tom segmentu povećati količine odvojeno prikupljenog korisnog otpada. Općina Nedelišće navodi da će se izgradnjom kompostane u Prelogu stvoriti uvjeti za odvojeno prikupljanje biorazgradivog (zelenog) otpada s javnih površina i njegova obrada kompostiranjem.

U vezi s informacijskim sustavom i edukacijom o gospodarenju otpadom, Grad Prelog te Općine Donji Kraljevec, Donji Vidovec, Goričan i Sveta Marija u očitovanju navode da će nastojati i u narednom razdoblju skupljati podatke o gospodarenju otpadom te graditi potrebne informacijske sustave vezane uz gospodarenje otpadom. Navode da PRE-KOM vodi sve podatke o skupljenom otpadu, a izgradnjom kompostane s kolnom vagom dodatno će se poboljšati točnost tih podataka. Nadalje, navode da se izobrazno-informativne aktivnosti provode konstantno od 2007. i sastavni su dio Sporazuma o zajedničkom gospodarenju otpadom donjeg Međimurja. PRE-KOM, kao pružatelj usluga, održava svoju mrežnu stranicu sa svim potrebnim podacima o usluzi gospodarenja otpadom te sve potrebno objavljuje i putem PRE-KOM Facebook stranice. S obzirom da jedinice lokalne samouprave nemaju specijaliste za gospodarenje otpadom, navedene poslove za njih odrađuje društvo PRE-KOM d.o.o., koji se dodatno ojačalo zapošljavanjem magistra zaštite okoliša početkom 2013., a i zaposlenici se dodatno educiraju kroz seminare i konferencije o gospodarenju otpadom. Općina Nedelišće navodi da će kroz svoj Bilten, koji se izdaje jednom godišnje i dostavlja u svako kućanstvo, obavještavati stanovnike o načinu i mogućnostima odlaganja i gospodarenja otpadom. Za razvijanje javne svijesti o upravljanju i gospodarenju otpadom, u suradnji s društvom Čakom d.o.o., javno su izložili letke u kojima su dane upute o načinu i razvrstavanju komunalnog otpada. Općina predlaže da za unošenje podataka u informacijski sustav koji vodi Agencija, Ministarstvo i Agencija organiziraju edukaciju komunalnih redara.

Grad Mursko Središće navodi da će izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom dostavljati predstavničkom tijelu i nadležnom tijelu županije. Grad Prelog te Općine Donji Kraljevec, Donji Vidovec, Goričan i Sveta Marija u očitovanju navode da suradnjom jedinica lokalne samouprave, komunalnog redara i komunalnog poduzeća te korištenjem inspeksijske službe nastoje uočeni nepravilno odbačeni otpad odmah očistiti i pronaći počinitelja, kako bi podmirio troškove čišćenja. Navode da će nastojati slati sva izvješća u zadanim rokovima. Smatraju da je sustav gospodarenja otpadom koji primjenjuju jedan od ponajboljih u Republici Hrvatskoj te će uvođenjem usluge sakupljanja biorazgradivog otpada, s 1. siječnjem 2015. zaokružiti sustav sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom. Također, navode da PRE-KOM d.o.o. radi na novim projektima gospodarenja otpadom i to na novoj, modernijoj sortirnici korisnog otpad te sustavu elektroničkog evidentiranja skupljenog komunalnog, biorazgradivog, glomaznog i korisnog otpada. Općina Nedelišće navodi da je u lipnju 2014. obavljen nadzor inspektora zaštite okoliša te je Općini Nedelišće naloženo da ukloni i zbrine otpad odbačen na divljim odlagalištima na lokacijama kod romskog naselja Parag, u roku 120 dana. Fond je izvršio očevid te je utvrdio količinu otpada oko 1 580 m³. Općina je početkom listopada 2014. dostavila Fondu traženu dokumentaciju potrebnu za donošenje odluke o sufinanciranju sanacije odlagališta. Općina Selnica navodi da komunalni redar, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspeksijski nadzor, provodi potrebne mjere kako bi se sanirala postojeća divlja odlagališta otpada i spriječila nova.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Osijek

IZVJEŠĆE O
OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Osijek, listopad 2014.

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
- Planovi gospodarenja otpadom	4
- Sustav odvojenog prikupljanja otpada	8
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	18
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	21
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	26
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	28
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	29
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE	33
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	
36	

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Osijek
KLASA: 041-01/13-10/17
URBROJ: 613-16-14-134

Osijek, 20. listopada 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM
NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Osječko-baranjske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 20. listopada 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Osječko-baranjske županije (županija, sedam gradova i 35 općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Osječko-baranjska županija ima 263 naselja. Površina županije je 4 155 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., Osječko-baranjska županija ima 305 032 stanovnika, 110 921 kućanstvo i 138 681 stambenu jedinicu.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Osječko-baranjskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Osječko-baranjske županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Osječko-baranjske županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu Fond) te drugi dostupni podaci

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza
 proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
 analiziran je plan gospodarenja otpadom Osječko-baranjske županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Osječko-baranjske županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom analizirana su izvješća Agencije i Fonda
 analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
 ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
 obavljani su razgovori s odgovornim osobama te pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Osječko-baranjskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Osječko-baranjske županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Osječko-baranjska županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Osječko-baranjske županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog prikupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Osječko-baranjske županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Osječko-baranjske županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Osječko-baranjske županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Osječko-baranjske županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpada. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvještavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog prikupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Plan gospodarenja otpadom Osječko-baranjske županije za razdoblje 2007.-2014. je usvojila županijska skupština 15. prosinca 2006. i objavljen je u službenom glasilu županije te dostavljen Agenciji. Plan sadrži opis postojećeg stanja gospodarenja otpadom na području županije te sve elemente koji su bili propisani odredbama članka 10. Zakona o otpadu, odnosno sadrži mjere izbjegavanja i smanjenja nastajanja otpada, mjere gospodarenja otpadom prema najboljoj dostupnoj tehnologiji koja ne zahtijeva prevelike troškove, mjere iskorištavanja vrijednih osobina otpada, odnosno mjere odvojenog prikupljanja otpada, plan izgradnje građevina namijenjenih skladištenju, obradi ili odlaganju otpada u cilju uspostavljanja cjelovite nacionalne mreže građevina za zbrinjavanje otpada, mjere sanacije otpadom onečišćenog tla i neuređenih odlagališta, mjere nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu pojedinih mjera i rokove za izvršenje utvrđenih mjera.

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županija više nema obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Planom gospodarenja otpadom Osječko-baranjske županije je predviđena izgradnja centra za gospodarenje otpadom, pet pretovarnih stanica, sedam kompostana, osam objekata za skupljanje i obradu građevinskog otpada, devet reciklažnih i 16 mini reciklažnih dvorišta te nabava i postavljanje 554 zelena otoka, 70 dodatnih kontejnera i 25 rashladnih kontejnera. Nabava i postavljanje dodatnih kontejnera je predviđeno do konca 2007., sanacija divljih odlagališta, izgradnja pretovarnih stanica i županijskog centra za gospodarenje otpadom (I. faze) do konca 2008., sanacija službenih odlagališta, nabava i postavljanje zelenih otoka, izgradnja kompostana, objekata za skupljanje i obradu građevinskog otpada i reciklažnih dvorišta do konca 2009. te izgradnja mini reciklažnih dvorišta i nabava rashladnih kontejnera do konca 2010. Usklađivanje planiranih i realiziranih mjera predviđeno je u 2010., a u 2011. pokrenut je postupak izmjena plana gospodarenja otpadom Osječko-baranjske županije od kojeg se odustalo jer je početkom 2012. primljena obavijest Fonda o stavljanju u mirovanje projekta za izgradnju centra za gospodarenje otpadom do donošenja nove Strategije i Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Financijska sredstva za provedbu svih mjera u gospodarenju otpadom predviđena su u iznosu 630.661.420,00 kn, a odnose se na izradu tehničke dokumentacije i provođenje programa edukacije u iznosu 15.000.000,00 kn, izgradnju centra za gospodarenje otpadom (I. faze) i pretovarnih stanica s opremom u iznosu 175.000.000,00 kn, provođenje mjera odvojenog prikupljanja pojedinih komponenti otpada (putem kompostana, objekata za skupljanje i obradu građevinskog otpada, reciklažnih i mini reciklažnih dvorišta, zelenih otoka, dodatnih kontejnera i rashladnih kontejnera) u iznosu 80.871.000,00 kn i sanaciju službenih i divljih odlagališta u iznosu 359.790.420,00 kn. Planirani izvori financiranja su sredstva Fonda, županijski proračun, gradski i općinski proračuni, sredstva fondova Europske unije, krediti financijskih institucija, sredstva od povećanja naknada za skupljanje i odvoz komunalnog otpada te druga sredstva.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom u jedinicama
lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Plan gospodarenja otpadom			
		Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Beli Manastir	DA	10. prosinca 2007.	2007.-2015.	DA
2.	Grad Belišće	DA	18. lipnja 2010.	2008.-2015.	DA
3.	Grad Donji Miholjac	DA	31. svibnja 2010.	2009.-2016.	DA
4.	Grad Đakovo	DA	21. travnja 2008.	2008.-2015.	DA
5.	Grad Našice	DA	17. prosinca 2009.	2009.-2015.	DA
6.	Grad Osijek	DA	24. studenoga 2009.	2009.-2015.	DA
7.	Grad Valpovo	DA	4. prosinca 2007.	-	DA
8.	Općina Antunovac	DA	26. lipnja 2008.	-	DA
9.	Općina Bilje	DA	6. ožujka 2008.	2008.-2015.	DA
10.	Općina Bizovac	DA	28. lipnja 2007.	2007.-2014.	DA
11.	Općina Čeminac	DA	18. kolovoza 2008.	2008.-2016.	DA
12.	Općina Čepin	DA	18. travnja 2011.	2011.-2019.	DA
13.	Općina Darda	DA	14. prosinca 2007.	2007.-2015.	DA
14.	Općina Donja	DA	18. travnja 2008.	-	DA

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Plan gospodarenja otpadom			
		Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
	Motičina				
15.	Općina Draž	DA	20. studenoga 2008.	-	DA
16.	Općina Drenje	DA	4. lipnja 2008.	-	DA
17.	Općina Đurđenovac	DA	22. prosinca 2008.	2007.-2015.	DA
18.	Općina Erdut	DA	30. listopada 2007.	2008.-2016.	DA
19.	Općina Ernestinovo	DA	9. travnja 2008.	-	DA
20.	Općina Feričanci	DA	18. rujna 2007.	2007.-2014.	DA
21.	Općina Gorjani	DA	2. studenoga 2006.	-	DA
22.	Općina Jagodnjak	DA	27. prosinca 2007.	2007.-2015.	DA
23.	Općina Kneževi Vinogradi	DA	25. listopada 2007.	-	DA
24.	Općina Koška	DA	17. prosinca 2007.	-	DA
25.	Općina Levanjska Varoš	DA	30. listopada 2006.	2007.-2014.	DA
26.	Općina Magadenovac	DA	25. veljače 2011.	2011.-2019.	DA
27.	Općina Marijanci	DA	14. studenoga 2007.	-	DA
28.	Općina Petlovac	DA	4. ožujka 2008.	2007.-2015.	DA
29.	Općina Petrijevci	DA	23. studenoga 2009.	2009.-2017.	DA
30.	Općina Podgorač	DA	13. prosinca 2007.	2008.-2015.	DA
31.	Općina Podravska Moslavina	DA	27. ožujka 2007.	-	NE
32.	Općina Popovac	DA	30. lipnja 2009.	-	DA
33.	Općina Punitovci	DA	1. ožujka 2007.	-	DA
34.	Općina Satnica Đakovačka	DA	12. prosinca 2008.	-	DA
35.	Općina Semeljci	DA	3. prosinca 2007.	2007.-2015.	DA
36.	Općina Strizivojna	DA	19. svibnja 2008.	2008.-2014.	DA
37.	Općina Šodolovci	DA	25. ožujka 2009.	2007.-2015.	DA
38.	Općina Trnava	DA	4. lipnja 2008.	2008.-2016.	DA
39.	Općina Viljevo	DA	9. lipnja 2011.	2010.-2017.	DA
40.	Općina Viškovci	DA	28. studenoga 2006.	-	DA
41.	Općina Vladislavci	DA	12. ožujka 2012.	2012.-2019.	DA
42.	Općina Vuka	DA	24. lipnja 2010.	-	NE

Planove gospodarenja otpadom su donijele sve jedinice lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije. Planovi gospodarenja otpadom nisu doneseni u propisanom roku. Općine Čepin, Magadenovac, Petrijevci i Viljevo su u 2006. donijele planove gospodarenja otpadom kojima nije bilo utvrđeno razdoblje za koje se plan donosi, a u 2009., odnosno 2011. su donijele nove planove gospodarenja otpadom kojima su prethodno doneseni planovi stavljeni izvan snage.

Općine Podravska Moslavina i Vuka nisu planove gospodarenja otpadom objavile u službenim glasilima. Grad Valpovo te općine Antunovac, Donja Motičina, Draž, Drenje, Ernestinovo, Gorjani, Kneževi Vinogradi, Koška, Marijanci, Podravska Moslavina, Popovac, Punitovci, Satnica Đakovačka, Viškovci i Vuka nisu utvrdili razdoblje za koje se plan donosi, a gradovi Našice i Osijek su donijele plan gospodarenja otpadom za razdoblje kraće od osam godina.

Planovi gospodarenja otpadom općina Bizovac, Čeminac, Donja Motičina, Feričanci, Petlovac, Popovac i Strizivojna ne sadrže visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta, odnosno ne sadrže sve elemente koji su bili propisani odredbama Zakona o otpadu.

Većina donesenih planova gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave (osim gradova Beli Manastir, Belišće, Donji Miholjac, Đakovo, Našice, Osijek te općina Bilje, Darda, Đurđenovac i Feričanci) nije usklađena s Planom gospodarenja otpadom Osječko-baranjske županije, u dijelu koji se odnosi na predloženu realizaciju opreme potrebne za odvojeno prikupljanje otpada (zeleni otoci, reciklažna dvorišta, mini reciklažna dvorišta i rashladni kontejneri).

Prema odredbama članka 11. Zakona o otpadu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave je trebalo donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina i objaviti ga u službenom glasilu, a plan je trebao sadržavati mjere odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad, popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta, redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša te izvore i visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije. Prema odredbi članka 100. istog Zakona plan je trebalo donijeti do 30. prosinca 2005. U skladu s odredbom članka 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu (Narodne novine 60/08) planovi gospodarenja otpadom gradova i općina su morali biti usklađeni sa županijskim planom gospodarenja otpadom.

Prema odredbama članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave treba donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina te ga objaviti u službenom glasilu. Navedeni plan treba sadržavati analizu, ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno prikupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, mjere potrebne za ostvarivanje smanjivanja ili nastanka otpada uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada, opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana. Na prijedlog plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave su obvezne ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske koji Vlada Republike Hrvatske treba donijeti do 31. prosinca 2014.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Predlaže se nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, na prijedlog plana ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša te plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu prije stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, uskladiti navedeni plan s odredbama novog zakona. Skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave da u skladu s odredbom članka 23. stavak 5. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu sporazumno osigurati zajedničku provedbu mjera gospodarenja otpadom te u skladu s odredbom članka 28. stavak 2. navedenog Zakona više jedinica lokalne samouprave može sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje jedne ili više obveza, između ostalog i obveze koja se odnosi na donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave.

- **Sustav odvojenog prikupljanja otpada**

Većina jedinica lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije, osim općina Drenje, Gorjani, Viškovci i Vuka su odlukama o obveznom korištenju komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada, odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale obvezno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Planom gospodarenja otpadom Osječko-baranjske županije je predviđeno 90,0 % stanovništva obuhvatiti organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada do konca 2015. Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada na koncu 2013. u Gradu Našice nije obuhvaćeno pet naselja u kojima, prema popisu stanovništva iz 2011. ima 471 stanovnik, u Općini Bizovac nisu obuhvaćena dva naselja u kojima ima 37 stanovnika te u općini Strizivojna jedno naselje koje prema popisu stanovništva iz 2011. nema stanovnika. U drugim jedinicama lokalne samouprave organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada su obuhvaćena sva naselja, odnosno na području Osječko-baranjske županije organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada je obuhvaćeno gotovo 100,0 % stanovništva.

Poslove skupljanja otpada na području Osječko-baranjske županije obavlja deset komunalnih društava u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave (Baranjska čistoća d.o.o., Kombel d.o.o., KG Park d.o.o., Univerzal d.o.o., Našički vodovod d.o.o., Unikom d.o.o., Urbanizam d.o.o., Rad d.o.o., Junakovci d.o.o. i Čvorkovac d.o.o.), pet trgovačkih društava ili obrta (koncesionara) u privatnom vlasništvu (Draiva d.o.o., Eko-flor plus d.o.o., Mull trans d.o.o., Runolist d.o.o. i FEŠK-komunalne usluge, trgovina i prijevoz, vlasnik obrta Branko Nemec) te pet trgovačkih društava u privatnom vlasništvu registriranih za skupljanje staklene i plastične ambalaže, papirne i kartonske ambalaže te elektroničke opreme (Friš d.o.o., Flora VTC d.o.o., Jakob Becker d.o.o., Pasinos d.o.o. i Unija nova d.o.o.). Poslovi se obavljaju na temelju donesenih odluka o povjeravanju poslova, provedenih postupaka za dodjelu koncesija, zaključenih ugovora te dozvola za gospodarenje otpadom koje izdaje nadležni ured županije.

Prema odredbi članka 31. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica odnosno udjela, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji, a prema odredbi članka 28. navedenog zakona, više jedinica lokalne samouprave može sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje ove obveze. Odredbom članka 187. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da trgovačka društva, javne ustanove i službe - vlastiti pogoni koji su osnovale jedinice lokalne samouprave i koje su do dana stupanja na snagu navedenog Zakona obavljale komunalnu djelatnost održavanja čistoće, u dijelu koji se odnosi na skupljanje i odvoz komunalnog otpada na određena odlagališta i komunalnu djelatnost odlaganja komunalnog otpada na temelju odredbi Zakona o komunalnom gospodarstvu nastavljaju obavljati te djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu do donošenja odluke o dodjeli obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada iz članka 31. stavak 2., odnosno donošenja odluke o davanju koncesije iz članka 31. stavka 7. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

U tablici broj 2 se daju podaci o skupljačima komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Redn i broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	Baranjska čistoća d.o.o., Beli Manastir	Grad Beli Manastir, općine Bilje, Čeminac, Darda, Draž, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi, Petlovac i Popovac
2.	Kombel d.o.o., Belišće	Grad Belišće
3.	KG Park d.o.o., Donji Miholjac	Grad Donji Miholjac
4.	Univerzal d.o.o., Đakovo	Grad Đakovo, općine Viškovci i Satnica Đakovačka
5.	Našički vodovod d.o.o., Našice	Grad Našice, općine Donja Motičina i Podgorač
6.	Unikom d.o.o., Osijek	Grad Osijek, općine Antunovac, Čepin i Ernestinovo
7.	Urbanizam d.o.o., Valpovo	Grad Valpovo i Općina Bizovac
8.	Rad d.o.o., Đurđenovac	Općina Đurđenovac
9.	Junakovci d.o.o., Semeljci	Općina Semeljci
10.	Čvorkovac d.o.o., Dalj	Općina Erdut
11.	Draiva d.o.o., Oroslavlje	Općina Petrijevci
12.	Eko-flor plus d.o.o., Oroslavlje	općine Drenje, Magadenovac, Marijanci, Podravska Moslavina, Punitovci, Trnava, Viljevo i Vladislavci
13.	Mull trans d.o.o., Sisak	općine Gorjani, Koška, Šodolovci i Vuka
14.	FEŠK-komunalne usluge, trgovina i prijevoz, vlasnik obrta Branko Nemec, Feričanci	Općina Feričanci
15.	Runolist d.o.o., Vrpolje	općine Levanjska Varoš i Strizivojna
16.	Friš d.o.o. Križevci (baterije i akumulatori)	gradovi Beli Manastir, Donji Miholjac, Đakovo, Našice, Osijek i Valpovo
17.	Flora VTC d.o.o., Virovitica (ambalaža od plastike, stakla i metala)	Grad Donji Miholjac, općine Đurđenovac i Viljevo
18.	Jakob Beker d.o.o. Gornja Vrba (ambalaža od plastike, stakla, metala i papira)	gradovi Đakovo i Našice
19.	Prasinos d.o.o., Đakovo (ambalaža od plastike)	Grad Đakovo
20.	Unija nova d.o.o., Zagreb pogon Beketinci (ambalaža od plastike i metala), pogon Sesevski Kraljevac (ambalaža od stakla)	gradovi Belišće, Donji Miholjac, Đakovo, Našice, Osijek, Valpovo, općine Bilje, Čepin, Đurđenovac, Petrijevci i Semeljci

U tablici nisu navedeni skupljači komunalnog otpada ključnog broja 20 03 04 - muljevi iz septičkih jama

Komunalna društva i trgovačka društva u privatnom vlasništvu unose podatke o području s kojeg je skupljen otpad, vrsti i količini otpada skupljenog od domaćinstava i iz primarne reciklaže (spremnici s javnih površina, reciklažna dvorišta i sabirna mjesta), predaji otpada (drugom skupljaču ili oporabitelju/zbrinjavatelju otpada) u Registar onečišćavanja okoliša putem prijavnih listova skupljača/prijevoznika komunalnog otpada (PL-SKO obrasci), a unesene podatke kontrolira županijski upravni odjel nadležan za poslove zaštite okoliša. Prema navedenim obrascima, skupljene posebne vrste otpada (staklena, plastična, metalna, papirna i kartonska ambalaža te stare baterije i akumulatori) se predaju drugim skupljačima ili oporabiteljima u zemlji i inozemstvu.

Komunalni otpad koji skupljaju komunalna društva i trgovačka društva u privatnom vlasništvu (koncesionari) s područja 26 jedinica lokalne samouprave Osječko-baranjske županije se u 2013. odlagao na sedam službenih odlagališta na području Osječko-baranjske županije (Gradsko odlagalište Beli Manastir, Belišće, Dobroslov, Vitika, Pepelane, Lončarica Velika i Ada Koritna). Komunalni otpad skupljen s područja općina Drenje, Erdut, Gorjani, Koška, Magadenovac, Marijanci, Petrijevci, Podravska Moslavina, Punitovci, Satnica Đakovačka, Trnava, Viljevo, Vladislavci i Vuka u 2013. se dijelom odlagao na odlagališta na području Osječko-baranjske županije, a dijelom na odlagalište Petrovačka Dola na području Vukovarsko srijemske županije. Komunalni otpad skupljen s područja Općine Feričanici u 2013. se u cijelosti odlagao na odlagalište Tuk na području Virovitičko-podravske županije, a s područja Općine Šodolovci na odlagalište Petrovačka dola na području Vukovarsko srijemske županije

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Osječko-baranjske županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Osječko-baranjske županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Osječko-baranjske županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja) te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Gradsko odlagalište, Beli Manastir, Baranjska čistoća d.o.o.	Grad Beli Manastir, općine Bilje, Čeminac, Darda, Draž, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi, Petlovac i Popovac	12 239	13 698	27 849
2.	Belišće, Belišće, Kombel d.o.o.	gradovi Belišće i Vlapovo, općine Bizovac, Koška Marijanci, Petrijevci i Vuka	2 486	9 811	8 136
3.	Doroslov, Donji Miholjac, KG Park d.o.o.	Grad Donji Miholjac, općine Erdut, Gorjani, Koška, Magadenovac, Marijanci, Petrijevci, Punitovci, Viljevo, Vladislavci i Vuka	6 533	15 510	11 342
4.	Vitika, Đakovo, Univerzal d.o.o.	Grad Đakovo, općine Levanjska Varoš, Satnica Đakovačka, Strizivojna i Viškovci	13 060	12 069	11 175
5.	Pepelane, Našice, Našički vodovod d.o.o.	Grad Našice, općine Donja Motičina i Podgorač	5 200	6 186	6 353
6.	Lončarica Velika, Osijek, Unikom d.o.o.	Grad Osijek, općine Antunovac, Čepin i Ernestinova	31 936	29 790	26 421
7.	Ada-Koritna, Semeljci, Junakovci d.o.o.	Općina Semeljci	991	613	615
8.	Pribiševeci, Đurđenovac, Rad .o.o.	Općina Đurđenovac	2 120	-	-
9.	Strm Breg, Feričanci, Fešk d.o.o.	Općina Feričanici	200	-	-
Ukupno			74 765	87 677	91 891

Iz tablice je vidljivo da se postupno povećava godišnja količina komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta na području Osječko-baranjske županije. Količina odloženog komunalnog otpada za 2013. je 91 891 t, što je za 4,8 % više u odnosu na 2012., odnosno za 22,9 % u odnosu na 2011.

Na povećanje količine odloženog komunalnog otpada na odlagališta na području Osječko-baranjske županije u 2013. u odnosu na 2012. utjecalo je odlaganje 13 500 t miješanog komunalnog otpada na Gradsko odlagalište Beli Manastir koji je u postupku sanacije skupljen s divljeg deponija na području Općine Bilje. Na povećanje količine odloženog komunalnog otpada u 2012. u odnosu na 2011. je utjecalo povećanje međužupanijskog prijevoza i odlaganja otpada. Prema podacima Agencije, u 2011. na odlagališta na području Osječko-baranjske županije je odloženo 989 t komunalnog otpada skupljenog na području drugih županija, a u 2012. je odloženo 9 605 t komunalnog otpada skupljenog na području drugih županija.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Osječko-baranjskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog skupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Osječko-baranjske županije su predviđena financijska sredstva potrebna za uspostavu sustava odvojenog skupljanja otpada u iznosu 80.871.000,00 kn. Odnose se na izgradnju devet reciklažnih dvorišta u iznosu 16.200.000,00 kn, 16 mini reciklažnih dvorišta u iznosu 3.680.000,00 kn, sedam kompostana u iznosu 17.500.000,00 kn, osam objekata za skupljanje i obradu građevinskog otpada u iznosu 33.200.000,00 kn, nabavu i postavljanje 554 zelena otoka u iznosu 8.310.000,00 kn, 70 dodatnih kontejnera u iznosu 231.000,00 kn i 25 rashladnih kontejnera u iznosu 1.750.000,00 kn.

Radi poticanja skupljanja komunalnog otpada i odvojenog prikupljanja otpada, Fond je s jedinicama lokalne samouprave zaključivao sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera. Omjer sufinanciranja Fonda se kretao od 35,0 % do 100,0 % ugovorene vrijednosti. Do konca 2013. Fond je jedinicama lokalne samouprave Osječko-baranjske županije za nabavu kanti i kontejnera doznačio 7.412.405,00 kn.

Do konca 2013. sustav odvojenog prikupljanja otpada je uspostavljen u dijelu koji se odnosi na postavljanje zelenih otoka, reciklažnih dvorišta i mini reciklažnog dvorišta, odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada, odvojeno prikupljanje pojedinih vrsta otpada na kućnom pragu te provedene periodične akcije za odvojeno prikupljanje otpada.

Ukupno je u jedinicama lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije postavljeno 160 zelenih otoka i 45 posebnih kontejnera.

U Gradu Beli Manastir je postavljeno osam zelenih otoka (za papir, kartonsku, staklenu i plastičnu ambalažu), u Gradu Belišće dva zelena otoka (za papir, staklenu, plastičnu i metalnu ambalažu i stare baterije), u Gradu Našice osam zelenih otoka (za papir, staklenu, plastičnu i metalnu ambalažu), u Gradu Osijek 84 zelena otoka (za papir, staklenu, plastičnu i metalnu ambalažu), u Gradu Valpovo jedan zeleni otok (za papir, elektronički otpad, kartonsku, staklenu i plastičnu ambalažu), u Općini Antunovac dva zelena otoka (za papir i staklenu ambalažu), u Općini Bilje devet zelenih otoka (za papir, staklenu, plastičnu i metalnu ambalažu te stare baterije), u Općini Bizovac tri zelena otoka (za papir i staklenu ambalažu), u općini Čeminac pet zelenih otoka (za papir, staklenu i plastičnu ambalažu), u Općini Donja Motičina tri zelena otoka (za papir, staklenu i plastičnu ambalažu), u općini Drenje tri zelena otoka (za papir i staklenu ambalažu), u Općini Erdut devet zelenih otoka (za papir, staklenu, plastičnu i metalnu ambalažu) te 24 kontejnera za građevinski otpad, u općini Ernestinovo dva zelena otoka (za papir i staklenu ambalažu), u općini Gorjani dva zelena otoka (za papir, staklenu i plastičnu ambalažu), u Općini Kneževi Vinogradi sedam zelenih otoka (za papir, staklenu i plastičnu ambalažu), u Općini Koška dva zelena otoka (za staklenu i plastičnu ambalažu), u Općini Magadenovac šest posebnih kontejnera za papir i kartonsku ambalažu, u Općini Marijanci tri posebna kontejnera za papir, u Općini Podravska Moslavina tri posebna kontejnera za papir, u Općini Šodolovci tri posebna kontejnera za papir, u Općini Trnava šest posebnih kontejnera za papir, u Općini Viljevo tri zelena otoka (za papir, staklenu i plastičnu ambalažu), u Općini Viškovci tri zelena otoka (za papir, staklenu i metalnu ambalažu), u Općini Vladislavci tri zelena otoka (za papir, staklenu i plastičnu ambalažu) i u Općini Vuka jedan zeleni otok (za papir, staklenu i plastičnu ambalažu). Broj zelenih otoka i rokovi uspostave zelenih otoka u većini slučajeva nisu realizirani u skladu s planom gospodarenja otpadom Osječko-baranjske županije i planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave.

Do konca 2013. odvojeno prikupljanje otpada na kućnom pragu putem dodijeljenih kanti ili plastičnih vreća domaćinstvima i postavljenim kontejnerima za odvojeno prikupljanje otpada provode Grad Belišće (putem dodijeljenih kanti za papir i karton te postavljenim kontejnerima za papir i karton), Grad Beli Manastir (putem dodijeljenih kanti za papir i karton), Grad Đakovo (putem postavljenih kontejnera za papir i karton te provođenjem pilot projekta prikupljanja papira besplatnom dodjelom plastičnih vreća kojom je obuhvaćeno 2 000 domaćinstava), Grad Donji Miholjac (putem dodijeljenih kutija za papir i karton te postavljenim kontejnerima za papir i karton), Grad Osijek (putem dodijeljenih kanti za papir i karton i vreća za plastičnu ambalažu) i Grad Valpovo (putem dodijeljenih kanti za papir i karton te postavljenim kontejnerima za papir i karton).

U Gradu Belišće te općinama Darda, Strizivojna i Levanjska Varoš, u suradnji sa školskim i predškolskim ustanovama, su organizirane periodične akcije odvojenog prikupljanja papira i kartona. U Gradu Valpovo putem provođenja eko programa za djecu i mladež školskim i predškolskim ustanovama podijeljene su posude za odvojeno prikupljanje papira, staklene, plastične i metalne ambalaže.

Odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada provode sve jedinice lokalne samouprave na način da se prikupljanje i odvoz provodi jednom mjesečno, jednom ili nekoliko puta godišnje, a u Općini Čepin odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada provodi se putem postavljena 22 zasebna kontejnera za navedeni otpad.

Od ukupno 42 jedinice lokalne samouprave Osječko-baranjske županije, 15 jedinica lokalne samouprave (općine Čepin, Darda, Draž, Đurđenovac, Feričanci, Jagodnjak, Levanjska Varoš, Petrijevci, Punitovci, Podgorač, Popovac, Petlovac, Satnica Đakovačka, Semeljci i Strizivojna) do konca 2013. nisu uvele mjere odvojenog prikupljanja otpada, osim mjere odvojenog prikupljanja krupnog (glomaznog) otpada te mjera odvojenog sakupljanja papira i kartona putem periodičnih akcija koje su u 2013. provele općine Darda, Levanjska Varoš i Strizivojna. Pojedine od navedenih općina su do konca 2013. ili početkom 2014. nabavile ili započele postupke nabave opreme za odvojeno prikupljanje otpada. Općina Darda je do konca 2013. nabavila kontejnere za postavljanje 14 zelenih otoka (za papir, staklenu i plastičnu ambalažu), a Općina Podgorač je nabavila kontejnere za postavljanje šest zelenih otoka (za papir, staklenu i plastičnu ambalažu) čije se postavljanje planira u 2014. Općina Petrijevci je koncem 2013. započela postupak nabave kontejnera za pet zelenih otoka (za papir, staklenu, plastičnu i metalnu ambalažu te stare baterije). Općina Draž je u 2014. provela postupak nabave kontejnera za postavljanje šest zelenih otoka (za papir, staklenu i plastičnu ambalažu) te 4 800 kanti za odvojeno prikupljanje i razvrstavanje posebnih kategorija otpada na kućnom pragu, a Općini Satnica Đakovačka je u 2014. Fond odobrio sufinanciranje nabave 30 kontejnera za zelene otoke, 2 050 kanti za odvojeno prikupljanje i razvrstavanje posebnih kategorija otpada na kućnom pragu, dva zatvorena i dva pres kontejnera i drugu opremu za koju se u 2014. planiraju provesti postupci javne nabave.

Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjenicima komunalnih društva na koje su pribavljene suglasnosti jedinica lokalne samouprave ili na temelju zaključenih ugovora o koncesiji. U većini jedinica lokalne samouprave cijena usluge se obračunava prema obujmu spremnika i broju pražnjenja spremnika. U pojedinim slučajevima cijena usluge pravnim osobama se obračunava prema površini prostora, a cijena usluga prema fizičkim osobama obračunava se i uvažavajući i kriterij broja članova kućanstva (cijena se utvrđuje prema obujmu spremnika i broju pražnjenja spremnika te se umanjuje za staračka i samačka domaćinstva, ili se obujam spremnika koji se dodjeljuju domaćinstvima utvrđuje na temelju broja članova domaćinstva i slično).

Cijena skupljanja i odvoza krupnog (glomaznog) otpada je uključena u cijenu redovnog skupljanja i odvoza komunalnog otpada. Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika. Cijena se obračunava na temelju odluke o javnoj usluzi prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada.

Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.), jedinice lokalne samouprave Osječko-baranjske županije nisu donijele odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Prema odredbi članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja treba biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (lipanj 2014.) Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Osječko-baranjske županije se postupno povećava. Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada za 2011. je 49 878 t, za 2012. je 57 657 t, a za 2013. je 60 124 t (neverificirani podaci) što je za 4,3 % više u odnosu na 2012., odnosno za 20,5 % u odnosu na 2011.

Za odvojeno prikupljanje biorazgradivog komunalnog otpada iz domaćinstava i njegovo kompostiranje Grad Beli Manastir i općine Petrijevci i Satnica Đakovačka su uz sufinanciranje Fonda koncem 2013. nabavile ili u 2014. pokrenule nabavu određenog broja posebnih posuda (kompostera) za odvajanje i kompostiranje biootpada u domaćinstvima. Dodjela kompostera kućanstvima planirana je u 2014. U Gradu Osijeku je putem komunalnog društva dodijeljeno kućanstvima 40 000 plastičnih vreća za odvojeno prikupljanje biorazgradivog zelenog otpada (posebice lišća i sitnijeg drvenog otpada sa javnih površina) koji je odvojeno prikupljan i odlagan na lokaciju buduće kompostane. Grad Valpovo i Općina Kneževi Vinogradi su na određenim lokacijama prikupljale zeleni otpad (granje i drugo) te isti usitnjavale strojevima za sjeckanje zelenog otpada (nabavljenim uz sufinanciranje Fonda), a proizvedena bio masa je korištena za posipanje po zelenim površinama. Općina Darda je u 2013. uz sufinanciranje Fonda, nabavila stroj za sjeckanje zelenog otpada, a stavljanje stroja u funkciju se planira u 2014.

Za očekivati je da bi se količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada smanjivala da su svi gradovi i općine osigurali odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava (posebne posude) te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. na području Osječko-baranjske županije nisu izgrađene kompostane, a planom gospodarenja otpadom Osječko-baranjske županije je planirana izgradnja sedam kompostana. Za izgradnju jedne kompostane na području Grada Osijeka do konca 2013. je izrađena tehnička dokumentacija, pribavljena potvrda glavnog projekta te je izgrađeno 500 m pristupne ceste do kompostane.

Državni ured za predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni (biorazgradivi) otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugi otpad).

Planom gospodarenja otpadom Osječko-baranjske županije je planirana izgradnja devet reciklažnih dvorišta i osam objekata za skupljanje i obradu građevinskog otpada do konca 2009. te izgradnja 16 mini reciklažnih dvorišta do konca 2010. Do konca 2013. na području Osječko-baranjske županije izgrađeno je pet reciklažnih dvorišta, od kojih se jedno nalazi na području Grada Beli Manastir (na lokaciji odlagališta otpada), jedno na području Grada Belišće (privremeno reciklažno dvorište na lokaciji odlagališta otpada) i tri na području Grada Osijeka (od kojih je jedno u vlasništvu trgovačkog društva u privatnom vlasništvu, a dva u vlasništvu Grada Osijeka) te jedno mini reciklažno dvorište na području Grada Našice. Objekti za skupljanje i obradu građevinskog otpada do konca 2013. nisu izgrađeni.

Odredbama članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je bilo propisano da su gradovi i općine dužni na svom području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008, te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbama članka 35. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna osigurati na svom području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem.

Odredbom članka 35. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011., te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana. Planirano je da će do konca 2007. sve županije i Grad Zagreb imati donesen plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektnu dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje, osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon te će do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Osječko-baranjske županije je planirana izgradnja centra za gospodarenje otpadom za cijelo područje županije i izgradnja pet pretovarnih stanica. Za lokaciju centra za gospodarenje otpadom je utvrđena je lokacija Orlovnjak na području Općine Antunovac, a lokacija pretovarnih stanica je utvrđena na području gradova Beli Manastir, Belišće, Donji Miholjac, Đakovo i Našice. Planirani rok izgradnje centra za gospodarenje otpadom (I. faze) i pretovarnih stanica je do konca 2008. Ukupna ulaganja u izgradnju centra za gospodarenje otpadom su planirana u iznosu 190.000.000,00 kn, a odnose se na izradu tehničke dokumentacije u iznosu 15.000.000,00 kn, izgradnju centra za gospodarenje otpadom (I. faza) u iznosu 150.000.000,00 kn te na izgradnju i opremanje pretovarnih stanica u iznosu 25.000.000,00 kn. Planirani izvori financiranja su sredstva Fonda, županijski proračun, gradski i općinski proračuni, sredstva fondova Europske unije, krediti financijskih institucija, sredstva od povećanja naknada za skupljanje i odvoz komunalnog otpada te druga sredstva.

Skupština Osječko-baranjske županije je u listopadu 2009. donijela odluku o osnivanju trgovačkog društva Ekos d.o.o. za gospodarenje otpadom, a navedeno društvo je upisano u sudski registar nadležnog trgovačkog suda u studenom 2009. Temeljni kapital društva je 20.000,00 kn, sjedište društva je u Osijeku, a jedini osnivač društva je Osječko-baranjska županija. Društvo do konca 2013. nije imalo zaposlenika, a poslovanje društva je financirano sredstvima županijskog proračuna. U 2013. društvo nije ostvarilo prihode i rashode.

Osječko-baranjska županija i sve jedinice lokalne samouprave s njenog područja (sedam gradova i 35 općina) su u svibnju 2010. zaključili sporazume o uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području Osječko-baranjske županije kojima je utvrđeno zajedničko djelovanje za uspostavu sustava koji obuhvaća izgradnju, organizaciju rada i korištenje centra za gospodarenje otpadom Osječko-baranjske županije i pretovarnih stanica te koordiniranje rada komunalnih društava za gospodarenje otpadom. Sporazumima je županija preuzela obvezu izgradnje i uspostave centra za gospodarenje otpadom te u suradnji s jedinicama lokalne samouprave obvezu izgradnje i uspostave pretovarnih stanica koje se trebaju graditi na lokacijama utvrđenim prostornim planom Osječko-baranjske županije i Planom gospodarenja otpadom Osječko-baranjske županije, a za navedene poslove osnovano je društvo Ekos d.o.o. koje će voditi izgradnju centra, upravljati sustavom gospodarenja otpadom, koordinirati rad komunalnih društava te organizirati dovoz otpada od pretovarnih stanica do centra za gospodarenje otpadom. Jedinice lokalne samouprave su se obvezale komunalni otpad sa svog područja zbrinjavati u budućem centru za gospodarenje otpadom Osječko-baranjske županije.

Fond i Osječko-baranjska županija su u veljači 2010. zaključili ugovor o zajedničkom ulaganju u pripreme radove za osnivanje i izgradnju centra za gospodarenje otpadom Osječko-baranjske županije prema kojem je vrijednost pripremljenih radova koji obuhvaćaju istražne radove i izradu projektno tehničke dokumentacije procijenjena u iznosu 10.000.000,00 kn, od čega se Fond obvezao sufinancirati 6.000.000,00 kn, a Osječko-baranjska županija 4.000.000,00 kn. Ugovorom se županija obvezala dostaviti Fondu plan aktivnosti i plan troškova istražnih radova i izrade projektno tehničke dokumentacije. Navedeni planovi su doneseni u svibnju 2010. i dostavljeni Fondu, a prema planovima dinamika i rokovi za izvršenje poslova (pripreme aktivnosti, izrada projektno tehničke dokumentacije za centar za gospodarenje otpadom i pet pretovarnih stanica, dokumentacije za provjeru projekta, dokumentacije za javno nadmetanje za izvođenje radova, obavljanje usluga nadzora i nabavu opreme za centar za gospodarenje otpadom i pretovarne stanice su utvrđeni u razdoblju od svibnja 2010. do konca lipnja 2012., a planirani troškovi za navedene poslove iznose 10.000.000,00 kn.

Fond i Osječko-baranjska županija su u svibnju 2011. zaključili Sporazum o ulaganju Fonda u pripreme radove za izgradnju centra za gospodarenje otpadom Orlovnjak, pretovarnih stanica i sanaciju odlagališta otpada. Sporazumom je raskinut ugovor o zajedničkom ulaganju u pripreme radove za osnivanje i izgradnju centra za gospodarenje otpadom na području Osječko-baranjske županije zaključen u veljači 2010. Sporazumom je utvrđeno da Fond u cijelosti financira istražne radove i izradu projektno tehničke dokumentacije centra za gospodarenje otpadom, pretovarnih stanica i sanacije odlagališta, što uključuje i troškove pripreme projektno tehničke dokumentacije za prijavu projekta za sufinanciranje sredstvima Europske unije. U slučaju da pojedino odlagalište ne bude financirano sredstvima Europske unije, Fond se obvezao financirati sanaciju odlagališta. Također, Fond se obvezao provesti postupak javne nabave za usluge izrade projektno tehničke dokumentacije utvrđene sporazumom. Prema sporazumu zemljište potrebno za izgradnju centra za gospodarenje otpadom je u vlasništvu Republike Hrvatske, a Osječko-baranjska županija se obvezala poduzeti sve potrebne radnje za pribavljanje prava građenja na navedenom zemljištu u korist društva Ekos d.o.o. te poduzeti sve potrebne radnje za osiguranje zemljišta za lokacije pretovarnih stanica. Nakon završetka pripremljenih radova utvrđenih sporazumom, Fond i Osječko-baranjska županija su se obvezali nastaviti s ulaganjima u izgradnju centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica.

U skladu sa sporazumom, Fond je za usluge izrade projektno tehničke dokumentacije za izgradnju centra za gospodarenje otpadom Orlovnjak na području Osječko-baranjske županije s odabranim izvođačem u prosincu 2011. zaključio ugovor u vrijednosti 3.418.170,00 kn, a u veljači 2012. Fond je uputio obavijest Osječko-baranjskoj županiji da se izrada projektno tehničke dokumentacije za izgradnju centra za gospodarenje otpadom Orlovnjak u Osječko-baranjskoj županiji stavlja u mirovanje.

Fond i tri trgovačka društva (zajednica ponuditelja) su zaključili u listopadu 2013. ugovor o nabavi usluge izrade studije predizvodljivosti za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području pet županija panonske Hrvatske (Sisačko-moslavačka, Brodsko-posavska, Vukovarsko-srijemska, Osječko-baranjska i Virovitičko-podravska). U ožujku i travnju 2014. su zaključena dva dodatka ugovoru prema kojima izrada studije predizvodljivosti za uspostavu sustava gospodarenja otpadom obuhvaća sedam županija panonske Hrvatske (uključene su i Požeško-slavonska i Bjelovarsko-bilogorska županija), a rok za izradu studije je ugovoren za tri mjeseca od dana zaključenja drugog dodatka ugovora. Vrijednost usluge je ugovorena u iznosu 3.210.000,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Sastavni dio ugovora je projektni zadatak studije predizvodljivosti odnosno Master plan za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području županija panonske Hrvatske kojim je utvrđeno da studija predizvodljivosti mora pokazati da su analizirana i razmatrana različita varijantna rješenja te preporučiti za daljnju razradu i izvedbu najprihvatljivije rješenje sustava gospodarenja komunalnim i neopasnim otpadom u županijama s okolišnog, tehničko-tehnološkog, socijalnog i financijsko-ekonomskog aspekta te aspekta održivosti. Očekivani rezultat studije je da proces uspostavljanja integriranog sustava gospodarenja otpadom u županijama treba staviti u vremenske okvire, procijeniti investicijske i operativne troškove te predložiti najprihvatljiviji sastav odvojenog prikupljanja korisnog otpada, najprihvatljivije tehnologije sortiranja komunalnog otpada i njegove daljnje obrade i zbrinjavanja otpada te predložiti lokacije objekata za gospodarenje otpadom. Studijom je potrebno obraditi ekonomski najučinkovitiji razvoj sustava koji dovodi do najvećih ekonomskih rezultata i koji će biti prihvatljiv za sufinanciranje od Europske unije.

Pri izradi studije predizvodljivosti očekivano je da će izvođač usluge obvezno analizirati količinu i sastav komunalnog i neopasnog otpada na razini općina i gradova te zbirno na razini županija s projekcijama budućih količina otpada u razdoblju od 30 godina, analizirati postojeće županijske koncepte i sadašnje stanje tokova gospodarenja otpadom za svaku županiju, analizirati moguće optimizacije predloženog županijskog koncepta uspostavom regionalnog ili miješanog regionalnog i županijskog koncepta gospodarenja otpadom, izabrati optimalno rješenje sustava gospodarenja otpadom s kriterijima i opisom opravdanosti novog rješenja koje je optimizirano u odnosu na postojeće županijske koncepte gospodarenja otpadom, definirati dugoročne investicije za uspostavu svih dijelova cjelovitih sustava za gospodarenje otpadom na području županija, izraditi financijsko-ekonomske analize za predložena rješenja cjelovitih sustava za gospodarenje otpadom, analizirati cijene odlaganja otpada za kućanstva, definirati prioritetne investicijske programe te izraditi akcijski plan za implementiranje projekata cjelovitih sustava za gospodarenje otpadom na području županija.

Prema navedenome, studija predizvodljivosti za uspostavu sustava gospodarenja otpadom predstavlja podlogu za donošenje konačne odluke o objektima za gospodarenje otpadom na području sedam županija, a samo centri za koje se u studijskoj dokumentaciji dokaže opravdanost izgradnje pripremaju se za prijavu na sufinanciranje iz fondova Europske unije te je moguće smanjenje ukupnog broja centara za gospodarenje otpadom okrupnjavanjem na regionalnu razinu. U skladu s rezultatima studije treba ažurirati zaključeni sporazum o ulaganju Fonda u pripreme radove za izgradnju centra za gospodarenje otpadom Orlovnjak, pretovarnih stanica i sanaciju odlagališta otpada na području Osječko-baranjske županije.

Državni ured za reviziju predlaže, po završetku studije predizvodljivosti za uspostavu sustava za gospodarenje otpadom na području županije, poduzimati radnje za rješavanje i usklađivanje svih potrebnih aktivnosti subjekata na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini uključenih u izgradnju objekata za gospodarenje otpadom u cilju ažurnije uspostave cjelovitog sustava za gospodarenje otpadom.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenja otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta. Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Skupljeni otpad s područja 26 jedinica lokalne samouprave Osječko-baranjske županije je tijekom 2013. u cijelosti, a s područja 14 jedinica lokalne samouprave dijelom odlagan na sedam službenih odlagališta na području Osječko-baranjske županije (Gradsko odlagalište Beli Manastir, Belišće, Doroslov, Vitika, Pepelane, Lončarica Velika i Ada Koritna). Navedena službena odlagališta su u postupku sanacije. Planom gospodarenja otpadom Osječko-baranjske županije je planirana sanacija službenih odlagališta do konca 2009. Odlagališta su u funkciji do izgradnje centra za gospodarenje otpadom.

Za sanaciju navedenih sedam službenih odlagališta od 2004. do 2013., Fond je sufinancirao 35.219.141,00 kn, jedinice lokalne samouprave 20.123.890,00 kn i komunalna društva 8.140.889,00 kn, što ukupno iznosi 63.483.920,00 kn. Fond je za sanaciju odlagališta doznačio jedinicama lokalne samouprave 36.105.953,00 kn, od čega je za sanaciju odlagališta utrošeno 35.219.141,00 kn, a za više doznačena sredstva zatražen je povrat od Grada Osijeka u iznosu 636.317,00 kn i Grada Našice u iznosu 250.495,00 kn.

Osim navedenih službenih odlagališta, tri odlagališta (Duboki Dol na području Općine Levajska Varoš, Studenac na području Općine Erdut i Švajcerova Ada na području Općine Darda) su sanirana i zatvorena od 2005. do 2013., za što je Fond isplatio 8.258.488,00 kn, a navedene općine 2.370.192,00 kn, što ukupno iznosi 10.628.680,00 kn.

Na području Osječko-baranjske županije se nalazi deset odlagališta koja su u ranijim godinama zatvorena i za koja je sanacija u pripremi (Jagodnjak na području Općine Jagodnjak, Kosinac na području Općine Drenje, Pribiševci na području Općine Đurđenovac, Stara Ciglana na području Općine Semeljci, Strm Breg na području Općine Feričanci, Zmajevac na području Općine Kneževi Vinogradi, Pašnjak Salaš na području Općine Marijanci i odlagališta Filipovica, Nemetin i Sarvaš na području Grada Osijeka). Za pripremu sanacije navedenih odlagališta, Fond je od 2005. do 2013. isplatio 2.659.054,00 kn, a jedinice lokalne samouprave (osim općina Drenje i Marijanci) 3.395.771,00 kn, što ukupno iznosi 6.054.825,00 kn.

U tablici broj 4 se daju podaci o stanju sanacije službenih odlagališta komunalnog otpada na području Osječko-baranjske županije, po gradovima i općinama, utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji službenih odlagališta komunalnog otpada
na području Osječko-baranjske županije do konca 2013.

u kn

Redn i broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.			
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Komunalno društvo	Ukupno
1.	GRADSKO ODLAGALIŠTE BELI MANASTIR	u tijeku završna faza	10.403.428,00	3.761.435,00	0,00	14.164.863,00
	Grad Beli Manastir		10.403.428,00	3.761.435,00	0,00	14.164.863,00
2.	BELIŠĆE	I. faza u tijeku	3.849.192,00	3.481.792,00	669.260,00	8.000.244,00
	Grad Belišće		3.849.192,00	3.104.430,00	669.260,00	7.662.882,00
	Grad Valpovo		0,00	377.362,00	0,00	377.362,00
3.	DOROSLOV	u tijeku	7.662.107,00	0,00	7.442.665,00	15.104.772,00
	Grad Donji Miholjac		7.662.107,00	0,00	7.442.665,00	15.104.772,00
4.	VITIKA	I. faza završena	6.859.317,00	4.572.878,00	0,00	11.432.195,00
	Grad Đakovo		6.859.317,00	4.572.878,00	0,00	11.432.195,00
5.	PEPELANE	u pripremi	289.505,00	182.128,00	28.964,00	500.597,00
6.	Grad Našice		289.505,00	182.128,00	28.964,00	500.597,00
	LONČARICA VELIKA	u tijeku	5.697.952,00	7.977.131,00	0,00	13.675.083,00
	Grad Osijek		5.697.952,00	7.977.131,00	0,00	13.675.083,00
7.	ADA KORITNA	u pripremi	457.640,00	148.526,00	0,00	606.166,00
	Općina Semeljci		457.640,00	148.526,00	0,00	606.166,00
Ukupno			35.219.141,00	20.123.890,00	8.140.889,00	63.483.920,00

Gradsko odlagalište Beli Manastir se nalazi na zapadnom ulazu u grad Beli Manastir iz smjera naselja Petlovac i smješteno je u industrijskoj zoni na udaljenosti od 80 m od javne prometnice, a udaljenost od naseljenog mjesta iznosi 300 m. Površina odlagališta je 2,0 ha, a otpad se odlaže na odlagalištu od 1960. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Baranjska čistoća d.o.o., Beli Manastir. Na odlagalište se tijekom 2013. dovezio otpad skupljen u Gradu Beli Manastir te općinama Bilje, Čeminac, Darda, Draž, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi, Petlovac i Popovac. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje te lokacijsku i građevinsku dozvolu. Na lokaciji odlagališta nalazi se reciklažno dvorište. Odlagalište je u postupku sanacije (u tijeku je završna faza sanacije), a nakon sanacije odlagališta i izgradnje centra za gospodarenje otpadom planirano je zatvaranje odlagališta te je na lokaciji odlagališta planirana izgradnja pretovarne stanice, kompostane i objekta za prihvrat i obradu građevinskog otpada.

Odlagalište Belišće se nalazi na istočnom dijelu Grada Belišće na udaljenosti od oko 300 m od naseljenog mjesta. Površina odlagališta je 32,0 ha, a otpad se odlaže na odlagalištu od 1980. Odlagalištem upravlja komunalno društvo društvo Kombel d.o.o., Belišće. Na odlagalište se tijekom 2013. dovezio otpad skupljen u gradovima Belišće, Valpovo i Općini Bizovac, te dijelom i otpad skupljen u općinama Koška, Marijanci, Petrijevci i Vuka. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje te lokacijsku i građevinsku dozvolu. Odlagalište je u postupku sanacije te je u tijeku izvođenje radova na prvoj fazi sanacije koji obuhvaćaju postavljanje ograde, izgradnju dijela prometno manipulativnih troškova, postavljanje objekta za osoblje, izgradnju dijela radova na kazeta za odlaganje otpada te hidrotehničke i električne radove. Na lokaciji odlagališta nalazi se privremeno reciklažno dvorište. Nakon sanacije odlagališta i izgradnje centra za gospodarenje otpadom planirano je zatvaranje odlagališta te je na lokaciji odlagališta planirana izgradnja pretovarne stanice, objekta za prihvrat i obradu građevinskog otpada, kompostane i reciklažnog dvorišta.

Odlagalište Doroslov se nalazi na lokaciji koja je udaljena približno 1 300 m od zapadne periferije grada Donji Miholjac. Površina odlagališta je 5,0 ha, a otpad na odlagalištu se odlaže od 1980. Odlagalištem upravlja komunalno društvo KG Park d.o.o., Donji Miholjac. Na odlagalište se tijekom 2013. dovezio otpad skupljen u Gradu Donji Miholjac te dijelom i otpad skupljen u općinama Erdut, Gorjani, Koška, Magadenovac, Marijanci, Petrijevci, Punitovci, Viljevo, Vladislavci i Vuka. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje te lokacijsku i građevinsku dozvolu. Odlagalište je u postupku sanacije, a nakon sanacije odlagališta i izgradnje centra za gospodarenje otpadom planirano je zatvaranje odlagališta. Na lokaciji odlagališta planirana izgradnja pretovarne stanice i reciklažnog dvorišta. Izgradnja reciklažnog dvorišta započeta je u 2014.

Odlagalište Vitika se nalazi na lokaciji koja je udaljena približno 3,0 km sjeveroistočno od grada Đakovo. Površina odlagališta je 6,5 ha, a otpad na odlagalištu se odlaže od 1977. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Univerzal d.o.o., Đakovo. Na odlagalište se tijekom 2013. dovezio otpad skupljen u Gradu Đakovo, općinama Levanjska Varoš, Strizivojna i Viškovci te dijelom i otpad skupljen u Općini Satnica Đakovačka. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje te lokacijsku i građevinsku dozvolu. Odlagalište je u postupku sanacije, a do konca 2013. završena je prva faza sanacije odlagališta koja obuhvaća izgradnju nove plohe za odlaganje otpada, bazena za procjedne vode s pumpnom stanicom, omeđivanje postojećeg otpada obodnim nasipom sa sustavom za prikupljanje procjednih voda na unutarnjoj strani nasipa i izvođenje odvodnje do bazena za procjedne vode te prekrivanje otpada prekrivnim brtvenim sustavom. Odlagalište je u postupku sanacije, a nakon sanacije odlagališta i izgradnje centra za gospodarenje otpadom planirano je zatvaranje odlagališta.

Odlagalište Pepelane se nalazi jugoistočno od grada Našice na lokaciji koja je udaljena približno 1 200 m od naselja Makloševac. Površina odlagališta je 2,2 ha, a otpad na odlagalištu se odlaže od 1983. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Našički vodovod d.o.o., Našice. Na odlagalište se tijekom 2013. dovezio otpad skupljen u Gradu Našice te općinama Donja Motičina i Podgorač. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje te lokacijsku i građevinsku dozvolu za sanaciju odlagališta koja je u pripremi, a nakon sanacije odlagališta i izgradnje centra za gospodarenje otpadom planirano je zatvaranje odlagališta te je na široj lokaciji odlagališta planirana izgradnja pretovarne stanice, objekta za prihvrat i obradu građevinskog otpada i kompostane.

Odlagalište Lončarica Velika se nalazi na lokaciji koja je udaljena približno 3 km južno od centra grada Osijeka. Površina odlagališta je 7,2 ha, a otpad na odlagalištu se odlaže od 1995. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Unikom d.o.o., Osijek. Na odlagalište se tijekom 2013. dovezio otpad skupljen u Gradu Osijek te općinama Antunovac, Čepin i Ernestinovo. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje te lokacijsku i građevinsku dozvolu. Odlagalište je u postupku sanacije, a nakon sanacije odlagališta planirano je zatvaranje odlagališta.

Odlagalište Ada-Koritna se nalazi na području Općine Semeljci. Površina odlagališta je 0,15 ha, a otpad na odlagalištu se odlaže od 2002. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Junakovci d.o.o. Semeljci. Na odlagalište se tijekom 2013. dovezio otpad skupljen u Općini Semeljci. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje te lokacijsku i građevinsku dozvolu. Sanacija odlagališta je u pripremi, a nakon sanacije odlagališta i izgradnje centra za gospodarenje otpadom planirano je zatvaranje odlagališta.

Odlaganje otpada na odlagalištima se obavlja na temelju dozvola za odlaganje otpada koje je upraviteljima odlagališta izdao nadležni ured županije i kojima su utvrđene godišnje količine i vrste otpada koje se mogu odlagati na odlagalištu.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji, Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prema kojima je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva postojeća odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.

Na području Osječko-baranjske županije postoji više divljih odlagališta otpada, odnosno manjih neuređenih prostora koji nisu predviđeni za odlaganje otpada, a formirali su ih najčešće građani gdje odlažu građevinski i komunalni otpad. Dio divljih odlagališta je saniran ili je u fazi sanacije, na pojedinim divljim odlagalištima, iako su bila sanirana, otpad je ponovno nekontrolirano odlagan, a još uvijek je znatan broj divljih odlagališta koja do konca 2013. nisu sanirana.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima otpada na području Osječko-baranjske županije po jedinicama lokalne samouprave te utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području
Osječko-baranjske županije i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013. (u kn)		
				Fond	Sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Grad Beli Manastir	5	5	0,00	420.235,00	420.235,00
2.	Grad Belišće	8	8	0,00	144.894,00	144.894,00
3.	Grad Donji Miholjac	10	9	0,00	135.287,00	135.287,00
4.	Grad Đakovo	18	18	0,00	74.330,00	74.330,00
5.	Grad Našice	6	6	0,00	77.915,00	77.915,00
6.	Grad Osijek	43	43	479.777,00	4.525.776,00	5.005.553,00
7.	Grad Valpovo	15	6	17.690,00	354.760,00	372.450,00
8.	Općina Antunovac	3	1	19.866,00	465.715,00	485.581,00
9.	Općina Bilje	3	3	2.006.599,00	861.847,00	2.868.446,00
10.	Općina Bizovac	3	3	0,00	597.434,00	597.434,00
11.	Općina Čeminac	3	3	0,00	11.287,00	11.287,00
12.	Općina Čepin	4	4	0,00	990.667,00	990.667,00
13.	Općina Darda	4	4	354.181,00	90.420,00	444.601,00
14.	Općina Donja Motičina	3	2	0,00	52.596,00	52.596,00
15.	Općina Draž	6	1	0,00	57.777,00	57.777,00
16.	Općina Drenje	12	0	0,00	0,00	0,00
17.	Općina Đurđenovac	9	9	596.538,00	729.101,00	1.325.639,00
18.	Općina Erdut	15	15	521.324,00	275.985,00	797.309,00
19.	Općina Ernestinovo	2	2	0,00	52.248,00	52.248,00
20.	Općina Feričanci	0	0	0,00	0,00	0,00
21.	Općina Gorjani	2	2	0,00	11.476,00	11.476,00
22.	Općina Jagodnjak	4	2	0,00	146.832,00	146.832,00
23.	Općina Kneževi Vinogradi	8	4	0,00	498.846,00	498.846,00
24.	Općina Koška	0	0	0,00	0,00	0,00
25.	Općina Levajska Varoš	8	6	0,00	0,00	0,00
26.	Općina Magadenovac	5	5	220.800,00	331.201,00	552.001,00
27.	Općina Marijanci	5	0	0,00	0,00	0,00
28.	Općina Petlovac	5	5	176.368,00	155.586,00	331.954,00
29.	Općina Petrijevci	0	0	0,00	0,00	0,00
30.	Općina Podgorač	24	10	0,00	112.788,00	112.788,00
31.	Općina Podravska Moslavina	8	8	335.588,00	361.147,00	696.735,00
32.	Općina Popovac	4	0	0,00	0,00	0,00
33.	Općina Punitovci	0	0	0,00	0,00	0,00
34.	Općina Satnica Đakovačka	7	7	228.787,00	138.057,00	366.844,00
35.	Općina Semeljci	7	4	0,00	0,00	0,00
36.	Općina Strizivojna	7	5	0,00	66.000,00	66.000,00
37.	Općina Šodolovci	7	7	295.597,00	126.685,00	422.282,00
38.	Općina Trnava	1	1	0,00	15.000,00	15.000,00
39.	Općina Viljevo	8	8	326.433,00	489.649,00	816.082,00
40.	Općina Viškovci	6	6	0,00	5.289,00	5.289,00

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013. (u kn)		
				Fond	Sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
41.	Općina Vladislavci	1	1	0,00	74.633,00	74.633,00
42.	Općina Vuka	0	0	0,00	0,00	0,00
Ukupno		289	223	5.579.548,00	12.451.463,00	18.031.011,00

U sanaciju većih divljih odlagališta Fond je uložio 5.579.548,00 kn (u što su uključena i sredstva u iznosu 1.891.753,00 doznačena početkom 2014. za sanaciju divljeg odlagališta na području Općine Bilje koja je završena koncem 2013.), a jedinice lokalne samouprave 12.451.463,00 kn, što ukupno iznosi 18.031.011,00 kn. Sanacija i čišćenje divljih odlagališta na području Općine Levanjska Varoš obavljena je u programu javnih radova te dobrovoljnim radom građana i udruga, a sanaciju i čišćenje divljih odlagališta na području Općine Semeljci obavilo je komunalno društvo u okviru redovnih aktivnosti. U pojedinim jedinicama lokalne samouprave divlja odlagališta čiste vlastiti komunalni pogoni, a u pojedinim jedinicama lokalne samouprave su organizirane akcije građana na čišćenju manjih divljih odlagališta. Prema podacima jedinica lokalne samouprave, onečišćenja se unatoč mjerama nadzora, ponovno pojavljuju na lokacijama koje su već bile sanirane ili na novim lokacijama. Podaci o broju divljih odlagališta kojima raspolažu jedinice lokalne samouprave u pojedinim slučajevima nisu potpuni i cjeloviti.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Osječko-baranjske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost lokalne i područne (regionalne) samouprave u sustavu gospodarenja otpadom.

Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Osječko-baranjske županije ni Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Osječko-baranjskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog računa i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi brigu o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležni odjel u Osječko-baranjskoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obavezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliranja prijava, upisivanja ispravnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županijski odjel nadležan za poslove zaštite okoliša (dva zaposlenika Upravnog odjela za prostorno planiranje, zaštitu okoliša i prirode) mora provjeriti podatke dostavljene od većeg broja obveznika (na koncu 2013. u Registru onečišćavanja okoliša Osječko-baranjske županije je bilo 879 obveznika). Podaci koje obveznici putem propisanih obrazaca prijavljuju u registar su u dosta slučajeva nepotpuni i netočni, značajan broj obveznika ne dostavlja podatke u propisanom roku, a pojedini obveznici dostavljaju podatke u papirnatom obliku zbog nesnalaženja u korištenju aplikacije za unos u registar, pa zaposlenici županijskog odjela sami upisuju podatke u registar. Zaposlenici nadležnog županijskog odjela kontaktiraju obveznike putem telefona, pisanim ili elektronskim putem i upozoravaju ih na propuste, međutim pojedini obveznici ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih i usmenih zamolbi. Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju predlaže Osječko-baranjskoj županiji, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije ne raspolažu cjelovitim podacima o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, niti su podaci o gospodarenju otpadom objavljeni na mrežnim stranicama jedinica lokalne samouprave. Prema odredbama članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja otpadom na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Osječko-baranjskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada.

Prema odredbama članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području i o svom trošku, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

Planom gospodarenja otpadom Osječko-baranjske županije u okviru predviđenih mjera izbjegavanja i smanjenja nastajanja otpada planirano je provoditi, putem medija i obrazovnih institucija, edukaciju proizvođača i potrošača o mogućim načinima izbjegavanja nastanka otpada i njegovog smanjenja. Većina donesenih planova gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave ne sadrži izobrazno-informativne aktivnosti u svrhu podizanja razine svijesti stanovništva o provođenju sustava gospodarenja otpadom i potrebi odvojenog prikupljanja otpada.

U jedinicama lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije edukacija stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada se provodi djelomično. Dio jedinica lokalne samouprave putem komunalnih društava i koncesionara, lokalnih javnih medija te letaka obavještava stanovništvo o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja otpada. U pojedinim jedinicama lokalne samouprave u suradnji s dječjim vrtićima i osnovnim školama su organizirana predavanja i edukacije s ciljem podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada. Međutim, unatoč tome provedene aktivnosti na educiranju stanovništva nisu potpune i cjelovite i ne provode se kontinuirano. Većina jedinica lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama nema informacije o gospodarenju otpadom na svom području.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Osječko-baranjske županije provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjernicama nacionalne zakonske regulative, propisa Europske unije te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije. Nadležno upravno tijelo u Osječko-baranjskoj županiji je Upravni odjel za prostorno planiranje, zaštitu okoliša i prirode.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni uredi županija su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

Nadležni upravi odjel Osječko-baranjske županije je sastavio i podnio županijskoj skupštini izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom Osječko-baranjske županije za 2007. i 2008. (jedno izvješće), 2009., 2010., 2011. i 2012. Navedena izvješća je usvojila skupština Osječko-baranjske županije, a nakon usvajanja objavljena su u službenom glasilu županije. Usvojena izvješća nadležni ured županije je dostavio Ministarstvu i Agenciji. Izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2013. do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.) županija nije donijela.

Općine Drenje, Punitovci i Podravska Moslavina do konca lipnja 2014. nisu donijele ni jedno godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom. Ostale jedinice lokalne samouprave su donosile izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom za sve ili pojedine godine od donošenja plana gospodarenja otpadom.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Beli Manastir	2007., 2008., 2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA, osim za 2007.
2.	Grad Belišće	2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
3.	Grad Donji Miholjac	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA, osim za 2009.
4.	Grad Đakovo	2008., 2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA, osim za 2010.
5.	Grad Našice	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
6.	Grad Osijek	2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
7.	Grad Valpovo	2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
8.	Općina Antunovac	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
9.	Općina Bilje	2008., 2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
10.	Općina Bizovac	2008., 2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA, osim za 2008. i 2010.
11.	Općina Čeminac	2009., 2010., 2012., 2013.	DA	DA
12.	Općina Čepin	2012.	DA	DA
13.	Općina Darda	2007., 2008., 2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA, osim za 2008.
14.	Općina Donja Motičina	2010., 2011., 2012., 2013.	DA, osim za 2011.	DA, osim za 2011.
15.	Općina Draž	2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
16.	Općina Drenje	-	-	-
17.	Općina Đurđenovac	2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA, osim za 2010.
18.	Općina Erdut	2008., 2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA, osim za 2008. i 2009.
19.	Općina Ernestinovo	2013.	DA	NE
20.	Općina Feričanci	2009., 2012., 2013.	DA	DA

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
21.	Općina Gorjani	2010., 2011., 2012., 2013.	DA, osim za 2012.	DA, osim za 2010.
22.	Općina Jagodnjak	2007., 2008., 2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
23.	Općina Kneževi Vinogradi	2007., 2008., 2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
24.	Općina Koška	2011., 2012., 2013.	DA	DA
25.	Općina Levanjska Varoš	2011., 2012., 2013.	DA	DA
26.	Općina Magadenovac	2011., 2012., 2013.	DA	DA
27.	Općina Marijanci	2013.	DA	DA
28.	Općina Petlovac	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA, osim za 2009., 2010. i 2013.
29.	Općina Petrijevci	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
30.	Općina Podgorač	2008., 2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
31.	Općina Podravska Moslavina	-	-	-
32.	Općina Popovac	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA, osim za 2010.
33.	Općina Punitovci	-	-	-
34.	Općina Satnica Đakovačka	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA, osim za 2010.
35.	Općina Semeljci	2007., 2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
36.	Općina Strizivojna	2008., 2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA, osim za 2008., 2009., 2010. i 2011.
37.	Općina Šodolovci	2012., 2013.	DA	DA
38.	Općina Trnava	2013.	DA	NE
39.	Općina Viljevo	2010., 2012., 2013.	DA	DA
40.	Općina Viškovci	2011., 2012., 2013.	DA	DA
41.	Općina Vladislavci	2013.	DA	DA
42.	Općina Vuka	2012., 2013.	DA	DA

Donesena godišnja izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom do 2013. su usvojila (osim u pojedinim slučajevima) gradska odnosno općinska vijeća te su (osim u pojedinim slučajevima) objavljena u službenim glasilima gradova i općina. Donesena godišnja izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom za 2013. su do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.) usvojena ili dana na usvajanje predstavničkim tijelima te objavljena ili se planiraju objaviti u službenim glasilima gradova i općina. Većina usvojenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom je prema podacima Osječko-baranjske županije dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije. U pojedinim slučajevima nadležnom upravnom tijelu županije su dostavljana godišnja izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom prije nego što su ih usvojila predstavnička tijela.

Godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom Osječko-baranjske županije sadrže količinske, financijske i opisne podatke o provedenim mjerama i aktivnostima u gospodarenju otpadom na području županije koji su usporedivi s donesenim planom gospodarenja otpadom Osječko-baranjske županije.

Dio jedinica lokalne samouprave je donosio godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom koja su sadržavala podatke o poduzetim mjerama i aktivnostima koje su bile predviđene planovima gospodarenja otpadom donesenim u skladu s odredbama Zakona o otpadu (provedene mjere odvojenog prikupljanja otpada, mjere za upravljanje i nadzor odlagališta komunalnog otpada, aktivnosti na sanaciji neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša i utrošena sredstva i izvori sredstava za provedbu sanacije), dok dio jedinica lokalne samouprave u donesenim godišnjim izvješćima o provedbi plana gospodarenja otpadom nije navodio sve podatke koji bi bili usporedivi s donesenim planovima gospodarenja otpadom. Također dio jedinica lokalne samouprave nije u izvješćima navodio godišnje količine skupljenog i odloženog komunalnog otpada te količine i vrste odvojeno prikupljenog otpada sa svog područja čime je onemogućeno praćenje učinkovitosti poduzetih aktivnosti u provođenju mjera odvojenog prikupljanja otpada odnosno u gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Osječko-baranjskoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Također, predlaže Osječko-baranjskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama.

Predlaže se, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti u gospodarenju otpadom provedenih u određenom razdoblju, jedinicama lokalne samouprave u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom koji jedinice lokalne samouprave trebaju za naredno razdoblje donijeti u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom, te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Osječko-baranjska županija je svojim planom gospodarenja otpadom propisala mjere nadzora i praćenja sustava gospodarenja otpadom, koje se odnose na stalan nadzor gospodarenja otpadom na području županije, poticanje odvojenog prikupljanja otpada i poticanje razvrstavanja otpada. Nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom obavlja županija odnosno nadležni županijski upravni odjel. Gradovi i općine svojim planovima gospodarenja otpadom u većini slučajeva nisu propisale mjere nadzora i praćenja gospodarenja otpadom i nisu odredile tijelo ili osobu koja će provoditi nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom, a navedene poslove su obavljali zaposlenici prema djelokrugu rada propisanim internim aktima.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Osječko-baranjske županije. Ciljevi revizije su ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Osječko-baranjskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Osječko-baranjske županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Osječko-baranjskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Osječko-baranjske županije nije dovoljno učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Predlaže se nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, na prijedlog plana ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša te plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu prije stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, uskladiti navedeni plan s odredbama novog zakona.
- Poduzeti aktivnosti kako bi se smanjile količine odloženog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Osječko-baranjskoj županiji kako bi županija pridonijela ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.
- Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.

- Poduzimati radnje za rješavanje i usklađivanje svih potrebnih aktivnosti subjekata na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini uključenih u izgradnju objekata za gospodarenje otpadom u cilju ažurnije uspostave cjelovitog sustava za gospodarenje otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.
- U suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, upostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Osječko-baranjske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava, kako bi informacijski sustav, koji vodi Agencija bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke što se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i na izgradnju reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.
- Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Također, predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.
- Sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Osječko-baranjskoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Također, predlaže Osječko-baranjskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama.

U svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti u gospodarenju otpadom provedenih u određenom razdoblju, u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom koji jedinice lokalne samouprave trebaju za naredno razdoblje donijeti u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Skreće se pozornost da u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može sporazumno osigurati zajedničku provedbu mjera gospodarenja otpadom, odnosno da više jedinica lokalne samouprave može sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje jedne ili više obveza utvrđenih zakonom, a koje se odnose na osiguranje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada, odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike te krupnog (glomaznog) otpada, sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan zakonu te uklanjanje tako odbačenog otpada, provedbu Plana, donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, provođenje izobrazno-informativne aktivnosti na svom području i mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom odnosno smanjila količina otpada na području Osječko-baranjske županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Osječko-baranjske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Osječko-baranjske županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih gospodarenje otpadom nije dovoljno učinkovito.

Grad Valpovo navodi da je u 2014. određena lokacija za izgradnju reciklažnog dvorišta te izvršena prijava Fondu za financiranje izrade projektne dokumentacije za reciklažno dvorište koje se planira izgraditi i staviti u funkciju do konca godine. Nadalje, navodi da je izrađen nacrt plana gospodarenja otpadom Grada Valpova kojeg se narednih dana planira uputiti na javnu raspravu, a navedenim planom je predviđen i broj lokacija za odvojeno prikupljanje otpada. Navodi da su u 2014. sanirana sva divlja odlagališta na području Grada Valpova.

Općina Darda navodi da je u 2014. postavljeno deset zelenih otoka (za papir, staklenu i plastičnu ambalažu) te da je u rujnu 2014. Fond odobrio općini nabavu kanti za odvojeno prikupljanje i razvrstavanje posebnih kategorija otpada na kućnom pragu (papir, plastika i staklo) te je u tijeku postupak javne nabave kanti. Nadalje, navodi da je u tijeku izrada izmjena i dopuna prostornog plana kojim se predviđa izgradnja reciklažnog dvorišta.

Općina Drenje navodi da je u rujnu 2014. donesena odluka o dodjeli koncesije na rok pet godina, prema kojoj je koncesionar obavezan pružiti javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljati otpadni papir, metal, staklo, plastiku, tekstil te krupni (glomazni) otpad. Nadalje, navodi da je prostornim planom predviđena lokacija reciklažnog dvorišta čija izgradnja se planira uz sufinanciranje Fonda, te da je potpisan ugovor s Fondom za sufinanciranje sanacije odlagališta Kosinac i u tijeku je izrada plana sanacije i geodetskih podloga.

Općina Đurđenovac navodi da je prostornim planom predviđena izgradnja mini reciklažnog dvorišta i postavljanje rashladnog kontejnera, a izrada projektne dokumentacije za izgradnju mini reciklažnog dvorišta i nabava rashladnog kontejnera planira se u 2015. Nadalje, navodi da se u narednom razdoblju u skladu s financijskim mogućnostima planira nabava kontejnera za postavljanje zelenih otoka i provođenje aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpada na kućnom pragu.

Općina Erdut navodi da su u 2014. kućanstvima podijeljene posude za odvojeno prikupljanje papira na kućnom pragu i komposteru za biootpad te je pripremljen idejni projekt za izgradnju reciklažnog dvorišta. Nadalje, navodi da se u suradnji sa školama i udrugama planira provođenje edukacije o važnosti odvojenog prikupljanja otpada i uporabi otpada.

Općina Jagodnjak navodi da su u 2014. postavljeni kontejneri u dva naselja za odvojeno prikupljanje papira, metala, stakla i plastike te su svakom domaćinstvu podijeljene plastične vreće za odvojeno prikupljanje pojedinih vrsta otpada na kućnom pragu. Nadalje, navodi da se planira izgradnja reciklažnog dvorišta u postupku sanacije odlagališta otpada Jagodnjak.

Općina Levanjska Varoš navodi da je u 2014. podnijela zahtjev Fondu za sufinanciranje nabave kontejnera za zelene otoke te kompostera za biootpad koji bi se podijelili domaćinstvima te se u dogovoru s koncesionarom poduzimaju aktivnosti za podjelu domaćinstvima plastičnih vreća za odvojeno prikupljanje papira i plastike na kućnom pragu. Nadalje, navodi da se u 2015. planira izrada projektne dokumentacije za izgradnju mobilnog reciklažnog dvorišta, a do izgradnje mobilnog reciklažnog dvorišta planira se postavljanje zelenog otoka (za papir, staklo, plastiku, metal te stare baterije i akumulatore) za kojeg su nabavljeni odgovarajući kontejneri. Do konca 2014. planira se nabava kontejnera za postavljanje zelenih otoka u svim naseljima.

Općina Satnica Đakovačka navodi da su u kolovozu 2014. domaćinstvima i pravnim osobama podijeljene posude za odvojeno prikupljanje papira i komposteri za biootpad te su nabavljeni i kontejneri za postavljanje zelenih otoka. Do konca listopada 2014. se planira podjela plastičnih vreća svakom domaćinstvu za odvojeno prikupljanje plastike, a pri podjeli posuda za papir i kompostera svako domaćinstvo je dobilo upute o načinu odvajanja otpada i obvezama koje imaju vezano za odvojeno prikupljanje otpada.

Općina Semeljci navodi da je u 2014. zaključen ugovor s Fondom za sufinanciranje nabave kanti za odvojeno prikupljanje i razvrstavanje posebnih kategorija otpada na kućnom pragu te kontejnera za postavljanje zelenih otoka. Nadalje, navodi da je za izvođenje radova na završetku sanacije odlagališta Ada-Koritna zaključen ugovor kojim je u okviru odlagališta predviđena izgradnja reciklažnog dvorišta.

Općina Šodolovci navodi da su u 2014. poduzete aktivnosti za podjelu plastičnih vreća domaćinstvima za odvojeno prikupljanje papira i plastike na kućnom pragu, a početkom 2015. se planira uz sufinanciranje Fonda nabava kanti za odvojeno prikupljanje otpada te kontejnera za postavljanje zelenih otoka u svakom naselju.

Općina Trnava navodi da je donesen plan aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpada te da su u 2014. odobrena sredstva Fonda za nabavu kanti za odvojeno prikupljanje papira na kućnog pragu, kompostera za biootpad i kontejnera za postavljanje zelenih otoka. Nadalje, navodi da se planira izgradnja mobilnog reciklažnog dvorišta.

Općina Vladislavci navodi da je u tijeku postupak davanja koncesije za obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada kao i osiguranje odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) otpada i njihovo zbrinjavanje. Nadalje, navodi da je u 2014. donesena odluka o određivanju lokacije za izgradnju reciklažnog dvorišta na temelju koje se planiraju pokrenuti daljnje aktivnosti za izgradnju reciklažnog dvorišta.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave navode da će ubuduće postupati prema preporukama Državnog ureda za reviziju.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Osijek

IZVJEŠĆE O
OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE

Osijek, listopad 2014.

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
- Planovi gospodarenja otpadom	4
- Sustav odvojenog prikupljanja otpada	7
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	12
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	15
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	19
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	21
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	22
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE	25
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	
28	

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Osijek
KLASA: 041-01/13-10/20
URBROJ: 613-16-14-38

Osijek, 10. listopada 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM
NA PODRUČJU POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Požeško-slavonske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 10. listopada 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Požeško-slavonske županije (županija, pet gradova i pet općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Požeško-slavonska županija ima 277 naselja. Površina županije je 1 823 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., Požeško-slavonska županija ima 78 034 stanovnika, 27 029 kućanstava i 35 042 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Požeško-slavonskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Požeško-slavonske županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Požeško-slavonske županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva

U fazi planiranja i obavljanja pripremni radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu Fond) te drugi dostupni podaci

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza
 proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
 analiziran je plan gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Požeško-slavonske županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom analizirana su izvješća Agencije i Fonda
 analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
 ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
 obavljani su razgovori s odgovornim osobama te pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Požeško-slavonskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Požeško-slavonske županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Požeško-slavonska županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Požeško-slavonske županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog prikupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Požeško-slavonske županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Požeško-slavonske županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpad. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvješćivanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog prikupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Plan gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije za razdoblje 2007.-2015. je usvojila županijska skupština 7. prosinca 2007. i objavljen je u službenom glasilu županije te dostavljen Agenciji. Plan sadrži opis postojećeg stanja gospodarenja otpadom na području županije te sve elemente koji su bili propisani odredbama članka 10. Zakona o otpadu, odnosno sadrži mjere izbjegavanja i smanjenja nastajanja otpada, mjere gospodarenja otpadom prema najboljoj dostupnoj tehnologiji koja ne zahtijeva prevelike troškove, mjere iskorištavanja vrijednih osobina otpada, odnosno mjere odvojenog prikupljanja otpada, plan izgradnje građevina namijenjenih skladištenju, obradi ili odlaganju otpada u cilju uspostavljanja cjelovite nacionalne mreže građevina za zbrinjavanje otpada, mjere sanacije otpadom onečišćenog tla i neuređenih odlagališta, mjere nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu pojedinih mjera i rokove za izvršenje utvrđenih mjera.

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županija više nema obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Planom gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije je predviđena izgradnja županijskog centra za gospodarenje otpadom, jedne pretovarne stanice, jedne kompostane, četiri objekta za skupljanje i obradu građevinskog otpada, četiri reciklažna dvorišta i šest mini reciklažnih dvorišta te nabava i postavljanje deset rashladnih kontejnera i 172 zelena otoka. Sanacija divljih odlagališta je predviđena do konca 2009., nabava opreme i postavljanje zelenih otoka, izgradnja reciklažnih dvorišta i objekata za skupljanje i obradu građevinskog otpada do konca 2010., izgradnja pretovarne stanice, mini reciklažnih dvorišta i nabava rashladnih kontejnera do konca 2011., izgradnja kompostane i županijskog centra za gospodarenje otpadom do konca 2012. i sanacija i zatvaranje službenih odlagališta do konca 2013.

Financijska sredstva za provedbu svih mjera u gospodarenju otpadom predviđena su u iznosu 167.761.000,00 kn, a odnose se na izradu tehničke dokumentacije i provođenje programa edukacije u iznosu 15.000.000,00 kn, izgradnju centra za gospodarenje otpadom i pretovarne stanice s opremom u iznosu 74.400.000,00 kn, provođenje mjera odvojenog prikupljanja pojedinih komponenti otpada (putem kompostane, objekata za skupljanje i obradu građevinskog otpada, reciklažnih i mini reciklažnih dvorišta, zelenih otoka i rashladnih kontejnera) u iznosu 30.960.000,00 kn i sanaciju službenih i divljih odlagališta u iznosu 47.401.000,00 kn. Planirani izvori financiranja su sredstva Fonda, županijski proračun, gradski i općinski proračuni, sredstva fondova Europske unije, krediti financijskih institucija, sredstva od povećanja naknada za skupljanje i odvoz komunalnog otpada te druga sredstva.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Požeško-slavonske županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Požeško-slavonske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Plan gospodarenja otpadom			
		Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Kutjevo	NE	-	-	-
2.	Grad Lipik	DA	29. travnja 2008.	2008.-2015.	DA
3.	Grad Pakrac	DA	1. listopada 2008.	-	DA
4.	Grad Pleternica	DA	17. prosinca 2009.	2009.-2015.	DA
5.	Grad Požega	DA	26. rujna 2007.	2007.-2015.	DA
6.	Općina Brestovac	DA	31. srpnja 2007.	-	DA
7.	Općina Čaglin	DA	22. ožujka 2007.	-	DA
8.	Općina Jakšić	DA	28. rujna 2007.	-	DA
9.	Općina Kaptol	DA	3. rujna 2007.	-	DA
10.	Općina Velika	DA	22. prosinca 2010.	2010.-2015.	DA

Plan gospodarenja otpadom su donijele sve jedinice lokalne samouprave, osim Grada Kutjeva. Doneseni planovi gospodarenja otpadom su objavljeni u službenim glasilima jedinica lokalne samouprave. Planovi gospodarenja otpadom nisu doneseni u propisanom roku.

Pet jedinica lokalne samouprave (Grad Pakrac općine Brestovac, Čaglin, Jakšić i Kaptol) planom gospodarenja otpadom nisu utvrdili razdoblje za koje se plan donosi, a tri jedinice lokalne samouprave (gradovi Lipik, Pleternica i Općina Velika) su donijele plan gospodarenja otpadom za razdoblje kraće od osam godina. Planovi gospodarenja otpadom gradova Pakrac i Pleternica te Općine Čaglin ne sadrže visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta, odnosno ne sadrže sve elemente koji su bili propisani odredbama Zakona o otpadu.

Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave nisu usklađeni s Planom gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije, u dijelu koji se odnosi na predloženu realizaciju opreme i objekata potrebnih za odvojeno prikupljanje otpada (zeleni otoci, reciklažna dvorišta, mini reciklažna dvorišta, rashladni kontejneri, objekti za skupljanje i obradu građevinskog otpada) te rokove izvršenja pojedinih mjera.

Prema odredbama članka 11. Zakona o otpadu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave je trebalo donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina i objaviti ga u službenom glasilu, a plan je trebao sadržavati mjere odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad, popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta, redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša te izvore i visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije. Prema odredbi članka 100. istog Zakona plan je trebalo donijeti do 30. prosinca 2005. U skladu s odredbom članka 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu (Narodne novine 60/08) planovi gospodarenja otpadom gradova i općina su morali biti usklađeni sa županijskim planom gospodarenja otpadom.

Prema odredbama članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave treba donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina te ga objaviti u službenom glasilu. Navedeni plan treba sadržavati analizu, ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno prikupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, mjere potrebne za ostvarivanje smanjivanja ili nastanka otpada uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada, opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana. Na prijedlog plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave su obvezne ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske koji Vlada Republike Hrvatske treba donijeti do 31. prosinca 2014.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Predlaže se nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, na prijedlog plana ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša te plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave.

- **Sustav odvojenog prikupljanja otpada**

Sve jedinice lokalne samouprave na području Požeško-slavonske županije su odlukama o obveznom korištenju komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada ili odlukama o komunalnom redu propisale obvezno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada na koncu 2013. u gradovima Kutjevo, Pakrac i Pleternica te općinama Jakšić i Kaptol su obuhvaćena sva naselja. U Gradu Lipiku organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada nisu obuhvaćena četiri naselja, u Gradu Požega osam naselja, u Općini Brestovac 26 naselja, u Općini Čaglin 20 naselja te u Općini Velika dva naselja. Prema obrazloženju zaposlenika nadležnog za vođenje Registra onečišćivanja okoliša Požeško-slavonske županije i unutar naselja koja su obuhvaćena organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada, navedenu uslugu ne koriste svi obveznici.

Planom gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije je predviđeno 90,0 % stanovništva obuhvatiti organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada do konca 2015. Prema popisu stanovništva iz 2011., Požeško-slavonska županija ima 78 034 stanovnika, a prema neverificiranim podacima Požeško-slavonske županije na koncu 2013. organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada je obuhvaćeno 66 917 stanovnika ili 85,8 %.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave poduzimati radnje kako bi organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada bila obuhvaćena sva naselja i svi korisnici usluga skupljanja i odvoza komunalnog otpada.

Poslove skupljanja otpada na području Požeško-slavonske županije obavljaju dva komunalna društava u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave (društvo Tekija d.o.o., Požega i Komunalac d.o.o., Pakrac) te četiri trgovačka društva u privatnom vlasništvu registrirana za skupljanje staklene i plastične ambalaže, papirne i kartonske ambalaže te elektroničke opreme koja navedene kategorije otpada najvećim dijelom skupljaju putem sabirnih mjesta (otkup), a manjim dijelom sa postavljenih spremnika sa javnih površina. Poslovi se obavljaju na temelju donesenih odluka o povjeravanju poslova, zaključenih ugovora te dozvola za gospodarenje otpadom koje izdaje nadležni ured županije. Od početka 2014. pravni slijednik društva Tekija d.o.o., Požega je društvo Komunalac Požega d.o.o., Požega.

Prema odredbi članka 31. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica odnosno udjela, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji.

Odredbom članka 187. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da trgovačka društva, javne ustanove i službe - vlastiti pogoni koji su osnovale jedinice lokalne samouprave i koje su do dana stupanja na snagu navedenog Zakona obavljale komunalnu djelatnost održavanja čistoće, u dijelu koji se odnosi na skupljanje i odvoz komunalnog otpada na određena odlagališta i komunalnu djelatnost odlaganja komunalnog otpada na temelju odredbi Zakona o komunalnom gospodarstvu nastavljaju obavljati te djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu do donošenja odluke o dodjeli obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada iz članka 31. stavak 2., odnosno donošenja odluke o davanju koncesije iz članka 31. stavka 7. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

U tablici broj 2 se daju podaci o skupljačima komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	Tekija d.o.o., Požega	gradovi Kutjevo, Pleternica i Požega, općine Brestovac, Čaglin, Jakšić, Velika i Kaptol
2.	Komunalac d.o.o., Pakrac	gradovi Pakrac i Lipik
3.	Unija nova d.o.o., Zagreb (ambalaža od plastike, stakla i metala)	gradovi Kutjevo, Lipik, Pakrac, Pleternica i Požega, općine Brestovac i Kaptol
4.	Flora VTC d.o.o., Virovitica (ambalaža od plastike, stakla i metala)	gradovi Kutjevo, Pakrac, Pleternica i Požega, općine Brestovac, Čaglin, Jakšić i Velika
5.	Friš d.o.o., Križevci (baterije i akumulatori)	gradovi Pakrac, Pleternica i Požega
6.	Jakob Becker d.o.o., Gornja Vrba (ambalaža od papira i kartona)	gradovi Pleternica i Požega

Komunalna društva i trgovačka društva u privatnom vlasništvu unose podatke o području s kojeg je skupljen otpad, vrsti i količini otpada skupljenog od domaćinstava i iz primarne reciklaže (spremnici s javnih površina, reciklažna dvorišta i sabirna mjesta), predaji otpada (drugom skupljaču ili oporabitelju/zbrinjavatelju otpada) u Registar onečišćavanja okoliša putem prijavnih listova skupljača/prijevoznika komunalnog otpada (PL-SKO obrasci), a unesene podatke kontrolira županijski upravni odjel nadležan za poslove zaštite okoliša. Prema navedenim obrascima, skupljene posebne vrste otpada (staklena, plastična, metalna, papirna i kartonska ambalaža te stare baterije i akumulatori) se predaju drugim skupljačima ili oporabiteljima u zemlji i inozemstvu.

Komunalni otpad koji skupljaju komunalna društva s područja deset jedinica lokalne samouprave Požeško-slavonske županije se odlaže na službeno odlagalište Vinogradine na području grada Požege i službeno odlagalište Crkvište na području grada Pakraca. Na navedenim odlagalištima u 2013. se nije odlagalo komunalni otpad skupljen s područja drugih županija.

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Požeško-slavonske županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Požeško-slavonske županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Požeško-slavonske županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja) te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Vinogradine, Požega, Tekija d.o.o., Požega	gradovi Kutjevo, Pleternica i Požega, općine Brestovac, Čaglin, Jakšić, Kaptol i Velika	10 917	10 598	10 825
2.	Crkvište, Pakrac, Komunalac d.o.o., Pakrac	gradovi Lipik i Pakrac	2 616	2 578	2 345
Ukupno			13 533	13 176	13 170

Iz tablice je vidljivo da se postupno smanjuje godišnja količina komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta na području Požeško-slavonske županije. Količina odloženog komunalnog otpada za 2013. je 13 170 t, što je za 0,1 % manje u odnosu na 2012., odnosno za 2,7% u odnosu na 2011. Količina komunalnog otpada odloženog na odlagalište Crkvište se utvrđuje prosudbom na temelju nosivosti vozila i broja istovara, a na odlagalištu Vinogradine količina se utvrđuje vaganjem.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Požeško-slavonskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog prikupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije su predviđena financijska sredstva potrebna za uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada u iznosu 30.960.000,00 kn. Odnose se na izgradnju jedne kompostane za zeleni otpad u iznosu 2.500.000,00 kn, četiri objekta za skupljanje i obradu građevinskog otpada u iznosu 16.600.000,00 kn, četiri reciklažna dvorišta u iznosu 7.200.000,00 kn, šest mini reciklažnih dvorišta u iznosu 1.380.000,00 kn te nabavu i postavljanje deset rashladnih kontejnera u iznosu 700.000,00 kn i 172 zelena otoka u iznosu 2.580.000,00 kn.

Do konca 2013. sve jedinice lokalne samouprave su uspostavile sustav odvojenog prikupljanja otpada u dijelu koji se odnosi na postavljanje zelenih otoka (kontejneri za odvojeno prikupljanje papira, kartona, staklene, plastične i metalne ambalaže i starih baterija) te odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada koji je u jedinicama lokalne samouprave odvojeno prikupljan jednom ili nekoliko puta godišnje.

Radi poticanja skupljanja komunalnog otpada i odvojenog prikupljanja otpada, Fond je s jedinicama lokalne samouprave zaključivao sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera. Omjer sufinanciranja Fonda se kretao od 35,0 % do 70,0 % ugovorene vrijednosti. Do konca 2013. Fond je jedinicama lokalne samouprave Požeško-slavonske županije za nabavu kanti i kontejnera doznačio 647.571,00 kn.

Ukupno su u jedinicama lokalne samouprave na području Požeško-slavonske županije postavljena 72 zelena otoka i 25 posebnih kontejnera. U Gradu Kutjevo je postavljeno 20 zelenih otoka (za papir, staklenu, plastičnu i metalnu ambalažu te stare baterije i lijekove) i tri dodatna kontejnera (za plastičnu i metalnu ambalažu), u Gradu Lipik 15 zelenih otoka (za papir, staklenu i plastičnu ambalažu te stare baterije), u Gradu Pakrac 15 zelenih otoka (za papir, staklenu i plastičnu ambalažu) i jedan zasebni kontejner za stare baterije, u Gradu Požega 14 zelenih otoka (za papir, karton, plastičnu i staklenu ambalažu), u Općini Brestovac jedan zeleni otok (za papir i plastičnu ambalažu) te u deset naselja zasebni kontejneri za staklenu ambalažu, u Općini Čaglin dva zelena otoka (za papir staklenu, plastičnu i metalnu ambalažu), u Gradu Pleternica dva zelena otoka (za papir, karton, staklenu i plastičnu ambalažu) te u općinama Jakšić, Kaptol i Velika po jedan zeleni otok (za papir, staklenu i plastičnu ambalažu). U Općini Kaptol je postavljeno i 11 zasebnih kontejnera za prikupljanje staklene ambalaže. Broj zelenih otoka i rokovi uspostave zelenih otoka nisu realizirani u skladu s planom gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije i planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave. Dio navedenih zelenih otoka postavljen je u razdoblju prije donošenja planova gospodarenja otpadom.

Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisana je obveza jedinice lokalne samouprave na svom području osigurati, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzimati aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjenicima komunalnih društava na koje su pribavljene suglasnosti jedinica lokalne samouprave. Cijena usluge se obračunava prema obujmu spremnika i broju pražnjenja spremnika, osim u gradovima Lipik i Pakrac u kojima se cijena obračunava prema broju članova kućanstva. Cijena skupljanja i odvoza krupnog (glomaznog) otpada je uključena u cijenu redovnog skupljanja i odvoza komunalnog otpada.

Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika. Cijena se obračunava na temelju odluke o javnoj usluzi prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada.

Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.), jedinice lokalne samouprave Požeško-slavonske županije nisu donijele odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Prema odredbi članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja treba biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (lipanj 2014.) Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Požeško-slavonske županije je povećana u 2013. u odnosu na dvije prethodne godine. Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada za 2011. je 9 175 t, za 2012. je 8 889 t, a za 2013. je 9 236 t (neverificirani podaci) što je za 3,9% više u odnosu na 2012., odnosno za 0,7% u odnosu na 2011. Za očekivati je da bi se količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada smanjivala da su gradovi i općine osigurali odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava (posebne posude) te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. na području Požeško-slavonske županije nije izgrađena kompostana, a planom gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije planirana je izgradnja jedne kompostane do konca 2012.

Državni ured za predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni (biorazgradivi) otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugi otpad).

Do konca 2013. na području Požeško-slavonske županije nije izgrađeno niti jedno reciklažno dvorište za komunalni otpad niti objekti za skupljanje i obradu građevinskog otpada, iako je planom gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije planirana izgradnja četiri reciklažna dvorišta i četiri objekta za skupljanje i obradu građevinskog otpada do konca 2010. i izgradnja šest mini reciklažnih dvorišta do konca 2011.

U okviru odlagališta Vinogradine na području grada Požege, nalazi se reciklažno dvorište koje je izgrađeno prije donošenja plana gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije i koje ne udovoljava uvjetima propisanim odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadom (Narodne novine 23/14). Na navedenom reciklažnom dvorištu se privremeno skladišti (do predaje ovlaštenom skupljaču) otpad (papir, staklo i plastika) prikupljen sa zelenih otoka iz tri grada i pet općina.

Da bi reciklažno dvorište zadovoljilo zakonske propise, Grad Požega je u 2014. podnio zahtjev Fondu za sufinanciranje izrade projektne dokumentacije za dogradnju i opremanje navedenog reciklažnog dvorišta te za izgradnju i opremanje drugog reciklažnog dvorišta na području grada, a Gradu Lipiku, Fond je na temelju podnesenog zahtjeva odobrio u 2014. sredstva financijske pomoći za izgradnju reciklažnog dvorišta te je projekt reciklažnog dvorišta u izradi.

Odredbama članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je bilo propisano da su gradovi i općine dužni na svom području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008, te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbama članka 35. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna osigurati na svom području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem.

Odredbom članka 35. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011., te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana.

Planirano je da će do konca 2007. sve županije i Grad Zagreb imati donesen plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektnu dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje, osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon te će do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije je određen županijski koncept gospodarenja otpadom te je planirana izgradnja centra za gospodarenje otpadom za područje cijele županije i izgradnja jedne pretovarne stanice. Za sustav obrade otpada je predviđena mehaničko-biološka obrada. Za lokaciju centra za gospodarenje otpadom je utvrđeno postojeće službeno odlagalište Vinogradine na području grada Požege, a za lokaciju pretovarne stanice je utvrđeno postojeće službeno odlagalište Crkvište na području grada Pakraca. Planirani rok izgradnje centra za gospodarenje otpadom je do konca 2012., a pretovarne stanice do konca 2011. Ukupna ulaganja u izgradnju centra za gospodarenje otpadom su planirana u iznosu 89.400.000,00 kn, a odnose se na izradu tehničke dokumentacije u iznosu 15.000.000,00 kn, izgradnju centra za gospodarenje otpadom i nabavu opreme za mehaničko-biološku obradu i odlaganje u iznosu 69.600.000,00 kn te na izgradnju i opremanje pretovarne stanice u iznosu 4.800.000,00 kn. Planirani izvori financiranja su sredstva Fonda, županijski proračun, gradski i općinski proračuni, sredstva fondova Europske unije, krediti od financijskih institucija te sredstva od povećanja naknada za skupljanje i odvoz komunalnog otpada.

Ugovor o uspostavi županijskog centra za gospodarenje otpadom je zaključilo deset jedinica lokalne samouprave na području Požeško-slavonske županije (pet gradova i pet općina) i komunalno društvo Tekija d.o.o., Požega u listopadu 2009., a dodatak ugovora je zaključen u travnju 2010. Ugovorom je određeno društvo Tekija d.o.o., Požega kao operativni nositelj pripremnih aktivnosti na uspostavi županijskog centra za gospodarenje otpadom, a nakon pribavljanja konačne suglasnosti na izgradnju centra za gospodarenje otpadom ugovoreno je da se društvo Tekija d.o.o. Požega odredi i za operativnog nositelja izrade projektne dokumentacije te izgradnje i upravljanja županijskim centrom za gospodarenje otpadom. Prema ugovoru društvo Tekija d.o.o. Požega utvrđeno je za krajnjeg korisnika županijskog centra za gospodarenje otpadom, za obavljanje upravljanja pretovarnim stanicama, transport otpada od pretovarnih stanica do županijskog centra za gospodarenje otpadom, upravljanje postrojenjem za mehaničko-biološku obradu uključujući i prodaju proizvedenog materijala te za upravljanje sanitarnim odlagalištem za odlaganje preostalog otpada u sastavu županijskog centra za gospodarenje otpadom.

Financijska sredstva za realizaciju svih aktivnosti i poslova na uspostavi županijskog centra za gospodarenje otpadom je ugovoreno osigurati iz proračuna jedinica lokalne samouprave i područne (regionalne) samouprave, naknada propisanih posebnim zakonima, sredstava Fonda, stranih ulaganja, javno-privatnog partnerstva te pomoći i donacija.

Izmjenama i dopunama prostornog plana Požeško-slavonske županije donesenim u srpnju 2011. je utvrđena lokacija na području grada Požege (postojeće odlagalište Vinogradine) za izgradnju centra za gospodarenje otpadom te lokacija na području grada Pakraca (postojeće odlagalište Crkvište) za izgradnju pretovarne stanice.

Fond i društvo Tekija d.o.o., Požega su zaključili u ožujku 2013. sporazum o ulaganju Fonda u pripreme radove za objekte i postrojenja za gospodarenje otpadom te sanaciju odlagališta na području Požeško-slavonske županije. Sporazumom se Fond obvezao osigurati financijska sredstva u cjelokupnom iznosu ukupne investicije ulaganja u pripreme radove i izradu projektne dokumentacije centra za gospodarenje otpadom, pretovarnih stanica te sanaciju i potpuno zatvaranje odlagališta koja se prijavljuju za sufinanciranje iz sredstava Europske unije na području županije do uspostave rada centra za gospodarenje otpadom, što uključuje i troškove pripreme projekata i aplikacije za prijavu projekata za sufinanciranje sredstvima Europske unije.

Sporazumom je utvrđeno da je društvo Tekija d.o.o., Požega nadležno za koordinaciju svih aktivnosti na području jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave Požeško-slavonske županije do izgradnje centra za gospodarenje otpadom te je utvrđeno da će spomenuto društvo provesti sve potrebne radnje kako bi imovinsko-pravni odnosi na zemljištu centra za gospodarenje otpadom bili odgovarajuće riješeni, provesti aktivnosti potrebne za pripremu projekata izgradnje pretovarnih stanica i sanacije odlagališta, na području na kojem se nalaze pretovarne stanice i odlagališta komunalnog otpada koordinirati podnošenje zahtjeva za pribavljanje lokacijske dozvole, zahtjeva za pokretanje postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš i za potvrdu glavnog projekta te sve ostale potrebne upravne akte. Prema sporazumu, imovinsko pravni odnosi se smatraju riješenima kada se osigura vlasništvo ili pravo građenja na zemljištu za izgradnju i rad centra za gospodarenje otpadom, pretovarnih stanica i sanacije odlagališta, a rok za rješavanje imovinsko pravnih odnosa je utvrđen najkasnije do podnošenja projektne aplikacije nadležnom tijelu na odobrenje za sufinanciranje sredstvima Europske unije. Nakon završetka pripremnih radova utvrđenih sporazumom, Fond i društvo Tekija d.o.o., Požega obvezali su se nastaviti s ulaganjima u izgradnju centra za gospodarenje otpadom, pretovarnih stanica i sanaciju odlagališta komunalnog otpada na području županije. Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.) nisu obavljena ulaganja u pripreme radove za objekte i postrojenja za gospodarenje otpadom te sanaciju odlagališta na području Požeško-slavonske županije, niti su obavljane druge aktivnosti predviđene zaključenim sporazumom.

Fond i tri trgovačka društva (zajednica ponuditelja) su zaključili u rujnu 2013. ugovor o nabavi usluga izrade studije predizvodljivosti za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području pet županija panonske Hrvatske (Sisačko-moslavačka, Brodsko-posavska, Vukovarsko-srijemska, Osječko-baranjska i Virovitičko-podravska). U ožujku i travnju 2014. su zaključena dva dodatka ugovoru prema kojima izrada studije predizvodljivosti za uspostavu sustava gospodarenja otpadom obuhvaća sedam županija panonske Hrvatske (uključene su i Požeško-slavonska i Bjelovarsko-bilogorska županija), a rok za izradu studije ugovoren je za tri mjeseca od dana zaključenja drugog dodatka ugovora. Vrijednost usluga ugovorena je u iznosu 3.210.000,00 kn s porezom na dodanu vrijednost.

Sastavni dio ugovora je projektni zadatak studije predizvodljivosti odnosno Master plan za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području županija panonske Hrvatske kojim je utvrđeno da studija predizvodljivosti mora pokazati da su analizirana i razmatrana različita varijantna rješenja te preporučiti za daljnju razradu i izvedbu najprihvatljivije rješenje sustava gospodarenja komunalnim i neopasnim otpadom u županijama s okolišnog, tehničko-tehnološkog, socijalnog i financijsko-ekonomskog aspekta te aspekta održivosti.

Očekivani rezultat studije je da proces uspostavljanja integriranog sustava gospodarenja otpadom u županijama treba staviti u vremenske okvire, procijeniti investicijske i operativne troškove te predložiti najprihvatljiviji sastav odvojenog prikupljanja korisnog otpada, najprihvatljivije tehnologije sortiranja komunalnog otpada i njegove daljnje obrade i zbrinjavanja otpada te predložiti lokacije objekata za gospodarenje otpadom. Studijom je potrebno obraditi ekonomski najučinkovitiji razvoj sustava koji dovodi do najvećih ekonomskih rezultata i koji će biti prihvatljiv za sufinanciranje od Europske unije. Pri izradi studije predizvodljivosti očekivano je da će izvoditelj usluga obvezno analizirati količinu i sastav komunalnog i neopasnog otpada na razini općina i gradova te zbirno na razini županija s projekcijama budućih količina otpada u razdoblju od 30 godina, analizirati postojeće županijske koncepte i sadašnje stanje tokova gospodarenja otpadom za svaku županiju, analizirati moguće optimizacije predloženog županijskog koncepta uspostavom regionalnog ili miješanog regionalnog i županijskog koncepta gospodarenja otpadom, izabrati optimalno rješenje sustava gospodarenja otpadom s kriterijima i opisom opravdanosti novog rješenja koje je optimizirano u odnosu na postojeće županijske koncepte gospodarenja otpadom, definirati dugoročne investicije za uspostavu svih dijelova cjelovitih sustava za gospodarenje otpadom na području županija, izraditi financijsko-ekonomske analize za predložena rješenja cjelovitih sustava za gospodarenje otpadom, analizirati cijene odlaganja otpada za kućanstva, definirati prioritetne investicijske programe te izraditi akcijski plan za implementiranje projekata cjelovitih sustava za gospodarenje otpadom na području županija.

Prema navedenome, studija predizvodljivosti za uspostavu sustava gospodarenja otpadom predstavlja podlogu za donošenje konačne odluke o objektima za gospodarenje otpadom na području sedam županija, a samo centri za koje se u studijskoj dokumentaciji dokaže opravdanost izgradnje pripremaju se za prijavu na sufinanciranje iz fondova Europske unije te je moguće smanjenje ukupnog broja centara za gospodarenje otpadom okrupnjavanjem na regionalnu razinu. Sukladno rezultatima studije treba ažurirati zaključeni sporazum o ulaganju Fonda u pripremne radove za objekte i postrojenja za gospodarenje otpadom na području Požeško-slavonske županije.

Državni ured za reviziju predlaže, po završetku studije predizvodljivosti za uspostavu sustava za gospodarenje otpadom na području županije, poduzimati radnje za rješavanje i usklađivanje svih potrebnih aktivnosti subjekata na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini uključenih u izgradnju objekata za gospodarenje otpadom u cilju ažurnije uspostave cjelovitog sustava za gospodarenje otpadom.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenja otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta. Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Skupljeni otpad s područja deset jedinica lokalne samouprave Požeško-slavonske županije se odlaže na službeno odlagalište Vinogradine na području grada Požege i službeno odlagalište Crkvište na području grada Pakraca.

Navedena službena odlagališta su u postupku sanacije. Prema Planu gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije, sanacija i zatvaranje odlagališta je planirano do konca 2013. Za sanaciju navedenih odlagališta od 2004. do 2013. ukupno je utrošeno 9.681.180,00 kn, od čega je Fond sufinancirao 4.352.289,00 kn, jedinice lokalne samouprave 175.618,00 kn, a komunalna društva 5.153.273,00 kn.

Fond je za sanaciju odlagališta doznačio jedinicama lokalne samouprave 4.371.169,00 kn, od čega je za sanaciju odlagališta utrošeno 4.352.289,00 kn, a za više doznačena sredstva je zatražen povrat sredstava od Grada Pakraca u iznosu 18.880,00 kn.

Osim navedenih službenih odlagališta, odlagalište komunalnog otpada Poljanice na području općine Velika je zatvoreno, a zatvaranje i sanaciju odlagališta Fond je od 2008. do konca 2013. financirao u iznosu 147.447,00 kn, a Općina Velika u iznosu 36.862,00 kn, što ukupno iznosi 184.309,00 kn. Utrošena sredstva odnose se na izradu geodetskih podloga i programa istražnih radova na sanaciji i zatvaranju odlagališta.

U tablici broj 4 se daju podaci o stanju sanacije službenih odlagališta komunalnog otpada na području Požeško-slavonske županije, po gradovima i općinama, utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji službenih odlagališta komunalnog otpada na području Požeško-slavonske županije do konca 2013.

u kn

Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Redni broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Fond lokalne samouprave	Vlastita sredstva jedinice	Komunalno društvo	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	VINOGRADINE	I. i II. faza završene, III. faza u pripremi	4.099.009,00	0,00	5.074.123,00	9.173.132,00
	Grad Kutjevo		0,00	0,00	0,00	0,00
	Grad Pleternica		0,00	0,00	0,00	0,00
	Grad Požega		4.099.009,00	0,00	5.074.123,00	9.173.132,00
	Općina Brestovac		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Čaglin		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Jakšić		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Kaptol		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Velika		0,00	0,00	0,00	0,00
2.	CRKVIŠTE	u pripremi	253.280,00	175.618,00	79.150,00	508.048,00
	Grad Pakrac		253.280,00	63.320,00	79.150,00	395.750,00
	Grad Lipik		0,00	112.298,00	0,00	112.298,00
	Ukupno		4.352.289,00	175.618,00	5.153.273,00	9.681.180,00

Odlagalište neopasnog otpada Vinogradine se nalazi na lokaciji koja je udaljena 7 km od centra grada Požege. Prostor odlagališta sastoji se od ulazno-izlazne zone s prostorom oko odlagališta i radne zone s prostorom za odlaganje otpada te reciklažnim dvorištem koje ne udovoljava propisanim uvjetima. Ukupna površina odlagališta je 10 ha, od čega je 5,7 ha predviđeno za odlaganje otpada.

Odlagalištem upravlja komunalno društvo Tekija d.o.o. Požega. Na odlagalište se odvozi otpad koji se skuplja u gradovima Kutjevo, Pleternica i Požega te općinama Brestovac, Čaglin, Jakšić, Kaptol i Velika koji ukupno imaju 63 404 stanovnika. Odlagalište ima lokacijsku i građevinsku dozvolu, a nema uporabnu dozvolu. Planom gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije te prostornim planom Požeško-slavonske županije odlagalište neopasnog otpada Vinogradine je predviđeno za lokaciju županijskog centra za gospodarenje otpadom.

Do konca 2013. završene su prva i druga faza sanacije odlagališta, a u postupku sanacije su izvedeni radovi na izgradnji prometno-manipulativnih površina (asfaltiranje prometnica, vatrogasni pristup, plato za pranje vozila, separator i taložnik), sanaciji i uređenju odlagališta (izgradnja tri kasete, lagune za procjedne vode, obodnih kanala oko tijela odlagališta, zatvaranje starog dijela odlagališta), elektroničke vage s pripadajućom informatičkom podrškom, sanacije postojećih objekata na odlagalištu (porte i energetskog objekta), izgradnja objekta za zaposlenike s pripadajućim instalacijama, izgradnja ograda oko odlagališta i lagune, izgradnja sistema recirkulacije procjednih voda i ozelenjivanje odlagališta.

Odlagalište neopasnog otpada Crkvište se nalazi na lokaciji koje je udaljena 4 km sjeverno od centra grada Pakraca. Površina odlagališta je 3,5 ha od čega je 1,7 ha površine prekriveno komunalnim i neopasnim otpadom. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Komunalac d.o.o., Pakrac. Na odlagalište se odvozi otpad koji se skuplja u gradovima Pakrac i Lipik koji imaju ukupno 14 630 stanovnika. Odlagalište ima lokacijsku i građevinsku dozvolu, a nema uporabnu dozvolu. Planom gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije je predviđeno odlaganje otpada na navedenom odlagalištu do izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom, nakon čega je planirano sanirati i zatvoriti odlagalište, a na lokaciji odlagališta izgraditi pretovarnu stanicu s reciklažnim dvorištem gdje će se sabirati i sortirati glomazni otpad, građevinski otpad, papir, staklo, plastika, metal i drugi otpad te otpremati krajnjem korisniku na preradu. Do konca 2013. izvršene su pripremne radnje na sanaciji odlagališta koje se odnose na izradu projektne dokumentacije, istražnih bušotina, parcelizacijskog elaborata i troškovnika uz glavni projekt.

Odlaganje otpada na odlagalištima Vinogradine i Crkvište se obavlja na temelju dozvola za odlaganje otpada koje je upraviteljima odlagališta izdao nadležni ured županije i kojima su utvrđene godišnje količine i vrste otpada koje se mogu odlagati na odlagalištu.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji, Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prema kojima je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva postojeća odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.

Planom gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije je predviđeno sanirati divlja odlagališta otpada do konca 2009. Dio divljih odlagališta je do konca 2013. saniran ili je u fazi sanacije (divlja odlagališta na području općine Jakšić) te još postoji više divljih odlagališta otpada, odnosno manjih neuređenih prostora koji nisu predviđeni za odlaganje otpada, a formirali su ih najčešće građani gdje odlažu komunalni i građevinski otpad.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima otpada na području Požeško-slavonske županije po jedinicama lokalne samouprave te utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području Požeško-slavonske županije i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013. (u kn)		
				Fond	Sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Grad Kutjevo	14	7	0,00	386.492,00	386.492,00
2.	Grad Lipik	11	11	0,00	567.869,00	567.869,00
3.	Grad Pakrac	7	5	0,00	196.994,00	196.994,00
4.	Grad Pleternica	5	5	240.000,00	171.119,00	411.119,00
5.	Grad Požega	11	11	0,00	177.240,00	177.240,00
6.	Općina Brestovac	4	4	0,00	178.224,00	178.224,00
7.	Općina Čaglin	3	1	0,00	40.004,00	40.004,00
8.	Općina Jakšić	7	0	0,00	277.507,00	277.507,00
9.	Općina Kaptol	10	9	0,00	215.089,00	215.089,00
10.	Općina Velika	6	6	0,00	49.906,00	49.906,00
Ukupno		78	59	240.000,00	2.260.444,00	2.500.444,00

U sanaciju većih divljih odlagališta Fond je do konca 2013. uložio 240.000,00 kn, a jedinice lokalne samouprave 2.260.444,00 kn, što ukupno iznosi 2.500.444,00 kn. U pojedinim jedinicama lokalne samouprave su organizirane akcije građana na čišćenju manjih divljih odlagališta. Prema podacima jedinica lokalne samouprave, divlja odlagališta se unatoč mjerama nadzora, ponovno pojavljuju na lokacijama koje su već bile sanirane ili na novim lokacijama. Podaci o broju divljih odlagališta kojima raspolažu jedinice lokalne samouprave nisu potpuni i cjeloviti.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Požeško-slavonske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno.

Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost područne (regionalne) i lokalne samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Požeško-slavonske županije ni Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Požeško-slavonskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog računa i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi brigu o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležni odjel u Požeško-slavonskoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obavezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliranja prijave, upisivanja ispravnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županijski odjel nadležan za poslove zaštite okoliša (jedan zaposlenik Upravnog odjela za gospodarstvo i graditeljstvo) mora provjeriti podatke dostavljene od većeg broja obveznika (na koncu 2013. u Registru onečišćavanja okoliša Požeško-slavonske županije je bilo 248 obveznika). Podaci koje obveznici putem propisanih obrazaca prijavljuju u registar su u dosta slučajeva nepotpuni i netočni, značajan broj obveznika ne dostavlja podatke u propisanom roku, a pojedini obveznici dostavljaju podatke u papirnatom obliku zbog nesnalaženja u korištenju aplikacije za unos u registar, pa zaposlenik županijskog odjela sam upisuje podatke u registar.

Zaposlenik nadležnog županijskog odjela kontaktira obveznike putem telefona, pisanim ili elektronskim putem i upozorava ih na propuste, međutim pojedini obveznici ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih i usmenih zamolbi. Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju predlaže Požeško-slavonskoj županiji, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave na području Požeško-slavonske županije ne raspolažu cjelovitim podacima o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, niti su podaci o gospodarenju otpadom objavljeni na mrežnim stranicama jedinica lokalne samouprave. Prema odredbama članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja otpadom na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Požeško-slavonskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada.

Prema odredbama članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području i o svom trošku, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

Planom gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije u okviru predviđenih mjera izbjegavanja i smanjenja nastajanja otpada planirano je provoditi, putem medija i obrazovnih institucija, edukaciju proizvođača i potrošača o mogućim načinima izbjegavanja nastanka otpada i njegovog smanjenja. Planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave (osim općina Brestovac, Čaglin, Jakšić i Kaptol) u okviru predviđenih mjera odvojenog prikupljanja otpada planirano je i provođenje različitih edukacijskih i informativnih aktivnosti u svrhu podizanja razine svijesti stanovništva o provođenju sustava gospodarenja otpadom i potrebi odvojenog prikupljanja otpada.

U jedinicama lokalne samouprave na području Požeško-slavonske županije edukacija stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada se provodi djelomično. Većina jedinica lokalne samouprave je putem komunalnih društava dostavila stanovništvu letke odnosno obavijesti o sustavu gospodarenja otpadom, informacije o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja otpada objavljuju se na mrežnim stranicama komunalnih društava, a pojedine jedinice su navedene informacije objavljivale i putem javnih medija. Međutim, unatoč tome provedene aktivnosti na educiranju stanovništva nisu potpune i cjelovite i ne provode se kontinuirano. Većina jedinica lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama nema informacije o gospodarenju otpadom na svom području.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Požeško-slavonske županije provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjernicama nacionalne zakonske regulative, propisa Europske unije te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije. Nadležno upravno tijelo u Požeško-slavonskoj županiji je Upravni odjel za gospodarstvo i graditeljstvo.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni uredi županija su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

Nadležni upravni odjel Požeško-slavonske županije je sastavio i podnio županijskoj skupštini izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije za 2010., 2011. i 2012. Navedena izvješća je usvojila skupština Požeško-slavonske županije, a nakon usvajanja objavljena su u službenom glasilu županije. Usvojena izvješća za 2011. i 2012. nadležni ured županije je dostavio Ministarstvu i Agenciji. S obzirom da je plan gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije donesen u studenome 2007., nadležni upravni odjel je trebao u skladu s odredbama Zakona o otpadu sastaviti i podnijeti na usvajanje županijskoj skupštini i izvješća o izvršenju plana gospodarenja otpadom za 2008. i 2009. te sva usvojena izvješća dostaviti Ministarstvu i Agenciji. Izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2013. do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.) županija nije donijela.

Od ukupno deset jedinica lokalne samouprave na području Požeško-slavonske županije planove gospodarenja otpadom je donijelo devet jedinica, dok Grad Kutjevo nije donio plan gospodarenja otpadom te nije niti mogao donositi godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. Općina Velika je donijela plan gospodarenja otpadom u 2010., a do konca lipnja 2014. nije donijela niti jedno godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom. Grad Pakrac je donio izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom za sve godine od donošenja plana gospodarenja otpadom.

Ostale jedinice lokalne samouprave su donosile izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, ali ne za sve godine od donošenja plana gospodarenja otpadom, odnosno Grad Požega nije donio godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2007., Grad Lipik za 2008., 2009. i 2011., Grad Pleternica za 2012. i 2013., Općina Brestovac za 2007. i 2008., Općina Čaglin za 2007., 2008., 2009., 2010., 2011. i 2012., Općina Kaptol za 2007., 2008., 2012. i 2013. i Općina Jakšić za 2007. i 2008.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Požeško-slavonske županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Požeško-slavonske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Kutjevo	nema plan	-	-
2.	Grad Lipik	2010., 2012. i 2013.	DA, osim za 2012.	DA
3.	Grad Pakrac	2008., 2009., 2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
4.	Grad Pleternica	2009., 2010. i 2011.	DA	DA
5.	Grad Požega	2008., 2009., 2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
6.	Općina Brestovac	2009., 2010., 2011., 2012. i 2013.	DA, osim za 2012.	DA
7.	Općina Čaglin	2013.	DA	DA
8.	Općina Jakšić	2009., 2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
9.	Općina Kaptol	2009., 2010. i 2011.	DA	DA
10.	Općina Velika	-	NE	NE

Donesena godišnja izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom do 2013. usvojila su gradska odnosno općinska vijeća (osim izvješća Grada Lipika za 2012. i Općine Brestovac za 2011.), objavljena su u službenim glasilima gradova i općina te dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije. Donesena godišnja izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom za 2013. su dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije te do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.) su usvojena ili dana na usvajanje predstavničkim tijelima te objavljena ili se planiraju objaviti u službenim glasilima gradova i općina.

Godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije sadrže opisno provedene mjere i aktivnosti u gospodarenju otpadom na području županije te podatke o prijavljenim količinama otpada (po vrstama i kategorijama) iz Registra onečišćivanja okoliša Požeško-slavonske županije.

Izvješća ne sadrže količinske i financijske pokazatelje koji bi bili usporedivi s donesenim planom gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije, odnosno ne sadrže količinske i financijske pokazatelje o nabavi opreme i izgradnji objekata u gospodarenju otpadom, troškovima sanacije službenih odlagališta, troškovima i broju saniranih divljih odlagališta te visini i izvorima financiranja provedenih mjera u gospodarenju otpadom.

Godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom gradova Požega, Lipik Pakrac i općina Brestovac, Jakšić i Kaptol sadrže podatke o provedenim mjerama odvojenog prikupljanja otpada, mjerama za upravljanje i nadzor odlagališta komunalnog otpada, aktivnostima na sanaciji neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša i utrošenim sredstvima i izvorima sredstava za provedbu sanacije, odnosno sadrže podatke o poduzetim mjerama i aktivnostima koje su bile predviđene planovima gospodarenja otpadom donesenim u skladu s odredbama Zakona o otpadu.

Doneseno izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom Općine Čaglin ne sadrži podatke o visini i izvoru sredstava utrošenih za sanaciju divljih odlagališta, a izvješća Grada Pleternice ne sadrže podatke o provedenim mjerama odvojenog prikupljanja otpada i visini i izvoru sredstava utrošenih za sanaciju divljih odlagališta. Većina jedinica lokalne samouprave nije u izvješćima navodila godišnje količine skupljenog i odloženog komunalnog otpada te količine i vrste odvojeno prikupljenog otpada sa svog područja čime je onemogućeno praćenje učinkovitosti poduzetih aktivnosti u provođenju mjera odvojenog prikupljanja otpada odnosno u gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Požeško-slavonskoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Požeško-slavonskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama.

Predlaže se, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti u gospodarenju otpadom provedenih u određenom razdoblju, jedinicama lokalne samouprave u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom koji jedinice lokalne samouprave trebaju za naredno razdoblje donijeti u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom, te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Požeško-slavonska županija je svojim planom gospodarenja otpadom propisala mjere nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, koje se odnose na stalan nadzor gospodarenja otpadom na području županije, poticanje odvojenog prikupljanja otpada i poticanje razvrstavanja otpada. Nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom obavlja županija odnosno nadležni županijski upravni odjel.

Gradovi i općine su također svojim planovima gospodarenja otpadom propisale mjere nadzora i praćenja gospodarenja otpadom. Gradovi Požega i Pleternica su odredile i tijela (nadležne urede), a gradovi Lipik i Pakrac osobe za nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom. Druge jedinice lokalne samouprave nisu odredile tijelo koje će provoditi nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Požeško-slavonske županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Požeško-slavonskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Požeško-slavonske županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Požeško-slavonskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Požeško-slavonske nije dovoljno učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Predlaže se nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, na prijedlog plana ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša te plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave.
- Poduzimati radnje kako bi organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada bila obuhvaćena sva naselja i svi korisnici usluga skupljanja i odvoza komunalnog otpada.
- Poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Zadarskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.

- Poduzimati radnje za rješavanje i usklađivanje svih potrebnih aktivnosti subjekata na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini uključenih u izgradnju objekata za gospodarenje otpadom u cilju ažurnije uspostave cjelovitog sustava za gospodarenje otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom. odnosno do konca 2018.
- U suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Požeško-slavonske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava, kako bi informacijski sustav, koji vodi Agencija bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke što se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i na izgradnju reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.
- Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Također, predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

U svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti u gospodarenju otpadom provedenih u određenom razdoblju, u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom koji jedinice lokalne samouprave trebaju za naredno razdoblje donijeti u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Požeško-slavonskoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Požeško-slavonskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom odnosno smanjila količina otpada na području Požeško-slavonske županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Požeško-slavonske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Požeško-slavonske županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih gospodarenje otpadom nije dovoljno učinkovito.

Grad Požega navodi da su u tijeku pripremne radnje za izgradnju dva reciklažna dvorišta (za Grad Požegu te općine Brestovac, Jakšić, Kaptol i Velika), a početak rada reciklažnih dvorišta se planira u 2015., te navodi da je potrebno stvoriti tehničke preduvjete da se organiziranim odvozom komunalnog otpada obuhvate sva naselja na području grada. Nadalje, navodi da je u 2014. počela primjena mjera odvojenog prikupljanja otpada podjelom domaćinstvima plastičnih vreća za odvojeno prikupljanje korisnog otpada (papir, staklo, plastika) te kompostera za skupljanje biootpada, a u tijeku je i nabava kontejnera i kanti za odvojeno prikupljanje otpada.

Grad Pakrac navodi da je u 2014. donio odluku o javnoj usluzi prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada i odvojenog prikupljanja papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) otpada te da je u tijeku izrada zajedničkog plana gospodarenja otpadom za razdoblje 2014.-2020. za Grad Pakrac i Grad Lipik. Navodi da je u 2014. zaključio ugovor s Fondom za sufinanciranje programa sanacije odlagališta Crkvište (prema projektu sanacije, u okviru odlagališta je predviđena izgradnja reciklažnog dvorišta u 2015.), da je uz sufinanciranje Fonda za potrebe rada na odlagalištu nabavljen radni stroj-kompaktor te da je donesena odluka Fonda o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera za odvojeno prikupljanje otpada i nabave kombiniranog radnog stroja za skupljanje otpada. Na mrežnim stranicama Grada Pakraca je uspostavljen sustav za primanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu.

Općina Čaglin navodi da je podnijela zahtjev Fondu za nabavu mobilnog reciklažnog dvorišta-mobilne jedinice koji se planira postaviti na području općine.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave navode da će ubuduće postupati prema preporukama Državnog ureda za reviziju.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka

IZVJEŠĆE O
OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Rijeka, listopad 2014

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
- Planovi gospodarenja otpadom	4
- Sustav odvojenog prikupljanja otpada	7
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	13
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	17
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	24
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	26
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	27
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE	30
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	33

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka KLASA:
041-01/13-10/29 URBROJ:
613-10-14-116

Rijeka, 17. listopada 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM
NA PODRUČJU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Primorsko-goranske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 17. listopada 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Primorsko-goranske županije (županija, 14 gradova i 22 općine), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Primorsko-goranska županija ima 510 naselja. Površina kopnenog dijela županije je 3 588 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., Primorsko-goranske županija ima 296 195 stanovnika, 117 087 kućanstava i 115 712 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Primorsko-goranskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Primorsko-goranske županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Primorsko-goranske županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva

U fazi planiranja i obavljanja pripremni radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu Fond) te drugi dostupni podaci

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
- analiziran je plan gospodarenja otpadom Primorsko-goranske županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Primorsko-goranske županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom analizirana su izvješća Agencije i Fonda
- analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- obavljeni su razgovori s odgovornim osobama te pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Primorsko-goranskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Primorsko-goranske županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Primorsko-goranska županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Primorsko-goranske županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog prikupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Primorsko-goranske županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Primorsko-goranske županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Primorsko-goranske županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Primorsko-goranske županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpad. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvješćavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog prikupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština Primorsko-goranske županije je u travnju 2007. donijela Plan gospodarenja otpadom Primorsko-goranske županije, za razdoblje osam godina, odnosno od 2007. do 2015. Navedeni Plan sadrži sve elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu te je objavljen u službenom glasilu 27. travnja 2007. i dostavljen Agenciji.

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županija više nema obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Planom gospodarenja otpadom Primorsko-goranske županije su predviđena financijska sredstva za provedbu mjera u gospodarenju otpadom, a odnose se na izradu planova gospodarenja otpadom, izgradnju centra za gospodarenje otpadom, pretovarnih stanica, reciklažnih dvorišta i eko otoka i sanaciju odlagališta. Za izgradnju centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica u razdoblju od 2007. do 2032. su planirana sredstva u iznosu 50.893.879 EUR. Planom nije određen ukupan iznos potrebnih sredstava za uspostavljanje cjelokupnog sustava gospodarenja otpadom, zbog nemogućnosti procjene potrebnih sredstava za uspostavu sustava odvojenog prikupljanja i prijevoza otpada.

Iznos sredstava potrebnih za sanaciju divljih odlagališta planiran je Planom sanacije otpadom onečišćenog tla i neuređenih odlagališta iz listopada 2004. u iznosu 5.898.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Planirani izvori financiranja su sredstva državnog proračuna, Fonda, županijski proračun, gradski i općinski proračuni, sredstva fondova Europske unije, krediti poslovnih banaka te druga sredstva. Predviđena je sanacija divljih odlagališta do konca 2009., izgradnja centra za gospodarenje otpadom, pet pretovarnih stanica i 17 reciklažnih dvorišta do konca 2011. te zatvaranje i sanacija deset službenih odlagališta otpada, dva odlagališta neopasnog tehnološkog otpada i odlagališta opasnog otpada Sovjak do konca 2015.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Primorsko-goranske županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica
lokalne samouprave na području Primorsko-goranske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Plan gospodarenja otpadom			
		Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Bakar	NE	-	-	-
2.	Grad Cres	DA	20. prosinca 2010.	2011.-2015.	DA
3.	Grad Crikvenica	DA	4. svibnja 2011.	2011.-2019.	DA
4.	Grad Čabar	DA	31. kolovoza 2012.	2012.-2019.	DA
5.	Grad Delnice	DA	1. ožujka 2010.	2010.-2017.	DA
6.	Grad Kastav	NE	-	-	-
7.	Grad Kraljevica	NE	-	-	-
8.	Grad Krk	DA	31. lipnja 2010.	2010.-2017.	DA
9.	Grad Mali Lošinj	NE	-	-	-
10.	Grad Novi Vinodolski	DA	30. studeni 2009.	2009.-2016.	DA
11.	Grad Opatija	NE	-	-	-
12.	Grad Rab	DA	30. svibnja 2008.	2008.-2016.	DA
13.	Grad Rijeka	NE	-	-	-
14.	Grad Vrbovsko	DA	29. travnja 2011.	2011.-2019.	DA
15.	Općina Baška	DA	15. srpnja 2009.	2009.-2017.	DA
16.	Općina Brod Moravice	NE	-	-	-
17.	Općina Čavle	DA	30. listopada 2008.	2008.-2016.	NE
18.	Općina Dobrinj	DA	26. veljače 2009.	2008.-2016.	DA
19.	Općina Fužine	NE	-	-	-
20.	Općina Jelenje	DA	-	2008.-2016.	NE
21.	Općina Klana	DA	28. lipnja 2012.	2011.-2018.	DA
22.	Općina Kostrena	DA	25. rujna 2008.	2008.-2016.	DA
23.	Općina Lokve	NE	-	-	-
24.	Općina Lopar	DA	5. ožujka 2009.	2008.-2016.	DA
25.	Općina Lovran	NE	-	-	-
26.	Općina Malinska-Dubašnica	DA	19. prosinca 2013.	2014.-2019.	DA
27.	Općina Matulji	NE	-	-	-
28.	Općina Mošćenička Draga	NE	-	-	-
29.	Općina Mrkopalj	DA	23. listopada 2009.	2009.-2016.	DA
30.	Općina Omišalj	DA	10. travnja 2013.	2013.-2021.	DA
31.	Općina Punat	DA	18. listopada 2010.	2010.-2018.	DA
32.	Općina Ravna Gora	NE	-	-	-
33.	Općina Skrad	DA	12. ožujka 2009.	-	DA
34.	Vinodolska općina	DA	29. prosinca 2008.	2008.-2016.	NE
35.	Općina Viškovo	DA	-	-	-
36.	Općina Vrbnik	NE	-	-	-

Plan gospodarenja otpadom je donijelo osam gradova i 14 općina, a 14 ih nije donijelo (gradovi Bakar, Kastav, Kraljevica, Mali Lošinj, Opatija, Rijeka te općine Brod Moravice, Fužine, Lokve, Lovran, Matulji, Mošćenička Draga, Ravna Gora i Vrbnik). Prema podacima iz upitnika poslanih jedinicama lokalne samouprave, gradovi Bakar, Kastav, Mali Lošinj i Rijeka su u postupku izrade navedenih planova. Tijekom 2014. gradovi Kastav i Opatija i općine Fužine, Lovran, Matulji, Mošćenička Draga i Vrbnik su izradile planove gospodarenja otpadom te ih stavile na javni uvid.

Planovi gospodarenja otpadom nisu doneseni u propisanom roku. Gradovi Cres, Crikvenica i Čabar te općine Klana i Malinska-Dubašnica su objavile Odluku o usvajanju Plana gospodarenja otpadom u službenim novinama, dok Plan gospodarenja otpadom nije objavljen, osim na Internet stranicama jedinica lokalne samouprave. Plan gospodarenja otpadom Općine Jelenje nije bio na općinskom vijeću, nego je usvojen u studenom 2008. na općinskom poglavarstvu. Općinsko vijeće Općine Viškovo na sjednici u ožujku 2011. nije usvojilo Plan gospodarenja otpadom. Grad Cres je donio plan gospodarenja otpadom za razdoblje kraće od šest godina, a tri jedinice lokalne samouprave (općine Čavle, Jelenje i Vinodolska općina) nisu objavile plan gospodarenja otpadom u službenom glasilu. Općina Skrad nije utvrdila razdoblje na koje se plan donosi. Pojedini planovi gospodarenja otpadom ne sadrže sve elemente koji su bili propisani odredbom članka 11. Zakona o otpadu. Plan gospodarenja otpadom Grada Crikvenica ne sadrži visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom, a Plan gospodarenja otpadom Grada Čabar i Općine Skrad ne sadrži visinu i izvore financijskih sredstava potrebnih za sanaciju postojećeg odlagališta otpada. Prema odredbi članka 11. Zakona o otpadu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave je trebalo donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina s propisanim elementima i objaviti ga u službenom glasilu, a prema odredbi članka 100. trebalo ga je donijeti do 30. prosinca 2005.

Prema odredbi članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave treba donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina te ga objaviti u službenom glasilu. Navedeni plan treba sadržavati analizu, ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno prikupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, mjere potrebne za ostvarivanje smanjivanja ili nastanka otpad uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada, opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana. Planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave su usklađeni s Planom gospodarenja otpadom Primorsko-goranske županije.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu, do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

- **Sustav odvojenog prikupljanja otpada**

Sve jedinice lokalne samouprave na području Primorsko-goranske županije su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada su obuhvaćena sva naselja na području Primorsko-goranske županije, odnosno obuhvaćeno je 100,0 % stanovništva. Pored domaćeg stanovništva, za vrijeme turističke sezone, skupljanjem i odvozom otpada su obuhvaćeni turisti i stanovnici koji povremeno borave u kućama za odmor.

Poslove skupljanja otpada na području Primorsko-goranske županije obavlja 11 komunalnih društava (u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave), tri trgovačka društva u privatnom vlasništvu i jedna fizička osoba (koncesionari) registrirani za skupljanje komunalnog otpada, biorazgradivog otpada, staklene i plastične ambalaže, papirne i kartonske ambalaže te električne i elektroničke opreme. Na području grada Čabra djelatnost skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada se obavlja u okviru Odsjeka za komunalni sustav, prostorno uređenje i gospodarstvo Grada Čabra, koji je fizičkoj osobi dodijelio koncesiju za obavljanje navedene djelatnosti. U travnju 2014. Grad Čabar je osnovao trgovačko društvo koje će obavljati djelatnosti održavanja čistoće i upravljanja odlagalištem komunalnog otpada.

U tablici broj 2 se daju podaci o skupljačima komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	Čistoća d.o.o., Rijeka	gradovi Rijeka, Bakar, Kastav i Kraljevica i općine Čavle, Jelenje, Klana, Viškovo i Kostrena
2.	Eko-Murvica d.o.o., Crikvenica	Grad Crikvenica
3.	Komunalac d.o.o., Jurdani	Grad Opatija i općine Lovran, Matulji i Mošćenička Draga
4.	Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski	Grad Novi Vinodolski i Vinodolska općina
5.	Ponikve eko otok Krk d.o.o., Krk	Grad Krk i općine Baška, Dobrinj, Malinska-Dubašnica, Omišalj, Punat i Vrbnik
6.	Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres	gradovi Cres i Mali Lošinj
7.	Vrelo d.o.o., Rab	Grad Rab
8.	Lopar Vratak d.o.o., Lopar	Općina Lopar
9.	Komunalac d.o.o., Delnice	Grad Delnice i općine Brod Moravice, Lokve, Mrkopalj, Ravna Gora i Skrad
10.	Komunalac d.o.o., Vrbovsko	Grad Vrbovsko
11.	Fužine d.o.o., Fužine	Općina Fužine
12.	Grad Čabar, Obrt Muhvić, Mali Lug	Grad Čabar
13.	Metis d.d. Kukuljanovo (ambalaža od plastike, ambalaža od metala, staklena ambalaža, papir i karton, odbačena električna i elektronička oprema, istrošene gume i plastika)	Sve jedinice lokalne samouprave Primorsko-goranske županije
14.	Flora VTC d.o.o. Virovitica (električni i elektronički otpad)	Gradovi Rab i Rijeka
15.	Unija nova d.o.o. Zagreb (staklena ambalaža)	Gradovi Cres, Delnice, Mali Lošinj, Rijeka i Vrbovsko, općine Lokve, Mrkopalj, Skrad
16.	Obrt Juranić, Delnice (komunalni otpad)	Grad Delnice, općine Brod Moravice, Lokve, Mrkopalj, Ravna Gora i Skrad

Komunalna društva i koncesionari unose podatke o vrsti i količini otpada u Registar onečišćavanja okoliša, a unesene podatke kontrolira županijski upravni odjel nadležan za poslove zaštite okoliša.

Prema podacima iz Prijavnog lista za skupljača/prijevoznika komunalnog otpada (obrazac PL-SKO), djelatnost skupljanja otpada obavljale su, osim komunalnih društava, i četiri trgovačka društva. Tijekom 2013. skupljana je staklena i plastična ambalaža, papirna i kartonska ambalaža, ambalaža od metala, odbačena električna i elektronička oprema, istrošene gume i plastika te biorazgradivi otpad. Navedeni otpad predan je oporabiteljima u zemlji i u inozemstvu.

Otpad koji skupljaju komunalna društva s područja 36 jedinica lokalne samouprave se odlaže na deset odlagališta na području Primorsko-goranske županije (Marišćina, Osojnica, Sorinj, Treskavac, Kalvarija, Pržić, Sović Laz, Peterkov Laz, Cetin i Duplja). Odlagalištima upravljaju komunalna društva na temelju dozvola za djelatnost odlaganja otpada, osim u Gradu Čabar u kojem prikupljanje i odvoz otpada organizira jedinstveni upravni odjel Grada Čabar.

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Primorsko-goranske županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012., te prema neverificiranim podacima Primorsko-goranske županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada
na odlagališta Primorsko-goranske županije
u 2011., 2012. i 2013.

Redni broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja) te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada na odlagalište (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Viševac, Čistoća d.o.o., Rijeka- zatvoreno	gradovi Rijeka, Bakar, Kastav i Kraljevica i općine Čavle, Jelenje, Klana, Kostrena i Viškovo	33 823	-	-
2.	Osojnica, Komunalac d.o.o., Opatija	Grad Opatija i općine Lovran, Matulji i Mošćenička Draga	14 912	13 375	13 400
3.	Sorinj, Vrelo d.o.o., Rab i Lopar Vrutak d.o.o., Lopar	Grad Rab i Općina Lopar	11 929	11 155	13 802
4.	Treskavac, Ponikve eko otok Krk d.o.o., Krk	Grad Krk i općine Baška, Dobrinj, Malinska-Dubašnica, Omišalj, Punat i Vrbnik	12 209	11 630	11 055
5.	Kalvarija, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres	Grad Mali Lošinj	17 108	11 460	15 162
6.	Pržić, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Cres	Grad Cres	4 530	4 628	4 427
7.	Sović Laz, Komunalac d.o.o., Delnice	Grad Delnice i općine Brod Moravice, Fužine, Lokve, Mrkopalj, Ravna Gora i Skrad	6 159	5 930	3 433
8.	Peterkov Laz, grad Čabar-koncesionar obrt	Grad Čabar	2 613	2 551	2 664
9.	Cetin, Komunalac d.o.o., Vrbovsko	Grad Vrbovsko	1 522	1 425	1 459
10.	Duplja, Ivanj d.o.o. Novi Vinodolski	gradovi Crikvenica i Novi Vinodolski te Vinodolska općina	11 716	11 552	10 896
Ukupno			116 521	73 706	76 298

- U 2012. i 2013. sa područja gradova Rijeka, Bakar, Kastav i Kraljevica i općina Čavle, Jelenje, Klana, Kostrena i Viškovo komunalni otpad se privremeno skladištio na privremenom odlagalištu Marišćina. Količina skladištenog komunalnog otpada za 2012. je 33 056 t, a za 2013. je 36 333 t, što ukupno s odloženim komunalnim otpadom u Primorsko-goranskoj županiji čini 106 762 t u 2012., odnosno 112 631 t u 2013.

Količine komunalnog otpada u 2012. i 2013. na privremenom odlagalištu Marišćina iskazane su kao uskladištene prije postupka zbrinjavanja, zbog čega nisu iskazane u tablici. Odlagalište Viševac je zatvoreno u siječnju 2012., a otpad s područja gradova Rijeka, Bakar, Kastav i Kraljevica te općina Čavle, Jelenje, Klana, Viškovo i Kostrena se do lipnja 2012. balirao i privremeno skladištio na odlagalištu.

Od lipnja 2012. na dijelu zemljišta županijskog centra za gospodarenje otpadom Mariščina (izvan gradilišta) trgovačko društvo za gospodarenje otpadom je, zbog zatvaranja odlagališta Viševac, dalo u zakup odnosno privremeno korištenje, zemljište komunalnom društvu Čistoća d.o.o. Rijeka, radi skladištenja komunalnog otpada. Privremena dozvola za odlaganje vrijedi do prosinca 2014. Količina skladištenog i odloženog komunalnog otpada za 2013. je 112 631 t, što je za 5,5 % više u odnosu na 2012., a za 3,3 % manje u odnosu na 2011.

Odložene količine otpada su manje od procijenjenih godišnjih količina u Planu gospodarenja otpadom Primorsko-goranske županije koje se temelje na procijenjenim količinama Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj. Prema navedenom Planu mjere i načini izbjegavanja i smanjenja nastajanja otpada su izgradnja centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica, izgradnja reciklažnih dvorišta i zelenih otoka te uspostava sustava za odvojeno prikupljanje, sortiranje, predobradu i obradu otpada. Količina komunalnog otpada odloženog na tri odlagališta (Mariščina, Treskavac i Osojnica) se utvrđuje vaganjem na mosnoj (kolnoj) vagi, a na drugim odlagalištima količina se utvrđuje procjenom na temelju nosivosti vozila i broja istovara.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže nastaviti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Primorsko-goranskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog prikupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Primorsko-goranske županije određeno je da organizaciju sustava odvojenog prikupljanja otpada provode gradovi i općine i njihova komunalna društva. Navedenim planom planirana je izgradnja 25 reciklažnih dvorišta do konca 2015. Odredbama Prostornog plana Primorsko-goranske županije planirane su lokacije građevina za sustav gospodarenja otpadom, uključujući i reciklažna dvorišta na jedanaest lokacija s mogućnošću da gradovi i općine u svojim prostornim planovima definiraju veći broj reciklažnih dvorišta.

Do konca 2013. sustav odvojenog prikupljanja otpada nije uspostavljen u cijelosti. Od početka 2008. do konca 2013. sustav odvojenog prikupljanja otpada je uspostavljen samo u dijelu koji se odnosi na postavljanje zelenih otoka (kontejneri za odvojeno prikupljanje papira, plastike, stakla i tetra ambalaže te kontejner za odjeću i obuću) te odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada.

Radi poticanja odvojenog prikupljanja otpada, Fond je s jedinicama lokalne samouprave zaključivao sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera. Omjer sufinanciranja Fonda se kretao od 30,0 % do 60,0 % ugovorene vrijednosti, osim ugovora s Općinom Brod Moravice gdje je udjel Fonda 80,0 %. Do konca 2013. Fond je jedinicama lokalne samouprave Primorsko-goranske županije za nabavu kanti i kontejnera doznačio 4.883.317,00 kn. U navedenom razdoblju većina jedinica lokalne samouprave je djelomično uspostavila odvojeno prikupljanje papira, plastike, stakla i tekstila postavljanjem zelenih otoka. Broj zelenih otoka i rokovi uspostave nisu realizirani prema planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, niti su dostupni svim korisnicima.

Odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada provode sve jedinice lokalne samouprave na način da se prikupljanje i odvoz provodi jedanput mjesečno, dva puta godišnje ili prema potrebi. Glomazni otpad se odlaže na odlagališta otpada gdje se razvrstava te se pojedine vrste otpada odvajaju i predaju koncesionarima.

Od 36 jedinice lokalne samouprave Primorsko-goranske županije, šest jedinica lokalne samouprave (Grad Čabar, općine Brod Moravice, Fužine, Lokve, Lopar i Skrad) ne provodi mjere odvojenog prikupljanja otpada, a 17 jedinica lokalne samouprave (gradovi Bakar, Delnice, Kastav, Kraljevica, Mali Lošinj, Novi Vinodolski, Rab, Rijeka, Vrbovsko te općine Čavle, Jelenje, Klana, Kostrena, Mrkopalj, Ravna Gora, Vinodolska općina i Viškovo) su tijekom 2013. i 2014. počele s odvojenim prikupljanjem otpada postavljanjem zelenih otoka u pojedinim naseljima. Tijekom 2013. četiri jedinice lokalne samouprave (Grad Opatija te općine Lovran, Matulji i Mošćenička Draga) su provodile odvojeno prikupljanje papira u za to namijenjenim posudama i plastičnu ambalažu u vrećicama dobivenim od Fonda.

Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbom članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama i nadalje poduzimati aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave. Cijena usluge se obračunava na različite načine: prema broju članova kućanstva i prema jedinici mase ili obujmu komunalnog otpada.

Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika. Cijena se obračunava na temelju odluke o javnoj usluzi prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada.

Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.), jedinice lokalne samouprave Primorsko-goranske županije nisu donijele odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada, osim Grada Cresa koji je navedenu odluku donio u lipnju 2014.

Prema odredbi članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja treba biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (lipanj 2014.) Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Primorsko-goranske županije se ne smanjuje. Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada za 2011. je 75 413 t, za 2012. je 49 221 t, a za 2013. je 79 477 t (neverificirani podaci) što je za 61,5 % više u odnosu na 2012., odnosno za 5,4 % u odnosu na 2011. Količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada značajnije bi se smanjila da su gradovi i općine osigurali odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava (posebne posude) te njegovo kompostiranje. Do lipnja 2013. na području gradova i općina izgrađena je samo jedna kompostana (otok Krk) i sortirnica (otok Krk), a većina komunalnih društava su građanima besplatno podijelili kompostere za odvojeno prikupljanje biootpada iz domaćinstava kao pilot-projekt. Korištenje kompostera uređeno je posebno zaključenim ugovorom korisnika (građani) s komunalnim društvom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzimati aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaze na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni (biorazgradivi) otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugi otpad). Lokacije za izgradnju reciklažnih dvorišta su određene planovima gospodarenja otpadom i prostornim planovima gradova i općina. Izgradnju reciklažnih dvorišta planirale su sve jedinice lokalne samouprave. Prema dostavljenoj i dostupnoj dokumentaciji (izvješća o izvršenju plana gospodarenja otpadom, mrežne stranice, druga dostavljena dokumentacija), do konca 2013. izgrađeno je 13 reciklažnih dvorišta (većina su privremena) na području 12 jedinica lokalne samouprave (grad Rijeka ima dva reciklažna dvorišta). Pojedine jedinice lokalne samouprave su planirale izgradnju reciklažnog dvorišta na prostoru postojećih službenih odlagališta komunalnog otpada, a nakon sanacije i zatvaranja, odnosno izgradnje Centra.

Odredbom članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je bilo propisano da su gradovi i općine dužni na svom području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008. te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbom članka 35. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna osigurati na svom području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem.

Odredbom članka 35. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana. Planirano je da će do konca 2007. sve županije i Grad Zagreb imati donesen plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektnu dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje, osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon te će do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Primorsko-goranske županije za razdoblje od 2007. do 2015. je definiran koncept gospodarenja otpadom na području županije te je utvrđen jedan od ciljeva, a to je uspostava sustava gospodarenja otpadom Primorsko-goranske županije, koji podrazumijeva aktivnosti izgradnje središnje građevine za skladištenje, obradu i odlaganje komunalnog i neopasnog proizvodnog otpada, izgradnju pretovarnih stanica, izgradnju reciklažnih dvorišta i organizaciju eko-otoka te uspostavu sustava za odvojeno prikupljanje, sortiranje, predobradu i obradu otpada.

Neki od najvažnijih dokumenata izgradnje sustava gospodarenja otpadom u Primorsko-goranskoj županiji su Prethodna studija o utjecaju na okoliš građevine za skladištenje, obradu i odlaganje komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada s područja županije (lipanj 1999.), Prostorni plan Primorsko-goranske županije, Konačna studija o utjecaju na okoliš građevine za skladištenje, obradu i odlaganje komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada s područja županije (ožujak 2001.) te Rješenje Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva o prihvatljivosti građevine za okoliš uz primjenu propisanih mjera (lipanj 2001.).

Prostornim planom iz srpnja 2000. određena je lokacija izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom (dalje u tekstu: Centar), a Prostornim planom donesenim u rujnu 2013. određene su lokacije izgradnje pretovarnih stanica na području pet jedinica lokalne samouprave (gradovi Cres, Rab, Novi Vinodolski, Delnice i Općina Vrbnik).

Prema odredbama Plana gospodarenja otpadom Primorsko-goranske županije, obveza izgradnje i uspostave Centra je u nadležnosti trgovačkog društva za gospodarenje otpadom Ekoplus d.o.o. Rijeka (dalje u tekstu: Ekoplus), osnovanog u lipnju 2000. Osnivači su Primorsko-goranska županija (46,84 %), Grad Rijeka (41,42 %) i komunalno društvo Čistoća d.o.o. (u većinskom vlasništvu Grada Rijeka u visini 2,67 %), a od 2006. i općina Viškovo (udjel u kapitalu je zemljište za Centar u visini 9,07 %). Plan gospodarenja otpadom sadrži pregled aktivnosti i rokova za izgradnju Centra, prema kojem je rok za dovršetak izgradnje Centra i pet pretovarnih stanica 2010.

Pripreme na izgradnji Centra započele su 2001. izradom Studije o utjecaju na okoliš građevine za skladištenje, obradu i odlaganje komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada. U 2004. ishođena je načelna građevinska dozvola kojom je omogućena fazna izgradnja. S obzirom na mogućnost sufinanciranja iz pretprijetnih fondova Europske unije, u 2005. Republika Hrvatska je projekt izgradnje Centra neuspješno kandidirala za sufinanciranje iz ISPA fonda. U 2006. Republika Hrvatska je započela s aktivnostima za novo kandidiranje projekta za sufinanciranje iz IPA fonda te su u 2009. odobrena sredstva u vrijednosti 8.000.000 EUR. Tijekom 2010. predan je zahtjev za dodatno sufinanciranje iz IPA fonda te u 2011. ugovoreno ukupno sufinanciranje u iznosu 22.300.000 EUR. Izmjenama navedenog ugovora u kolovozu 2013. sredstva iz IPA fonda su povećana i iznose 25.900.000 EUR.

Postupci pripreme dokumentacije, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, te žalbeni postupci produžili su postupak dobivanja potrebnih dozvola za izgradnju Centra.

Projekt izgradnje Centra odnosi se na izgradnju odlagališta, postrojenja za mehaničku i biološku obradu otpada i drugih građevina potrebnih za rad Centra, a nadležno tijelo za izgradnju je Fond. Po završetku projekta Fond će kao provedbeno tijelo, predati Centar krajnjem korisniku, odnosno Ekoplusu. Projekt također uključuje izgradnju pet pretovarnih stanica čija izgradnja je obveza jedinica lokalne samouprave na čijem se području nalaze.

Fond je provedbeno tijelo koji koordinira, nadgleda, vodi i evaluira sve aspekte implementacije IPA projekta u sektoru gospodarenja otpadom (vođenje projekta, financijska administracija, sva odobrenja, nadgledanje izvođača). Voditelj projekta je imenovan iz Fonda i odlučuje o svim formalnim ugovornim pitanjima vezanim za projekt te je na čelu Odbora za vođenje projekta. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode je tijelo odgovorno za provedbu pretprijetnih fondova Europske unije i odgovorno za svrhu i izvršenje projekta na nacionalnoj razini te učestvuje u Odboru za vođenje projekta. Ekoplus kao krajnji korisnik/investitor sudjeluje u radu Odbora za vođenje projekta. Ekoplus preuzima postrojenje od Fonda nakon dobivanja uporabne dozvole.

Cjelokupni projekt obuhvaća četiri faze, odnosno nultu fazu koja se odnosi na otkup zemljišta, izradu dokumentacije i pripremu izgradnje (projekti, pripremni radovi, suglasnosti, komunalni i vodni doprinosi i dozvole), prvu fazu koja se odnosi na izgradnju odlagališta i izgradnju postrojenja za mehaničku i biološku obradu, drugu fazu koja se odnosi na izgradnju pet pretovarnih stanica te treću fazu koja se odnosi na proširenje odlagališta i izgradnju postrojenja za proizvodnju energije. Ukupan iznos investicije je 87.700.000 EUR.

Nulta faza je financirana sredstvima osnivača i kreditnim zaduženjem Ekoplusa. Prihvatljivi troškovi prve faze projekta financiraju se iz sredstava pretprijetnog fonda IPA (70,95 %), Fonda (5,5 %), te sredstava Županije, Grada Rijeka i Ekoplusa (23,55 %). Druga faza koja se odnosi na izgradnju pretovarnih stanica će se financirati iz sredstava jedinica lokalne samouprave i Fonda, a treća faza iz ulazne pristojbe za otpad koju će Ekoplus naplaćivati od komunalnih društava.

Nakon međunarodnog natječaja i odabira najpovoljnijih ponuditelja, u studenom 2011. je zaključen ugovor Fonda s odabranim grčko-hrvatskim konzorcijem u vrijednosti 226.899.305,00 kn. U dvostupanjskom postupku nakon provedene evaluacije pristiglih ponuda, u studenome 2011. dostavljen je prijedlog Delegaciji Europske unije, kojeg je odobrila u prosincu 2011. te je Fond u veljači 2012. potpisao ugovor s odabranim konzorcijem u vrijednosti 2.545.240,00 kn. Ugovor je stupio na snagu u travnju 2012. s rokom važenja 24 mjeseca. Odredbama ugovora, ugovorena je i izrada Priručnika procedure postupanja prilikom gradnje, priručnik za upravljanje Centrom nakon završetka njegove izgradnje te izrada baze podataka koja će služiti za upravljanje sustavom. Zaključeni su ugovori za odnose s javnošću u vrijednosti 2.560.290,00 kn, ugovor za nadzor u vrijednosti 11.407.600,00 kn te dva ugovora za konzultantske usluge uvođenja izvođača u posao u vrijednosti 25.000,00 kn i nadzor nad projektiranjem izgradnje Centra u vrijednosti 86.250,00 kn koji su završeni. Koncem 2013. u provedbi je ugovor za nabavu opreme Centra u vrijednosti 30.656.690,00 kn.

Prema zaključenim ugovorima s izvođačima, rok za dovršetak radova je svibanj 2014., a prema dodacima ugovoru rok je produžen za 135 dana odnosno rujan 2014. Po završetku izgradnje, Fond predaje Centar na upravljanje Ekoplusu. Ekoplus je u obvezi koordinirati sveukupnom djelatnošću, pružati administrativne i operativne usluge potrebne za neometani rad Centra, upravljati ugovaranjem i poslovnim pitanjima s jedinicama lokalne samouprave te definirati cijenu koštanja zbrinjavanja otpada. U Planu gospodarenja otpadom Primorsko-goranske županije izrađena je analiza utvrđivanja cijene koštanja jedne tone gospodarenja otpadom koju će komunalna društva plaćati Ekoplusu i utvrđena u iznosu od 58,82 EUR do 96,57 EUR. Prema podacima iz Studije izvodljivosti za aplikaciju projekta iz kolovoza 2012., cijena koštanja jedne tone gospodarenja otpadom iznosi 45,44 EUR. Prema odredbi sporazuma Republike Hrvatske s Europskom komisijom za sufinanciranje projekta izgradnje Centra, Ekoplus je u obvezi definirati politiku cijena koju će primjenjivati i koju treba provesti prije početka rada Centra.

Državni ured za reviziju predlaže utvrditi sve elemente određivanja cijene koštanja zbrinjavanja otpada, uključujući prijevoz od pretovarnih stanica, operativne troškove rada Centra, kao i svih kreditnih obveza Društva te izraditi prijedlog cijena koštanja zbrinjavanja otpada prije početka rada Centra i pravodobno obavijestiti jedinice lokalne samouprave i komunalna društva.

Financijski podaci dobiveni od subjekata uključenih u projekt izgradnje Centra nisu usklađeni, što otežava praćenje provedbe projekta. U Primorsko-goranskoj županiji je za praćenje projekta izgradnje Centra zadužen Upravni odjel za regionalni razvoj, infrastrukturu i upravljanje projektima, a za praćenje provedbe Plana gospodarenja otpadom Primorsko-goranske županije, sanaciju postojećih odlagališta i druge aktivnosti zadužen je Odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša. Za koordinaciju aktivnosti na izgradnji pretovarnih stanica zadužen je Ekoplus. Jedinice lokalne samouprave na čijem području se grade pretovarne stanice su u obvezi (u suradnji s komunalnim društvima) izraditi svu potrebnu projektno-tehničku dokumentaciju, provesti sve aktivnosti ishoda svih potrebnih upravno-pravnih akata, izgraditi cestovnu i komunalnu infrastrukturu do pretovarne stanice te izgraditi pretovarnu stanicu i reciklažna dvorišta.

Prema Izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom Primorsko-goranske županije za 2012., jedinice lokalne samouprave su u postupku izrade projektno-tehničke dokumentacije i rješavanja imovinsko-pravnih odnosa. Prema izvješću Fonda, za izgradnju pretovarnih stanica su zaključeni ugovori sa šest komunalnih društava te su u pripremi i provedbi, dok je dio sredstava isplaćen samo za dva komunalna društva. Planirana sredstava Fonda za izradu dokumentacije za izgradnju pretovarnih stanica u Županiji iznose 4.640.965,00 kn, a do veljače 2014. ukupno isplaćena sredstva iznose 339.110,00 kn odnosno 7,3 %.

S obzirom da se radi o zahtjevnom i vrijednosno značajnom projektu izgradnje Centra i pretovarnih stanica te da su rokovi izgradnje pretovarnih stanica planirani sa završetkom izgradnje Centra, Državni ured za reviziju predlaže aktivnije uključivanje svih sudionika u provedbu projekta u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u ugovorenim rokovima.

Prema odredbama Sporazuma o provedbi projekata pretovarnih stanica i ostalih objekata za gospodarenje otpadom u Primorsko-goranskoj županiji iz srpnja 2013. koji su s Fondom zaključile Primorsko-goranska županija i gradovi Delnice, Novi Vinodolski, Rab, Krk, Cres i Mali Lošinj, utvrđuju se potrebne aktivnosti te prava i obveze u postupku uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Primorsko-goranskoj županiji. Prema navedenom Sporazumu, planirana je izgradnja šest pretovarnih stanica, a Fond će financirati do 100,0 % opravdanih troškova radova i usluga na pripremi projektne dokumentacije. Nadalje, Fond će osigurati financijska sredstva do najviše 80,0 % opravdanih troškova za potrebe realizacije projekta (radovi na izgradnji objekata za gospodarenje otpadom, radovi na izgradnji ili rekonstrukciji pristupnih cesta i pripadne potrebne infrastrukture, usluge nadzora, dokumentaciju izvedenog stanja). Prema odredbama Prostornog plana Primorsko-goranske županije iz rujna 2013., općine i gradovi mogu, zbog lokalnih posebnosti i potreba, izgraditi dodatne pretovarne stanice na udaljenim lokalitetima, koje bi po izvršenim dodatnim tehničkim i ekonomskim analizama, mogle dopuniti osnovnu mrežu.

S obzirom da je Primorsko-goranska županija u Planu gospodarenja otpadom planirala pretovarne stanice na pet lokacija, odnosno u gradovima Novi Vinodolski, Cres, Rab, Delnice i općini Vrbnik, bez grada Malog Lošinja, Državni ured za reviziju predlaže uskladiti sve planirane aktivnosti s ugovorenim odredbama navedenog Sporazuma.

U procesu obrade otpada u Centru na sustavu mehaničko-biološkog postrojenja nastaje gorivo iz otpada kao nusproizvod (RDF/SRF) čije će se korištenje, prema odredbama sporazuma između Republike Hrvatske i Europske komisije za sufinanciranje projekta izgradnje Centra, odrediti ugovorom između Ekoplus-a i tvornice cementa. U veljači 2014. Primorsko-goranska županija je uputila dopis Ministarstvu zaštite okoliša i prirode radi organiziranja sastanka u cilju iznalaženja modela plasmana goriva iz otpada. Navedeni ugovor, do konca obavljanja revizije (lipanj 2014.), nije zaključen.

Koncem travnja 2014. Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Primorsko-goranske županije objavio je javnu raspravu o postupku ishođenja okolišne dozvole postrojenja Centra.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenja otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta. Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Skupljeni otpad s područja 36 jedinica lokalne samouprave se odlaže na deset odlagališta na području Primorsko-goranske županije. Osam odlagališta su u postupku sanacije, jedno odlagalište je privremeno odlagalište otpada (Mariščina), a za jedno odlagalište (Treskavac) je završen postupak sanacije starog dijela odlagališta. Odlagališta su u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom, kada se planira njihovo zatvaranje, odnosno prenamjena u pretovarne stanice s reciklažnim dvorištima (Sorinj, Treskavac, Pržići, Sović Laz i Duplja). Osim navedenih odlagališta, jedno odlagalište (Viševac) je zatvoreno u siječnju 2012. i u tijeku je završna faza sanacije.

Prema Planu gospodarenja otpadom Primorsko-goranske županije, sanacija i zatvaranje odlagališta se planira do konca 2015. Za sanaciju navedenih odlagališta od 2004. do 2013., Fond je sufinancirao 50.732.449,00 kn, jedinice lokalne samouprave 63.519.450,00 kn i komunalna trgovačka društva 35.102.160,00 kn, što ukupno iznosi 149.354.059,00 kn.

U tablici broj 4 se daju podaci o stanju sanacije odlagališta komunalnog otpada na području Primorsko-goranske županije, po gradovima i općinama i utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji odlagališta komunalnog otpada na području
Primorsko-goranske županije do konca 2013.

u kn

Redni broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.			
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Komunalno društvo	Ukupno
1.	VIŠEVAC	zatvoreno, završna faza sanacije u tijeku	22.737.582,00	39.444.193,00	10.000.000,00	72.181.775,00
	Grad Rijeka		22.737.582,00	30.218.773,00	10.000.000,00	62.956.355,00
	Grad Bakar		0,00	1.751.043,00	0,00	1.751.043,00
	Grad Kastav		0,00	2.192.333,00	0,00	2.192.333,00
	Grad Kraljevica		0,00	740.578,00	0,00	740.578,00
	Općina Čavle		0,00	880.071,00	0,00	880.071,00
	Općina Jelenje		0,00	532.452,00	0,00	532.452,00
	Općina Klana		0,00	275.909,00	0,00	275.909,00
	Općina Kostrena		0,00	896.279,00	0,00	896.279,00
	Općina Viškovo		0,00	1.956.755,00	0,00	1.956.755,00
2.	OSOJNICA	u tijeku	863.000,00	2.986.059,00	585.501,00	4.434.560,00
	Općina Matulji		863.000,00	1.823.360,00	585.501,00	3.271.861,00
	Grad Opatija		0,00	865.550,00	0,00	865.550,00
	Općina Lovran		0,00	201.853,00	0,00	201.853,00
	Općina Mošćenička Draga		0,00	95.296,00	0,00	95.296,00
3.	SORINJ	u tijeku	1.089.799,00	1.039.185,00	0,00	2.128.984,00
	Grad Rab		1.089.799,00	1.039.185,00	0,00	2.128.984,00
	Općina Lopar		0,00	0,00	0,00	0,00
4.	TRESKAVAC	II faza, uporabna dozvola izdana u listopadu 2013.	12.688.393,00	0,00	23.486.489,00	36.174.882,00
	Grad Krk		12.688.393,00	0,00	23.486.489,00	36.174.882,00
	Općina Baška		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Dobrinj		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Malinska-D.		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Omišalj		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Punat		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Vrbnik		0,00	0,00	0,00	0,00
5.	KALVARIJA	faza projektiranja -lokacijska dozvola	664.521,00	413.694,00	708.244,00	1.786.459,00
	Grad Mali Lošinj		664.521,00	413.694,00	708.244,00	1.786.459,00
6.	PRŽIČI	lokacijska dozvola	1.549.314,00	1.684.655,00	203.284,00	3.437.253,00
	Grad Cres		1.549.314,00	1.684.655,00	203.284,00	3.437.253,00

Redni broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.			
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Komunalno društvo	Ukupno
7.	SOVIĆ LAZ	lokacijska dozvola, podnesen zahtjev za potvrdu glavnog projekta	551.626,00	468.025,00	118.642,00	1.138.293,00
	Grad Delnice		551.626,00	152.900,00	118.642,00	823.168,00
	Općina Brod Moravice		0,00	27.264,00	0,00	27.264,00
	Općina Fužine		0,00	45.427,00	0,00	45.427,00
	Općina Lokve		0,00	90.062,00	0,00	90.062,00
	Općina Mrkopalj		0,00	40.998,00	0,00	40.998,00
	Općina Ravna Gora		0,00	72.773,00	0,00	72.773,00
	Općina Skrad		0,00	38.601,00	0,00	38.601,00
8.	PETERKOV LAZ	u tijeku	346.560,00	215.330,00	0,00	561.890,00
	Grad Čabar		346.560,00	215.330,00	0,00	561.890,00
9.	CETIN	u postupku je izdavanje potvrde glavnog projekta	326.769,00	813.912,00	0,00	1.140.681,00
	Grad Vrbovsko		326.769,00	813.912,00	0,00	1.140.681,00
10.	DUPLJA**	lokacijska i građevinska dozvola	5.304.960,00	8.203.964,00	0,00	13.508.924,00
	Grad Novi Vinodolski		5.304.960,00	3.854.088,00	0,00	9.159.048,00
	Grad Crikvenica		0,00	3.392.537,00	0,00	3.392.537,00
	Vinodolska općina		0,00	957.339,00	0,00	957.339,00
	Ukupno sanacija		46.122.524,00	55.269.017,00	35.102.160,00	136.493.701,00
11.	MARIŠČINA „0-1 faza“	Izgradnja privremeno odlagalište	4.609.925,00	8.250.433,00	0,00	12.860.358,00
	Grad Rijeka		4.609.925,00	4.940.175,00	0,00	9.550.100,00
	Grad Bakar		0,00	617.341,00	0,00	617.341,00
	Grad Kastav		0,00	587.539,00	0,00	587.539,00
	Grad Kraljevica		0,00	281.013,00	0,00	281.013,00
	Općina Čavle		0,00	347.846,00	0,00	347.846,00
	Općina Jelenje		0,00	221.416,00	0,00	221.416,00
	Općina Klana		0,00	93.268,00	0,00	93.268,00
	Općina Kostrena		0,00	344.700,00	0,00	344.700,00
	Općina Viškovo		0,00	817.135,00	0,00	817.135,00
	Ukupno		50.732.449,00	63.519.450,00	35.102.160,00	149.354.059,00

Tijekom 2013. komunalno društvo Čistoća d.o.o. je koristilo kreditna sredstva za sanaciju odlagališta. Podaci o novčanim sredstvima jedinica lokalne samouprave za sanaciju odlagališta Duplja korišteni su od komunalnog društva Ivanj d.o.o. Novi Vinodolski koje upravlja navedenim odlagalištem.

Odlagalište Viševac se nalazi u Općini Viškovo u naseljenom području. Od siječnja 2012. odlagalište je zatvoreno. Sanacija odlagališta je u završnoj fazi. Na odlagalište je odlagan otpad s područja gradova Rijeka, Bakar, Kastav, Kraljevica te općina Čavle, Jelenje, Klane, Kostrene i Viškova od 1964. Sanacija odlagališta počela je u srpnju 2004. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Čistoća d.o.o. Rijeka. Od siječnja do rujna 2012., odnosno od zatvaranja odlagališta do dobivanja uporabne dozvole za privremeno korištenje dijela zemljišta na kojem se gradi županijski centar za gospodarenje otpadom Marišćina, otpad se zbrinjavao baliranjem i privremenim skladištenjem u okviru odlagališta. Balirani otpad je prenesen na privremeno odlagalište Marišćina.

Odlagalište Osojnica se nalazi u Općini Matulji. Od najbližeg naselja je udaljeno oko 600 m. Na odlagalištu se odlaže komunalni i neopasni otpad s područja grada Opatija i općina Lovran, Matulji i Mošćenička Draga. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Komunalac d.o.o. Opatija. Odlagalište je ograđeno, ima uređen protupožarni pojas, vrši se pasivno otplinjavanje, odlagalište raspolaže protupožarnom opremom. Sagrađena su i tri betonska odvojka za odvojeno prikupljanje guma, stakla i plastične ambalaže te spremnik za izdvajanje i prikupljanje otpadnih akumulatora i za izdvajanje otpadnoga električnog i elektroničkog otpada. Odlagalište raspolaže s vagom za vozila sa elektronskim sustavom i evidentiranjem podataka o dovezenim količinama. U tijeku je sanacija odlagališta.

Odlagalište Sorinj se nalazi na području općine Lopar na otoku Rabu, udaljeno 2,5 km od najbližeg naselja. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Vrelo d.o.o. Rab, a koristi ga i komunalno društvo Lopar Vrutak d.o.o. Lopar. Na odlagalištu se odlaže otpad od 1969 godine. Površina odlagališta je 40.000 m². Odlagalište je ograđeno, ima uređen protupožarni pojas, izvedene bunare za pasivno otplinjavanje, ali nema izveden temeljni brtveni sloj, odvodnju procjednih i oborinskih voda. Grad Rab upravlja sanacijom odlagališta. U tijeku je rješavanje imovinsko-pravnog stanja lokacije odlagališta.

Odlagalište Treskavac se nalazi u Općini Vrbnik, udaljeno 2,5 km od najbližeg naselja. Na odlagalište komunalni i neopasni otpad odlažu jedinice lokalne samouprave na području otoka Krk (Grad Krk, općine Baška, Dobrinj, Malinska- Dubašnica, Omišalj, Punat i Vrbnik). Odlagalištem upravlja komunalno društvo Ponikve eko otok Krk d.o.o. Krk. Odlagalište se sastoji od starog dijela koji je u završnoj fazi sanacije i novog dijela na koji se trenutno odlaže otpad. Odlagalište je ograđeno, ima uređen protupožarni pojas, bunare za pasivno otplinjavanje te raspolaže protupožarnom opremom. Od 2006. do konca 2012. odvojeno je prikupljeno 39,0 % ukupne količine otpada. U okviru sanacije izgrađena je nova ploha s temeljnim brtvenim slojem te reciklažno dvorište sa sortirnicom i kompostanom za prihvrat odvojeno prikupljenog otpada.

Odlagalište Kalvarija se nalazi u blizini industrijske zone, udaljeno 2,0 km od Grada Mali Lošinj i 700 metara od najbližeg naselja, a koristi se od 1967. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o. Cres. Površina odlagališta je 27 000 m² i kapaciteta 350 000 m³. Odlaže se otpad s područja otoka Malog Lošinja uključujući i otoke Ilovik, Susak, Unije i Male i Velike Srkane. Odlagalište je ograđeno, ima protupožarni pojas i opremu, uređen je prilaz odlagalištu, opremljeno je elektroenergetskom, telekomunikacijskom i vodovodnom infrastrukturom te bunarima za pasivno otplinjavanje. Za sanaciju odlagališta proveden je postupak procjene utjecaja sanacije na okoliš, izrađeni Glavni i Izvedbeni projekt, pribavljena je lokacijska i građevinska dozvola. U tijeku je rješavanje imovinsko-pravnog stanja lokacije odlagališta. Na odlagalištu se na posebnom prostoru izdvojeno prikupljaju određene vrste krupnog otpada (automobilske olupine i gume, limovi i staro željezo, bijela tehnika) i ambalažnog otpada. Idejnim projektom iz 2012. predviđena je izgradnja pretovarne stanice, sortirnice i kompostane.

Odlagalište Pržići nalazi se 3,0 km sjeverno od Grada Cresa u vodozaštitnom području. Koristi se od 1975. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o. Cres. Odlagalište ima uređen protupožarni pojas, ugrađene bunare za pasivno otplinjavanje i opremljeno je opremom za početno gašenje požara, a temeljni brtveni sloj i sustav obodnih kanala nema. Na posebnoj prostoru odlagališta izdvojeno se prikupljaju određene vrste krupnog otpada i ambalažnog otpada. Za sanaciju odlagališta proveden je postupak procjene utjecaja sanacije na okoliš 2004., izrađeni glavni i izvedbeni projekt, pribavljena je lokacijska dozvola, te 2007. predan zahtjev za izdavanjem građevinske dozvole. Zbog neriješenih vlasničkih odnosa građevinska dozvola nije izdana. U tijeku je rješavanje imovinsko-pravnog stanja lokacije odlagališta. Studijom o utjecaju na okoliš i sanacije odlagališta planirana je sanacija uz odlaganje i zatvaranje odlagališta te izgradnja reciklažnog dvorišta i pretovarne stanice. U tijeku je izrada glavnog prijekta za izgradnju pretovarne stanice.

Odlagalište Sović Laz je udaljeno oko 1,5 km od Grada Delnice. Odlagalištem upravlja Komunalac d.o.o. Delnice. Otpad s područja grada Delnice se odlaže od 1966., a od 1984. i sa područja drugih jedinica lokalne samouprave (općine Brod Moravice, Lokve, Fužine, Mrkopalj, Ravna Gora i Skrad). Površina odlagališta je 12 000 m². Odlagalište je ograđeno ogradom. Na dijelu odlagališta je prostor reciklažnog dvorišta na koji se odlaže metalni otpad i gume. Na odlagalištu je uređen protupožarni pojas i asfaltirana pristupna cesta. Prema izvješću Agencije, kapacitet odlagališta je 120 000 m³, a do konca 2012. ukupno je odloženo 36 000 m³ otpada. Otpad se odlaže u prirodnu vrtaču, bez prethodnog obrađivanja. Prema Izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom Grada Delnice za 2012., za sanaciju odlagališta proveden je postupak procjene utjecaja sanacije na okoliš i izrađena je projektna dokumentacija. U 2010. godini započeli su radovi na sanaciji odlagališta. Tijekom 2011. izrađen je glavni projekt sanacije odlagališta. U tijeku je izrada projektno-tehničke dokumentacije potrebne za izgradnju pretovarne stanice.

Odlagalište Peterkov Laz se nalazi na području grada Čabra, udaljeno od prvog naselja (Gerovo) oko 6,0 km. Odlagalištem upravlja Grad Čabar. Koristi se za odlaganje otpada s područja grada Čabra od 1990. Pristupna cesta do odlagališta je asfaltirana, osim jednog dijela koji je makadamski put. Ukupna površina odlagališta unutar ograde iznosi oko 9 500 m². Odlagalište je ograđeno ogradom i ima protupožarni pojas. Odlagalište nije pod stalnim nadzorom. Sabijanje i prekrivanje provodi se periodično po potrebi. Za planiranu sanaciju i zatvaranje odlagališta napravljen je izvedbeni građevinski projekt, proveden postupak procjene utjecaja na okoliš i ishođena lokacijska dozvola. Prema izvješću Agencije iz rujna 2012., odlagalište nema dozvolu za odlaganje otpada.

Odlagalište Cetin se nalazi na području grada Vrbovsko, 4,0 km udaljeno od najbližeg naselja. Na odlagalište se odlaže otpad s područja grada Vrbovsko od 1997. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Komunalac d.o.o. Vrbovsko. Površina odlagališta iznosi oko 10.000 m², ograđeno je i ima uređen protupožarni pojas. Na odlagalištu nije uređeno prikupljanje procjednih voda, odvodnja oborinskih voda, otplinjavanje i drugo. Nema priključke na komunalnu infrastrukturu. Odlagalište nema stalnu nadzornu službu. Za pripremu dokumentacije za sanaciju odlagališta izrađeni su plan sanacije odlagališta, studija o utjecaju na okoliš i idejno rješenje za sanaciju i nastavak rada odlagališta, te lokacijsku dozvolu. Nakon sanacije i zatvaranja odlagališta, otpad s područja grada Vrbovsko, prema planu gospodarenja otpadom Primorsko-goranske županije bi trebao se voziti na pretovarnu stanicu Sović Laz na području grada Delnica.

Odlagalište Duplja se nalazi 7,0 km od Grada Novi Vinodolski, udaljeno 700 m od najbližeg naselja. Namijenjeno je odlaganju komunalnog otpada iz gradova Novi Vinodolski i Crikvenica te Vinodolske općine. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Ivanj d.o.o. Novi Vinodolski. Odlagalište Duplja je prirodna kraška vrtača. Do sanacije, otpad se odlagao izbacivanjem iz vozila, pri čemu je dolazilo do samozapaljenja otpada i stalnog izgaranja. Od 2005. do 2007., u razdoblju sanacije odlagališta, otpad se odlagao u privremeno izgrađenoj kazeti. Od 2007. se otpad odlaže na novoj kazeti uz sabijanje i prekrivanje pokrovnim materijalom. Tijekom sanacije uređeni su pristupni putovi, napravljena je zaštitna ograda s protupožarnim pojasom te ulazni dio na odlagalište. Odlagalište je pod stalnim nadzorom, a nabavljena je i oprema za dovoz, istovar i sabijanje otpada. Provedene su druge mjere zaštite okoliša (analize izgorenog otpada, vode na izvorištu Žrnovica, zraka na lokaciji i u najbližem naselju te postavljanje meteorološke postaje). U 2009. godini sagrađeni su boksovi za izdvojeno prikupljanje otpada (plastika, metali, staklo, papir i karton). U tijeku je izrada projektno-tehničke dokumentacije potrebne za izgradnju pretovarne stanice.

Privremeno odlagalište Mariščina se nalazi u Općini Viškovo, a najbliža naselja su Studena u Općini Klana i Marčelji u Općini Viškovo. Odlagalište nazvano „0-1 faza“ je privremeno odlagalište otpada s područja gradova Rijeka, Bakar, Kastav, Kraljevica te općina Čavle, Jelenje, Klana, Kostrena i Viškovo. Privremenim odlagalištem upravlja komunalno društvo Čistoća d.o.o. Rijeka. Prema odredbama privremene dozvole za obavljanje djelatnosti skupljanja, prijevoza, privremenog skladištenja i obrade neopasnog i inertnog otpada iz rujna 2012., otpad koji se dovozi se ne odlaže, nego privremeno skladišti. Izgrađene su odlagališne kazete s donjim brtvenim sustavom i obodnim kanalima za skupljanje oborinske vode, ulazno-izlazna zone i pristupna cesta te zaštitne ograde. Odlagalište raspolaže s vagom za utvrđivanje količine dovezenog otpada i u upotrebi je do završetka izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji, Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prema kojima je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva postojeća odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti provoditi aktivnosti sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.

Na području Primorsko-goranske županije postoji više divljih odlagališta otpada, odnosno manjih neuređenih prostora koji nisu predviđeni za odlaganje otpada, a formirali su ih najčešće građani gdje odlažu građevinski i glomazni otpad. Dio divljih odlagališta je saniran ili je u fazi sanacije. Unatoč tome, još uvijek je znatan broj divljih odlagališta koje je prema planu potrebno sanirati do konca 2015.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima komunalnog otpada na području Primorsko-goranske županije po jedinicama lokalne samouprave te utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području
Primorsko-goranske županije i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013. (u kn)		
				Fond	Jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Grad Bakar	10	1	0,00	2.284.362,00	2.284.362,00
2.	Grad Cres	1	1	0,00	155.063,00	155.063,00
3.	Grad Crikvenica	0	1	0,00	2.384.645,00	2.384.645,00
4.	Grad Čabar	10	2	0,00	84.089,00	84.089,00
5.	Grad Delnice	14	16	63.898,00	716.080,00	779.978,00
6.	Grad Kastav	6	0	0,00	0,00	0,00
7.	Grad Kraljevica	0	150	0,00	500.000,00	500.000,00
8.	Grad Krk	0	3	0,00	124.219,00	124.219,00
9.	Grad Mali Lošinj	1	1	0,00	207.461,00	207.461,00
10.	Grad Novi Vinodolski	1	1	78.120,00	169.422,00	247.542,00
11.	Grad Opatija	0	0	0,00	0,00	0,00
12.	Grad Rab	1	2	0,00	137.468,00	137.468,00
13.	Grad Rijeka	0	969	0,00	4.056.359,00	4.056.359,00
14.	Grad Vrbovsko	28	22	0,00	739.827,00	739.827,00
15.	Općina Baška	1	1	229.130,00	425.071,00	654.201,00
16.	Općina Brod Moravice*	10	10	472.553,00	263.455,00	736.008,00
17.	Općina Čavle	3	7	0,00	161.098,00	161.098,00
18.	Općina Dobrinj	0	0	0,00	0,00	0,00
19.	Općina Fužine	3	2	0,00	77.592,00	77.592,00
20.	Općina Jelenje	3	0	0,00	360.065,00	360.065,00
21.	Općina Klana	0	0	0,00	0,00	0,00
22.	Općina Kostrena	6	5	0,00	194.439,00	194.439,00
23.	Općina Lokve	2	1	0,00	24.762,00	24.762,00
24.	Općina Lopar	0	0	0,00	0,00	0,00
25.	Općina Lovran	0	0	0,00	0,00	0,00
26.	Općina Malinska-Dubašn	0	0	0,00	0,00	0,00
27.	Općina Matulji	0	46	59.212,00	627.288,00	686.500,00
28.	Općina Mošćenička Draga	0	5	0,00	3.989,00	3.989,00
29.	Općina Mrkopalj	1	1	67.500,00	311.500,00	379.000,00
30.	Općina Omišalj*	6	3	250.000,00	405.054,00	655.054,00
31.	Općina Punat	0	1	83.509,00	83.509,00	167.018,00
32.	Općina Ravna Gora*	0	19	160.540,00	106.399,00	266.939,00
33.	Općina Skrad	4	12	267.310,00	405.248,00	672.558,00
34.	Vinodolska općina	15	9	0,00	436.622,00	436.622,00
35.	Općina Viškovo	0	80	0,00	1.176.714,00	1.176.714,00
36.	Općina Vrbnik	1	1	0,00	314.525,00	314.525,00
Ukupno		127	1372	1.731.772,00	16.936.325,00	18.668.097,00

*Općine Brod Moravice, Omišalj, Ravna Gora i Skrad su u upitnicima naveli da su sredstva Fonda dobili preko Primorsko-goranske županije.

U sanaciju većih divljih odlagališta Fond je do konca 2013. uložio 1.731.772,00 kn, a jedinice lokalne samouprave 16.936.325,00 kn, što ukupno iznosi 18.668.097,00 kn. U pojedinim jedinicama lokalne samouprave su organizirane akcije građana na čišćenju manjih divljih odlagališta.

Prema podacima jedinica lokalne samouprave, onečišćenja se unatoč mjerama nadzora, ponovno pojavljuju, a odbacuje se većinom građevinski otpad. Podaci o broju divljih odlagališta kojima raspolažu jedinice lokalne samouprave nisu potpuni i cjeloviti.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Primorsko-goranske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost lokalne i područne (regionalne) samouprave u sustavu gospodarenja otpadom.

Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Primorsko-goranske županije ni Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Primorsko-goranskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog računa i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi brigu o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti.

Nadležni odjel u Primorsko-goranskoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obvezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka na temelju Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliranja prijava, upisivanja ispravnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županijski odjel nadležan za poslove zaštite okoliša (voditeljica odsjeka i zaposlenici Odsjeka za zaštitu okoliša i drugostupanjski upravni postupak pri Upravnom odjelu za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša) mora provjeriti podatke dostavljene od većeg broja obveznika (oko 230 obveznika). Podaci koje obveznici prijavljuju su često uneseni na pogrešnom obrascu. Podaci o količinama prikupljenog i odloženog otpada su u pojedinim slučajevima nepotpuni i netočni, a ponekad je status otpada pogrešno određen. Pojedini obveznici dostavljaju podatke u papirnatom obliku zbog nesnalaženja u korištenju aplikacije za unos u registar, pa zaposlenici županijskog odjela sami upisuju podatke u registar. Zaposlenici nadležnog županijskog odjela kontaktiraju obveznike putem telefona, pisanim ili elektronskim putem i upozoravaju ih na propuste, međutim pojedini ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih i usmenih zamolbi. Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju predlaže jedinici područne (regionalne) samouprave, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave na području Primorsko-goranske županije ne raspolažu cjelovitim podacima o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, niti su podaci o gospodarenju otpadom objavljene na mrežnim stranicama jedinica lokalne samouprave. Evidencije koje se odnose na djelatnost gospodarenja otpadom vode komunalna društva. Prema odredbi članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Primorsko-goranskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada.

Prema odredbi članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području i o svom trošku, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

U jedinicama lokalne samouprave na području Primorsko-goranske županije edukacija stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada se provodi djelomično. Za većinu gradova i općina edukaciju stanovništva provode njihova komunalna društva putem lokalnog radija, letaka, plakata, tiskanih vodiča, obavijesti na poledini računa, oglasnih ploča, suradnjom s lokalnim ekološkim udrugama te edukacijom u školama i dječjim vrtićima s ciljem podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada. Međutim, unatoč tome provedene aktivnosti na educiranju stanovništva nisu potpune i cjelovite i ne provode se kontinuirano. Većina jedinica lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama nema informacije o gospodarenju otpadom na svom području.

U okviru projekta uspostave sustava gospodarenja otpadom na području Primorsko-goranske županije, Ekoplus je provodio edukativne aktivnosti o uspostavi novog sustava gospodarenja otpadom.

Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, ne sadrže izobrazno-informativne aktivnosti na razvijanju javne svijesti o potrebi odvojenog prikupljanja otpada i učinkovitom gospodarenju otpadom.

Dobar primjer iz prakse je Grad Krk i općine Baška, Dobrinj, Punat, Malinska-Dubašnica, Omišalj i Vrbnik koje su u suradnji s komunalnim društvom Ponikve eko otok Krk d.o.o., Krk osmislile razne načine poticanja stanovništva na odvojeno prikupljanje otpada, kao što su natječaji za najbolje literarne radove, likovne radove, fotografije te radove napravljene od otpadnih materijala na temu ekologije, kao i besplatna podjela komposta svim stanovnicima koji uredno plaćaju račune za otpad.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Primorsko-goranske županije provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjernicama nacionalne zakonske regulative, propisa Europske unije te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije. Nadležno upravno tijelo u Primorsko-goranskoj županiji je Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša, odnosno Odsjek za zaštitu okoliša i drugostupanjski upravni postupak.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni uredi županija su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

Od 22 jedinice lokalne samouprave na području Primorsko-goranske županije koje su donijele planove gospodarenja otpadom, 20 jedinica lokalne samouprave sastavljale su godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. Dvije jedinice lokalne samouprave (Grad Kastav i Općina Vrbnik) su sastavile izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2013. iako nisu donijele planove gospodarenja otpadom. Primorsko-goranska županija sastavila je godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2009., 2010., 2011. te 2012. Navedeno izvješće za 2012. nije podneseno županijskoj skupštini Primorsko-goranske županije iako je dostavljeno od nadležnog upravnog odjela, niti je objavljeno u službenom glasilu.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Primorsko-goranske županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom
u jedinicama lokalne samouprave na području Primorsko-goranske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Bakar	-	-	-
2.	Grad Cres	2011. i 2012.	DA	NE
3.	Grad Crikvenica	2012.	DA	DA
4.	Grad Čabar	2012. i 2013.	DA	DA
5.	Grad Delnice	2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
6.	Grad Kastav	2013.	DA	NE
7.	Grad Kraljevica	-	-	-
8.	Grad Krk	2012. i 2013.	DA	NE
9.	Grad Mali Lošinj	-	-	-
10.	Grad Novi Vinodolski	2013.	DA	NE
11.	Grad Opatija	-	-	-
12.	Grad Rab	2008. i 2009.	DA	NE
13.	Grad Rijeka	-	-	-
14.	Grad Vrbovsko	2013.	DA	DA
15.	Općina Baška	2009., 2010., 2011. i 2012.	DA	NE
16.	Općina Brod Moravice	-	-	-
17.	Općina Čavle	2012. i 2013.	DA	DA
18.	Općina Dobrinj	2009., 2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
19.	Općina Fužine	-	-	-
20.	Općina Jelenje	2010., 2011. i 2013.	DA (za 2013.)	NE
21.	Općina Klana	2011.-2013.	NE	DA
22.	Općina Kostrena	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
23.	Općina Lokve	-	-	-
24.	Općina Lopar	-	-	-
25.	Općina Lovran	-	-	-
26.	Općina Malinska-Dubašni	2013.	DA	DA
27.	Općina Matulji	-	-	-
28.	Općina Mošćenička Draga	-	-	-
29.	Općina Mrkopalj	2011.	DA	NE
30.	Općina Omišalj	2013.	DA	NE
31.	Općina Punt	2012. i 2013.	DA	DA
32.	Općina Ravna Gora	-	-	-
33.	Općina Skrad	2011.	DA	NE
34.	Vinodolska općina	2008., 2009., 2010., 2011., 2012. i 2013.	NE	NE
35.	Općina Viškovo	-	-	-
36.	Općina Vrbnik	2013.	NE	NE

Većina Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom gradova i općina, sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, ali bez financijskih i količinskih pokazatelja, odnosno nisu iskazane količine nabavljene opreme prema vrsti (kante, kontejneri, komunalna vozila) iznosi troškova gospodarenja otpadom (troškovi nabave opreme za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, troškovi sanacije odlagališta, drugi troškovi) te izvori financiranja, zbog čega je onemogućena usporedba količina i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na planirane količine i troškove gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Primorsko-goranskoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ih objavljivati u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom, te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Primorsko-goranska županija je svojim planom gospodarenja otpadom propisala mjeru nadzora provedbe županijskog plana gospodarenja otpadom. Prema planu, nadzor nad provedbom županijskog plana gospodarenja otpadom obavlja nadležni županijski upravni odjel.

Pojedini gradovi i općine su svojim planovima gospodarenja otpadom propisale da mjere nadzora i praćenja provedbe plana gospodarenja otpadom obavlja nadležni županijski odjel, s tim da nisu odredile tijelo koja će provoditi nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom gradova i općina.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Primorsko-goranske županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Primorsko-goranskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Primorsko-goranske županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Primorsko-goranskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Primorsko-goranske županije nije u cijelosti učinkovito. Provedene su značajne aktivnosti na uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u dijelu koji se odnosi na izgradnju centra za gospodarenje otpadom, te odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, edukaciju o gospodarenju otpadom te provedbu sanacije odlagališta.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Nastaviti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Primorsko-goranskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- I nadalje poduzimati aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzimati aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.
- Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

- Utvrditi sve elemente određivanja cijene koštanja zbrinjavanja otpada, uključujući prijevoz od pretovarnih stanica, operativne troškove rada centra za gospodarenje otpadom, kao i svih kreditnih obveza Društva te izraditi prijedlog cijena koštanja zbrinjavanja otpada prije početka rada centra za gospodarenje otpadom i pravodobno obavijestiti jedinice lokalne samouprave i komunalna društva.
- S obzirom da se radi o zahtjevnom i vrijednosno značajnom projektu izgradnje Centra i pretovarnih stanica te da su rokovi izgradnje pretovarnih stanica planirani sa završetkom izgradnje Centra, aktivnije uključivanje svih sudionika u provedbu projekta u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u ugovorenim rokovima.
- Nastaviti provoditi aktivnosti sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.
- U suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke što se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju Centra s pretovarnim stanicama i na izgradnju reciklažnih dvorišta. Skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.
- Nastaviti provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

- Sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Primorsko-goranskoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ih objavljivati u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. U izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom odnosno smanjila količina otpada na području Primorsko-goranske županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Primorsko-goranske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji gospodarenja otpadom na području Primorsko-goranske županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih sustav gospodarenja otpadom nije u potpunosti uspostavljen i nije u cijelosti učinkovit.

Nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju u cijelosti su prihvatili gradovi Bakar, Delnice, Kraljevica, Krk, Rab i Rijeka te općine Baška, Čavle, Dobrinj, Jelenje, Klana, Lokve, Lopar, Lovran, Matulji, Malinska-Dubašnica, Mrkopalj, Omišalj, Punat, Skrad, i Vinodolska općina.

Primorsko-goranska županija u očitovanju obrazlaže vezano uz objavu javne rasprave o postupku ishoda okolišne dozvole centra za gospodarenje otpadom da su zamoljeni od Ministarstva zaštite okoliša i prirode za pravnu pomoć glede koordinacije javne rasprave o Zahtjevu za ishoda okolišne dozvole za postrojenje županijskog centra za gospodarenje otpadom. Nadalje, Primorsko-goranska županija navodi da je od 2001. do 2004., svjesna važnosti gospodarenja otpadom i zaštiti okoliša, ulagala u sanacije odlagališta, te je putem komunalnih društava za usklađivanje rada odlagališta s važećim zakonom uložila 3.500.000,00 kn. Vezano uz informacijski sustav gospodarenja otpadom, Primorsko-goranska županija navodi da obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša ponekad unose podatke na pogrešnim obrascima. Nadalje, navodi da ni na državnoj razini još uvijek nije uspostavljen cjelovit informacijski sustav gospodarenja otpadom. Primorsko-goranska županija ističe da je prva krenula u mnoge aktivnosti gospodarenja otpadom u odnosu na druge županije pa i državnu razinu, kontinuirano poboljšavala stanje u tom području, poticala jedinice lokalne samouprave na svom području i time poboljšavala učinkovitost gospodarenja otpadom.

Grad Kastav te općine Fužine, Mošćenička Draga i Vrbnik u očitovanjima navode da su izradili Plan gospodarenja otpadom za razdoblje od 2014. do 2020., ali nadležni upravni odjel Primorsko-goranske županije nije izdao suglasnost na prijedlog plana do donošenja Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske. Grad Opatija u očitovanju navodi da je Plan gospodarenja otpadom za razdoblje 2014. do 2019. donijet na gradskom vijeću 21. srpnja 2014. i objavljen u službenom glasilu. Grad Vrbovsko obrazlaže da je krenuo u postupak usklađenja Plana gospodarenja otpadom s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Općina Brod Moravice u očitovanju navodi da plan gospodarenja otpadom nije izradila zbog nedostatka financijskih sredstava, a Općina Ravna Gora navodi da će do konca 2014. donijeti plan gospodarenja otpadom općine. Grad Crikvenica u očitovanju navodi da je u Odluci o donošenju plana gospodarenja otpadom naznačeno da će Plan gospodarenja otpadom Grada Crikvenica biti objavljen na Internet stranicama Grada. Nadalje, obrazlaže da je u Planu navedeno da će se proračunom, u skladu s mogućnostima, odrediti visina sredstava za provedbu plana, a dio proračunskih sredstava predviđenih za hitne intervencije svake godine se koristi djelomično za sanaciju divljih odlagališta i slične aktivnosti koje se odnose na provedbu mjera gospodarenja otpadom.

Grad Kastav u očitovanju navodi, vezano za odvojeno prikupljanje otpada, da je Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost odobrio 40,0 % vrijednosti nabave kontejnera za odvojeni otpad. Grad Vrbovsko u očitovanju navodi da je u tijeku postupak nabave posuda za odvojeno prikupljanje otpada, a početkom 2014. na području tri naselja je pokrenut pilot projekt odvojenog prikupljanja otpada.

Grad Crikvenica obrazlaže da su s provedbom mjera odvojenog prikupljanja otpada započeli 2002., uvođenjem zelenih otoka. Kasnije je uvedeno prikupljanje „od vrata do vrata“, a korisnicima se obavlja odvoz jednom tjedno u posebnim besplatnim vrećicama za papir, staklo, metalne konzerve te staklenu ambalažu. U cilju poticanja stanovništva na kompostiranje, komunalno društvo je podijelilo kompostere svim zainteresiranim korisnicima. Grad Čabar navodi da je pri završetku postupak nabave vozila za odvoz otpada i kanti za odvojeno prikupljanje otpada (plastike, stakla i papira). Općina Brod Moravice u očitovanju obrazlaže da se od srpnja 2014. intenzivnije provode mjere odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, te je komunalno društvo na području općine Brod Moravice postavilo tri zelena otoka, a za smanjenje količine biorazgradivog otpada korisnicima je podijeljeno 200 kompostera. Općina Fužine navodi da je u postupku nabave kontejnera za odvojeno prikupljanje otpada uz sufinanciranje Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, a Općina Ravna Gora navodi da je početkom 2014. postavljeno deset zelenih otoka u svim naseljima.

Grad Crikvenica vezano uz izgradnju reciklažnog dvorišta obrazlaže da je u tijeku rješavanje imovinsko-pravnih odnosa za građevinsko zemljište za izgradnju reciklažnog dvorišta, koje je izmjenama i dopunama prostornog plana planirano izgraditi sa sortirnicom i kompostanom. Grad Kastav navodi da je lokacija reciklažnog dvorišta određena prostornim planom, izrađen je geodetski elaborat, te je u tijeku rješavanje imovinsko-pravnih odnosa za zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske. Grad Čabar i Općina Fužine navode da su započeli s aktivnostima za uspostavu reciklažnog dvorišta. Općina Kostrena obrazlaže da je, u skladu sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom, definirala lokaciju reciklažnog dvorišta, te da je u postupku izrade projektne dokumentacije za dobivanje sredstva Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Općina Mošćenička Draga obrazlaže da je prostornim planom odredila lokaciju reciklažnog dvorišta na zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske zbog čega se općina obratila Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom s ponudom za uspostavu prava građenja ili kupnje dijela zemljišta, ali do danas nisu dobili odgovor o čemu su obavijestili i Ministarstvo zaštite okoliša i prirode. Također, Grad Mali Lošinj navodi da je u srpnju 2014. otvoreno mobilno reciklažno dvorište u Nerezinama, a planirana su još četiri mobilna reciklažna dvorišta u Velom Lošinju te otocima Susak, Ilovik i Uniye.

Grad Vrbovsko vezano uz sanaciju odlagališta Cetin obrazlaže da je u tijeku priprema projektne dokumentacije i rješavanje imovinsko-pravnih odnosa s Državnim uredom za upravljanje državnom imovinom. Grad Novi Vinodolski u očitovanju obrazlaže da je za sanaciju odlagališta komunalnog otpada Duplja, komunalno društvo koje upravlja odlagalištem dobilo lokacijsku dozvolu za sanaciju u okviru koje je planirana izgradnja pretovarne stanice i reciklažnog dvorišta, a izrađen je i parcelacijski elaborat. U tijeku je i rješavanje imovinsko-pravnih odnosa za dio zemljišta koji je u vlasništvu Republike Hrvatske.

Vezano uz sanaciju divljih odlagališta, Općina Fužine navodi da se sanira divlje odlagalište uglavnom građevinskog otpada, u Ličkom polju na kojem je uspostavljen video nadzor i natpisi o zabrani odlaganja otpada. Općina Ravna Gora u očitovanju navodi da je u ožujku 2006. donijela Plan sanacije otpadom onečišćenog tla i neuređenih odlagališta na području općine, a do konca 2006. izvršena je sanacija svih divljih odlagališta. Tijekom 2011. i 2012. je sanirano još desetak ustanovljenih novih divljih odlagališta. Radi prevencije stvaranja divljih odlagališta, Općina Fužine je zaključila ugovor s fizičkom osobom nakon provedenog javnog natječaja, za postavljanje i pražnjenje otvorenih velikih kontejnera.

Grad Mali Lošinj navodi da je poduzeo brojne aktivnosti na edukaciji kao što su podjela edukativnih letaka uz mjesečne račune, emitiranje eko emisija na lokalnoj radio postaji, sudjelovanje u akcijama čišćenja kao ispomoć udrugama. Grad Mali Lošinj navodi da će i nadalje poduzimati aktivnosti na edukaciji stanovništva o važnosti odvojenog prikupljanja otpada. Općina Viškovo obrazlaže da provodi brojne aktivnosti na edukaciji stanovništva, kao što su podjela informativno-edukativnih letaka, info plakati, osnivanje i rad eko tima u cilju upoznavanja stanovništva s održivim sustavom gospodarenja otpadom, uvođenje besplatnog info telefona. Nadalje, Općina Viškovo je u suradnji s komunalnim društvom provela projekt primarne selekcije otpada u dječjim vrtićima i osnovnoj školi, a tijekom 2014. u dječjim vrtićima je provedena edukacija djece na temu „Otpadnici na ulicama“ u cilju promicanja ekološke svijesti. U travnju 2014. omogućena je stanovnicima Općine Viškovo zamjena plastičnih vrećica za ekološku vrećicu.

Grad Mali Lošinj obrazlaže vezano uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom da bi izgradnjom pretovarne stanice u Malom Lošinju bilo olakšano prikupljanje otpada korisnicima i komunalnom društvu te da do konca 2014. kreće prva faza izgradnje pretovarne stanice.

Grad Cres vezano uz izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom navodi da se i uz maksimalan angažman jedinica lokalne samouprave i komunalnog društva, pojedine aktivnosti na realizaciji projekta nepotrebno sporo provode (rješavanje vlasništva, zaključivanje ugovora o pravu građenja na državnom zemljištu, provođenje procedure o ocjeni potrebe studije utjecaja na zaštitu okoliša i drugo), te je potreban dodatni angažman nadležnog Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Državne agencije za raspolaganje državnom imovinom i drugih nadležnih institucija koje sudjeluju u postupku izgradnje objekta od državnog značaja. Nadalje, Grad Cres obrazlaže da je postupak ishođenja dozvole za izgradnju odlagališta Pržić dugotrajan, te da je postupak procjene utjecaja na okoliš proveden 2004. Grad Cres je podnio zahtjev za građevinsku dozvolu 2007., ali zbog neriješenih vlasničkih odnosa dozvola do danas nije izdana. Grad Cres je 2006. podnio zahtjev za izdavanjem tabularnog očitovanja Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom, ali još uvijek nije okončana postupak rješavanja vlasništva državnog zemljišta. Nadalje, navodi da je za provedbu svih mjera za gospodarenje otpadom potrebno donijeti podzakonske akte koji su nužni za organizaciju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

IZVJEŠĆE O
OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

Bjelovar, listopad 2014

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
- Planovi gospodarenja otpadom	4
- Sustav odvojenog prikupljanja otpada	6
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	12
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	14
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	18
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	20
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	21
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE	24
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	27

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar KLASA:
041-01/13-10/27 URBROJ:
613-09-14-65

Bjelovar, 6. listopada 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM
NA PODRUČJU SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Sisačko-moslavačke županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 6. listopada 2014.

Revizijom je obuhvaćena Sisačko-moslavačka županija u okviru koje je sedam gradova i 12 općina utvrđenih odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Županija ima 456 naselja. Četiri grada, dio naselja u gradu Sisku i osam općina nalazi se u prvoj ili drugoj skupini područja posebne državne skrbi. Površina Županije je 4 467,77 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., županija ima 172 439 stanovnika, 62 630 kućanstava i 61 863 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Sisačko-moslavačkoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Sisačko-moslavačke županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Sisačko-moslavačke županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu Fond) te drugi dostupni podaci

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza
 proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
 analiziran je plan gospodarenja otpadom Sisačko-moslavačke županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Sisačko-moslavačke županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom analizirana su izvješća Agencije i Fonda
 analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
 ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
 obavljani su razgovori s odgovornim osobama te pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Sisačko-moslavačkoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Sisačko-moslavačke županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Sisačko-moslavačka županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Sisačko-moslavačke županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog prikupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Sisačko-moslavačke županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Sisačko-moslavačke županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Sisačko-moslavačke županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Sisačko-moslavačke županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpad. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvješćavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog prikupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije je 2005. usvojila Plan gospodarenja otpadom Sisačko-moslavačke županije za razdoblje 2005.-2013. Sadrži sve elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom nisu donošene. Objavljen je u službenom glasilu i dostavljen Agenciji. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županija više nema obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Planom gospodarenja otpadom Sisačko-moslavačke županije nisu predviđena ukupna financijska sredstva za provedbu svih mjera u gospodarenju otpadom nego samo za pojedine faze (županijski centar za gospodarenje otpadom 1. faza uređenje 20,0 % konačnog područja zahvata - 5 ha, bez otkupa zemljišta 7.500.000 EUR, kompostana u okviru županijskog centra za gospodarenje otpadom 2.000.000 EUR, poboljšanje jednog postojećeg odlagališta koje ostaje u funkciji 1.000.000 EUR, pretovarna stanica 1.000.000 EUR, reciklažno dvorište 300.000 EUR, oprema za skupljanje otpada, sanacija i rekonstrukcija odlagališta te drugi troškovi). Planom gospodarenja otpadom Sisačko-moslavačke županije predviđene su aktivnosti i rokovi njihove provedbe. Uspostava zelenih otoka u jedinicama lokalne samouprave do konca 2006., uspostava reciklažnih dvorišta u gradovima Sisku, Petrinji, Kutini i Glini do konca 2008., uspostava županijskog centra za gospodarenje otpadom do konca 2012., sanacija evidentiranih divljih odlagališta otpada do konca 2006.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Sisačko-moslavačke županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Sisačko-moslavačke županije

Plan gospodarenja otpadom					
Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Glina	DA	15.ožujka 2010.	2010.-2018.	DA
2.	Grad Hrvatska Kostajnica	DA	28. listopada 2008.	2010.-2018.	DA
3.	Grad Kutina	DA	14. listopada .2008.	2008.-2015.	DA
4.	Grad Novska	NE	-	-	-
5.	Grad Petrinja	DA	2009.	2009.-2015.	DA
6.	Grad Popovača	DA	17. prosinca 2013.	2013-2019.	NE
7.	Grad Sisak	DA	9. ožujka 2010.	2008.-2015.	DA
8.	Općina Donji Kukuruzari	NE	-	-	-
9.	Općina Dvor	DA	11. ožujka 2010.	2010.-2015.	DA
10.	Općina Gvozd	DA	21. listopada 2011.	nije određeno	DA
11.	Općina Hrvatska Dubica	NE	-	-	
12.	Općina Jasenovac	NE	-	-	-
13.	Općina Lekenik	DA	2013.	2012.-2020.	DA
14.	Općina Lipovljani	DA	29. studenoga 2010.	2011.-2014.	DA
15.	Općina Majur	NE	-	-	-
16.	Općina Martinska Ves	NE	-	-	-
17.	Općina Sunja	DA	2010.	2010.-2015.	DA
18.	Općina Topusko	NE	-	-	-
19.	Općina Velika Ludina	NE	-	-	-

Na području Sisačko-moslavačke županije do konca 2013. osam jedinica lokalne samouprave (Grad Novska te općine Donji Kukuruzari, Hrvatska Dubica, Jasenovac, Majur, Martinska Ves, Topusko i Velika Ludina) nije donijelo planove gospodarenja otpadom, a 11 jedinica lokalne samouprave donijelo je planove gospodarenja otpadom. Doneseni planovi gospodarenja otpadom nisu pravodobno doneseni. Općine Dvor, Lipovljani i Sunja donijele su planove gospodarenja otpadom za razdoblje kraće od osam godina, a Općina Gvozd planom gospodarenja otpadom nije utvrdila razdoblje na koje se odnosi. Donesene planove gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave su objavile u službenim glasilima, osim Grada Popovača koji je donesen koncem 2013. Prema odredbi članka 100. Zakona o otpadu, gradovi i općine su bili obvezni donijeti plan gospodarenja otpadom do 30. prosinca 2005. Prema odredbi članka 11. Zakona o otpadu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave je trebalo donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina s propisanim elementima i objaviti ga u službenom glasilu.

Prema odredbama članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave treba donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina te ga objaviti u službenom glasilu.

Navedeni plan treba sadržavati analizu, ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno prikupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, mjere potrebne za ostvarivanje smanjivanja ili nastanka otpad uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada, opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana. Svi doneseni planovi sadrže sve elemente koji su bili propisani odredbom članka 11. Zakona o otpadu.

Pojedini planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave nisu usklađeni s Planom gospodarenja otpadom Sisačko-moslavačke županije u dijelu koji se odnosi na popis opreme i objekata potrebnih za odvojeno prikupljanje otpada (zeleni otoci, reciklažna dvorišta, mini reciklažna dvorišta, rashladni kontejneri, kompostane, reciklažna dvorišta građevinskog otpada) te rokove izvršenja pojedinih mjera. Navedeno nije bilo u skladu s odredbom članka 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu kojom je propisano da planovi gospodarenja otpadom gradova i općina moraju biti usklađeni sa županijskim planom gospodarenja otpadom.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

- **Sustav odvojenog prikupljanja otpada**

Sve jedinice lokalne samouprave na području Sisačko-moslavačke županije su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada nisu obuhvaćena sva naselja na području gradova Glina (49 naselja), Hrvatska Kostajnica (dva naselja), Novska (šest naselja), Petrinja (18 naselja), općina Donji Kukuruzari (jedno naselje), Dvor (46 naselja), Gvozd (osam naselja), Majur (jedno naselje), Sunja (18 naselja) i Topusko (četiri naselja) zbog velike udaljenosti od drugih naselja, malog broja stanovnika, zbog čega prikupljanje i odvoz komunalnog otpada nije ekonomski opravdan ili nepristupačnosti područja (preuska cesta). Osim navedenog, u pojedinim naseljima nisu obuhvaćena sva kućanstva. Koncem 2013. na području Sisačko-moslavačke županije organiziranim sakupljanjem i odvozom komunalnog otpada obuhvaćeno je 89,0 % stanovništva.

Poslove skupljanja otpada na području Sisačko-moslavačke županije obavlja 11 komunalnih društava (u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave) u skladu s odlukama o povjeravanju poslova komunalnim društvima. S komunalnim društvima su zaključeni ugovori.

Prema odredbi članka 31. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica odnosno udjela, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji. Odredbom članka 187. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da trgovačka društva, javne ustanove i službe - vlastiti pogoni koji su osnovala jedinice lokalne samouprave i koje su do dana stupanja na snagu navedenog Zakona obavljale komunalnu djelatnost održavanja čistoće, u dijelu koji se odnosi na skupljanje i odvoz komunalnog otpada na određena odlagališta i komunalnu djelatnost odlaganja komunalnog otpada na temelju odredbi Zakona o komunalnom gospodarstvu nastavljaju obavljati te djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu do donošenja odluke o dodjeli obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada iz članka 31. stavak 2., odnosno donošenja odluke o davanju koncesije iz članka 31. stavka 7. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada povjeriti u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

U tablici broj 2 se daju podaci o skupljačima komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

**Skupljači komunalnog otpada na području
Sisačko-moslavačke županije na dan 31. prosinca 2013.**

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	Komunalni servisi d.o.o., Jasenovac	Općina Jasenovac
2.	Komunalno Topusko d.o.o., Topusko	općine Topusko i Gvozd
3.	Komunalac Dvor d.o.o., Dvor	Općina Dvor
4.	Komunalac Glina d.o.o., Glina	Grad Glina
5.	Eko Moslavina d.o.o., Kutina	gradovi Kutina i Popovača, Općina Velika Ludina
6.	Gospodarenje otpadom Sisak d.o.o., Sisak	Grad Sisak, općine Lekenik, Martinska Ves i Sunja
7.	Novokom d.o.o., Novska	Grad Novska
8.	JP Komunalac d.o.o., Hrvatska Kostajnica*	Grad Hrvatska Kostajnica i Općina Majur
9.	Komunalac Petrinja d.o.o., Petrinja	Grad Petrinja i Općina Donji Kukuruzari
10.	Komunalac Hrvatska Dubica d.o.o., Hrvatska Dubica	Općina Hrvatska Dubica
11.	Lipkom d.o.o., Lipovljani	Općina Lipovljani

poslove skupljanja otpada od 31. prosinca 2013. preuzelo je društvo Ekos Hrvatska Kostajnica d.o.o. za komunalne usluge

Komunalna društva unose podatke o vrsti i količini otpada u Registar onečišćavanja okoliša, a unesene podatke kontrolira županijski Upravni odjel za zaštitu okoliša i prirode. Otpad (staklena i plastična ambalaža, papirna i kartonska ambalaža i elektronička oprema) koji skupljaju drugi koncesionari se predaje oporabiteljima u zemlji i inozemstvu.

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Sisačko-moslavačke županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Sisačko-moslavačke županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta
Sisačko-moslavačke županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja) te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Barutana , Komunalni servisi d.o.o., Jasenovac	Općina Jasenovac	1 228	1 247	1 229
2.	Blatuša , Gvozd Komunalno Topusko d.o.o.	općine Topusko, Gvozd i Lasinja	2 437	3 032	*2 842
3.	Čore , Dvor Komunalac Dvor d.o.o.	Općina Dvor	1 300	1 300	1 310
4.	Gmajna , Glina Komunalac Glina d.o.o.	Općina Glina	4 143	3 659	3 121
5.	Gradsko odlagalište Kutina , Eko Moslavina d.o.o., Kutina	gradovi Kutina i Popovača, Općina Velika Ludina	19 074	18 670	15 027
6.	Goričica , Sisak Gospodarenje otpadom Sisak d.o.o.	Grad Sisak, općine Lekenik, Martinska Ves i Sunja	17 009	15 951	16 459
7.	Kurjakana , Novska Novokom d.o.o., Novska i Lipikom d.o.o., Lipovljani	Grad Novska i Općina Lipovljani	4 323	3 342	3 049
8.	Rosulje , Hrvatska Kostajnica, JP Komunalac d.o.o., Hrvatska Kostajnica	Grad Hrvatska Kostajnica i Općina Majur	600	0	0
9.	Taborište , Petrinja Komunalac Petrinja d.o.o.	Grad Petrinja i Općina Donji Kukuruzari	8 890	7 360	6 370
10.	Vladića jama , Hrvatska Dubica Komunalac Hrvatska Dubica d.o.o.	Općina Hrvatska Dubica	250	280	321
Ukupno			59 254	54 841	49 728

Općina Lasinje nije na području Sisačko-moslavačke županije

Iz tablice je vidljivo da se postupno smanjuje godišnja količina komunalnog otpada kojeg se odlaže na odlagališta na području Sisačko-moslavačke županije. Količina odloženog komunalnog otpada, koji obuhvaća miješani i krupni (glomazni otpad), za 2013. je 49 728 t, što je za 9,3 % manje u odnosu na 2012., odnosno za 16,1 % u odnosu na 2011. Odložene količine otpada su manje od procijenjenih godišnjih količina u Planu gospodarenja otpadom Sisačko-moslavačke županije. Prema navedenom Planu, mjere i načini izbjegavanja i smanjenja nastajanja otpada su izbjegavanje otpada u proizvodnji, ponašanje potrošača i edukacija. Količina komunalnog otpada odloženog na odlagalištima se utvrđuje procjenom na temelju nosivosti vozila i broja istovara.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Sisačko-moslavačkoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog prikupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Planom gospodarenja otpada Sisačko-moslavačke županije za odvojeno prikupljanje otpada je predviđena uspostava zelenih otoka (za 1 500 stanovnika) do konca 2006. i uspostava reciklažnih dvorišta (za 50 000 stanovnika) do konca 2008.

Od početka 2007. do konca 2013. sustav odvojenog prikupljanja otpada je uspostavljen samo u malom dijelu koji se odnosi na postavljanje zelenih otoka (kontejneri za odvojeno prikupljanje papira, plastike, stakla i metala) te odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada. Radi poticanja odvojenog prikupljanja otpada, Fond je s jedinicama lokalne samouprave zaključivao sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera te specijalnih komunalnih vozila za odvojeno prikupljanje i odvoz otpada. Udjel sufinanciranja Fonda se kretao u visini od 40,0 % do 80,0 % ugovorene vrijednosti. Do konca 2013. Fond je jedinicama lokalne samouprave Sisačko-moslavačke županije za nabavu kanti i kontejnera doznačio 3.091.731,90 kn.

U navedenom razdoblju većina jedinica lokalne samouprave djelomično je uspostavila odvojeno prikupljanje papira, plastike, stakla i metala postavljanjem zelenih otoka. Broj zelenih otoka i rokovi uspostave nisu realizirani prema planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, niti su dostupni svim korisnicima. Odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada provodi većina jedinica lokalne samouprave na način da se prikupljanje i odvoz provodi dva puta godišnje s kućnog praga. Glomazni otpad se odlaže na odlagališta otpada gdje se razvrstava te se pojedine vrste otpada odvajaju i predaju koncesionarima. Jedinice lokalne samouprave na području Sisačko-moslavačke županije, do konca 2013. nisu uvele druge mjere odvojenog prikupljanja otpada.

Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada, te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva odnosno koncesionara na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave, a obračunava se na različite načine: prema površini prostora, broju članova kućanstava, količini odnosno obujmu kante i kontejnera ili jedinstveno (paušal - za sve korisnike jednako). Na utvrđivanje cijene utječe broj odvoza (jednom ili dva puta tjedno te jednom ili dva puta mjesečno) i broj članova kućanstva (cijena se umanjuje samcima i umirovljenicima). Cijena skupljanja i odvoza krupnog (glomaznog) otpada je uključena u cijenu redovnog skupljanja i odvoza komunalnog otpada. Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika. Cijena se obračunava na temelju odluke o javnoj usluzi prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada.

Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.), jedinice lokalne samouprave Sisačko-moslavačke županije nisu donijele odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Prema odredbi članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja treba biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (lipanj 2014.) Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Sisačko-moslavačke županije se postupno smanjuje. Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada za 2011. je 38 840 t, za 2012. je 36 341 t, a za 2013. je 32 477 t (neverificirani podaci) što je za 10,6 % manje u odnosu na 2012., odnosno za 16,4 % u odnosu na 2011. Za očekivati je da bi se količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada značajnije smanjivala da su gradovi i općine osigurali odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava (posebne posude) te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. na području Sisačko-moslavačke županije nije izgrađena niti jedna kompostana.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni (biorazgradivi) otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugi otpad). Lokacije za izgradnju reciklažnih dvorišta su određene planovima gospodarenja otpadom i prostornim planovima gradova i općina. Do konca 2013. na području Sisačko-moslavačke županije nije izgrađeno niti jedno reciklažno dvorište za komunalni ni za građevinski otpad, iako je do konca 2008. planirana izgradnja četiri reciklažna dvorišta u gradovima Sisku, Petrinji, Kutini i Glini. Izgradnja reciklažnih dvorišta nije ostvarena jer nije izgrađen županijski centar za gospodarenje otpadom.

Odredbama članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je bilo propisano da su gradovi i općine dužni na svom području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008. te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbom članka 35. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna osigurati na svom području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem.

Odredbom članka 35. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana. Planirano je da će do konca 2007. sve županije i Grad Zagreb imati donesen plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektну dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje, osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon te će do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

Plan gospodarenja otpadom Sisačko-moslavačke županije je predvidio uspostavu jednog županijskog centra za gospodarenje otpadom na kojem bi se obrađivao otpad iz Sisačko-moslavačke županije, a obavljalo bi se sljedeće: prihvrat sortiranog i nesortiranog otpada, obrada otpada (mehaničko-biološka obrada, kompostana za biološki otpad), obrada glomaznog otpada, reciklaža, sabiranje opasnog otpada, odlaganje ostatnog komunalnog i neopasnog otpada, kompostiranje, obrada tekućih i plinovitih ostataka na odgovarajućim instalacijama i monitoring (praćenje) stanja okoliša. Planom je predviđeno tijekom uspostave županijskog centra za gospodarenje otpadom postupno smanjivati broj postojećih aktivnih odlagališta, uz provedbu sanacije, zatvaranja i prenamjene istih u pretovarne stanice.

Sisačko-moslavačka županija do konca 2013. nije odredila prostornim planom lokaciju za izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom i nije započela aktivnosti za njegovu izgradnju. Druge aktivnosti predviđene Planom gospodarenja otpadom Sisačko-moslavačke županije su manjim dijelom ostvarene, između ostalog: osnovana je tvrtka Eko start d.o.o. čija je zadaća uspostava i vođenje županijskog centra za gospodarenje otpadom, provedena su dodatna istraživanja i izrađena je Studija odabira najpovoljnije lokacije za izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom, započeto je s programom obrazovanja i obavješćivanja javnosti o sustavu gospodarenja otpadom, započeto je s uspostavom reciklažnih dvorišta i zelenih otoka po gradovima/općinama, te je započeto s izradom dokumenata potrebnih za sanaciju te zatvaranje/prenamjenu postojećih odlagališta.

Uspostava županijskog centra za gospodarenje otpadom krajnji je cilj cjelovitog sustava gospodarenja otpadom. Cilj je u okviru županijskog centra za gospodarenje otpadom omogućiti sortiranje i razdvajanje komunalnog otpada, iskorištavanje vrijednih sastojaka otpada (reciklaža), obradu komunalnog otpada, odlaganje ostatnog dijela komunalnog otpada (nakon obrade) i odlaganje neopasnog otpada te biološku obradu otpada (kompostiranje).

Sisačko-moslavačka županija je u prosincu 2008. osnovala trgovačko društvo Eko start d.o.o. za gospodarenje otpadom kao jedini osnivač s temeljnim kapitalom u iznosu 20.000,00 kn. Navedeno trgovačko društvo koncem 2013. nema zaposlenika, a prema godišnjim financijskim izvještajima, odnosno računu dobiti i gubitka za 2013. ostvarilo je prihode u iznosu 69.265,00 kn, rashode u iznosu 64.787,00 kn te je iskazana dobit u iznosu 4.478,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimati radnje za realizaciju projekata izgradnje centra za gospodarenje otpadom u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te sanaciju i zatvaranje postojećih odlagališta. Predlaže se aktivnije uključivanje jedinica lokalne samouprave u planiranje i provedbu svih radnji potrebnih za realizaciju projekata izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenja otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta. Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Skupljeni otpad s područja 19 jedinica lokalne samouprave se odlaže na deset službenih odlagališta na području Sisačko-moslavačke županije. Navedena službena odlagališta na području Sisačko-moslavačke županije su većinom u postupku pripreme sanacije ili u postupku sanacije. Sanacija je obavljena na odlagalištima Gmajna, Goričica i Kutina. Odlagališta su u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom, kada se planira njihovo zatvaranje ili prenamjena u reciklažna dvorišta ili pretovarne stanice. Osim toga, na području Sisačko-moslavačke županije nalazi se i jedno odlagalište proizvodnog otpada koje je u vlasništvu trgovačkog društva Petrokemija d.d. iz Kutine. Odlagalište radi od 1983.

Prema planu gospodarenja otpadom Sisačko-moslavačke županije, sanacija i zatvaranje odlagališta se planira do konca 2015. Za sanaciju službenih odlagališta Fond je od 2004. do 2013. isplatio sredstva u iznosu 59.179.111,00 kn, a lokalne jedinice u iznosu 30.610.789,00 kn, što ukupno iznosi 89.789.900,00 kn. U okviru navedenih rashoda su i rashodi za odlagalište Lugomerje, Sisak, koje je zatvoreno ranijih godina, za čiju sanaciju je Fond isplatio 2.000.000,00 kn, a Grad Sisak 13.414.095,00 kn, što ukupno iznosi 15.414.095,00 kn.

U tablici broj 4 se daju podaci o stanju sanacije službenih odlagališta komunalnog otpada na području Sisačko-moslavačke županije, po gradovima i općinama, utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji službenih odlagališta komunalnog otpada na području
Sisačko-moslavačke županije do konca 2013.

u kn

Redni broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.		
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6
1.	Barutana , Općina Jasenovac	aktivno, sanacija u pripremi	632.505,00	123.126,00	755.631,00
2.	Blatuša , Općina Gvozd	aktivno, sanacija u pripremi	136.640,00	58.560,00	195.200,00
3.	Ćore , Općina Dvor	aktivno, sanacija u pripremi	459.293,00	161.033,00	620.326,00
4.	Gmajna , Grad Glina	aktivno, sanacija u tijeku	7.600.590,00	2.342.562,00	9.943.152,00
5.	Goričica , Grad Sisak	aktivno, gotova	9.070.374,00	6.046.916,00	15.117.290,00
6.	Kurjakana , Novska	aktivno, sanacija u pripremi	446.157,00	271.653,00	717.810,00
	Grad Novska		446.157,00	212.096,45	658.253,45
	Općina Lipovljani		0,00	59.556,55	59.556,55
7.	Kutina , Grad Kutina	aktivno, gotova	22.800.011,00	6.630.003,00	29.430.014,00
8.	Rosulje , Grad Hrvatska Kostajnica	aktivno, sanacija u tijeku	8.342.157,00	16.605,00	8.358.762,00
9.	Taborište , Grad Petrinja	aktivno, sanacija u tijeku	7.355.431,00	1.471.086,00	8.826.517,00
10.	Vladića jama , Općina Hrvatska Dubica	aktivno, sanacija u pripremi	335.953,00	75.150,00	411.103,00
11.	Logomerje , Grad Sisak	zatvoreno, sanirano	2.000.000,00	13.414.095,00	15.414.095,00
Ukupno			59.179.111,00	30.610.789,00	89.789.900,00

Odlagalište Barutana se nalazu u Jasenovcu, površine 7 500 m², a s radom je započelo 1998. Zbrinjavanje otpada provodi komunalno društvo u vlasništvu Općine Jasenovac, Komunalni servisi d.o.o., Jasenovac. Odlagalište je aktivno, a sanacija je u pripremi, nije opremljeno mjerama za zaštitu okoliša. Ima lokacijsku i građevinsku dozvolu za odlaganje komunalnog otpada.

Odlagalište Blatuša se nalazu u Gvozd, površine 50 000 m², a s radom je započelo 1995. Zbrinjavanje otpada provodi komunalno društvo Komunalno Topusko d.o.o. u vlasništvu općina Topusko, Gvozd i Lasinja. Odlagalište je aktivno, a sanacija je u pripremi, nije opremljeno mjerama za zaštitu okoliša. Odlaze se otpad s područja općina Topusko i Gvozd. Nema dozvole za odlaganje.

Odlagalište Ćore se nalazu u Dvoru, površine 10 000 m², a s radom je započelo 1980. Zbrinjavanje otpada provodi komunalno društvo u vlasništvu Općine Dvor, Komunalac Dvor d.o.o. Odlagalište je aktivno, a sanacija je u pripremi, nije opremljeno mjerama za zaštitu okoliša. Odlagalište ima lokacijsku dozvolu.

Odlagalište Gmajna se nalazu u Glini, površine 43 340 m², a s radom je započelo 1960. Zbrinjavanje otpada provodi komunalno društvo u vlasništvu Grada Glina, Komunalac d.o.o., Glina. Odlagalište je aktivno, a sanacija je u tijeku, nije opremljeno mjerama za zaštitu okoliša. Ima lokacijsku i građevinsku dozvolu za odlaganje komunalnog otpada.

Odlagalište Goričicana se nalazu u Topolovacu (Sisak), površine 123 359 m², a s radom je započelo 1987. Zbrinjavanje otpada provodi komunalno društvo u vlasništvu Grada Siska, Gospodarenje otpadom d.o.o., Sisak. Odlagalište je aktivno, a sanacija je završena i otpad se odlaže sanitarno s područja grada Siska i općina Lekenik, Martinska Ves i Sunja. Opremljeno je mjerama zaštite okoliša (brtveni slojevi, sustav odvodnje i obrade procjednih voda, sustav otplinjavanja, skupljanje odlagališnog plina i spaljivanje na bakliji). Ima uporabnu, lokacijsku i građevinsku dozvolu za odlaganje komunalnog otpada.

Odlagalište Kutina se nalazu u Kutini, površine 120 000 m², a s radom je započelo 1978. Zbrinjavanje otpada provodi komunalno društvo u vlasništvu Grada Kutina, Eko Moslavina d.o.o., Kutina. Odlagalište je aktivno, a sanacija je završena i otpad se odlaže sanitarno s područja gradova Kutine i Popovača te općine Ludina. Opremljeno je mjerama zaštite okoliša (brtveni slojevi, sustav odvodnje i sustav otplinjavanja). Ima uporabnu, lokacijsku i građevinsku dozvolu za odlaganje komunalnog otpada.

Odlagalište Kurjakana se nalazu u Novskoj, površine 30 000 m², a s radom je započelo 1988. Zbrinjavanje otpada provodi komunalno društvo u vlasništvu Grada Novska, Novokom d.o.o., Novska. Odlagalište je aktivno, a sanacija je u pripremi, nije opremljeno mjerama za zaštitu okoliša. Na odlagalište se odlaže otpad s područja grada Novska. Ima dozvolu za odlaganje komunalnog otpada.

Odlagalište Rosulje se nalazu u Hrvatskoj Kostajnici, površine 8 000 m², a s radom je započelo 1995. Zbrinjavanje otpada provodi komunalno društvo u vlasništvu Općine Hrvatska Kostajnica, Komunalac d.o.o., Hrvatska Kostajnica (od 31. prosinca 2013. Ekos Hrvatska Kostajnica d.o.o. za komunalne usluge). Odlagalište je zatvoreno, a sanacija je u tijeku. Na odlagalištu se odlagao otpad s područja grada Hrvatska Kostajnica te općina Donji Kukuruzari i Majur.

Odlagalište Taborište se nalazu u Petrinji, površine 27 000 m², a s radom je započelo 1973. Zbrinjavanje otpada provodi komunalno društvo u vlasništvu Grada Petrinje, Komunalac d.o.o., Petrinja. Odlagalište je aktivno, a sanacija je u pripremi, nije opremljeno mjerama za zaštitu okoliša. Ima lokacijsku i građevinsku dozvolu za odlaganje komunalnog otpada.

Odlagalište Vladina jama se nalazu u Hrvatskoj Dubici, površine 5 000 m², a s radom je započelo 2003. Zbrinjavanje otpada provodi komunalno društvo u vlasništvu Općine Hrvatska Dubica, Komunalac Hrvatska Dubica d.o.o. Odlagalište je aktivno, a sanacija je u pripremi, od mjera za zaštitu okoliša provodi samo monitoring voda. Nema dozvole za odlaganje komunalnog otpada.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji, Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prema kojima je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva postojeća odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.

Na području Sisačko-moslavačke županije postoji više divljih odlagališta otpada, odnosno manjih neuređenih prostora koji nisu predviđeni za odlaganje otpada, a formirali su ih najčešće građani gdje odlažu građevinski i glomazni otpad. Dio divljih odlagališta je saniran ili je u fazi sanacije. Unatoč tome, još uvijek je znatan broj divljih odlagališta koje je prema Planu gospodarenja otpadom potrebno sanirati do konca 2015.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima komunalnog otpada na području Sisačko-moslavačke županije po jedinicama lokalne samouprave te utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području Sisačko-moslavačke županije i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013. (u kn)		
				Fond	Sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Grad Glina	52	50	288.973,00	374.261,00	663.234,00
2.	Grad Hrvatska Kostajnica	0	0	0,00	0,00	0,00
3.	Grad Kutina	25	6	26.834,00	121.981,00	148.815,00
4.	Grad Novska	21	21	0,00	248.407,00	248.407,00
5.	Grad Petrinja	10	8	210.679,00	42.136,00	252.815,00
6.	Grad Popovača	6	6	70.200,00	489.952,00	560.152,00
7.	Grad Sisak	15	14	115.247,00	2.612.926,00	2.728.173,00
8.	Općina Donji Kukuruzari	0	0	0,00	0,00	0,00
9.	Općina Dvor	5	1	0,00	139.214,00	139.214,00
10.	Općina Gvozd	23	14	365.015,00	156.435,00	521.450,00
11.	Općina Hrvatska Dubica	2	2	140.833,00	60.357,00	201.190,00
12.	Općina Jasenovac	19	19	818.885,00	279.739,00	1.098.624,00
13.	Općina Lekenik	7	6	0,00	0,00	0,00
14.	Općina Lipovljani	2	1	129.558,00	125.178,00	254.736,00
15.	Općina Majur	2	2	34.755,00	69.641,00	104.396,00
16.	Općina Martinska Ves	0	0	0,00	0,00	0,00
17.	Općina Sunja	5	2	140.420,00	136.909,00	277.329,00
18.	Općina Topusko	11	0	0,00	0,00	0,00
19.	Općina Velika Ludina	5	5	0,00	106.406,00	106.406,00
Ukupno		210	157	2.341.399,00	4.963.542,00	7.304.941,00

Za sanaciju divljih odlagališta Fond je do konca 2013. uložio 2.341.399,00 kn, a jedinice lokalne samouprave 4.963.542,00 kn, što ukupno iznosi 7.304.941,00 kn. U pojedinim jedinicama lokalne samouprave su organizirane akcije građana na čišćenju manjih divljih odlagališta.

Prema podacima jedinica lokalne samouprave, onečišćenja se unatoč mjerama nadzora, ponovno pojavljuju pogotovo uz ceste, gdje se povremeno odbacuje većinom građevinski otpad. Podaci o broju divljih odlagališta kojima raspolažu jedinice lokalne samouprave nisu potpuni i cjeloviti.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Sisačko-moslavačke županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost lokalne i područne (regionalne) samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Sisačko-moslavačke županije ni Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Sisačko-moslavačkoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog računa i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi brigu o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležni odjel u Sisačko-moslavačkoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obavezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka.

Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliranja prijava, upisivanja ispravnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županijski odjel nadležan za poslove zaštite okoliša (šest zaposlenika) treba provjeriti podatke dostavljene od većeg broja obveznika. Podaci koje obveznici prijavljuju su često uneseni na pogrešnom obrascu. Podaci o količinama prikupljenog i odloženog otpada su u pojedinim slučajevima nepotpuni i netočni, a ponekad je status otpada pogrešno određen. Pojedini obveznici dostavljaju podatke u papirnatom obliku zbog nesnalaženja u korištenju aplikacije za unos u registar, pa zaposlenik županijskog odjela sami upisuju podatke u registar. Zaposlenici nadležnog županijskog odjela kontaktiraju obveznike putem telefona, pisanim ili elektronskim putem i upozoravaju ih na propuste, međutim pojedini ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih i usmenih zamolbi. Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju predlaže Sisačko-moslavačkoj županiji, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave na području Sisačko-moslavačke županije ne raspolažu cjelovitim podacima o provedenim aktivnosti na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, niti su podaci o gospodarenju otpadom objavljene na mrežnim stranicama jedinica lokalne samouprave. Prema odredbama članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Sisačko-moslavačkoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada.

Prema odredbama članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području i o svom trošku, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

U jedinicama lokalne samouprave na području Sisačko-moslavačke županije edukacija stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada se provodi djelomično. Pojedine jedinice lokalne samouprave putem komunalnih društava i koncesionara, lokalnog radija, letaka, plakata i oglasnih ploča obavještavaju stanovništvo o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja otpada. Pojedine udruge građana su, uz financijsku potporu jedinice lokalne samouprave, organizirale radionice u osnovnim školama s ciljem podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada. Međutim, unatoč tome provedene aktivnosti na educiranju stanovništva nisu potpune i cjelovite i ne provode se kontinuirano. Većina jedinica lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama nema informacije o gospodarenju otpadom na svom području. Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, ne sadrže izobrazno-informativne aktivnosti na razvijanju javne svijesti o potrebi odvojenog prikupljanja otpada i učinkovitom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Sisačko-moslavačke županije provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjericama nacionalne zakonske regulative, propisa Europske unije te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije. Nadležno upravno tijelo u Sisačko-moslavačkoj županiji je Upravni odjel za zaštitu okoliša i prirode.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni uredi županija su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

Sisačko-moslavačka županija sastavila je izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2013. i dostavila Ministarstvu i Agenciji objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2013.

Od 11 jedinica lokalne samouprave koje su donijele planove gospodarenja otpadom na području Sisačko-moslavačke županije za 2012. godišnje izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom sastavile su četiri jedinice lokalne samouprave, a za 2013. osam jedinica lokalne samouprave. Sastavljena izvješća su dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave i nadležnom upravnom tijelu Sisačko-moslavačke županije koja ih je dostavila Ministarstvu i Agenciji.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Sisačko-moslavačke županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Sisačko-moslavačke županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Glina	2011., 2012., 2013.	DA	DA
2.	Grad Hrvatska Kostajnica	2011., 2012., 2013.	DA	DA
3.	Grad Kutina	2013.	DA	DA
4.	Grad Novska	-	-	-
5.	Grad Petrinja	2011., 2013.	NE	NE
6.	Grad Popovača	plan donesen u 2013.	-	-
7.	Grad Sisak	2011., 2012., 2013.	DA	DA
8.	Općina Donji Kukuruzari	-	-	-
9.	Općina Dvor	2012. i 2013.	DA	DA
10.	Općina Gvozd	2011.	DA	DA
11.	Općina Hrvatska Dubica	-	-	-
12.	Općina Jasenovac	-	-	-
13.	Općina Lekenik	plan donesen u 2013.	-	-
14.	Općina Lipovljani	2013.	DA	DA
15.	Općina Majur	-	-	-
16.	Općina Martinska Ves	-	-	-
17.	Općina Sunja	-	-	-
18.	Općina Topusko	-	-	-
19.	Općina Velika Ludina	-	-	-

Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom gradova i općina sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, ali bez financijskih i količinskih pokazatelja, odnosno nisu iskazane količine nabavljene opreme prema vrsti (kante, kontejneri, komunalna vozila, drugo), iznosi troškova gospodarenja otpadom (troškovi nabave opreme za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, troškovi sanacije odlagališta, drugi troškovi) te izvori financiranja, zbog čega je onemogućena usporedba količina i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na planirane količine i troškove gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Sisačko-moslavačkoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Sisačko-moslavačkoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama.

Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom, te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Sisačko-moslavačka županija je svojim planom gospodarenja otpadom propisala provedbu mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, koje se odnose na stalni nadzor tijeka otpada, stalni nadzor rada odlagališta, uspostavu odvojenog prikupljanja otpada, nadzor rada koncesionara i tijek otpadnog materijala kojeg se odvojeno prikuplja. Prema planu, nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom obavlja nadležni županijski upravni odjel.

Gradovi i općine su također svojim planovima gospodarenja otpadom propisale mjere nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, s tim da nisu odredile tijelo koje će provoditi nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Sisačko-moslavačke županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Sisačko-moslavačkoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Sisačko-moslavačke županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Sisačko-moslavačkoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Sisačko-moslavačke županije nije dovoljno učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za poboljšanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, a plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Povjeriti obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Sisačko-moslavačkoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta.

- Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.
- Poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.
- Poduzeti aktivnosti za realizaciju projekata izgradnje centra za gospodarenje otpadom Sisačko-moslavačke županije u cilju uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te sanaciju i zatvaranje postojećih odlagališta.
- S obzirom da se radi o zahtjevnim projektima izgradnje centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica te sanacije i zatvaranja postojećih službenih odlagališta, vrijednosno značajnim za cijelu Sisačko-moslavačku županiju te da su rokovi realizacije navedenih projekata do 2018., predlaže se poduzimati radnje za rješavanje i usklađivanje aktivnosti svih subjekata uključenih u izgradnju centra za gospodarenje otpadom u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u ugovorenim rokovima. Predlaže se aktivnije uključivanje jedinica lokalne samouprave u planiranje i provedbu svih radnji potrebnih za realizaciju projekata izgradnje centra za gospodarenje otpadom.
- U suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Sisačko-moslavačke županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- U suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Ustrojiti cjelovite evidencije o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke što se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i na izgradnju reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.
- Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Također, predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom.

U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

Sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Sisačko-moslavačkoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Sisačko-moslavačkoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom odnosno smanjila količina otpada na području Sisačko-moslavačke županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Sisačko-moslavačke županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji gospodarenja otpadom na području Sisačko-moslavačke županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih gospodarenje otpadom nije dovoljno učinkovito.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u očitovanju navode da će postupiti u skladu s danim preporukama Državnog ureda za reviziju i u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima. Općine Ludina, Jasenovac i Topusko u očitovanju navode da su do rujna 2014. donijele plan gospodarenja otpadom, a većina jedinica lokalne samouprave da su tijekom 2014. pokrenuti postupci radi usklađenja plana gospodarenja otpadom s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i da su poduzete aktivnosti za odvojeno prikupljanje korisnog otpada postavljanjem zelenih otoka i razvrstavanja otpada na kućnom pragu.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Split

IZVJEŠĆE O
OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Split, listopad 2014

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
- Planovi gospodarenja otpadom	4
- Sustav odvojenog prikupljanja otpada	7
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	14
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	17
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	27
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	29
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	30
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE	34
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	
37	

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Split
KLASA: 041-01/13-10/15
URBROJ: 613-19-14-167

Split, 6. listopada 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM
NA PODRUČJU SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Splitsko-dalmatinske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 6. listopada 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Splitsko-dalmatinske županije (županija, 16 gradova i 39 općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Splitsko-dalmatinska županija ima 368 naselja. Površina županije je 14 045 km² od čega se na kopno odnosi 4 540 km², a na more 9 505 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., Splitsko-dalmatinska županija ima 454 798 stanovnika, 156 080 kućanstava i 255 056 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Splitsko-dalmatinskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Splitsko-dalmatinske županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog skupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Splitsko-dalmatinske županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva

U fazi planiranja i obavljanja pripremni radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu Fond) te drugi dostupni podaci

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
- analiziran je plan gospodarenja otpadom Splitsko-dalmatinske županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Splitsko-dalmatinske županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom analizirana su izvješća Agencije i Fonda
- analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- obavljeni su razgovori s odgovornim osobama te pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Splitsko-dalmatinskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Splitsko-dalmatinske županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Splitsko-dalmatinska županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Splitsko-dalmatinske županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog skupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Splitsko-dalmatinske županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Splitsko-dalmatinske županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Splitsko-dalmatinske županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Splitsko-dalmatinske županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpada. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvještavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog skupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština Splitsko-dalmatinske županije je u veljači 2008. donijela Plan gospodarenja otpadom Splitsko-dalmatinske županije za razdoblje od 2007. do 2015. Navedeni Plan sadrži sve elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu te je objavljen u službenom glasniku Splitsko-dalmatinske županije 14. veljače 2008. i dostavljen Agenciji.

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županije više nemaju obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski planovi ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni.

Planom gospodarenja otpadom Splitsko-dalmatinske županije za razdoblje od 2007. do 2015. su predviđena financijska sredstva za provedbu mjera u gospodarenju otpadom (četiri faze) u vrijednosti 1.143.500.000,00 kn (tehnička dokumentacija 35.000.000,00 kn, centar gospodarenja otpadom 504.000.000,00 kn, odvojeno skupljanje otpada 66.000.000,00 kn i sanacija odlagališta 538.500.000,00 kn). Planirani izvori financiranja su sredstva državnog proračuna (Fonda), županijski proračun, gradski i općinski proračun, sredstva fondova Europske unije, krediti poslovnih banaka te druga sredstva.

U navedenom planu je predviđena obveza da se sveukupno stanovništvo obuhvati organiziranim skupljanjem otpada do konca 2009. te je predviđena izgradnja reciklažnih dvorišta, skupljanje metalnog otpada, recikliranje građevinskog materijala, biokompostana i izgradnja centra gospodarenja otpadom s pretovarnim stanicama u 2010.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Splitsko-dalmatinske županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Splitsko-dalmatinske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Plan gospodarenja otpadom			
		Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Hvar	DA	19. kolovoza 2008.	2008.-2015.	DA (5/08)
2.	Grad Imotski	NE	-	-	-
3.	Grad Kaštela	DA	31. ožujka 2009.	8 godina	DA (3/09)
4.	Grad Komiža	DA	8. rujna 2010.	2010.-2017.	DA (7/10)
5.	Grad Makarska	NE	-	-	-
6.	Grad Omiš	DA	29. prosinca 2010.	2011-2019.	DA (15/10)
7.	Grad Sinj	DA	26. ožujka 2009.	8 godina	DA (2A/09)
8.	Grad Solin	DA	26. lipnja 2014.	2014.-2020.	DA (6/14)
9.	Grad Split	DA	2. lipnja 2008.	2008.-2015.	DA (18/08)
10.	Grad Stari Grad	DA	4. prosinca 2008.	8 godina	DA (7/08)
11.	Grad Supetar	DA	5. svibnja 2014.	2013.-2019.	DA (7/14)
12.	Grad Trlj	DA	20. lipnja 2012.	2011.-2015.	DA (2/12)
13.	Grad Trogir	DA	-	2010.-2017.	-
14.	Grad Vis	DA	28. lipnja 2010.	-	DA (8/10)
15.	Grad Vrgorac	DA	7. listopada 2008.	2008.-2015.	DA (9/08)
16.	Grad Vrljika	DA	11. ožujka 2010.	do 2015.	DA (1/10)
17.	Općina Baška Voda	DA	1. lipnja 2011.	2010.-2017.	DA (6/11)
18.	Općina Bol	DA	8. ožujka 2010.	8 godina	DA (1/10)
19.	Općina Brela	NE	-	-	-
20.	Općina Cista Provo	DA	14. ožujka 2011.	2009.-2017.	DA (1/11)
21.	Općina Dicmo	NE	-	-	-
22.	Općina Dugi Rat	DA	27. listopada 2010.	2010.-2018.	DA (11/10)
23.	Općina Dugopolje	DA	11. ožujka 2011.	2011.-2018.	DA (1/11)
24.	Općina Gradac	DA	14. svibnja 2014.	2014.-2019.	DA (9/14)
25.	Općina Hrvace	DA	17. listopada 2011.	8 godina	DA (3/11)
26.	Općina Jelsa	DA	17. ožujka 2011.	2011.-2019.	DA (4/11)
27.	Općina Klis	DA	13. veljače 2014.	2013.-2019.	DA (1/14)
28.	Općina Lećevica	DA	31. prosinca 2009.	2009.-2017.	DA (3/10)
29.	Općina Lokvičići	DA	16. svibnja 2011.	2010.-2018.	DA (3/11)
30.	Općina Lovreć	DA	18. ožujka 2010.	2010.-2018.	DA (1/10)
31.	Općina Marina	DA	15. prosinca 2008.	2008.-2015.	DA (20/08)
32.	Općina Milna	DA	20. listopada 2010.	do 2015.	DA (10/10)
33.	Općina Muć	DA	3. ožujka 2010.	2009.-2017.	DA (4/10)
34.	Općina Nerežišće	NE	-	-	-
35.	Općina Okrug	DA	28. rujna 2010.	2010.-2018.	DA (13/10)
36.	Općina Otok	DA	11. prosinca 2009.	2009.-2017.	DA (11-a/09)
37.	Općina Podbablje	DA	prosinac 2009.	2009.-2017.	NE
38.	Općina Podgora	DA	18. listopada 2010.	2010.-2018.	DA (12/10)
39.	Općina Podstrana	DA	29. travnja 2011.	2011.-2019.	DA (9/11)
40.	Općina Postira	DA	1. rujna 2009.	do 2015.	DA (5/09)
41.	Općina Prgomet	DA	2009.	od 3 do 5 godina	DA (3/09)
42.	Općina Primorski Dolac	DA	23. listopada 2009.	2008.-2015.	DA (13/09)
43.	Općina Proložac	DA	30. listopada 2010.	2010.-2018.	DA (4/10)
44.	Općina Pučišća	DA	25. studenog 2009.	do 2015.	DA (6/09)
45.	Općina Runovići	DA	23. prosinca 2013.	2014.-2018.	DA (2/13)

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Plan gospodarenja otpadom			
		Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
46.	Općina Seget	NE	-	-	-
47.	Općina Selca	NE	-	-	-
48.	Općina Sućuraj	DA	15. rujna 2008.	2008.-2015.	DA (8/08)
49.	Općina Sutivan	DA	7. prosinca 2010.	do 2015.	DA (8/10)
50.	Općina Šestanovac	DA	23. prosinca 2008.	8 godina	DA (4/10)
51.	Općina Šolta	DA	28. prosinca 2011.	2011.-2019.	DA (11/11)
52.	Općina Tučepi	DA	19. svibnja 2010.	2010.-2018.	-
53.	Općina Zadarje	DA	27. studenog 2010.	2010.-2018.	DA (6/10)
54.	Općina Zagvozd	DA	21. kolovoza 2009.	2009.-2017.	DA (3/09)
55.	Općina Zmijavci	DA	1. studenog 2010.	2010.-2018.	DA (2/10)

Plan gospodarenja otpadom je donijelo 48 jedinica lokalne samouprave (14 gradova i 34 općine), od čega je 47 jedinica usvojilo navedene planove (13 gradova i 34 općine). Gradovi Imotski i Makarska te općine Brela, Dicmo, Nerežišće, Seget i Selca nisu donijele planove gospodarenja otpadom.

Planovi gospodarenja otpadom nisu doneseni u propisanom roku. Jedna jedinica lokalne samouprave (Grad Vis) planom gospodarenja otpadom nije utvrdila razdoblje za koje se plan donosi, sedam jedinica lokalne samouprave (gradovi Trilj i Vrljika te općine Milna, Postira, Prgomet, Runovići i Sutivan) su donijele plan gospodarenja otpadom za razdoblje kraće od šest godina, dvije jedinice lokalne samouprave (Grad Trogir te Općina Gradac) su izradile planove gospodarenja otpadom koje nije usvojilo predstavničko tijelo, a dvije jedinice lokalne samouprave (općine Podbablje i Tučepi) nisu objavile plan gospodarenja otpadom u službenom glasilu.

Planovi gospodarenja otpadom sadrže sve elemente propisane odredbom članka 11. Zakona o otpadu i usklađeni su s Planom gospodarenja otpadom Splitsko-dalmatinske županije. Prema odredbi članka 11. Zakona o otpadu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave je trebalo donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina s propisanim elementima i objaviti ga u službenom glasilu, a prema odredbi članka 100. istog Zakona trebalo ga je donijeti do 30. prosinca 2005. Prema odredbama članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave treba donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina te ga objaviti u službenom glasilu. Navedeni plan treba sadržavati analizu, ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno skupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, mjere potrebne za ostvarivanje smanjivanja ili nastanka otpada uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada, opće mjere za gospodarenje otpadom, o opasnom otpadu i posebnim kategorijama otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže se predstavničkim tijelima usvajanje planova gospodarenja otpadom, plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže se gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti ga s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

- Sustav odvojenog prikupljanja otpada

Jedinice lokalne samouprave na području Splitsko-dalmatinske županije, su odlukama o komunalnom redu, odlukama o organizaciji obavljanja komunalne djelatnosti, odlukama o obveznom korištenju komunalne usluge održavanja čistoće u dijelu koji se odnosi na skupljanje i odvoz komunalnog otpada i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Ukupni obuhvat stanovništva organiziranim skupljanjem komunalnog otpada u 2013. je 100,0 %, odnosno 98,0 % bez općine Podstrana (nema podataka). Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada nije obuhvaćeno jedno naselje u Gradu Hvaru (Velo Grablje sa sedam stanovnika), 11 zaseoka u jednom naselju u Gradu Vrlici (Otišići s 28 stanovnika), jedno naselje u Općini Runovići (Podosoje s 42 stanovnika) te tri naselja u Općini Zagvozđ (Biokovsko selo, Srednja župa i Raščane s ukupno 72 stanovnika) zbog teže pristupačnosti i velike udaljenosti od drugih naselja i malog broja stanovnika.

Poslove skupljanja otpada na području Splitsko-dalmatinske županije obavlja 18 komunalnih društava (u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave), četiri vlastita pogona, jedno komunalno društvo u vlasništvu jedinice lokalne samouprave iz Dubrovačke-neretvanske županije te pet trgovačkih društava u privatnom vlasništvu (koncesionari).

Poslovi se obavljaju na temelju zaključenih ugovora jedinica lokalne samouprave i skupljača otpada. Poslove skupljanja i odvoza komunalnog otpada u Gradu Imotski te općinama Marina, Muć i Sućuraj obavljaju vlastiti pogoni. Prema odredbi članka 31. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada mogu obavljati trgovačka društva koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica odnosno udjela, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji.

Odredbom članka 187. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da trgovačka društva, javne ustanove i službe - vlastiti pogoni koji su osnovale jedinice lokalne samouprave i koje su do dana stupanja na snagu navedenog Zakona obavljale komunalnu djelatnost održavanja čistoće, u dijelu koji se odnosi na skupljanje i odvoz komunalnog otpada na određena odlagališta i komunalnu djelatnost odlaganja komunalnog otpada na temelju odredbi Zakona o komunalnom gospodarstvu nastavljaju obavljati te djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu do donošenja odluke o dodjeli obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada iz članka 31. stavak 2., odnosno donošenja odluke o davanju koncesije iz članka 31. stavka 7. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada povjeriti u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

U tablici broj 2 se daju podaci o skupljačima komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	Komunalno Hvar d.o.o., Hvar	Grad Hvar
2.	Vlastiti komunalni pogon Grada Imotski	Grad Imotski
3.	Čistoća d.o.o., Split	Gradovi Kaštela, Solin i Split te općine Dugopolje, Klis i Podstrana,
4.	Nautički centar Komiža d.o.o., Komiža	Grad Komiža
5.	Makarski komunalac d.o.o., Makarska	Grad Makarska
6.	Peovica d.o.o., Omiš	Grad Omiš i općine Dugi Rat, Šestanovac i Zadvarje
7.	Vodovod i čistoća Sinj d.o.o.	Gradovi Sinj i Trilj te općine Otok, Dicmo i Hrvace
8.	Komunalno društvo Grad d.o.o. Supetar	Grad Supetar
9.	Komunalno Stari Grad d.o.o., Stari Grad	Grad Stari Grad
10.	Trogir Holding d.o.o, Trogir	Grad Trogir
11.	Gradina d.o.o., Vis	Grad Vis
12.	Komunalno d.o.o., Vrgorac	Grad Vrgorac
13.	Usluga d.o.o., Vrljika	Grad Vrljika
14.	Michielli Tomić, d.o.o. Praznice (koncesionar)	Općine Bol, Milna, Nerežišća, Okrug, Pučišća, Postira, Selca, Sutivan, Seget
15.	Topana d.o.o, Imotski	Općine Cista Provo, Lovreč, Lokvičići, Proložac, Podbablje, Runovići, Zmijavci, Zagvozd
16.	Komunalno poduzeće Gradina d.o.o., Baška Voda	Općina Baška Voda
17.	Greben Brela d.o.o., Brela	Općina Brela

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
18.	Komunalno održavanje, javna ustanova iz grada Ploče (koncesionar iz Dubrovačko-neretvanske	Općina Gradac
19.	Jelkom d.o.o., Vrbovska	Općina Jelsa
20.	Vlastiti komunalni pogon Općine Marina	Općina Marina
21.	Vlastiti komunalni pogon Općine Muć	Općina Muć
22.	Komunalno Basilijski d.o.o., Grohote	Općina Šolta
23.	Vlastiti komunalni pogon Općine Sućuraj	Općina Sućuraj
24.	Eko-tim d.o.o., Solin (koncesionar)	Općine Primorski Dolac i Lećevica
25.	Adriatic Blizna d.o.o. (koncesionar)	Općina Prgomet
26.	Podgora čistoća d.o.o., Podgora	Općina Podgora
27.	Tučepi d.o.o., Tučepi	Općina Tučepi

Komunalna društva i koncesionari unose podatke u Registar onečišćavanja okoliša prema pojedinoj vrsti otpada koji vodi županijski upravni odjel za graditeljstvo, komunalne poslove, infrastrukture i zaštitu okoliša.

Otpad koji skupi 18 komunalnih društava s područja 30 jedinica lokalne samouprave, pet trgovačkih društava u privatnom vlasništvu (koncesionari) s područja 20 jedinica lokalne samouprave i četiri vlastita pogona s područja četiri jedinice lokalne samouprave se odlaže na 15 službenih odlagališta na području Splitsko-dalmatinske županije (Karepovac, Kozjačić, Brdo-Košer, Mojanka-Kukuzovac, Vučje Brdo-Plano, Kupinovica, Stanišće, Wellington, Šćeće, Mala Prapatna, Ajdanovac, Dolci, Borovik, Poljanak i Prapatna), dok se otpad s područja Općine Gradac odvozi na odlagalište Lovornik (odlagalište Grada Ploče u Dubrovačko-neretvanskoj županiji).

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Splitsko-dalmatinske županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Splitsko-dalmatinske županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Splitsko-dalmatinske županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja) te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Karepovac, Split, Čistoća d.o.o., Split	Gradovi Split, Solin, Kaštela i Omiš te općine Baška Voda, Brela, Dugopolje, Dugi Rat, Lećevica, Klis, Muć, Marina, Okrug, Podgora, Podstrana, Primorski Dolac, Prgomet, Seget, Šestanovac, Tučepi i Zadvarje	126 866	120 067	122 857
2.	Kozjačić, Imotski, Topana d.o.o., Imotski	Grad Imotski i, općine Cista Provo, Lovreč, Lokvičići, Podbablje, Proložac, Runovići, Zagvozd i Zmijavci	11 250	10 350	9 450
3.	Brdo-Košer, Pučišća, Michelli-Tomić d.o.o., Pražnice	Općine Bol, Milna, Nerežišće, Postira, Pučišća, Selca i Sutivan	6 714	4 902	6 492
4.	Mojanka, Kukuzovac, Sinj, Vodovod i čistoća Sinj, d.o.o.	Gradovi Sinj i Trilj te općine Dicmo, Hrvace i Otok	31 464	30 242	26 340
5.	Vučje Brdo, Plano, Trogir-Holding d.o.o.,	Grad Trogir	17 750	18 471	16 915
6.	Kupinovica, Supetar, Komunalno društvo Grad d.o.o., Supetar	Grad Supetar	10 608	10 398	12 061
7.	Stanišće, Hvar, Komunalno Hvar d.o.o., Hvar	Grad Hvar	5 229	4 493	4 669
8.	Wellington, Vis, Gradina d.o.o., Vis	Grad Vis	4 078	4 215	3 979
9.	Šćeće, Komiža Nautički centar Komiža, Komiža	Grad Komiža	1 389	1 334	1 439
10.	Mala Prapatna, Jelsa, Komunalna Jelsa d.o.o., Jelsa	Općina Jelsa	3 364	3 253	2 963
11.	Ajdanovac, Vrgorac, Komunalno d.o.o., Vrgorac	Grad Vrgorac	2 930	2 968	2 918
12.	Dolci, Starigrad, Komunalno društvo Grad d.o.o., Stari Grad	Grad Stari Grad	2 250	1 731	1 622
13.	Borovik, Šolta, Komunalno Basilija d.o.o., Grohota	Općina Šolta	1 277	1 275	1 278
14.	Poljanak, Otišić, Vrljka, Usluga d.o.o., Vrljka	Grad Vrljka	290	261	264
15.	Prapatna, Sućuraj, vlastiti pogon Općine Sućuraj	Općina Sućuraj	222	216	293
UKUPNO			225 681	214 176	213 540

Iz tablice je vidljivo da se postupno smanjuje količina komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta na području Splitsko-dalmatinske županije. Količina odloženog komunalnog otpada (koji obuhvaća miješani komunalni otpad) za 2013. je 213 540 t, što je za 1,3 % manje u odnosu na 2012., odnosno za 5,4 % u odnosu na 2011.

Količina komunalnog otpada odloženog na odlagalištima se utvrđuje procjenom na temelju nosivosti vozila i broja istovara, osim kod tri odlagališta (Karepovac, Brdo-Košer i Vučje Brdo-Plano) gdje se količina komunalnog otpada utvrđuje vaganjem.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Splitsko-dalmatinskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog sakupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Najveće količine miješanoga komunalnog otpada na području Splitsko-dalmatinske županije je skupila tvrtka Čistoća d.o.o. Split (a skuplja ga s područja gradova Split, Solin i Kaštela te općina Podstrana, Klis i Dugopolje). Navedeni otpad Čistoća d.o.o. Split odvozi na odlagalište Karepovac. U 2013. uz navedeni miješani komunalni otpad (108 747 t) odvezeno je na odlagalište Karepovac 13 208 t raznog otpada (otpadna plastika, strugotine od bušenja plastike, otpad od pljeskarenja, izmiješani neopasni otpad, ostaci na sitima i grabljama, otpad s tržnica, ostaci od čišćenja ulica i komunalni otpad koji nije specificiran na drugačiji način).

Skupljanje komunalnog otpada na području Splitsko-dalmatinske županije u 2013. je prijavilo 27 sakupljača. U 2013. od ukupno 190 693 t komunalnog otpada skupljači su prijavili 158 207 t (razliku od 32 486 t čini otpad kojeg na odlagalište donose privatnici, razne tvrtke i drugi).

Od 2008. do 2013. mjere odvojenog skupljanja otpada utvrđene planom gospodarenja otpadom provode se djelomično. Sustav odvojenog skupljanja otpada je uspostavljen u dijelu koji se odnosi na postavljanje zelenih otoka, (kontejneri za odvojeno skupljanje papira, plastike, stakla, tekstilnog otpada, višeslojne tetrapak ambalaže, elektronskog otpada, metalnog otpada) te odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada. Gradovi Vis i Komiža imaju spremišta za otpadna ulja i maziva.

U Splitsko-dalmatinskoj županiji ukupno je postavljeno 12 036 spremnika (zelenih, žutih, plavih i željeznih od 1 100 i više l). Još je postavljeno 4 635 manjih spremnika (od 80 do 240 l). U općinama Brela i Dugopolje otpad se odlaže u plastične vrećice.

U navedenom razdoblju, 21 jedinica lokalne samouprave (gradovi Hvar, Kaštela, Komiža, Makarska, Sinj, Split, Solin, Supetar, Vrgorac i općine Bol, Baška Voda, Brela, Hrvace, Marina, Podgora, Podstrana, Postira, Pučišća, Seget, Selca i Šolta) je djelomično uspostavila odvojeno skupljanje papira, plastike, stakla, tekstila, višeslojne tetrapak ambalaže, elektronskog otpada i metalnog otpada postavljanjem zelenih otoka. Broj zelenih otoka i rokovi uspostave nisu realizirani prema planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, niti su dostupni svim korisnicima.

Odvojeno skupljanje glomaznog otpada provodi većina jedinica lokalne samouprave na način da se uglavnom prikupljanje i odvoz provodi nekoliko puta godišnje.

Trgovačka društva skupljaju papir (Unijapapir d.o.o., Split), elektronski otpad (Tehnomobil Metković d.o.o.) krutu plastiku (Adriatik-Blizna d.o.o., Trogir) i metalni otpad, međutim, dio sakupljenog odvojenog otpada se odvezi na neusklađena odlagališta, zajedno s miješanim komunalnim otpadom. U Općini Podgora se odvojeno prikuplja biorazgradivi otpad komina koji nastaje proizvodnjom maslinovog ulja (Bio-eko d.o.o.), a u gradovima Vis i Komiža se prikupljaju i odvoze otpadna ulja i maziva (Cian d.o.o., Split).

Od ukupno 55 jedinica lokalne samouprave Splitsko-dalmatinske županije, 28 jedinica lokalne samouprave (gradovi Imotski, Omiš, Trilj, Trogir i Vrlika te općine Cista Provo, Dicmo, Dugi Rat, Gradac, Dugopolje, Jelsa, Klis, Lečevica, Lokvičići, Lovreć, Muć, Okrug, Otok, Podbablje, Prgomet, Primorski Dolac, Pučišća, Runovići, Sućuraj, Sutivan, Zadvarje, Zmijavci i Zagvozd) do konca 2013. nije provodilo mjere odvojenog skupljanja otpada (osim glomaznog otpada). Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog skupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Od 2010. do 2013., radi poticanja odvojenog prikupljanja otpada, za nabavu spremnika (raznih kontejnera i kanti) u gradovima (Sinj, Split, Solin, Vis, Trilj, Komiža, Vrgorac i Supetar), ukupno je utrošeno 3.097.108,00 kn, dok je u općinama (Dugi Rat, Marina, Muć i Postira) ukupno utrošeno 630.714,00 kn. Financiranje je obavljeno iz vlastitih sredstava te sredstava Fonda i Splitsko-dalmatinske županije. Fond je zaključivao sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave komunalne opreme, a sufinanciranje Fonda je bilo od 20,0 % do 60,0 % ugovorene vrijednosti nabave.

Također je Grad Supetar nabavio specijalno komunalno vozilo za odvojeno prikupljanje i odvoz otpada u iznosu 730.000,00 kn te općina Marina u iznosu 246.000,00 kn (vlastita sredstva čine 60,0 %, a sredstva Fonda 40,0 % vrijednosti nabave).

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva, odnosno koncesionara na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave (osim u četiri jedinice koje su osnovale vlastiti pogon u kojima se cijena usluge obračunava prema cjeniku koji je donijelo vijeće. Cijena usluge se obračunava na različite načine: prema broju članova kućanstava, površini prostora, količini odnosno obujmu posude i kontejnera i jedinstveno (paušal-za sve korisnike jednako). Cijena skupljanja i odvoza krupnog (glomaznog) otpada je uključena u cijenu redovnog skupljanja i odvoza komunalnog otpada. Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika.

Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.) jedinice lokalne samouprave Splitsko-dalmatinske županije nisu donijele odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Prema odredbi članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja treba biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (lipanj 2014.) Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Planom gospodarenja otpadom Splitsko-dalmatinske županije je predviđena izgradnja 16 reciklažnih dvorišta, sedam kompostana, osam rashladnih kontejnera te izgradnju i opremanje zelenih otoka s kontejnerima.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni (biorazgradivi) otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugo. Lokacije za izgradnju reciklažnih dvorišta su određene planovima gospodarenja otpadom i prostornim planovima gradova i općina. Do konca 2013. na području Splitsko-dalmatinske županije je uređeno jedno reciklažno dvorište, iako je do konca 2010. bila planirana izgradnja 16 reciklažnih dvorišta. Reciklažno dvorište se nalazi u Gradu Splitu na području odlagališta Karepovac gdje su građani i pravne osobe u mogućnosti donositi izdvojeni dio otpada sortiranog u posebnim spremnicima: staklena ambalaža, ravno staklo, metalna ambalaža, višebojna tetrapak ambalaža, automobilsko staklo, drvo, željezo i obojeni metal, električni i elektronički otpad, papir i karton, PET ambalaža, PP plastika, folije i drvena ambalaža. Na području grada Splita postavljena su 733 spremnika za papir i karton, 587 spremnika za PET ambalažu, 70 spremnika za ambalažno staklo, 15 spremnika za tetrapak ambalažu, 1 spremnik za ravno staklo i 1 spremnik za željezne kovine. Papir se skuplja iz spremnika postavljenih po gradu te se odmah isporučuje oporabitelju (u 2013. oporabitelju je isporučeno 780 t papira ili 35,8 % više papira u odnosu na 2012.), a ostale vrste otpada se odvoze u reciklažno dvorište na odlagalište Karepovac gdje se po potrebi baliraju te se isporučuju oporabiteljima. U reciklažnom dvorištu Karepovac nije dozvoljeno odlaganje opasnog otpada. Otvaranje tri nova reciklažna dvorišta u Gradu Splitu nije realizirano jer Grad nije osigurao lokaciju i uvjete izgradnje.

Odredbama članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je bilo propisano da su gradovi i općine dužni na svom području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008. te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom. Odredbama članka 35. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna osigurati na svom području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem. Odredbom članka 35. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta odnosno mobilne jedinice. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Splitsko-dalmatinske županije se postupno smanjuje. Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada za 2012. je 139 516 t, a za 2013. je 130 647 t (neverificirani podaci) što je za 6,4 % manje u odnosu na 2012. Za očekivati je da bi se količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada značajnije smanjila da su gradovi i općine osigurali odvojeno sakupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. na području Splitsko-dalmatinske županije nije izgrađena niti jedna kompostana, a planirana je izgradnja sedam.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok za izgradnju i uspostavu županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana. Do konca 2013. na području Republike Hrvatske nije izgrađen i uspostavljen niti jedan županijski ili regionalni centar za gospodarenje otpadom. Odredbom članka 25. točka 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisana je zabrana odlaganja otpada na neusklađena odlagališta u Republici Hrvatskoj nakon 31. prosinca 2017.

Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije je utvrđena lokacija za izgradnju centra odnosno građevina i postrojenja za gospodarenje otpadom. Lokacija za izgradnju i uspostavu centra za gospodarenje otpadom predviđena je na području naselja Kladnjice u Općini Lećevica pod nazivom Centar gospodarenja otpadom Lećevica. Za potrebe izgradnje navedenog Centra, Splitsko-dalmatinska županija i Fond su 2005. ugovorili financiranje pripremnih i istraživačkih radova te izradu projektne tehničke dokumentacije Centra za gospodarenje otpadom Lećevica. Na temelju navedenog sporazuma Fond je sudjelovao u sufinanciranju izgradnje vodoopskrbne infrastrukture u Općini Lećevica, a za potrebe budućeg centra za gospodarenje otpadom. Ugovoren je udjel Fonda u financiranju radova vodoopskrbe u vrijednosti 5.500.000,00 kn ili 36,4 % radova.

Fond je podmirio ugovorenu obvezu u iznosu 2.000.000,00 kn, odnosno za obavljene radove je 2006. doznačio 925.467,40 kn, 2008. je doznačio 628.002,84 kn i 2009. je doznačio 446.529,76 kn. Fond je tijekom 2005. i 2006. u potpunosti financirao izvedene pripreme radove za izgradnju Centra gospodarenja otpadom Lećevica u iznosu 312.320,00 kn te u 2010. izradu geodetskog elaborata zone obuhvata budućeg Centra u iznosu 18.450,00 kn.

Splitsko-dalmatinska županija je u 2008. osnovala trgovačko društvo za gospodarenje otpadom kojoj je utvrđen djelokrug poslova, vođenje i praćenje poslova izgradnje centra za gospodarenje otpadom te upravljanje cjelokupnim sustavom gospodarenja otpadom na razini Splitsko-dalmatinske županije, organiziranje i koordiniranje poslova izgradnje i poslije rada pretovarnih stanica i centra za gospodarenje otpadom. Trgovačko društvo posluje pod nazivom Regionalni centar čistog okoliša d.o.o. Split (dalje u tekstu: Društvo). Društvo je u cijelosti u vlasništvu Splitsko-dalmatinske županije, a koncem 2013. ima sedam zaposlenika. Poslovanje Društva se financira sredstvima županijskog proračuna.

U 2009. Fond i Društvo su ugovorili istražne radove i izradu projektne tehničke dokumentacije Centra za gospodarenja otpadom Lećevica u vrijednosti 10.000.000,00 kn, (od čega Fond sudjeluje s 60,0 %, odnosno 6.000.000,00 kn, a Županija s 40,0 %, odnosno 4.000.000,00 kn). Nakon provedenog natječaja za ustupanje istražnih radova i izradu projektne tehničke dokumentacije 2009. su zaključeni ugovori s dva trgovačka društva (Brodarski institut d.o.o., Zagreb i IPZ Uniprojekt Terra d.o.o., Zagreb). S jednim društvom (Brodarski institut d.o.o., Zagreb) ugovoreni su poslovi u vrijednosti 4.520.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, a s drugim (IPZ Uniprojekt Terra d.o.o., Zagreb) u vrijednosti 3.930.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Brodarski institut d.o.o. je obavio ugovorene poslove koji se odnose na predstudiju izvodivosti Centra za gospodarenje otpadom Lećevica, izradu elaborata o odabiru mehaničko-biološke obrade otpada, geodetsko snimanje i izradu posebne geodetske podloge, idejni projekt Centra i na dokumentaciju potrebnu za ishođenje lokacijske dozvole i za prijavu projekta na sufinanciranje iz fondova Europske unije te na posebne geodetske podloge i katastarsko topografske podloge terena budućih pretovarnih stanica na području Splitsko-dalmatinske županije.

IPZ Uniprojekt Terra d.o.o. je također obavio poslove koji se odnose na inženjerske usluge izrade projekta Centra gospodarenja otpadom Lećevica i to za pretovarne stanice i natječajnu dokumentaciju.

Fond je u prosincu 2011. navedenu projektnu dokumentaciju dao na recenziju društvu Agiplan d.o.o. Zagreb. Recenzijom je utvrđena neprihvatljivost projektno-tehničke dokumentacije koja se odnosi na podatke o količini i strukturi otpada, fizibilnosti i kvaliteti dijela izrađene projektne tehničke dokumentacije, što se treba usuglasiti s Splitsko-dalmatinskom županijom. Brodarski institut d.o.o. i IPZ Uniprojekt Terra d.o.o. pokrenuli su protiv naručitelja sudski postupak kod Trgovačkog suda u Splitu, a naručitelj je protiv navedenih izvoditelja poslova podnio protutužbu. Koncem travnja 2013. sudskom nagodbom je utvrđena suglasnost za odricanje od tužbi i tužbenih zahtjeva te je preciziran način izvršenja ugovora odnosno izrada i plaćanje prihvatljive projektne tehničke dokumentacije za potrebe izgradnje Centra gospodarenja otpadom Lećevica te za izradu dokumentacije za pretovarne stanice i natječajnu dokumentaciju. Također je utvrđena obveza Splitsko-dalmatinske županije za plaćanje preostalog duga u iznosu 1.520.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost Brodarskom institutu d.o.o. (ranije plaćeno 3.000.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost) i obveza prema IPZ Uniprojekt Terra d.o.o. u iznosu 2.339.118,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost (ranije plaćeno 1.590.882,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost).

U siječnju 2014. Fond i Društvo su zaključili sporazum o ulaganju sredstava Fonda u pripremu i provedbu projekta izgradnje Centra za gospodarenje otpadom Lećevica, za prijavu na sufinanciranje iz sredstava fondova Europske unije, izgradnju pretovarnih stanica i sanaciju odlagališta otpada na području Splitsko-dalmatinske županije. Navedenim sporazumom je utvrđena dinamika izgradnje Centra za gospodarenje otpadom Lećevica na način da je predviđena konačna verzija studije izvodljivosti 18. travnja 2014., rješenje procjene utjecaja na okoliš 11. lipnja 2014., izdavanje lokacijske dozvole 10. rujna 2014., izdavanje lokacijske dozvole za osam pretovarnih stanica koliko ih je predviđeno u Splitsko-dalmatinskoj županiji je 25. kolovoza 2014., zaključivanje ugovora s Europskom unijom o sufinanciranju izgradnje 14. siječnja 2015., javni natječaj za izvođenje radova 15. siječnja 2015., izbor i potpisivanje ugovora o izvođenju radova 15. lipnja 2015., završetak građevinskih radova i probni rad postrojenja 10. siječnja 2018., uporabna dozvola 9. veljače 2018., preuzimanje građevine, puštanje u rad i otvaranje Centra gospodarenja otpadom Lećevica 25. veljače 2018., izgradnja pretovarnih stanica odnosno završetak građevinskih radova i preuzimanje građevina predviđeno je za 19. prosinca 2017.

S obzirom na višegodišnje aktivnosti vezane za izgradnju Centra gospodarenja otpadom Lećevica te 2008. osnivanje Društva za praćenje poslova izgradnje Centra za gospodarenje otpadom i upravljanje cjelokupnim sustavom gospodarenja otpadom na razini Splitsko-dalmatinske županije, nisu učinjeni značajniji poslovi na uspostavi i izgradnji navedenog Centra.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za izgradnju i uspostavu Centra za gospodarenje otpadom Lećeveca, izgradnju pretovarnih stanica i uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u skladu s utvrđenom dinamikom i na način određen Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Strateški cilj smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta je planirano ostvariti korištenjem postojećih energetske i industrijske kapaciteta za zbrinjavanje opasnog otpada. Posebne mjere za ostvarenje cilja su poticanje termičke obrade otpada u postojećim kapacitetima i drugih prihvatljivih metoda i načina gospodarenja otpadom u odnosu na najbolje prakse zemalja Europske unije i svijeta te unaprjeđenje gospodarenja opasnim otpadom.

Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske su utvrđeni temeljni ciljevi, a jedan od utvrđenih ciljeva je sanacija i zatvaranje postojećih neusklađenih odlagališta te sanacija crnih točaka, lokacija u okolišu koje su visoko opterećene otpadom. Planom je također određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i regionalne samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Planom gospodarenja otpadom Splitsko-dalmatinske županije predviđena je sanacija postojećih 15 neusklađenih odlagališta na području županije.

Sanacija se odnosi na raščišćavanje terena onečišćenog tla, pripremanje polja za odlaganje otpada, dovoz pokrovnog materijala, zaštitu od površinskih voda, ekološku zaštitu koja se odnosi na vodonepropusne podloge odlagališta, sustav za skupljanje procjednih voda, nadzor plinova i nadzor podzemnih voda. Nadalje, radovi sanacije su izrada zaštitne ograde oko tijela odlagališta, potrebnih objekata, inertnog puta i drugih uvjeta za odlaganje otpada u slojevima uz prethodno sabijanje i prekrivanje. Procijenjeni su ukupni troškovi sanacije 15 neusklađenih odlagališta, obuhvaćeni svi radovi i usluge bez poreza na dodanu vrijednost i monitoring 20 godina od zatvaranja, u iznosu 429.500.000,00 kn. Popis odlagališta i procjena njihove sanacije je podloga za izradu plana sanacije neusklađenih odlagališta te se predviđa njihov rad do 2010., a sanacija do kraja 2009. Planom je predviđena sanacija odlagališta u Splitsko-dalmatinskoj županiji sufinanciranjem iz sredstava Fonda, županijskog i općinskih proračuna, naknade koju plaćaju domaćinstva za komunalnu uslugu i iz fondova Europske unije.

U tablici broj 4 se daju podaci o sanaciji odlagališta komunalnog otpada na području Splitsko-dalmatinske županije, po gradovima i općinama, doznačenim i utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji odlagališta komunalnog otpada na području
Splitsko-dalmatinske županije do konca 2013.

u kn

Redn i broj	Odlagališta jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Doznačena sredstva Fonda	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.			
				Sredstva jedinica lokalne samouprave	Sredstva županije	Sredstva Fonda	Ukupno utrošena sredstva
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Karepovac, Split	nesanirano	11 887 672,98	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Kozjačić, Imotski	nesanirano	4 489 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3	Košer, Pučišća	nesanirano	1 987 226,72	666 219,48	0,00	999 329,22	1 665 548,70
4	Mojanka, Sinj	I. faza	2 141 235,89	1 427 491,48	0,00	2 141 235,00	3 568 726,48
5	Plano, Trogir	I. faza	4 191 638,48	2 342 786,28	0,00	1 561 857,52	3 904 643,80
6	Kupinovica, Supetar	nesanirano	463 600,00	106 092,00	0,00	0,00	106 092,00
7	Stanišće, Hvar	nesanirano	2 126 120,56	0,00	0,00	0,00	0,00
8	Wellington, Vis	I. faza	383 684,97	135 580,00	0,00	203 370,00	338 950,00
9	Šćeće, Komiža	I. faza	99 771,60	20 078,40	0,00	99 771,60	119 850,00
10	Mala Prapatna, Jelsa	I. faza	1 587 346,37	843 676,30	0,00	1 265 514,44	2 109 190,74
11	Ajdanovac, Vrgorac	nesanirano	1 155 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12	Dolci, Stari Grad	I. faza	731 329,35	78 409,20	0,00	117 613,80	196 023,00
13	Borovik, Šolta	nesanirano	372 204,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	Poljanak, Vrljika	I. faza	5 217 949,67	852 691,20	30 600,00	3 410 000,00	4 293 291,20
15	Prapatna, Sućuraj	nesanirano	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
16	Donja Gora, Podgora	sanirano 2008.	8 689 651,35	0,00	3 141 215,34	8 689 651,35	11 830 866,69
Ukupno			45.523.631,94	6.473.024,34	3.171.815,34	18.488.342,93	28.133.182,61

Osim sredstava navedenih u tablici, Fond je doznačio Gradu Makarska 3.479.149,17 kn, a sredstva su namijenjena za uređenje prostora za smještaj pokretnog postrojenja za usitnjavanje, prešanje i baliranje komunalnog otpada u iznosu 409.785,41 kn te za nabavu vozila za skupljanje i odvoz otpada u iznosu 317.200,00 kn i za preseljenje postrojenja za prešanje i baliranje otpada s lokacije Dugiš na lokaciju Zagon u iznosu 2.752.163,76 kn. Tijekom 2005. i 2006. Grad Makarska je utrošio doznačena sredstva za uređenje prostora za prešanje i baliranje te za nabavu vozila za skupljanje i odvoz otpada i za preseljenje postrojenja za prešanje i baliranje otpada.

Fond je 2005. doznačio sredstva Općini Lovreć u iznosu 260.000,00 kn za sanaciju i zatvaranje odlagališta Mamutovo brdo te Gradu Vrljika za sanaciju i zatvaranje odlagališta Maovice u iznosu 1.685.544,48 kn. Navedena odlagališta su ranijih godina korištena za odlaganje otpada za potrebe navedenih jedinica lokalne samouprave, doznačena sredstva su utrošena te su navedena odlagališta sanirana i zatvorena za daljnje odlaganje otpada.

Također je u potpunosti sanirano i zatvoreno odlagalište Donja Gora, u Općini Podgora na kojem se ranijih godina odlagao otpad s područja Grada Makarske te općina Baška Voda, Brela, Podgora i Tučepi. Postupak sanacije i zatvaranja je završen 2008. za što su utrošena sredstva u iznosu 11.830.866,69 kn, a osigurana su iz Fonda u iznosu 8.689.651,35 kn i iz proračuna Splitsko-dalmatinske županije u iznosu 3.141.215,34 kn.

U Splitsko-dalmatinskoj županiji najveće odlagalište komunalnog otpada je Karepovac (vlasništvo Grada Splita) gdje otpad odlaže 21 jedinica lokalne samouprave, a odlaže se približno 75,0 % ukupnih godišnjih količina otpada na razini Županije. Planom gospodarenja otpadom Grada Splita, Karepovac je označen kao nesanirano odlagalište komunalnog otpada na kojem je povremeno odlagan i opasni otpad te kao nesanirano odlagalište ima negativan učinak na okoliš odnosno na onečišćenje zraka, tla i podzemnih voda. Za sanaciju navedenog odlagališta nije izrađena projektno-tehnička dokumentacija. S obzirom na veliki obujam odlagališta otpada problem za sanaciju predstavlja propisani zahtjev za izradu donjeg vodonepropusnog sloja, a što je isključivo moguće preslagivanjem odloženog otpada. Na odlagalištu Karepovac se provode tehnološko tehničke mjere zaštite stanja odlagališta kojima se osigurava trenutno korištenje odlagališta do izgradnje Centra gospodarenja otpadom Lećevica. Planom gospodarenja otpadom Grada Splita predviđeni su troškovi sanacije odlagališta Karepovac u iznosu 150.472.320,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Navedeni troškovi sanacije se odnose na vađenje i prijevoz odloženog materijala, zbrinjavanje opasnog otpada, njihovo zbrinjavanje i na sanaciju cjelokupnog odlagališta. Predviđeni izvor sredstava za navedenu sanaciju su sredstva državnog proračuna, proračuna Grada Splita, Fonda i fondova Europske unije. Međutim, prema ugovoru o sanaciji i zatvaranju odlagališta Karepovac koji je zaključen s Fondom, predviđena je sanacija odlagališta u iznosu 148.400.000,00 kn s porezom na dodanu vrijednost od čega 40,0 % sredstava, odnosno 59.360.000,00 kn osigurava Fond, a 60,0 % sredstava osigurava Grad Split.

Za potrebe sanacije odlagališta Karepovac, Grad Split je od 1. srpnja 2001. uveo naplatu naknade za sanaciju odlagališta kao sastavni dio cijene usluge odvoza komunalnog otpada. Naknada za sanaciju odlagališta je utvrđena u visini 0,12 kn po m² stambenog i poslovnog prostora, a obračunava se i naplaćuje mjesečno putem ispostavljenih računa za usluge čistoće odnosno prikupljanja i odvoza komunalnog otpada. Međutim, osim vlasnika stambenog i poslovnog prostora s područja Grada Splita, na isti način naknadu plaćaju jedinice lokalne samouprave koje otpad odlažu na odlagalištu Karepovac.

Vlasnici/korisnici poslovnog i stambenog prostora u gradovima Kaštela i Solin, te općinama Podstrana, Klis i Dugopolje naknadu za sanaciju odlagališta plaćaju putem računa za odvoz otpada koje ispostavlja trgovačko društvo Čistoća d.o.o., Split u vlasništvu Grada Splita. Preostalim jedinicama lokalne samouprave (Grad Omiš te općine Baška Voda, Brela, Podgora, Tučepi, Dugi Rat, Šestanovac, Zadvarje, Muć, Marina, Seget, Okrug, Lećevica, Prgomet i Primorski Dolac) Grad Split ispostavlja račun na ime naknade za sanaciju odlagališta Karepovac po cijeni 0,12 m² stambenog i poslovnog prostora na području navedenih jedinica lokalne samouprave.

Jedinice lokalne samouprave redovito plaćaju ispostavljene račune na ime naknade za sanaciju odlagališta jer bi neplaćanje računa proizvelo vrlo moguću zabranu odlaganja otpada.

Prema podacima iz Izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji Grada Splita za 2012. prihodi na ime naknade za sanaciju odlagališta Karepovac od početka 2001. do 31. prosinca 2012. ostvareni su u iznosu 126.267.995,00 kn i 2013. u iznosu 11.043.481,90 kn te su ukupno ostvareni prihodi na ime naknade za sanaciju odlagališta u iznosu 137.311.476,90 kn.

Osim naknade za sanaciju odlagališta Karepovac, Grad Split je u srpnju 2010. donio odluku o naplati eko rente koju plaćaju jedinice lokalne samouprave koje odlažu otpad na odlagalištu Karepovac po cijeni 105,00 kn po toni odloženog otpada. Eko rentu obračunava i naplaćuje Grad Split na temelju podataka koje dostavlja trgovačko društvo Čistoća d.o.o. Split. Od 2010. do 2013. na ime eko rente u gradski proračun je uplaćeno 16.020.451,44 kn, od čega u 2010. u iznosu 13.387,07 kn, u 2011. u iznosu 5.446.926,45 kn, u 2012. u iznosu 5.179.497,75 kn i u 2013. u iznosu 5.380.640,17 kn.

Grad Split do 2013. nije obavljao poslove sanacije odlagališta otpada Karepovac, odlagalište nije omeđeno ogradom te nema idejni ni izvedbeni projekt sanacije. Prikupljena sredstva za sanaciju odlagališta u iznosu 165.219.601,32 kn (naknada za sanaciju u iznosu 137.311.476,90 kn, eko rente u iznosu 16.020.451,44 kn i doznačena sredstva iz Fonda u iznosu 11.887.672,98 kn) nisu utrošena za sanaciju odlagališta u skladu s zaključenim ugovorima i donesenim odlukama.

Državni ured za reviziju predlaže Gradu Splitu trošenje doznačenih sredstava za predviđene namjene, poduzimanje aktivnosti za pripremu i provedbu sanacije odlagališta Karepovac te njegovo zatvaranje do izgradnje i otvaranja Centra gospodarenja otpadom Lećevica.

Otpad s područja preostale 34 jedinice lokalne samouprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji se prikuplja i odlaže na 14 neusklađenih odlagališta, a većina odlagališta nije obuhvaćena postupkom sanacije.

Na odlagalište Kozjačić, Imotski odlaže se miješani komunalni otpad s područja Grada Imotski i općina Cista Provo, Lovreć, Lokvičići, Podbablje, Proložac, Runovići, Zagvozd i Zmijavci. Odlagalištem gospodari trgovačko društvo Topana d.o.o. Imotski u suvlasništvu jedinica lokalne samouprave koje odlažu otpad. Navedeno trgovačko društvo obavlja i komunalnu djelatnost skupljanja i odvoza otpada s područja osam jedinica lokalne samouprave, a za Grad Imotski navedenu djelatnost obavlja vlastiti komunalni pogon koji je osnovan 2010. Prema odredbama članka 31. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica odnosno udjela, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji.

Vlastite komunalne pogone koji su osnovale jedinice lokalne samouprave i koji su do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom obavljali komunalnu djelatnost u dijelu koji se odnosi na skupljanje i odvoz komunalnog otpada i djelatnost odlaganja komunalnog otpada na temelju odredbi Zakona o komunalnom gospodarstvu, nastavljaju obavljati navedene djelatnosti do donošenja odluke o dodjeli obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada odnosno do donošenja odluke o davanju koncesije u skladu s odredbom članka 31. stavka 7. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Odlagalište Kozjačić je nesanirano odlagalište komunalnog otpada na kojem se odlaže i opasni otpad, a kao nesanirano odlagalište ima negativan učinak na okoliš, na onečišćenje zraka, tla i podzemnih voda. Ne postoji organizirano odlaganje opasnog otpada, otpadnih ulja, akumulatora, baterija, elektronskog otpada, građevinskog otpada i drugog opasnog otpada. Za navedeno odlagalište nije izrađen idejni i izvedbeni projekt sanacije. Fond i Grad Imotski su 2005. zaključili ugovor o sanaciji odlagališta Kozjačić. Ugovorom je procijenjena sanacija odlagališta u iznosu 8.689.816,00 kn te obveza Fonda da osigura 60,0 % sredstava za sanaciju odnosno 5.213.889,60 kn, a 40,0 % sredstava je obveza Grada Imotski. Fond je ranijih godina Gradu Imotski doznačio 4.489.200,00 kn. Doznačena sredstva nisu utrošena za sanaciju odlagališta. Fond je u 2013. pokrenuo postupak povrata nenamjenski utrošenih sredstava.

Na odlagalište Košer, Pučišća, odlaže se miješani komunalni otpad s područja općina Pučišća, Milna, Sutivan, Postira, Selca, Bol i Nerežišće. Također se radi o nesaniranom odlagalištu komunalnog otpada. Na odlagalištu je izgrađena sortirnica za potrebe odvajanja otpada, a na pojedinim lokacijama su postavljene posude za odvojeno prikupljanje otpada (papir, staklo i plastika). Na odlagalištu se ne provode aktivnosti za smanjenje štetnih utjecaja na okoliš od odloženog otpada. Fond i Općina Pučišća kao vlasnik odlagališta su ranijih godina zaključili ugovor o sanaciji odlagališta Košer. Ugovorom je procijenjena sanacija odlagališta u iznosu 14.930.000,00 kn te obveza Fonda da osigura 60,0 % sredstava za sanaciju odnosno 8.958.000,00 kn, a 40,0 % sredstava je obveza Općine Pučišća. Fond je Općini Pučišća od 2006. do 2009. doznačio ukupno 1.987.226,72 kn. Do 31. prosinca 2013. za sanaciju odlagališta utrošena su sredstva u iznosu 1.665.548,70 kn što prema navedenom ugovoru čine sredstva Fonda u iznosu 999.329,22 kn i sredstva Općine Pučišća u iznosu 666.219,48 kn. Obavljeni su pripremni poslovi za sanaciju odlagališta koji se odnose na idejno rješenje, elaborat postojećeg stanja, studiju utjecaja na okoliš, geodetsku snimku te na nabavljenu elektroničku cestovnu vagu i na izgrađeni protupožarni put do odlagališta. Općina Pučišća ima obvezu povrata Fondu na ime doznačenih, a namjenski neutrošenih sredstava u iznosu 987.897,50 kn.

Na odlagalište Mojanka, Sinj odlaže se miješani komunalni s područja gradova Sinja i Trilja te općina Hrvace, Dikmo i Otok. Fond i Grad Sinj kao vlasnik odlagališta su ranijih godina zaključili ugovor o sanaciji odlagališta Mojanka. Ugovorom je procijenjena sanacija odlagališta u iznosu 16.699.200,00 kn te obveza Fonda da osigura 60,0% sredstava za sanaciju odnosno 10.019.520,00 kn, a 40,0 % sredstava je obveza Grada Sinja. Fond je Gradu od 2006. do 2009. doznačio sredstva u iznosu 2.141.235,89 kn. Doznačena sredstva Fonda i sredstva Grada Sinja u iznosu 1.427.491,48 kn odnosno ukupno 3.568.726,37 kn su utrošena za prvu fazu sanacije odlagališta Mojanka. Radovi sanacije odlagališta se odnose na izradu geodetskih podloga te na terenske istražne radove, stručne podloge za izradu Studije utjecaja na okoliš i izradu idejnog projekta sanacije odlagališta u iznosu 703.637,20 kn. Preostali rashodi odnose se na nabavu i postavljanje kompaktora za potrebe odlagališta u vrijednosti 2.181.360,00 kn i nabavu vozila u iznosu 683.729,28 kn. Radovi prve faze sanacije odlagališta obavljeni su u skladu s ugovorom koji su zaključili Fond i Grad Sinj, odnosno Fond je u prvoj fazi sanacije odlagališta sudjelovao sredstvima u iznosu 2.141.235,89 kn ili 60,0 %, a Grad Sinj sredstvima u iznosu 1.427.491,48 kn ili 40,0 %.

Na odlagalištu Plano odlaže se miješani komunalni otpad s područja Grada Trogira. Za potrebe sanacije ovog odlagališta Fond i Grad Trogir kao vlasnik odlagališta su ranijih godina zaključili ugovor o sanaciji odlagališta. Ugovorom je procijenjena sanacija odlagališta u iznosu 19.475.000,00 kn te obveza Fonda da osigura 40,0 % sredstava za sanaciju odnosno 7.790.000,00 kn, a 60,0 % sredstava je obveza Grada Trogira. Fond je Gradu tijekom 2005. i 2006. doznačio sredstva u iznosu 4.191.638,48 kn. Grad Trogir je do 31. prosinca 2013. za sanaciju odlagališta utrošio sredstva u iznosu 3.904.643,80 kn od čega su 2.342.786,28 kn vlastita sredstva Grada Trogira te 1.561.857,52 kn sredstva Fonda. Doznačena sredstva Fonda u iznosu 2.629.780,96 kn nisu utrošena za sanaciju odlagališta. Na odlagalištu se ne provode aktivnosti za smanjenje štetnih utjecaja odloženog otpada na okoliš. Prema Izvješću Grada Trogira, izrada projektno tehničke dokumentacije za potrebe sanacije odlagališta se planira obaviti tijekom 2014. i 2015., a za što su potrebna sredstva u iznosu 350.000,00 kn. Tijekom 2015. i 2016. planirani su radovi na sanaciji odlagališta u vrijednosti 16.900.000,00 kn.

Na odlagalištu Kupinova odlaže se miješani komunalni otpad s područja Grada Supetra, nalazi se na udaljenosti 2,5 km jugoistočno od Grada, a otpadom je prekriveno područje od 13 400 m². Godišnje se na odlagalište odloži oko 3.500 t miješanog otpada, otpad se ne važe nego procjenjuje na temelju broja vozila koja deponiraju otpad. Za sanaciju ovog odlagališta Fond i Grad Supetar kao vlasnik odlagališta su 2005. zaključili ugovor o sanaciji odlagališta. Ugovorom je procijenjena sanacija odlagališta u iznosu 4.570.296,00 kn, obveza Fonda je da osigura 50,0 % sredstava odnosno 2.285.148,00 kn te je obveza Grada Supetra u istom iznosu. Fond je Gradu Supetru tijekom 2005. doznačio sredstva u iznosu 463.600,00 kn. Do konca 2013. doznačena sredstva Fonda nisu utrošena te Fond od Grada Supetra potražuje povrat doznačenih sredstava. Na odlagalištu se ne provode aktivnosti za smanjenje štetnih utjecaja odloženog otpada na okoliš.

Na odlagalište Stanišće odlaže se miješani komunalni otpad s područja Grada Hvara, a veličina tijela odlagališta je oko dva hektara na kojem je najvećim dijelom miješani komunalni otpad. Na odlagalištu se ne provode aktivnosti za smanjenje štetnih utjecaja odloženog otpada na okoliš. Prema navodima Grada Hvara, odlagalište ima lokacijsku dozvolu za koju je u tijeku ishođenje potvrde glavnog projekta te je s izvoditeljem potpisan ugovor za izradu ocjene o potrebi zahvata na okoliš u vrijednosti 50.000,00 kn. Za sanaciju odlagališta Stanišće Fond i Grad Hvar kao vlasnik odlagališta su 2005. zaključili ugovor o sanaciji odlagališta u iznosu 24.962.092,00 kn. Ugovorena je obveza Fonda da osigura 60,0 % sredstava odnosno 14.977.255,20 kn i obveza Grada Hvara 40,0 % odnosno 9.984.836,80 kn. Fond je Gradu Hvaru od 2005. do 2011. doznačio sredstva u ukupnom iznosu 2.126.120,56 kn. Do konca 2013. doznačena sredstva Fonda nisu utrošena za sanaciju odlagališta što nije u skladu s odredbama ugovora koji su zaključili Fond i Grad Hvar.

Na odlagalište Dolci odlaže se otpad s područja Grada Stari Grad i to miješani komunalni otpad te se odvojeno prikuplja ambalažni otpad (staklene boce, limenke i pet ambalaža), papir i plastična ambalaža. Na odlagalištu se obavlja otplinjavanje kopanjem rupa na platou odlagališta, a ne provode se druge aktivnosti za smanjenje štetnih utjecaja odloženog otpada na okoliš. Za sanaciju odlagališta Dolci, Fond i Grad Stari Grad kao vlasnik odlagališta su 2005. zaključili ugovor o sanaciji odlagališta. Ugovorom je procijenjena sanacija odlagališta u iznosu 32.969.202,00 kn te je utvrđena obveza Fonda da osigura 60,0 % sredstava odnosno 19.781.521,20 kn i obveza Grada Stari Grad 40,0 % odnosno 13.187.680,80 kn. Fond je Gradu Stari Grad 2005. doznačio 609.000,00 kn i 2012. sredstva u iznosu 122.329,35 kn što je ukupno 731.329,35 kn.

Do konca 2013. Grad je za sanaciju odlagališta utrošio 379.573,00 kn, a što prema zaključenom ugovoru čini utrošenih 227.663,80 kn iz sredstava Fonda i 151.909,20 kn iz proračuna Grada Stari Grad. Doznačena sredstva Fonda u iznosu 503.465,80 kn do konca 2013. nisu utrošena za sanaciju odlagališta nego za druge proračunske potrebe. Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta u iznosu 379.773,00 kn odnose se na kupnju zemljišta na kojem je deponiran otpad u iznosu 173.010,00 kn, izradu geodetskih podloga 22.140,00 kn, izradu parcelacijskog elaborata po lokacijskoj dozvoli 64.452,00 kn, geotehničkog elaborata 10.455,00 kn, glavnog projekta sanacije odlagališta Dolci 85.116,00 kn i elektroenergetske suglasnosti i priključka odlagališta na elektromrežu u iznosu 24.600,00 kn.

Na odlagalište Mala Prapatna odlaže se miješani komunalni otpad s područja Općine Jelsa te ambalažni i građevinski otpad. Na odlagalištu se ne provode aktivnosti za smanjenje štetnih utjecaja odloženog otpada na okoliš, odlagalište se prostire na površini od 44 000 m². Za sanaciju odlagališta Mala Prapatna, Fond i Općina Jelsa kao vlasnik odlagališta su 2005. zaključili ugovor o sanaciji odlagališta. Ugovorom je procijenjena sanacija odlagališta u vrijednosti 18.445.660,00 kn te je utvrđena obveza Fonda da osigura 60,0 % sredstava, odnosno 11.067.396,00 kn i obveza Općine Jelsa 40,0 %, odnosno 7.378.264,00 kn. Fond je Općini Jelsa 2005. doznačio 889.998,90 kn te 2008. i 2009. sredstva u iznosu 697.347,47 kn što je ukupno 1.587.346,37 kn. Do konca 2013. Općina Jelsa je za sanaciju odlagališta utrošila 2.109.190,74 kn, a što prema zaključenom ugovoru čini 1.265.514,44 kn utrošenih sredstva Fonda i 843.676,30 kn utrošenih iz proračuna Općine Jelsa. Razlika između utrošenih i doznačenih sredstva Fonda iznosi 321.831,93 kn, a sredstva nisu utrošena za sanaciju odlagališta. Utrošena sredstva u iznosu 2.109.190,74 kn odnose se na izradu glavnog projekta za sanaciju odlagališta Mala Prapatna.

Na odlagalište Šćeće, odlaže se miješani komunalni otpad s područja Grada Komiže, a odvojeno se prikuplja papir, plastična ambalaža, otpadna ulja i maziva. Na odlagalištu se ne provode aktivnosti za smanjenje štetnih utjecaja odloženog otpada na okoliš. Za sanaciju odlagališta Šćeće, Fond i Grad Komiža kao vlasnik odlagališta su 2005. zaključili ugovor o sanaciji odlagališta. Ugovorom je procijenjena sanacija odlagališta u vrijednosti 4.180.000,00 kn te je utvrđena obveza Fonda da osigura 60,0 % sredstava, odnosno 2.508.000,00 kn i obveza Grada Komiže 40,0 %, odnosno 1.672.000,00 kn. Fond je Gradu doznačio ukupno 99.771,60 kn. Do konca 2013. Grad Komiža je za sanaciju odlagališta utrošio sredstva u iznosu 119.850,00 kn, od čega sredstva Fonda iznose 99.771,60 kn i vlastita proračunska sredstva 20.078,40 kn. Utrošena sredstva u iznosu 119.850,00 kn odnose se na izradu studije utjecaja na okoliš te izrade idejnog projekta sanacije i zatvaranja odlagališta Šćeće, Komiža.

Na odlagalište Welington odlaže se miješani komunalni otpad s područja Grada Visa, a odvojeno se prikuplja papir, plastična ambalaža, staklo, glomazni otpad i opasni otpad. Prema izrađenoj studiji utjecaja na okoliš, na odlagalištu je odloženo oko 125 000,00 t otpada. Na odlagalištu se provode aktivnosti za smanjenje štetnih utjecaja odloženog otpada na okoliš, a što je otežano zbog nepostojanja infrastrukture (neodgovarajući pristupni put te ne postoji električna energija i vodoopskrba). Odlagalište se planira sanirati i organizirati kao pretovarna stanica za potrebe prijevoza otpada s otoka Visa do Centra gospodarenja otpadom Lećevica. Za sanaciju odlagališta Welington, Fond i Grad Vis kao vlasnik odlagališta su 2005. zaključili ugovor o sanaciji odlagališta.

Ugovorom je procijenjena sanacija odlagališta u vrijednosti 3.178.304,40 kn te je utvrđena obveza Fonda da osigura 60,0 % sredstava, odnosno 1.906.982,64 kn i obveza Grada Visa 40,0 %, odnosno 1.271.321,76 kn. Fond je Gradu doznačio ukupno 383.684,97 kn. Do konca 2013. Grad Vis je za sanaciju odlagališta utrošio 338.950,00 kn, od čega sredstva Fonda iznose 203.370,00 kn, a vlastita proračunska sredstva 135.580,00 kn. Razlika između utrošenih i doznačenih sredstva Fonda iznosi 180.314,97 kn, a navedena sredstva do konca 2013. nisu utrošena za sanaciju odlagališta. Sredstva u iznosu 338.950,00 kn utrošena su za poslove izrade studije utjecaja na okoliš, izrade idejnog projekta sanacije i zatvaranja odlagališta, elaborata zaštite od požara objekata odlagališta i za geodetske podloge.

Na odlagalište Ajdanovac odlaže se miješani komunalni otpad s područja Grada Vrgorca, a odvojeno se prikuplja papir, plastika i staklo. Na odlagalištu se ne provode aktivnosti za smanjenje štetnih utjecaja odloženog otpada na okoliš. Za sanaciju odlagališta Ajdanovac, Fond i Grad Vrgorac kao vlasnik odlagališta su 2005. zaključili ugovor o sanaciji odlagališta. Ugovorom je procijenjena sanacija odlagališta u vrijednosti 18.680.000,00 kn te je utvrđena obveza Fonda da osigura 70,0 % sredstava, odnosno 13.076.000,00 kn i obveza Grada Vrgorca 30,0 % sredstava, odnosno 5.604.000,00 kn. Fond je Gradu 2005. doznačio 1.155.000,00 kn. Do konca 2013. Grad Vrgorac nije doznačena sredstva Fonda utrošio za sanaciju odlagališta te Fond od Grada potražuje doznačena sredstva.

Na odlagalište Poljanak odlaže se miješani komunalni otpad s područja Grada Vrlike. Nisu osigurani preduvjeti za odvojeno prikupljanje otpada (postavljanje posuda za odvojeno prikupljanje otpada, zeleni otoci, prikupljanje od vrata do vrata, reciklažno dvorište). Na odlagalištu se provode aktivnosti za smanjenje štetnih utjecaja odloženog otpada na okoliš. Za sanaciju odlagališta Poljanak, Fond i Grad Vrlika kao vlasnik odlagališta su 2005. zaključili ugovor o sanaciji odlagališta. Ugovorom je procijenjena sanacija odlagališta u vrijednosti 7.626.460,00 kn te je utvrđena obveza Fonda da osigura 80,0 % sredstava, odnosno 6.101.168,00 kn i obveza Grada 20,0 %, odnosno 1.525.292,00 kn. Fond je Gradu Vrlika od 2005. do 2013. doznačio ukupno 5.217.949,67 kn. Do konca 2013. Grad Vrlika je za sanaciju odlagališta Poljanak utrošio sredstva u iznosu 4.293.291,20 kn, od čega se na sredstva Fonda odnosi 3.410.000,00 kn, sredstva Splitsko-dalmatinske županije 30.600,00 kn i vlastita sredstva 852.691,20 kn. Razlika između utrošenih i doznačenih sredstva Fonda iznosi 1.807.949,67 kn, a navedena sredstva do konca 2013. nisu utrošena za sanaciju odlagališta. Utrošena sredstva u iznosu 4.293.291,20 kn se odnose na izradu geodetskih podloga, studije utjecaja na okoliš, izradu projekta sanacije i na pojedine radove na sanaciji odlagališta.

Na odlagalište Prapatna, Sućuraj odlaže se komunalni otpad s područja Općine Sućuraj. Ne provode se mjere odvojenog prikupljanja otpada te se na odlagalištu ne provode aktivnosti za smanjenje štetnih utjecaja odloženog otpada na okoliš. Odlagalište Prapatna, Sućuraj je nesanirano odlagalište komunalnog otpada, ne postoji organizirano odlaganje opasnog otpada, otpadnih ulja, akumulatora, baterija, elektronskog otpada, građevinskog otpada i drugog opasnog otpada. Fond i Općina Sućuraj kao vlasnik odlagališta nisu ranijih godina zaključili ugovor o sanaciji odlagališta. Do prosinca 2013. nije bilo pripremnih ni drugih radova za potrebe sanacije odlagališta.

Na odlagalište Borovik odlaže se miješani komunalni otpad s područja Općine Šolta te se odvojeno prikuplja papir, plastična ambalaža, staklo i glomazni otpad.

Odlagalište se prostire na površini veličine 15 000 m², a ne provode se aktivnosti za smanjenje štetnih utjecaja odloženog otpada na okoliš. Planom gospodarenja otpadom odlagalište se planira sanirati i organizirati kao pretovarna stanica za potrebe prijevoza otpada s Otoka Šolta do Centra gospodarenja otpadom Lećevica. Za sanaciju odlagališta Borovik, Fond i Općina Šolta kao vlasnik odlagališta su 2005. zaključili ugovor o sanaciji odlagališta u vrijednosti 12.300.000,00 kn. Ugovorom je utvrđena obveza Fonda da osigura 60,0 % sredstava, odnosno 7.380.000,00 kn i obveza Općine Šolta 40,0 %, odnosno 4.920.000,00 kn. Fond je Općini doznačio sredstva za sanaciju odlagališta u iznosu 372.204,00 kn. Do konca 2013. doznačena sredstva Fonda nisu utrošena za sanaciju odlagališta te Fond od Općine potražuje doznačena sredstva. Općina Šolta prema dostavljenoj dokumentaciji navodi da je koncem 2013. provela postupak ustupanja radova te ugovorila izradu projektne dokumentacije za sanaciju i zatvaranja odlagališta Borovik.

Planom gospodarenja otpadom Splitsko-dalmatinske županije je planirano sva odlagališta komunalnog otpada na području županije sanirati i zadržati u funkciji do izgradnje Centra gospodarenja otpadom Lećevica. Odlagališta Košer na području Općine Pučišća, Karepovac na području Grada Splita, Mojanka na području Grada Sinja, Welington na području Grada Visa, Plano na području Grada Trogira i Borovik na području Općine Šolta nakon sanacije bit će izgrađeni i organizirani kao pretovarne stanice.

S obzirom na navedeno može se zaključiti da se u Splitsko-dalmatinskoj županiji ne provode značajnije aktivnosti na sanaciji i zatvaranju odlagališta komunalnog otpada u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i u skladu s Planom gospodarenja otpadom Splitsko-dalmatinske županije.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća odlagališta komunalnog otpada. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom te je propisano da je odlaganje otpada na odlagalištu komunalnog otpada u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva odlagališta trebala biti sanirana i zatvorena do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže doznačena sredstva za sanaciju odlagališta trošiti za predviđene namjene te poduzimati aktivnosti za provedbu sanacije odlagališta i njihova zatvaranja do izgradnje i otvaranja centra gospodarenja otpadom Lećevica.

Na području Splitsko-dalmatinske županije postoji više divljih odlagališta otpada, a nastali su nekontroliranim odlaganjem miješanog, građevinskog i glomaznog otpada od strane građana, obrtnika i trgovačkih društava. Veći dio divljih odlagališta je saniran ili je u fazi sanacije. I nakon sanacije kod znatnog broja saniranih divljih odlagališta ponovno se pojavljuje onečišćenje zbog čega je potrebno uspostaviti učinkovit nadzor i sanirati preostala nesanirana divlja odlagališta do konca 2015.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima komunalnog otpada na području Splitsko-dalmatinske županije po jedinicama lokalne samouprave te doznačenim i utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području Splitsko-dalmatinske županije,
doznačenim i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.		
				Fond	Vlastita sredstva	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1	Grad Sinj	10	10	97 020,50	25 854,46	122 874,96
2	Grad Stari Grad	3	3	296 814,30	201 520,45	498 334,75
3	Grad Trilj	6	6	252 883,62	428 241,07	681 124,69
4	Grad Vis	1	1	30 000,00	1 598,00	31 598,00
5	Grad Vrlika	17	17	605 724,55	300 313,86	906 038,41
6	Općina Bol	1	1	163 439,41	49 999,59	213 439,00
7	Općina Cista Provo	12	12	70 000,00	146 867,10	216 867,10
8	Općina Dicmo	3	3	20 000,00	95 473,00	115 473,00
9	Općina Hrvace	4	4	107 896,80	61 803,13	169 699,93
10	Općina Lečevica	4	4	421 546,60	105 386,65	526 933,25
11	Općina Milna	3	3	310 996,79	280 369,19	591 365,98
12	Općina Muć	11	11	488 820,00	1 013 385,00	1 502 205,00
13	Općina Nerežišća	4	4	126 834,60	184 617,29	311 451,89
14	Općina Postira	1	1	134 907,60	44 134,80	179 042,40
15	Općina Prgomet	2	2	226 096,16	96 898,35	322 994,51
16	Općina Proložac	2	2	407 780,61	136 537,39	544 318,00
17	Općina Pučišća	4	4	911 801,92	354 001,88	1 265 803,80
18	Općina Runovići	6	2	0,00	60 000,00	60 000,00
19	Općina Selca	3	3	160 005,00	60 110,00	220 115,00
20	Općina Sutivan	2	2	318 463,92	165 949,28	484 413,20
21	Općina Zagvozd	17	17	152 219,90	80 554,10	232 774,00
22	Općina Zmijavci	5	3	207 712,32	309 067,08	516 779,40
UKUPNO		121	115	5.510.964,60	4.202.681,67	9.713.646,27

U tablici broj 5 navedene su jedinice lokalne samouprave koje su s Fondom zaključile ugovore o sanaciji divljih odlagališta na svom području odnosno 22 jedinice lokalne samouprave su prijavile i od Fonda zatražile sufinanciranje sanacije divljih odlagališta. Preostalih jedanaest gradova i 22 općine u Splitsko-dalmatinskoj županiji nisu za potrebe sanacije divljih odlagališta zatražile sufinanciranje Fonda. Jedinice lokalne samouprave navedene u tablici broj 5 su pojedinačno s Fondom tijekom 2005. i 2006. zaključile ugovore o sufinanciranju sanacije divljih odlagališta, a ugovorom sa svakom pojedinom jedinicom lokalne samouprave je utvrđen ukupni iznos sredstava potreban za sanaciju te postotak sudjelovanja Fonda u troškovima sanacije divljih odlagališta.

Za sanaciju divljih odlagališta Fond je od 2005. do konca 2013. doznačio 5.510.964,60 kn, a jedinice lokalne samouprave su utrošile 4.202.681,67 kn, što ukupno iznosi 9.713.646,27 kn. Pojedine jedinice lokalne samouprave su utrošile sredstva doznačena od Fonda za sanaciju divljih odlagališta, s tim da nisu uložile vlastita proračunska sredstva u omjeru kako je utvrđeno zaključenim ugovorima s Fondom (općine Bol, Postira, Selca i Sutivan te Grad Sinj).

Fond je zaključene ugovore o sanaciji divljih odlagališta zatvorio s većim brojem jedinica lokalne samouprave, a još su u provedbi za pet jedinica lokalne samouprave (općine Cista Provo, Dicmo, Lećevica, Postira i Runovići).

Od 2007. do 2013. u Splitsko-dalmatinskoj županiji deset jedinica lokalne samouprave obavilo je sanaciju divljih odlagališta na svom području bez sufinanciranja Fonda. Za sanaciju 49 divljih odlagališta na području deset jedinica lokalne samouprave utrošena su sredstva u ukupnom iznosu 1.914.462,00 kn, a odnose se na sanaciju divljih odlagališta na području gradova Hvar u iznosu 29.850,00 kn, Kaštela 94.550,00 kn, Komiža 73.215,00 kn, Solin 50.000,00 kn, Trogir 187.000,00 kn i Vrgorac u iznosu 1.200.000,00 kn te općina Dugi Rat u iznosu 82.446,00 kn, Podgora 28.225,00 kn, Šestanovac 109.176,00 kn i Tučepi u iznosu 60.000,00 kn. Međutim, podaci o broju divljih odlagališta koja se nalaze na područjima pojedinih jedinica lokalne samouprave nisu potpuni i cjeloviti.

Prema podacima jedinica lokalne samouprave, onečišćenja se unatoč mjerama nadzora, ponovno pojavljuju na znatnom broju saniranih divljih odlagališta.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Splitsko-dalmatinske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta i ponovno onečišćenje saniranih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost lokalne i područne (regionalne) samouprave u sustavu gospodarenja otpadom.

Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da 26 jedinica lokalne samouprave (od ukupno 55 jedinica) nije dostavilo izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom za 2013. (gradovi Hvar, Imotski, Makarska, Omiš, Supetar, Trilj, Trogir, Vrlika i općine Baška Voda, Bol, Brela, Cista Provo, Dicmo, Dugi Rat, Dugopolje, Gradac, Klis, Lovreć, Milna, Nerežišće, Podstrana, Seget, Selca, Sućuraj, Sutivan i Zmijavci), izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Splitsko-dalmatinske županije ni Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Splitsko-dalmatinskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, sakupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog imena i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi računa o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležni odjel u Splitsko-dalmatinskoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obavezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliranja prijava, upisivanja ispravnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovici siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županija ima rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku Upravni odjel za graditeljstvo, komunalne poslove, infrastrukturu i zaštitu okoliša Splitsko-dalmatinske županije mora provjeriti podatke dostavljene od obveznika (852 obveznika).

Podaci koje obveznici prijavljuju ponekad su uneseni na pogrešnom obrascu, podaci o količinama prikupljenog i odloženog otpada su u pojedinim slučajevima nepotpuni i netočni, a ponekad je status otpada pogrešno određen. Pojedini obveznici dostavljaju podatke u papirnatom obliku zbog nesnalaženja u korištenju aplikacije za unos u registar pa podatke u registar upisuju zaposlenici navedenog odjela Županije. Zaposlenici nadležnog županijskog upravnog odjela kontaktiraju obveznike putem telefona, pisanim ili elektronskim putem i upozoravaju ih na propuste, međutim pojedini ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih ili usmenih zamolbi.

Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju predlaže Splitsko-dalmatinskoj županiji, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji ne raspolažu cjelovitim podacima o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom.

Prema odredbama članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, podatke o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Splitsko-dalmatinskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, voditi cjelovite podatke o praćenju provedenih aktivnosti na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji Centra gospodarenja otpadom Lećevica s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada.

Prema odredbama članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području i o svom trošku, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

U jedinicama lokalne samouprave na području Splitsko-dalmatinske županije edukacija stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada se provodi djelomično. Pojedine jedinice lokalne samouprave putem komunalnih društava i koncesionara, lokalnog radija, letaka, plakata, oglasnih ploča i zborova građana obavještavaju stanovništvo o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja otpada. Edukacija se provodi u školama i javnim prostorima, a provode je komunalna društva, jedinice lokalne samouprave i udruge koje se bave zaštitom okoliša. Međutim, unatoč tome provedene aktivnosti na educiranju stanovništva nisu potpune i cjelovite i ne provode se kontinuirano. Većina jedinica lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama nema informacije o gospodarenju otpadom na svom području. Planovi gospodarenja otpadom pojedinih jedinica lokalne samouprave, ne sadrže izobrazno-informativne aktivnosti na razvijanju javne svijesti o potrebi odvojenog prikupljanja otpada i učinkovitom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Splitsko-dalmatinske županije provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjernicama nacionalne zakonske regulative, europskih direktiva te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije. Nadležno upravno tijelo u Splitsko dalmatinskoj županiji je Upravni odjel za graditeljstvo, komunalne poslove, infrastrukturu i zaštitu okoliša.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni ured županije je bio obavezan jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te su od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obavezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obavezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

U 2013., od 48 jedinice lokalne samouprave na području Splitsko-dalmatinske županije koje su donijele i usvojile planove gospodarenja otpadom, 29 jedinica lokalne samouprave (gradovi Kaštela, Komiža, Sinj, Solin, Split, Stari Grad, Vis i Vrgorac te općine Hrvace, Jelsa, Lećevica, Lokvičići, Marina, Muć, Okrug, Otok, Podbablje, Podgora, Postira, Prgomet, Primorski Dolac, Proložac, Pučišća, Runovići, Tučepi, Šestanovac, Šolta, Zadvarje i Zagvozd) su sastavile godišnja izvješća o izvršenju plana gospodarenja otpadom. Preostalih 19 jedinica lokalne samouprave nije sastavilo izvješće. Splitsko-dalmatinska županija je sastavila izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom za sve godine, osim za 2012. i 2013.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Splitsko-dalmatinske županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Splitsko-dalmatinske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Hvar	-	-	-
2.	Grad Imotski	-	-	-
3.	Grad Kaštela	2010., 2011., 2012. i 2013.	Za 2010. i 2011. DA, a za 2012. i 2013. NE	DA
4.	Grad Komiža	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
5.	Grad Makarska	-	-	-
6.	Grad Omiš	-	-	-
7.	Grad Sinj	2009., 2013.	DA	DA
8.	Grad Solin	2013.	NE	DA
9.	Grad Split	2009., 2010., 2011, 2012. i 2013.	DA	DA
10.	Grad Stari Grad	2013.	DA	DA
11.	Grad Supetar	-	-	-
12.	Grad Trlj	-	-	-
13.	Grad Trogir	-	-	-
14.	Grad Vis	2013.	DA	DA
15.	Grad Vrgorac	2013.	NE	DA
16.	Grad Vrlika	-	-	-
17.	Općina Baška Voda	-	-	-
18.	Općina Bol	-	-	-
19.	Općina Brela	-	-	-
20.	Općina Cista Provo	-	-	-
21.	Općina Dicmo	-	-	-
22.	Općina Dugi Rat	-	-	-
23.	Općina Dugopolje	-	-	-
24.	Općina Gradac	-	-	-
25.	Općina Hrvace	2011., 2013.	DA	DA
26.	Općina Jelsa	2013.	DA	DA
27.	Općina Klis	-	-	-
28.	Općina Lećevica	2013.	DA	DA
29.	Općina Lokvičići	2013.	NE	DA

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvešća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
30.	Općina Lovreć	-	-	-
31.	Općina Marina	2013.	DA	DA
32.	Općina Milna	-	-	-
33.	Općina Muć	2012. i 2013.	DA	DA
34.	Općina Nerežišće	-	-	-
35.	Općina Okrug	2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
36.	Općina Otok	2013.	DA	DA
37.	Općina Podbablje	2013.	DA	DA
38.	Općina Podgora	2013.	DA	DA
39.	Općina Podstrana	-	-	-
40.	Općina Postira	2013.	DA	DA
41.	Općina Prgomet	2013.	DA	DA
42.	Općina Primorski Dolac	2013.	DA	DA
43.	Općina Proložac	2013.	DA	DA
44.	Općina Pučišća	2013.	DA	DA
45.	Općina Runovići	2013.	DA	DA
46.	Općina Seget	-	-	-
47.	Općina Selca	-	-	-
48.	Općina Sućuraj	-	-	-
49.	Općina Sutivan	-	-	-
50.	Općina Šestanovac	2013.	DA	DA
51.	Općina Šolta	2013.	DA	Da
52.	Općina Tučepi	2013.	DA	DA
53.	Općina Zadvarje	2013.	DA	DA
54.	Općina Zagvozd	2013.	DA	DA
55.	Općina Zmijavci	-	-	-

Izvešća o provedbi planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom i odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad i popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta. Navedena Izvešća (osim izvešća Grada Solin i općina Lokvičići i Zagvozd) sadrže financijske i količinske pokazatelje, iskazane su količine nabavljene opreme prema vrsti, iznosi troškova gospodarenja otpadom i izvori financiranja te je moguća usporedba količine i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na planirane količine i troškove gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama, sastavljati godišnja izvešća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Splitsko-dalmatinskoj županiji i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže se Splitsko-dalmatinskoj županiji dostavljati u propisanom roku Ministarstvu i Agenciji godišnje izvešće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvešća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom te ih objavljivati u službenom glasilu i na mrežnim stranicama.

Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša.

Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Splitsko-dalmatinska županija je svojim planom gospodarenja otpadom propisala provedbu mjera nadzora odnosno monitoring koji se odnosi na stalni nadzor tijeka otpada, stalni nadzor rada odlagališta, uspostavu odvojenog prikupljanja otpada, nadzor rada koncesionara i tijek otpadnog materijala kojeg se odvojeno skuplja. Gradovi i općine su također svojim planovima gospodarenja otpadom propisale mjere nadzora i praćenja gospodarenja otpadom.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Splitsko-dalmatinske županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog skupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Splitsko-dalmatinskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Splitsko-dalmatinske županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Splitsko-dalmatinskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Splitsko-dalmatinske županije nije dovoljno učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, plan gospodarenja otpadom dati na usvajanje predstavničkom tijelu te ga objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Nadalje, predlaže se gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom na temelju Zakona o otpadu, uskladiti ga s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Povjeriti obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti kako bi se smanjile količine odloženog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Splitsko-dalmatinskoj županiji kako bi županija pridonijela ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.

- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta.
- Poduzeti aktivnosti na izgradnji i uspostavi Centra za gospodarenje otpadom Lećevica, izgradnji pretovarnih stanica i uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u skladu s utvrđenom dinamikom i na način određen Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- Doznačena sredstva za sanaciju odlagališta trošiti za predviđene namjene te poduzimati aktivnosti na pripremi i provođenju sanacije odlagališta i njihova zatvaranja do izgradnje i otvaranja centra gospodarenja otpadom, odnosno do konca 2018.
- U suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Splitsko-dalmatinske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta i ponovno onečišćenje saniranih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava, kako bi informacijski sustav, koji vodi Agencija bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Ustrojiti cjelovite evidencije o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke što se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju Centra gospodarenja otpadom s pretovarnim stanicama i na izgradnju reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.
- Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Također, predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

Sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Splitsko-dalmatinskoj županiji i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže se Splitsko-dalmatinskoj županiji dostavljati u propisanom roku Ministarstvu i Agenciji godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom te ih objavljivati u službenom glasilu i na mrežnim stranicama. Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom, odnosno smanjila količina otpada na području Splitsko-dalmatinske županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Splitsko-dalmatinske županije, osim gradova Imotski, Split i Vrlika te općina Nerežišća i Sućuraj, očitovale su se na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji gospodarenja otpadom na području Splitsko-dalmatinske županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih sustav gospodarenje otpadom nije u potpunosti uspostavljen i nije dovoljno učinkovit.

Grad Makarska te općine Brela, Dicmo, Primorski Dolac, Selca i Seget navode da su tijekom 2014. izradile, usvojile i objavile plan gospodarenja otpadom, a prema podacima Splitsko-dalmatinske županije i Grad Imotski je izradio, usvojio i objavio plan gospodarenja otpadom.

Grad Hvar je izradio plan gospodarenja otpadom od 2014.-2020. te je zatražio prethodnu suglasnost na sadržaj plana od Upravnog odjela za graditeljstvo, komunalne poslove, infrastrukturu i zaštitu okoliša Splitsko-dalmatinske županije, a Općina Tučepi je započela s postupkom izrade navedenog plana.

Splitsko-dalmatinska županija u svom očitovanju navodi da će poduzeti aktivnosti na izgradnji i uspostavi Centra gospodarenja otpadom, izgradnji pretovarnih stanica i uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u skladu s utvrđenom dinamikom i na način određen Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Splitsko-dalmatinske županije navode da će ubuduće postupati prema preporukama Državnog ureda za reviziju, odnosno da će u cilju uspostave propisanog sustava gospodarenja otpadom donijeti plan gospodarenja otpadom u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, poduzeti aktivnosti za postupno smanjenje odlaganja količina komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Splitsko-dalmatinskoj županiji na način da će uvesti odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila i krupnog otpada, odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina, biootpada iz domaćinstava i izgradnju kompostana za potrebe odlaganja biorazgradivog otpada te pokrenuti aktivnosti za izgradnju reciklažnih dvorišta i njihov prostorni razmještaj kako bi bila pristupačna za korištenje svim stanovnicima područja za koje se uspostavlja reciklažno dvorište. Također navode da će doznačena sredstva za sanaciju odlagališta trošiti za predviđene namjene te poduzeti aktivnosti na provođenju sanacije odlagališta i njihova zatvaranja do izgradnje i otvaranja Centra gospodarenja otpadom, poduzimati mjere sanacije svih postojećih divljih odlagališta i uspostaviti učinkovit nadzor kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta i ponovno onečišćenje saniranih divljih odlagališta. Za potrebe nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske navode da će pravodobno osigurati pouzdane podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom i druge podatke kako bi objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora i učinkovitijeg upravljanja sustavom, izraditi i donijeti godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, na propisani način ih objaviti i dostaviti nadležnim subjektima te u cilju podizanja svijesti o odgovornom skupljanju i odlaganju otpada provoditi izobrazno-informativne aktivnosti te na mrežnim stranicama ažurno objavljivati informacije o gospodarenju otpadom na svom području.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Dubrovnik

O IZVJEŠĆE
 OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE

Dubrovnik, listopad 2014

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
- Planovi gospodarenja otpadom	4
- Sustav odvojenog prikupljanja otpada	7
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	12
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	15
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	20
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	22
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	22
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE	26
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	
29	

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Dubrovnik
KLASA: 041-01/13-10/32
URBROJ: 613-21-14-68

Dubrovnik, 13. listopada 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM
NA PODRUČJU ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Šibensko-kninske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 13. listopada 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Šibensko-kninske županije (županija, pet gradova i 15 općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Šibensko-kninska županija ima 199 naselja. Površina županije je 5 670 km², od čega se na kopno odnosi 2 994 km², a na more 2 676 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., Šibensko-kninska županija ima 109 375 stanovnika, 41 657 kućanstava i 92 343 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Šibensko-kninskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Šibensko-kninske županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Šibensko-kninske županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva

U fazi planiranja i obavljanja pripremni radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu Fond) te drugi dostupni podaci

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
- analiziran je plan gospodarenja otpadom Šibensko-kninske županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Šibensko-kninske županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom analizirana su izvješća Agencije i Fonda
- analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- obavljeni su razgovori s odgovornim osobama te pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Šibensko-kninskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Šibensko-kninske županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Šibensko-kninska županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Šibensko-kninske županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog prikupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Šibensko-kninske županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Šibensko-kninske županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Šibensko-kninske županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Šibensko-kninske županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpad. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvještavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog prikupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština Šibensko-kninske županije je u prosincu 2007. donijela Plan gospodarenja otpadom Šibensko-kninske županije, za razdoblje osam godina, odnosno od 2007. do 2015. Odluka o prihvaćanju je objavljena u službenom glasilu 31. listopada 2008., a cjeloviti Plan gospodarenja otpadom Šibensko-kninske županije je objavljen na mrežnim stranicama Šibensko-kninske županije i dostavljen Agenciji. Plan sadrži sve elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu.

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županija više nema obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Planom gospodarenja otpadom Šibensko-kninske županije su predviđena financijska sredstva za provedbu svih mjera gospodarenja otpadom u iznosu 329.250.000,00 kn, a odnose se na izradu projektne dokumentacije 11.700.000,00 kn, sanaciju i zatvaranje postojećih odlagališta 51.830.000,00 kn, izgradnju centra za gospodarenje otpadom na lokaciji uz postojeće odlagalište Bikarac 241.630.000,00 kn (koji uključuje izgradnju novih ploha za odlaganje otpada 59.860.000,00 kn, nabavu postrojenja za mehaničko-biološku obradu 132.130.000,00 kn, postrojenja za kompostiranje 5.840.000,00 kn, uređaja za oporabu materijala 25.550.000,00 kn i uređaja za reciklažu građevinskog otpada 18.250.000,00 kn), na izgradnju dvije pretovarne stanice 12.410.000,00 kn te na projektni nadzor 11.680.000,00 kn.

Planirani izvori financiranja su sredstva Fonda, županijski, gradski i općinski proračuni, sredstva fondova Europske unije, krediti poslovnih banaka te druga sredstva. Uspostava centra za gospodarenje otpadom je planirana do konca 2010., a sanacija i zatvaranje postojećih odlagališta do konca 2012. Planom je predviđena izgradnja dvije pretovarne stanice do konca 2010. i to na lokaciji Veprštak na području općine Pirovac te na lokaciji Mala Promina na području općina Promina i Biskupija.

S obzirom da provođenje mjere odvojenog prikupljanja otpada trebaju osigurati i planirati gradovi i općine, Planom gospodarenja otpadom Šibensko-kninske županije je planiran rok nabave opreme (kontejneri i spremnici) za zelene otoke i izgradnju reciklažnih dvorišta do konca 2012., međutim nisu utvrđene količine, lokacije i iznos financijskih sredstava potrebnih za realizaciju mjera odvojenog prikupljanja otpada. Gradovi i općine su svojim planovima gospodarenja otpadom predvidjeli mjere odvojenog prikupljanja otpada (posude za odvajanje otpada u kućanstvima, kontejneri za zelene otoke, reciklažna dvorišta, rashladni kontejneri, kompostane), međutim pojedini gradovi i općine nisu utvrdili količine, lokacije i iznos financijskih sredstava potrebnih za realizaciju navedenih mjera.

Prema Planu gospodarenja otpadom Šibensko-kninske županije na području županije postoji 95 divljih odlagališta, čija sanacija je predviđena do konca 2008. Iznos financijskih sredstava potrebnih za sanaciju divljih odlagališta nije planiran. U 2010. je izrađen Plan sanacije divljih odlagališta na području Šibensko-kninske županije prema kojem na području županije postoji 187 divljih odlagališta, čija sanacija je planirana do konca 2012., a troškovi sanacije su procijenjeni u iznosu 30.639.289,00 kn.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Šibensko-kninske županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Šibensko-kninske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Plan gospodarenja otpadom			
		Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Drniš	DA	13. listopada 2008.	2008.-2015.	NE
2.	Grad Knin	DA	29. ožujka 2011.	2010.-2017.	NE
3.	Grad Skradin	NE	-	-	-
4.	Grad Šibenik	DA	21. rujna 2010.	2010.-2016.	DA
5.	Grad Vodice	DA	21. ožujka 2011.	2009.-2015.	NE
6.	Općina Bilice	DA	-	2011.-2018.	NE
7.	Općina Biskupija	DA	-	2014.-2020.	NE
8.	Općina Civiljane	NE	-	-	-
9.	Općina Ervenik	DA	-	2010.-2017.	NE
10.	Općina Kijevo	NE	-	-	-
11.	Općina Kistanje	DA	12. travnja 2011.	2010.-2017.	NE
12.	Općina Murter-Kornati	DA	28. listopada 2008.	2008.-2015.	NE
13.	Općina Pirovac	DA	3. listopada 2011.	2011.-2018.	NE
14.	Općina Primošten	DA	17. prosinca 2010.	2010.-2017.	NE
15.	Općina Promina	DA	-	2010.-2018.	NE
16.	Općina Rogoznica	DA	27. prosinca 2013.	2010.-2015.	NE
17.	Općina Ružić	DA	16. prosinca 2012.	2012.-2020.	NE
18.	Općina Tisno	DA	14. listopada 2011.	2011.-2019.	NE
19.	Općina Tribunj	DA	27. prosinca 2013.	2011.-2019.	NE
20.	Općina Unešić	DA	4. travnja 2013.	2013.-2021.	NE

Plan gospodarenja otpadom je izradilo 17 jedinica lokalne samouprave Šibensko-kninske županije, od kojih je 13 donijelo odluku o prihvaćanju planova, dok predstavničko tijelo četiri jedinice lokalne samouprave (općine Bilice, Biskupija, Ervenik i Promina) nije donijelo odluku o usvajanju planova, s tim da su dvije jedinice lokalne samouprave (općine Bilice i Biskupija) svoje planove gospodarenja otpadom uputile na usklađivanje prema nalogu nadležnog županijskog ureda. Općina Biskupija je 10. lipnja 2014. dobila suglasnost nadležnog županijskog ureda te je plan upućen općinskom vijeću na usvajanje. Planovi gospodarenja otpadom sadrže sve elemente koji su bili propisani odredbom članka 11. Zakona o otpadu. Planovi gospodarenja otpadom nisu doneseni u propisanom roku. Jedinice lokalne samouprave čija predstavnička tijela su donijela odluku o usvajanju planova (13) su u službenom glasilu objavile zaključke ili odluke o usvajanju planova, a cjeloviti tekst je objavio Grad Šibenik, dok su druge jedinice lokalne samouprave planove objavile na svojim mrežnim stranicama. Tri jedinice lokalne samouprave (Grad Skradin i općine Civiljane i Kijevo) nisu donijele plan gospodarenja otpadom.

Prema odredbi članka 11. Zakona o otpadu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave je trebalo donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina s propisanim elementima i objaviti ga u službenom glasilu, a prema odredbi članka 100. istog Zakona trebalo ga je donijeti do 30. prosinca 2005. Prema odredbi članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave treba donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina te ga objaviti u službenom glasilu.

Navedeni plan treba sadržavati analizu, ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno prikupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, mjere potrebne za ostvarivanje smanjivanja ili nastanka otpad uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada, opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi plana, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana.

Većina planova gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave nije usklađena s Planom gospodarenja otpadom Šibensko-kninske županije u dijelu koji se odnosi na rokove izvršenja pojedinih mjera, što nije bilo u skladu s odredbom članka 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu (Narodne novine 60/08), kojom je propisano da planovi gospodarenja otpadom gradova i općina moraju biti usklađeni sa županijskim planom gospodarenja otpadom.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

- **Sustav odvojenog prikupljanja otpada**

Većina jedinica lokalne samouprave na području Šibensko-kninske županije, osim Grada Skradina te općina Civiljane, Ervenik, Ružić i Unešić, su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada su obuhvaćena gotovo sva naselja na području Šibensko-kninske županije, odnosno, obuhvaćeno je 99,5 % stanovništva. Pored domaćeg stanovništva, za vrijeme turističke sezone, skupljanjem i odvozom otpada su obuhvaćeni turisti i stanovnici koji povremeno borave u kućama za odmor. Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada nije obuhvaćeno 510 stanovnika ili 0,5 % ukupnog stanovništva Šibensko-kninske županije i to: tri naselja (244 stanovnika) na području grada Drniša, jedno naselje (261 stanovnika) na području grada Knina te dio jednog naselja (pet stanovnika) na području općine Kistanje.

Poslove skupljanja otpada na području Šibensko-kninske županije obavlja 18 skupljača komunalnog otpada i to: 13 komunalnih društava (u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave), komunalno društvo u vlasništvu jedinice lokalne samouprave iz Splitsko-dalmatinske županije, javna ustanova nacionalni park te tri trgovačka društva u privatnom vlasništvu (koncesionari) koji su registrirani za skupljanje komunalnog otpada, staklene i plastične ambalaže, papirne i kartonske ambalaže, baterija te električne i elektroničke opreme. Poslovi se obavljaju na temelju zaključenih ugovora jedinica lokalne samouprave i skupljača otpada. Poslove skupljanja i odvoza komunalnog otpada u općinama Kistanje i Promina za 2011. i 2012. su obavljali vlastiti pogoni, a za 2013. navedene općine su osnovale trgovačka društva za obavljanje komunalnih djelatnosti. Općina Pirovac je osnovala vlastito trgovačko društvo koje obavlja skupljanje komunalnog otpada od 2014., umjesto koncesionara koji je navedene poslove obavljao u 2012. i 2013.

Prema odredbi članka 31. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica odnosno udjela, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji. Odredbom članka 187. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da trgovačka društva, javne ustanove i službe - vlastiti pogoni koji su osnovale jedinice lokalne samouprave i koje su do dana stupanja na snagu navedenog Zakona obavljale komunalnu djelatnost održavanja čistoće, u dijelu koji se odnosi na skupljanje i odvoz komunalnog otpada na određena odlagališta i komunalnu djelatnost odlaganja komunalnog otpada na temelju odredbi Zakona o komunalnom gospodarstvu nastavljaju obavljati te djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu do donošenja odluke o dodjeli obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada iz članka 31. stavak 2., odnosno donošenja odluke o davanju koncesije iz članka 31. stavka 7. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada povjeriti u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

U tablici broj 2 se daju podaci o skupljačima komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	Gradska čistoća d.o.o. Šibenik	Grad Šibenik i Općina Bilice
2.	Čistoća i zelenilo d.o.o. Knin	Grad Knin i Općina Ervenik
3.	Rad d.o.o., Drniš	Grad Drni i Općina Ružić
4.	Leć d.o.o. Vodice	Grad Vodice i Općina Tribunj
5.	Rivina jaruga d.o.o., Skradin	Grad Skradin
6.	Komunalno društvo Biskupija d.o.o.	Općina Biskupija
7.	Komunalno društvo Kijevo d.o.o.	Općina Kijevo
8.	Komunalno poduzeće Kistanje d.o.o.	Općina Kistanje
9.	Murtela d.o.o., Murter	Općina Murter-Kornati
10.	Bucavac d.o.o. Primošten	Općina Primošten
11.	Eko Promina d.o.o. Oklaj	Općina Promina
12.	Škovacin d.o.o. Rogoznica	Općina Rogoznica
13.	Ježinac d.o.o., Tisno	Općina Tisno
14.	Javna ustanova Nacionalni park Kornati	Općina Murter-Kornati
15.	Usluga d.o.o. za komunalne djelatnosti Vrljika	Općina Civiljane
16.	Eko-Flor Plus d.o.o. Oroslavlje (komunalni otpad)	Općina Unešić
17.	Michieli Tomić d.o.o., Brač (komunalni otpad)	Općina Pirovac
18.	Friš d.o.o., Križevci (baterije)	gradovi Šibenik, Knin i Vodice

Komunalna društva i koncesionari unose podatke o vrsti i količini otpada u Registar onečišćavanja okoliša, a unesene podatke kontrolira županijski upravni odjel nadležan za poslove zaštite okoliša.

Otpad koji skupljaju komunalna društva i koncesionari (staklena i plastična ambalaža, papirna i kartonska ambalaža, elektronička oprema i baterije) se predaje oporabiteljima u zemlji i inozemstvu.

Otpad koji skupljaju komunalna društva s područja 19 jedinica lokalne samouprave se odlaže na šest službenih odlagališta na području Šibensko-kninske županije (Bikarac, Bratiškovački gaj, Leć, Macure, Mala Promina i Moseć). Otpad s područja Općine Civiljane se odvozi na odlagalište Poljana, na području naselja Otišić u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Šibensko-kninske županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Šibensko-kninske županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta
Šibensko-kninske županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja) te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Bikarac, Donje polje Šibenik, Gradska čistoća d.o.o. Šibenik	Grad Šibenik, općine Bilice, Murter, Pirovac, Primošten, Rogoznica, Tisno i Unešić	31 882	31 192	30 444
2.	Bratiškovački gaj, Skradin, Rivina Jaruga d.o.o. Skradin	Grad Skradin	2 323	2 141	2 091
3.	Leć, Vodice, Obrt Bumba, Vodice	Grad Vodice i Općina Tribunj	5 792	6 204	5 873
4.	Macure, Jelenik Macure, Komunalno poduzeće Kistanje d.o.o. Kistanje	Općina Kistanje	1 440	1 440	1 077
5.	Mala Promina, Biskupija, Čistoća i zelenilo d.o.o. Knin	Grad Knin, općine Biskupija, Ervenik, Kijevo i Promina	5 248	5 631	5 362
6.	Moseć, Žitnić, Drniš, Rad d.o.o. Drniš	Grad Drniš i Općina Ružić	5 125	2 029	2 956
Ukupno			51 810	48 637	47 803

Iz tablice je vidljivo da se postupno smanjuje godišnja količina komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta na području Šibensko-kninske županije. Količina odloženog komunalnog otpada, koji obuhvaća miješani i krupni (glomazni otpad), za 2013. je 47 803 t, što je za 1,7 % manje u odnosu na 2012., odnosno za 7,7 % manje u odnosu na 2011. Količina komunalnog otpada odloženog na odlagalištima se utvrđuje vaganjem te procjenom na temelju nosivosti vozila i broja istovara.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Šibensko-kninskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog prikupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Do konca 2013., gradovi i općine na području Šibensko-kninske županije su djelomično uspostavile sustav odvojenog prikupljanja otpada, a odnosi se na postavljanje zelenih otoka (kontejneri za odvojeno prikupljanje papira, plastike, stakla, metala, baterija, odjeće i obuće) te odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada.

Radi poticanja odvojenog prikupljanja otpada, Fond je s jedinicama lokalne samouprave zaključio sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera. Omjer sufinanciranja Fonda se kretao od 35,0 % do 82,0 % ugovorene vrijednosti. Do konca 2013. Fond je jedinicama lokalne samouprave Šibensko-kninske županije za nabavu kanti i kontejnera doznačio 2.780.057,00 kn.

Tri jedinice lokalne samouprave Šibensko-kninske županije (Grad Vodice i općine Tribunj i Tisno) su započele realizaciju projekta očuvanja okoliša u suradnji s Fondom, prema kojem se komunalni otpad odvaja na mjestu nastanka (primarna selekcija), odnosno u kućanstvima. Komunalni otpad se skuplja od vrata do vrata u čiju svrhu su nabavljene posude za prikupljanje otpada i besplatno podijeljene kućanstvima. Također je nabavljeno specijalno vozilo za prikupljanje korisnog otpada.

Šest jedinica lokalne samouprave (gradovi Knin, Šibenik i Skradin te općine Biskupija, Bilice i Unešić) je djelomično uspostavilo odvojeno prikupljanje papira, plastike, stakla, tekstila i metala postavljanjem zelenih otoka. Međutim, broj zelenih otoka i rokovi uspostave nisu realizirani prema planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, niti su dostupni svim stanovnicima.

Odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada provodi većina jedinica lokalne samouprave na način da se skupljanje i odvoz provodi jednom tjedno. Glomazni otpad se odlaže na odlagališta otpada gdje se razvrstava te se pojedine vrste otpada odvajaju i predaju koncesionarima i oporabiteljima.

Od ukupno 20 jedinica lokalne samouprave Šibensko-kninske županije, jedanaest jedinica lokalne samouprave (Grad Drniš te općine Civiljane, Ervenik, Kijevo, Kistanje, Murter-Konati, Pirovac, Primošten, Promina, Rogoznica, Ružić) nisu uvele mjere odvojenog prikupljanja otpada, osim krupnog (glomaznog) otpada. Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave. Cijena usluge se obračunava na različite načine: prema broju članova kućanstva, obujmu otpada, površini prostora i jedinstveno (paušal -za sve korisnike jednako). Cijena skupljanja i odvoza krupnog (glomaznog) otpada je uključena u cijenu redovnog skupljanja i odvoza komunalnog otpada.

Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika. Cijena se obračunava na temelju odluke o javnoj usluzi prikupljanja miješanog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada.

Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.), jedinice lokalne samouprave Šibensko-kninske županije nisu donijele odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada, osim Općine Unešić. Prema odredbi članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja treba biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (lipanj 2014.), Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Šibensko-kninske županije za 2013. u odnosu na 2012. se nije smanjila. Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada za 2011. je 32 795 t, za 2012. je 31 443 t, a za 2013. je 31 885 t (neverificirani podaci), što je za 1,4 % više u odnosu na 2012., odnosno za 2,8 % manje u odnosu na 2011. Za očekivati je da bi se količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada značajnije smanjivala da su gradovi i općine osigurali odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz kućanstava (posebne posude) te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. na području Šibensko-kninske županije nije izgrađena niti jedna kompostana.

Državni ured za predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz kućanstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaze na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni (biorazgradivi) otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugi otpad). Lokacije reciklažnih dvorišta su određene planovima gospodarenja otpadom i prostornim planovima gradova i općina. Do konca 2013. na području Šibensko-kninske županije nisu izgrađena reciklažna dvorišta za komunalni otpad niti za građevinski otpad, osim na odlagalištu Bikarac. Planovima gospodarenja otpadom gradova i općina je planirana izgradnja sedam reciklažnih dvorišta za komunalni otpad, šest reciklažnih dvorišta za građevinski otpad te tri mini reciklažna dvorišta. Pojedine jedinice lokalne samouprave su planirale izgradnju reciklažnog dvorišta na prostoru postojećih odlagališta komunalnog otpada, a nakon sanacije i zatvaranja, što nisu mogle realizirati jer županijski centar za gospodarenje otpadom nije u cijelosti izgrađen.

Odredbom članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je bilo propisano da su gradovi i općine dužni na svom području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008. te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbom članka 35. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna osigurati na svom području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem.

Odredbom članka 35. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana. Planirano je da će do konca 2007. sve županije i Grad Zagreb imati donesen plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektnu dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje, osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon te će do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Šibensko-kninske županije je određen županijski koncept gospodarenja otpadom, kojim se planira izgradnja centra za gospodarenje otpadom za cijelo područje županije. Također, planira se izgradnja dvije pretovarne stanice. Planirani rok izgradnje centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica je do konca 2010.

Ukupna ulaganja u izgradnju centra za gospodarenje otpadom su planirana u iznosu 265.010.000,00 kn, a odnose se na izradu projektno tehničke dokumentacije 11.700.000,00 kn, izgradnju novih ploha za odlaganje otpada 59.860.000,00 kn, nabavu postrojenja za mehaničko-biološku obradu, kompostiranje oporabu materijala i reciklažu građevinskog otpada 181.770.000,00 kn te na projektni nadzor 11.680.000,00 kn. Ulaganja u izgradnju dvije pretovarne stanice su planirana u iznosu 12.410.000,00 kn. Planirani izvori financiranja su sredstva fondova Europske unije (program ISPA), sredstva Fonda, proračunska sredstva županije i jedinica lokalne samouprave te iz kreditnih programa Hrvatske banke za obnovu i razvitak namijenjenih za obnovu i razvoj komunalne infrastrukture.

Prostornim planom Šibensko-kninske županije je određena lokacija centra za gospodarenje otpadom na području grada Šibenika uz postojeće odlagalište Bikarac, a prostorno-planskom dokumentacijom općina su određene lokacije pretovarnih stanica i to jedna na području općine Pirovac na lokaciji Veprštak, a druga na graničnom području općine Promina i općine Biskupija na lokaciji postojećeg odlagališta komunalnog otpada Mala Promina. U okviru pretovarnih stanica je planirana izgradnja reciklažnih dvorišta i zbrinjavanje neopasnog građevinskog otpada.

Lokacija centra za gospodarenje otpadom Bikarac se nalazi jugoistočno od grada Šibenika, 6 km od središta grada. Površina zemljišta na kojem se planira izgraditi centar za gospodarenje otpadom obuhvaća 248 510 m². Kapacitet odlagališta je 120 000 t godišnje. Pristupna cesta kao i infrastrukturni priključci (vodovod, kanalizacija, elektroenergetska mreža, telekomunikacijska mreža) na navedenoj lokaciji postoje, s obzirom da lokacija centra za gospodarenje otpadom graniči s postojećim odlagalištem Bikarac.

Šibensko-kninska županija, sve jedinice lokalne samouprave s njenog područja, Grad Šibenik te Gradska čistoća d.o.o. Šibenik kao operativni nositelj projekta, zaključile su 2007. Glavni sporazum o županijskom centru za gospodarenje otpadom Bikarac. Sporazumom je utvrđeno da će se centar za gospodarenje otpadom graditi u dvije faze te da će se prva faza financirati iz ISPA pretpristupnog fonda Europske unije u visini 68,0 % uloženi sredstava, 15,0 % iz sredstava Fonda i 17,0 % iz proračuna Grada Šibenika. Prva faza podrazumijeva sanaciju i zatvaranje postojeće odlagališne plohe na odlagalištu Bikarac te izgradnju nove plohe centra za gospodarenje otpadom, provođenje pilot projekta odvojenog prikupljanja otpadom, saniranje i zatvaranje odlagališta na području općine Pirovac, tehničku pomoć za provedbu projekta te nabavu opreme za rad i upravljanje centra za gospodarenje otpadom. Druga faza uključuje izgradnju i opremanje pretovarnih stanica, nabavu specijalnih vozila za prijevoz otpada od pretovarnih stanica do centra za gospodarenje otpadom te saniranje i zatvaranje svih preostalih odlagališta otpada na području Šibensko-kninske županije. Druga faza će se financirati iz fondova Europske unije te iz drugih izvora namijenjenih za zaštitu okoliša. Sporazumom su se sve jedinice lokalne samouprave s područja Šibensko-kninske županije obvezale komunalni otpad sa svog područja zbrinjavati u budućem centru za gospodarenje otpadom Bikarac. Također, utvrđeno je da će svi korisnici na području Šibensko-kninske županije imati jedinstvenu cijenu za uslugu zbrinjavanja otpada bez obzira na udaljenost od centra za gospodarenje otpadom.

Aktivnosti vezane uz gospodarenje otpadom su započele 2004., međutim do konca 2013. je realizirana prva faza izgradnje centra za gospodarenje otpadom. Tijekom 2005. izrađena je Studija utjecaja na okoliš centra za gospodarenje otpadom Bikarac. Koncem rujna 2005., nadležno ministarstvo je donijelo rješenje, prema kojem je zahvat na izgradnji centra za gospodarenje otpadom prihvatljiv za okoliš, nakon čega su započeli radovi na I. fazi. Do konca 2013. prva faza izgradnje centra za gospodarenje otpadom je završena, odnosno saniran je stari dio odlagališta Bikarac i izgrađena nova ploha za odlaganje otpada. Izgrađena je ulazno-izlazna zona s reciklažnim dvorištem i mosnom vagom, protupožarna prometnica i hidrantska mreža, sustav za pročišćavanje procijednih voda, plinsko-crpna stanica s bakljom te sustav zbrinjavanja oborinskih voda. Sanirano je i zatvoreno odlagalište Šljukine njive na području općine Pirovac. Za realizaciju prve faze je utrošeno 8.823.601 EUR, a financirana je iz sredstava pretpristupnog fonda ISPA u iznosu 6.000.049 EUR ili 68,0 %, iz proračuna Grada Šibenika 1.573.552 EUR ili 17,8 % i iz sredstava Fonda 1.250.000 EUR ili 14,2 %.

U ožujku 2011., Fond i Šibensko-kninska županija, su zaključili Sporazum o zajedničkom ulaganju u drugu fazu izgradnje centra za gospodarenje otpadom Bikarac i ulaganju Fonda u izradu projektno-tehničke dokumentacije za postrojenje za obradu otpada, pretovarne stanice i sanacije postojećih odlagališta. Prema Sporazumu Fond će u cijelosti financirati izradu projektno-tehničke dokumentacije za ekološki prihvatljivo postrojenje za obradu otpada centra za gospodarenje otpadom, što uključuje i troškove pripreme projektne aplikacije za prijavu projekta za sufinanciranje sredstvima Europske unije. Fond će zajedno sa sredstvima fonda Europske unije (Kohezijski fond) u cijelosti financirati sanaciju postojećih odlagališta na području Šibensko-kninske županije. Izgradnju i opremanje pretovarnih stanica i nabavu specijalnih vozila, financirati će zajednički Fond i Šibensko-kninska županija za što će se zaključiti posebni ugovor, kojim bi se odredili iznosi sufinanciranja i rokovi provedbe ove faze projekta. Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.) navedeni ugovor nije zaključen. Prema Sporazumu, Šibensko-kninska županija se obvezala osnovati komunalnu tvrtku za gospodarenje otpadom, koja bi koordinirala sve aktivnosti vezane za realizaciju druge faze izgradnje centra za gospodarenje otpadom.

U tijeku je izrada studije utjecaja na okoliš i dokumentacije za izgradnju postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada te izrada natječajne dokumentacije za nabavu specijalnih vozila za prijevoz otpada. Do konca 2013., dvije planirane pretovarne stanice nisu izgrađene.

Do studenoga 2013., trgovačko društvo Gradska čistoća d.o.o. Šibenik u vlasništvu Grada Šibenik je bilo operativni nositelj projekta izgradnje centra za gospodarenje otpadom te je navedeno društvo vodilo poslove prve faze izgradnje centra za gospodarenje otpadom. U studenome 2013. na temelju odluke Gradskog vijeća Grada Šibenika, je osnovano trgovačko društvo Bikarac d.o.o. iz dijela trgovačkog društva Gradska čistoća d.o.o. Šibenik, koje će nastaviti voditi poslove na izgradnji centra za gospodarenje otpadom. Temeljni kapital društva je 45.146.200,00 kn i u cijelosti je u vlasništvu Grada Šibenika. Društvo je u veljači 2014. upisano u sudski registar trgovačkog suda. Prema obrazloženju županijskog upravnog odjela nadležnog za zaštitu okoliša, planirano je da druge jedinice lokalne samouprave na području Šibensko-kninske županije kroz financiranje druge faze izgradnje centra za gospodarenje otpadom, ovisno o visini uložених sredstava, steknu vlasnički udjel u društvu Bikarac d.o.o. Društvo ima 31 zaposlenika.

S obzirom da se radi o zahtjevnim projektima izgradnje centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica te sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, vrijednosno značajnim za cijelu Šibensko-kninsku županiju te da navedeni projekti nisu realizirani u ugovorenom roku, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti radnje za rješavanje i usklađivanje aktivnosti svih subjekata uključenih u izgradnju centra za gospodarenje otpadom u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenjem otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta. Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Skupljeni otpad s područja 19 jedinica lokalne samouprave se odlaže na šest odlagališta na području Šibensko-kninske županije (Bikarac, Bratiškovački gaj, Leć, Macure, Mala Promina i Moseć). Navedena odlagališta su većinom u postupku sanacije, a za odlagalište Bikarac je završen postupak sanacije što se odnosi na saniranje starog dijela odlagališta. Odlagališta su u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom Bikarac, kada se planira (tijekom 2011. i 2012.) njihovo zatvaranje (Bratiškovački gaj, Leć, Macure i Moseć) ili prenamjena u pretovarne stanice i reciklažna dvorišta (Mala Promina).

Prema Planu gospodarenja otpadom Šibensko-kninske županije, sanacija i zatvaranje odlagališta se planira do konca 2012. Sanaciju navedenih odlagališta od 2004. do 2013. Fond je sufinancirao u iznosu 5.074.246,00 kn, a jedinice lokalne samouprave 3.675.352,00 kn, što ukupno iznosi 8.749.598,00 kn.

Osim navedenih odlagališta, odlagalište Hripe na području općine Murter-Kornati je zatvoreno i u postupku sanacije, a odlagalište Šljukine njive na području općine Pirovac je zatvoreno i sanirano. Fond je od 2005. do 2008., za zatvaranje i sanaciju navedenih odlagališta isplatio 595.670,00 kn, a navedene općine 991.688,00 kn, što ukupno iznosi 1.587.358,00 kn. Na području općine Promina, u blizini naselja Oklaj se nalazi odlagalište Dubrave, koje se ne koristi od 2008. Sanacija odlagališta je u pripremi, odnosno, Fond je u 2012. za izradu plana sanacije navedenog odlagališta isplatio Općini Promina 49.200,00 kn, što čini 80,0 % ugovorenog iznosa. Projekt sanacije odlagališta nakon izrade projektne dokumentacije će se prijaviti za financiranje iz fondova Europske unije.

U tablici broj 4 se daju podaci o stanju sanacije odlagališta komunalnog otpada na području Šibensko-kninske županije, po gradovima i općinama, utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji odlagališta komunalnog otpada na području Šibensko-kninske županije do konca 2013.

u kn

Redni broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.		
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6
1.	BIKARAC	završena	754.039,00	1.131.059,00	1.885.098,00
	Grad Šibenik		754.039,00	1.131.059,00	1.885.098,00
	Općina Bilice		0,00	0,00	0,00
	Općina Murter-Kornati		0,00	0,00	0,00
	Općina Pirovac		0,00	0,00	0,00
	Općina Primošten		0,00	0,00	0,00
	Općina Rogoznica		0,00	0,00	0,00
	Općina Tisno		0,00	0,00	0,00
	Općina Unešić		0,00	0,00	0,00
2.	BRATIŠKOVAČKI GAJ	u pripremi	640.461,00	887.799,00	1.528.260,00
	Grad Skradin		640.461,00	887.799,00	1.528.260,00
3.	LEĆ	u pripremi	602.124,00	602.124,00	1.204.248,00
	Grad Vodice		602.124,00	602.124,00	1.204.248,00
	Općina Tribunj		0,00	0,00	0,00
4.	MACURE	u pripremi	436.146,00	394.001,00	830.147,00
	Općina Kistanje		436.146,00	394.001,00	830.147,00
5.	MALA PROMINA	u pripremi	2.107.067,00	526.767,00	2.633.834,00
	Grad Knin		2.107.067,00	526.767,00	2.633.834,00
	Općina Biskupija		0,00	0,00	0,00
	Općina Ervenik		0,00	0,00	0,00
	Općina Kijevo		0,00	0,00	0,00
	Općina Promina		0,00	0,00	0,00
6.	MOSEĆ	u pripremi	534.409,00	133.602,00	668.011,00
	Grad Drniš		534.409,00	133.602,00	668.011,00
	Općina Ružić		0,00	0,00	0,00
Ukupno			5.074.246,00	3.675.352,00	8.749.598,00

Odlagalište Bikarac se nalazi 6 km jugoistočno od grada Šibenika, u blizini naselja Donje polje. Odlagalište ima lokacijsku i građevinsku dozvolu. Otpad se odlaže od 1972., a službeno se koristi od 1978. na temelju Rješenja Skupštine Općine Šibenik. Završena je sanacija postojećeg odlagališta u okviru izgradnje prve faze centra za gospodarenje otpadom i izgrađena je nova ploha odlagališta koja je sastavni dio budućeg centra. Površina odlagališta je približno 2,5 ha, a na odlagalište se može odložiti godišnje 120 000 t otpada. Na odlagalište se odlaže otpad koji se skuplja u pet lokalnih jedinica (na području grada Šibenika te općina Bilice, Murter-Kornati, Pirovac, Primošten, Rogoznica, Tisno i Unešić), koje imaju ukupno 62 566 stanovnika. Planom gospodarenjem otpadom Šibensko-kninske županije je planirano na postojećoj lokaciji izgraditi županijski centar za gospodarenje otpadom.

Odlagalište Bratiškovački gaj se nalazi u blizini naselja Bratiškovci na području grada Skradina. Površina odlagališta je 16 000 m². Na odlagalište se odlaže otpad koji se skuplja u naseljima na području grada Skradina, koja imaju ukupno 3 825 stanovnika. Odlagalište nije sanirano, ali je izrađen plan sanacije, dobiveno rješenje nadležnog ministarstva za sanaciju i zatvaranje, pribavljena lokacijska dozvola za sanaciju te izrađen glavni projekt i parcelacijski elaborat. Planom gospodarenja otpadom Šibensko-kninske županije je planirano odlagalište zadržati u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenjem otpadom, nakon čega će se obaviti sanacija i zatvaranje.

Odlagalište Leć se nalazi 2,5 km sjeveroistočno od grada Vodica. Otpad se odlaže od 1988. Na odlagalište se odlaže otpad koji se skuplja na području grada Vodice i općine Tribunj, koji imaju ukupno 10 411 stanovnika. Odlagalište ima lokacijsku dozvolu i građevinsku dozvolu. S obzirom da se na staroj odlagališnoj plohi više nije mogao odlagati otpad, izgrađena je nova ploha na kojoj se odlaže otpad od lipnja 2011. Sanacija stare plohe nije obavljena, iako je inspekcijskim nadzorom utvrđeno da su na rubnim dijelovima odlagališta vidljivi tragovi ispod površinskog požara. Iako je Planom gospodarenja otpadom Šibensko-kninske županije planirano odlagalište Leć zadržati u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenjem otpadom, nakon čega će se obaviti sanacija i zatvaranje. Grad Vodice je donio odluku da se odlagalište Leć koristi do konca 2014., kada bi se odlagalište zatvorilo, a komunalni otpad odvezio na odlagalište Bicarac.

Odlagalište Macure-Jelenik se nalazi na području općine Kistanje. Površina odlagališta je 8 000 m². Otpad se odlaže od 1998. Na odlagalište se odlaže otpad koji se skuplja u naseljima na području općine Kistanje, koja ima 3 481 stanovnika. Odlagalište ima lokacijsku dozvolu, ali nema građevinsku dozvolu. Izrađen je plan sanacije odlagališta te druga potrebna dokumentacija, međutim sanacija nije započela. Planom gospodarenja otpadom je planirano odlagalište zadržati u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenjem otpadom, nakon čega će se obaviti sanacija i zatvaranje.

Odlagalište Mala Promina se nalazi na području općine Biskupija, 14 km jugoistočno od grada Knina, na blagim padinama planine Promina. Površina odlagališta je 27 000 m², a novoformirana čestica zemljišta je površine 93 000 m² na kojoj se planira graditi pretovarna stanica. Otpad se odlaže nekontrolirano od 1980., a 2007. su uvedene mjere kontrole i evidencije odloženog otpada. Na odlagalište se odlaže otpad koji se skuplja na području grada Kninu i općinama Biskupija, Ervenik, Kijevo i Promina, koji imaju ukupno 19 764 stanovnika. Odlagalište ima lokacijsku dozvolu, ali ne i građevinsku. Izrađena je cjelovita dokumentacija za sanaciju i zatvaranje odlagališta. Planom gospodarenja otpadom Šibensko-kninske županije je planirano odlagalište zadržati u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenjem otpadom, nakon čega će se obaviti sanacija i zatvaranje odlagališta te na postojećoj lokaciji izgraditi pretovarna stanica i reciklažno dvorište.

Odlagalište Moseć se nalazi kod naselja Žitnić, odnosno 4 km južno od grada Drniša, u blizini ceste Šibenik-Drniš, udaljeno 1,5 km od rijeke Čikole. Odlagalište je smješteno na krškom terenu napuštenog rudnika boksita površine 14 000 m². Otpad se odlaže od 1970. Odlagalište ima lokacijsku i građevinsku dozvolu. Na odlagalište se odlaže otpad, koji se skuplja u na području grada Drniša i općine Ružić, koji imaju 9 089 stanovnika. Izrađena je dokumentacija za sanaciju odlagališta, međutim sanacija nije započela. Planom gospodarenja otpadom Šibensko-kninske županije je planirano odlagalište zadržati u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenjem otpadom, nakon čega se planira sanirati te izgraditi reciklažno dvorište za građevinski otpad.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji, Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prema kojima je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva postojeća odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.

Na području Šibensko-kninske županije postoji više divljih odlagališta otpada (237), odnosno manjih neuređenih prostora koji nisu predviđeni za odlaganje otpada, a formirali su ih najčešće građani gdje odlažu građevinski i glomazni otpad te otpad od proizvodnje gumene obuće i životinjskog porijekla. U 2010. je izrađen Plan sanacije divljih odlagališta na području Šibensko-kninske županije prema kojem na području županije postoji 187 divljih odlagališta. Sanacija divljih odlagališta je planirana do konca 2012., a troškovi sanacije su procijenjeni u iznosu 30.639.289,00 kn. Do konca 2013. dio većih divljih odlagališta je očišćen i saniran. Također, periodično se čiste i manja divlja odlagališta, međutim unatoč tome broj divljih odlagališta je povećan, jer su u međuvremenu nastala nova divlja odlagališta.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima komunalnog otpada na području Šibensko-kninske županije po jedinicama lokalne samouprave te utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području Šibensko-kninske županije
i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013. (u kn)		
				Fond	Sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Grad Drniš	8	3	419.033,00	370.627,00	789.660,00
2.	Grad Knin	36	16	96.000,00	0,00	96.000,00
3.	Grad Skradin	22	5	0,00	53.680,00	53.680,00
4.	Grad Šibenik	23	14	321.526,00	666.751,00	988.277,00
5.	Grad Vodice	5	4	622.015,00	196.303,00	818.318,00
6.	Općina Bilice	0	0	0,00	0,00	0,00
7.	Općina Biskupija	20	10	284.132,00	69.612,00	353.744,00
8.	Općina Cijlpane	2	2	298.510,00	51.447,00	349.957,00
9.	Općina Ervenik	18	12	177.445,00	150.180,00	327.625,00
10.	Općina Kijevo	9	9	260.882,00	212.022,00	472.904,00
11.	Općina Kistanje	6	0	0,00	0,00	0,00
12.	Općina Murter-Kornati	0	0	0,00	0,00	0,00
13.	Općina Pirovac	1	0	0,00	0,00	0,00
14.	Općina Primošten	0	0	0,00	0,00	0,00
15.	Općina Promina	18	0	0,00	0,00	0,00
16.	Općina Rogoznica	3	0	0,00	0,00	0,00
17.	Općina Ružić	21	1	0,00	4.956,00	4.956,00
18.	Općina Tisno	0	0	0,00	0,00	0,00
19.	Općina Tribunj	6	1	0,00	104.168,00	104.168,00
20.	Općina Unešić	39	0	0,00	0,00	0,00
Ukupno		237	77	2.479.543,00	1.879.746,00	4.359.289,00

U sanaciju divljih odlagališta Fond je do konca 2013. uložio 2.479.543,00 kn, a jedinice lokalne samouprave 1.879.746,00 kn, što ukupno iznosi 4.359.289,00 kn. U pojedinim jedinicama lokalne samouprave su organizirane akcije građana u suradnji s komunalnim društvima i ekološkim udrugama građana na čišćenju manjih divljih odlagališta. Prema podacima jedinica lokalne samouprave, onečišćenja se unatoč mjerama nadzora, ponovno pojavljuju pogotovo uz ceste, gdje se povremeno odbacuje većinom građevinski otpad. Podaci o broju divljih odlagališta kojima raspolažu jedinice lokalne samouprave nisu potpuni i cjeloviti.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Šibensko-kninske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost lokalne i područne (regionalne) samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Šibensko-kninske županije ni Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Šibensko-kninskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog računa i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi brigu o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležni odjel u Šibensko-kninskoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obavezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliranja prijave, upisivanja ispravnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovici siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županijski odjel nadležan za poslove zaštite okoliša (jedan zaposlenik Upravnog odjela za zaštitu okoliša i komunalne poslove) mora provjeriti podatke dostavljene od većeg broja obveznika (346 obveznika). Podaci koje obveznici prijavljuju su ponekad uneseni na pogrešnom obrascu. Podaci o količinama prikupljenog i odloženog otpada su u pojedinim slučajevima nepotpuni i netočni, a ponekad je status otpada pogrešno određen. Pojedini obveznici nemaju pristup Internetu, niti znaju koristiti aplikacije za unos u registar. Nadležni županijski odjel kontaktira obveznike putem telefona, pisanim ili elektronskim putem i upozorava ih na propuste, međutim pojedini ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih i usmenih zamolbi. Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju Šibensko-kninskoj županiji, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave na području Šibensko-kninske županije ne raspolažu cjelovitim podacima o provedenim aktivnosti na svom području vezanim za sustav gospodarenja otpadom, niti su podaci o gospodarenju otpadom objavljene na mrežnim stranicama jedinica lokalne samouprave. Prema odredbi članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja otpadom na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Šibensko-kninskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim za sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama te izgradnji reciklažnih dvorišta i zelenih otoka. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih za gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada.

Prema odredbi članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području i o svom trošku, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

U jedinicama lokalne samouprave na području Šibensko-kninske županije edukacija stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada se provodi djelomično. Pojedine jedinice lokalne samouprave putem komunalnih društava i koncesionara, dnevnog i tjednog tiska, lokalnog radija, televizije, letaka, plakata, oglasnih ploča i zborova građana obavještavaju stanovništvo o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja otpada. Pojedine udruge građana su, uz financijsku potporu jedinice lokalne samouprave, organizirale radionice u vrtićima, osnovnim školama s ciljem podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada. Međutim, unatoč tome provedene aktivnosti na educiranju stanovništva nisu potpune i cjelovite i ne provode se kontinuirano. Većina jedinica lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama nema informacije o gospodarenju otpadom na svom području. Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, ne sadrže izobrazno-informativne aktivnosti na razvijanju javne svijesti o potrebi odvojenog prikupljanja otpada i učinkovitom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Šibensko-kninske županije provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjernicama nacionalne zakonske regulative, propisa Europske unije te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije. Nadležno upravno tijelo u Šibensko-kninskoj županiji je Upravni odjel za zaštitu okoliša i komunalne poslove, koji je dužan jednom godišnje podnositi županijskoj skupštini izvješće o provedbi plana, a posebice o izvršenju utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni uredi županija su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

Šibensko-kninska županija je sastavila i donijela izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2012. i 2013. Od 13 jedinica lokalne samouprave na području Šibensko-kninske županije koje su donijele planove gospodarenja otpadom, jedanaest jedinica lokalne samouprave su sastavljale godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. Izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2013. su sastavili gradovi Drniš, Knin, Šibenik i Vodice te općine Kistanje, Pirovac, Primošten, Promina, Ružić, Tribunj i Unešić. Nakon što su izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom usvojila predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave, izvješća su dostavljena nadležnom upravnom odjelu Šibensko-kninske županije do konca travnja 2014.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Šibensko-kninske županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u
jedinicama lokalne samouprave na području Šibensko-kninske županije

Redn i broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Drniš	2013.	DA	DA
2.	Grad Knin	2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
3.	Grad Skradin	-	-	-
4.	Grad Šibenik	2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
5.	Grad Vodice	2013.	DA	DA
6.	Općina Bilice	-	NE	NE
7.	Općina Biskupija	-	NE	NE
8.	Općina Cviljane	-	-	-
9.	Općina Ervenik	-	NE	NE
10.	Općina Kijevo	-	-	-
11.	Općina Kistanje	2012. i 2013.	DA	DA
12.	Općina Murter-Kornati	-	NE	NE
13.	Općina Pirovac	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
14.	Općina Primošten	2013.	DA	DA
15.	Općina Promina	2013.	DA	DA
16.	Općina Rogoznica	-	NE	NE
17.	Općina Ružić	2013.	DA	DA
18.	Općina Tisno	-	NE	NE
19.	Općina Tribunj	2013.	DA	DA
20.	Općina Unešić	2013.	DA	DA

Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina, sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, ali pojedina ne sadrže financijske i količinske pokazatelje, odnosno nisu iskazane količine nabavljene opreme prema vrsti (kante, kontejneri, komunalna vozila, drugo), iznosi troškova gospodarenja otpadom (troškovi nabave opreme za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, troškovi sanacije odlagališta, drugi troškovi) te izvori financiranja, zbog čega je onemogućena usporedba količina i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na planirane količine i troškove gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Šibensko-kninskoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Šibensko-kninskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količine nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom, te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Šibensko-kninska županija je svojim planom gospodarenja otpadom propisala provedbu mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, koje se odnose na stalni nadzor gospodarenja otpadom na području Šibensko-kninske županije, poticanje odvojenog prikupljanja otpada i poticanje razvrstavanja otpada.

Većina gradova i općina svojim planovima gospodarenja otpadom nisu utvrdili mjere nadzora i praćenja gospodarenja otpadom niti su odredili tijelo koja će provoditi nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Šibensko-kninske županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Šibensko-kninskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Šibensko-kninske županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Šibensko-kninskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Šibensko-kninske županije nije dovoljno učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, a plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Povjeriti obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti kako bi se smanjile količine odloženog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Šibensko-kninskoj županiji kako bi županija pridonijela ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

- Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.
- S obzirom da se radi o zahtjevnim projektima izgradnje centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica te sanacije i zatvaranja postojećih službenih odlagališta, vrijednosno značajnim za cijelu Šibensko-kninsku županiju te da navedeni projekti nisu realizirani u ugovorenom roku, predlaže se poduzeti radnje za rješavanje i usklađivanje aktivnosti svih subjekata uključenih u izgradnju centra za gospodarenje otpadom u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.
- U suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Šibensko-kninske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava, kako bi informacijski sustav, koji vodi Agencija bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke što se odnose na odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama te na izgradnju reciklažnih dvorišta i zelenih otoka. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.
- Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Također, predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

Sastavljati godišnja izvješća o izvršenju plana gospodarenja otpadom na području gradova i općina na propisan način. U izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količine nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Dostavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom Šibensko-kninskoj županiji u propisanom roku te izvješća objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Šibensko-kninskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom odnosno smanjila količina otpada na području Šibensko-kninske županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Šibensko-kninske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Šibensko-kninske županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih sustav gospodarenja otpadom nije u potpunosti uspostavljen i nije dovoljno učinkovito.

Općina Civljane navodi da je u lipnju 2014. donijela Plan gospodarenja otpadom za razdoblje od 2014. do 2020. te dobila suglasnost nadležnog upravnog odjela Šibensko-kninske županije, a Općina Kijevo je u kolovozu 2014. donijela Plan gospodarenja otpadom za razdoblje od 2014. do 2020. Grad Knin navodi da je tijekom 2014. izradio izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom usklađene s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom te je u tijeku javni uvid koji traje do 1. listopada 2014., a Grad Skradin te Općina Murter-Kornati i Općina Primošten su pristupili izradi Plana gospodarenja otpadom prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Općina Promina navodi da je u lipnju 2014. izradila izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom te su upućene predstavničkom tijelu na usvajanje. Općina Pirovac navodi da je u postupku revizija postojećeg plana gospodarenja otpadom i usklađivanje s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpada.

Vezano uz planove gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave koji su doneseni prema odredbama Zakona o otpadu, a koje je potrebno uskladiti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, Šibensko-kninska županija navodi da je usklađenje primjerenije izraditi nakon donošenja Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske prema odredbi članka 17. navedenog Zakona.

Za obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada, Grad Šibenik navodi da je u kolovozu 2014. donio Odluku o dodjeli obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada na području Grada Šibenika, prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, te da će Odluku o načinu pružanja usluga donijeti u skladu s odredbom članka 30. navedenog Zakona. Općina Pirovac navodi da je u travnju 2014. donijela Odluku o dodjeli obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada trgovačkom društvu Vrilo, kojeg je osnivač općina, a Općina Unešić navodi da je u srpnju 2014. donijela Odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada.

Vezano uz odvojeno skupljanje komunalnog otpada, Grad Drniš navodi da je u lipnju 2014. nabavio spremnike za odvojeno prikupljanje papira, stakla, plastike, tekstila i obuće te da se prijavio na javni poziv Fonda za financiranje izrade projektne dokumentacije za izgradnju reciklažnih dvorišta na području grada, koja je u završnoj fazi. Grad Šibenik navodi da su na području grada planirana tri reciklažna dvorišta te da je za jedno zatražena lokacijska dozvola, dok je lokacije za preostala dva reciklažna dvorišta potrebno prethodno uvrstiti u prostorni plan grada, što još nije učinjeno. Općina Kijevo je tijekom 2014. izgradila dva zelena otoka i postavila kontejnere za odvojeno prikupljanje papira, stakla, plastike, tekstila i obuće, a Općina Promina je postavila tri zelena otoka. Općina Primošten je tijekom 2014. nabavila spremnike za odvojeno prikupljanje otpada te postavila pet zelenih otoka na svom području te je pristupila izmjenama i dopunama prostornog plana kako bi se unijela lokacija reciklažnog dvorišta na području Bojana, nakon čega će se prijaviti Fondu za sufinanciranje izgradnje reciklažnog dvorišta.

Općina Murter-Kornati navodi da je provela postupak nabave za kante i vrećice za odvojeno prikupljanje otpada te da se očekuju financijska sredstva Fonda. Nadalje navodi da je za reciklažno dvorište u tijeku rješavanje imovinsko pravnih odnosa za zemljište na kojem je planirana izgradnja reciklažnog dvorišta. Općina Pirovac navodi da je trgovačko društvo kojemu je povjereno skupljanje otpada nabavilo komunalnu opremu te specijalno vozilo za skupljanje komunalnog otpada. Također, navodi da je od Fonda zatraženo sufinanciranje nabave 300 kompostera i 20 kontejnera za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada. Nadalje navodi da se izgradnja reciklažnog dvorišta planirana u okviru izgradnje pretovarne stanice na lokaciji Veprštak, za što je zatražena lokacijska dozvola. Općina Ružić navodi da je nabavljeno 40 kontejnera za odvojeno prikupljanje otpada te deset kontejnera za zeleni otpad s javnih površina. Općina Unešić navodi da je ugovorena nabavka 57 kontejnera za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada za 14 zelenih otoka, čiju nabavu sufinancira Fond.

Grad Šibenik navodi da sanacija divljih odlagališta ovisi o financijskim sredstvima, ali da će do konca 2014., u cilju što boljeg nadzora i kako bi se izbjeglo stvaranje novih odlagališta, osim komunalnih redara uključiti i građanstvo, na način da će uspostaviti besplatni telefon na koji će građani moći prijaviti svako otpadom onečišćenje okoliša. Vezano uz sanaciju nelegalnog odlagališta Šljukine njive, Općina Pirovac navodi da se nakon provedene sanacije provode analize tla i druge analize potrebne za monitoring saniranog odlagališta. Općina Unešić navodi da je u 2014. sanirala jedno divlje odlagalište iz vlastitih sredstava.

Za ustrojavanje cjelovitih evidencija o gospodarenju otpadom i objavljivanje na mrežnim stranicama, Grad Šibenik će do konca 2014. na svojoj mrežnoj stranici instalirati link s informacijama o gospodarenju otpadom, a Općina Primošten navodi da je od uređivača općinske mrežne stranice zatražila otvaranje novog linka na kojem će biti objavljene sve informacije o gospodarenju otpadom na području općine.

Vezano uz donošenje izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, Šibensko-kninska županija navodi da je Izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2013. doneseno u lipnju 2014. i objavljeno u službenom glasilu. Također, navodi da se susreće s problemom nedostatka podataka, jer pojedine jedinice lokalne samouprave nemaju planove gospodarenja otpadom, a pojedine nisu izradile izvješća o provedbi planova.

Grad Vodice navodi da nema saznanja na koji će način jedinice lokalne samouprave Šibensko-kninske županije steći vlasnički udjel u trgovačkom društvu Bikarac d.o.o. koje vodi poslove na izgradnji centra za gospodarenje otpadom.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave navode da će ubuduće postupati prema preporukama Državnog ureda za reviziju, odnosno da će u cilju uspostave učinkovitog sustava gospodarenja otpadom donijeti plan gospodarenja otpadom u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Poduzet će aktivnosti za postupno smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Šibensko-kninskoj županiji na način da će provoditi mjere i radnje za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila, krupnog otpada, zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te za izgradnju kompostana i reciklažnih dvorišta.

Također navode da će poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja odlagališta do izgradnje i otvaranja centra za gospodarenje otpadom, poduzimati mjere sanacije svih postojećih divljih odlagališta i uspostaviti učinkovit nadzor kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta i ponovno onečišćenje saniranih divljih odlagališta.

Za potrebe nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske navode da će pravodobno osigurati pouzdane podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom i druge podatke kako bi objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora i učinkovitijeg upravljanja sustavom. Nadalje navode da će u cilju podizanja svijesti o odgovornom prikupljanju i odlaganju otpada provoditi izobrazno-informativne aktivnosti te ažurno održavati mrežne stranice s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave navode da će pravodobno izraditi i donijeti godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom na propisani način, te ih objaviti i dostaviti nadležnim subjektima.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin

IZVJEŠĆE O
OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Varaždin, listopad 2014

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
- Planovi gospodarenja otpadom	4
- Sustav odvojenog prikupljanja otpada	8
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	15
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	24
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	32
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	34
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	35
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE	38
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	
41	

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin
KLASA: 041-01/13-10/21
URBROJ: 613-07-14-92

Varaždin, 14. listopada 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM
NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Varaždinske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 14. listopada 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Varaždinske županije (županija, šest gradova i 22 općine), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Varaždinska županija ima 301 naselje. Površina županije je 1 261 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., Varaždinska županija ima 175 951 stanovnika, 55 527 kućanstava i 54 503 stambene jedinice.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Varaždinskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Varaždinske županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Varaždinske županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu Fond) te drugi dostupni podaci

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
- analiziran je plan gospodarenja otpadom Varaždinske županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Varaždinske županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom analizirana su izvješća Agencije i Fonda
- analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- obavljeni su razgovori s odgovornim osobama te pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u županiji i jedinicama lokalne samouprave Varaždinske županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Varaždinska županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Varaždinske županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog prikupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Varaždinske županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Varaždinske županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Varaždinske županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Varaždinske županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpada. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvješćivanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog skupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština je u ožujku 2008. usvojila Plan gospodarenja otpadom u Varaždinskoj županiji za razdoblje 2008.-2015., koji je objavljen u službenom glasilu županije i dostavljen Agenciji. Navedeni Plan sadrži sve elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu.

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županija više nema obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Planom gospodarenja otpadom u Varaždinskoj županiji za razdoblje 2008-2015. koncepcijska orijentacija je usmjerena na uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom putem Županijskog centra za gospodarenje otpadom, kroz koji bi se osigurao suvremeni i održivi način gospodarenja otpadom, kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri postigli ciljevi cjelovitog sustava. Plan je na snazi do isteka roka važenja (31. ožujka 2015.) u dijelu u kojem nije u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Planom gospodarenja otpadom Varaždinske županije predviđeno je modelom javno-privatnog partnerstva financirati postrojenja za obradu otpada u Centru za gospodarenje otpadom (dalje u tekstu: CGO). Javnim sredstvima sufinancirala bi se gradnja CGO i uspostava sustava (odlagališta, obrada otpadnih voda, pogonski objekti, unutrašnja infrastruktura, druga oprema, pretovarne stanice) bez postrojenja za obradu otpada (mehaničko biološka obrada-MBO).

Također, javnim sredstvima lokalne/regionalne samouprave financirala bi se kupnja (davanje na raspolaganje) zemljišta za budući CGO te izgradnja komunalne infrastrukture (pristupni putovi, vodovod, odvodnja, električna energija) do budućeg CGO.

Sufinanciranje gradnje sustava gospodarenja komunalnim otpadom na županijskim/regionalnim razinama osiguralo bi se tako da bi se ulaganja u javni dio (CGO bez MBO) financiralo iz sredstava Fonda i prepristupnog fonda IPA u iznosu do 80,0 %, a sredstvima lokalne/regionalne samouprave financiralo bi se ostalih 20,0 % investicije. Sufinanciranje se odnosi na gradnju CGO (bez obrade otpada i proizvodnje električne energije) te gradnju pretovarnih stanica.

Planom je dana procjena troškova gradnje CGO i uspostave sustava za županijski koncept (navedeno iz Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj) u iznosu 14.000.000 EUR (CGO i pretovarne stanice). Iznos od 13.000.000 EUR (koliko je procijenjen CGO financirao bi se na način da investiciju u postrojenje za obradu financira privatni partner 8.000.000 EUR i infrastrukturu 5.000.000 EUR javni partner, a pretovarne stanice u iznosu 1.000.000 EUR financira javni partner. Sva financiranja javnog partnera 6.000.000 EUR obavljala bi se na način da 80,0 % financiraju fondovi, a 20,0 % jedinice lokalne samouprave.

Planom je, također, obuhvaćena procjena troškova izgradnje CGO i uspostave sustava za regionalni koncept u ukupnom iznosu 37.000.000 EUR, od čega je cijena CGO 30.000.000 EUR. Privatni partner bi ulagao 18.000.000 EUR u postrojenje za obradu, a javni partner u infrastrukturu 12.000.000 EUR. Pretovarne stanice financirao bi javni partner u iznosu 7.000.000 EUR. Također bi se sva financiranja javnog partnera u iznosu 7.000.000 EUR obavljala na način da 80,0 % financiraju fondovi, a 20,0 % jedinice lokalne samouprave.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Varaždinske županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom u jedinicama
lokalne samouprave na području Varaždinske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Plan gospodarenja otpadom			
		Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Ivanec	DA	30. listopada 2008.	2008.-2015.	DA
2.	Grad Lepoglava	DA	15. listopada 2009.	2009.-2016.	DA
3.	Grad Ludbreg	NE	-	-	-
4.	Grad Novi Marof	NE	-	-	-
5.	Grad Varaždin	DA	30. rujna 2009.	2009.-2016.	DA
6.	Grad Varaždinske Toplice	DA	11. rujna 2012.	2008.-2016.	DA
7.	Općina Bednja	NE	-	-	-
8.	Općina Beretince	DA	19. ožujka 2010.	2008.-2016.	DA
9.	Općina Breznica	DA	-	2008.-2016.	NE
10.	Općina Breznički Hum	DA	9. listopada 2008.	2008.-2016.	DA
11.	Općina Cestica	DA	-	2006.-2015.	NE
12.	Općina Donja Voća	NE	-	-	-
13.	Općina Gornji Knežinec	DA	9. travnja 2010.	2008.-2016.	DA
14.	Općina Jalžabet	NE	-	-	-
15.	Općina Klenovnik	NE	-	-	-
16.	Općina Ljubešćica	DA	13. prosinca 2010.	2011.-2018.	DA
17.	Općina Mali Bukovec	NE	-	-	-
18.	Općina Martijanec	DA	17. lipnja 2010.	2010.-2017.	DA
19.	Općina Maruševac	DA	19. veljače 2010.	2010.- 2017.	DA
20.	Općina Petrijanec	NE	-	-	-
21.	Općina Sračinec	NE	-	-	-
22.	Općina Sveti Đurđ	DA	6. rujna 2012.	2012.-2020.	DA
23.	Općina Sveti Ilija	DA	-	2008.-2016.	NE
24.	Općina Trnovec Bartolovečki	DA	7. ožujka 2012.	2012.-2019.	DA
25.	Općina Veliki Bukovec	NE	-	-	-
26.	Općina Vidovec	DA	29. lipnja 2011.	2008.-2016.	DA
27.	Općina Vinica	NE	-	-	-
28.	Općina Visoko	DA	21. rujna 2008.	2008.-2016.	NE

Od 28 jedinica lokalne samouprave, plan gospodarenja otpadom izradilo je 17, plan je usvojen od predstavničkog tijela u 14 jedinica, tri plana nisu dana na usvajanje predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (Općine Breznica, Cestica i Sveti Ilija) te proizlazi da plan gospodarenja otpadom nije donijelo 14 jedinica lokalne samouprave (Gradovi Ludbreg i Novi Marof te Općine Bednja, Breznica, Cestica, Donja Voća, Jalžabet, Klenovnik, Mali Bukovec, Petrijanec, Sračinec, Sveti Ilija, Veliki Bukovec i Vinica).

Planovi nisu doneseni u propisanom roku. Od 14 jedinica lokalne samouprave plan gospodarenja otpadom objavilo je 13, a Općina Visoko ga nije objavila.

Prema odredbi članka 100. Zakona o otpadu gradovi i općine su bili obvezni donijeti plan gospodarenja otpadom do 30. prosinca 2005., a odredbom članka 11. Zakona o otpadu bila je propisana obveza predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina i objaviti ga u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Odredbom članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom propisana je obveza predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina i objaviti ga u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave.

Pojedini planovi gospodarenja otpadom ne sadrže sve elemente koji su bili propisani odredbom članka 11. Zakona o otpadu (na primjer: visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom u planu su iskazali samo Gradovi Ivanec, Lepoglava i Varaždin te Općina Ljubešćica). Odredbom članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom propisani su bitni elementi plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave. Također, plan gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave (Grad Varaždin) je djelomično usklađen s Planom gospodarenja otpadom Varaždinske županije, a neusklađenost se odnosi na planirani koncept zbrinjavanja otpada. U planu gospodarenja otpadom Grada Varaždina navodi se da se do odabira Županije o načinu zbrinjavanja komunalnog otpada (regionalni centar ili županijski centar), kao tehnologija gospodarenja otpadom odabere baliranje i privremeno skladištenje (što se provodi od 2005. na lokaciji Brezje). Za provedbu uklanjanja zatečenog baliranog otpada i sanaciju lokacije Brezje, a s obzirom na količinu i stanje odloženog otpada te dotadašnje pokušaje rješavanja problema baliranog otpada, Planom je procijenjeno da će biti potrebno osigurati 146.775.250,00 kn za uspostavu sustava gospodarenja otpadom (od čega 129.852.000,00 kn za izgradnju pogona za mehaničko-biološku obradu otpada na lokaciji Brezje II te obradu postojećeg baliranog otpada i komunalnog otpada koji će u Gradu Varaždinu nastati tijekom pet godina od donošenja plana). Navedeni su razni mogući izvori financiranja, ali konkretni izvori nisu utvrđeni. Iz navedenog proizlazi da je planovima gospodarenja otpadom na području Varaždinske županije planirana izgradnja dva pogona za mehaničko-biološku obradu otpada (planom Grada Varaždina i Varaždinske županije) na području grada Varaždina (lokacija Motičnjak i Brezje II). Županijski plan gospodarenja otpadom donesen je u 2008., a plan Grada Varaždina u 2009.

Navedeno nije bilo u skladu s odredbama Zakona o otpadu kojima je propisano da planovi gospodarenja otpadom gradova i općina moraju biti usklađeni sa županijskim planom gospodarenja otpadom.

Prema odredbama članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave sadrži najmanje sljedeće: analizu te ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave uključujući ostvarivanje ciljeva; podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno skupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva; podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom; podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju; mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada; opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada; mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada; mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada; popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom; organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana gospodarenja otpadom.

Jedinica lokalne samouprave je dužna za prijedlog plana gospodarenja otpadom ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša (dalje u tekstu: nadležnog upravnog tijela). Nadležno upravno tijelo izdaje prethodnu suglasnost ako utvrdi da je prijedlog Plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave usklađen s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisa donesenih na temelju tog zakona i Plana.

Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave za razdoblje šest godina, njegove izmjene i dopune po potrebi, a objavljuje se u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Odredbama Zakona o održivom gospodarenju je propisano da postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina, sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom te ga objaviti u službenom glasilu. Nadalje, predlaže gradovima i općinama uskladiti plan gospodarenja otpadom s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom u dijelu u kojem je navedeni plan u suprotnosti s odredbama navedenog Zakona.

Na temelju razmatranja Izvješća o provedbi Plana gospodarenja otpadom u Varaždinskoj županiji za razdoblje 2008.-2015., u vremenu od travnja 2008. do rujna 2010., Varaždinska županija je započela s aktivnostima na usklađenju postojećeg Plana gospodarenja otpadom s Društvenim ugovorom o osnivanju Piškornice d.o.o., odnosno izrađen je tekst Izmjena i dopuna Plana gospodarenja otpadom na koji su zatražena očitovanja svih jedinica lokalne samouprave, Piškornice d.o.o., a u skladu s člankom 11a Zakona o Izmjenama i dopunama Zakona o otpadu zatražena je suglasnost Ministarstva zaštite okoliša i prirode (dalje u tekstu: Ministarstvo). Na tekst Izmjena i dopuna navedenog Zakona očitovalo se osam jedinica lokalne samouprave.

Od 2. travnja do 2. svibnja 2012. na Internet stranicama Ministarstva bio je predstavljen prijedlog novog Zakona o otpadu iz kojeg je proizlazilo ukidanje dosadašnjih županijskih Planova gospodarenja otpadom. Županija navodi da slijedom toga nisu nastavljene aktivnosti na provedbi usklađenja postojećeg Plana gospodarenja otpadom s navedenim Društvenim ugovorom.

Analizu učinkovitosti poduzetih mjera izradile su četiri jedinice lokalne samouprave (Gradovi Ivanec i Varaždin te Općine Gornji Kneginec i Trnovec Bartolovečki). Ni jedna jedinica lokalne samouprave Varaždinske županije nije donijela izmjene i dopune plana.

Osim Županije i jedinica lokalne samouprave, prema odredbama članka 12. Zakona o otpadu, planove gospodarenja otpadom dužni su bili izraditi i proizvođači otpada koji godišnje proizvode više od 150 t neopasnog otpada i/ili više od 200 kg opasnog otpada. Planovi gospodarenja otpadom dostavljaju se nadležnom upravnom odjelu u Županiji koji vodi Registar onečišćavanja okoliša u čijem je sastavu i Registar otpada.

Prema podacima Agencije, u Varaždinskoj županiji su 94 tvrtke s važećim Planom gospodarenja otpadom (do 30. travnja 2013.).

- **Sustav odvojenog skupljanja otpada**

Sve jedinice lokalne samouprave na području Varaždinske županije su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području. Bez obzira na odluke jedinica lokalne samouprave, kojima je propisano obvezatno korištenje usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada, sva kućanstva i dalje ne koriste organizirane usluge odvoza komunalnog otpada.

Prema podacima četiri skupljača koji skupljaju otpad u jedinicama lokalne samouprave u kojima živi 86,0 % stanovnika Varaždinske županije, uslugu skupljanja i odvoza koristi 85,1 % stanovnika navedenog područja Varaždinske županije.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada nisu obuhvaćena pojedina naselja ili dijelovi naselja u četiri općine (Bednja, Donja Voća, Ljubeščica, Martijanec) zbog dostupnosti cestom (klizišta), raštrkanosti kuća po brežuljcima te malobrojnih domaćinstava.

Državni ured za reviziju predlaže skupljanjem i odvozom komunalnog otpada obuhvatiti sva naselja i sva kućanstva na području jedinice lokalne samouprave te poduzimati mjere da uslugu skupljanja i odvoza odvojenog komunalnog otpada koristi što više građana.

Mjere izbjegavanja i smanjivanja količina otpada u sustavu gospodarenja otpadom su funkcionalno zastupljene kroz odvojeno skupljanje papira, kartona, PET ambalaže, stakla, metala, otpadnih guma, otpadnih motornih i otpadnih jestivih ulja, otpadnih vozila, elektronskog i električnog otpada od gospodarskih subjekata i domaćinstava, što se kontinuirano provodi.

Poslove skupljanja otpada na području Varaždinske županije obavljaju četiri komunalna društva (u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave) u skladu s odlukama o povjeravanju poslova komunalnim društvima, osam trgovačkih društava u privatnom vlasništvu (koncesionari) koja su registrirana za skupljanje staklene i plastične ambalaže, papirne i kartonske ambalaže, otpadnih guma, otpadnih ulja, baterija i akumulatora, medicinskog otpada, otpadnih vozila i opasnog otpada) te jedna fizička osoba (obrt) za skupljanje elektroničkog i električnog otpada. S komunalnim društvima i koncesionarima su zaključeni ugovori. Za šest posebnih kategorija otpada (ambalažni otpad, otpadna vozila, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadne gume, električni i elektronički otpad) organizaciju navedenih sustava provodi Fond te je uveden sustav naplate naknada za financiranje sustava tim posebnim kategorijama primjenom proširene odgovornosti proizvođača.

Od proizvođača/uvoznika koji stavljaju na tržište odabrane proizvode naplaćuju se naknade, a kojim se sredstvima financira odvojeno skupljanje i uporaba otpada nastalog istekom životnog vijeka tih proizvoda. Za navedene vrste otpada Ministarstvo je dodijelilo koncesije za skupljanje i obradu/oporabu pojedinim tvrtkama. U slučaju otpadne ambalaže tvrtkama koncesije za obavljanje skupljanja, to jest za uporabu/opradu otpadne ambalaže dodjeljuju i nadležna tijela županije, za gradove i općine na području svoje županije, a od primjene novog Zakona dodjeljuje Ministarstvo.

U tablici broj 2 se daju skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	Varkom d.d., Varaždin, a nakon podjele Čistoća d.o.o., Varaždin	Grad Varaždin, općine Beretinec, Cestica, Gornji Kneginec, Jalžabet, Petrijanec, Sveti Ilija, Sračinec, Trnovec Bartolovečki, Vidovec, Vinica,
2.	Ivkom d.d., Ivanec	Gradovi Ivanec i Lepoglava, općine Bednja, Donja Voća, Klenovnik i Maruševac
3.	Lukom d.o.o., Ludbreg	Grad Ludbreg
4.	Novokom d.d., Novi Marof	Grad Novi Marof
5.	Babić d.o.o., Cestica	Općine Ljubešćica, Mali Bukovec, Martijanec, Sveti Đurđ, i Veliki Bukovec
6.	Eko-flor Plus d.o.o. Jastrebarsko	Grad Varaždinske Toplice, općine Breznica, Breznički Hum i Visoko
7.	Univerzal d.o.o. Varaždin	Sve jedinice lokalne samouprave
8.	Lotus 91 d.o.o. Varaždin	Sve jedinice lokalne samouprave
9.	DUMA ELEKTRONIKA, Varaždin	Sve jedinice lokalne samouprave

Komunalna društva i koncesionari dostavljaju podatke o otpadu Upravnom odjelu za poljoprivredu i zaštitu okoliša Varaždinske županije, koji u skladu s odredbom članka 21. Pravilnika o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08) kao nadležno tijelo, u suradnji s nadležnom inspekcijom, osigurava provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka, a Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka. Registar onečišćavanja okoliša jest skup podataka o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja, prijenosa i odlaganja onečišćujućih tvari i otpada u okoliš. Obvezni sadržaj i način vođenja registra, obveznike dostave podataka u registar, način, metodologije i rokove prikupljanja i dostavljanja podataka o emisijama odnosno ispuštanju, prijenosu i odlaganju onečišćujućih tvari u okoliš i otpadu, podatke o onečišćivaču, tvrtki, postrojenju, organizacijskoj jedinici u sastavu onečišćivača, rok i način obavješćavanja javnosti, način provjere i osiguranja kvalitete podataka koji se dostavljaju i vode u registru, rok čuvanja očevidnika iz kojih su dostavljeni podaci, način davanja ovlaštenja ovlaštenicima za obavljanje stručnih poslova u svezi s vođenjem registra, program i način provjere stručne osposobljenosti zaposlenika ovlaštenika propisan je navedenim Pravilnikom. Pristup javnosti podacima o onečišćujućim tvarima pohranjenim u registru onečišćavanja okoliša osigurava se na internetskoj stranici Agencije, koja izrađuje izvješće o podacima iz registra onečišćavanja okoliša do 15. prosinca tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu.

Otpad koji skupljaju komunalna društva i koncesionari se odlaže na četiri službena odlagališta te jedno privremeno na području Varaždinske županije (Čret, Gornje Vratno, Jerovec, Meka i Brezje).

Otpad s područja pojedinih gradova i općina (Varaždinske Toplice, Breznica, Breznički Hum, Gornji Kneginec, Martijanec i Visoko te nakon prekida baliranja otpada u Brezju, otpad s područja Varaždina, Trnovca Bartolovečkog, Petrijanca, Vinice i Svetog Ilije) se odvozi na odlagališta izvan Varaždinske županije (Ilovac u Karlovačkoj županiji, Gorjak u Krapinsko-zagorskoj županiji, Johovača u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, Doroslov i Belišće u Osječko-baranjskoj županiji, Petrovačka dola u Vukovarsko-srijemskoj županiji).

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Varaždinske županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Varaždinske županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Varaždinske županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem)	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Čret, Novi Marof, Novokom d.o.o. Novi Marof	Grad Novi Marof	3 755	2 797	2 078
2.	Gornje Vratno, Meteor Grupa d.o.o. Varaždin	Općine Cestica, Ljubeščica, Mali Bukovec, Sračinec, Sveti Đurđ, Beretince, Jalžabet, Veliki Bukovec, Vidovec	4 671	3 822	4 282
3.	Jerovec, Ivkom d.d. Ivanec	Gradovi Ivanec i Lepoglava te općine Bednja, Klenovnik, Maruševec i Donja Voća	5 914	6 619	6 233
4.	Meka, Ludbreg, Lukom d.o.o. Ludbreg	Grad Ludbreg	2 742	2 600	2 160
5.	Brezje, Varaždin, Varkom d.d. Varaždin, a od 2014. Čistoća d.o.o. Varaždin	Grad Varaždin te općine Trnovec Bartolovečki, Petrijanec, Vinica i Sveti Ilija	-	10 323	6 840
Ukupno			17 082	26 161	21 593

U Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. nema podatka za privremeno odlagalište Brezje. U 2011. je, prema podacima komunalnog društva, na odlagalište Brezje odloženo 10 962 t baliranog komunalnog otpada. Količina odloženog komunalnog otpada na odlagalištu Brezje u 2013. je značajnije smanjena u odnosu na 2012. jer se otpad s područja grada Varaždina odlagao do 1. kolovoza 2013. a za četiri općine do 14. listopada 2013.

Količina komunalnog otpada odloženog na odlagalištima se utvrđuje vaganjem na odlagalištima Gornje Vratno i Brezje, izračunom i prosudbom na odlagalištima Čret, Meka i Jerovec (procjenom na temelju nosivosti vozila i broja istovara na odlagalištu).

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Varaždinskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog skupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Varaždinske županije za razdoblje 2008.-2015. je navedeno da je u cilju uspostave provedivog i ekonomski održivog sustava odvojenog skupljanja iskoristivog otpada na području Varaždinske županije potrebno uspostaviti zelene otoke za pojedine komponente otpada (staklo, PET, papir, metal i drugo) u svim jedinicama lokalne samouprave te uspostaviti reciklažna dvorišta. Predložena je izgradnja reciklažnih dvorišta u šest gradova, a za što bi prostornim planom pojedinih gradova trebalo utvrditi lokacije. Planom nisu iskazana financijska sredstva potrebna za uspostavu sustava odvojenog skupljanja otpada.

U Varaždinskoj županiji je od početka 2007. do konca 2013. sustav odvojenog skupljanja otpada uspostavljen u dijelu koji se odnosi na postavljanje zelenih otoka (kontejneri za odvojeno skupljanje papira, plastike, stakla i metala), odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada te uvođenje primarne reciklaže za papir. Također su nabavljana i specijalna komunalna vozila za odvojeno prikupljanje i odvoz otpada te su nabavljane plastične kante za kućanstva za miješani komunalni otpad. Razvrstavanje i odvojeno skupljanje otpada na mjestu nastanka provodi se u onim jedinicama lokalne samouprave u kojima je odabrani koncesionar to omogućio postavljanjem različitih kanti/kontejnera/vreća. Na području grada Varaždina od 1. ožujka 2002. organiziran je sustav primarne selekcije komunalnog otpada na mjestu nastanka za papir, karton, tetrapak, plastiku, staklo, metal i ostali otpad.

U svrhu poticanja odvojenog prikupljanja otpada, Fond je s tri jedinice lokalne samouprave zaključio sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera te kupnji komunalne opreme za skupljanje komunalnog otpada. Udjel sufinanciranja Fonda se kretao u visini od 40,0 % do 80,0 % ugovorene vrijednosti. Do konca 2013. Fond je jedinicama lokalne samouprave za navedene namjene doznačio 177.397,00 kn.

Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom propisana je obveza jedinice lokalne samouprave osigurati, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog skupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva odnosno koncesionara na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave, a obračunava se na različite načine.

Na utvrđivanje cijene utječe broj odvoza (jednom ih dva puta tjedno te jednom ih dva puta mjesečno) i broj članova kućanstva (cijena se umanjuje samcima i umirovljenicima) Cijena skupljanja i odvoza krupnog (glomaznog) otpada i cijena primarne reciklaže za papir je uračunana u cijenu redovnog prikupljanja i odvoza komunalnog otpada Odredbom članka 33 Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ih obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika

Do dana obavljanja revizije (lipanj 2014) na području Varaždinske županije od 28 jedinica lokalne samouprave samo je Grad Varaždin donio odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada Grad Varaždin je zaključkom iz siječnja 2014 prenio ovlaštenje komunalnom društvu, koje obavlja javnu uslugu gospodarenja otpadom na području grada Varaždina, da prijavi Fondu projekte nabave posuda, opreme i tehnologije za nadogradnju postojećeg sustava gospodarenja otpadom na području grada Varaždina Upravni odbor Fonda je 4 ožujka 2014 donio odluku o sufinanciranju nabave spremnika i komunalnih vozila za odvojeno prikupljanje otpada kojom su Gradu Varaždinu odobrena sredstva za nabavu kanti za biootpad, aplikacije za obradu i prikupljanje podataka, ručnog čitača čipova za identifikaciju u visini 40,0 % procijenjene vrijednosti investicije, odnosno najviše 1 892 560,00 kn Također, odobrena su sredstva za nabavu dva komunalna vozila s nadogradnjom zapremnine 23 m³ te sustavom za automatsku identifikaciju spremnika pri skupljanju otpada i jedno komunalno vozilo s nadogradnjom zapremnine 10 m³ i sustavom za automatsku identifikaciju spremnika pri skupljanju otpada u visini 40,0 % procijenjene vrijednosti vozila, a ne više od 1 990 000,00 kn Odlukom je utvrđena obveza Grada Varaždina da osigura preostali dio sredstava i provede potrebne postupke u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi te dostavi dokumentaciju Fondu Ako ne dostavi dokumentaciju do konca kolovoza 2014 gubi pravo na odobrena sredstva

Sredinom srpnja 2014 još nisu zaključeni ugovori s odabranim izvoditeljima (postupak javne nabave je proveden do faze donošenja odluke o izboru izvoditelja, a odluka nije potpisana), nisu utvrđeni izvori financiranja za iznos 5 823 840,00 kn koliko iznosi obveza Grada Varaždina, nije utvrđeno gdje će se odlagati biorazgradivi otpad (komunalno društvo koje pruža javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada nema kompostanu na raspolaganju) te se može dogoditi da se biootpad i dalje odlaže na deponije ih da se odvozi negdje na kompostanu izvan područja grada Varaždina

Odvojenim prikupljanjem biorazgradivog otpada i njegovom obradom omogućuje se učinkovito smanjenje udjela biorazgradivog otpada u komunalnom otpadu, što je u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom Ujedno se izbjegava plaćanje poticajnih naknada Fondu, odnosno penala Europskoj uniji Obveznik plaćanja poticajnih naknada za smanjenje miješanog komunalnog otpada Fondu je jedinica lokalne samouprave, a u njezin proračun sredstva uplaćuju građani

Državni ured za reviziju predlaže koordinirati napore na obavljanju kompostiranja biootpada (Grad Varaždin, komunalno društvo koje obavlja javnu uslugu gospodarenja otpadom i Fond), odnosno paralelno razvijati sustav skupljanja komunalnog biootpada i osiguranje infrastrukture za kompostiranje, kako bi se javni novac trošio učinkovito

Odredbom članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske, za čije donošenje je rok srpanj 2014., a kojom će se propisati način gospodarenja komunalnim otpadom i granične količine miješanog komunalnog otpada za određena razdoblja. Do konca obavljanja revizije (lipanj 2014.) Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Varaždinske županije za 2011. je 11 481 t, za 2012. je 17 696 t, a za 2013. je 14 593 t (neverificirani podaci). Budući da se komunalni otpad s područja grada Varaždina prestao balirati i odlagati na privremeno odlagalište u Brezju s 1. kolovoza 2013., a za četiri općine 14. listopada 2013. te se odvozi na odlagališta u druge županije, podaci o odloženom biorazgradivom komunalnom otpadu na području Varaždinske županije ne pokazuju realan trogodišnji trend. Osim toga, pojedini koncesionari ne odlažu komunalni otpad na područje Varaždinske županije, a za 2011. Agencija nije uključila privremeno odlagalište Brezje u izvještaj za 2011. Za očekivati je da bi se količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada značajnije smanjivala da su gradovi i općine osigurali odvojeno skupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava (posebne posude) te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. na području Varaždinske županije nije izgrađena ni jedna kompostana.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni (biorazgradivi) otpad, baterije, akumulatori, lijekovi). Lokacije za izgradnju reciklažnih dvorišta su određene planovima gospodarenja otpadom i prostornim planovima gradova i općina. Pojedine jedinice lokalne samouprave su planirale izgradnju reciklažnog dvorišta na prostoru postojećih odlagališta komunalnog otpada, a nakon sanacije i zatvaranja, što nisu mogle realizirati, jer kasni izgradnja regionalnog centra za gospodarenje otpadom.

Do konca 2013. na području Varaždinske županije nisu izgrađena reciklažna dvorišta za komunalni ni građevinski otpad. U srpnju 2014. Fond je Gradu Varaždinu odobrio sredstva za financiranje izrade projektne dokumentacije za izgradnju reciklažnog dvorišta najviše u iznosu 115.500,00 kn (100,0 % procijenjenih i opravdanih troškova izrade predmetne dokumentacije). Grad Varaždin je u obvezi, nakon provedenog postupka u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi, dostaviti Fondu utvrđenu dokumentaciju najkasnije do konca rujna 2014. ili gubi pravo na odobrena sredstva.

Odredbama članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je propisano da gradovi i općine dužni na svojem području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008. te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati na svojem području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem. Također je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta odnosno način rada mobilne jedinice omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta odnosno mobilne jedinice.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana.

Planirano je da će do konca 2007. sve županije i Grad Zagreb imati donesen plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektnu dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje, osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon, te će do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

Prostornim planom Varaždinske županije planirane su lokacije za građevine i postrojenja za gospodarenje otpadom, kako u okviru županijskog centra gospodarenja otpadom u Varaždinu (označeno kao građevina za obradu otpada - mehaničko biološka i termička obrada), tako i pojedinačne lokacije: postojeća lokacija sabirnog mjesta opasnog otpada u Varaždinu te moguće lokacije gospodarenja otpadom prema posebnoj Studiji (označene kao lokacije za obradu neopasnog tehnološkog otpada i odlagalište otpada za komunalni i inertni otpad). Odredbama za provođenje detaljnije su definirani elementi vezano uz navedene lokacije, odnosno gospodarenje otpadom.

Na području Varaždinske županije prikupljeni otpad odlaže se na četiri različito uređena i kontrolirana odlagališta (Jerovec na području grada Ivanca, Meka na području grada Ludbrega, Čret na području grada Novog Marofa i Gornje Vratno na području općine Cestica), a na lokaciji Brezje (područje grada Varaždina) prikupljeni otpad se balira i skladišti (u funkciji od 1. travnja 2005., a od 14. listopada 2013. se više ne obavlja baliranje).

Sufinanciranjem Fonda sva kontrolirana odlagališta su u postupku sanacije s daljnjim odlaganjem. Odlagalište Gornje Vratno u Cestici je završilo I. fazu sanacije, ima uporabnu dozvolu te se obavljaju aktivnosti za daljnu sanaciju. Sanacija odlagališta Jerovec je u završnoj fazi.

Za preostala dva odlagališta proveden je postupak procjene utjecaja na okoliš, izdana su Rješenja o obveznoj sanaciji s daljnjim odlaganjem, ali sanacija nije provedena. Za lokaciju Brezje proveden je postupak procjene utjecaja na okoliš, izdano je Rješenje za građevinu za obradu i skladištenje baliranog komunalnog i neopasnog proizvodnog otpada. U rujnu 2012. Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Grada Varaždina je na temelju odredbi članka 8. Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama donio Rješenje o izvedenom stanju u kojem je navedeno da donošenju rješenja nije prethodilo ispitivanje ispunjavanje lokacijskih uvjeta, bitnih uvjeta za građevinu, osim bitnih zahtjeva mehaničke otpornosti i stabilnosti, sigurnosti u korištenju i zaštite od požara te drugih uvjeta i zahtjeva. Rješenjem je utvrđeno da zamjenjuje akt za građenje i akt za uporabu. Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva je u srpnju 2007., nakon provedenog inspekcijskog nadzora, donijelo rješenje kojim se komunalnom društvu naređuje uklanjanje privremeno uskladištenog komunalnog otpada iz skladišnog prostora na lokaciji Brezje, jer je rješenjem utvrđeno da postojeća lokacija ne zadovoljava tehničke uvjete, nema dozvolu za rad kao građevina za obradu i skladištenje otpada te nije mjesto određeno za (privremeno) skladištenje otpada u skladu s odredbama Zakona o otpadu.

Planom gospodarenja otpadom Varaždinske županije lokacija ŽCGO je utvrđena -područje lokacije Motičnjak (područje grada Varaždina), uz uvažavanje blizine najvećeg proizvođača komunalnog i proizvodnog otpada, kao i mogućnost ostvarenja distribucije toplinske i električne energije, nastale obradom otpada, u industrijsku zonu Grada Varaždina. U sastavu ŽCGO predviđeno je uređenje površine 7,8 ha, na kojoj bi se uspostavila radna zona (infrastrukturni objekti), zaštitna zona (uključujući i vatrozaštitnu) te unutrašnje i vanjske prometnice.

Od infrastrukturnih objekata predviđeno je postrojenje za obradu otpada, reciklažno dvorište i prostor za obradu građevnog otpada. Zbog količina i vrsta otpada koji nastaje na području Županije, planirano je procijeniti optimalan tehnološki postupak obrade otpada, čijom će primjenom nastati minimalne količine ostatnog otpada. Minimalne količine ostatnog otpada bitne su, između ostalog, i zbog činjenice da se na području Varaždinske županije ne predviđa izgradnja odlagališta otpada.

Na području Varaždinske županije planirana je uspostava četiri pretovarne stanice, i to na lokacijama odlagališta otpada Meka u Ludbregu, Čret u Novom Marofu, Jerovec u Ivancu te na lokaciji Motičnjak na području grada Varaždina. Upravljanje sustavom gospodarenja otpadom predviđeno je uvođenjem modela javno-privatnog partnerstva, prema kojem Županija - u dogovoru s gradovima i općinama, uključenim u sustav - osniva županijsku komunalnu tvrtku, koja će u potpunosti biti u javnom vlasništvu.

Županijska komunalna tvrtka sredstvima lokalne, odnosno regionalne samouprave te sredstvima fondova bi financirala izgradnju ŽCGO. Županija bi provodila nadzor nad provedbom sklopljenog ugovora, a županijska komunalna tvrtka vodila izgradnju ŽCGO do uspostave sustava, upravljala sustavom gospodarenja otpada za čitavo područje županije (odnosno regije), koordinirala rad lokalnih, odnosno gradskih komunalnih tvrtki te organizirala prijevoz otpada od pretovarnih stanica do ŽCGO. Privatni partner bi financirao izgradnju postrojenja za obradu komunalnog otpada (postrojenja za mehaničko biološku obradu otpada), a nakon izgradnje bi upravljao ŽCGO tijekom ugovorenog vremenskog razdoblja (10-15 godina). Privatni partner, osim upravljanja, imao bi i obvezu financiranja rada i daljnje (do)gradnje ŽCGO. Odabir optimalnih tehnoloških rješenja proveo bi se prema natječaju za odabir sustava za gospodarenje otpadom.

Prema odredbama članka 14. Zakona o otpadu Županija je bila dužna osigurati uvjete i provedbu propisanih mjera gospodarenja svim vrstama otpada. Pojam osiguranja uvjeta i provedbe propisanih mjera za postupanje s građevnim otpadom podrazumijeva osiguravanje uvjeta za nesmetanu djelatnost takve vrste, a prvenstveno koordiniranja pri postupku osiguravanja lokacije u dokumentima prostornog uređenja Županije i jedinica lokalne samouprave.

U okviru svoje nadležnosti, Varaždinska županija je izradila dokument Izmjene i dopune Prostornog plana Varaždinske županije, kojim se za lokaciju Centra za gospodarenje otpadom određuje područje Motičnjaka na području grada Varaždina. Unutar te lokacije predviđena je i uspostava Centra za obradu građevnog otpada. Osim lokacije Motičnjak, za lokaciju reciklažnog centra građevnog otpada predviđena je i lokacija Očura, koja je za navedenu namjenu određena i u prostorno-planskoj dokumentaciji Grada Lepoglave. Ostatni dio provedene obrade građevnog otpada planirano je zbrinuti na eksploatacijskim poljima. Istovremeno s uspostavom Županijskog centra za gospodarenje otpadom, planirana je i sanacija kontroliranih odlagališta te sanacija divljih odlagališta otpada. Sanaciju bi financirale jedinice lokalne samouprave i Fond.

Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo je koncem 2001. u okviru EU INTERREG III B CADSES projekta Drava RiverBasin, predložilo Pilot projekt - Uspostava Regionalnog Centra za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske za četiri županije - Varaždinsku, Krapinsko-zagorsku, Međimursku i Koprivničko-križevačku. Varaždinska županija je početkom 2003. potpisala Sporazum o osnivanju Javne ustanove za zbrinjavanje komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada sjeverozapadne Hrvatske (dalje u tekstu: JUSZH), kojim Varaždinska županija i šest gradova s njezinog područja (Varaždin, Ivanec, Lepoglava, Novi Marof i Varaždinske Toplice) postaju jednakopravni suosnivač JUSZH kao i ostale tri županije (Krapinsko zagorska, Koprivničko-križevačka i Međimurska), devet gradova (Koprivnica, Đurđevac, Klanjec, Pregrada, Zlatar, Mursko Središće, Čakovec, Prelog i Zabok) i jedna općina (Koprivnički Ivanec). Utvrđeno je da je JUSZH centralni nositelj i odgovorni partner za zbrinjavanje otpada u regiji. Projekt je operativno započet 2003., a trajanje projekta je predviđeno do 30. lipnja 2006.

U tom su razdoblju u okviru projekta stvarane prostorno-planske pretpostavke oko utvrđivanja lokacije Regionalnog centra kao osnove za njegovu realizaciju. Lokacija je utvrđena dogovorno s Općinom Koprivnički Ivanec te je kroz postupak Izmjena i dopuna Prostornog plana Koprivničko-križevačke županije kao lokacija Regionalnog centra za zbrinjavanje otpada definirana lokacija Piškornica. Za prvotno planiranu lokaciju Gunjak ostavljena je mogućnost aktiviranja. U rujnu 2012. Trgovačkom sudu u Varaždinu predan je prijedlog za pokretanje stečajnog postupka nad JUSZH, koji je završen u veljači 2014. Za financiranje JUSZH od 2006. do 2012. iz Županijskog proračuna izvršeno je 275.328,00 kn.

Varaždinska županija se u razdoblju 2005.-2008. orijentirala na uspostavu ŽCGO te je provodila određene aktivnosti. Vezano za funkcionalnu uspostavu ŽCGO, u srpnju 2006. osnovano je društvo Centar za gospodarenje otpadom Varaždinske županije d.o.o. Navedeno trgovačko društvo osnovano je kao zajedničko trgovačko društvo Županije i Grada Varaždina s udjelima u omjeru 70,0 % Županija, a 30,0 % Grad Varaždin. U rujnu 2006. proveden je natječaj za odabir konzultantske tvrtke za nabavu savjetodavnih usluga za odabir sustava za gospodarenje otpadom. U siječnju 2007. odabrana je konzultantska tvrtka s kojom je u srpnju 2007. potpisan ugovor o pružanju savjetodavnih usluga za odabir sustava za gospodarenje otpadom. U prosincu 2006. su provedene izmjene i dopune prostornog plana Varaždinske županije kojima je lokacija Motičnjak utvrđena za ŽCGO. Planom gospodarenja otpadom u Varaždinskoj županiji koji je koncepcijski orijentiran na uspostavu ŽCGO, planirani su predmeti sufinanciranja, uvjeti, iznosi i izvori sredstava za sufinanciranje. S obzirom da je izostala realizacija Planom predviđenih aktivnosti, nisu ni ostvareni planirani izvori financiranja. Tijekom 2013. godine završen je postupak likvidacije trgovačkog društva Centar za gospodarenje otpadom Varaždinske županije d.o.o. (uz suglasnost Grada Varaždina). Do konca 2013. iz proračunskih sredstava Županije utrošeno je 806.595,00 kn, a iz proračuna Grada Varaždina 32.000,00 kn, odnosno ukupno 838.595,00 kn.

Koncem 2008. ponovno je aktualiziran koncept uspostave Regionalnog centra za gospodarenje otpadom. U cilju efikasnije realizacije projekta uspostave regionalnog centra javila se potreba da se JUSZH preoblikuje u trgovačko društvo. Koprivničko-križevačka županija, Međimurska županija, Krapinsko-zagorske županija, Varaždinska županija i Općina Koprivnički Ivanec zaključile su u ožujku 2009. Društveni ugovor sa svrhom osnivanja trgovačkog društva s ograničenom odgovornošću Piškornica d.o.o. Regionalni centar za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske (u nastavku: Piškornica d.o.o.).

Unatoč radnjama koje su poduzimane od 2003. za zbrinjavanje otpada na regionalnoj osnovi, Županija se donesenim Planom gospodarenja otpadom u ožujku 2008. opredijelila za sustav gospodarenja otpadom putem županijskog centra za gospodarenje otpadom, da bi se u ožujku 2009. ponovo vratila konceptu zbrinjavanju otpada na regionalnoj osnovi. Županija je u određenim razdobljima imala u svom suvlasništvu i paralelno financirala rad ustanove (JUSZH) osnovane za stvaranje regionalnog koncepta zbrinjavanja otpada, trgovačkog društva koje je osnovano za provođenje gospodarenja otpadom putem županijskog centra za gospodarenje otpadom te trgovačkog društva osnovanog za gospodarenje otpadom putem regionalnog centra.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno učinkovitije trošiti sredstva poreznih obveznika, odnosno javna vlast treba odgovorno pristupiti provođenju bilo kojeg projekta, pa tako i projekta zbrinjavanja otpada. Prije provođenja pojedinog projekta potrebno je utvrditi najbolju vrijednost za novac, te putem članova Upravnog vijeća, Nadzornog odbora i Uprave utjecati na učinkovito upravljanje projektom, odnosno utjecati na ubrzanje aktivnosti oko provođenja projekta. Cilj je izračuna vrijednosti za novac maksimizacija koristi obveznika plaćanja usluge u dijelu koji se odnosi na efikasno upravljanje prihodima (optimalno opterećenje obveznika) te u dijelu koji se odnosi na korištenje javnih usluga (najbolji standard javne usluge za najmanju cijenu). S obzirom da su u 2003. Varaždinska županija i šest gradova s njezinog područja bili suosnivači JUSZH, koja je osnovana kao centralni nositelj i odgovorni partner za zbrinjavanje otpada u regiji, Državni ured za reviziju je mišljenja da je navedeni projekt trebalo nastaviti kako bi se što prije realiziralo zbrinjavanje otpada u regiji.

Trebalo je izraditi kompletnu prethodnu studiju izvodljivosti kojom bi se jasno definirali ciljevi koji se izgradnjom Centra za gospodarenje otpadom planiraju postići (u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske) te na temelju postavljenih ciljeva precizno utvrditi kriterije za odabir optimalnog tehničko-tehnološkog i ekonomskog rješenja cjelovitog (integralnog) regionalnog sustava gospodarenja otpadom u skladu s hrvatskom i europskom regulativom iz područja gospodarenja otpadom. Prethodna studija izvodljivosti treba sadržavati sve potrebne analize u vezi s prikupljenim otpadom s područja regije, tehnologiju obrade otpada prije odlaganja, tehnologiju odlaganja, optimalizaciju transporta otpada te analizu opcija baziranu na prethodnim financijskim pokazateljima investicije gradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom. Konačni rezultati prethodne studije izvodljivosti trebaju biti idejno rješenje regionalnog centra za gospodarenje otpadom i prijedlog optimalnog modela financiranja cijelog projekta za odabrano trajanje projekta od 30 godina.

Državni ured za reviziju predlaže provoditi sustavno planiranje i upravljanje gospodarenjem otpadom s definiranom metodologijom (detaljno razraditi pravila, procedure, sve aktivnosti, rokove izvođenja aktivnosti, resurse, izvore i dinamiku financiranja, način kontrole i nadzora te druge bitne elemente). S obzirom na veliki utjecaj projekta gospodarenja otpadom na kvalitetu života građana, troškove i gospodarski razvoj, njegovo učinkovito provođenje je od iznimne važnosti. S obzirom da su projekti gospodarenja otpadom sustavni dio strateških mjera javne uprave, potrebno je voditi računa o usklađenosti predloženih projekata u hijerarhijski nadređenim planovima, programima i strategijama.

Varaždinska županija se potpisivanjem Društvenog ugovora o osnivanju trgovačkog društva Piškornica d.o.o. u 2009. koncepcijski opredijelila za regionalni pristup gospodarenja otpadom. Osnivači navedenog društva su četiri županije sjeverozapadne Hrvatske (svaka s udjelom po 22,5 %) i Općina Koprivnički Ivanec (s 10,0 % udjela). Unatrag četiri godine iz Županijskog proračuna su isplaćena sredstva za uspostavu regionalnog centra za gospodarenje otpadom u iznosu 882.000,00 kn za operativne troškove te 639.000,00 kn za temeljni kapital. Piškornica d.o.o. je potpisala sa svih 28 jedinica lokalne samouprave Varaždinske županije Sporazum o preuzimanju otpada. Do vremena obavljanja revizije (srpanj 2014.) navedeni sporazum je potpisalo 108 od ukupnih 110 jedinica lokalne samouprave s područja osnivača (nisu ga još potpisale Općina Sokolovac i Grad Koprivnica iz Koprivničko-križevačke županije).

Sporazumom o namjeri zbrinjavanja otpada je određena suradnja u poslovima postupanja s komunalnim i neopasnim proizvodnim otpadom. Također je određeno da će se sve pojedinosti oko cijene odlaganja, vremenu i načinu preuzimanja otpada, jamstvu te druge pojedinosti odrediti dodatkom Sporazumu, a za predani otpad plaćat će se naknada Društvu koja obuhvaća troškove transporta od pretovarnih stanica do regionalnog centra za gospodarenje otpadom, obradu otpada i odlaganje ostatnog dijela otpada.

Prema lokacijskoj dozvoli iz studenoga 2013. planirana je izgradnja regionalnog centra za gospodarenje otpadom u deset faza, kojima prethodi nulta faza koja obuhvaća izgradnju pristupne ceste duljine 2 546 m. U prvoj fazi planirana je izgradnja ograde oko centra i ulaznih vrata, svih unutrašnjih prometnica i prometno-manipulativnih površina, vage s mjeriteljskim kućicama, reciklažnog dvorišta s pratećim sadržajima i infrastrukturu, transportnog centra i centra za servis i održavanje, prostora za obradu građevinskog otpada s pratećim sadržajem i infrastrukturu, upravne zgrade s pratećim sadržajem i infrastrukturu, sabirnih bazena za oborinske vode s crpnom stanicom, infrastrukture centra (vodovod, hidrantska mreža, elektro mreža, vanjska rasvjeta i hortikulturno uređenje na području obuhvaćeno ovom fazom).

Drugom fazom je planirana izgradnja postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada s pratećim sadržajima i infrastrukturom, diesel agregata za električnu energiju, trafostanice i biofiltra. Planirani su radovi na iskopu starog otpada kojim je onečišćena površina i izgradnja odlagališta neopasnog otpada (proizvodnog/inertnog otpada), izgradnja odlagališta za odlaganje metanogene frakcije, izgradnja postrojenja za obradu otpadnih voda s pratećim sadržajima i infrastrukturom i spremnika za obrađene otpadne vode, izgradnja bioplinskog postrojenja s bakljom i infrastrukturom, zatvaranje postojećeg odlagališta u sanaciji te uređenje i spajanje novog dijela odlagališta neopasnog otpada sa zatvorenim i saniranim starim odlagalištem. Posljednjom fazom je planirano zatvaranje i postavljanje završnog brtvenog sloja na sva odlagališta unutar regionalnog centra za gospodarenje otpadom.

Unutar Regionalnog centra za gospodarenje otpadom Piškornica (dalje u tekstu: RCGO) planira se izgradnja postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada (kapaciteta obrade otpada 150 000 t godišnje), odlagališta za obrađeni otpad, administrativno-servisnog centra i ostalih pratećih sadržaja. Osnovni zadatak RCGO je prihvrat preostalog miješanog komunalnog otpada, izdvajanje korisnih sirovina, izdvajanje materijala za energetska iskorištavanje te obrada radi smanjenja količine otpada koji će se trajno odložiti. Radi lakšeg prikupljanja otpada koji će se zbrinjavati u RCGO, planirana je i izgradnja dvije pretovarne stanice u Zaboku i Varaždinu, koje su sastavni dio projekta.

Prema podacima Agencije, količine proizvedenog komunalnog otpada u 2012., u četiri županije sjeverozapadne Hrvatske za koje je planirano zbrinjavanje otpada u RCGO, iznose 101 381 t, od čega je predano odlagalištu 84 043 t. Planirani kapacitet MBO postrojenja je obrada 150 000 t otpada godišnje.

S obzirom na količinu proizvedenog komunalnog otpada i količinu odloženog komunalnog otpada Državni ured za reviziju je mišljenja da je upitna iskorištenost kapaciteta predloženog postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada unutar Regionalnog centra za gospodarenje otpadom Piškornica, za četiri županije sjeverozapadne Hrvatske. Uspostavom sustava odvojenog skupljanja komunalnog otpada za očekivati je da će se količina komunalnog otpada smanjivati te samim time ispuniti cilj Zakona o održivom gospodarenju otpadom te Strategije i Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati iskorištenost kapaciteta predloženih postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada za četiri županije sjeverozapadne Hrvatske, za koje je planirano zbrinjavanje otpada u Regionalnom centru za gospodarenje otpadom Piškornica, s obzirom da je količina proizvedenog komunalnog otpada značajno manja od maksimalnog kapaciteta postrojenja.

Do konca 2013. izrađena je sljedeća projektna i studijska dokumentacija za regionalni centar za gospodarenje otpadom: Elaborat o količinama i vrstama otpada koji se stvara na području četiri županije, Elaborat o procjeni početnog stanja kakvoća voda na odlagalištu komunalnog otpada Piškornica, Posebna geodetska podloga, Elaborati o i vrijednosti nekretnina, Elaborat postojeće infrastrukture na lokaciji Piškornica, Arhitektonsko građevinsko idejno rješenje, Tehničko-tehnološko rješenje s osnovnom shemom i tehnološkom opisom, Geotehnički elaborat s geotehničkim istražnim radovima, Studija utjecaja na okoliš, Elaborat o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša i Idejni projekt. Ishođene su dozvole i rješenja: Rješenje o prihvatljivosti zahvata na okoliš od 29. travnja 2011., Rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša i Lokacijska dozvola za zahvat u prostoru za izgradnju RCGO Piškornica od 28. studenoga 2013.

Četiri županije sjeverozapadne Hrvatske i Fond zaključili su u rujnu 2012. Sporazum o ulaganju sredstava Fonda u pripremu i provedbu projekta izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske za prijavu na sufinanciranje sredstvima Europske unije, izgradnje pretovarnih stanica i sanacije odlagališta otpada na području navedenih županija. Sporazumom je utvrđeno da su županije sjeverozapadne Hrvatske i Društvo nadležni za koordinaciju svih aktivnosti vezanih za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom, izgradnju pretovarnih stanica, osiguranje zemljišta za provedbu projekta, ishođenje potrebnih dozvola, zaključivanje sporazuma o preuzimanju otpada sa svim gradovima i općinama na području županija te sanaciju i postupno zatvaranje odlagališta komunalnog otpada na području četiri županije do izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom. Utvrđeno je da će Fond osigurati financijska sredstva u 100,0 % iznosu za preostale istražne radove i izradu projektno-tehničke dokumentacije za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom, pretovarne stanice te sanaciju i postupno zatvaranje odlagališta koja se prijavljuju na sufinanciranje iz sredstava Europske unije na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske, što uključuje i troškove pripreme projektne aplikacije za prijavu projekta na sufinanciranje sredstvima Europske unije.

U prosincu 2013. Društvo i Fond su zaključili Sporazum o ulaganju sredstava Fonda u pripremu i provedbu projekta izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom za prijavu na sufinanciranje sredstvima Europske unije, izgradnje pretovarnih stanica i sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske. Utvrđeno je da je Društvo odgovorno za sve aktivnosti vezane za pripremu i provedbu projekta izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom za prijavu na sufinanciranje sredstvima Europske unije, izgradnju ostalih građevina za gospodarenje otpadom (pretovarne stanice u Zaboku i Varaždinu) u cilju uspostave sustava za gospodarenje otpadom na predmetnom području te za provedbu projekta sanacije odlagališta otpada na području četiri županije. Sporazumom je utvrđeno da će Fond odobriti beskamatni zajam za rješavanje imovinsko pravnih odnosa nužnih za realizaciju projekta regionalnog centra za gospodarenje otpadom i dviju pretovarnih stanica. Također je utvrđeno da će sredstvima kapitalne pomoći financirati izradu preostale projektno tehničke dokumentacije i istražne radove na lokaciji Piškornica, kao i pripremu aplikacije za sufinanciranje projekta sredstvima Europske unije te osigurati financijska sredstva za potrebe realizacije predmetnog projekta. Sredstvima kapitalne pomoći Fond će financirati izradu projektno tehničke dokumentacije i drugih pripremnih aktivnosti u cilju izgradnje pretovarnih stanica te sufinancirati 80,0 % opravdanih troškova ukupne vrijednosti investicije za izgradnju pretovarnih stanica.

Prema Sporazumu, Fond se obvezuje osigurati financijska sredstva za potrebe realizacije projekta sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske te će financirati sanacije do odgovarajućeg postotka ovisno o fazama prijave tih projekata na sufinanciranje iz sredstava Europske unije. Utvrđeno je da će Fond s osnova do sada preuzetih obveza sanacije odlagališta otpada na području sjeverozapadne Hrvatske, sufinancirati opravdane troškove programa sanacije, pod uvjetom da su isti nastali, odnosno da su ih korisnici sredstava Fonda (županije, gradovi i općine) ugovorili do trenutka sklapanja navedenog sporazuma. Također je utvrđeno da će nakon zaključenja novih ugovora o financiranju, kojima će se urediti međusobni odnosi vezani uz izradu daljnje projektne dokumentacije potrebne za sanaciju i prijavu projekta sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske na sufinanciranje sredstvima Europske unije, Fond sporazumno raskinuti ugovore s korisnicima (županije, gradovi i općine). Za provedbu Sporazuma, Fond će zaključiti pojedinačne ugovore s Društvom, kojima će se definirati uvjeti financiranja.

Početak 2014. Društvo i Fond su zaključili ugovor u iznosu 214.700,00 kn za financiranje izrade projektne i studijske dokumentacije izgradnje regionalnog centra za gospodarenje otpadom potrebne za prijavu projekta na sufinanciranje sredstvima Europske unije. Radi prijave na sufinanciranje sredstvima Europske unije Fond i Društvo zaključili su u ožujku 2014. ugovor za financiranje izrade preostale projektne tehničke dokumentacije za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području sjeverozapadne Hrvatske u iznosu 3.470.000,00 kn. Ugovor obuhvaća financiranje izrade projektne dokumentacije za pretovarne stanice i regionalni centar za gospodarenje otpadom, izradu natječajne dokumentacije i ugovornih dokumenata, izradu Studije izvedivosti i Aplikacije za sufinanciranje iz sredstava Europske unije.

S ciljem konačnog rješavanja imovinsko pravnih odnosa Fond i Društvo su u lipnju 2014. zaključili ugovor o besamatnom zajmu za otkup zemljišta na obuhvatu zahvata regionalnog centra za gospodarenje otpadom i pretovarne stanice u iznosu 3.029.595,00 kn.

Na temelju Zakona o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske (Narodne novine 133/2013) Vlada Republike Hrvatske je u lipnju 2014. godine donijela Odluku o proglašenju projekta RCGO sjeverozapadne Hrvatske Piškornica strateškim projektom Republike Hrvatske. Vrijednost ukupnih troškova projekta, procijenjena u skladu s izrađenom dokumentacijom iznosi oko 760.000.000,00 kn. Nositelj projekta je trgovačko društvo Piškornica d.o.o. Navedeno je da je RCGO Piškornica namijenjen zbrinjavanju miješanog komunalnog i neopasnog proizvodnog otpada s područja četiri županije sjeverozapadne Hrvatske (Koprivničko-križevačke, Krapinsko-zagorske, Međimurske i Varaždinske), s ukupno 550 000 stanovnika u 110 gradova i općina. Prema obrazloženju danom uz Odluku Vlade, studija izvedivosti iz 2010. na temelju koje je procijenjena vrijednost investicije, nije postigla potrebnu kvalitetu, radi čega je u tijeku javna nabava za novu Studiju izvedivosti koja bi trebala sadržavati precizniji iznos procijenjene vrijednosti projekta. Ukoliko nova studija izvedivosti utvrdi da su neka tehnološka rješenja bolja od dosad izrađenih trebat će se provesti postupak izmjene lokacijske dozvole. Stvarna vrijednost projekta biti će poznata nakon provođenja natječaja, koji je prema prihvaćenom hodogramu planirano objaviti u listopadu 2014. Prema prihvaćenom hodogramu potpisivanje ugovora trebalo bi biti u ožujku 2015., a izgradnja regionalnog centra za gospodarenje otpadom planirana je do listopada 2017. uz dvogodišnji garancijski period (do listopada 2019.). Osnovana je radna skupina koja treba tromjesečno izvještavati Vladu Republike Hrvatske o napretku pripreme i provedbe projekta u odnosu na rokove utvrđene u obrascima. Prema obrazloženju, projekt regionalnog centra za gospodarenje otpadom obuhvaća izgradnju centra za gospodarenje otpadom i dvije pretovarne stanice uz izgradnju prateće infrastrukture (pristupna prometnica, komunalna infrastruktura u centru i pretovarnim stanicama i drugo). Centar i pretovarne stanice će se sufinancirati sredstvima Europske unije kroz programsko razdoblje 2014.-2020., za što Europska unija osigurava 85,0 % ukupno prihvatljivih troškova dok se preostala sredstva osiguravaju na lokalnoj i nacionalnoj razini. Za financiranje prateće infrastrukture sredstva se trebaju osigurati na lokalnoj i regionalnoj razini.

Ministarstvo je izradilo Operativni program radnog naziva „Okoliš i energetika“ (OPOE) za 2013. Radi se o programsko planskom dokumentu kojim se predviđaju načini i uvjeti korištenja fondova Europske unije (Kohezijskog fonda) i Europskog fonda za regionalni razvoj), s ciljem provedbe kohezijske politike u sektoru zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj za 2013. Opći strateški cilj OPOE je unaprijediti okolišnu i energetska infrastrukturu za održivi razvoj i unaprijediti okoliš. Na Indikativnoj listi projekta nalaze se i projekti RCGO Piškornica.

Naknadno je utvrđeno kako iznos od 3.470.000,00 kn definiran Ugovorom o ulaganju sredstava Fonda u pripremu i provedbu projekta izgradnje RCGO Piškornica za prijavu na sufinanciranje iz sredstava fondova Europske unije, izgradnje pretovarnih stanica i sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske, neće biti dostatan iz razloga što je u njemu navedeno da će se dorada studije izvedivosti izraditi za 70.000,00 kn, analiza koristi i troškova (cost-benefit analiza) 70.000,00 kn i aplikacija za 70.000,00 kn. Fond i Ministarstvo dali su suglasnost Piškornici d.o.o da pokrene postupak javne nabave procijenjene vrijednosti 500.000 EUR. Otvoreni postupak javne nabave usluga izrade studije izvedivosti i projektne aplikacije za sufinanciranje projekta RCGO Piškornica iz fondova Europske unije raspisan je 14. svibnja 2014., a temeljem dokumentacije za nadmetanje koja je odobrena od strane Fonda te Ministarstva.

Vlada Republike Hrvatske je u svibnju 2014. donijela zaključak kojim je zadužila resornog potpredsjednika Vlade zaduženog za konzumiranje sredstava europskih fondova da redovito izvještava Vladu Republike Hrvatske te je dan nalog ministarstvima pravosuđa, gospodarstva, zaštite okoliša i prirode, kao i nadležnom Uredu državne uprave u Koprivničko-križevačkoj županiji, da predmete u kojima je podnositelj Piškornica d.o.o. rješava u roku od osam dana.

Do konca lipnja 2014. je otkupljeno 15,4 ha zemljišta. Za 17,4 ha zemljišta u studenom 2011. godine predan je Agenciji za upravljanje državnom imovinom zahtjev za darovanje ili osnivanje prava građenja na nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske, dok na dvije nekretnine od ukupno 5,4 ha u državnom vlasništvu Piškornica d.o.o. već ima pravo građenja. Koprivničko-križevačka županija je u 2013. dala Piškornici d.o.o. pravo građenja na nekretninama ukupne površine 7,4 ha.

Za preostali dio zemljišta u obuhvatu zahvata RCGO od 16,6 ha potrebno je osigurati financijska sredstva, što je i definirano beskamatnim zajmom Fonda za financiranje otkupa zemljišta u svrhu rješavanja imovinsko-pravnih odnosa. Postignut je veliki pomak u rješavanju imovinsko-pravnih odnosa s Gradom Koprivnicom vezano uz povlačenje svih tužbi, čime će se društvu Piškornica omogućiti ulazak u posjed 100,0 % nekretnina.

Na temelju Sporazuma o ulaganju sredstava Fonda u pripremu i provedbu projekta izgradnje RCGO Piškornica za prijavu na sufinanciranje iz sredstava fondova Europske unije, izgradnje pretovarnih stanica i sanacije odlagališta otpada na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske, održani su sastanci s pojedinim jedinicama lokalne samouprave koje su se usuglasile da svoje sanacije prepuste društvu Piškornica d.o.o. Planirano je osnivanje jednostavnih društava s ograničenom odgovornošću za sanacije te bi se na temelju zaključenog sporazuma s Fondom zaključio dodatak ugovoru kojim će se odrediti navedena društva kao provedbena tijela. Fond će osigurati sredstva za niveliranje dokumentacije i izradu nove aplikacije za trajno zatvaranje tih odlagališta. Na navedeni način bi se postigao učinak postupnog zatvaranja odlagališta do početka rada RCGO Piškornica.

Ključni ciljevi društva Piškornica d.o.o. u 2014. su raspisivanje međunarodnog predkvalifikacijskog natječaja za izvođenje radova, predaja aplikacije Europskoj komisiji te preuzimanje sanacija odlagališta otpada na području sjeverozapadne Hrvatske. U skladu s planom i programom rada za 2014. radi se na provedbi ciljeva kroz projektiranje pretovarnih stanica u Zaboku i Varaždinu, proveden je postupak bagatelne nabave usluga izrade projektno-tehničke i druge dokumentacije za potrebe pretovarne stanice RCGO Piškornica - pretovarna stanica Varaždin i pretovarna stanica Zabok.

Iz svega navedenog može se zaključiti kako je RCGO Piškornica prioritet Vlade Republike Hrvatske te bi se trebala osigurati izgradnja u predviđenom roku. Provedba ovog projekta je od velike važnosti za sve četiri županije koje sudjeluju u projektu, a posebice se važnost očituje u smanjenju količina otpada i u gospodarenju proizvedenim otpadom na principima održivog razvoja.

S obzirom da se radi o zahtjevnim projektima (izgradnja centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica te sanacije i zatvaranja postojećih službenih odlagališta), te da su rokovi realizacije navedenih projekata do 2018., Državni ured za reviziju predlaže i nadalje poduzimati aktivnosti za izgradnju regionalnog centra za gospodarenje otpadom u predviđenom roku i stavljanje navedenog centra u funkciju, u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u ugovorenim rokovima. Predlaže se aktivnije uključivanje jedinica lokalne samouprave u planiranje i provedbu svih radnji potrebnih za realizaciju projekata gospodarenja otpadom.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenja otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta. Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Na području Varaždinske županije postoje četiri službena odlagališta, Gornje Vratno u Cestici, Jerovec u Ivancu, Meka u Ludbregu i Čret u Novom Marofu.

U potpunosti je sanirano samo odlagalište Gornje Vratno (I. faza), a odlagalište Jerovec je u završnoj fazi sanacije. Za druga dva službena odlagališta, kao i ostala odlagališta komunalnog otpada, sporazumima između Fonda, županija i društva planirano je provođenje sanacije i postupno zatvaranje svih odlagališta komunalnog otpada na području Županije do izgradnje RCGO Piškornica, što bi se financiralo sredstvima fonda Europske unije.

U tablici broj 4 se daju podaci o sanaciji službenih odlagališta komunalnog otpada na području Varaždinske županije, po gradovima i općinama, utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji službenih odlagališta komunalnog otpada
na području Varaždinske županije do konca 2013.

u kn

Redni broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta prema izvorima sredstava do konca 2013.			
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Komunalno društvo	Ukupno
1.	ČRET, Novi Marof	u pripremi	189.295,00	397.530,00	1.700.000,00	2.286.825,00
	Grad Novi Marof		189.295,00	397.530,00	1.700.000,00	2.286.825,00
2.	GORNJE VRATNO, Cestica	sanacija I. kazete završena, iduća faza u pripremi	15.926.833,00	3.921.055,00	0,00	19.847.888,00
	Općina, Beretinec		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Cestica		15.926.833,00	3.921.055,00	0,00	19.847.888,00
	Općina Jalžabet		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Ljubešćica		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Mali Bukovec		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Sračinec		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Sveti Đurđ		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Veliki Bukovec		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Vidovec		0,00	0,00	0,00	0,00
3.	JEROVEC, Ivanec	u tijeku	4.939.607,00	2.990.833,00	694.639,00	8.625.079,00
	Grad Ivanec		4.939.607,00	2.990.833,00	694.639,00	8.625.079,00
	Grad Lepoglava		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Bednja		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Donja Voća		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Klenovnik		0,00	0,00	0,00	0,00
	Općina Maruševac		0,00	0,00	0,00	0,00
4.	MEKA, Ludbreg	u pripremi	94.400,00	141.600,00	0,00	236.000,00
	Grad Ludbreg		94.400,00	141.600,00	0,00	236.000,00
Ukupno			21.150.135,00	7.451.018,00	2.394.639,00	30.995.792,00

Od 2004. do 2013., za sanaciju navedena četiri službena odlagališta, Fond je sufinancirao 21.150.135,00 kn, jedinice lokalne samouprave 7.451.018,00 kn i komunalna trgovačka društva 2.394.639,00 kn, što ukupno iznosi 30.995.792,00 kn.

Odlagalište komunalnog otpada Meka smješteno je na rubu sjevernoga dijela Grada Ludbrega. Omeđeno je rijekom Bednjom, građevinskom zonom, željezničkom prugom, poljoprivrednim površinama te državnom cestom D2 Varaždin-Koprivnica. Na prostoru između odlagališta otpada i zaobilaznice nalazi se pojas gustog visokog i niskog raslinja širine 70 do 130 m. Prema podacima preuzetim iz Studije utjecaja na okoliš sanacije odlagališta komunalnog otpada Meka kod Ludbrega, odlagalište se prostire na približno 3,3 ha.

Odlagalište Jerovec koristi se za odlaganje otpada od 1989., a nalazi se oko 800 m sjeverno od naselja Jerovec i oko 1,2 km jugoistočno od naselja Dubravca (Grad Ivanec). Nalazi se u napuštenim eksploatacijskim kopovima s ležištima kremenog pijeska čija je intenzivna eksploatacija započela 1976. Odlagalište se prostire na cca 10 ha s dijelom na kojem se ne nalazi otpad.

Lokacija odlagališta Gornje Vratno nalazi se između naselja Otok Vratno (udaljenost cca 1000 m) sa sjeverne strane i naselja Gornje i Donje Vratno sa zapadne i jugozapadne strane (udaljenost cca 2100 m). Najbliže naselje Radovec Polje nalazi se sjeverozapadno od odlagališta na udaljenosti od cca 900 m, dok se sa sjeverne strane ovog odlagališta nalazi naselje Vratno Otok, na udaljenosti nešto većoj od 1 000 m. Sa sjeverne strane odlagališta također se nalazi Ormoško jezero na udaljenosti od cca 1 700 m. Sa zapadne strane na udaljenosti od 2 300 m nalaze se naselja Križovljan, Radovec i Cestica. Mikrolokacijski gledano, predmetno odlagalište se nalazi uz županijsku prometnicu ŽC 2029 Varaždin-granični prijelaz Virje Otok u sjevernom nizinskom dijelu Općine Cestica. Danas se odlagalište rasprostire na površini od oko 13 000 m², od čega na prostor za odlaganje otpada 7 410 m². Ostatak čine radna zona, protupožarni pojas, zaštitni pojas i obodni kanal.

Odlagalište otpada Čret je u vlasništvu Grada Novog Marofa. Komunalno poduzeće u vlasništvu Grada Novog Marofa koristi ga privremeno za potrebe zbrinjavanja miješanog komunalnog i neopasnog tehnološkog otpada s područja Grada Novog Marofa. Odlagalište je ograđeno ogradom, zemljanim nasipom, zelenim pojasom te okruženo protupožarnim pojasom širine 5 m. Odlagalište je u funkciji od 1963. a nalazi se oko 800 m istočno od naselja Novi Marof i državne ceste D3 te 100 m zapadno od rijeke Bednje i 500 m zapadno od naselja Ključ. Odlagalište je nastalo u jednoj jami od starog rukavca Bednje nakon što je izgrađen novi tok te se postepeno proširilo na okolno zemljište. Prostor odlagališta rasprostire se na oko 3,6 ha, od čega je prostor za odlaganje 2,5 ha, a ostatak otpada na protupožarni pojas, obodni kanal i radni prostor.

Privremeno odlagalište (skladište) baliranog komunalnog otpada Brezje se nalazi na izlazu iz Varaždina prema industrijskoj zoni, a njegova površina prostire se na 19,58 ha. Komunalni otpad je od ožujka 2005. komunalno društvo dovozilo na lokaciju Brezje, u vlasništvu Grada Varaždina, gdje je obavljana obrada, baliranje i skladištenje do konačnog zbrinjavanja.

Grad Varaždin je u 2009. donio Plan gospodarenja otpadom, za razdoblje osam godina. Planom gospodarenja otpadom predviđena je izgradnja postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada za provedbu uklanjanja baliranog otpada. Baliranje otpada je trajalo od 1. travnja 2005. do 31. srpnja 2013. (za otpad s područja grada Varaždina, a do 14. listopada 2013. za četiri općine) te je u navedenom razdoblju na lokaciji Brezje uskladišteno 114 689 t baliranog neopasnog otpada.

U srpnju 2007. Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva je donijelo rješenje kojim se komunalnom društvu naređuje uklanjanje privremeno uskladištenog komunalnog otpada iz skladišnog prostora na postojećoj lokaciji. Za sanaciju postojeće lokacije komunalno društvo je u prosincu 2008. s trgovačkim društvom u privatnom vlasništvu zaključilo ugovor o interventnom odvozu i zbrinjavanju komunalnog otpada do otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom. Utvrđena je obveza komunalnog društva da do konca srpnja 2009. započne sa zbrinjavanjem, putem pokretnog postrojenja za mehaničko-biološku obradu. Dodatak ugovoru zaključen je u svibnju 2009., kod čega je treći potpisnik i Grad Varaždin (iako nije zaključio osnovni ugovor), te je utvrđena obveza privatnog trgovačkog društva za trajno zbrinjavanje svih komponenti otpada koje nastaju kao posljedica mehaničko biološke obrade, produžen rok za pripremu nove lokacije za prihvrat komunalnog otpada do 28. veljače 2010. i rok za zbrinjavanje komunalnog otpada do 30. travnja 2010.

Grad Varaždin je u svibnju 2009. s istim privatnim trgovačkim društvom zaključio ugovor o kupoprodaji i zamjeni nekretnina kojim je utvrđena obveza Grada da na nekretnini danoj u zamjenu (oranica u Brezju) organizira i provede žurno infrastrukturno opremanje (izgradnja prilazne ceste i osiguranje svih drugih zakonom propisanih uvjeta za ishođenje lokacijske dozvole i drugih dokumenata za gradnju na navedenoj nekretnini, poduzimanje svih potrebnih radnji u nadležnosti Grada za priključak električne energije, vode, plina, kanalizacije, odvodnje, telefona i drugih komunalnih priključaka potrebnih za gradnju i uporabu budućih građevina te postava industrijskog kolosijeka). Navedenim ugovorom Grad se obvezao financirati žurno infrastrukturno opremanje nekretnine, a što je trebalo biti uključeno u raspoložive resurse trgovačkog društva kod odabira za obavljanje usluge interventnog odvoza i zbrinjavanja komunalnog otpada.

U ožujku 2010. komunalno društvo, Grad Varaždin i trgovačko društvo potpisali su Promemoriju kojom je, uz drugo, utvrđeno da Grad nije u cijelosti ispunio svoju obvezu utvrđenu ugovorom o kupoprodaji i zamjeni nekretnina, odnosno da nekretnina nije u cijelosti infrastrukturno opremljena, da nije u cijelosti plaćen drugi dio ugovorenog predujma, da Grad nije donio odluku o primjeni novih cijena usluga postupanja s komunalnim otpadom (jer nije zaključen ugovor o sufinanciranju s Fondom), da su u prosincu 2009. poduzete određene predistražne radnje radi počinjenja kaznenog dijela koje bi bilo prouzročeno zaključivanjem dodatka ugovoru o interventnom odvozu i zbrinjavanju komunalnog otpada te ugovora o kupoprodaji i zamjeni nekretnina. Promemorijom je utvrđena potreba produženja rokova za izvršavanje obveza te je obveza Grada Varaždina, odnosno komunalnog društva (svaki u odnosu na svoje obveze), izgraditi svu infrastrukturu do lipnja 2010., osigurati sredstva za plaćanje preostalog predujma, zaključiti s Fondom ugovor o sufinanciranju sanacije privremenog odlagališta otpada, donijeti odluku o primjeni novih cijena usluga postupanja s komunalnim otpadom.

Za slučaj da Grad Varaždin i komunalno društvo u utvrđenim rokovima izvrše svoju obvezu, privatno trgovačko društvo se obvezalo do studenoga 2010. pripremiti lokaciju za prihvrat komunalnog otpada i najkasnije do konca 2010. započeti sa zbrinjavanjem komunalnog otpada, u protivnom se produžuje rok za zbrinjavanje komunalnog otpada.

Iz navedenog proizlazi da ni u vrijeme zaključenja dodatka ugovoru i promemorije privatno trgovačko društvo nije raspolagalo s potrebnim resursima za obavljanje usluge, koje bi trebao imati sposobni ponuditelj koji bi mogao ispuniti potrebe za žurnim obavljanjem usluge za koju je zaključen ugovor na temelju izuzeća od primjene Zakona o javnoj nabavi (izuzeće od postupka javne nabave nije se moglo koristiti za ustupanje navedene usluge).

Ukupno je privatnom trgovačkom društvu do konca 2010. isplaćen predujam u iznosu 9.173.209,00 kn. Za zaključivanje ugovora i dodatka ugovoru o odvozu i zbrinjavanju komunalnog otpada te kupoprodaji i zamjeni zemljišta u tijeku su postupci pred nadležnim tijelima. Također, Grad Varaždin je u siječnju 2012. podnio tužbu radi utvrđenja ništetnosti Ugovora o interventnom odvozu i zbrinjavanju komunalnog otpada radi sanacije postojeće lokacije Brezje i dodatka ugovoru te navedene Promemorije. Sudski postupak je u tijeku.

S obzirom da je komunalno društvo zaključivanjem ugovora preuzelo određene obveze trebalo je detaljno razraditi pravila, procedure, sve aktivnosti, rokove izvođenja aktivnosti, resurse, izvore i dinamiku financiranja, način kontrole i nadzora. U vrijeme zaključenja ugovora navedeno privatno trgovačko društvo nije imalo dozvolu za gospodarenje komunalnim otpadom, ni postrojenje odnosno resurse. Interventni odvoz i zbrinjavanje komunalnog otpada nije provođeno na način da bi se postigla njegova svrha – hitno zbrinjavanje komunalnog otpada.

Mehaničko-biološka obrada baliranog komunalnog otpada nije započela, iako je pravna osoba s kojom je zaključen ugovor u 2008. o interventnom odvozu i zbrinjavanju komunalnog otpada izgradila postrojenje za mehaničko-biološku obradu komunalnog otpada. Prva privremena dozvola za mehaničko-biološku obradu, postupkom R3 i privremeno skladištenje obrađenog komunalnog i neopasnog otpada izdana je u siječnju 2012. Zaključivanje ugovora s privatnim trgovačkim društvom koje nije imalo svojstvo sposobnog ponuditelja ima za posljedicu neučinkovitog provođenja zbrinjavanja baliranog otpada.

U vezi obavljanja komunalne djelatnosti odlaganja baliranog miješanog komunalnog otpada s područja grada Varaždina i četiri općine, Grad Varaždin je u rujnu 2012. objavio obavijest o namjeri davanja koncesije. Nakon provedenog postupka gradsko vijeće donijelo je 21. ožujka 2013. odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja, koja je objavljena u službenom glasilu Grada Varaždina. U Odluci se navodi da će se ugovor zaključiti najkasnije u roku deset dana od trenutka kada odluka o odabiru postane izvršna, odnosno najkasnije u roku od deset dana od kada protekne razdoblje mirovanja od 15 dana. Do dana obavljanja revizije ugovor nije zaključen.

Gradsko vijeće je u prosincu 2013. donijelo Zaključak o prihvatanju Izvješća gradonačelnika u vezi problematike zbrinjavanja baliranog miješanog komunalnog otpada s područja grada Varaždina. Utvrđeno je da je gradsko vijeće donijelo odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja za obavljanje komunalne djelatnosti odlaganja baliranog miješanog komunalnog otpada s područja grada Varaždina 21. ožujka 2013. te dodijelilo koncesiju zajednici ponuditelja (CE-ZA-R d.o.o. Zagreb, Komunalac Davor d.o.o. Davor, EKO-FLOR PLUS d.o.o. Oroslavje), a koja je postala izvršna dana 24. lipnja 2013. Dvije zajednice ponuditelja uložile su žalbe na odluku o odabiru Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave, koja je obje žalbe odbila kao neosnovane.

Grad Varaždin je u Studiji opravdanosti davanja koncesije i u izračunu procijenjene vrijednosti koncesije uzimao u obzir Ugovor o neposrednom sudjelovanju Fonda u sufinanciranju baliranog otpada na lokaciji Brezje od 26. listopada 2010. te je 24. srpnja 2013. uputio Fondu zahtjev za financijskom pomoći u realizaciji projekta zbrinjavanja baliranog otpada deponiranog na lokaciji Brezje u Varaždinu. U očitovanju Fonda od 27. studenoga 2013. navedeno je da odabrani način zbrinjavanja (odlaganja) baliranog komunalnog otpada Grada Varaždina nije prihvatljiv, zbog čega takav način zbrinjavanja otpada nije u mogućnosti financirati.

Predloženi način zbrinjavanja (odlaganja) baliranog komunalnog otpada koji je u postupku davanja koncesije ponudila odabrana zajednica ponuditelja za Fond nije prihvatljiv jer su Fond i Općina Davor zaključili Ugovor o korištenju sredstava Fonda za neposredno sudjelovanje Fonda u programu sanacije odlagališta otpada Davor, kojim je uređeno da će se na odlagalištu koje se sanira odlagati komunalni otpad Općine Davor i jedinica lokalne samouprave koje su koristile odlagalište do dana zaključenja Ugovora (22. veljače 2005.), jer se može odlagati samo prethodno obrađeni otpad i jer su Fond i Grad Varaždin ugovorom o neposrednom sudjelovanju Fonda u sufinanciranju baliranog otpada na lokaciji Brezje iz listopada 2010. utvrdili davanje financijske pomoći za obradu baliranog otpada MBO tehnologijom. U navedenom zaključku Gradskog vijeća se navodi da je 3. prosinca 2013. Gradu i komunalnom društvu putem telefaksa upućen dopis Uprave za inspekcijske poslove Ministarstva kojim se komunalno društvo i pisanim putem obavještava da se zbog proteka roka i neizvršenja naređene mjere, nastavlja postupak prisilnim izvršenjem rješenja iz 2007. Također se navodi da gradsko vijeće traži od Ministarstva da hitno dostavi očitovanje uzimajući u obzir da je donijelo Odluku o koncesiji kojom obvezuje gradonačelnika na potpisivanje ugovora o koncesiji.

Početkom veljače 2014. Grad Varaždin je dostavio Općini Davor zahtjev da se kao osnivač trgovačkog društva Komunalac Davor d.o.o. i ugovaratelj korištenja sredstava Fonda za neposredno sudjelovanje Fonda u programu sanacije odlagališta komunalnog otpada Davor očituje o tome postoji li mogućnost odlaganja baliranog miješanog komunalnog otpada procijenjene ukupne mase 94 600 t s obzirom na raspoloživi kapacitet plohe za odlaganje otpada na odlagalištu Davor, lokacija Bačanska. Općina Davor se nije očitovala do dana obavljanja revizije. Dana 17. ožujka 2014. Grad Varaždin je dostavio trgovačkom društvu Komunalac Davor d.o.o. zahtjev da se očituje postoji li mogućnost odlaganja baliranog miješanog komunalnog otpada procijenjene ukupne mase 94 600 t, s obzirom na raspoloživi kapacitet plohe za odlaganje otpada na odlagalištu Davor, lokacija Bačanska. Komunalac Davor d.o.o. očitovao se da je Zajednica ponuditelja nedvojbeno sposoban ponuditelj što je utvrdilo stručno povjerenstvo te nadalje navodi da je predmetnu činjenicu potvrdilo i Ministarstvo gospodarstva, Uprava za sustav javne nabave mišljenjem od 22. veljače 2013. te Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave rješenjem od 4. lipnja 2014.

Ministarstvo se dopisom od 20. svibnja 2014. očitovalo na dopis Gradskog vijeća od 16. prosinca 2013. u kojem navodi da Zajednica ponuditelja ne raspolaže odgovarajućim dozvolama i kapacitetom za izvršenje predmeta koncesije te da javnopravno tijelo treba rješenje oglasiti ništavim po službenoj dužnosti, te da se u navedenom slučaju nije mogla dodijeliti koncesija obzirom da se ne radi o komunalnoj djelatnosti iz Zakona o komunalnom gospodarstvu, nego je u pitanju izvršenje inspekcijskog rješenja Ministarstva kojim je naloženo uklanjanje predmetnih bala s lokacije Brezje te se isto treba izvršiti putem treće osobe, a kako uklanjanje bala nije izvršeno to će učiniti Ministarstvo putem treće osobe u skladu s propisima.

Gradsko vijeće Grada Varaždina je 22. svibnja 2014. donijelo zaključak kojim poziva Zajednicu ponuditelja da se očituje na dopis Ministarstva te da dostavi dozvolu za gospodarenje komunalnim otpadom ponuditelja Komunalac Davor d.o.o. CE-ZA-R d.o.o. Zagreb se dopisom iz svibnja 2014. očitovao da Komunalac Davor d.o.o. posjeduje Privremenu dozvolu za obavljanje djelatnosti skupljanja i odlaganja komunalnog i neopasnog otpada izdanu od Brodsko-posavske županije, Upravnog odjela za komunalno gospodarstvo i zaštitu okoliša od 10. siječnja 2013., navodi da je Komunalac Davor d.o.o. dana 24. prosinca 2013. zatražio izdavanje Dozvole za gospodarenje otpadom te u skladu sa člankom 175. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju otpadom može na temelju temeljem Privremene dozvole djelatnost obavljati do konca 2014.

U svrhu iznalaženja načina odnosno ostvarivanja uvjeta za sufinanciranje zbrinjavanja komunalnog otpada na lokaciji Brezje od strane Fonda, Grad Varaždin je uputio dopis 11. srpnja 2014. te zatražio da se očituje o tome je li spreman sufinancirati dio troškova zbrinjavanja ukoliko Grad Varaždin na temelju izvršenih analiza baliranog komunalnog otpada utvrdi količinu otpada prihvatljivog za odlaganje (članak 6. Pravilnika o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada) te u suradnji sa Zajednicom ponuditelja utvrdi način zbrinjavanja preostalog otpada. Fond se očitovao dopisom od 14. srpnja 2014. da je načelno spreman i suglasan sufinancirati projekt zbrinjavanja predmetnog otpada do iznosa 60,0 % opravdanih troškova zbrinjavanja otpada ukoliko se dokaže primjena prvenstva gospodarenja otpadom pri čemu će se ostvariti najbolji ishod za okoliš u smislu članka 7. stavka 2. točke 1. Zakona o održivom gospodarenju otpadom. U tu svrhu zatraženo je da Grad Varaždin dostavi Plan zbrinjavanja baliranog komunalnog otpada iz kojeg će biti razvidan način, postupci, lokacija, terminski plan te troškovi radova zbrinjavanja baliranog komunalnog otpada na lokaciji Brezje. Nadalje, navode da nakon pregleda i prihvaćanja od strane stručnih službi Fonda i Ministarstva, može se pristupiti izradi i zaključivanju ugovora o sufinanciranju od strane Fonda.

Za djelatnost odlaganja komunalnog otpada s područja grada Varaždina, gradsko vijeće je donijelo u ožujku 2013. Odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja za obavljanje komunalne djelatnosti odlaganja komunalnog otpada s područja grada Varaždina. Ugovor je zaključen u srpnju 2013. te dodatak ugovoru u studenome 2013.

Zbog svega navedenog, Državni ured za reviziju je mišljenja da zbrinjavanje komunalnog otpada za područje grada Varaždina nije provođeno na način da se vodilo računa o zaštiti interesa građana.

Državni ured za reviziju predlaže da se uz maksimalni angažman svih relevantnih i stručnih institucija i tijela pronađe rješenje za rješavanje problema baliranog komunalnog otpada pri čemu treba voditi računa o rizicima za okoliš, klimu i ljudsko zdravlje te troškovima zbrinjavanja.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji, Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prema kojima je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva postojeća odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.

Na području Županije postoje više divljih odlagališta otpada, odnosno manjih neuređenih prostora koji nisu predviđeni za odlaganje otpada. Dio divljih odlagališta je saniran ili je u fazi sanacije. Unatoč tome još uvijek je znatan broj divljih odlagališta koje je potrebno sanirati.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima komunalnog otpada na području Županije po jedinicama lokalne samouprave te utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području Varaždinske županije
i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.		
				Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Grad Ivanec	0	18	20.000,00	113.376,00	133.376,00
2.	Grad Lepoglava	0	18	0,00	383.903,00	383.903,00
3.	Grad Ludbreg	0	23	0,00	30.000,00	30.000,00
4.	Grad Novi Marof	13	35	0,00	230.745,00	230.745,00
5.	Grad Varaždin	0	12	0,00	329.378,00	329.378,00
6.	Grad Varaždinske Toplice	7	3	0,00	61.293,00	61.293,00
7.	Općina Bednja	0	12	264.594,00	153.330,00	417.924,00
8.	Općina Beretince	2	1	0,00	40.000,00	40.000,00
9.	Općina Breznica	2	0	0,00	22.496,00	22.496,00
10.	Općina Breznički Hum	3	0	0,00	0,00	0,00
11.	Općina Cestica	2	23	0,00	108.735,00	108.735,00
12.	Općina Donja Voća	0	0	0,00	0,00	0,00
13.	Općina Gornji Kneginec	3	5	0,00	100.967,00	100.967,00
14.	Općina Jalžabet	1	3	0,00	100.000,00	100.000,00
15.	Općina Klenovnik	0	0	0,00	0,00	0,00
16.	Općina Ljubešćica	0	2	0,00	95.000,00	95.000,00
17.	Općina Mali Bukovec	0	0	0,00	0,00	0,00
18.	Općina Martijanec	2	1	0,00	3.404,00	3.404,00
19.	Općina Maruševac	8	4	101.118,00	486.689,00	587.807,00
20.	Općina Petrijanec	0	1	6.832,00	44.857,00	51.689,00
21.	Općina Sračinec	0	1	0,00	0,00	0,00
22.	Općina Sveti Đurđ	10	7 djelomično	30.000,00	98.023,00	128.023,00
23.	Općina Sveti Ilija	0	3	0,00	77.620,00	77.620,00
24.	Općina Trnovec Bartolovečki	4	0	0,00	0,00	0,00
25.	Općina Veliki Bukovec	2	0	0,00	0,00	0,00
26.	Općina Vidovec	3	3	18.260,00	108.589,00	126.849,00
27.	Općina Vinica	1	8	0,00	26.545,00	26.545,00
28.	Općina Visoko	0	7	63.245,00	46.584,00	109.829,00
Ukupno		63	190	504.049,00	2.661.534,00	3.165.583,00

U sanaciju većih divljih odlagališta na području sedam jedinica lokalne samouprave, Fond je od 2006. do konca 2013. uložio 504.049,00 kn. Lokalne jedinice su u sanaciju divljih odlagališta uložile 2.661.534,00 kn, što ukupno iznosi 3.165.583,00 kn. Tri lokalne jedinice (Petrijanec, Breznica i Vidovec) su na traženje Fonda izvršile povrat djela sredstava (ukupno 34.325,00 kn). Prema podacima lokalnih jedinica onečišćenja se unatoč mjerama nadzora ponovno pojavljuju.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Varaždinske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravovremeno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost područne (regionalne) i lokalne samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Varaždinske županije kao ni Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Varaždinskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog računa i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi brigu o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti.

Nadležni odjel u Varaždinskoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obvezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka, putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša, koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika.

Agencija ne provjerava pouzdanost i istinitost podataka koje joj dostavljaju obveznici nego provodi formalne kontrole, nakon prethodne kontrole županije, u smislu prijave podataka na ispravnom obrascu, dupliranih prijava, netočno napisanih količina otpada, nepotpunih obrazaca, pogrešnog utvrđivanja statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županijski odjel nadležan za poslove zaštite okoliša (dva zaposlenika Upravnog odjela za zaštitu okoliša i prirode) mora provjeriti podatke dostavljene od većeg broja obveznika. Podaci o količinama prikupljenog i odloženog otpada su u pojedinim slučajevima nepotpuni i netočni, a ponekad je status otpada pogrešno određen. Zaposlenici nadležnog županijskog odjela kontaktiraju obveznike putem telefona, pisanim ili elektronskim putem i upozoravaju ih na propuste, međutim pojedini ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih i usmenih zamolbi. Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika.

Državni ured za reviziju predlaže Varaždinskoj županiji, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave na području Varaždinske županije nisu ustrojile cjelovite evidencije o provedenim aktivnosti na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, niti su informacije o gospodarenju otpadom objavljene na mrežnim stranicama jedinica lokalne samouprave. Prema odredbama članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Varaždinskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, ustrojiti cjelovite evidencije o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području, između ostalog, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

Na području Varaždinske županije edukacija stanovništva o obvezi odvojenog skupljanja komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se provodi na različite načine i to putem mrežne stranice jedinica lokalne samouprave, komunalnih društava i koncesionara, obavijesti lokalnog radija, televizije i tiska, letaka, plakata, oglasnih ploča, mjesnih zborova građana. Edukacija se provodi i u školama, vrtićima i javnim prostorima, a provode ju komunalna društva, jedinice lokalne samouprave i udruge koje se bave zaštitom okoliša.

Posebnu pažnju treba posvetiti informiranju javnosti u ruralnim sredinama gdje prevladava većinom stanovništvo starije životne dobi te educirati stanovništvo u svrhu izbjegavanja spaljivanja otpada u nekontroliranim uvjetima ili odlaganja otpada u prirodi, čime se povećava broj divljih odlagališta.

Planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave (u onim lokalnim samoupravama u kojima su doneseni) u manjoj mjeri se bave modelima razvijanja javne svijesti o učinkovitom gospodarenju otpadom. Postojanje politike za razvijanje javne svijesti o upravljanju otpadom omogućava strateško planiranje i stalna savjetovanja sa svim zainteresiranim stranama u lokalnoj zajednici. Industrija, mala i srednja poduzeća su također proizvođači otpada. Program razvijanja javne svijesti za ovaj sektor je u ovoj fazi procesa upravljanja otpadom od važnog značaja, posebno kada je u pitanju opasan otpad.

Učinkovito gospodarenje otpadom složen je proces koji zahtijeva kontinuirano usklađeno djelovanje državne uprave, regionalne (područne) i lokalne samouprave, znanstvenika, stručnjaka, udruga, gospodarstvenika, sredstava javnog priopćavanja, mjesnog pučanstva, ukupne javnosti. Za rješavanje problematike učinkovitog gospodarenja otpadom potrebno je strateški, konceptijski urediti suradnju s lokalnim medijima, poslovnim sektorom i organizacijama civilnog društva.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Varaždinske županije provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Također, predlaže sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada. Za učinkovit pristup gospodarenju otpadom, odnosno razvijanje javne svijesti o upravljanjem otpadom predlaže se razvijati kanale komunikacije i sustava kojim će se povećati razina znanja i vještina svih zainteresiranih sudionika o ključnim principima upravljanja otpadom, te dosljedna primjena zakonodavnog okvira u djelatnosti upravljanja otpadom i stvaranje održivog sustava komunikacije za informiranje o pravima i obavezama koje iz njega proizlaze za svaku zainteresiranu stranu. U okviru aktivnosti podizanje kapaciteta (znanja i vještina) zaposlenih u državnoj upravi i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave o upotrebi različitih kanala komunikacije u procesu razvijanja svijesti o upravljanju otpadom predlaže se organizirati treninge stručnjaka, konferencije i seminare iz ovog područja, pripremu obrazovnih programa usmjerenih na prezentiranje i širenje pozitivnih primjera, primjene za ruralne sredine te međunarodnu suradnju radi stjecanja novih znanja i vještina o razvijanju svijesti o upravljanju otpadom.

Za osvješćivanje pojedinačne odgovornosti za nastali otpad predlaže se uvesti naplatu korisniku prema količini otpada („plati koliko bacaš“). Inicijativa za recikliranje može se provesti na način da se ponudi kućanstvima godišnji popust ili neke druge nagrade ako potpuno sudjeluju u projektu, da se radi s lokalnim medijima na osmišljavanju izazova za cijelu zajednicu kojim bi se prepoznavale ulice/mjesni odbori/gradske četvrti s najvišim udjelom sudjelovanja u projektu, nagrađuju pojedina kućanstava birana slučajnim izborom za koja se utvrdi da u običnom komunalnom otpadu nemaju otpad koji je moguće reciklirati te kazne za neodvajanje (ili nerazvrstavanje) otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obavezama i smjericama nacionalne zakonske regulative, europskih direktiva te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije. Nadležno upravno tijelo u Varaždinskoj županiji je Upravni odjel za poljoprivredu i zaštitu okoliša.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni uredi županija su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini, odnosno gradskom/općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji i objavljuju se u službenom glasilu županije.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Varaždinske županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Varaždinske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Ivanec	2009, 2010, 2011 i 2012	DA	DA
2.	Grad Lepoglava	-	-	-
3.	Grad Ludbreg	-	-	-
4.	Grad Novi Marof	-	-	-
5.	Grad Varaždin	30. rujna 2009. - 31. prosinca 2012.	DA	DA
6.	Grad Varaždinske Toplice	-	-	-
7.	Općina Bednja	-	-	-
8.	Općina Beretince	-	-	-
9.	Općina Breznica	-	-	-
10.	Općina Breznički Hum	-	-	-
11.	Općina Cestica	-	-	-
12.	Općina Donja Voća	-	-	-
13.	Općina Gornji Knežinec	2010., 2011. i 2012.	DA	DA
14.	Općina Jalžabet	-	-	-
15.	Općina Klenovnik	-	-	-
16.	Općina Ljubešćica	-	-	-
17.	Općina Mali Bukovec	-	-	-
18.	Općina Martijanec	2011.	DA	DA
19.	Općina Maruševac	-	-	-
20.	Općina Petrijanec	-	-	-
21.	Općina Sračinec	-	-	-
22.	Općina Sveti Đurđ	-	-	-
23.	Općina Sveti Ilija	-	-	-
24.	Općina Trnovec Bartolovečki	2012. i 2013.	DA	DA
25.	Općina Veliki Bukovec	-	-	-
26.	Općina Vidovec	-	-	-
27.	Općina Vinica	-	-	-
28.	Općina Visoko	-	-	-

Županijska skupština Varaždinske županije je od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Varaždinskoj županiji pa do konca 2013. razmatrala i prihvatila tri Izvješća. Prvo od travnja 2008. do rujna 2010., drugo od listopada 2010. do svibnja 2011. te treće od lipnja 2011. do svibnja 2012. Izvješća su objavljena u Službenom vjesniku Varaždinske županije. Do konca 2013. zakonski predstavnici Gradova Ivanca i Varaždina te Općina Gornji Kneginec, Martijanec i Trnovec Bartolovečki su predstavničkom tijelu dostavljali godišnja izvješća o izvršenju planova gospodarenja otpadom, od čega su Grad Ivanec i Općina Gornji Kneginec dostavljali redovito i u propisanim rokovima. Dostavljena izvješća su usvojena od predstavničkih tijela te su objavljena u službenim glasilima (osim Općine Gornji Kneginec).

Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina, sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, ali pojedina bez financijskih i količinskih pokazatelja, odnosno nisu iskazane količine nabavljene opreme prema vrsti (kante, kontejneri, komunalna vozila, drugo), iznosi troškova gospodarenja otpadom (troškovi nabave opreme za odvojeno skupljanje komunalnog otpada, troškovi sanacije odlagališta, drugi troškovi) te izvori financiranja, zbog čega je onemogućena usporedba količina i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na količine i troškove planirane planovima gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama, sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Varaždinskoj županiji i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže se Varaždinskoj županiji dostavljati u propisanom roku Ministarstvu i Agenciji godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom te ih objavljivati u službenom glasilu i na mrežnim stranicama. Predlaže u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom, te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Varaždinska županija je od 5. lipnja 2008. nadležna za provedbu prvostupanjskog upravnog postupka izdavanja dozvola za gospodarenje otpadom za neopasni otpad. Kroz redovan rad Upravnog tijela Županije nadležnog za poslove zaštite okoliša kontinuirano se pružaju stručne konzultacije gradovima i općinama u gospodarenju otpadom.

Nadzor u gospodarenju otpadom većim se dijelom odnosi na upravljanje i nadzor nad radom odlagališta otpada, a kontrola njihove provedbe u nadležnosti je Inspekcije zaštite okoliša i komunalnih poduzeća. Inspekcija zaštite okoliša kao jedan od mehanizama nadzora i praćenja provedbe mjera gospodarenja otpadom provodi kontrolu pri čemu surađuje s upravnim tijelom Županije nadležnim za zaštitu okoliša (zaprimanje obavijesti o provedenom inspekcijskom nadzoru, suradnja na Registru onečišćavanja okoliša, davanje podataka o izdanim dozvolama za gospodarenje otpadom, izrada mjera zaštite okoliša za ciljane zahvate i drugo).

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Varaždinske županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog skupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Varaždinskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Varaždinske županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Varaždinska županiji i jedinicama lokalne samouprave Varaždinske županije nije dovoljno učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za poboljšanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, a plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Nadalje, predlaže gradovima i općinama donošenje plana gospodarenja otpadom u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Skupljanjem i odvozom komunalnog otpada obuhvatiti sva naselja i sva kućanstva na području jedinice lokalne samouprave te poduzimati mjere da uslugu skupljanja i odvoza odvojenog komunalnog otpada koristi što više građana Varaždinske županije.
- Povjeriti obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Varaždinskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta.

- Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.
- Provoditi sustavno planiranje i upravljanje gospodarenjem otpada s definiranom metodologijom (detaljno razraditi pravila, procedure, aktivnosti, rokove izvođenja aktivnosti, resurse, izvore i dinamiku financiranja, način kontrole i nadzora te druge bitne elemente). S obzirom na veliki utjecaj projekta gospodarenja otpadom na kvalitetu života građana, troškove i gospodarski razvoj, njegovo učinkovito provođenje je od iznimne važnosti.
- Preispitati iskorištenost kapaciteta predloženih postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada za četiri županije sjeverozapadne Hrvatske, za koje je planirano zbrinjavanje otpada u Regionalnom centru za gospodarenje otpadom Piškornica, s obzirom da je količina proizvedenog komunalnog otpada značajno manja od maksimalnog kapaciteta postrojenja.
- S obzirom da se radi o zahtjevnim projektima izgradnje centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica te sanacije i zatvaranja postojećih službenih odlagališta, vrijednosno značajnim za cijelu Varaždinsku županiju, da su rokovi realizacije navedenih projekata do 2018., predlaže se poduzimati radnje za rješavanje i usklađivanje aktivnosti svih subjekata uključenih u izgradnju centra za gospodarenje otpadom u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u ugovorenim rokovima. Predlaže se aktivnije uključivanje jedinica lokalne samouprave u planiranje i provedbu svih radnji potrebnih za realizaciju projekata gospodarenja otpadom.
- U što kraćem roku, uz maksimalni angažman svih relevantnih i stručnih institucija i tijela, pronaći rješenje za problem baliranog komunalnog otpada pri čemu treba voditi računa o rizicima za okoliš, klimu i ljudsko zdravlje te troškovima zbrinjavanja.
- Poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja regionalnog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.
- U suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Varaždinske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava, kako bi informacijski sustav, koji vodi Agencija bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Ustrojiti cjelovite evidencije o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke što se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i na izgradnju reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svojem području. Također, predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

U okviru aktivnosti podizanje kapaciteta (znanja i vještina) zaposlenih u državnoj upravi i lokalnoj samoupravi o upotrebi različitih kanala komunikacije u procesu razvijanja svijesti o upravljanju otpadom predlaže se organizirati treninge stručnjaka, konferencije i seminare iz ovog područja, pripremu obrazovnih programa usmjerenih na prezentiranje i širenje pozitivnih primjera, primjene za ruralne sredine te međunarodnu suradnju radi stjecanja novih znanja i vještina o razvijanju svijesti o upravljanju otpadom. Također, predlaže dosljedno primjenjivati zakonodavni okvir u djelatnosti upravljanja otpadom i stvarati održivi sustav komunikacije za informiranje o pravima i obavezama koje iz njega proizlaze za svaku zainteresiranu stranu.

Sastavljati godišnja izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, dostavljati ih Varaždinskoj županiji u propisanom roku te izvješća objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže se Varaždinskoj županiji dostavljati u propisanom roku Ministarstvu i Agenciji godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom te ih objavljivati u službenom glasilu i na mrežnim stranicama. Predlaže u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom, te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom odnosno smanjila količina otpada na području Varaždinske županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Varaždinske županije su se očitovale na Nacrt Izvješća o obavljenoj reviziji gospodarenja otpadom na području Varaždinske županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode da će postupati po preporukama Državnog ureda za reviziju. Pojedine lokalne jedinice u očitovanju navode razloge zbog kojih gospodarenje otpadom nije dovoljno učinkovito.

Grad Ludbreg je u očitovanju naveo da je Plan gospodarenja otpadom u postupku izrade (provodi se javna rasprava te će se zatražiti suglasnost nadležnog tijela u Varaždinskoj županiji). Grad Varaždin je naveo da su postojeći planovi gospodarenja otpadom na snazi do isteka planiranog roka, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Plana. Također, ističe da Vlada Republike Hrvatske i resorni ministar nisu do 23. srpnja 2014. donijeli podzakonske akte navedene odredbama članka 182. stavka 1., 2., 3. i 4. Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Stupanjem na snagu Državnog plana gospodarenja otpadom i svih provedbenih podzakonskih akata, Grad Varaždin će u potpunosti postupiti prema odredbama članka 21. i 22. Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Grad Varaždinske Toplice navodi da je 1. srpnja 2014. donesena odluka o izmjeni i dopuni plana gospodarenja otpadom. Općine Klenovnik i Vinica navode da je izrada plana gospodarenja otpadom u tijeku, a Općina Visoko da će donijeti novi plan gospodarenja otpadom.

Vezano uz sustav odvojenog skupljanja otpada, Grad Ivanec navodi da su organiziranim skupljanjem i odvozom otpada obuhvaćena sva naselja te da su poduzete aktivnosti za odvojeno prikupljanje biorazgradivog otpada iz domaćinstava na formalnoj razini, a sa stvarnim prikupljanjem moći će se započeti kada budu poznate lokacije i subjekti za daljnju obradu te vrste otpada, jer je izgradnja kompostana za jedinicu lokalne samouprave nerentabilna i neodrživa investicija. Grad Lepoglava navodi da je u srpnju 2014. donesena odluka o određivanju lokacije za privremeno reciklažno dvorište za područje grada Lepoglave, do završetka izgradnje reciklažnog dvorišta u naselju Jerovec, (zajedno s Gradom Ivancem o čemu je i donijeta odluka). Također, navodi da je vezano uz povjeravanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada od Ministarstva zatraženo tumačenje odredbe članka 31. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prema kojem će postupiti. Grad Novi Marof navodi da je donesena odluka o dodjeli obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada na području Novog Marofa. Grad Varaždin u očitovanju navodi da od 2002. provodi sustav primarne selekcije komunalnog otpada na mjestu nastanka. Općina Breznički Hum navodi da će poduzeti aktivnosti da skupljanjem i odvozom komunalnog otpada obuhvati sva naselja i kućanstva te da uvede odvojeno skupljanje komunalnog otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada. Općina Vinica navodi da je u dogovoru sa skupljačem otpada u pripremi nabava kontejnera za tekstil (papir, pet ambalaža, staklo, glomazni otpad te ostali komunalni otpad prikuplja odvojeno od 2003.), a u pripremi je nabava komunalne opreme koja bi omogućila da se usluga prikupljanja i odvoza komunalnog otpada od korisnika naplaćuje prema stvarno odvezenim količinama otpada.

Vezano uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, Varaždinska županija je navela da lokacija Brezje nije odlagalište nego skladište obrađenog otpada, jer je za tu lokaciju izdana dozvola za gospodarenje otpadom za obradu i skladištenje obrađenog komunalnog i neopasnog otpada.

Grad Ivanec je naveo da ima jedno reciklažno dvorište za gospodarenje komunalnim otpadom, a drugo je u izgradnji, obzirom da je sastavni dio sanacije odlagališta komunalnog otpada Jerovec. Na formalnoj razini Grad Ivanec se odredio i prema reciklažnom dvorištu građevinskog otpada, a sama realizacija ovisi o rješenjima iz novog Pravilnika o građevinskom otpadu koji Ministarstvo još nije donijelo. Grad Lepoglava navodi da je u svrhu uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom od Fonda zatraženo sufinanciranje nabave komunalne opreme za skupljanje komunalnog otpada, a Fond je 26. kolovoza 2014. donio odluku u sufinanciranju sredstava do najviše 27.210,00 kn (60,0 % procijenjene vrijednosti opreme - kontejnera). Grad Varaždin u očitovanju navodi da je 30. kolovoza 2014. dostavio Fondu dokumentaciju propisanu odredbama točke II. Odluke Upravnog odbora Fonda, osim Ugovora s odabranim izvoditeljem i troškovnika (komunalno društvo nije bilo u mogućnosti završiti postupak javne nabave potpisivanjem ugovora), te je zatraženo od Fonda produljenje roka za dostavu spomenute dokumentacije. Grad Varaždin ističe da uvjete prostornog razmještaja reciklažnih dvorišta u svrhu ispunjavanja kriterija pristupačnosti korištenja reciklažnog dvorišta, načina rada mobilne jedinice te načina izvješćivanja i obračuna opravdanih troškova održavanja propisuje Vlada uredbom iz članka 29. stavka 10. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (koja do pisanja očitovanja nije donesena). Donošenjem Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i svih podzakonskih akata navedenih u članku 182. stavak 1., 2., 3. i 4. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, stvorit će se pretpostavke za donošenje novog plana gospodarenja otpadom Grada Varaždina. Općina Breznički Hum u očitovanju navodi da je prostornim planom planirana lokacija za reciklažno dvorište, a Općina Martijanec da su obavljani razgovori i zaključen je preliminarni dogovor s Gradom Ludbregom i Općinama Mali Bukovec, Sveti Đurđ i Veliki Bukovec o zajedničkoj gradnji i korištenju reciklažnog dvorišta. Općina Vinica navodi da je planirana izgradnja reciklažnog dvorišta, ali zbog nedostatka sredstava za otkup zemljišta od privatnih osoba još nisu intenzivirane aktivnosti za izradu potrebne dokumentacije i izgradnju.

Grad Ivanec u očitovanju navodi da su poduzete sve aktivnosti za provođenje i dovršetak sanacije odlagališta Jerovec i njegovo zatvaranje, do početka rada RCGO Piškornica. Vezano uz balirani otpad, Grad Varaždin navodi da poduzima, u skladu sa zakonskim ovlastima, sve radnje kako bi se riješio navedeni problem uz što manje troškove za Grad i građane u što kraćem roku, te da su u tijeku radnje na izradi Plana zbrinjavanja baliranog komunalnog otpada. Općina Breznički Hum navodi da će poduzeti mjere za sanaciju divljih odlagališta. Općina Cestica u očitovanju navodi da je odlagalište u Gornjem Vratnu zatvoreno 30. lipnja 2014., a sanacija bi trebala biti gotova do konca rujna 2014. Općina Martijanec navodi da će i nadalje poduzimati mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta. Općina Vinica navodi da postoji jedno nesanirano odlagalište otpada, za koje je izrađen plan sanacije, ali zbog nemogućnosti osiguranja sredstava u proračunu, aktivnosti se odnose na pojačani nadzor komunalnog redara, u cilju sprječavanja daljnjeg odlaganja otpada.

U vezi s informacijskim sustavom i edukacijom o gospodarenju otpadom, Grad Ivanec ističe izradu i tiskanje informativnog letka o načinu odvojenog odlaganja otpada, te distribuciju letka u svako domaćinstvo (u suradnji s komunalnim društvom). Grad Lepoglava ističe izobrazno-informativne aktivnosti koje provodi u cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada. Stupanjem na snagu pravilnika iz članka 137. stavka 8. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, Grad Varaždin će izvršavati obveze propisane člankom 39. Zakona i o svom trošku na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom.

Grad Ivanec u očitovanju navodi da nadzor nad odlaganjem otpada, u cilju sprječavanja stvaranja divljih odlagališta, provodi komunalno redarstvo. Grad Lepoglava navodi da je na sjednici u rujnu 2014. prihvatio Izvješće o provedbi plana gospodarenje otpadom za 2013. i dostavio Županiji, a objavit će ga u službenom glasniku i mrežnim stranicama Grada Lepoglave. Grad Varaždinske Toplice navodi da je 2. lipnja 2014. donesen zaključak o prihvaćanju izvješća o izvršenju Plana gospodarenja otpadom za 2013., a Općina Breznički Hum navodi da će poduzeti mjere za uspostavu učinkovitog nadzora nad odlaganjem otpada kako bi se izbjegla divlja odlagališta te će sastaviti izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostaviti izvješće Varaždinskoj županiji i objaviti u službenom glasilu.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

IZVJEŠĆE O
OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Bjelovar, listopad 2014

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
- Planovi gospodarenja otpadom	4
- Sustav odvojenog prikupljanja otpada	6
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	12
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	14
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	18
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	20
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	20
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE	24
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	27

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar KLASA:
041-01/13-10/26 URBROJ:
613-09-14-56

Bjelovar, 3. listopada 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM
NA PODRUČJU VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Virovitičko-podravske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 17. prosinca 2013. do 3. listopada 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Virovitičko-podravske županije (županija, tri grada i 13 općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Virovitičko-podravska županija ima 188 naselja. Površina županije je 2 024 km². Tri općine i četiri naselja na području dva grada pripadaju drugoj skupini područja posebne državne skrbi, a trećoj skupini pripada pet općina. Prema popisu stanovništva iz 2011., Virovitičko-podravska županija ima 84 836 stanovnika, 29 635 kućanstava i 29 164 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Virovitičko-podravskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Virovitičko-podravske županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Virovitičko-podravske županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11 (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva

U fazi planiranja i obavljanja pripremni radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o izvršenju planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu Fond) te drugi dostupni podaci

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
- analiziran je plan gospodarenja otpadom Virovitičko-podravske županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Virovitičko-podravske županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom analizirana su izvješća Agencije i Fonda
- analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- obavljeni su razgovori s odgovornim osobama te pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Virovitičko-podravskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Virovitičko-podravske županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Virovitičko-podravska županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Virovitičko-podravske županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog prikupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Virovitičko-podravske županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Virovitičko-podravske županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Virovitičko-podravske županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Virovitičko-podravske županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpad. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom. Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvješćavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabe otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog prikupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština Virovitičko-podravske županije je u travnju 2007. donijela Plan gospodarenja otpadom Virovitičko-podravske županije, za razdoblje osam godina, odnosno od 2007. do 2014. Navedeni Plan je objavljen u službenom glasilu i dostavljen Agenciji. Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županija više nema obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Plan gospodarenja otpadom Virovitičko-podravske županije ne sadrži sve elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu, odnosno ne sadrži visinu financijskih sredstava za provedbu mjera u gospodarenju otpadom te mjere nadzora i praćenja gospodarenja otpadom. Planom je do konca 2010. predviđena sanacija i zatvaranje komunalnih i divljih odlagališta, izgradnja pet reciklažnih dvorišta, pet pretovarnih stanica te izgradnja županijskog centra za gospodarenje otpadom. Planom nije planirana nabava opreme za zelene otoke (spremnici za odvojeno prikupljanje otpada), nabava rashladnih kontejnera za otpad životinjskog podrijetla i izgradnja kompostana.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave
na području Virovitičko-podravske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Plan gospodarenja otpadom			
		Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Orahovica	DA	9. listopada 2008.	nije određeno	DA
2.	Grad Slatina	DA	30. lipnja 2008.	nije određeno	DA
3.	Grad Virovitica	DA	12. travnja 2006.	nije određeno	DA
4.	Općina Crnac	NE	-	-	-
5.	Općina Čačinci	NE	-	-	-
6.	Općina Čađavica	NE	-	-	-
7.	Općina Gradina	NE	-	-	-
8.	Općina Lukač	NE	-	-	-
9.	Općina Mikleuš	NE	-	-	-
10.	Općina Nova Bukovica	NE	-	-	-
11.	Općina Pitomača	DA	nije usvojen	2009.-2016.	NE
12.	Općina Sople	NE	-	-	-
13.	Općina Suhopolje	NE	-	-	-
14.	Općina Špišić Bukovica	NE	-	-	-
15.	Općina Voćin	NE	-	-	-
16.	Općina Zdenci	NE	-	-	-

Plan gospodarenja otpadom su donijele četiri jedinice lokalne samouprave, a 12 nije donijelo (općine Crnac, Čačinci, Čađavica, Gradina, Lukač, Mikleuš, Nova Bukovica, Sople, Suhopolje, Špišić Bukovica, Voćin i Zdenci).

Planovi gospodarenja otpadom nisu doneseni u propisanom roku. Tri jedinice lokalne samouprave (gradovi Orahovica, Slatina i Virovitica) planom gospodarenja otpadom nisu utvrdile razdoblje na koje se plan donosi, a u godišnjim izvješćima o provedbi plana navedeno je da se plan odnosi na razdoblje osam godina. Jedna jedinica lokalne samouprave (Općina Pitomača) nije objavila plan gospodarenja otpadom u službenom glasilu i plan nije usvojilo predstavničko tijelo. Planovi gospodarenja otpadom ne sadrže pojedine elemente koji su bili propisani odredbom članka 11. Zakona o otpadu, odnosno ne sadrže mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad te nisu opisane mjere odvojenog prikupljanja komunalnog otpada i način provođenja ovih mjera (primarna selekcija otpada na kućnom pragu i potrebna količina opreme za zelene otoke prema vrsti otpada). Prema odredbi članka 11. Zakona o otpadu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave je trebalo donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina s propisanim elementima i objaviti ga u službenom glasilu, a prema odredbi članka 100. istog Zakona trebalo ga je donijeti do 30. prosinca 2005. Prema odredbama članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave treba donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina te ga objaviti u službenom glasilu. Navedeni plan treba sadržavati analizu, ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno prikupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, mjere potrebne za ostvarivanje smanjivanja ili nastanka otpada uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada.

Nadalje, plan treba sadržavati opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže gradovima i općini koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

- Sustav odvojenog prikupljanja otpada

Sve jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada nisu obuhvaćena tri naselja na području grada Orahovice (od ukupno 13 naselja) zbog malog broja stanovnika, zatim četiri naselja na području grada Slatine (od ukupno 15 naselja) zbog malog broja stanovnika ili su područja od posebne državne skrbi te jedno naselje na području općine Pitomača (od ukupno 12 naselja) zbog otežanog pristupa naselju koje je s općinom povezano skelskim prijevozom preko rijeke Drave. Problem odvoza otpada iz spomenutog naselja u općini Pitomača je riješen postavljanjem kontejnera u naselju koji se prazni po pozivu.

Poslove skupljanja otpada na području Virovitičko-podravske županije obavljaju četiri komunalna društva u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave u skladu s odlukama o povjeravanju poslova komunalnim društvima te dva koncesionara u skladu s odlukama o dodjeli koncesija. S komunalnim društvima i koncesionarima su zaključeni ugovori. Osim navedenog, poslove skupljanja papirne i kartonske ambalaže, staklene i plastične ambalaže te električne i elektroničke opreme na pojedinim područjima obavljaju i druga trgovačka društva u privatnom vlasništvu ili u vlasništvu drugih jedinica lokalne samouprave (koncesionari) registrirana za obavljanje navedenih poslova (Unija Nova d.o.o., Zagreb, Unijapapir d.o.o., Zagreb, Flora Vtc d.o.o., Virovitica, Ekos d.o.o., Bjelovar).

Prema odredbi članka 31. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica odnosno udjela, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji. Odredbom članka 187. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da trgovačka društva, javne ustanove i službe - vlastiti pogoni koji su osnovale jedinice lokalne samouprave i koje su do dana stupanja na snagu navedenog Zakona obavljale komunalnu djelatnost održavanja čistoće, u dijelu koji se odnosi na skupljanje i odvoz komunalnog otpada na određena odlagališta i komunalnu djelatnost odlaganja komunalnog otpada na temelju odredbi Zakona o komunalnom gospodarstvu nastavljaju obavljati te djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu do donošenja odluke o dodjeli obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada iz članka 31. stavak 2., odnosno donošenja odluke o davanju koncesije iz članka 31. stavka 7. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada povjeriti u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

U tablici broj 2 se daju podaci o skupljačima komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	Flora Vtc d.o.o., Virovitica	Grad Virovitica, općine Gradina, Lukač, Suhopolje i Špišić Bukovica
2.	Komrad d.o.o., Slatina	Grad Slatina, općine Čađavica, Mikleuš, Nova Bukovica i Sopje
3.	Papuk d.o.o., Orahovica	Grad Orahovica, općine Čačinci i Zdenci
4.	Komunalno Pitomača d.o.o., Pitomača	Općina Pitomača
5.	koncesionar Crnac-promet d.o.o., Crnac	Općina Crnac
6.	koncesionar Eko-Flor Plus d.o.o., Varaždin	Općina Voćin

Komunalna društva i koncesionari unose podatke o vrsti i količini otpada u Registar onečišćavanja okoliša, a unesene podatke kontrolira županijski upravni odjel nadležan za poslove zaštite okoliša.

Otpad koji skupljaju komunalna društva i jedan koncesionar (Crnac-promet d.o.o.) s područja 15 jedinica lokalne samouprave se odlaže na četiri službena odlagališta na području Virovitičko-podravске županije (Gradsko odlagalište Virovitica, Radosavci, Tuk i Klisa). Otpad koji skuplja drugi koncesionar (Eko-Flor Plus d.o.o.) s područja općine Voćin se predaje drugim koncesionarima, a jedan dio se odlaže na Gradskom odlagalištu Virovitica.

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Virovitičko-podravske županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Virovitičko-podravske županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Virovitičko-podravske županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja) te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Gradsko odlagalište Virovitica, Virovitica, Flora Vtc d.o.o.	Grad Virovitica, općine Gradina, Lukač, Suhopolje i Špišić Bukovica	10 903	9 284	11 582
2.	Radosavci, Slatina Slatina kom d.o.o.	Grad Slatina, općine Čačavica, Mikleuš, Nova Bukovica i Sopje	8 511	8 967	7 050
3.	Tuk, Orahovica Papuk d.o.o.	Grad Orahovica, općine Crnac, Čačinci i Zdenci	1 918	1 711	2 233
4.	Klisa, Pitomača, Komunalno Pitomača d.o.o.	Općina Pitomača	6 100	4 300	4 000
Ukupno			27 432	24 262	24 865

Iz tablice je vidljivo da se postupno smanjuje godišnja količina komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta na području Virovitičko-podravske županije (iako je količina u 2013. prema neverificiranim podacima nešto veća). Količina odloženog komunalnog otpada, koji obuhvaća miješani i krupni (glomazni otpad), za 2013. je 24 865 t, što je za 2,5 % više u odnosu na 2012., odnosno za 9,4 % manje u odnosu na 2011.

Prema Planu gospodarenja otpadom Virovitičko-podravske županije, mjere i načini izbjegavanja i smanjenja nastajanja otpada uključuju edukaciju javnosti o rješavanju problema u gospodarenju otpadom, provođenje i širenje projekata i prakse čistije proizvodnje, unapređivanje sustava odvojenog prikupljanja i recikliranja otpada, razvitak infrastrukture za cjeloviti sustav gospodarenja otpadom te smanjivanje rizika od otpada.

Količina komunalnog otpada odloženog na Gradskom odlagalištu Virovitica se utvrđuje vaganjem. Na odlagalištu Radosavci se količina odloženog komunalnog otpada utvrđuje izračunom prema obujmu svih spremnika i broju odvoza, a na odlagalištima Tuk i Klisa procjenom na temelju nosivosti vozila i broja istovara.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Virovitičko-podravskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog prikupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Virovitičko-podravske županije nije planiran način uspostave sustava odvojenog prikupljanja otpada na području Virovitičko-podravske županije kao ni financijska sredstva potrebna za uspostavu navedenog sustava. Planom je predviđena izgradnja pet reciklažnih dvorišta. Planom nije planirana nabava opreme za zelene otoke (spremnici za odvojeno prikupljanje otpada), nabava rashladnih kontejnera za otpad životinjskog podrijetla i izgradnja kompostana.

Radi poticanja odvojenog prikupljanja otpada, Fond je s jedinicama lokalne samouprave zaključivao sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera. Omjer sufinanciranja Fonda se kretao od 40,0 % do 82,2 % ugovorene vrijednosti. Do konca 2013. Fond je jedinicama lokalne samouprave Virovitičko-podravske županije za nabavu kanti i kontejnera doznačio 3.606.979,00 kn.

Od početka 2008. do konca 2013. sustav odvojenog prikupljanja otpada je uspostavljen djelomično, a odnosi se na uvođenje primarne selekcije otpada na kućnom pragu, postavljanje zelenih otoka sa spremnicima za odvojeno prikupljanje otpada te odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada. Primarnu selekciju otpada na kućnom pragu provode četiri jedinice lokalne samouprave (Grad Virovitica za papir, plastiku, staklo, metal i zeleni otpad, a gradovi Slatina i Orahovica te Općina Špišić Bukovica za papir i plastiku) na način da se otpad odvozi u vrećama dva puta mjesečno. Odvojeno prikupljanje otpada postavljanjem zelenih otoka provodi osam jedinica lokalne samouprave (gradovi Virovitica i Orahovica te općine Čađavica, Gradina, Lukač, Pitomača, Suhopolje i Špišić Bukovica), uglavnom za papir, plastiku, staklo i metalni otpad, od čega tri jedinice lokalne samouprave (Grad Orahovica te općine Čađavica i Pitomača) nemaju postavljene zelene otoke u svim naseljima, zbog čega nisu dostupni svim korisnicima. Grad Slatina je imao postavljene zelene otoke do 2010., kada su privremeno povučeni zbog miješanja neodgovarajućeg otpada, ali su od lipnja 2014. ponovo postavljeni u svim naseljima na području grada iz kojih se skuplja otpad.

Odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada provodi 15 jedinica lokalne samouprave (sve jedinice lokalne samouprave, osim Grada Slatine) na način da se skupljanje i odvoz provodi jednom do dva puta godišnje, a na području grada Virovitice i prigradskih naselja jednom tjedno. Od navedenih, dvije jedinice lokalne samouprave (općine Sopje i Voćin) ne provode organizirano skupljanje krupnog otpada u svim naseljima, zbog čega navedena usluga nije dostupna svim korisnicima. Grad Slatina je krupni otpad skupljao do 2010., kada se prestao odvoziti zbog neodgovarajućih uvjeta za njegov prihvati i kapaciteta odlagališta. Krupni otpad se odlaže na odlagališta otpada gdje se razvrstava te se pojedine vrste otpada odvajaju i predaju koncesionarima.

Od ukupno 16 jedinica lokalne samouprave Virovitičko-podravske županije, sedam jedinica lokalne samouprave (općine Crnac, Čačinci, Mikleuš, Nova Bukovica, Sopje, Voćin i Zdenci) do konca 2013. nije uvelo nikakve mjere odvojenog prikupljanja otpada, osim što je Općina Sopje imala postavljen jedan zeleni otok. Od toga, dvije jedinice lokalne samouprave (općine Mikleuš i Sopje) su provele postupak nabave i postavile zelene otoke u svim naseljima tijekom 2014., a četiri jedinice lokalne samouprave (općine Crnac, Nova Bukovica, Voćin i Zdenci) tijekom 2014. provode postupak nabave opreme za zelene otoke. Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave, odnosno prema cjeniku koncesionara. Cijena usluge se obračunava na različite načine: prema broju članova kućanstva i zaposlenih u pravnim osobama, prema količini odnosno obujmu posude za otpad te prema površini poslovnog prostora. Cijena skupljanja i odvoza krupnog (glomaznog) otpada je uključena u cijenu redovnog skupljanja i odvoza komunalnog otpada. Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika. Cijena se obračunava na temelju odluke o javnoj usluzi prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada.

Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.), niti jedna jedinica lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije nije donijela odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Prema odredbi članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja je trebala biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (lipanj 2014.) Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Virovitičko-podravske županije se postupno smanjuje. Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada za 2011. je 18 098 t, za 2012. je 16 036 t, a za 2013. je 14 101 t (neverificirani podaci) što je za 12,1 % manje u odnosu na 2012., odnosno za 22,1 % u odnosu na 2011.

Za očekivati je da bi se količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada značajnije smanjivala da su gradovi i općine osigurali odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava (posebne posude) te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. na području Virovitičko-podravske županije nije izgrađena nijedna kompostana, a nije niti planirana.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni (biorazgradivi) otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugi otpad). Lokacije za izgradnju reciklažnih dvorišta su određene Planom gospodarenja otpadom i Prostornim planom Virovitičko-podravske županije. Do konca 2013. na području Virovitičko-podravske županije nije izgrađeno niti jedno reciklažno dvorište za komunalni niti za građevinski otpad, iako je do konca 2010. planirana izgradnja pet reciklažnih dvorišta na prostoru postojećih službenih odlagališta komunalnog otpada, a nakon sanacije i zatvaranja. Izgradnja reciklažnih dvorišta nije se mogla realizirati, jer kasni izgradnja županijskog centra za gospodarenje otpadom. Na području grada Virovitice postoji reciklažno dvorište koje nije izgrađeno u cijelosti, a putem kojeg se skuplja otpad te se njegovo korištenje i mogućnost izgradnje usklađuje s propisima.

Odredbama članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je bilo propisano da su gradovi i općine dužni na svom području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008. te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbom članka 35. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna osigurati na svom području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem. Odredbom članka 35. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011., te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana. Planirano je da će do konca 2007. sve županije i Grad Zagreb imati donesen plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektnu dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje, osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon te će do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Virovitičko-podravske županije je predviđen županijski koncept gospodarenja otpadom, kojim se planira izgradnja centra za gospodarenje otpadom za cijelo područje županije. Također je planirana izgradnja pet pretovarnih stanica (četiri na prostorima postojećih aktivnih odlagališta u Virovitici, Slatini, Orahovici i Pitomači te jedno na prostoru zatvorenog i saniranog odlagališta u Voćinu). Planirani rok izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica je do konca 2010. Aktivnosti i procesi izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica nisu planirane, kao ni financijska sredstva potrebna za njihovu izgradnju. Planirani izvori financiranja su proračunska sredstva županije i jedinica lokalne samouprave, sredstva Fonda, stranih ulagača i drugi izvori (koncesije, javno-privatno partnerstvo, donacije, strukturni fondovi Europske unije).

Aktivnosti vezane uz gospodarenje otpadom su započele u 2004. kada je izrađena Stručna podloga - Izbor lokacije i izrada programa za izgradnju i gospodarenje novim centralnim županijskim odlagalištem komunalnog otpada. Navedenim dokumentom su razmotrene tri moguće lokacije centra za gospodarenje otpadom (Jasenaš u Virovitici, Dabrovica u Suhopolju i Lukavac u Slatini). Nakon toga je trebala uslijediti izrada Studije utjecaja na okoliš, koja je trebala dati i konačnu ocjenu prihvatljivosti, kako bi se moglo pristupiti izradi projektne dokumentacije i konačne izgradnje odlagališta. Međutim, studija utjecaja na okoliš nije izrađena nego je u 2010. izrađen Elaborat o reevaluaciji postupka izbora lokacije županijskog centra za gospodarenje otpadom, kojom je određena najpovoljnija lokacija za izgradnju centra Jasenaš u naselju Jasenaš, udaljenom 12 km od grada Virovitice. Navedena lokacija je utvrđena i Prostornim planom Virovitičko-podravske županije (donesen 2000. te zadnje su V. Izmjene i dopune Prostornog plana iz 2013.).

Virovitičko-podravska županija je u 2005. osnovala trgovačko društvo za gospodarenje otpadom (Županijski centar za gospodarenje otpadom d.o.o., Virovitica) (dalje u tekstu: Društvo), s temeljnim kapitalom u iznosu 220.000,00 kn.

Društvo nema zaposlenih, a ukupni rashodi Društva od osnivanja do konca 2013. su iznosili 8.992,00 kn (troškovi platnog prometa, članarina i doprinosa te vođenja poslovnih knjiga) te su financirani iz proračuna Virovitičko-podravske županije.

Virovitičko-podravska županija je u 2008. sa svim jedinicama lokalne samouprave na svom području zaključila ugovor o izgradnji i korištenju županijskog centra za gospodarenje otpadom, kojim je utvrđen način financiranja istražnih radova i izrade projektno-tehničke dokumentacije. Ugovoreno je da je Društvo nositelj svih aktivnosti u izgradnji, a istražne radove i izradu dokumentacije financira Fond, Virovitičko-podravska županija te jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije. Omjer sufinanciranja Virovitičko-podravske županije i jedinica lokalne samouprave je određen 25,0 % za Virovitičko-podravsku županiju, a za jedinice lokalne samouprave (tri grada i 13 općina) 75,0 %. Sudjelovanje jedinica lokalne samouprave u troškovima sufinanciranja je određeno prema visini izvornih prihoda proračuna jedinica lokalne samouprave za 2007. u odnosu na njihove ukupne prihode po toj osnovi.

Virovitičko-podravska županija je u rujnu 2009. s Fondom zaključila ugovor o zajedničkom ulaganju u pripreme radove za osnivanje i izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom (istražni radovi i izrada projektno-tehničke dokumentacije), kojim su radovi predviđeni u iznosu 10.000.000,00 kn, od čega Fond sufinancira radove u iznosu 6.000.000,00 kn ili 60,0 %, a razliku Virovitičko-podravska županija, odnosno Virovitičko-podravska županija i jedinice lokalne samouprave u omjerima utvrđenim ugovorom iz 2008. Po navedenom ugovoru su u 2010. obavljeni poslovi izrade Elaborata o reevaluaciji postupka izbora lokacije županijskog centra za gospodarenje otpadom u iznosu 84.255,00 kn, za što je Fond doznačio sredstva u iznosu 50.553,00 kn ili 60,0 %. Razliku u iznosu 33.702,00 kn podmirila je Virovitičko-podravska županija u iznosu 8.425,50 kn i jedinice lokalne samouprave u iznosu 25.276,50 kn.

S navedenim Elaboratom su u 2010. prekinute daljnje aktivnosti na izgradnji županijskog centra za gospodarenje otpadom. Prema obrazloženju odgovornih osoba u Društvu i Virovitičko-podravskoj županiji, Fond je preuzeo poslove izrade daljnje projektno-tehničke dokumentacije i sve radove koji idu uz to. Razlog tome je bio što osnovana društva za gospodarenje otpadom po županijama nisu imala dovoljno kapaciteta za provođenje aktivnosti na izgradnji centara za gospodarenje otpadom, a tako je i danas. Prema usmenom saznanju, u tijeku je izrada studije pred izvodljivosti čije poslove vodi Fond, a o čemu će ovisiti i buduće postojanje županijskog centra za gospodarenje otpadom.

S obzirom da je Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, predviđeno uspostavljanje županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom, Državni ured za reviziju predlaže poduzimati radnje za rješavanje i usklađivanje aktivnosti svih subjekata uključenih u izgradnju centra za gospodarenje otpadom u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom. Također predlaže utvrditi prioritete i rizike i u skladu s time realno planirati rokove za pojedine faze izgradnje centra za gospodarenje otpadom, te poduzeti radnje za djelotvornije i učinkovitije djelovanje svih sudionika sustava gospodarenja otpadom na državnoj, regionalnoj, lokalnoj i mjesnoj razini.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenjem otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta. Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i regionalne samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, EU fondovi, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke), te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Prema Planu gospodarenja otpadom i Prostornom planu Virovitičko-podravske županije, predviđene su tri etape sanacije postojećih odlagališta do uspostave županijskog centra za gospodarenje otpadom: prva etapa predviđa saniranje i zatvaranje svih divljih i ilegalnih odlagališta te formiranje jednog odlagališta u svakoj jedinici lokalne samouprave (ukupno 16 odlagališta). Druga etapa predviđa smanjivanje 16 odlagališta na pet (u Virovitici, Slatini, Orahovici, Pitomači i Voćinu). Treća (zadnja) etapa predviđa uspostavu županijskog centra za gospodarenje otpadom, kako bi se otpad odlagao samo na jednom mjestu u županiji te pretvaranje postojećih pet odlagališta u reciklažna dvorišta, pretovarne stanice i sortirnice otpada. U vrijeme obavljanja revizije (lipanj 2014.) završena je druga etapa, s tim da je zatvoreno i odlagalište u Voćinu.

Skupljeni otpad s područja 15 jedinica lokalne samouprave se odlaže na četiri službena odlagališta na području Virovitičko-podravske županije (Gradsko odlagalište Virovitica, Radosavci, Tuk i Klisa), a s područja jedne jedinice lokalne samouprave (općina Voćin), prema podacima Agencije za 2012., otpad se odlaže na tri odlagališta, od kojih su dva na području Vukovarsko-srijemske i Osječko-baranjske županije. Navedena službena odlagališta na području Virovitičko-podravske županije su većinom u postupku sanacije, a za tri odlagališta (u gradovima) su ranijih godina i/ili u tijeku radovi na proširenju odlagališta radi prihvata otpada do otvaranja centra za gospodarenje otpadom. Odlagališta su u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom, kada se planira njihovo zatvaranje te prenamjena u reciklažna dvorišta i pretovarne stanice. Za sanaciju službenih odlagališta Fond je od 2004. do 2012. isplatio sredstva u iznosu 40.073.359,00 kn, jedinice lokalne samouprave u iznosu 25.669.227,00 kn te jedno komunalno trgovačko društvo u iznosu 3.220.577,00 kn, što ukupno iznosi 68.963.163,00 kn.

Osim navedenih službenih odlagališta, četiri dogovorna odlagališta na području četiri općine (Vrbanovci u općini Crnac, Đolta u općini Gradina, Lepirovac u općini Suhopolje te Dobrić u općini Voćin) su do konca 2013. sanirana i zatvorena. Za navedena odlagališta su isplaćena sredstva Fonda u iznosu 4.585.203,00 kn, sredstva općina u iznosu 3.342.073,00 kn te sredstva Fonda za regionalni razvoj u iznosu 290.000,00 kn, što ukupno iznosi 8.217.276,00 kn.

U tablici broj 4 se daju podaci o stanju sanacije službenih odlagališta komunalnog otpada na području Virovitičko-podravske županije, po gradovima i općinama, utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta i izvorima sredstava na koncu 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji službenih odlagališta komunalnog otpada
na području Virovitičko-podravske županije na koncu 2013.

u kn

Redni broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta i izvori sredstava na koncu 2013.			
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Komunalno društvo	Ukupno
1.	GRADSKO ODLAGALIŠTE VIROVITICA	u tijeku	24.460.036,00	19.081.929,00	0,00	43.541.965,00
	Grad Virovitica		24.460.036,00	19.081.929,00	0,00	43.541.965,00
2.	RADOSAVCI	u tijeku	6.808.708,00	4.539.138,00	0,00	11.347.846,00
	Grad Slatina		6.808.708,00	4.539.138,00	0,00	11.347.846,00
3.	TUK	u tijeku	8.732.391,00	1.939.824,00	3.220.577,00	13.892.792,00
	Grad Orahovica		8.732.391,00	1.939.824,00	3.220.577,00	13.892.792,00
4.	KLISA	u pripremi	72.224,00	108.336,00	0,00	180.560,00
	Općina Pitomača		72.224,00	108.336,00	0,00	180.560,00
Ukupno			40.073.359,00	25.669.227,00	3.220.577,00	68.963.163,00

Gradsko odlagalište Virovitica se nalazi 1,5 km od centra grada Virovitice. Odlagalište je ograđeno, posjeduje svu infrastrukturu, brtvene slojeve, sustav odvodnje, sustav otplinjavanja, sadrži plohu za azbest te se provodi monitoring vode i zraka. Otpad se odlaže od 1980. Površina odlagališta je 79 000 m², a kapacitet iznosi 100 000 m³. Na odlagalištu se odlaže otpad koji se skuplja u pet jedinica lokalne samouprave (grad Virovitica te općine Gradina, Lukač, Suhopolje i Špišić Bukovica) te se odlaže i većim dijelom otpad kojeg koncesionar skuplja u općini Voćin. Odlagalište ima lokacijsku i građevinsku dozvolu te dozvolu za odlaganje komunalnog otpada. Zbog prihvata otpada s područja susjednih općina, od 2006. se provode radovi na sanaciji i proširenju odlagališta. Radovi su ugovoreni u vrijednosti 40.766.727,00 kn, od čega Fond sufinancira radove u visini 60,0 %. Do konca 2013. je završena sanacija po navedenom ugovoru, ali su od Fonda zatražena dodatna sredstva zbog potrebe izvođenja dodatnih radova na proširenju kapaciteta odlagališta.

Odlagalište Radosavci se nalazi 1,3 km od naselja Radosavci i 3,5 km zračne linije od centra grada Slatine. Odlagalište ima zaštitnu ogradu, brtvene slojeve, sustav odvodnje i obrade procjednih voda, sustav otplinjavanja te monitoring vode, tla i zraka. Otpad se odlaže od 1953., a organizirano od 1982. Površina odlagališta je 4,8 ha, od čega se na prošireni dio odnosi 1,1 ha. Na odlagalištu se odlaže otpad koji se skuplja u pet jedinica lokalne samouprave (grad Slatina te općine Čađavica, Mikleuš, Nova Bukovica i Sopje). Posjeduje lokacijsku i građevinsku dozvolu te dozvolu za odlaganje komunalnog otpada. U tijeku je pribavljanje okolišne dozvole. Radovi na sanaciji su započeti u 2005., a na proširenju odlagališta u 2009. Prva odlagališna ploha je korištena od 2005. do 2011., kada je sanirana i zatvorena, a za odlaganje se počela koristiti nova odlagališna ploha. Predviđeni troškovi sanacije iznose 13.438.956,00 kn, s rokom završetka koncem 2018. Na odlagalištu su započeti radovi na izgradnji reciklažnog dvorišta (uređena je betonska podloga).

Odlagalište Tuk se nalazi 1 km od najbližeg mjesta Bjeljevina i 4 km od centra grada Orahovice. Odlagalište je ograđeno, posjeduje svu infrastrukturu, brtvene slojeve, sustav odvodnje, sustav otplinjavanja te se provodi monitoring podzemnih voda. Otpad se odlaže od 1980. Površina odlagališta je 20 000 m², a kapacitet 154 000 m³. Na odlagalištu se odlaže otpad koji se skuplja u četiri jedinice lokalne samouprave (grad Orahovica te općine Crnac, Čačinci i Zdenci). Odlagalište ima lokacijsku i građevinsku dozvolu te dozvolu za odlaganje komunalnog otpada. Sanacija je u tijeku, a započeta je 2004. U

2013. je izrađen Idejni projekt za proširenje odlagališta te je Fondu podnesen zahtjev za produljenje ugovora i proširenje odlagališta za dio koji se nalazi u vlasništvu Republike Hrvatske, kako bi se otpad mogao odlagati do 2018. Idejnim projektom je predviđena izgradnja reciklažnog dvorišta i pretovarne stanice sa sortirnicom otpada te uređenje plohe za kompostiranje zelenog otpada.

Odlagalište Klisa se nalazi 3 km od naselja Pitomača. Odlagalište je ograđeno, postavljena je čuvarska služba i video nadzor. Na odlagalištu nisu provedene mjere zaštite okoliša. Otpad se neorganizirano i nekontrolirano odlagao od 1975. do 1996. kada je brigu o odlagalištu preuzelo komunalno trgovačko društvo. Površina odlagališta je 10 000 m², a kapacitet 30 000 m³. Na odlagalištu se odlaže otpad koji se skuplja na području općine Pitomača. Odlagalište ima privremenu dozvolu za odlaganje komunalnog otpada do konca 2014. U 2008. je izrađen Program sanacije odlagališta, ali su se pripremne radnje za sanaciju počele provoditi tek tijekom 2014.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, te je propisano da je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.

Na području Virovitičko-podravske županije postoji više divljih odlagališta otpada, odnosno manjih neuređenih prostora koji nisu predviđeni za odlaganje otpada, a formirali su ih najčešće građani gdje odlažu građevinski i krupni (glomazni) otpad. Dio divljih odlagališta je saniran ili je u fazi sanacije. Unatoč tome, još uvijek je znatan broj divljih odlagališta koje je potrebno sanirati.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima komunalnog otpada na području Virovitičko-podravske županije po jedinicama lokalne samouprave te utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području Virovitičko-podravске županije
i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013. (u kn)		
				Fond	Sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Grad Orahovica	4	2	0,00	0,00	0,00
2.	Grad Slatina	7	4	0,00	*183.763,00	*183.763,00
3.	Grad Virovitica	8	2	0,00	19.584,00	19.584
4.	Općina Crnac	0	4	0,00	**0,00	**0,00
5.	Općina Čačinci	0	0	0,00	0,00	0,00
6.	Općina Čađavica	0	7	1.693.841,00	760.799,00	2.454.640,00
7.	Općina Gradina	0	12	2.486.482,00	2.712.549,00	5.199.031,00
8.	Općina Lukač	1	0	35.000,00	0,00	35.000,00
9.	Općina Mikleuš	0	0	0,00	0,00	0,00
10.	Općina Nova Bukovica	0	1	0,00	24.400,00	24.400,00
11.	Općina Pitomača	9	3	0,00	144.300,00	144.300,00
12.	Općina Sopsje	0	16	4.297.344,00	859.469,00	5.156.813,00
13.	Općina Suhopolje	8	3	0,00	43.845,00	43.845,00
14.	Općina Špišić Bukovica	3	0	0,00	0,00	0,00
15.	Općina Voćin	0	2	377.917,00	14.294,00	392.211,00
16.	Općina Zdenci	8	0	0,00	0,00	0,00
Ukupno		48	56	8.890.584,00	4.763.003,00	13.653.587,00

Napomene:

* Za sanaciju divljih odlagališta na području grada Slatine korištena su sredstva Grada Slatine u iznosu 131.881,00 kn i sredstva komunalnog društva u iznosu 51.882,00 kn.

** Sanacija divljih odlagališta na području općine Crnac obavljena je zajedno sa sanacijom dogovornog odlagališta Vrbanovci, a s obzirom da troškove divljih odlagališta nije moguće odvojiti, ukupni troškovi su sadržani u troškovima sanacije odlagališta.

U sanaciju divljih odlagališta Fond je do konca 2013. uložio 8.890.584,00 kn, a jedinice lokalne samouprave 4.763.003,00 kn, što ukupno iznosi 13.653.587,00 kn. U pojedinim jedinicama lokalne samouprave su organizirane akcije građana na čišćenju manjih divljih odlagališta. Sanaciju i čišćenje svih divljih odlagališta na području grada Orahovice su obavili građani u okviru akcije Zelena čistka, a pomoć u strojevima je dalo komunalno društvo. Prema podacima jedinica lokalne samouprave, u pojedinim slučajevima se onečišćenja unatoč mjerama nadzora, ponovno pojavljuju pogotovo uz ceste, gdje se povremeno odbacuje većinom građevinski otpad. Podaci o broju divljih odlagališta kojima raspolažu jedinice lokalne samouprave nisu potpuni i cjeloviti.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Virovitičko-podravске županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom, te druge podatke. Agencija je dužna pravovremeno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost lokalne i područne (regionalne) samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Virovitičko-podravске županije ni Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Virovitičko-podravskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog računa i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi brigu o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležni odjel u Virovitičko-podravskoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obavezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliranja prijave, upisivanja ispravnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka.

U navedenom roku županijski odjel nadležan za poslove zaštite okoliša (zaposlenica Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i zaštitu okoliša) mora provjeriti podatke dostavljene od većeg broja obveznika. Koncem 2013. je bilo 287 obveznika, od kojih je 193 dostavilo podatke u roku (do 1. ožujka). Podaci koje obveznici prijavljuju su često uneseni na pogrešnom obrascu. Podaci o količinama prikupljenog i odloženog otpada su u pojedinim slučajevima nepotpuni i netočni, a ponekad je status otpada pogrešno određen. Zaposlenica nadležnog županijskog odjela kontaktira obveznike uglavnom putem telefona i upozorava ih na propuste, a ukoliko je potrebno ispraviti unos većeg broja podataka, korisnike poziva osobno da dođu u upravni odjel po dodatne informacije. Također ih podsjeća na dostavu potrebnih podataka. Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti. Najveći problemi su kontinuitet u radu i preciznija provjera podataka obveznika koji su dužni unijeti podatke u bazu. Također ističu slabu suradnju s inspekcijom zaštite okoliša, koja bi trebala u tijeku redovnih nadzora poslovnih subjekata ukazivati na obvezu unosa podataka u bazu.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama područne (regionalne) samouprave, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije ne raspolazu cjelovitim podacima o provedenim aktivnosti na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, niti su podaci o gospodarenju otpadom objavljeni na mrežnim stranicama jedinica lokalne samouprave. Prema odredbama članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Virovitičko-podravskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada.

Prema odredbama članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području i o svom trošku, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

U jedinicama lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije edukacija stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada se provodi djelomično. Pojedine jedinice lokalne samouprave putem komunalnih društava i koncesionara, lokalnog radija, letaka, plakata, oglasnih ploča i zborova građana obavještavaju stanovništvo o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja otpada. Pojedine udruge građana su, uz financijsku potporu jedinice lokalne samouprave, organizirale radionice u osnovnim školama s ciljem podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada. Međutim, unatoč tome provedene aktivnosti na educiranju stanovništva nisu potpune i cjelovite i ne provode se kontinuirano. Većina jedinica lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama nema informacije o gospodarenju otpadom na svom području. Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, ne sadrže izobrazno-informativne aktivnosti na razvijanju javne svijesti o potrebi odvojenog prikupljanja otpada i učinkovitom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Virovitičko-podravske županije provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjernicama nacionalne zakonske regulative, propisa Europske unije te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije.

Nadležno upravno tijelo u Virovitičko-podravskoj županiji je bio Upravni odjel za graditeljstvo, komunalne poslove i zaštitu okoliša, a od početka 2014. je Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i zaštitu okoliša.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni uredi županija su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

Od četiri jedinice lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije koje su donijele planove gospodarenja otpadom, samo je Grad Virovitica sastavljao godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. Grad Slatina je sastavio izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom za 2011. i 2013., a Grad Orahovica i Općina Pitomača samo za 2013. Izvješća su usvojena na gradskom vijeću (osim izvješća Općine Pitomača za 2013.), objavljena su u službenom glasilu i dostavljena Virovitičko-podravskoj županiji. Virovitičko-podravska županija je također sastavljala godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom te je navedena izvješća i izvješća gradova Slatine i Virovitice za 2012. i prethodne godine dostavila Ministarstvu i Agenciji.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Virovitičko-podravске županije

Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom				
Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Orahovica	2013.	DA	DA
2.	Grad Slatina	2011. i 2013.	DA	DA
3.	Grad Virovitica	2007., 2008., 2009., 2010., 2011., 2012. i 2013.	DA	DA
4.	Općina Crnac	-	-	-
5.	Općina Čačinci	-	-	-
6.	Općina Čađavica	-	-	-
7.	Općina Gradina	-	-	-
8.	Općina Lukač	-	-	-
9.	Općina Mikleuš	-	-	-
10.	Općina Nova Bukovica	-	-	-
11.	Općina Pitomača	2013.	NE	DA
12.	Općina Sopje	-	-	-
13.	Općina Suhopolje	-	-	-
14.	Općina Špišić Bukovica	-	-	-
15.	Općina Voćin	-	-	-
16.	Općina Zdenci	-	-	-

Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom županije i gradova za 2012. i prethodne godine sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, ali bez financijskih i količinskih pokazatelja, odnosno nisu iskazane količine nabavljene opreme prema vrsti (kante, kontejneri, komunalna vozila, drugo), iznosi troškova gospodarenja otpadom (troškovi nabave opreme za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, troškovi sanacije odlagališta, drugi troškovi) te izvori financiranja, zbog čega je onemogućeno učinkovito praćenje količina i troškova gospodarenja otpadom u određenom razdoblju. U vrijeme obavljanja revizije (veljača-svibanj 2014.) su svi gradovi i Općina Pitomača sastavili izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom za 2013. Navedena izvješća gradova većim dijelom sadrže financijske i količinske pokazatelje, odnosno iskazani su troškovi sanacije službenih i divljih odlagališta te nabave komunalnih vozila za 2013.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama, sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Virovitičko-podravskoj županiji i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Virovitičko-podravskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju, odnosno navesti aktivnosti i druge podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom, te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Virovitičko-podravska županija i jedinice lokalne samouprave (gradovi Virovitica, Slatina i Orahovica te Općina Pitomača) svojim planom gospodarenja otpadom nisu propisale mjere nadzora i praćenja gospodarenja otpadom te nisu ustrojile tijelo ili imenovala osobu koja bi provodila nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom i aktivnostima u gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže županiji, gradovima i općinama, utvrditi mjere nadzora u sustavu gospodarenja otpadom, a koje se odnose na stalni nadzor tijekom otpada, stalni nadzor rada odlagališta, uspostavu odvojenog prikupljanja otpada, nadzor rada koncesionara i tijekom otpadnog materijala kojeg se odvojeno prikuplja.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Virovitičko-podravske županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Virovitičko-podravskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Virovitičko-podravske županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Virovitičko-podravskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Virovitičko-podravske županije nije dovoljno učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, a plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Povjeriti obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Virovitičko-podravskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta.

- Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.
- Poduzimati radnje za rješavanje i usklađivanje aktivnosti svih subjekata uključenih u izgradnju centra za gospodarenje otpadom u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, utvrditi prioritete i rizike i u skladu s time realno planirati rokove za pojedine faze izgradnje centra za gospodarenje otpadom te poduzeti radnje za djelotvornije i učinkovitije djelovanje svih sudionika sustava gospodarenja otpadom na državnoj, regionalnoj, lokalnoj i mjesnoj razini.
- Poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.
- U suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Virovitičko-podravske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava, kako bi informacijski sustav, koji vodi Agencija bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke što se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i na izgradnju reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.
- Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Također, predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

Sastavljati izvješća o provedbi i izvršenju plana gospodarenja otpadom na području gradova i općina na propisan način. U izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Virovitičko-podravskoj županiji i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Virovitičko-podravskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama.

Utvrđiti mjere nadzora u sustavu gospodarenja otpadom, a koje se odnose na stalni nadzor tijeka otpada, stalni nadzor rada odlagališta, uspostavu odvojenog prikupljanja otpada, nadzor rada koncesionara i tijek otpadnog materijala kojeg se odvojeno prikuplja.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom odnosno smanjila količina otpada na području Virovitičko-podravске županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Virovitičko-podravske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih gospodarenje otpadom nije dovoljno učinkovito.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u očitovanju navode da će postupiti u skladu s danim preporukama Državnog ureda za reviziju i u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima. Većina jedinica lokalne samouprave u očitovanju navodi da su pokrenuti postupci radi donošenja plana gospodarenja otpadom (općine Čačinci, Gradina, Lukač, Mikleuš, Pitomača, Sopje, Voćin i Zdenci), odnosno postupci radi usklađenja plana gospodarenja otpadom s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom (gradovi Slatina i Virovitica), a Općina Suhopolje navodi da je Plan gospodarenja otpadom na području općine Suhopolje donesen u lipnju 2014. Pojedine jedinice lokalne samouprave (Grad Slatina, općine Nova Bukovica, Sopje i Zdenci) u očitovanju navode da su tijekom 2014. proširile aktivnosti na sustavu odvojenog prikupljanja korisnog otpada. Nadalje, Grad Slatina navodi da je poduzeo aktivnosti na uređenju reciklažnog dvorišta, a Općina Lukač navodi da je osigurala reciklažno dvorište u skladu s Prostornim planom općine Lukač te da će po potrebi izgraditi reciklažno dvorište za sve mještane.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Osijek

IZVJEŠĆE O
OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE

Osijek, listopad 2014

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
- Planovi gospodarenja otpadom	4
- Sustav odvojenog prikupljanja otpada	7
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	15
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	18
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	24
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	26
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	27
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE	31
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	
34	

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Osijek
KLASA: 041-01/13-10/18
URBROJ: 613-16-14-101

Osijek, 22. listopada 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM
NA PODRUČJU VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Vukovarsko-srijemske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 22. listopada 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Vukovarsko-srijemske županije (županija, pet gradova i 26 općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Vukovarsko-srijemska županija ima 85 naselja. Površina županije je 2 454 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., Vukovarsko-srijemska županija ima 179 521 stanovnika, 61 121 kućanstvo i 59 647 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Vukovarsko-srijemskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Vukovarsko-srijemske županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog skupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Vukovarsko-srijemske županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva

U fazi planiranja i obavljanja pripremni radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu Fond) te drugi dostupni podaci

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
- analiziran je plan gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Vukovarsko-srijemske županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom analizirana su izvješća Agencije i Fonda
- analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- obavljeni su razgovori s odgovornim osobama te pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Vukovarsko-srijemskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Vukovarsko-srijemske županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Vukovarsko-srijemska županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Vukovarsko-srijemske županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog skupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Vukovarsko-srijemske županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Vukovarsko-srijemske županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpad. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvještavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog skupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština Vukovarsko-srijemske županije je 10. srpnja 2008. donijela Plan gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije, za razdoblje osam godina, odnosno od 2008. do 2015. Plan sadrži elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu, objavljen je u Službenom vjesniku Vukovarsko-srijemske županije 11/2008. i dostavljen Agenciji.

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županija više nema obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Planom gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije su predviđena financijska sredstva za provedbu svih mjera u gospodarenju otpadom u ukupnom iznosu 366.264.709,00 kn, od čega za izgradnju centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica 158.328.000,00 kn, sanaciju odlagališta otpada 132.876.709,00 kn, izgradnju objekata za odvojeno skupljanje otpada 65.860.000,00 kn i za tehničku dokumentaciju i edukaciju 9.200.000,00 kn. Planirani izvori financiranja su sredstva državnog i županijskog proračuna te proračuna jedinica lokalne samouprave, sredstva Fonda te drugi izvori (kredit koji bi se otplaćivali iz povećane cijene komunalne usluge, naknada koja bi se uključila u cijenu komunalne usluge, koncesije ili javno-privatna partnerstva te fondovi Europske unije).

Planom je predviđena izgradnja županijskog centra za gospodarenje otpadom, četiri pretovarne stanice, pet reciklažnih dvorišta, 13 mini reciklažnih dvorišta, sedam kompostana, sedam objekata za građevinski otpad te nabava i postavljanje 18 rashladnih kontejnera za životinjski otpad i 404 reciklažna odnosno zelena otoka. Planom je predviđena sanacija jedanaest službenih odlagališta i svih divljih odlagališta na području županije. Planom su utvrđeni rokovi za uspostavu cjelovitog sustava za gospodarenje otpadom do konca 2011. (za izradu tehničke dokumentacije, izgradnju centra za gospodarenje otpadom i sanaciju svih odlagališta otpada do konca 2009., za pretovarne stanice, zelene otoke i reciklažna dvorišta do konca 2010. te za kompostane i objekte za građevinski otpad do konca 2011.).

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Vukovarsko-srijemske županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom u jedinicama
lokalne samouprave na području Vukovarsko-srijemske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Plan gospodarenja otpadom			
		Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Ilok	DA	18. svibnja 2010.	2010.-2017.	DA
2.	Grad Otok	DA	7. travnja 2009.	2009.-2017.	DA
3.	Grad Vinkovci	DA	26. studenoga 2009.	2009.-2017.	DA
4.	Grad Vukovar	DA	-	2010.-2018.	NE
5.	Grad Županja	DA	18. kolovoza 2009.	2009.-2017.	DA
6.	Općina Andrijaševci	DA	22. prosinca 2008.	2008.-2016.	DA
7.	Općina Babina Greda	DA	4. ožujka 2009.	2009.-2017.	DA
8.	Općina Bogdanovci	DA	18. rujna 2008.	2008.-2016.	DA
9.	Općina Borovo	DA	24. ožujka 2011.	2011.-2019.	DA
10.	Općina Bošnjaci	DA	14. srpnja 2009.	2009.-2017.	DA
11.	Općina Cerna	DA	27. ožujka 2009.	2009.-2017.	DA
12.	Općina Drenovci	DA	5. veljače 2010.	2010.-2018.	DA
13.	Općina Gradište	DA	10. lipnja 2010.	2009.-2017.	DA
14.	Općina Gunja	DA	29. prosinca 2009.	2009.-2017.	DA
15.	Općina Ivankovo	DA	20. veljače 2009.	2009.-2017.	DA
16.	Općina Jarmina	DA	6. studenoga 2009.	2009.-2017.	DA
17.	Općina Lovas	DA	8. rujna 2008.	2008.-2016.	DA
18.	Općina Markušica	DA	30. travnja 2010.	2010.-2018.	DA
19.	Općina Negoslavci	DA	22. travnja 2010.	2010.-2018.	DA
20.	Općina Nijemci	DA	21. studenoga 2008.	2008.-2016.	DA
21.	Općina Nuštar	DA	8. travnja 2009.	2008.-2016.	DA
22.	Općina Privlaka	DA	22. prosinca 2009.	2009.-2017.	DA
23.	Općina Stari Jankovci	DA	15. prosinca 2008.	2008.-2016.	DA
24.	Općina Stari Mikanovci	DA	10. ožujka 2009.	2009.-2017.	DA
25.	Općina Štitar	DA	1. kolovoza 2011.	-	NE
26.	Općina Tompojevci	DA	3. rujna 2008.	2008.-2016.	DA
27.	Općina Tordinci	DA	6. srpnja 2010.	2010.-2017.	DA
28.	Općina Tovarnik	DA	19. svibnja 2010.	2010.-2018.	DA
29.	Općina Trpinja	DA	10. travnja 2009.	2009.-2017.	DA
30.	Općina Vođinci	DA	29. srpnja 2009.	2009.-2017.	DA
31.	Općina Vrbanja	DA	19. prosinca.2008.	2008.-2016.	DA

Planove gospodarenja otpadom su donijele sve jedinice lokalne samouprave na području Vukovarsko-srijemske županije, osim Grada Vukovara koji je sastavio plan gospodarenja otpadom, a nije ga usvojilo gradsko vijeće. Izmjene plana je donijela samo Općina Stari Jankovci i usvojilo ih je općinsko vijeće 8. kolovoza 2011. Svi usvojeni planovi gospodarenja otpadom, osim plana Općine Štitar, objavljeni su u službenom glasilu jedinica lokalne samouprave ili u Službenom vjesniku Vukovarsko-srijemske županije. Grad Vukovar, iako nema usvojen plan gospodarenja otpadom, provodi mjere gospodarenja otpadom utvrđene sastavljenim planom.

Planovi gospodarenja otpadom nisu doneseni u propisanom roku. Većina planova gospodarenja otpadom sadrži pojedine elemente koji su bili propisani odredbom članka 11. Zakona o otpadu, osim u dijelu koji se odnosi na izvore i visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta, odnosno planovi sadrže odredbu da visina potrebnih sredstava ovisi o odobrenom načinu sanacije (izmještanjem otpada ili na mjestu) i utvrdit će se nakon izrade planova sanacije, pri čemu se treba odabrati rješenje koje je ekonomski najpovoljnije i koje je najprihvatljivije za okoliš, a za izvore financiranja, s obzirom na ograničena vlastita sredstva, planirana su nepovratna sredstva za financiranje projekata zaštite okoliša iz raznih izvora (državnog proračuna, Fonda te fondova Europske unije). Planom gospodarenja otpadom Općine Štitar nije utvrđeno razdoblje za koje se plan donosi.

Prema odredbi članka 11. Zakona o otpadu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave je trebalo donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina s propisanim elementima i objaviti ga u službenom glasilu, a plan je trebao sadržavati mjere odvojenog prikupljanja otpada, mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad, popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta, mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad, redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša te izvore i visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije. Prema odredbi članka 100. istog Zakona trebalo ga je donijeti do 30. prosinca 2005.

Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave većinom su usklađeni s Planom gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije, u dijelu koji se odnosi na predloženu realizaciju opreme i objekata za odvojeno skupljanje otpada (reciklažni odnosno zeleni otoci, lokacije s dodatnom opremom, reciklažna i mini reciklažna dvorišta), a nisu usklađeni u dijelu koji se odnosi na rokove izvršenja pojedinih mjera, odnosno sadrže odredbu prema kojoj će realizacija pojedinih mjera u rokovima utvrđenim Planom gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije ovisiti o proračunskim mogućnostima jedinice lokalne samouprave i nepovratnom sufinanciranju pojedinih mjera iz drugih izvora.

Prema odredbama članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave treba donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina te ga objaviti u službenom glasilu, a prije donošenja plana jedinica lokalne samouprave je dužna za prijedlog plana ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša, kojom se utvrđuje da je navedeni plan usklađen s odredbama zakona, propisa donesenih na temelju zakona te Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Navedeni plan treba sadržavati analizu, ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno skupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, mjere potrebne za ostvarivanje smanjivanja ili nastanka otpad uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada, opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana.

Prema odredbi članka 174. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske koji Vlada Republike Hrvatske treba donijeti do 31. prosinca 2014.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu prije stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, uskladiti navedeni plan s odredbama novog zakona. Skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave da u skladu s odredbom članka 23. stavak 5. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu sporazumno osigurati zajedničku provedbu mjera gospodarenja otpadom te u skladu s odredbom članka 28. stavak 2. navedenog Zakona više jedinica lokalne samouprave može sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje jedne ili više obveza, između ostalog i obveze koja se odnosi na donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave.

- Sustav odvojenog prikupljanja otpada

Većina jedinica lokalne samouprave na području Vukovarsko-srijemske županije, osim općina Privlaka i Štitar, su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada su obuhvaćena sva naselja na području Vukovarsko-srijemske županije.

Poslove skupljanja otpada na području Vukovarsko-srijemske županije obavlja sedam trgovačkih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave (u pojedinim slučajevima trgovačka društva u vlasništvu jedne jedinice lokalne samouprave obavljaju ove poslove na području druge jedinice lokalne samouprave), tri obrta za komunalne usluge te deset trgovačkih društava u privatnom vlasništvu (koncesionari). Poslovi se obavljaju na temelju zaključenih ugovora jedinica lokalne samouprave i skupljača otpada, odnosno na temelju odluka nadležnih tijela jedinica lokalne samouprave.

Prema odredbi članka 31. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica odnosno udjela, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji, a prema odredbi članaka 28. navedenog zakona, više jedinica lokalne samouprave može sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje ove obveze.

U tablici broj 2 se daju podaci o skupljačima komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	Komunalno trgovačko društvo Gunja d.o.o., Gunja	Općina Gunja
2.	Drenovci d.o.o., Drenovci	Općina Drenovci
3.	Komunalije d.o.o. Ilok	Grad Ilok
4.	Komunalac d.o.o. Županja, Županja	Grad Županja, općine Bošnjaci, Gradište, Štitar
5.	Komunalac d.o.o., Vukovar	Grad Vukovar
6.	Vranjevo d.o.o., Otok	Grad Otok
7.	Krio d.o.o., Trpinja	Općina Trpinja
8.	Nevkoš d.o.o., Vinkovci	Grad Vinkovci, općine Ivankovo, Nuštar, Tordinci
9.	Komunalne i prijevoznike usluge Cerna, Cerna	Općina Cerna
10.	Strunje trade d.o.o., Privlaka	općine Andrijaševci, Babina Greda, Bogdanovci, Markušica, Negoslavci, Stari Jankovci, Tompojevci
11.	Mull-trans d.o.o., Sisak	Općina Borovo
12.	Eko-Flor Plus d.o.o., Oroslavje	općine Lovas, Nijemci, Tovarnik
13.	Obrt čistoća Nikolić Vrbanja	Općina Vrbanja
14.	Prijevoznički obrt i održavanje čistoće D&V, Privlaka	Općina Privlaka
15.	Obrt za odvoz smeća Utvaj, Retkovci	Općine Jarmina, Stari Mikanovci, Vođinci
16.	Flora Vtc d.o.o., Virovitica oprema koja sadrži klorofluorouglik, električna i elektronička oprema	Grad Vukovar
17.	Unija nova, Sesvete-Kraljevec staklena ambalaža	gradovi Ilok, Otok, Vinkovci, Vukovar i Županja, općine Cerna, Gradište, Gunja, Ivankovo, Nijemci, Štitar, Trpinja
18.	Unija nova, Pogon Beketinci, Vuka ambalaža od plastike i metala	gradovi Ilok, Vinkovci, Vukovar i Županja, općine Borovo, Cerna, Drenovci, Gradište, Gunja, Ivankovo, Nijemci, Štitar, Tovarnik, Trpinja
19.	Jacob Becker, Gornja Vrba ambalaža od papira i kartona	Grad Županja
20.	Friš d.o.o., Križevci Baterije i akumulatori	gradovi Vinkovci, Vukovar i Županja

Otpad s područja Općine Ivankovo su tijekom 2013. skupljala dva skupljača (općina je za obavljanje djelatnosti skupljanja komunalnog otpada zaključila dva ugovora o koncesiji, jedan za naselje Ivankovo i drugi za naselja Retkovci i Prkovci).

Skupljači komunalnog otpada unose podatke o području s kojeg je skupljen otpad, broju stanovnika obuhvaćenih skupljanjem, ključnom broju, vrsti i količini otpada te predaji otpada na zbrinjavanje ili uporabu u Registar onečišćavanja okoliša. Unesene podatke kontrolira županijski upravni odjel nadležan za poslove zaštite okoliša.

Komunalni otpad koji skupljaju skupljači otpada s područja 31 jedinice lokalne samouprave Vukovarsko-srijemske županije je tijekom 2013. odlagan na šest službenih odlagališta na području županije (Petrovačka dola na području Grada Vukovara, Stara ciglana na području Grada Županja, Božino brdo na području Grada Iloka, Gajevi na području Općine Drenovci, Muškovo-Rudine ključ na području Općine Vrbanja i Kraplja na području Općine Gunja).

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Vukovarsko-srijemske županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Vukovarsko-srijemske županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Vukovarsko-srijemske županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja) te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Božino brdo, Komunalije d.o.o., Ilok	Grad Ilok	1 889	1 496	1 120
2.	Gajevi (Drenovci), Drenovci d.o.o. Drenovci	Općina Drenovci	1 534	1 649	1 521
3.	Kraplja, Komunalno trgovačko društvo Gunja d.o.o., Gunja	gradovi Otok i Vinkovci, Općina Gunja	944	2 128	4 023
4.	Muškovno-Rudine ključ, Obrt čistoća Nikolić, Vrbanja	Općina Vrbanja	1 354	1 291	1 176
5.	Petrovačka dola, Komunalac d.o.o. Vukovar	gradovi Vukovar, Vinkovci, Otok, općine Andrijaševci, Babina Greda, Bogdanovci, Borovo, Cerna, Ivankovo, Jarmina, Lovas, Markušica, Negoslavci, Nijemci, Nuštar, Privlaka, Stari Jankovci, Stari Mikanovci, Tompojevci, Tordinci, Tovarnik, Trpinja, Vođinci	38 147	38 179	39 031
6.	Stara ciglana, Komunalac d.o.o. Županja	Grad Županja, općine Bošnjaci, Gradište, Šitar	11 511	9 744	9 688
Ukupno			55 379	54 487	56 559

Iz tablice broj 3 je vidljivo da je na odlagališta na koja se odlagao komunalni otpad na području Vukovarsko-srijemske županije u 2012. odloženo 54 487 t komunalnog otpada, što je za 892 t ili 1,6 % manje u odnosu na 2011., a količina odloženog komunalnog otpada za 2013. je 56 559 t, što je 1 180 t ili 2,1 % više u odnosu na 2011. i 2 072 t ili 3,8 % više u odnosu na 2012. Na promjene u količini odloženog komunalnog otpada je utjecalo povećanje međužupanijskog prijevoza komunalnog otpada, odnosno odlaganja otpada iz drugih županija na odlagališta na području Vukovarsko-srijemske županije. Prema podacima Agencije, na odlagališta na području Vukovarsko-srijemske županije u 2011. je odloženo 9 827 t komunalnog otpada skupljenog na području drugih županija (Virovitičko-podravске, Brodsko-posavske i Osječko-baranjske županije) što čini 17,7 % ukupno odložene količine otpada u 2011., a u 2012. je odloženo 11 294 t (s područja Virovitičko-podravске, Brodsko-posavske, Osječko-baranjske, Karlovačke, Krapinsko-zagorske, Sisačko-moslavačke, Varaždinske i Zagrebačke županije), što čini 20,7 % ukupno odložene količine otpada u 2012. U 2013. je prema neverificiranim podacima iz Registra onečišćivanja okoliša Vukovarsko-srijemske županije odloženo 14 841 t komunalnog otpada s područja drugih županija (Virovitičko-podravске, Brodsko-posavske, Osječko-baranjske, Karlovačke, Krapinsko-zagorske, Sisačko-moslavačke, Varaždinske, Zagrebačke, Bjelovarsko-bilogorske, Međimurske i Koprivničko-križevačke županije) što čini 26,2 % ukupno odložene količine otpada u 2013.

Količina komunalnog otpada odloženog na odlagalištu Petrovačka dola je utvrđena vaganjem, a na odlagalištima Božino brdo, Gajevi, Muškovo-Rudine ključ, Kraplja i Stara ciglana se utvrđuje procjenom na temelju nosivosti vozila i broja istovara.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. su veće od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Vukovarsko-srijemskoj županiji, kako bi se smanjila količina odloženog otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog prikupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije su bila planirana financijska sredstva za provođenje mjera odvojenog prikupljanja otpada u ukupnom iznosu 65.860.000,00 kn. Odnose se na izgradnju pet reciklažnih dvorišta u iznosu 9.000.000,00 kn, 13 mini reciklažnih dvorišta u iznosu 2.990.000,00 kn, sedam kompostana u iznosu 17.500.000,00 kn, sedam objekata za građevinski otpad u iznosu 29.050.000,00 kn, nabavu i postavljanje 18 rashladnih kontejnera u iznosu 1.260.000,00 kn i 404 reciklažna odnosno zelena otoka u iznosu 6.060.000,00 kn.

Od početka 2008. do konca 2013. sustav odvojenog prikupljanja otpada je uspostavljen samo u dijelu koji se odnosi na postavljanje zelenih otoka, postavljanje spremnika za odvojeno prikupljanje otpada (kontejneri za odvojeno skupljanje papira, plastike, stakla, metala, starih lijekova i baterija) te odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada.

Radi poticanja organiziranog skupljanja komunalnog otpada i odvojenog prikupljanja otpada, Fond je s jedinicama lokalne samouprave zaključivao sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera. Omjer sufinanciranja Fonda se kretao od 40,0 % do 80,0 % ugovorene vrijednosti. Do konca 2013. Fond je jedinicama lokalne samouprave Vukovarsko-srijemske županije za nabavu kanti i kontejnera doznačio 7.939.427,00 kn.

U navedenom razdoblju šesnaest jedinica lokalne samouprave (gradovi Ilok, Vinkovci, Vukovar i Županja te općine Andrijaševci, Bogdanovci, Gradište, Ivankovo, Lovas, Nijemci, Nuštar, Stari Jankovci, Šitar, Tompojevci, Tovarnik i Vrbanja) je djelomično uspostavilo odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, odnosno prikupljanje papira, plastike i stakla postavljanjem zelenih otoka. Postavljeno je 140 zelenih otoka, s po dvije ili tri posude (staklo, papir, plastika).

Pojedine jedinice su uspostavile i druge mjere odvojenog prikupljanja otpada (Grad Vinkovci provodi prikupljanje papira postavljanjem kutija za papir u ulazima višestambenih zgrada i provodi akcije prikupljanja papira od vrata do vrata, a omogućeno je i odvojeno odlaganje papira, stakla, plastike, električne i elektroničke opreme te glomaznog otpada u prostoru skupljača komunalnog otpada, Grad Županja je uveo odvojene kante za papir po kućanstvima, a omogućeno i odvojeno odlaganje otpada u prostoru komunalnog društva, a Općina Andrijaševci povremeno postavlja kontejner za prikupljanje otpada životinjskog porijekla). Općine Ivankovo, Nijemci i Tovarnik su u 2014. poduzele aktivnosti za povećanje broja zelenih otoka te nabavu dodatnih posuda za već postavljene zelene otoke (tekstil, metal, plastiku, baterije i lijekove). Od petnaest jedinica lokalne samouprave koje do konca 2013. nisu uspostavile zelene otoke ili druge mjere odvojenog prikupljanja otpada, deset jedinica lokalne samouprave je tijekom 2014. uspostavilo zelene otoke ili su u tijeku postupci nabave posuda za zelene otoke (Grad Otok, općine Babina Greda, Borovo, Bošnjaci, Cerna, Drenovci, Jarmina, Privlaka, Stari Mikanovci i Vođinci), Općina Drenovci je nabavila i kante za odvojeno prikupljanje biootpada, Općina Gunja je pokrenula nabavu kanti za biootpad s namjerom proizvodnje humusa uz pomoć kalifornijskih glista, ali je zbog elementarne nepogode projekt onemogućen, a četiri jedinice lokalne samouprave (općine Markušica, Negoslavci, Tordinci i Trpinja) nisu ni u 2014. poduzimale aktivnosti za uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada.

Odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada provodi većina jedinica lokalne samouprave na način da se skupljanje i odvoz provodi dva puta godišnje. Glomazni otpad se odlaže na odlagališta otpada gdje se razvrstava te se pojedine vrste otpada odvajaju i predaju koncesionarima.

Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže svim jedinicama lokalne samouprave poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave da ispunjenje i ove obveze mogu sporazumno zajednički organizirati u skladu s odredbom članka 28. stavak 2. navedenog Zakona.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku skupljača komunalnog otpada na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave. Cijena usluge se obračunava prema obujmu spremnika i broju pražnjenja spremnika, osim u Gradu Vukovaru te općinama Borovo, Gunja, Jarmina, Negoslavci, Nuštar, Privlaka i Vođinci, gdje se obračunava po kućanstvu odnosno broju članova kućanstva. Cijena skupljanja i odvoza krupnog (glomaznog) otpada je uključena u cijenu redovnog skupljanja i odvoza komunalnog otpada.

Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika. Cijena se obračunava na temelju odluke o javnoj usluzi prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada.

Do vremena obavljanja revizije (rujan 2014.), jedinice lokalne samouprave Vukovarsko-srijemske županije, osim Općine Cerna, nisu donijele odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Prema odredbi članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja treba biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (rujan 2014.) Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Vukovarsko-srijemske županije je u 2012. neznatno manja nego u 2011., a u 2013. je povećana u odnosu na 2012. Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada za 2011. je 36 429 t, za 2012. je 36 361 t, a za 2013. je 39 076 t (neverificirani podaci) što je za 7,5 % više u odnosu na 2012. Odvojeno prikupljanje biorazgradivog otpada se u manjoj mjeri obavlja na području gradova Vinkovci i Vukovar te Općine Vrbanja (u gradovima Vinkovci i Vukovar odvojeno se prikuplja biorazgradivi odnosno zeleni otpad koji nastaje pri uređivanju javnih površina te se usitnjava i kompostira, a kompost se ponovo koristi pri uređivanju javnih površina, a u Općini Vrbanja biorazgradivi otpad iz poljoprivredne proizvodnje se ne odlaže na odlagalište nego se ponovo iskorištava). Za očekivati je da bi se količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada značajnije smanjivala da su svi gradovi i općine osigurali odvojeno skupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava (posebne posude) te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. na području Vukovarsko-srijemske županije nije izgrađena nijedna kompostana, a planirana je izgradnja sedam.

Državni ured za predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni biorazgradivi otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugi otpad).

Do konca 2013. na području Vukovarsko-srijemske županije je izgrađeno jedno reciklažno dvorište (na području Grada Vinkovci) koje je u skladu s uvjetima propisanim odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadom (Narodne novine 23/14), a do 2010. je bila planirana izgradnja pet reciklažnih dvorišta i 13 mini reciklažnih dvorišta. Privremeno reciklažno dvorište za građevinski otpad je uspostavila Općina Stari Jankovci. U 2014. je trinaest jedinica lokalne samouprave zaključilo tri sporazuma o zajedničkoj izgradnji reciklažnih dvorišta za područje više jedinica lokalne samouprave (za jedno reciklažno dvorište sporazume su zaključili Grad Otok te općine Andrijaševci, Babina Greda i Privlaka, za drugo Grad Županja te općine Bošnjaci, Cerna, Gradište i Štitar i za treće općine Ivakovo, Jarmina, Stari Mikanovci i Vođinci), a Grad Ilok te općine Drenovci i Lovas poduzimaju aktivnosti za uspostavljanje reciklažnih dvorišta za područje svojih jedinica lokalne samouprave.

Odredbama članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je bilo propisano da su gradovi i općine dužni na svojem području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008. te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbama članka 35. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna osigurati na svojem području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem.

Odredbama članka 35. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice, a prema odredbi članaka 28. navedenog zakona, više jedinica lokalne samouprave može sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje ove obveze. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana. Planirano je da će do konca 2007. sve županije i Grad Zagreb imati donesen plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektnu dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje te osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon te će do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije su utvrđene dvije varijante centra za gospodarenje otpadom, odnosno regionalni koncept zajedno s Osječko-baranjskom županijom, prema kojem bi centar trebao biti izgrađen na području Osječko-baranjske županije i čiju bi izgradnju vodila ranije osnovana ustanova u vlasništvu općina i gradova te županijski koncept koji planira izgradnju Županijskog centra za gospodarenje otpadom Stari Jankovci. Kao lokacija za županijski centar za gospodarenje otpadom je utvrđena lokacija Vrapčana na području Općine Stari Jankovci za koju je 2005. izrađena studija utjecaja na okoliš. Navedena lokacija je i Prostornim planom Vukovarsko-srijemske županije i Prostornim planom Općine Stari Jankovci određena za izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom te su u planu utvrđena financijska sredstva za županijski koncept. Planom gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije nije određen sustav obrade otpada na lokaciji županijskog centra, a predviđeni su sastavni dijelovi zahvata i tehnologije rada budućeg centra kao odlagalište otpada s pratećim sustavima, operativni plato s pratećim objektima, objekti za obradu otpada (kompostana, pogon za sortiranje i pogon za alternativno gorivo) te pejzažni travnjak. U okviru centra je predviđeno reciklažno dvorište, kompostana, objekt za građevinski otpad i rashladni kontejneri. Također je planirana izgradnja četiri pretovarne stanice, ali s obzirom da lokacija centra nije jednoznačno utvrđena nisu utvrđene makrolokacije za pretovarne stanice. Ukupna ulaganja u izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom su planirana u iznosu 158.328.000,00 kn, od čega za izgradnju centra s odlagalištem u iznosu 135.128.000,00 kn i četiri pretovarne stanice u iznosu 23.200.000,00 kn. Rok za izgradnju centra je planiran do konca 2009. i pretovarnih stanica do konca 2010. Za regionalni koncept nije sastavljen obračun planiranih troškova.

Sporazum o izgradnji i korištenju budućeg županijskog centra za gospodarenje otpadom su u 2008. potpisale sve jedinice lokalne samouprave osim Grada Vukovara te dodatak navedenom sporazumu u 2011.

Sporazumom su se županija te gradovi i općine suglasili da će se županijski centar za gospodarenje otpadom izgraditi i uspostaviti na lokaciji Vrapčana na području Općine Stari Jankovci te da prihvaćaju sve do sada poduzete aktivnosti na uvođenju sustava gospodarenja otpadom. Sporazumom je predviđeno i osnivanje društva s ograničenom odgovornošću u vlasništvu županije, koje će poduzimati sve potrebne radnje za uspostavu centra i upravljanje centrom. Dodatkom sporazuma su se suglasili i na dodatno uređivanje sustava gospodarenja otpadom vezano uz terminski plan sanacije deset odlagališta na području županije (zatvorena odlagališta Papuk na području Grada Vinkovci, Šljivici na području Općine Lovas, Gore na području Općine Gradište te Pašnjak na području Općine Tovarnik i aktivnih odlagališta Božino brdo na području Grada Iloka, Gajevi-Drenovci na području Općine Drenovci, Muškovo-Rudine ključ na području Općine Vrbanja, Kraplja na području Općine Gunja, Petrovačka dola na području Grada Vukovara i Stara ciglana na području Grada Županja) prema dokumentu Postojeće stanje odlagališta na području Vukovarsko-srijemske županije s prijedlozima za daljnje odlaganje do otvaranja centra za gospodarenje otpadom, koji je Fond izradio u ožujku 2011.

Odlukom županijske skupštine u 2008. je osnovano trgovačko društvo Eko-sustav d.o.o., sa sjedištem u Vukovaru, koja je trebalo preuzeti sve obveze vezane za izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom te uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom. Društvo je u cijelosti u vlasništvu Vukovarsko-srijemske županije, a koncem 2013. ima dvanaest zaposlenika. Pri osnivanju društva je djelatnost bila gospodarenje otpadom, a od veljače 2010. je proširena na stručne poslove zaštite okoliša (poticanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora energije te promicanje energetske učinkovitosti). Poslovanje društva je najvećim dijelom financirano sredstvima županijskog proračuna. Ostvareni ukupni prihodi za 2013. iznose 1.209.843,00 kn, a ukupni rashodi 1.203.279,00 kn te dobit prije oporezivanja iznosi 6.564,00 kn. U ostvarenim prihodima su iskazana u iznosu 1.166.000,00 kn primljena sredstva za financiranje poslovanja iz županijskog proračuna.

Fond i Vukovarsko-srijemska županija su u ožujku 2011. zaključili sporazum o ulaganju Fonda u pripreme radove za centar za gospodarenje otpadom Stari Jankovci, pretovarne stanice i sanacije odlagališta otpada. Sporazumom se Fond obvezao isplatiti županiji 977.850,00 kn za ranije izrađenu Studiju o utjecaju na okoliš zajedno s Posebnom geodetskom podlogom te da će se daljnje financiranje obavljati s udjelom Fonda 60,0 %, osim za istražne radove i izradu projektno-tehničke dokumentacije centra, pretovarnih stanica i sanacije deset prethodno navedenih odlagališta otpada, što uključuje i troškove pripreme projektne aplikacije za prijavu projekta za sufinanciranje sredstvima Europske unije, a koje će u cijelosti financirati Fond zajedno sa sredstvima Europske unije. Sporazumom je utvrđeno i da će postupak javne nabave usluge izrade projektno-tehničke dokumentacije provesti Fond.

Ugovor o izradi projektno-tehničke dokumentacije za izgradnju centra za gospodarenje otpadom u Vukovarsko-srijemskoj županiji je zaključio Fond sa zajednicom ponuditelja u prosincu 2011., a ugovorena vrijednost radova je 4.169.208,00 kn. Prema navedenom ugovoru, Fond je u 2012. platio 652.277,00 kn. U veljači 2012. je Fond obavijestio Vukovarsko-srijemsku županiju da se navedeni ugovor stavlja u mirovanje do donošenja nove Strategije te novog Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te radovi na projektiranju centra nisu nastavljeni.

U listopadu 2013. Fond je sa zajednicom ponuditelja (tri trgovačka društva) zaključio ugovor o izradi studije predizvodljivosti za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području pet županija panonske Hrvatske (Sisačko-moslavačka, Brodsko-posavska, Vukovarsko-srijemska, Osječko-baranjska i Virovitičko-podravska). Ugovorena cijena za izradu studije je 2.960.000,00 kn, a rok za izradu je bio pet mjeseci. U ožujku i travnju 2014. su zaključena dva dodatka navedenom ugovoru, prema kojima se u izradu studije uključuju još dvije županije (Bjelovarsko-bilogorska i Požeško-slavonska), ugovorena cijena je povećana na 3.210.000,00 kn, a rok za izradu završne verzije studije je 3. srpnja 2014.

Sastavni dio ugovora je projektni zadatak studije predizvodljivosti, odnosno Master plan za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području županija panonske Hrvatske, kojim je utvrđeno da studija predizvodljivosti mora pokazati da su analizirana i razmatrana različita varijantna rješenja te preporučiti za daljnju razradu i izvedbu najprihvatljivije rješenje sustava gospodarenja komunalnim i neopasnim otpadom u županijama s okolišnog, tehničko-tehnološkog, socijalnog i financijsko-ekonomskog aspekta te aspekta održivosti. Očekivani rezultat studije je da proces uspostavljanja integriranog sustava gospodarenja otpadom u županijama treba staviti u vremenske okvire, procijeniti investicijske i operativne troškove te predložiti najprihvatljiviji sastav odvojenog skupljanja korisnog otpada, najprihvatljivije tehnologije sortiranja komunalnog otpada i njegove daljnje obrade i zbrinjavanja otpada te predložiti lokacije objekata za gospodarenje otpadom. Studijom je potrebno obraditi ekonomski najučinkovitiji razvoj sustava, koji dovodi do najvećih ekonomskih rezultata i koji će biti prihvatljiv za sufinanciranje iz sredstava Europske unije. Pri izradi studije predizvodljivosti očekivano je da će izvoditelj usluga obvezno analizirati količinu i sastav komunalnog i neopasnog otpada na razini općina i gradova te zbirno na razini županija, s projekcijama budućih količina otpada u razdoblju 30 godina, analizirati postojeće županijske koncepte i sadašnje stanje tokova gospodarenja otpadom za svaku županiju, analizirati moguće optimizacije predloženog županijskog koncepta uspostavom regionalnog ili miješanog regionalnog i županijskog koncepta gospodarenja otpadom, izabrati optimalno rješenje sustava gospodarenja otpadom s kriterijima i opisom opravdanosti novog rješenja, koje je optimizirano u odnosu na postojeće županijske koncepte gospodarenja otpadom, definirati dugoročne investicije za uspostavu svih dijelova cjelovitih sustava za gospodarenje otpadom na području županija, izraditi financijsko-ekonomske analize za predložena rješenja cjelovitih sustava za gospodarenje otpadom, analizirati cijene odlaganja otpada za kućanstva, definirati prioritetne investicijske programe te izraditi akcijski plan za implementiranje projekata cjelovitih sustava za gospodarenje otpadom na području županija.

Prema navedenom, studija predizvodljivosti za uspostavu sustava gospodarenja otpadom predstavlja podlogu za donošenje konačne odluke o objektima za gospodarenje otpadom na području sedam županija, a samo centri za koje se u studijskoj dokumentaciji dokaže opravdanost izgradnje pripremaju se za prijavu na sufinanciranje iz fondova Europske unije te je moguće smanjenje ukupnog broja centara za gospodarenje otpadom okrupnjavanjem na regionalnu razinu.

Državni ured za reviziju predlaže, po završetku studije predizvodljivosti za uspostavu sustava za gospodarenje otpadom na području županije, poduzimati radnje za rješavanje i usklađivanje svih potrebnih aktivnosti subjekata na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini uključenih u izgradnju objekata za gospodarenje otpadom u cilju ažurnije uspostave cjelovitog sustava za gospodarenje otpadom.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenja otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta.

Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Planom gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije je bilo planirano sanirati sva odlagališta otpada na području županije do konca 2009., za što su planirana sredstva u ukupnom iznosu 132.876.709,00 kn od čega za sanaciju službenih odlagališta otpada 119.442.730,00 kn i za sanaciju divljih odlagališta 13.433.979,00 kn. U vrijeme donošenja plana, na području županije su bila 22 aktivna odlagališta otpada i sedam zatvorenih odlagališta. Od ukupno 22 aktivna odlagališta, za 14 odlagališta je sanacija bila u tijeku, a nakon sanacije se planiralo zatvaranje, za dva odlagališta je sanacija bila u pripremi, a nakon sanacije se planiralo zatvaranje, tri odlagališta su bila u fazi zatvaranja, a tri odlagališta su bila planirana za nastavak rada do uspostave centra za gospodarenje otpadom. Od ukupno sedam zatvorenih odlagališta, za četiri je sanacija bila u tijeku. Pored navedenih odlagališta, na području županije je bio i značajan broj divljih odlagališta (u planu je navedeno 85 lokacija, od kojih je dio već bio saniran). Planom je bilo predviđeno izgraditi centralno županijsko odlagalište komunalnog i neopasnog otpada u okviru županijskog centra za gospodarenje otpadom.

Skupljeni otpad s područja 31 jedinice lokalne samouprave Vukovarsko-srijemske županije je tijekom 2013. odlagan na šest službenih odlagališta na području županije (Božino brdo na području Grada Iloka, Gajevi-Drenovci na području Općine Drenovci, Kraplja na području Općine Gunja, Muškovo-Rudine ključ na području Općine Vrbanja, Petrovačka dola na području Grada Vukovara i Stara ciglana na području Grada Županja). Sva odlagališta su u postupku sanacije. Prema Planu gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije, odlagališta su u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom, kada se planira njihovo zatvaranje.

Za sanaciju navedenih šest službenih odlagališta Fond je od 2005. do 2013., sufinancirao 13.553.785,00 kn, a jedinice lokalne samouprave 5.080.140,00 kn što ukupno iznosi 18.633.925,00 kn. Prema podacima Fonda, procijenjena vrijednost sanacije navedenih odlagališta iznosi 88.946.600,00 kn, od čega se vrijednosno najznačajniji iznosi odnose na sanaciju odlagališta Petrovačka dola u iznosu 44.558.601,00 kn, Stara ciglana u iznosu 16.806.000,00 kn i Božino brdo u iznosu 13.490.000,00 kn.

Osim navedenih odlagališta, jedno službeno odlagalište (Bazjaš na područje Općine Privlaka) je sanirano i zatvoreno od 2004. do 2007., za što je Fond isplatio 10.632.371,00 kn, a Vukovarsko-srijemska županija 4.780.692,00 kn (od čega 2.663.668,00 kn iz sredstava pomoći primljenih od Vlade Kraljevine Danske i 2.117.024,00 kn iz sredstava županijskog proračuna), što ukupno iznosi 15.413.063,00 kn.

Na području Vukovarsko-srijemske županije su i četiri odlagališta na koja se odlagao komunalni otpad, koja su u ranijim godinama zatvorena i za koja je sanacija u pripremi (Gore na području Općine Gradište, Šljivici na području Općine Lovas, Pašnjak na području Općine Tovarnik i Papuk na području Grada Vinkovci). Za sanaciju navedenih odlagališta, Fond je od 2005. isplatio 4.314.959,00 kn, a jedinice lokalne samouprave 2.371.200,00 kn (od čega Grad Vinkovci 813.684,00 kn, Općina Lovas 792.154,00 kn, Općina Gradište 597.732,00 kn i Općina Tovarnik 167.630,00 kn) što ukupno iznosi 6.686.159,00 kn. Prema podacima Fonda, procijenjena vrijednost sanacije navedenih odlagališta iznosi 40.330.000,00 kn, od čega se vrijednosno najznačajniji iznosi odnose na sanaciju odlagališta Papuk na području Grada Vinkovci u iznosu 23.630.000,00 kn te Šljivici na području Općine Lovas u iznosu 8.100.000,00 kn.

Za svih deset prethodno navedenih odlagališta (šest aktivnih i četiri zatvorena), Fond je, prema dokumentu Postojeće stanje odlagališta na području Vukovarsko-srijemske županije s prijedlozima za daljnje odlaganje do otvaranja centra za gospodarenje otpadom iz ožujka 2011., obavio analizu postojeće dokumentacije za sanaciju odlagališta s popisom druge potrebne dokumentacije radi prijave projekata za sufinanciranje iz fondova Europske unije. Prema navedenom dokumentu, ulogu koordinatora u provedbi prijava bi trebala imati Vukovarsko-srijemska županija na temelju potpisanog sporazuma.

U tablici broj 4 se daju podaci o stanju sanacije službenih odlagališta komunalnog otpada na području Vukovarsko-srijemske županije, po gradovima i općinama, utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava na koncu 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji službenih odlagališta komunalnog otpada na području Vukovarsko-srijemske županije do konca 2013.

u kn

Redni broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.		
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	7
1.	BOŽINO BRDO Grad Ilok	sanacija u pripremi	251.076,00	107.604,00	358.680,00
2.	GAJEVI (DRENOVCI) Općina Drenovci	sanacija u pripremi	162.455,00	40.614,00	203.069,00
3.	KRAPLJA Općina Gunja	sanacija u pripremi	355.300,00	88.250,00	443.550,00
4.	MUŠKOVO (RUDINE KLJUČ) Općina Vrbanja	sanacija u pripremi	332.856,00	96.626,00	429.482,00
5.	PETROVAČKA DOLA Grad Vukovar	sanacija u tijeku	11.458.165,00	3.501.108,00	14.959.273,00
6.	STARA CIGLANA Grad Županja	sanacija u tijeku	993.933,00	1.245.938,00	2.239.871,00
Ukupno			13.553.785,00	5.080.140,00	18.633.925,00

Odlagalište Božino brdo se nalazi oko 1,0 km jugoistočno od središta Iloka i udaljeno od graničnog prijelaza s Republikom Srbijom približno 500 m. Površina odlagališta je 2,44 ha, a površina prostora za odlaganje je 1,44 ha. Kapacitet odlagališta je 100 000 m³, a do konca 2013. je odloženo približno 17 050 t. Na odlagalište se odlaže od 1960. s prekidom za vrijeme Domovinskog rata. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Komunalije d.o.o., Ilok. Na odlagalište se dovozi otpad koji se skuplja na području Grada Iloka. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje i lokacijsku dozvolu, a nema građevinsku dozvolu. Sanacija odlagališta je u pripremi od 2005., s prekidima zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa (dio čestica na kojima je odlagalište je u vlasništvu Republike Hrvatske). Ugovor o sufinanciranju sanacije je zaključen s Fondom u 2005., od kada je sastavljen Elaborat postojećeg stanja skupljanja komunalnog otpada i procjena količina nastajanja otpada, geološki i hidrološki elaborat, Studija utjecaja na okoliš, ishoda lokacijska dozvola te izrađen glavni i izvedbeni projekt sanacije. Projektom sanacije je planirana sanacija postojećeg otpada uz mjere zaštite okoliša te mogućnost odlaganja otpada do početka rada županijskog centra za gospodarenje otpadom. Prema podacima Fonda, ukupna vrijednost sanacije je procijenjena je na 13.490.000,00 kn. Zbog proteka vremena te radi mogućeg saniranja odlagališta korištenjem sredstava iz fondova Europske unije, za što je potrebno postojeću dokumentaciju izmijeniti na način da se odlagalište sanira i zatvori bez daljnje mogućnosti odlaganja otpada, Grad Ilok je u kolovozu 2013. podnio zahtjev Fondu za sufinanciranje novelacije glavnog projekta sanacije.

Odlagalište Gajevi-Drenovci se nalazi na području rudine Široko, sjeveroistočno od naselja Drenovci. Na odlagalište se odlaže od 2002. Površina odlagališta je približno 1 ha. Na odlagalištu je odloženo približno 17 000 t miješanog komunalnog otpada. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Drenovci d.o.o., Drenovci. Na odlagalište se dovozi otpad koji se skuplja na području Općine Drenovci. Odlagalište nema dozvolu za odlaganje, ni lokacijsku dozvolu. Odlagalište je predviđeno prostornim planom Općine Drenovci, a zemljište na kojem se nalazi odlagalište je u vlasništvu Republike Hrvatske. Ugovor o sufinanciranju sanacije je zaključen s Fondom u 2005., od kada su provedeni istražni radovi, izrađena Studija utjecaja na okoliš i plan sanacije te idejni projekt. Projektom sanacije je planirana sanacija postojećeg otpada uz mjere zaštite okoliša te zatvaranje odlagališta. Prema podacima Fonda, ukupna vrijednost sanacije je procijenjena na 7.792.000,00 kn. Zbog proteka vremena te radi mogućeg saniranja odlagališta korištenjem sredstava iz fondova Europske unije, potrebno je novelirati postojeću dokumentaciju te izraditi glavni i izvedbeni projekt te pribaviti lokacijsku i građevinsku dozvolu.

Odlagalište Kraplja se nalazi jugoistočno od naselja Gunja uz rijeku Savu. Na odlagalište se odlaže od 2000. Ukupni kapacitet odlagališta je 56 000 m³, a na odlagalištu je koncem 2013. bilo odloženo približno 20 000 m³ miješanog komunalnog otpada. Odlagalištem upravlja Komunalno trgovačko društvo Gunja d.o.o., Gunja. Na odlagalište je u 2013. odlagan otpad koji je skupljan na području Općine Gunja te dijelom s područja gradova Otok i Vinkovci. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje, lokacijsku i građevinsku dozvolu. Sanacija odlagališta je u pripremi od 2005., od kada su provedeni istražni radovi, izrađena Studija utjecaja na okoliš i plan sanacije, pribavljena lokacijska i građevinska dozvola, izrađen glavni projekt sanacije te pribavljena potvrda glavnog projekta. Projektom sanacije je planirana sanacija postojećeg otpada uz mjere zaštite okoliša te nastavak rada do popunjavanja kapaciteta, odnosno do izgradnje centra za gospodarenje otpadom. Odlagalište je projektirano na način da se nakon izgradnje kazete zatvore odlagališta u Drenovcima i Vrbanji i da se otpad s tih područja dovozi na Kraplju. Prema podacima Fonda, ukupna vrijednost sanacije je procijenjena na 3.800.000,00 kn.

Odlagalište Kraplja je u potpunosti poplavljeno u svibnju 2014. Prema Programu obnove i saniranja posljedica katastrofe na području Vukovarsko-srijemske županije, gospodarenje otpadom (Narodne novine 82/2014) koji je donijela Vlada Republike Hrvatske u srpnju 2014., početak radova na sanaciji poplavljenog odlagališta je planiran za sredinu srpnja 2014. Očekivani završetak sanacije odlagališta je početkom 2015.

Odlagalište Muškovo-Rudine ključ se nalazi 3 km jugoistočno od naselja Vrbanja, sjeverno od rijeke Save na udaljenosti približno 13 km, okruženo je poljoprivrednim površinama. Na odlagalište se odlaže od 2002. Ukupni kapacitet odlagališta je 22 000 m³, a na odlagalištu je koncem 2013. bilo odloženo približno 15 000 m³ miješanog komunalnog otpada. Površina odlagališta je približno 3 ha. Odlagalištem upravlja Obrt čistoća Nikolić, Vrbanja. Na odlagalište se dovozi otpad koji se skuplja na području Općine Vrbanja. Odlagalište nema dozvolu za odlaganje, a ima lokacijsku i građevinsku dozvolu. Zemljište na kojem se nalazi odlagalište je u vlasništvu Republike Hrvatske i pribavljena je suglasnost i pravo građenja za postupak sanacije odlagališta. Ugovor o sufinanciranju sanacije je zaključen s Fondom u 2005., od kada su provedeni istražni radovi, izrađena Studija utjecaja na okoliš i plan zatvaranja odlagališta te glavni projekt. Projektom sanacije je planirana sanacija postojećeg otpada uz mjere zaštite okoliša te zatvaranje odlagališta. Prema podacima Fonda, ukupna vrijednost sanacije je procijenjena na 2.600.000,00 kn. Zbog protoka vremena te radi mogućeg saniranja odlagališta korištenjem sredstava iz fondova Europske unije, potrebno je novelirati postojeću dokumentaciju te izraditi izvedbeni projekt.

Odlagalište Petrovačka dola se nalazi uz županijsku cestu Vukovar-Petrovci-Vinkovci približno 2 km južno od Vukovara. Kapacitet odlagališta je 1 000 000 m³, a ukupno je odloženo približno 800 000 m³. Na odlagalište se odlaže od 1974. Površina odlagališta je približno 7 ha. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Komunalac d.o.o. Vukovar. Na odlagalište se dovozi otpad koji se skuplja na području gradova Vukovar, Vinkovci, Otok, općina Andrijaševci, Babina Greda, Bogdanovci, Borovo, Cerna, Ivankovo, Jarmina, Lovas, Markušica, Negoslavci, Nijemci, Nuštar, Privlaka, Stari Jankovci, Stari Mikanovci, Tompojevci, Tordinci, Tovarnik, Trpinja, Vođinci, a dovozi se i otpad s područja drugih županija (u 2011. s područja tri županije, u 2012. s područja osam županija i u 2013. s područja jedanaest županija). Odlagalište ima dozvolu za odlaganje, lokacijsku i građevinsku dozvolu. Sanacija odlagališta je u tijeku od 2004., od kada je sastavljen Elaborat postojećeg stanja skupljanja komunalnog otpada i procjena količina nastajanja otpada za deset godina, geološki i hidrološki elaborat, geodetski elaborati Studija utjecaja na okoliš, ishoda lokacijska dozvola te izrađen glavni i izvedbeni projekt sanacije. Projektom sanacije je planirana sanacija postojećeg otpada uz mjere zaštite okoliša te odlaganje otpada do početka rada županijskog centra za gospodarenje otpadom. Zbog sve veće količine otpada koji je odlagan na odlagalište, u 2012. je Grad Vukovar poduzeo aktivnosti za izmjene i dopune projektne dokumentacije radi proširenja odlagališta te je sastavljen Elaborat o potrebi procjene utjecaja zahvata sanacije na okoliš, izmjena i dopuna glavnog projekta, a u 2012. je pribavljena i izmjena i dopuna lokacijske dozvole. Do konca 2013. su izvedeni radovi na sanaciji A i B plohe, obodnih kanala, ograde, obodne i servisne ceste, ulazno-izlazne zone, uređena je ploha za odlaganje građevinskog otpada koji sadrži azbest, a koncem 2013. je u postupku javna nabava za izvedbu platoa za reciklažno dvorište. Prema podacima Fonda, ukupna vrijednost sanacije je procijenjena na 44.558.600,00 kn.

Odlagalište Stara ciglana Županja se nalazi 1,5 km jugozapadno od središta naselja Županja, uz nasip rijeke Save udaljene približno 100 m od odlagališta. Kapacitet odlagališta je 100 000 m³, a do konca 2013. je bilo odloženo približno 160 000 m³. Površina odlagališta je 5,5 ha, a pod otpadom je približno 4,5 ha. Otpad se odlaže od 1971. Odlagalištem upravlja komunalno društvo Komunalac d.o.o. Županja, koje od 2014. posluje pod tvrtkom Čistoća d.o.o. Županja. Na odlagalište se dovozi otpad koji se skuplja na području Grada Županja, općina Bošnjaci, Gradište i Štitar, a dovozi se i otpad s područja Brodsko-posavske županije. Odlagalište ima dozvolu za odlaganje, lokacijsku i građevinsku dozvolu. Sanacija odlagališta je u tijeku od 2005., od kada su provedeni istražni radovi, sastavljena Studija utjecaja na okoliš te izrađen glavni i izvedbeni projekt sanacije. Projektom sanacije je planirana sanacija postojećeg otpada uz mjere zaštite okoliša te odlaganje otpada do početka rada županijskog centra za gospodarenje otpadom. Prema podacima Fonda, ukupna vrijednost sanacije je procijenjena na 16.806.000,00 kn. U 2011. Grad Županja je dao suglasnost da se sanacija odlagališta pripremi za prijavu za sufinanciranje iz fondova Europske unije. Do konca 2013. su izvedeni radovi na asfaltiranju pristupne ceste i postavljanju ograde oko odlagališta, a izrađen je i glavni projekt proširenja odlagališta, prema kojem je planirana i izgradnja reciklažnog dvorišta. Prema Programu obnove i saniranja posljedica katastrofe na području Vukovarsko-srijemske županije, gospodarenje otpadom, odlagalište Stara ciglana je određeno za odlaganje većeg dijela otpada s poplavljenih područja, u okviru čega su tijekom 2014. izvedeni radovi na izgradnji sabirne jame, tri nove kazete za deponiranje otpada, pokrivanje zemljom i geosinteticima postojećeg otpada na odlagalištu i prateći radovi na servisnoj pristupnoj cesti, što je Fond financirao u iznosu 6.797.324,00 kn.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji, Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prema kojima je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva postojeća odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.

Na području Vukovarsko-srijemske županije je i značajan broj divljih odlagališta otpada, odnosno manjih neuređenih prostora koji nisu predviđeni za odlaganje otpada, a formirali su ih najčešće građani gdje odlažu građevinski i glomazni otpad te biljni otpad iz poljoprivrede, a u manjoj mjeri i komunalni otpad. Do konca 2013. dio divljih odlagališta je saniran, na pojedinim divljim odlagalištima iako su bila sanirana, otpad se ponovno nekontrolirano odlaže, a još uvijek je znatan broj divljih odlagališta za koje pojedine jedinice lokalne samouprave navode da nemaju sredstava za sanaciju.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima na području Vukovarsko-srijemske županije po jedinicama lokalne samouprave te utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području Vukovarsko-srijemske županije i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013. (u kn)		
				Fond	Sredstva jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Grad Ilok	6	1	0,00	200.000,00	200.000,00
2.	Grad Otok	0	2	737.024,00	280.894,00	1.017.918,00
3.	Grad Vinkovci	3	6	53.802,00	449.496,00	503.298,00
4.	Grad Vukovar	0	3	1.768.069,00	415.430,00	2.183.499,00
5.	Grad Županja	0	0	0,00	0,00	0,00
6.	Općina Andrijaševci	0	1	45.150,00	54.494,00	99.644,00
7.	Općina Babina Greda	0	4	170.071,00	49.838,00	219.909,00
8.	Općina Bogdanovci	0	2	427.292,00	311.932,00	739.224,00
9.	Općina Borovo	0	2	283.243,00	431.581,00	714.824,00
10.	Općina Bošnjaci	0	1	0,00	44.784,00	44.784,00
11.	Općina Cerna	0	1	154.745,00	106.163,00	260.908,00
12.	Općina Drenovci	0	4	241.299	103.414,00	344.713,00
13.	Općina Gradište	0	0	0,00	0,00	0,00
14.	Općina Gunja	0	2	107.044,00	52.261,00	159.305,00
15.	Općina Ivankovo	0	2	359.099,00	315.778,00	674.877,00
16.	Općina Jarmina	1	0	48.824,00	90.150,00	138.974,00
17.	Općina Lovas	1	1	83.733,00	41.874,00	125.607,00
18.	Općina Markušica	3	2	135.214,00	97.468,00	232.682,00
19.	Općina Negoslavci	1	0	0,00	35.765,00	35.765,00
20.	Općina Nijemci	7	4	882.846,00	241.532,00	1.124.378,00
21.	Općina Nuštar	0	4	635.844,00	350.568,00	986.412,00
22.	Općina Privlaka	2	3	83.375,00	55.583,00	138.958,00
23.	Općina Stari Jankovci	1	4	371.624,00	858.950,00	1.230.574,00
24.	Općina Stari Mikanovci	0	4	174.244,00	307.499,00	481.743,00
25.	Općina Šitar	0	0	0,00	0,00	0,00
26.	Općina Tompojevci	2	3	382.101,00	163.757,00	545.858,00
27.	Općina Tordinci	0	3	400.000,00	20.932,00	420.932,00
28.	Općina Tovarnik	1	1	60.207,00	25.803,00	86.010,00
29.	Općina Trpinja	2	5	416.024,00	1.167.188,00	1.583.212,00
30.	Općina Vođinci	0	2	466.570,00	199.958,00	666.528,00
31.	Općina Vrbanja	0	0	0,00	0,00	0,00
Ukupno		30	67	8.487.444,00	6.473.092,00	14.960.536,00

U sanaciju većih divljih odlagališta Fond je do konca 2013. uložio 8.487.444,00 kn, a jedinice lokalne samouprave 6.473.092,00 kn, što ukupno iznosi 14.960.536,00 kn.

Podaci o broju divljih odlagališta kojima raspolažu jedinice lokalne samouprave nisu potpuni i cjeloviti, kao ni podaci o utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta. U pojedinim jedinicama lokalne samouprave divlja odlagališta čiste vlastiti komunalni pogoni, u pojedinim jedinicama skupljači komunalnog otpada skupe nepropisno odloženi otpad i izmjestе na uređena odlagališta, a u pojedinim jedinicama su organizirane akcije građana na čišćenju manjih divljih odlagališta. Veća divlja odlagališta su uglavnom sanirana izmještanjem otpada na službena odlagališta što je u ranijim godinama sufinancirao Fond.

Prema podacima jedinica lokalne samouprave, onečišćenja se unatoč mjerama nadzora, ponovno pojavljuju uz ceste, poljske i šumske putove, gdje se povremeno odbacuje građevinski i komunalni otpad.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Vukovarsko-srijemske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost područne (regionalne) i lokalne samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Vukovarsko-srijemske županije niti Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Vukovarsko-srijemskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog računa i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi brigu o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležni odjel u Vukovarsko-srijemskoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obavezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka.

Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka, putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliranja prijava, značajnih odstupanja u količini otpada u odnosu na prethodno razdoblje, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županijski odjel nadležan za poslove zaštite okoliša (jedan zaposlenik Upravnog odjela za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša) mora provjeriti podatke dostavljene od većeg broja obveznika (od 430 do 510 obveznika). Podaci koje obveznici prijavljuju u pojedinim slučajevima su uneseni na pogrešnom obrascu. Podaci o količinama prikupljenog i odloženog otpada u pojedinim slučajevima značajno odstupaju u odnosu na prethodno razdoblje, a ponekad je status otpada pogrešno određen. Pojedini obveznici dostavljaju podatke u papirnatom obliku zbog nesnalaženja u korištenju aplikacije za unos u registar, pa zaposlenik županijskog odjela sam upisuje podatke u registar. Zaposlenik nadležnog županijskog odjela kontaktira obveznike putem telefona, pisanim ili elektronskim putem i upozorava ih na propuste, međutim pojedini obveznici ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih i usmenih zamolbi. Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju predlaže Vukovarsko-srijemskoj županiji, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave na području Vukovarsko-srijemske županije ne raspolažu cjelovitim podacima o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, niti su podaci o gospodarenju otpadom objavljeni na mrežnim stranicama jedinica lokalne samouprave.

Prema odredbama članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Vukovarsko-srijemskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada.

Prema odredbama članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području i o svom trošku, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svojem području.

Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave kao najvažniju edukacijsku mjeru planiraju cjelovito, točno i pravodobno informiranje javnosti o stanju okoliša te o svim aktivnostima iz područja gospodarenja otpadom što se planira postići informiranjem putem javnih glasila, drugih medija i ciljanim skupovima.

Uz sufinanciranje Fonda te u suradnji s Vukovarsko-srijemskom županijom, društvo Eko-sustav d.o.o. je u 2011. provelo projekt Edukacija stanovnika Vukovarsko-srijemske županije u postupanju u sektoru gospodarenje otpadom, što je sufinancirao Fond u iznosu 67.487,00 kn, a Vukovarsko-srijemska županija je u 2013. u suradnji s Europskom komisijom, u okviru Tehničke pomoći i razmjene informacija (TAIEX) u okviru programa Regionalni program za obuku stručnjaka za okoliš (RTP) održala dvodnevnu radionicu o gospodarenju komunalnim otpadom.

U jedinicama lokalne samouprave na području Vukovarsko-srijemske županije edukacija stanovništva o obvezi odvojenog skupljanja komunalnog otpada se provodi djelomično. Pojedine jedinice lokalne samouprave putem komunalnih društava i koncesionara, lokalnog radija, letaka, plakata, oglasnih ploča i mjesnih odbora obavještavaju stanovništvo o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja otpada. Pojedine jedinice lokalne samouprave su organizirale radionice u osnovnim školama s ciljem podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada. Međutim, unatoč tome provedene aktivnosti na educiranju stanovništva nisu potpune i cjelovite i ne provode se kontinuirano. Većina jedinica lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama nema informacije o gospodarenju otpadom na svom području.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Vukovarsko-srijemske županije provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjernicama nacionalne zakonske regulative, propisa Europske unije te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije. Nadležno upravno tijelo u Vukovarsko-srijemskoj županiji je Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni uredi županija su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

Nadležni upravni odjel Vukovarsko-srijemske županije je sastavio i podnio županijskoj skupštini izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije za 2009. i 2010. u 2011. Navedeno izvješće je usvojila skupština Vukovarsko-srijemske županije, a nakon usvajanja je objavljeno u službenom glasilu županije te dostavljeno Agenciji i Ministarstvu. U vrijeme obavljanja revizije (rujan 2014.), u tijeku je sastavljanje izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije za 2011., 2012. i 2013.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Vukovarsko-srijemske županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Vukovarsko-srijemske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Ilok	2010., 2011., 2013.	DA	DA
2.	Grad Otok	2009., 2013.	DA	DA
3.	Grad Vinkovci	2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
4.	Grad Vukovar	-	-	-
5.	Grad Županja	2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
6.	Općina Andrijaševci	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
7.	Općina Babina Greda	2010., 2011., 2013.	DA	DA
8.	Općina Bogdanovci	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
9.	Općina Borovo	2011., 2012., 2013.	DA	DA
10.	Općina Bošnjaci	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
11.	Općina Cerna	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
12.	Općina Drenovci	2010., 2012., 2013.	DA	DA
13.	Općina Gradište	2011., 2012., 2013.	DA	DA
14.	Općina Gunja	2010., 2011., 2013.	DA	DA
15.	Općina Ivankovo	2009., 2010., 2011., 2013.	DA	DA
16.	Općina Jarmina	2013.	DA	DA
17.	Općina Lovas	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
18.	Općina Markušica	2011., 2013.	DA	DA
19.	Općina Negoslavci	2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
20.	Općina Nijemci	2009., 2011., 2012., 2011., 2013.	DA	DA
21.	Općina Nuštar	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
22.	Općina Privlaka	-	-	-
23.	Općina Stari Jankovci	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
24.	Općina Stari Mikanovci	2010., 2012., 2013.	DA	DA
25.	Općina Štitar	2009., 2010., 2011., 2013.	DA	DA
26.	Općina Tompojevci	2009., 2010., 2011., 2013.	DA	DA
27.	Općina Tordinci	2011., 2013.	DA	DA
28.	Općina Tovarnik	2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
29.	Općina Trpinja	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
30.	Općina Vođinci	2009., 2010., 2011., 2013.	DA	DA
31.	Općina Vrbanja	2009., 2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA

Od ukupno 31 jedinice lokalne samouprave na području Vukovarsko-srijemske županije usvojene planove gospodarenja otpadom ima 30 jedinica, a godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom su sastavljale sve jedinice, ali ne za sve godine od donošenja plana gospodarenja otpadom, osim Općine Privlaka koja izvješća nije sastavila ni za jednu godinu od donošenja plana. Izvješća su dostavljana predstavničkom tijelu gradova i općina. Izvješća su dostavljana nadležnom upravnom tijelu županije, ali većinom ne u propisanim rokovima.

Izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom Grada Vinkovci sadrže opisne, financijske i količinske pokazatelje usporedive s donesenim planom te analizu učinkovitosti provedenih mjera. Izvješće o provedbi planova gospodarenja otpadom drugih gradova i općina, sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, ali većinom bez financijskih i količinskih pokazatelja, odnosno nisu iskazane količine nabavljene opreme prema vrsti (kante, kontejneri, komunalna vozila, drugo), iznosi troškova gospodarenja otpadom (troškovi nabave opreme za odvojeno skupljanje komunalnog otpada, troškovi sanacije odlagališta, drugi troškovi) te izvori financiranja. Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave većinom ne sadrže izvore i visinu potrebnih sredstava za realizaciju pojedinih mjera gospodarenja otpadom, zbog čega je onemogućena usporedba količina i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na planirane količine i troškove gospodarenja otpadom. Izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemske županije za 2009. i 2010. sadrži opisne i količinske pokazatelje usporedive s donesenim planom, osim u dijelu koji se odnosi na utrošena financijska sredstva i za provedbu pojedinih mjera gospodarenja otpadom i izvore financiranja jer ni većina izvješća jedinica lokalne samouprave ne sadrži navedene podatke.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Vukovarsko-srijemskoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Vukovarsko-srijemskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Vukovarsko-srijemska županija je svojim planom gospodarenja otpadom propisala provedbu mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, koje se odnose na stalni nadzor tijeka otpada, poticanje odvojenog skupljanja otpada i poticanje odvajanja otpada. Nadzor nad provedbom plana obavlja županija odnosno nadležni županijski upravni odjel.

Gradovi i općine su svojim planovima gospodarenja otpadom također propisali praćenje izvršenja poduzetih mjera predviđenih planom gospodarenja otpadom s tim da većinom nisu odredili posebno tijelo ili osobu koja će provoditi nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom, a poslove su obavljale osobe prema djelokrugu rada propisanom internim aktima.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Vukovarsko-srijemske županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog skupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava za gospodarenje otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Vukovarsko-srijemskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Vukovarsko-srijemske županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Vukovarsko-srijemskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Vukovarsko-srijemske županije nije dovoljno učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, a plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu prije stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, uskladiti navedeni plan s odredbama novog zakona.
- Poduzeti aktivnosti kako bi se smanjile količine odloženog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Vukovarsko-srijemskoj županiji kako bi županija pridonijela ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta.
- Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.

- Poduzimati radnje za rješavanje i usklađivanje svih potrebnih aktivnosti subjekata na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini uključenih u izgradnju objekata za gospodarenje otpadom kojim bi se utvrdila međusobna prava i obveze vezano uz izgradnju centra za gospodarenje otpadom, izgradnju i upravljanje pretovarnim stanicama, sanaciju i zatvaranje odlagališta te za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.
- U suradnji s tijelima za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Vukovarsko-srijemske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava, kako bi informacijski sustav, koji vodi Agencija bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, dostaviti jasnije upute i smjernice obveznicima prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se poboljšala kvaliteta i pouzdanost podataka te postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke što se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i na izgradnju reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se moglo pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.
- Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svojem području. Također, predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.
- Sastavljati izvješća o provedbi i izvršenju plana gospodarenja otpadom na području gradova i općina na propisan način. U izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Dostavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom Vukovarsko-srijemskoj županiji u propisanom roku te izvješća objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Vukovarsko-srijemskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama.

Skreće se pozornost da u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može sporazumno osigurati zajedničku provedbu mjera gospodarenja otpadom, odnosno da više jedinica lokalne samouprave može sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje jedne ili više obveza utvrđenih zakonom, a koje se odnose na osiguranje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada, odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike te krupnog (glomaznog) otpada, sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan zakonu te uklanjanje tako odbačenog otpada, provedbu Plana, donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, provođenje izobrazno-informativne aktivnosti na svom području i mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom, odnosno smanjila količina otpada na području Vukovarsko-srijemske županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Vukovarsko-srijemske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Vukovarsko-srijemske županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih gospodarenje otpadom nije dovoljno učinkovito.

Vukovarsko-srijemska županija u očitovanju navodi da će u okviru svojih nadležnosti poduzeti sve radnje radi što bržeg uspostavljanja učinkovitog sustava gospodarenja otpadom na području županije.

Grad Vukovar u očitovanju navodi da tijekom 2014. već provodi većinu danih preporuka.

Grad Županja u očitovanju navodi da je u srpnju 2014. donio odluku o načinu izvršenja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada, a obveza se izvršava putem šest odgovarajućih spremnika na 15 lokacija u gradu.

Općine Andrijaševci i Babina Greda u očitovanju navode da su u 2014. uspostavile sustav odvojenog prikupljanja otpada putem zelenih otoka, a Općina Stari Mikanovci navodi da su pri završetku aktivnosti oko odvojenog prikupljanja otpada uspostavom zelenih otoka i podjelom kanti za papir kućanstvima.

Općina Gunja u očitovanju navodi da je sudjelovala na natječajima prekogranične suradnje vezano uz nabavku druge kante za kućanstva i posuda za zelene otoke te kompostera za biootpad, no zbog katastrofalne poplave su bili onemogućeni u nastavku tih aktivnosti, ali su u suradnji s Fondom započeli druge aktivnosti na uspostavi sustava odvojenog prikupljanja otpada. Navodi i da je sanacija odlagališta Kraplja započela koncem kolovoza i da se završetak sanacije očekuje do konca godine.

Općina Vrbanja u očitovanju navodi da su tijekom rujna 2014. s predstavnicima Fonda usklađene aktivnosti i utvrđeni prioriteti radi učinkovitijeg gospodarenja otpadom, odnosno u vezi izgradnje reciklažnog dvorišta na prostoru odlagališta Muškovo-Rudine ključ, za koje je u 2015. planiran početak sanacije i zatvaranja odlagališta. Navodi i da je u tijeku postupak nabave kanti za odvojeno prikupljanje papira i kompostera za kućanstva.

Jedinice lokalne samouprave u očitovanjima navode da će uskladiti postojeće ili donijeti nove planove gospodarenja otpadom u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom te da će voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, pravodobno ih dostavljati županiji i objavljivati u službenom glasilu. Navode da poduzimaju aktivnosti za uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada, sanaciju odlagališta komunalnog otpada i nadzor nad divljim odlagalištima te izobrazno-informativne aktivnosti usmjerene na stanovništvo, s ciljem povećanja svijesti o potrebi i prednostima odgovornog odlaganja i recikliranja otpada.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Split

IZVJEŠĆE O
OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
ZADARSKE ŽUPANIJE

Split, rujan 2014

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU ZADARSKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
- Planovi gospodarenja otpadom	4
- Sustav odvojenog prikupljanja otpada	7
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	13
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	15
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	25
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	27
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	28
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU ZADARSKE ŽUPANIJE	31
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	
34	

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Split
KLASA: 041-01/13-10/16
URBROJ: 613-19-14-106

Split, 23. rujna 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM
NA PODRUČJU ZADARSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Zadarske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 10. rujna 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Zadarske županija (županija, šest gradova i 28 općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Zadarska županija ima 229 naselja. Površina županije je 7 491 km², od čega se na kopno odnosi 3 646 km², na more 3 257 km² te na otoke 588 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., Zadarska županija ima 170 017 stanovnika, 61 360 kućanstava i 134 876 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Zadarskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Zadarske županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog skupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Zadarske županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu Fond) te drugi dostupni podaci

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
- analiziran je plan gospodarenja otpadom Zadarske županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Zadarske županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom analizirana su izvješća Agencije i Fonda
- analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- obavljeni su razgovori s odgovornim osobama te pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Zadarskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Zadarske županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Zadarska županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Zadarske županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog skupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Zadarske županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Zadarske županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Zadarske županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU ZADARSKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Zadarske županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpada. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvještavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog skupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština Zadarske županije je u srpnju 2009. donijela Plan gospodarenja otpadom Zadarske županije, za razdoblje 2008.-2016. Navedeni plan sadrži sve elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu, te je u Službenom glasniku Zadarske županije 17. srpnja 2009. objavljena Odluka o donošenju navedenog plana (plan se nalazi u prilogu Odluke) i dostavljen je Agenciji.

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županije više nemaju obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Planom gospodarenja otpadom Zadarske županije za razdoblje 2008.-2016. su predviđena tri povezana projekta koja uključuju: izgradnju i upravljanje županijskim centrom gospodarenja otpadom, izgradnju i organiziranje sustava za skupljanje i recikliranje otpada te sanaciju i zatvaranje službenih odlagališta komunalnog otpada u Zadarskoj županiji u sveukupnom iznosu 456.000.000,00 kn. U navedenom Planu su navedeni rokovi za izvršenje pojedinih mjera realizacije plana gospodarenja otpadom: tijekom 2006. i 2007. planiralo se provesti natječaje za izradu dokumentacije projekta uspostave sustava gospodarenja otpadom, a tijekom 2008. i 2009. pripremiti Program aktivnosti za uspostavu županijskog centra za gospodarenje otpadom koji uključuje pripremu projektne dokumentacije potrebne za izgradnju navedenog centra s potrebnom infrastrukturom i opremom. Početak radova izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom planiran je u 2010. u vrijednosti 143.644.000,00 kn.

Planom je predviđena izgradnja pretovarnih stanica na četiri lokacije (dvije velike i dvije manje), nabava vozila za prijevoz otpada od pretovarnih stanica do županijskog centra za gospodarenje otpadom te uspostavljanje sustava reciklaže na području županije u ukupnoj vrijednosti 30.000.000,00 kn. U okviru uspostave novog sustava gospodarenja otpadom na području Zadarske županije sanirat će se službena odlagališta otpada.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Zadarske županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Zadarske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Plan gospodarenja otpadom			
		Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Benkovac	DA	8. prosinca 2008.	8 godina	DA (7/08)
2.	Grad Biograd n/m	DA	25. rujna 2008.	do 2015.	DA (5/08)
3.	Grad Nin	DA	31. svibnja 2011.	do 2016.	DA (2/11)
4.	Grad Obrovac	NE	-	-	-
5.	Grad Pag	DA	23. listopada 2009.	do 2025.	DA (06/09)
6.	Grad Zadar	DA	29. srpnja 2011.	8 godina	DA (07/11)
7.	Općina Bibinje	nema podataka			
8.	Općina Galovac	NE	-	-	-
9.	Općina Gračac	NE	-	-	-
10.	Općina Jasenice	DA	-	2008.-2016.	NE
11.	Općina Kali	NE	-	-	-
12.	Općina Kolan	DA	-	2010.-2018.	-
13.	Općina Kukljica	NE	-	-	-
14.	Općina Lišane Ostrovičke	NE	-	-	-
15.	Općina Novigrad	DA	15. travnja 2009.	8 godina	DA (11/09)
16.	Općina Pakoštane	DA	-	-	-
17.	Općina Pašman	DA	-	2010.-2017.	NE
18.	Općina Polača	DA	19. rujna 2012.	2012.-2020.	DA (4/12)
19.	Općina Poličnik	DA	11. travnja 2011.	do 2015.	DA (7/11)
20.	Općina Posedarje	DA	31. kolovoza 2010.	-	DA (3/10)
21.	Općina Poveljana	NE	-	-	-
22.	Općina Preko	NE	-	-	-
23.	Općina Privlaka	DA	-	2010.-2017.	-
24.	Općina Ražanac	NE	-	-	-
25.	Općina Sali	NE	-	-	-
26.	Općina Stankovci	NE	-	-	-
27.	Općina Starigrad	DA	31. kolovoza 2009.	do 2015.	DA (18/09)
28.	Općina Sukošan	DA	28. siječnja 2010.	do 2015.	DA (01/10)
29.	Općina Sv. Filip i Jakov	NE	-	-	-
30.	Općina Škabrnja	DA	29. svibnja 2014.	2014.-2010.	DA (4/14)
31.	Općina Tkon	DA	8. rujna 2010.	-	DA (19/10)
32.	Općina Vir	NE	-	-	-
33.	Općina Vrsi	NE	-	-	-
34.	Općina Zemunik Donji	DA	-	8 godina	-

Plan gospodarenja otpadom je donijelo 19 jedinica lokalne samouprave (pet gradova i 14 općina), a toga je 12 jedinica lokalne samouprave usvojilo navedene planove (pet gradova i sedam općina). Grad Obrovac te općine Galovac, Gračac, Kali, Kukljica, Lišane Ostrovičke, Poveljana, Preko, Ražanac, Sali, Stankovci, Sv. Filip i Jakov, Vir i Vrši nisu donijele planove gospodarenja otpadom, a Općina Bibinje nije dostavila podatke.

Planovi gospodarenja otpadom nisu doneseni u propisanom roku. Dvije jedinice lokalne samouprave (općine Pakoštane i Posedarje) planovima gospodarenja otpadom nisu utvrdile razdoblje na koje se plan donosi, dvije jedinice lokalne samouprave (općina Poličnik i Sukošan) su donijele plan gospodarenja otpadom za razdoblje kraće od šest godina, šest jedinica lokalne samouprave (općine Jasenice, Kolan, Pakoštane, Pašman, Privlaka i Zemunik Donji) je izradilo planove gospodarenja otpadom koje nije usvojilo predstavničko tijelo i planovi nisu objavljeni u službenom glasilu. Planovi gospodarenja otpadom sadrže sve elemente propisane odredbom članka 11. Zakona o otpadu i usklađeni su s Planom gospodarenja otpadom Zadarske županije.

Prema odredbi članka 11. Zakona o otpadu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave je trebalo donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje od osam godina s propisanim elementima i objaviti ga u službenom glasilu, a prema odredbi članka 100. istog Zakona, trebalo ga je donijeti do 30. prosinca 2005. Prema odredbama članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave treba donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje od šest godina te ga objaviti u službenom glasilu. Navedeni plan treba sadržavati analizu, ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno skupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, mjere potrebne za ostvarivanje smanjivanja ili nastanka otpada uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada, opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu, do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže se predstavničkim tijelima usvajanje planova gospodarenja otpadom, plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže se gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti ga s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Sustav odvojenog prikupljanja otpada

Jedinice lokalne samouprave na području Zadarske županije su odlukama o komunalnom redu (Grad Zadar, općine Jasenice, Poličnik, Privlaka, Ražanac, Sali, Starigrad, Vrsi i Pakoštane), odlukama o obavljanju komunalne djelatnosti (Grad Obrovac, općine Gračac, Polača, Škabrnja, Vir i Zemunik Donji), odlukama o obveznom korištenju komunalne usluge održavanja čistoće u dijelu koji se odnosi na skupljanje i odvoz komunalnog otpada (gradovi Benkovac, Biograd na moru i Nin te općine Kali, Novigrad, Posedarje, Preko, Starigrad, Sukošan i Tkon), odlukom o načinu skupljanja, odvoza i odlaganja otpada (Grad Pag) i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području. Ukupni obuhvat stanovništva organiziranim skupljanjem komunalnog otpada u 2013. je 99,7 %.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada nije obuhvaćen dio zaseoka u Gradu Obrovcu (Zelengrad, dio naselja Bilišana, Komazeci Krupe i Golubić) s 554 stanovnika.

Poslove skupljanja otpada na području Zadarske županije obavlja 15 komunalnih društava u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave (Benković d.o.o. Benkovac, Bošana d.o.o. Biograd na moru, Čistoća d.o.o. Zadar, Infra-grad d.o.o. Obrovac, Komunalno društvo Pag d.o.o. Pag, Gračac čistoća d.o.o. Gračac, Komunalno društvo Kolan d.o.o. Kolan, Hripa d.o.o. Kali, Sabuša II d.o.o. Kukljica, Javna komunalna ustanova Otok, Pašman, Komunalno društvo Polača d.o.o. Polača, Porat Povljana d.o.o. Povljana, Komunalno društvo Dugi Otok i Zverinac d.o.o. Sali, Javna komunalna ustanova Prvenj, Tkon i Čisti otok d.o.o. Vir) i četiri trgovačka društva u privatnom vlasništvu -koncesionari (Eko-flor plus d.o.o., Jastrebarsko, LOŠI, prijevoznički obrt Pakoštane, Mul-Trans d.o.o., Sesvete i Michieli-Tomić d.o.o., Gornji Humac). Poslovi se obavljaju na temelju zaključenih ugovora jedinica lokalne samouprave i skupljača otpada.

U tablici broj 2 se daje pregled skupljača komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skupljao komunalni otpad na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skupljao komunalni otpad na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	Benković d.o.o., Benkovac	Benkovac
2.	Bošana d.o.o., Biograd n/m	Biograd na moru
3.	Čistoća d.o.o., Zadar	Nin, Zadar, Bibinje, Galovac, Novigrad, Poličnik, Posedarje, Preko, Privlaka, Ražanac, Starigrad, Sukošan, Škabrnja, Vrsi i Zemunik Donji
4.	Infra-grad d.o.o., Obrovac	Obrovac
5.	Komunalno društvo Pag d.o.o., Pag	Pag
6.	Gračac čistoća d.o.o., Gračac	Gračac
7.	Eko-flor plus d.o.o. Jastrebarsko	Jasenice
8.	Hripa d.o.o. Kali	Kali
9.	Komunalno društvo Kolan d.o.o.,	Kolan
10.	Sabuša II d.o.o., Kukljica	Kukljica
11.	Mul-Trans d.o.o., Sesvete	Lišane Ostrovičke
12.	Loši, prijevoznički obrt Frane Bačkov, Pakoštane	Pakoštane i Sv. Filip i Jakov
13.	Javna komunalna ustanova Otok Pašman	Pašman
14.	Komunalno društvo Polača d.o.o.	Polača
15.	Porat Povljana d.o.o. Poveljana	Povljane
16.	Komunalno društvo Dugi otok i Zverinac d.o.o., Sali	Sali
17.	Michielli-Tomić, d.o.o., Gornji Humac	Stankovci
18.	Javna komunalna ustanova Prvenj, Tkon	Tkon
19.	Čisti otok d.o.o., Vir	Vir

Komunalna društva i koncesionari unose podatke o vrsti i količini u Registar onečišćavanja okoliša prema pojedinoj vrsti otpada koji vodi županijski upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove.

Otpad koji skupljaju komunalna društva s područja 33 jedinice lokalne samouprave u 2013. se odlaže na devet službenih odlagališta na području Zadarske županije (dva su zatvorena jedan u 2012. i jedan u 2013.), dok općina Kolan otpad odlaže na deponij Caska koji se nalazi na području Grada Novalja u Ličko-senjskoj županiji.

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Zadarske županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvešću Agencije komunalnom otpadu za 2011. i 2012., te prema neverificiranim podacima Zadarske županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Zadarske županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja) te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Baštijunski brig, Biograd	Grad Biograd i općine Sv. Filip i Jakov, Pakoštane i Pašman	12 961	11 005	10 872
2.	Kljakovača, Obrovac	Grad Obrovac	4 015	3 938	4 022
3.	Sveti Kuzam, Pag	Grad Pag	1 729	1 639	1 633
4.	Stražbenica, Gračac	Općina Gračac	1 750	1 800	478
5.	Jagodnja gornja, Polača	Općina Polača i Grad Benkovac	4 747	5 221	4 726
6.	Triluke, Tkon	Općina Tkon	504	507	Zatvoreno u listopadu 2013.
7.	Diklo, Zadar	Gradovi Zadar i Nin te općine Bibinje, Galovac, Kukljica, Novigrad, Poličnik, Posedarje, Preko, Privlaka, Sali, Sukošan, Starigrad, Ražanac, Škabrnja, Vir, Vrsi i Zemunik Donji	58 451	57 816	63 018
8.	Samograd, Starigrad	Općina Starigrad	683	160	Zatvoreno u srpnju 2012.
9.	Vulina draga Povljana	Općina Povljana	265	600	400
10.	Dračevac, Jasenice	Općine Jasenice i Lišane Ostrovičke	600	602	693
11.	Veli Dočić, Dugi Otok i Zverinac	Općina Sali	3 000	150	-
Ukupno			88 705	83 438	85 842

Iz tablice je vidljivo da se postupno smanjuje količina komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta na području Zadarske županije. Promatrajući 2013. i 2012. u odnosu na 2011. vidi se mali, ali pozitivan pomak u gospodarenju komunalnog otpada. Količina odloženog komunalnog otpada za 2013. je 85 842 t, što je za 3,2 % manje u odnosu na 2011.

Količina komunalnog otpada odloženog na odlagalištima se utvrđuje procjenom ili izračunom na temelju nosivosti vozila i broja istovara, osim kod jednog odlagališta (Diklo, Zadar) gdje se količina komunalnog otpada utvrđuje vaganjem.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Zadarskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog sakupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Skupljanje komunalnog otpada na području Zadarske županije u 2013. je prijavilo 15 skupljača. Najveće količine komunalnog otpada na području županije je skupilo trgovačko društvo Čistoća d.o.o iz Zadra, u suvlasništvu gradova Zadar (59,49 %) i Nin (6,51 %) te općina Bibinje (2,72 %), Galovac (1,03 %), Kali (2,24 %), Novigrad (2,10 %), Poličnik (4,52 %), Posedarje (2,87 %), Preko (3,33 %), Ražanac (2,75 %), Sali (2,12 %), Starigrad (1,52 %), Sukošan (3,14 %), Škabrnja (1,69 %), Vir (0,62 %) i Zemunik Donji (3,35 %). Navedeni otpad Čistoća d.o.o. odvozi na odlagalište Diklo. Uz komunalni otpad Čistoća d.o.o. je prijavila 5 322,37 t proizvodnog otpada, od čega je 969,89 t izravno predala drugim tvrtkama na uporabu (staklenu ambalažu 358,72 t, ambalažu od plastike 268,55 t, ambalažu od papira i kartona 251,45 t te na papir i karton 64,1 t. Na ambalažu od metala, istrošene gume, željezne kovine, željezo i čelik se odnosi 27,07 t.). U 2011. je drugim tvrtkama predala na uporabu 1 036,59 t, dok je u 2012. predala na uporabu 866,61 t, što je za 103,28 t ili 6,9 % manje nego u 2013.

Mjere odvojenog skupljanja otpada utvrđene planom gospodarenja otpadom provode se djelomično. Sustav odvojenog skupljanja otpada je uspostavljen u dijelu koji se odnosi na postavljanje zelenih otoka (spremnici za odvojeno prikupljanje papira, kartona, plastike, stakla i metalnog otpada) i odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada.

Od 2008. do konca 2013. u pojedinim gradovima (Benkovac, Biograd na moru, Nin, Pag i Zadar) i općinama (Jasenice, Kali, Kolan, Novigrad, Poličnik, Ražanac, Sukošan, Škabrnja i Tkon) uspostavljeno je odvojeno skupljanje papira, kartona, plastike, stakla i metalnog otpada. Također se u pojedinim gradovima i općinama skuplja glomazni otpad na način da se prikupljanje i odvoz provodi nekoliko puta godišnje, a u dvije općine (Novigrad i Starigrad) su postavljeni spremnici 30 m³ za glomazni otpad.

Od 33 jedinice lokalne samouprave na području Zadarske županije (za Općinu Bibinje nema podataka), jedan grad (Obrovac) i 16 općina (Galovac, Gračac, Kukljica, Lišani Ostrovički, Pakoštane, Pašman, Polača, Povljana, Preko, Privlaka, Sali, Stankovci, Sv. Filip i Jakov, Vir, Vrsi i Zemunik Donji) do konca 2013. nije provodilo mjere odvojenog skupljanja otpada.

Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, koji je donesen u srpnju 2013., propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila i krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

U Zadarskoj županiji je postavljeno 43 888 spremnika od 80 do 240 l, 2 769 spremnika od 1 100 i više l te 15 spremnika od 650 do 700 l. Postavljena su tri spremnika 30 m³ za glomazni otpad te tri spremnika 6 000 l (Općina Poličnik).

Od 2010. do 2013., radi poticanja odvojenog prikupljanja otpada, za nabavu spremnika (raznih kontejnera i posuda) u jedinicama lokalne samouprave je utrošeno 1.746.000,00 kn. Financiranje je obavljeno iz vlastitih sredstava (617.400,00 kn) i sredstava Fonda (1.128.600,00 kn).

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva, odnosno koncesionara na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave, a obračunava se na različite načine: cijene skupljanja i zbrinjavanja mješovitog komunalnog otpada je različita za godišnje i sezonske korisnike usluga, a sastoji se od fiksnog i varijabilnog dijela računa prema broju članova domaćinstva i broja odvoza. Nadalje, cijene se obračunavaju prema površini prostora, paušalno prema količini, odnosno obujmu posude i spremnika (kontejnera) i na druge načine (fiksne cijene za gospodarstva, apartmane po ležaju, brojem odvoza otpada tjedno u zimskom i ljetnom razdoblju, utvrđivanje koeficijenata i zaključenom ugovoru). U cijenu komunalne usluge su kod većine jedinica lokalne samouprave uključeni i troškovi odlaganja otpada. Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika.

Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.) jedinice lokalne samouprave Zadarske županije, osim Grada Biograd na moru i Općine Gračac, nisu donijele odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. U jednom dijelu Grada Zadra i Općine Ražanac su započeli Pilot projekti odvojenog prikupljanja biootpada za razdoblje šest mjeseci.

Prema odredbi članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja treba biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (lipanj 2014.) Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Zadarske županije, prema podacima Agencije, za 2011. je 57 168 t, za 2012. je 55 055 t, a za 2013. je 57 933 t (neverificirani podaci), što je za 5,2 % više u odnosu na 2012, odnosno za 1,3 % više u odnosu na 2011. Količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada značajnije bi se smanjila da su gradovi i općine osigurali odvojeno skupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. na području Zadarske županije nije izgrađena ni jedna kompostana.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni biorazgradivi otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugo). Lokacije za izgradnju reciklažnih dvorišta su određene planovima gospodarenja otpadom i prostornim planovima gradova i općina.

Do konca 2013. na području Zadarske županije je uređeno reciklažno dvorište na odlagalištu Diklo u Zadru i reciklažno dvorište u Pagu (ambalaža od polimera i stakla). U 2014. općine Jasenice i Starigrad su pristupile uspostavljanju zajedničkog reciklažnog dvorišta na području Općine Jasenice.

Odredbama članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je bilo propisano da su gradovi i općine dužni na svojem području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008. te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom. Odredbama članka 35. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna osigurati na svojem području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem.

Odredbom članka 35. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta odnosno mobilne jedinice. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok za izgradnju i uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana. Odredbom članka 25. točka 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisana je zabrana odlaganja otpada na neusklađena odlagališta u Republici Hrvatskoj nakon 31. prosinca 2017.

Prostornim planom Zadarske županije je utvrđena lokacija za izgradnju centra odnosno građevina i postrojenja za gospodarenje otpadom pod nazivom Centar gospodarenja otpadom Biljane Donje na području Grada Benkovca (dalje u tekstu: Centar gospodarenja otpadom). Fond i Zadarska županija su u 2005. zaključili ugovor o ulaganjima za potrebe izgradnje Centra gospodarenja otpadom u vrijednosti 10.000.000,00 kn na način da Fond osigura 60,0 % sredstava odnosno 6.000.000,00 kn, a Zadarska županija 40,0 % odnosno 4.000.000,00 kn. Fond je na račun proračuna Zadarske županije za pripreme radove doznačio sredstva u ukupnom iznosu 4.001.068,44 kn. Sredstva su doznačena u 2006. u iznosu 1.152.458,40 kn, 2007. u iznosu 1.142.173,33 kn, 2008. u iznosu 1.350.368,27 kn, 2011. u iznosu 94.132,44 kn, 2012. u iznosu 214.308,00 kn i 2013. u iznosu 47.628,00 kn.

Za potrebe Općine Sali, Fond je doznačio sredstva za nabavu press kontejnera, agregata za opremanje pretovarnih stanica Dočić i Zagračina te za uspostavu gospodarenja otpadom na otoku Zverinac na području Općine Sali u iznosu 575.164,60 kn. Sredstva su doznačena na račun proračuna Općine Sali u 2007. u iznosu 278.643,12 kn i 2008. u iznosu 296.521,48 kn te su utrošena za predviđene namjene.

Zadarska županija je za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom ranijih godina obavila poslove koji se odnose na prijedlog lokacije Centra gospodarenja otpadom koji je prostornim planom Zadarske županije usvojen te je utvrdila količine otpada na razini Zadarske županije, izradila geotehnički elaborat Centra gospodarenja otpadom, studiju utjecaja na okoliš, elaborat utvrđivanja granica koji se odnosi na postupak predparcelacije i uređenja imovinsko pravnih odnosa, elaborat s prijedlogom konačnih lokacija s idejnim rješenjima za pretovarne stanice, elaborat o količini i sastavu komunalnog otpada za pretovarne stanice, izmjene i dopune studije o utjecaju na okoliš, zahtjev za utvrđivanje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, izradu elaborata o varijantnim rješenjima prelociranja odlagališta za neopasni otpad i analizu postojećeg stanja eksploatacijskog polja (Busišta 2) u svrhu prenamjene u odlagalište za neopasni otpad u okviru Centra gospodarenja otpadom.

Idejnim rješenjem i idejnim projektom planirano je na području Centra gospodarenja otpadom izgraditi funkcionalne cjeline koje se odnose na upravnu zgradu s parkiralištem površine 1,3 ha, reciklažno dvorište otvorenog tipa površine 2,5 ha, transportni centar s garažama, radionicama i prostorijama za zaposlenike 1,5 ha, objekt za mehaničko-biološku obradu otpada površine 4,3 ha, odlagalište za neopasni otpad 12,0 ha, pogon za sortiranje otpada i natkriveno skladište za demontažu glomaznog otpada 2,5 ha, prostor za recikliranje i obradu građevinskog otpada 1,9 ha, odlagalište inertnog otpada 8,3 ha, ulazno-izlazni prostor s dvostrukom vagom, čuvarskom kućicom i prostorom za pranje kotača 0,2 ha te zelene površine, potrebnu infrastrukturu i prometnice unutar Centra gospodarenja otpadom. Područje Centra gospodarenja otpadom obuhvaća unutarnje prometnice za kamione te prometnice za kompaktore i vučna vozila s gusjenicama, površinu za parkiranje tih vozila, crpku za gorivo i površinu za skladištenje zemlje (gline, humusa i materijala za dnevno prekrivanje otpada).

Također je navedenim idejnim projektom planirana izgradnja četiri pretovarne stanice na području Zadarske županije, a odnose se na pretovarnu stanicu Biograd (prikuplja se otpad s područja Grada Biograda i općina Pakoštane, Sveti Filip Jakov, Pašman, Tkon i Polača), pretovarnu stanicu Pag (prikuplja se otpad s područja Grada Paga te općina Kolan i Povljana), pretovarnu stanicu Gračac (prikuplja se otpad s područja Općine Gračac) i pretovarnu stanicu Nin (prikuplja se otpad s područja Grada Nina te općina Vrsi, Privlake i Vir). Preostale jedinice lokalne samouprave s područja Zadarske županije, njih 20, obavljale bi izravni prijevoz otpada do Centra gospodarenja otpadom.

S obzirom na sporu dinamiku odvijanja poslova uspostave sustava gospodarenja otpadom, Fond i Zadarska županija su u kolovozu 2012. zaključili Sporazum o ulaganju Fonda u pripremne radove za Centar gospodarenja otpadom, pretovarne stanice i sanaciju neusklađenih odlagališta otpada na području županije. Sporazumom je utvrđeno da je Prostornim planom Zadarske županije utvrđena lokacije za izgradnju Centra gospodarenja otpadom na lokaciji kamenoloma kod Biljana Donjih na području Grada Benkovca i da su gradovi Zadar i Benkovac te Zadarska županija osnovali društvo EKO d.o.o. za gospodarenje otpadom, Zadar. Fond je zaključio ugovore s jedinicama lokalne samouprave o sufinanciranju sanacije deset neusklađenih odlagališta na području Zadarske županije, a Županija je u rujnu 2009. zaključila Sporazum o sufinanciranju uspostave i izgradnje Centra gospodarenja otpadom s 34 jedinice lokalne samouprave.

Navedenim Sporazumom Fond je preuzeo obvezu financiranja preostalih istražnih radova i financiranje izrade projektne dokumentacije za Centar gospodarenja otpadom te pretovarnih stanica, sanaciju i postupno zatvaranje odlagališta otpada na području Zadarske županije. Također, Fond je preuzeo obvezu provedbe postupka javne nabave za ustupanje poslova izrade projektne dokumentacije za Centar gospodarenja otpadom i pretovarne stanice. Zadarska županija i društvo EKO d.o.o., Zadar preuzimaju obvezu koordinacije aktivnosti vezanih uz navedeni Centar, pretovarne stanice, sanaciju i postupno zatvaranje neusklađenih odlagališta kao i obvezu osiguranja zemljišta u cijelosti kako bi imovinskopравни odnosi na zemljištu bili riješeni odnosno osigurali vlasništvo ili pravo gradnje na cijeloj zoni obuhvata Centra gospodarenja otpadom, pretovarnih stanica i sanacije neusklađenih odlagališta.

Na temelju navedenog Sporazuma, u prosincu 2013. je zaključen ugovor o ulaganju sredstava Fonda u pripremu dokumentacije za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području Zadarske županije, radi konačne pripreme za sufinanciranje iz Kohezijskog fonda Europske unije i kapitalne pomoći. Ugovor je zaključen između Fonda, EKO d.o.o. i osnivača društva EKO d.o.o., (Zadarska županija 23,0 % udjela te Grad Zadar 51,0 % i Grad Benkovac 26,0 %).

Ugovorom je utvrđeno da je Fond proveo otvoreni postupak javne nabave za ustupanje poslova izrade projektno-tehničke dokumentacije za izgradnju Centra gospodarenja otpada, pretovarnih stanica na području Zadarske županije i izradu dokumentacije za nadmetanje za potrebe cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području županije te je donio odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja 25. srpnja 2013. Ugovorena vrijednost izrade projektno-tehničke dokumentacije iznosi 2.249.998,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Također, ugovorne strane su utvrdile da je društvo EKO d.o.o. provelo postupak javne nabave te ugovorilo i dostavilo Fondu ugovor o izradi elaborata odnosno izvješća o nultom stanju kvalitete zraka i buke na području Centra gospodarenja otpada u vrijednosti 34.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Nadalje, ugovorne strane su suglasne da Fond sudjeluje u financiranju izrade dokumentacije koja je ugovorena u spomenutim postupcima nabave u 100,0 %-tnom iznosu, a koja ne mogu iznositi više od 2.283.998,00 kn (2.249.998,00 kn + 34.000,00 kn) ukupnih troškova utvrđenih nakon provedenih postupaka javne nabave. Ugovorom je predviđena izrada dokumentacije najkasnije do prosinca 2014., a odnosi se na konačnu verziju studije izvodljivosti i na rješenje procjene utjecaja na okoliš radi izdavanja lokacijske dozvole za Centar gospodarenja otpadom i za pretovarne stanice. U 2015. se planira zaključivanje ugovora s Europskom unijom o sufinanciranju izgradnje Centra gospodarenja otpadom te javni natječaj za ustupanje radova izgradnje navedenog Centra. Dinamika izgradnje Centra gospodarenja otpadom i pretovarnih stanica je predviđena na način da će se lokacijska dozvola ishoditi u svibnju 2014. te da će se izgraditi i osigurati infrastrukturni priključci do veljače 2015., izrada natječajne dokumentacije i njeno odobrenje do listopada 2014., predaja i odobrenje aplikacije prema Europskim fondovima do studenog 2014., javni natječaj za izvođenje radova te izbor i potpisivanje ugovora o izvođenju radova od studenog do siječnja 2015., projektiranje glavnog projekta i ishođenje građevinske dozvole do prosinca 2015., izvođenje građevinskih radova od siječnja 2016. do veljače 2017., probni rad veljača-srpanj 2017., tehnički pregled i uporabna dozvola u kolovozu 2017. te preuzimanje građevina, puštanje u rad i otvaranje Centra gospodarenja otpadom i pretovarnih stanica u kolovozu 2017.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za izgradnju i uspostavu Centra gospodarenja otpadom u skladu s utvrđenom dinamikom i na način određenim Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Strateški cilj smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta je planirano ostvariti korištenjem postojećih energetske i industrijske kapaciteta za zbrinjavanje opasnog otpada. Posebne mjere za ostvarenje cilja su poticanje termičke obrade otpada u postojećim kapacitetima i drugih prihvatljivih metoda i načina gospodarenja otpadom u odnosu na najbolje prakse zemalja Europske unije i svijeta te unaprjeđenje gospodarenja opasnim otpadom.

Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske su utvrđeni temeljni ciljevi, a jedan od ciljeva je sanacija i zatvaranje postojećih neusklađenih odlagališta te sanacija crnih točaka, lokacija u okolišu koje su visoko opterećene otpadom. Planom je također određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i regionalne samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondova Europske unije, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Planom gospodarenja otpadom Zadarske županije predviđena je sanacija 18 odlagališta komunalnog otpada koji se nalaze na području 16 jedinica lokalne samouprave na području Zadarske županije. Sanacija se odnosi na raščišćavanje terena onečišćenog tla, pripremanje polja za odlaganje otpada, dovoz pokrovnog materijala, zaštitu od površinskih voda, ekološku zaštitu koja se odnosi na vodonepropusne podloge odlagališta, sustav za skupljanje procjednih voda, nadzor plinova i nadzor podzemnih voda.

Nadalje, radovi sanacije se odnose na izradu zaštitne ograde oko tijela odlagališta, pomoćnih objekata, inertnog puta i drugih uvjeta za odlaganje otpada u slojevima uz prethodno sabijanje i prekrivanje. Procijenjeni su ukupni troškovi sanacije navedenih 18 odlagališta komunalnog otpada, obuhvaćeni svi radovi i usluge bez poreza na dodanu vrijednost i monitoring 20 godina od zatvaranja, u iznosu 242.758.990,55 kn. Prema zaključenim ugovorima, Fond se obvezao osigurati sredstva u iznosu 147.693.571,95 kn ili 60,83 % ukupnih troškova za sanaciju odlagališta otpada. Preostalih 95.065.418,60 kn ili 39,17 % troškova osiguravaju jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalaze odlagališta otpada te Zadarska županija i trgovačka društva koja obavljaju djelatnosti održavanja odlagališta i prikupljanja komunalnog otpada. Popis odlagališta i procjena sanacije je podloga za izradu plana sanacije neusklađenih odlagališta te se predviđa njihov rad do 2010., a sanacija do kraja 2009. Planom je predviđena sanacija odlagališta u Zadarskoj županiji sufinanciranjem iz sredstava Fonda, županijskog i općinskih proračuna te naknade koju plaćaju domaćinstva za komunalnu uslugu i iz odgovarajućih fondova Europske unije.

U tablici broj 4 se daju podaci o stanju sanacije službenih odlagališta komunalnog otpada na području Zadarske županije, po gradovima i općinama, utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji odlagališta komunalnog otpada na području
Zadarske županije do konca 2013.

u kn

Redn i broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Doznačena sredstva Fonda	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.		
				Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Fond	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Baštijunski brig, Biograd na moru	sanacija u tijeku	9.109.431,87	3.863.200,03	5.794.800,04	9.658.000,07
2.	Kljakovača, Obrovac	sanacija u tijeku	370.000,00	117.120,00	273.280,00	390.400,00
3.	Sveti Kuzam, Pag	sanacija u tijeku	1.329.226,60	694.097,45	1.041.146,18	1.735.243,63
4.	Diklo, Zadar	sanacija u tijeku	12.718.657,42	12.277.075,77	12.277.077,46	24.554.153,23
5.	Stražbenica, Gračac	sanacija u tijeku	404.052,00	101.013,00	404.052,00	505.065,00
6.	Dračevac, Jasenice	sanacija u tijeku	440.000,00	95.036,00	380.144,00	475.180,00
7.	Jagodnja Gornja, Polača	sanacija u tijeku	701.355,15	300.580,79	701.355,15	1.001.935,94
8.	Vulina Draga, Povljana	sanacija u tijeku	5.462.882,76	1.365.720,70	5.462.882,76	6.828.603,46
9.	Samograd, Starigrad	sanacija u tijeku	453.847,48	186.662,28	453.847,48	640.509,76
10.	Triluke, Tkon	sanacija u tijeku	205.600,00	77.836,00	116.754,00	194.590,00
11.	Kličevica, Benkovac	sanirano	2.752.415,12	688.103,78	2.752.415,12	3.440.518,90
12.	Zarabaniž, Kali	sanirano	533.717,46	355.811,64	533.717,46	889.529,10
13.	Bravarić, Novigrad	sanirano	1.161.315,75	497.752,88	1.161.315,75	1.659.068,63
14.	Dočić i Zagračina, Sali	sanirano	9.620.066,94	2.554.254,26	9.620.066,94	12.174.321,20
15.	Vela Crnika, Kolan	sanirano	739.222,32	511.114,88	739.222,32	1.250.337,20
16.	Rapišti, Sekinka Galovac	sanirano	1.625.522,56	406.380,64	1.625.522,56	2.031.903,20
Ukupno			47.627.313,43	24.091.760,10	43.337.599,22	67.429.359,32

Fond je od 2005. do 2008. s jedinicama lokalne samouprave zaključio 18 ugovora o sanaciji odlagališta komunalnog otpada u Zadarskoj županiji. Do konca 2013. sanirano je i zatvoreno sedam odlagališta (Kličevica na području Grada Benkovca te Bravarić u Općini Novigrad, Dočić i Zagračina u Općini Sali, Velika Crnika u Općini Kolan, Rapiši i Sekinka u Općini Galovac te odlagalište Zarabaniž na području Općine Kali).

Na području Zadarske županije aktivno je deset odlagališta komunalnog otpada na kojima se svakodnevno odlaže otpad. Sanacija ovih odlagališta je u tijeku, a njihovo potpuno saniranje i zatvaranje je planirano nakon izgradnje Centra gospodarenja otpadom.

Aktivna odlagališta komunalnog otpada na području Zadarske županije su Baštijunski brig na području Grada Biograda, Kljakovača na području Grada Obrovca, Sveti Kuzam na području Grada Paga, Diklo na području Grada Zadra, Stražbenica na području Općine Gračac, Dračevac na području Općine Jasenice, Jagodnja Gornja na području Općine Polača, Vulina Draga na području Općine Poveljana, Samograd na području Općine Starigrad i Triluke na području Općine Tkon.

Za sanaciju odlagališta komunalnog otpada u Zadarskoj županiji na koncu 2013. utrošena su sredstva u iznosu 67.429.359,32 kn, a odnose se na sredstva Fonda u iznosu 43.337.599,22 kn i sredstva jedinica lokalne samouprave u iznosu 24.091.760,10 kn. Fond je jedinicama lokalne samouprave s područja Zadarske županije doznačio ukupno 47.627.313,44 kn, što je u odnosu na utrošena sredstva (43.337.599,22) više za 4.289.714,21 kn. Više doznačena sredstva nisu utrošena za predviđene namjene.

Odlagalište Baštijunski brig se nalazi na području Grada Biograda na moru, koristi se od 1962., a godišnje se odloži 6 782 t komunalnog otpada koji se prikuplja na području Grada Biograd na moru te općina Sveti Filip i Jakov, Pakoštane, Pašman i Tkon. Procijenjeno je da je na odlagalištu odloženo približno 181 000 m³ komunalnog otpada, što je potrebno sanirati. Ugovorom koji je zaključen između Fonda i Grada Biograda na moru procijenjena je visina troškova sanacije u iznosu 57.340.000,00 kn te sudjelovanje Fonda u omjeru 60,0 %, odnosno 34.404.000,00 kn i Grada Biograda na moru 40,0 %, odnosno 22.936.000,00 kn. Fond je do konca 2013. na račun proračuna Grada doznačio sredstva za sanaciju odlagališta u iznosu 9.109.431,87 kn.

Tijekom 2005., 2006. 2007., 2008. i 2009. obavljani su pripremni poslovi za sanaciju odlagališta, a najznačajniji se odnose na geodetski snimak odlagališta, izradu projektne dokumentacije, istražne radove, saniranje pristupnih prometnica, gašenje požara na odlagalištu i na izradu ograde oko odlagališta. Ukupni radovi na sanaciji odlagališta su obavljani u vrijednosti 9.658.000,07 kn, a odnose se na sredstva Fonda u iznosu 5.794.800,04 kn (60,0 %) i sredstva Grada Biograda na moru u iznosu 3.863.200,03 kn (40,0 %). Doznačena sredstva Fonda u iznosu 3.314.631,83 kn nisu utrošena za sanaciju odlagališta Baštijunski brig što nije u skladu s odredbama ugovora koji su zaključili Fond i Grad Biograd na moru.

Odlagalište Kljakovača se nalazi na području Grada Obrovca, koristi se od 1998., a godišnje se na odlagalište odloži 1 194 t komunalnog otpada, koji se prikuplja na području Grada Obrovca. Procjena je da je na odlagalištu odloženo približno 12 000 m³ komunalnog otpada. Za potrebe saniranja odlagališta Fond i Grad Obrovac su zaključili ugovor kojim su procijenjeni troškovi sanacije u iznosu 10.093.850,00 kn te sudjelovanje Fonda u omjeru 70,0 %, odnosno 7.065.695,00 kn i Grada Obrovca 30,0 %, odnosno 3.028.155,00 kn. Fond je do konca 2013. na račun proračuna Grada doznačio sredstva za sanaciju odlagališta u iznosu 370.000,00 kn. Prema podacima Grad Obrovac i Fonda, za sanaciju odlagališta Kljakovača, ukupno su utrošena sredstva u iznosu 390.400,00 kn i u potpunosti se odnose na pripremne poslove izrade projektne dokumentacije za potrebe sanacije odlagališta. Prema zaključenom ugovoru utrošena su sredstva Fonda u iznosu 273.280,00 kn (70,0 %) i sredstva Grada u iznosu 117.120,00 kn (30,0 %). Više doznačena sredstva Fonda u iznosu 96.720,00 kn nisu utrošena za sanaciju odlagališta što nije u skladu s odredbama ugovora i dodatka ugovoru koji su zaključili Fond i Grad Obrovac.

Odlagalište Sveti Kuzam se nalazi na području Grada Paga, koristi se od 1982., a godišnje se na odlagalište odloži 2 726 t komunalnog otpada, koji se prikuplja na području Grada Paga i Općine Kolan. Procjena je da je na odlagalištu odloženo 60 000 m³ komunalnog otpada. Za potrebe saniranja odlagališta Fond i Grad Pag su zaključili ugovor kojim su procijenjeni troškovi sanacije u iznosu 11.124.130,00 kn te sudjelovanje Fonda u omjeru 60,0 %, odnosno 6.674.478,00 kn i Grada Paga 40,0 %, odnosno 4.449.652,00 kn. Fond je do konca 2013. na račun proračuna Grada doznačio sredstva za sanaciju odlagališta u iznosu 1.329.226,60 kn. Od 2005. do 2009. su obavljani pripremni poslovi za sanaciju odlagališta, a najznačajniji poslovi se odnose na izradu Studije utjecaja na okoliš, izradu glavnog projekta, mjerenje koncentracije plinova na odlagalištu, pripremne radove i provedbu protupožarnih mjera, izradu ograde i protupožarnog puta, propusta u pristupnoj cesti, gašenje požara i poslove izvlaštenja zemljišta u ukupnoj vrijednosti 1.735.243,63 kn, a odnose se na sredstva Fonda u iznosu 1.041.146,18 kn (60,0 %) i sredstva Grada u iznosu 694.097,45 kn (40,0 %). Više doznačena sredstva Fonda u iznosu 288.080,42 kn nisu utrošena za sanaciju odlagališta što nije u skladu s odredbama ugovora i dodatka ugovoru koji su zaključili Fond i Grad Pag.

Odlagalište Diklo se nalazi na području i u vlasništvu Grada Zadra, a upravitelj odlagališta je trgovačko društvo za obavljanje komunalnih poslova Čistoća d.o.o., Zadar, koje odlagalište i održava. Odlagalište se koristi od 1963., a godišnje se na odlagalište odloži 62 321 t komunalnog otpada, koji se prikuplja na području gradova Zadra i Nina, te općina Bibinje, Galovac, Kukljica, Novigrad, Poličnik, Posedarje, Preko, Privlaka, Ražanac, Sali, Starigrad, Sukošan, Škabrnja, Vir, Vrsi i Zemunik Donji. Na odlagalištu se zbrinjava oko 70,0 % komunalnog otpada s područja Zadarske županije, a prema procjeni, na površini 35 hektara, odloženo je 3 000 000 m³ komunalnog otpada.

Radi se o odlagalištu prve kategorije, odnosno odlagalištu neopasnog otpada. Čuvarska služba je organizirana 24 sata dnevno, a odlagalište nema građevinsku ni uporabnu dozvolu. Na odlagalištu postoji infrastruktura koja se odnosi na vanjske i unutarnje prijevozne staze, hidrant za vodu, agregat za elektro-energiju, vaga na ulazu u odlagalište te objekt za osoblje i opremu. Uokolo cijelog odlagališta postavljena je ograda od žičane mreže visine dva metra. Uz odlagalište je izgrađeno reciklažno dvorište na kojem su smješteni kontejneri za odlaganje posebne vrste otpada (baterija, motornih ulja, kuhinjskih ulja, antifrizi, fluorescentnih lampa, papira, plastike, stakla, električnog i elektroničkog otpada, rashladnih uređaja, glomaznog otpada i drugog otpadnog materijala). Na odlagalištu postoji posebno ograđeni prostor površine 980 m² za privremeno skladištenje dotrajalih, oštećenih i napuštenih vozila koji su uklonjeni s gradskih javnih površina.

Također, na površini odlagališta je uređena kazeta (površine je 670 m²), za odlaganje građevinskog otpada koji sadrži čvrsto vezani azbest i drugi azbestni otpad, a ukupna količina odloženog azbestnog otpada iznosi 7 000 m³. Predviđena je sanacija i zatvaranje odlagališta u skladu s prihvaćenom Studijom o utjecaju na okoliš. Izabrano je rješenje zatvaranje koje pretpostavlja odlaganje otpada do postizanja zadane forme tijela odlagališta, postavljanje završnog pokrovnog sustava, izgradnja sustava za odvodnju oborinskih voda te sustava otplinjavanja i prenamjene lokacije u skladu s prostorno planskom dokumentacijom.

Za potrebe saniranja odlagališta, Fond i Grad Zadar su zaključili ugovor kojim su procijenjeni troškovi sanacije u iznosu 90.306.347,00 kn te sudjelovanje Fonda i Grada u istom omjeru 50,0 % troškova sanacije, odnosno po 45.153.173,50 kn.

Do konca 2013., Fond je doznačio Gradu Zadru ukupno 12.718.657,42 kn, a u sanaciju odlagališta Diklo ukupno je uloženo 24.554.153,23 kn, od čega se na sredstva iz proračuna Grada odnosi 12.277.075,77 kn.

Sredstva su utrošena za poslove izrade plana sanacije odlagališta, geodetske snimke odlagališta, izradu idejnog projekta zatvaranja odlagališta te izmjena i dopuna navedenog idejnog projekta, izradu glavnog projekta zatvaranja odlagališta. Obavljena je sanacija i zatvaranje odlagališta na otocima koji su u administrativnom sastavu Grada Zadra, a otpad s otočnih odlagališta je zbrinut na odlagalištu Diklo, dok su na saniranim lokacijama postavljene mini pretovarne stanice, nabavljena je oprema za otočne mini pretovarne stanice (rolo kontejneri, diesel agregati, metalni i press kontejneri). Za odlagalište Diklo su nabavljeni kompaktori za prešanje otpada, obavljeni su pripremni radovi na sanaciji odlagališta, odnosno izveden je kompletan donji stroj upornog nasipa, utvrđeni nagibi i gabariti pokosa, izveden je protupožarni put, ograda odlagališta, ulazno-izlazna zona i pristupni put, plato sa sabirnim rezervoarima, izgrađen je plato reciklažnog dvorišta sa separatorima ulja i masti, plato s vagom na ulazu odlagališta i na području Grada Zadra je prikupljen otpad i sanirano je područje na kojem se otpad nalazio. Grad Zadar je dodatno za sanaciju odlagališta utrošio 1.759.450,79 kn, što čini ukupne troškove Grada za sanaciju odlagališta u iznosu 14.036.526,56 kn. Dodatni poslovi se odnose na poslove stručnog nadzora nad obavljenim poslovima sanacije i stručnog nadzora usklađenosti projektne dokumentacije. Navedeni poslovi Fonda nisu bili prihvatljivi s obzirom na zaključen ugovor i propise koji određuju rad Fonda

Grad Zadar i Fond su zaključili ugovor o ulaganju i korištenju sredstava za zajedničko sufinanciranje zbrinjavanja građevinskog otpada nastalog rušenjem bespravno izgrađenih objekata na području Općine Vir. Ugovorom je utvrđena obveza Fonda za financiranje zbrinjavanja građevinskog otpada u omjeru 45,0 % troškova te obveza tvrtke, koju je nadležno ministarstvo odabralo za uklanjanje bespravno sagrađenih objekata u omjeru 45,0 % i obveza Grada Zadra da omogući zbrinjavanje otpada na svom odlagalištu te sudjeluje u troškovima zbrinjavanja otpada u omjeru 10,0 %. Ugovor je proveden i ostvareni su ukupni rashodi u iznosu 3.285.058,56 kn te su podijeljeni na način da su Fond i tvrtka financirali zbrinjavanje građevinskog otpada po 1.478.276,35 kn, a Grad Zadar u iznosu 328.505,86 kn.

Također, Fond je s Gradom Zadrom zaključio poseban ugovor na temelju kojeg je doznačio sredstva Gradu u iznosu 441.730,00 kn, namijenjena za gašenje požara i za saniranje posljedica požara na dijelu odlagališta Diklo. Sredstva su doznačena 2007., a za gašenje požara i saniranje posljedica požara utrošeno je 1.104.325,00 kn. Utrošena sredstva se odnose na sudjelovanje Grada Zadra u iznosu 662.595,00 kn (60,0 %) i Fonda u iznosu 441.730,00 kn (40,0 %). Sredstva su utrošena za sanaciju posljedica požara u skladu sa zaključenim ugovorom Fonda i Grada Zadra.

Odlagalište Stražbenica se nalazi na području Općine Gračac, koristi se od 2002., a godišnje se na odlagalište odloži 1 023 t komunalnog otpada koji se prikuplja na području Općine Gračac. Procjenjuje se da je na odlagalištu odloženo 15 000 m³ komunalnog otpada. Za potrebe saniranja odlagališta Fond i Općina Gračac su 2005. zaključili ugovor kojim su procijenjeni troškovi sanacije u iznosu 9.903.860,00 kn te sudjelovanje Fonda u troškovima sanacije u omjeru 80,0 % odnosno 7.923.088,00 kn i Općine Gračac 20,0 %, odnosno 1.980.772,00 kn. Fond je do konca 2013. na račun proračuna Općine doznačio za sanaciju odlagališta Stražbenica 404.052,00 kn. Tijekom 2005., 2006. i 2007. obavljeni su pripremni poslovi za sanaciju odlagališta koji se odnose na program istražnih radova, izradu studije zbrinjavanja otpada i izradu idejnog rješenja sanacije u vrijednosti 222.850,00 kn, u 2006. je obavljena izrada plana sanacije i Studije utjecaja na okoliš u vrijednosti 99.215,00 kn, a tijekom 2007. postavljanje zaštitne ograde oko odlagališta u vrijednosti 183.000,00 kn.

Radovi na sanaciji odlagališta su obavljeni u vrijednosti 505.065,00 kn (404.052,00 kn iz sredstva Fonda i 101.013,00 kn iz sredstava Općine Gračac). Sredstva Fonda su utrošena u skladu s odredbama ugovora koji su zaključili Fond i Općina Gračac.

Odlagalište Dračevac se nalazi na području Općine Jasenice, koristi se od 1999., a godišnje se na odlagalište odloži 1 023 t komunalnog otpada, koji se prikuplja na području općina Jasenice i Lišana Ostrovičkih. Procjenjuje se da je na odlagalištu odloženo približno 20 175 m³ komunalnog otpada, a odnosi se na krupni, miješani i razni otpad. Odlagalište Dračevac kao nesanirano odlagalište ima negativan učinak na okoliš.

Za potrebe saniranja odlagališta Fond i Općina Jasenice su zaključili ugovor kojim su procijenjeni troškovi sanacije u iznosu 8.300.000,00 kn, a prema ugovoru sanacija se financira u omjeru Fond 80,0 % i Općina Jasenice 20,0 %. Do konca 2013. Fond je doznačio Općini sredstva za potrebe sanacije odlagališta u iznosu 440.000,00 kn. Obavljeni poslovi na sanaciji odlagališta se odnose na izradu Studije utjecaja na okoliš odlagališta otpada Dračevac, (IPZ Uniprojekt TERRA, Zagreb, 2008.), izradu idejnog projekta za izdavanje lokacijske dozvole za sanaciju i nastavak rada odlagališta (IPZ Uniprojekt TERRA, Zagreb, 2008.), izmjenu i dopunu idejnog projekta sanacije odlagališta otpada Dračevac (IPZ Uniprojekt TERRA, Zagreb) i izradu osnovne geološke karte, list Obrovac (Institut za geološka istraživanja, Zagreb i Rješenje Ministarstva o prihvatljivosti zahvata na okoliš). Radovi na pripremi i sanaciji odlagališta su obavljeni u vrijednosti 475.180,00 kn (380.144,00 kn ili 80,0 % iz sredstava i 95.036,00 kn ili 20,0 % iz sredstva Općine Jasenice) Stanje doznačenih, a neutrošenih sredstva Fonda je 59.856,00 kn. Uz suglasnost Fonda, Općina Jasenice je za izradu dodatne tehničke dokumentacije za sanaciju odlagališta utrošila 40.000,00 kn, a preostalih 19.856,00 kn je u studenom 2011. vraćeno Fondu.

Odlagalište Jagodnja Gornja se nalazi na području Općine Polača, koristi se od 2002., a godišnje se na odlagalište odloži približno 4 500 t komunalnog otpada koji se prikuplja na području Općine Polača i Grada Benkovca. Procjenjuje se da je na odlagalištu odloženo 24 600 m³ komunalnog otpada, (krupni, miješani i iz ranijih godina opasni otpad) te kao nesanirano odlagalište ima negativan učinak na okoliš.

Za potrebe saniranja odlagališta Fond i Općina Polača su zaključili ugovor kojim su procijenjeni troškovi sanacije odlagališta u iznosu 11.774.010,00 kn te je ugovoreno sudjelovanje Fonda u troškovima sanacije u omjeru 70,0 %, odnosno 8.241.807,00 kn i Općine Polača 30,0 %, odnosno 3.532.203,00 kn. Fond je do konca 2013. na račun proračuna Općine doznačio za sanaciju odlagališta 701.355,15 kn. Od 2005. do 2011. obavljeni su pripremni radovi za sanaciju odlagališta, a najznačajniji radovi se odnose na istražne radove, studiju zbrinjavanja otpada, idejno rješenje i Studiju utjecaja na okoliš u vrijednosti 207.766,00 kn, geodetske usluge u vrijednosti 78.324,00 kn, izradu idejnog rješenja sanacije 46.848,00 kn, privremenu sanaciju odlagališta otpada 424.816,44 kn te izradu glavnog projekta sanacije odlagališta u vrijednosti 59.838,00 kn. Ukupni radovi na pripremi i sanaciji odlagališta otpada Jagodnja Gornja su obavljeni u vrijednosti 1.001.935,94 kn (701.355,15 kn ili 70,0 % iz sredstava Fonda i 300.580,79 kn ili 30,0 % iz sredstva Općine Polača), što je u skladu s odredbama ugovora koji su zaključili Fond i Općina Polača.

Odlagalište Vulina Draga se nalazi na području Općine Poveljana i koristi se od 1999. Godišnje se na odlagalište odloži 409 t komunalnog otpada koji se prikuplja na području Općine Poveljana. Procjenjuje se da je na odlagalištu odloženo 15 000 m³ komunalnog otpada. Za potrebe saniranja odlagališta, Fond i Općina Poveljana su zaključili ugovor kojim su procijenjeni troškovi sanacije u iznosu 9.450.000,00 kn te kako u dostavljenim podacima navodi Općina, Fond sudjeluje u omjeru 80,0 % troškova, odnosno 7.560.000,00 kn i Općina 20,0 %, odnosno 1.890.000,00 kn. Fond je do konca 2013. na račun proračuna Općine Poveljana doznačio za sanaciju odlagališta 5.462.882,76 kn. Općina Poveljana nije dostavila podatke o obavljenim poslovima sanacije odlagališta i o izvršenim rashodima.

Prema podacima Fonda, za pripremne i druge poslove sanacije odlagališta Vulina Draga utrošeno je 6.828.603,46 kn (5.462.882,76 kn iz sredstava Fonda i 1.365.720,70 kn iz sredstva Općine Poveljana).

Odlagalište Samograd se nalazi na području Općine Starigrad i koristilo se od 1995. do 1. srpnja 2012. Godišnje se odlagalo oko 900 t komunalnog otpada koji se prikupljao na području Općine Starigrad. Procjenjuje se da je na odlagalištu odloženo 9 000 m³ komunalnog otpada. U 2013. otpad s područja Općine Starigrad se odvozio i odlagao na odlagalištu Diklo, koje se nalazi na području Grada Zadra.

Za potrebe saniranja odlagališta, Fond i Općina Starigrad su zaključili ugovor kojim su procijenjeni troškovi sanacije u iznosu 7.730.000,00 kn. Utvrđeno je da će troškove sanacije financirati u omjeru Fond 80,0 % i Općina Starigrad 20,0 %. Fond je za potrebe izrade projektne dokumentacije za sanaciju odlagališta tijekom 2005. i 2009. doznačio Općini Starigrad 453.847,48 kn. Općina Starigrad je ugovorila izradu projektne dokumentacije za sanaciju odlagališta Samograd u vrijednosti 494.109,76 s porezom na dodanu vrijednost te Studiju utjecaja na okoliš odlagališta komunalnog otpada u vrijednosti 146.400,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Navedeni poslovi su obavljani te je za izradu navedene projektne dokumentacije utrošeno 640.509,76 kn. Odlagalište Samograd je zatvoreno u srpnju 2012., a do konca 2013. nije sanirano u skladu s projektnom dokumentacijom. Općina Starigrad je u fazi ishoda potvrde glavnog projekta sanacije.

Odlagalište Triluke se nalazi na području Općine Tkon i koristi se od 1972. Godišnje se na odlagalište odloži 246 t komunalnog otpada koji se prikuplja na području Općine Tkon. Procjenjuje se da je na odlagalištu odloženo 10 000 m³ komunalnog otpada. Za potrebe saniranja odlagališta, Fond i Općina Tkon su zaključili ugovor kojim su procijenjeni troškovi sanacije u iznosu 5.272.940,00 kn. Fond je 2005. na račun proračuna Općine doznačio 205.600,00 kn. Općina je obavila pripremne poslove za sanaciju odlagališta, koji se odnose na istražne radove, idejno rješenje sanacije i na plan zatvaranja odlagališta u vrijednosti 194.590,00 kn, što po ugovoru čini 60,0 % sredstava Fonda u iznosu 116.754,00 kn i 40,0 % sredstava iz proračuna Općine Tkon u iznosu 77.836,00 kn. Neutrošena sredstva Fonda u iznosu 88.846,00 kn su naknadno, na temelju prijedloga Općine Tkon, priznata za potrebe nabave vozila za skupljanje komunalnog otpada na području Općine. Međutim, u ožujku 2014. obavljen je očevid lokacije odlagališta Triluke i održan je sastanak predstavnika Fonda i Općine Tkon te je utvrđeno da je odlagalište zatvoreno i više nema mogućnosti za odlaganje otpada, a otpad s područja Općine se odvozi na odlagalište Baštijunski brig na području Grada Biograda na moru. Odlagalište Triluke je nesanirano odlagalište komunalnog otpada na kojem je povremeno odlagan i opasni otpad te kao nesanirano odlagalište ima negativan učinak na okoliš. Na odlagalištu se nalazi građevinski otpad, glomazni otpad i miješani otpad pomiješan s većom količinom plastike. Odlagalište je čuvano, razdvaja se plastika, drvo, staklo i građevinski otpad. Sanacija je planirana na temelju elaborata istražnih radova, idejnog rješenja sanacije i plana zatvaranja odlagališta.

Na temelju navedene dokumentacije, ishoda je Rješenje nadležnog Ministarstva iz 2007. o prihvatljivosti za okoliš uz primjenu zakonom propisanih i utvrđenih mjera zaštite okoliša. Sanacija je planirana na način da se izdvoji glomazni otpad i odveze na predviđeno mjesto, izdvoji i odveze opasni otpad te izdvoji inertni mineralni materijal koji ostaje na lokaciji i zbrine miješani komunalni otpad na odlagalištu Baštijunski brig u Biogradu na moru. Predstavnici Fonda i Općine Tkon su utvrdili mjere za potrebe nastavka poslova sanacije odlagališta, izradu troškovnika radova i tehničkog opisa te zbog hitnosti odustajanje od zahtjeva za sredstvima iz fondova Europske unije i povećanja postotka udjela Fonda u skladu s pravilnikom Fonda.

Nakon izrade troškovnika radova, naručit će se izrada dokumentacije za nadmetanje za odabir izvoditelja radova i stručnog nadzora na sanaciji. Fond bi na zahtjev Općine Tkon izradio dodatak osnovnom ugovoru kojim bi se odredile aktivnosti i rokovi. Predviđeno je da bi se radovi potpune sanacije odlagališta završili do lipnja 2015.

Planom gospodarenja otpadom Zadarske županije je planirano odlagalište komunalnog otpada na području županije sanirati i zadržati u funkciji do izgradnje Centra gospodarenja otpadom. S obzirom na pregled stanja odlagališta komunalnog otpada u Zadarskoj županiji može se zaključiti da se ne provode značajnije aktivnosti na sanaciji i zatvaranju odlagališta u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i u skladu s Planom gospodarenja otpadom Zadarske županije.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji, Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom te je propisano da je odlaganje otpada na neusklađenim odlagalištima u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva odlagališta trebala biti sanirana i zatvorena do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže doznačena sredstva za sanaciju odlagališta trošiti za predviđene namjene te poduzimati aktivnosti na pripremi i provođenju sanacije odlagališta i njihova zatvaranja do izgradnje i otvaranja Centra gospodarenja otpadom, odnosno do konca 2018.

Na području Zadarske županije postoji više divljih odlagališta otpada, a nastali su nekontroliranim odlaganjem miješanog, građevinskog i glomaznog otpada obrtnika i trgovačkih društava. Veći dio divljih odlagališta je saniran ili je u fazi sanacije. I nakon sanacije kod znatnog broja saniranih divljih odlagališta ponovno se pojavljuje onečišćenje, zbog čega je potrebno uspostaviti učinkovit nadzor i sanirati preostala nesanirana divlja odlagališta do konca 2015.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima komunalnog otpada na području Zadarske županije po jedinicama lokalne samouprave te doznačenim i utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području Zadarske županije i
utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.		
				Fond	Jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1	Grad Benkovac	8	8	1 628 223,71	905 656,09	2 533 879,80
2	Grad Nin	2	2	193 543,20	290 314,80	483 858,00
3	Grad Zadar	24	24	401 572,00	401 572,00	803 144,00
4	Općina Bibinje	1	0	50 000,00	0,00	50 000,00
5	Općina Galovac	2	0	41 369,24	0,00	41 369,24
6	Općina Kali	1	1	70 448,40	70 448,40	140 896,80
7	Općina Kukljica	2	2	593 749,69	288 473,12	882 222,81
8	Općina Lišane Ostrovičke	1	1	137 920,00	34 480,00	172 400,00
9	Općina Novigrad	5	5	236 482,57	90 892,53	327 375,10
10	Općina Pašman	1	1	200 726,60	200 726,60	401 453,20
11	Općina Polača	10	10	2 470 549,08	1 236 873,66	3 707 422,74
12	Općina Poličnik	4	1	199 559,80	74 554,20	274 114,00
13	Općina Posedarje	4	3	5 072 866,33	1 432 674,87	6 505 541,20
14	Općina Poveljana	2	2	1 309 457,52	934 071,68	2 243 529,20
15	Općina Ražanac	1	1	274 586,18	183 057,45	457 643,63
16	Općina Sali	2	2	105 514,33	105 514,33	211 028,66
17	Općina Stankovci	1	1	459 815,80	197 063,91	656 879,71
18	Općina Sukošan	2	1	77 958,00	51 972,00	129 930,00
19	Općina Škabrnja	4	2	2 029 381,55	426 367,00	2 455 748,55
20	Općina Tkon	1	1	125 460,00	83 640,00	209 100,00
21	Općina Zemunik Donji	5	2	191 568,47	118 734,58	310 303,05
Ukupno		83	47	15.870.752,35	7.127.087,22	22.997.839,69

U tablici broj 5 su navedene jedinice lokalne samouprave koje su s Fondom zaključile ugovore o sanaciji divljih odlagališta na svom području (21 jedinica lokalne samouprave je prijavila i od Fonda zatražila sufinanciranje sanacije divljih odlagališta. Preostale jedinice lokalne samouprave (njih 13), nisu za potrebe sanacije divljih odlagališta zatražile sufinanciranje od Fonda. Jedinice lokalne samouprave su pojedinačno s Fondom tijekom 2005. i 2006. zaključile ugovore o sufinanciranju sanacije divljih odlagališta, a ugovorom sa svakom pojedinom jedinicom lokalne samouprave je utvrđen ukupni iznos sredstava potreban za sanaciju te postotak sudjelovanja Fonda u troškovima sanacije divljih odlagališta.

Za sanaciju divljih odlagališta na području Zadarske županije, Fond je do konca 2013. uložio 15.870.752,35 kn, a jedinice lokalne samouprave 7.127.087,22 kn, što ukupno iznosi 22.997.839,69 kn.

Grad Zadar je obavio sanaciju 24 divlja odlagališta otpada, radi se o zbrinjavanju otpada i sanaciji prostora na kojem je bio odložen otpad na širem području Grada.

Pojedine jedinice lokalne samouprave su utrošile sredstva doznačena od Fonda za sanaciju divljih odlagališta, s tim da nisu uložile vlastita proračunska sredstva u omjeru kako je utvrđeno zaključenim ugovorima s Fondom. Ugovorena sanacija divljih odlagališta nije u potpunosti obavljena u sedam jedinica lokalne samouprave (općine Bibinje, Galovac, Poličnik, Zemunik Donji, Posedarje, Sukošan i Škabrnja).

Od 2007. do 2013. pojedine jedinice lokalne samouprave u Zadarskoj županiji su obavile sanaciju divljih odlagališta na svom području bez sufinanciranja sanacije od strane Fonda. Podaci o broju divljih odlagališta koja se nalaze na područjima pojedinih jedinica lokalne samouprave nisu potpuni i cjeloviti.

Prema podacima većeg broja jedinica lokalne samouprave, onečišćenja se unatoč mjerama nadzora, ponovno pojavljuju na znatnom broju saniranih divljih odlagališta.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje mjera za sanaciju divljih odlagališta te uspostavu učinkovitog nadzora kako bi se izbjeglo ponovno onečišćenje saniranih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji (u tablici broj 6 su dani podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom na području Zadarske županije) te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost lokalne i područne (regionalne) samouprave u sustavu gospodarenja otpadom.

Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Zadarske županije ni Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Zadarskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osiguravati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, sakupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog imena i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi računa o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležni odjel u Zadarskoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obavezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliranja prijave, upisivanja ispravnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županijski Upravni odjel za graditeljstvo, komunalne poslove, infrastrukturu i zaštitu okoliša mora provjeriti podatke dostavljene od obveznika. Podaci koje obveznici prijavljuju ponekad su uneseni na pogrešnom obrascu, podaci o količinama prikupljenog i odloženog otpada su u pojedinim slučajevima nepotpuni i netočni, a ponekad je status otpada pogrešno određen. Pojedini obveznici dostavljaju podatke u papirnatom obliku zbog nesnalaženja u korištenju aplikacije za unos u registar pa podatke u registar upisuju zaposlenici navedenog odjela županije. Zaposlenici nadležnog županijskog upravnog odjela kontaktiraju obveznike putem telefona, pisanim ili elektronskim putem i upozoravaju ih na propuste, međutim pojedini ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih ili usmenih zamolbi. Nakon obavljenih kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju predlaže Zadarskoj županiji, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave u Zadarskoj županiji ne raspolažu cjelovitim podacima o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom. Prema odredbama članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, podatke o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Zadarskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, voditi cjelovite podatke o praćenju provedenih aktivnosti na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije tijela državnih vlasti i tijela vlasti jedinica lokalne samouprave i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada. Prema odredbama članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području i o svom trošku, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

U jedinicama lokalne samouprave na području Zadarske županije edukacija stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada se provodi djelomično. Pojedine jedinice lokalne samouprave putem komunalnih društava i koncesionara, lokalnog radija, letaka, plakata, oglasnih ploča i zborova građana obavještavaju stanovništvo o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja otpada. Edukacija se provodi u školama i javnim prostorima, a provode je komunalna društva, jedinice lokalne samouprave i udruge koje se bave zaštitom okoliša. Međutim, unatoč tome provedene aktivnosti na educiranju stanovništva nisu potpune i cjelovite i ne provode se kontinuirano. Većina jedinica lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama nema informacije o gospodarenju otpadom na svom području. Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave ne sadrže izobrazno-informativne aktivnosti na razvijanju javne svijesti o potrebi odvojenog prikupljanja otpada i učinkovitom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Zadarske županije provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjericama nacionalne zakonske regulative, europskih direktiva te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije. Nadležno upravno tijelo u Zadarskoj županiji je Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni ured županije je bio obavezan jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom su navedene odredbe mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

Od 12 jedinica lokalne samouprave na području Zadarske županije koje su izradile i usvojile planove gospodarenja otpadom, pet jedinica lokalne samouprave (gradovi Zadar, Biograd na moru, Nin i općine Starigrad i Vir) su sastavile godišnja izvješća o izvršenju plana gospodarenja otpadom i dostavile ih Zadarskoj županiji. Grad Zadar i Općina Starigrad su sastavljali godišnja izvješća u razdoblju od 2009. do 2013., odnosno 2010. do 2013. i objavljena su u službenom glasilu navedenih jedinica lokalne samouprave. Zadarska županija za 2012. nije sastavila samostalno izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, nego u okviru godišnjeg izvješća o radu županijske samouprave.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Zadarske županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Zadarske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Benkovac	-	-	-
2.	Grad Biograd n/m	2013.	DA	DA
3.	Grad Nin	2013.	DA	DA
4.	Grad Obrovac	-	-	-
5.	Grad Pag	-	-	-
6.	Grad Zadar	2011., 2012., 2013.	DA	DA
7.	Općina Bibinje	nema podataka		
8.	Općina Galovac	-	-	-
9.	Općina Gračac	-	-	-
10.	Općina Jasenice	-	-	-
11.	Općina Kali	-	-	-
12.	Općina Kolan	-	-	-
13.	Općina Kukljica	-	-	-
14.	Općina Lišane Ostrovičke	-	-	-
15.	Općina Novigrad	-	-	-
16.	Općina Pakoštane	-	-	-
17.	Općina Pašman	-	-	-
18.	Općina Polača	-	-	-
19.	Općina Poličnik	-	-	-
20.	Općina Posedarje	-	-	-
21.	Općina Povljana	-	-	-
22.	Općina Preko	-	-	-
23.	Općina Privlaka	-	-	-
24.	Općina Ražanac	-	-	-
25.	Općina Sali	-	-	-
26.	Općina Stankovci	-	-	-
27.	Općina Starigrad	2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
28.	Općina Sukošan	-	-	-
29.	Općina Sv. Filip i Jakov	-	-	-
30.	Općina Škabrnja	-	-	-
31.	Općina Tkon	-	-	-
32.	Općina Vir	2013.	-	DA
33.	Općina Vrsi	-	-	-
34.	Općina Zemunik Donji	-	-	-

Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom gradova i općina sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom i odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad i popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta, ali ne sadrže financijske i količinske pokazatelje te nije moguća usporedba količine i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na planirane količine i troškove gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Zadarskoj županiji i objavljivati u svom službenom glasilu.

Također, se predlaže Zadarskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom u propisanom roku te ih objaviti u službenom glasilu i na mrežnim stranicama. Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenje otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količine nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Zadarska županija svojim planom gospodarenja otpadom je propisala praćenje (monitoring) okoliša u sustavu gospodarenja otpadom, ali nije propisala provedbu mjera nadzora koji se odnosi na stalni nadzor tijeka otpada, stalni nadzor rada odlagališta, nadzor rada koncesionara i tijek otpadnog materijala kojeg se odvojeno sakuplja. Gradovi i općine su svojim planovima gospodarenja otpadom propisale mjere nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, s tim da nisu osnovale odnosno ustrojile tijelo koje bi obavljalo navedeni nadzor, osim Grada Zadra, gdje nadzor obavlja Upravni odjel za razvitak otoka i zaštitu okoliša koji izvještava o provedenim aktivnostima na izvršenju plana gospodarenja otpadom i Općine Novigrad koja provodi mjere praćenja stanja okoliša nakon zatvaranja i saniranja odlagališta otpada Bravarić.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU ZADARSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Zadarske županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog skupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Zadarskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Zadarske županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Zadarskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Zadarske županije nije dovoljno učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, plan gospodarenja otpadom dati na usvajanje predstavničkom tijelu te ga objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Nadalje, predlaže se gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom na temelju Zakona o otpadu, uskladiti ga s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti kako bi se smanjile količine odloženog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Zadarskoj županiji kako bi županija pridonijela ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti mjere i radnje za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti mjere i radnje za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta.
- Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.

- Poduzeti aktivnosti na izgradnji i uspostavi Centra gospodarenja otpadom, izgradnji pretovarnih stanica i uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u skladu s utvrđenom dinamikom i na način određen Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- Doznačena sredstva za sanaciju odlagališta trošiti za predviđene namjene te poduzimati aktivnosti na pripremi i provođenju sanacije odlagališta i njihova zatvaranja do izgradnje i otvaranja Centra gospodarenja otpadom, odnosno do konca 2018.
- Poduzimanje mjera za sanaciju svih postojećih divljih odlagališta te uspostavu učinkovitog nadzora na području Zadarske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta i ponovno onečišćenje saniranih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Ustrojiti cjelovite evidencije o praćenju provedenih aktivnosti na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji Centra gospodarenja otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.
- Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.
- Sastavljati godišnja izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, dostavljati ih Zadarskoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže se Zadarskoj županiji dostavljati u propisanom roku Ministarstvu i Agenciji godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom te ih objaviti u službenom glasilu i na mrežnim stranicama.

Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenje otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količine nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom, odnosno smanjila količina otpada na području Zadarske županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Zadarske županije, osim grada Obrovca te općina Bibinje i Poveljana, su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji gospodarenja otpadom Zadarske županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih sustav gospodarenja otpadom nije u potpunosti uspostavljen i nije dovoljno učinkovit.

Općine Kali i Sali navode da su tijekom 2014. izradile, usvojile i objavile Plan gospodarenja otpadom, Općina Kolan je pokrenula postupak usklađenja navedenog plana sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom, općine Vir i Sv. Filip i Jakov su izradile plan te su zatražile suglasnost na sadržaj plana od upravnog odjela za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove Zadarske županije, dok su općine Vrsi i Galovac u postupku izrade planova.

Općina Kolan navodi da je u srpnju 2014. na svom području postavila zelene otoke za odvojeno prikupljanje otpada.

Zadarska županija u svom očitovanju navodi da će poduzeti aktivnosti na izgradnji i uspostavi Centra gospodarenja otpadom, izgradnji pretovarnih stanica i uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u skladu s utvrđenom dinamikom i na način određen Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Zadarske županije navode da će ubuduće postupati prema preporukama Državnog ureda za reviziju, odnosno da će u cilju uspostave propisanog sustava gospodarenja otpadom donijeti plan gospodarenja otpadom u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, poduzeti aktivnosti za postupno smanjenje odlaganja količina komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Zadarskoj županiji na način da će uvesti odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila i krupnog otpada, odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina, biootpada iz domaćinstava i izgradnju kompostana za potrebe odlaganja biorazgradivog otpada te pokrenuti aktivnosti za izgradnju reciklažnih dvorišta i njihov prostorni razmještaj kako bi bila pristupačna za korištenje svim stanovnicima područja za koje se uspostavlja reciklažno dvorište. Također navode da će doznačena sredstva za sanaciju odlagališta trošiti za predviđene namjene te poduzeti aktivnosti na provođenju sanacije odlagališta i njihova zatvaranja do izgradnje i otvaranja Centra gospodarenja otpadom, poduzimati mjere sanacije svih postojećih divljih odlagališta i uspostaviti učinkovit nadzor kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta i ponovno onečišćenje saniranih divljih odlagališta. Za potrebe nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske navode da će pravodobno osigurati pouzdane podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom i druge podatke kako bi objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora i učinkovitijeg upravljanja sustavom, izraditi i donijeti godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, na propisani način ih objaviti i dostaviti nadležnim subjektima te u cilju podizanja svijesti o odgovornom skupljanju i odlaganju otpada provoditi izobrazno-informativne aktivnosti te na mrežnim stranicama ažurno objavljivati informacije o gospodarenju otpadom na svom području.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

IZVJEŠĆE O
OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Bjelovar, listopad 2014

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
- Planovi gospodarenja otpadom	4
- Sustav odvojenog prikupljanja otpada	7
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	13
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	15
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	20
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	22
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	23
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE	26
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	29

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar KLASA:
041-01/13-10/28 URBROJ:
613-09-14-110

Bjelovar, 14. listopada 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM
NA PODRUČJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Zagrebačke županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 14. listopada 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Zagrebačke županije (županija, devet gradova i 25 općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Zagrebačka županija ima 694 naselja. Tri općine pripadaju trećoj skupini područja posebne državne skrbi. Površina županije je 3 060 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., Zagrebačka županija ima 317 606 stanovnika, 101 376 kućanstava i 100 347 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Zagrebačkoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Zagrebačke županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Zagrebačke županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva

U fazi planiranja i obavljanja pripremni radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o izvršenju planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu Fond) te drugi dostupni podaci

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza
 proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
 analiziran je plan gospodarenja otpadom Zagrebačke županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Zagrebačke županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom analizirana su izvješća Agencije i Fonda
 analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
 ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
 obavljani su razgovori s odgovornim osobama te pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Zagrebačkoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Zagrebačke županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Zagrebačka županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Zagrebačke županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog prikupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Zagrebačke županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Zagrebačke županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Zagrebačke županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Zagrebačke županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpad. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom. Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvješćavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabe otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog prikupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština Zagrebačke županije je u rujnu 2011. donijela Plan gospodarenja otpadom Zagrebačke županije od 2011. do 2019. Navedeni plan sadrži sve elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu te je objavljen u službenom glasilu i dostavljen Agenciji. Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županija više nema obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Planom gospodarenja otpadom Zagrebačke županije su predviđena financijska sredstva za provedbu svih mjera u gospodarenju otpadom u iznosu 1.094.010.000,00 kn (sanacija i konačno zatvaranje službenih odlagališta, sanacija divljih odlagališta te održavanje postojećeg stanja 699.800.000,00 kn, nabava opreme za odvojeno prikupljanje otpada 45.960.000,00 kn te izgradnja pretovarnih stanica, županijskog centra za gospodarenje otpadom i postrojenja za obradu otpada s potrebnom opremom 348.250.000,00 kn). U planiranom iznosu su predviđena i sredstva za edukaciju stanovništva, projektnu dokumentaciju te troškovi upravljanja i održavanja sustava. Planirani izvori financiranja su sredstva Fonda, županijski proračun, gradski i općinski proračuni, sredstva fondova Europske unije, krediti poslovnih banaka te druga sredstva. Rok za sanaciju službenih odlagališta, izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom te izgradnju pet do osam pretovarnih stanica je predviđen koncem 2018., a za postavljanje opreme za 450 zelenih otoka i izgradnju 18 reciklažnih dvorišta početkom 2019. Planom je također predviđeno kontinuirano provođenje edukacije stanovništva, sanacije divljih odlagališta te kontrole sustava.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Zagrebačke županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Zagrebačke županije

Plan gospodarenja otpadom					
Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Dugo Selo	DA	28. veljače 2013.	2013.-2019.	DA
2.	Grad Ivanić Grad	DA	6. listopada 2009.	2009.-2017.	DA
3.	Grad Jastrebarsko	DA	18. ožujka 2011.	2011.-2015.	DA
4.	Grad Samobor	DA	30. srpnja 2010.	2010.-2017.	DA
5.	Grad Sveta Nedelja	DA	nije usvojen	2008.-2016.	NE
6.	Grad Sveti Ivan Zelina	NE	-	-	-
7.	Grad Velika Gorica	DA	nije usvojen	2006.-2010.	NE
8.	Grad Vrbovec	NE	-	-	-
9.	Grad Zaprešić	NE	-	-	-
10.	Općina Bedenica	DA	6. studenoga 2008.	2008.-2016.	DA
11.	Općina Bistra	DA	4. ožujka 2011.	2011.-2018.	DA
12.	Općina Brckovljani	NE	-	-	-
13.	Općina Brdovec	DA	27. veljače 2013.	2012.-2019.	DA
14.	Općina Dubrava	DA	6. prosinca 2012.	2013.-2017.	DA
15.	Općina Dubravica	DA	7. srpnja 2010.	2010.-2015.	NE
16.	Općina Farkaševac	DA	1. listopada 2012.	2013.-2015.	DA
17.	Općina Gradec	NE	-	-	-
18.	Općina Jakovlje	DA	17. ožujka 2009.	nije određeno	DA
19.	Općina Klinča Sela	DA	31. ožujka 2008.	2008.-2015.	DA
20.	Općina Kloštar Ivanić	NE	-	-	-
21.	Općina Krašić	DA	nije usvojen	2008.-2016.	NE
22.	Općina Kravarsko	DA	5. rujna 2008.	2008.-2016.	NE
23.	Općina Križ	NE	-	-	-
24.	Općina Luka	NE	-	-	-
25.	Općina Marija Gorica	NE	-	-	-
26.	Općina Orle	DA	12. rujna 2009.	2008.-2016.	NE
27.	Općina Pisarovina	DA	11. rujna 2008.	2008.-2016.	NE
28.	Općina Pokupsko	DA	29. kolovoza 2008.	2008.-2016.	DA
29.	Općina Preseka	NE	-	-	-
30.	Općina Pušća	DA	9. prosinca 2010.	2011.-2018.	DA
31.	Općina Rakovec	DA	24. rujna 2008.	2008.-2016.	DA
32.	Općina Rugvica	DA	3. listopada 2008.	2008.-2016.	NE
33.	Općina Stupnik	DA	4. studenoga 2010.	2011.-2018.	DA
34.	Općina Žumberak	NE	-	-	-

Plan gospodarenja otpadom su donijele 23 jedinice lokalne samouprave, a 11 nije donijelo (gradovi Sveti Ivan Zelina, Vrbovec i Zaprešić te općine Brckovljani, Gradec, Kloštar Ivanić, Križ, Luka, Marija Gorica, Preseka i Žumberak).

Planovi gospodarenja otpadom nisu doneseni u propisanom roku. Jedna jedinica lokalne samouprave (Općina Jakovlje) planom gospodarenja otpadom nije utvrdila razdoblje na koje se plan donosi, a četiri jedinice lokalne samouprave (gradovi Jastrebarsko i Velika Gorica te općine Dubrava i Farkaševac) su donijele plan gospodarenja otpadom za razdoblje kraće šest godina.

Osam jedinica lokalne samouprave (gradovi Sveta Nedelja i Velika Gorica te općine Dubravica, Kravarsko, Krašić, Orle, Pisarovina i Rugvica) nisu objavile plan gospodarenja otpadom u službenom glasilu. Također, tri plana gospodarenja otpadom (gradovi Sveta Nedelja i Velika Gorica te Općina Krašić) nije usvojilo predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave. Pojedini planovi gospodarenja otpadom ne sadrže pojedine elemente koji su bili propisani odredbom članka 11. Zakona o otpadu, odnosno ne sadrže redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša te visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije, a u mjerama odvojenog prikupljanja komunalnog otpada nije utvrđena potrebna količina opreme za odvojeno prikupljanje otpada.

Prema odredbi članka 11. Zakona o otpadu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave je trebalo donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje osam godina s propisanim elementima i objaviti ga u službenom glasilu, a prema odredbi članka 100. istog Zakona, trebalo ga je donijeti do 30. prosinca 2005. Prema odredbama članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave treba donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina te ga objaviti u službenom glasilu. Navedeni plan treba sadržavati analizu, ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno prikupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, mjere potrebne za ostvarivanje smanjivanja ili nastanka otpada uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada, opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana.

Pojedini planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave (gradovi Dugo Selo, Ivanić Grad, Jastrebarsko i Velika Gorica) nisu bili usklađeni s Planom gospodarenja otpadom Zagrebačke županije, u dijelu koji se odnosio na izgradnju reciklažnih dvorišta. Navedeno nije bilo u skladu s odredbom članka 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu (Narodne novine 60/08) kojom je propisano da planovi gospodarenja otpadom gradova i općina moraju biti usklađeni sa županijskim planom gospodarenja otpadom.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu, do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja.

Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

- **Sustav odvojenog prikupljanja otpada**

Sve jedinice lokalne samouprave na području Zagrebačke županije su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada su obuhvaćena sva naselja na području Zagrebačke županije, osim 12 naselja na području općine Žumberak (ukupno 35 naselja) koja nisu dobro povezana s glavnim prometnicama i koja nemaju stanovnika ili imaju vrlo mali broj stanovnika.

Poslove skupljanja otpada na području Zagrebačke županije obavlja sedam komunalnih društava u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave u skladu s odlukama o povjeravanju poslova komunalnim društvima, dva koncesionara u skladu s odlukama o dodjeli koncesija te jedno komunalno društvo u vlasništvu Grada Zagreba. S komunalnim društvima i koncesionarima su zaključeni ugovori, dok s komunalnim društvom u vlasništvu Grada Zagreba ugovor nije zaključen.

Prema odredbi članka 31. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica odnosno udjela, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji. Odredbom članka 187. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da trgovačka društva, javne ustanove i službe - vlastiti pogoni koji su osnovala jedinice lokalne samouprave i koje su do dana stupanja na snagu navedenog Zakona obavljale komunalnu djelatnost održavanja čistoće, u dijelu koji se odnosi na skupljanje i odvoz komunalnog otpada na određena odlagališta i komunalnu djelatnost odlaganja komunalnog otpada na temelju odredbi Zakona o komunalnom gospodarstvu nastavljaju obavljati te djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu do donošenja odluke o dodjeli obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada iz članka 31. stavak 2., odnosno donošenja odluke o davanju koncesije iz članka 31. stavka 7. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada povjeriti u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

U tablici broj 2 se daju podaci o skupljačima komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skuplja komunalni otpad, na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	Dugoselski komunalni i poduzetnički centar d.o.o., Dugo Selo	Grad Dugo Selo
2.	Komunalac Vrbovec d.o.o., Vrbovec	Grad Vrbovec, općine Dubrava, Gradec, Farkaševac, Preseka i Rakovec
3.	Zelinske komunalije d.o.o., Sveti Ivan Zelina	Grad Sveti Ivan Zelina
4.	VG Čistoća d.o.o., Velika Gorica	Grad Velika Gorica
5.	Zaprešić d.o.o., Zaprešić	Grad Zaprešić, općine Bistra, Brdovec, Dubravica, Luka, Marija Gorica i Pušća
6.	Ivakop d.o.o., Ivanić Grad	Grad Ivanić Grad, općine Križ i Kloštar Ivanić
7.	Komunalac d.o.o., Samobor	Grad Samobor
8.	Zagrebački holding d.o.o., Zagreb	Općina Stupnik
9.	koncesionar Eko-Flor Plus d.o.o., Varaždin	gradovi Jastrebarsko i Sveta Nedjelja, općine Bedenica, Jakovlje, Klinča Sela, Krašić, Kravarsko, Orle, Pisarovina, Pokupsko, Rugvica i Žumberak
10.	koncesionar Mull Trans d.o.o., Varaždin	Općina Brckovljani

Komunalna društva i koncesionari unose podatke o vrsti i količini otpada u Registar onečišćavanja okoliša, a unesene podatke kontrolira županijski upravni odjel nadležan za poslove zaštite okoliša.

Otpad kojeg skuplja šest komunalnih društava s područja 19 jedinica lokalne samouprave se odlaže na šest službenih odlagališta na području Zagrebačke županije (Tarno, Andrilovac, Cerovka, Mraclinska Dubrava, Beljavine, Novi Dvori). Otpad kojeg skupljaju koncesionari i druga komunalna društva s područja 15 jedinica lokalne samouprave se odlaže na drugim odlagalištima (odlagalište na području grada Zagreba i odlagališta izvan područja Zagrebačke županije), a dio se predaje drugim koncesionarima.

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Zagrebačke županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima Zagrebačke županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Zagrebačke županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja) te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Andrilovac, Dugo Selo Dugoselski komunalni i poduzetnički centar d.o.o.	Grad Dugo Selo	6 576	6 500	6 873
2.	Beljavine, Vrbovec Komunalac Vrbovec d.o.o.	Grad Vrbovec, općine Dubrava, Gradec, Farkaševac, Preseka i Rakovec	4 785	4 785	4 145
3.	Cerovka, Sveti Ivan Zelina Zelinske komunalije d.o.o.	Grad Sveti Ivan Zelina	863	3 830	2 027
4.	Mraclinska Dubrava, Velika Gorica VG Čistoća d.o.o.	Grad Velika Gorica	18 595	17 785	14 458
5.	Novi dvori, Zaprešić Zaprešić d.o.o.	Grad Zaprešić, općine Bistra, Brdovec, Dubravica, Luka, Marija Gorica i Pušća	10 066	12 060	14 501
6.	Tarno, Ivanić Grad Ivakop d.o.o.	Grad Ivanić Grad, općine Križ i Kloštar Ivanić	5 706	5 552	5 497
7.	Božička, Jastrebarsko*		3 702	0	0
Ukupno			50 293	50 512	47 501

Napomena: *Odlagalište Božička u Jastrebarskom je zatvoreno za odlaganje otpada tijekom 2011.

Grad Sveti Ivan Zelina navodi da su količine odloženog komunalnog otpada na odlagalištu Cerovka pogrešno prijavljene Agenciji, odnosno da je na odlagalištu Cerovka u 2011. odloženo 2 760 t (umjesto 863 t), a u 2012. odloženo 2 830 t (umjesto 3 830 t) komunalnog otpada. Također, Grad Velika Gorica navodi da je količina odloženog komunalnog otpada na odlagalištu Mraclinska Dubrava za 2013. pogrešno iskazana, odnosno da iznosi 19 065 t (umjesto 14 458 t).

Odložene količine otpada na odlagalištima su manje od procijenjenih godišnjih količina u Planu gospodarenja otpadom Zagrebačke županije, osim na odlagalištima Cerovka i Novi Dvori na kojima su odložene količine otpada veće od procijenjenih. Prema navedenom Planu mjere i načini izbjegavanja i smanjenja nastajanja otpada su izbjegavanje nastajanja otpada, smanjivanje količine otpada na izvoru nastanka, ponovna uporaba proizvoda s preradom ili bez prerade te razvijanje sustava edukacije o otpadu. Količina komunalnog otpada odloženog na odlagalištima Andrilovac, Beljavine, Mraclinska Dubrava i Tarno se utvrđuje vaganjem, a na odlagalištima Novi Dvori i Cerovka se utvrđuje izračunom prema volumenu svih spremnika i broju odvoza.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Zagrebačkoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog prikupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Zagrebačke županije su predviđena financijska sredstva potrebna za uspostavu sustava odvojenog prikupljanja otpada u iznosu 45.960.000,00 kn. Odnose se na nabavu kanti i kompostera za kućanstva u iznosu 18.200.000,00 kn, nabavu opreme za 450 zelenih otoka s kontejnerima (prvenstveno za papir te eventualno za staklo i plastiku) u iznosu 5.800.000,00 kn, izgradnju 18 reciklažnih dvorišta u iznosu 8.310.000,00 kn, troškove edukacije u iznosu 7.280.000,00 kn te troškove izrade dokumentacije potrebne za provedbu projekata odvojenog prikupljanja otpada u iznosu 6.370.000,00 kn. Odvojenim prikupljanjem otpada u kućanstvima je planirano do 2019. obuhvatiti 40,0 % poljoprivrednih kućanstava (komposter) i 30,0 % urbanih kućanstava (posude i/ili kante).

Radi poticanja odvojenog prikupljanja otpada, Fond je s jedinicama lokalne samouprave zaključivao sporazume ili ugovore o sufinanciranju nabave kanti i kontejnera. Omjer sufinanciranja Fonda se kretao od 35,0 % do 70,0 % ugovorene vrijednosti. Do konca 2013. Fond je jedinicama lokalne samouprave Zagrebačke županije za nabavu kanti i kontejnera doznačio 2.143.562,00 kn.

Od početka 2008. do konca 2013. sustav odvojenog prikupljanja otpada je uspostavljen djelomično, a odnosi se na uvođenje primarne selekcije otpada na kućnom pragu, postavljanje zelenih otoka sa spremnicima za odvojeno prikupljanje otpada te odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada. Primarnu selekciju otpada na kućnom pragu provodi 14 jedinica lokalne samouprave (gradovi Samobor i Zaprešić te općine Dubravica, Marija Gorica, Pisarovina i Pušća za papir, a gradovi Jastrebarsko, Sveta Nedelja i Sveti Ivan Zelina te općine Bistra, Brckovljani, Klinča Sela, Kravarsko i Orle za papir te plastičnu i metalnu ambalažu) u svim naseljima ili dijelu naselja, na način da se otpad odvozi u vrećama jednom ili dva puta mjesečno. Tijekom 2014. primarnu selekciju otpada na kućnom pragu počelo je provoditi još šest jedinica lokalne samouprave (Grad Ivanić Grad te općine Jakovlje, Kloštar Ivanić, Križ, Luka i Rugvica), a Grad Dugo Selo primarnu selekciju provodi samo u višestambenim zgradama, dok dvije jedinice lokalne samouprave (općine Brdovec i Gradec) provode postupak nabave kanti za primarnu selekciju. Odvojeno prikupljanje otpada postavljanjem zelenih otoka provodi 29 jedinica lokalne samouprave, uglavnom za papir, plastiku, staklo i metalni otpad, od čega 24 jedinice lokalne samouprave nemaju postavljene zelene otoke u svim naseljima, zbog čega nisu dostupni svim korisnicima. Pojedine jedinice lokalne samouprave su postavile zelene otoke samo u naseljima s najvećim brojem stanovnika te smatraju da navedeni način zadovoljava sustav odvojenog prikupljanja otpada.

Odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada provode sve jedinice lokalne samouprave, osim Općine Preseka, na način da se skupljanje i odvoz provodi jednom do dva puta godišnje (organizirano ili putem postavljenih kontejnera) ili je mještanima omogućeno da sami otpad odvoze na reciklažno dvorište. Krupni otpad se odlaže na odlagališta otpada gdje se razvrstava te se pojedine vrste otpada odvajaju i predaju koncesionarima.

Od ukupno 34 jedinice lokalne samouprave Zagrebačke županije, tri jedinice lokalne samouprave (općine Krašić, Preseka i Žumberak) do konca 2013. nisu uvele nikakve mjere odvojenog prikupljanja otpada (osim krupnog otpada u općini Krašić). Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave, odnosno prema cjeniku koncesionara. Do konca 2013. u svim jedinicama lokalne samouprave je uspostavljen način obračuna cijene usluge prema količini odnosno obujmu posude za otpad. Cijena skupljanja i odvoza krupnog (glomaznog) otpada je uključena u cijenu redovnog skupljanja i odvoza komunalnog otpada. Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika. Cijena se obračunava na temelju odluke o javnoj usluzi prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada.

Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.), pet jedinica lokalne samouprave na području Zagrebačke županije (Grad Zaprešić te općine Brdovec, Dubravica, Marija Gorica i Pušća) su donijele odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Preostalih 29 jedinica lokalne samouprave nije donijelo navedenu odluku. Prema odredbi članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja je trebala biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (lipanj 2014.) Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Zagrebačke županije se u 2013. povećala u odnosu na prethodne dvije godine. Prema podacima Agencije, količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada za 2011. je 31 214 t, za 2012. je 30 521 t, a za 2013. je 32 488 t (neverificirani podaci) što je za 6,4 % više u odnosu na 2012., odnosno za 4,1 % više u odnosu na 2011. Za očekivati je da bi se količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada smanjivala da su gradovi i općine osigurali odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava (posebne posude) te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. na području Zagrebačke županije nije izgrađena nijedna kompostana, a nije niti planirana.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni (biorazgradivi) otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugi otpad). Lokacije za izgradnju reciklažnih dvorišta su određene Planom gospodarenja otpadom i Prostornim planom Zagrebačke županije. Prema podacima jedinica lokalne samouprave, do konca 2013. na području Zagrebačke županije se prikupljao komunalni otpad putem osam reciklažnih dvorišta (po jedno na području gradova Dugo Selo, Jastrebarsko, Samobor i Vrbovec i općina Orle i Pokupsko te dva reciklažna dvorišta na području grada Velika Gorica). Navedena reciklažna dvorišta ne udovoljavaju svim uvjetima za rad odnosno za odvojeno prikupljanje posebnih vrsta otpada te nisu izgrađena u cijelosti odnosno nemaju sve potrebne dozvole. Pojedine jedinice lokalne samouprave su tijekom 2013. i 2014. pokrenule aktivnosti radi izgradnje reciklažnih dvorišta.

Odredbama članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je bilo propisano da su gradovi i općine dužni na svom području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008, te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbom članka 35. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna osigurati na svom području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem. Odredbom članka 35. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana. Planirano je da će do konca 2007. sve županije i Grad Zagreb imati donesen plan gospodarenja otpadom s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnovati društvo za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. pripremiti projektnu dokumentaciju, ishoditi građevinske dozvole, raspisati natječaj za izbor partnera i ugovaranje, osnovati društvo za upravljanje centrom, do konca 2010. provesti postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnju opreme za obradu otpada i probni pogon te će do konca 2011. započeti rad centra za gospodarenje otpadom.

Planom gospodarenja otpadom Zagrebačke županije iz 2011. je predviđen županijski koncept gospodarenja otpadom, kojim se planira izgradnja centra za gospodarenje otpadom za cijelo područje županije. Navedenim Planom i Prostornim planom Zagrebačke županije (IV. izmjene i dopune), županijski centar za gospodarenje otpadom je predviđen na lokaciji postojećeg službenog odlagališta Tarno na području grada Ivanić Grad. Predviđena je i alternativna lokacija kod naselja Tedrovec na području općine Brckovljani, koja je svega nekoliko stotina metara udaljena od lokacije Tarno. Također je navedeno da se pretovarne stanice mogu izgraditi na osam lokacija (unutar tada postojećih službenih odlagališta), a nakon analize međusobne udaljenosti potencijalnih lokacija pretovarnih stanica i udaljenosti od županijskog centra za gospodarenje otpadom, broj pretovarnih stanica se može smanjiti na pet: Božička, Mraclinska Dubrava, Beljavine (za područje gradova Vrbovec i Sveti Ivan Zelina), Novi Dvori i Trebež, dok se otpad s područja gradova Dugog Sela i Ivanić Grada može odvoziti direktno u županijski centar za gospodarenje otpadom. Detaljna analiza najpovoljnijih lokacija za pretovarne stanice će se odrediti kroz studije i projektnu dokumentaciju.

Planirani početak pripremnih radova (prethodna studija izvodljivosti) je u 2012., a završetak izgradnje i početak rada u 2019. Financijska sredstva potrebna za uspostavu novog sustava gospodarenja otpadom su planirana u iznosu 348.250.000,00 kn, a obuhvaćaju izgradnju centra za gospodarenje otpadom u iznosu 150.000.000,00 kn, postrojenja za obradu otpada u iznosu 100.000.000,00 kn, pretovarnih stanica u iznosu 40.000.000,00 kn, izradu dokumentacije (planska i projektna dokumentacija, studije, idejna rješenja, dozvole) u iznosu 10.000.000,00 kn, troškove edukacije u iznosu 4.000.000,00 kn te troškove upravljanja i održavanja sustava u iznosu 44.250.000,00 kn. Planirani izvori financiranja su proračunska sredstva županije i jedinica lokalne samouprave, sredstva Fonda te sredstva strukturnih fondova Europske unije.

Prije donošenja Plana gospodarenja otpadom, Zagrebačka županija je u srpnju 2010. osnovala trgovačko društvo za gospodarenje otpadom (Gospodarenje otpadom Zagrebačke županije d.o.o., Zagreb) (dalje u tekstu: Društvo), s temeljnim kapitalom u iznosu 346.000,00 kn. Društvo ima šest zaposlenih, a ukupni rashodi Društva od osnivanja do konca 2013. su iznosili 5.701.000,00 kn te su financirani iz proračuna Zagrebačke županije.

U listopadu 2013. su 33 jedinice lokalne samouprave sa Zagrebačkom županijom potpisale sporazum o uspostavi županijskog centra za gospodarenje otpadom, a preostala jedna jedinica lokalne samouprave (Općina Jakovlje) je navedeni sporazum zaključila u veljači 2014. Zaključenim sporazumima se Zagrebačka županija obvezala da će uspostavom cjelovitog sustava gospodarenja otpadom omogućiti pristupanje jedinica lokalne samouprave kao novih članova Društvu uz povećanje temeljnog kapitala Društva na način propisan Zakonom o trgovačkim društvima, a Društvo će provoditi sve aktivnosti na uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom (izrada dokumentacije i radovi izgradnje). U sporazumima je također navedeno da sustavno rješenje gospodarenja otpadom financijski i organizacijski nadilazi mogućnosti jedinica lokalne samouprave na području Zagrebačke županije.

Za pripreme radnje na izgradnji županijskog centra, Zagrebačka županija je do konca 2013. utrošila ukupno 2.258.517,00 kn. Odnose se na troškove osnivanja Društva, troškove izrade dokumentacije za županijski centar i pretovarne stanice (istražni radovi na alternativnoj lokaciji, odabir optimalnog koncepta mehaničko-biološke obrade, predstudija izvodljivosti, izrada elaborata o ocjeni potencijalnih lokacija pretovarnih stanica, analiza putova transporta otpada od pretovarnih stanica do županijskog centra) te troškove edukacije i informiranja javnosti. Konačne lokacije pretovarnih stanica do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.) nisu utvrđene.

S obzirom da do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.) nije izrađena sva projektna dokumentacija i da se radi o zahtjevnim projektima izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica te da je početak rada županijskog centra planiran u 2019., Državni ured za reviziju predlaže i nadalje poduzimati aktivnosti na izgradnji centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te poduzeti radnje za djelotvornije i učinkovitije djelovanje svih sudionika sustava gospodarenja otpadom na državnoj, regionalnoj, lokalnoj i mjesnoj razini.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Jedan od strateških ciljeva gospodarenjem otpadom je smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta. Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i regionalne samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, EU fondovi, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Skupljeni otpad s područja 19 jedinica lokalne samouprave se odlaže na šest službenih odlagališta na području Zagrebačke županije (Tarno, Andrišovec, Cerovka, Mraclinska Dubrava, Beljavine, Novi Dvori). Otpad s područja 15 jedinica lokalne samouprave se odlaže na drugim odlagalištima (odlagalište na području grada Zagreba i odlagališta izvan područja Zagrebačke županije). Navedena službena odlagališta su većinom u postupku sanacije, a za dva odlagališta (Tarno i Andrišovec) je završen postupak sanacije u cijelosti. Odlagališta su u funkciji do izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom, kada se planira njihovo zatvaranje te prenamjena u reciklažna dvorišta i pretovarne stanice.

U tablici broj 4 se daju podaci o stanju sanacije službenih odlagališta komunalnog otpada na području Zagrebačke županije, po gradovima i općinama, utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji službenih odlagališta komunalnog otpada
na području Zagrebačke županije do konca 2013.

u kn

Redni broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.			
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Drugi izvori (komunalno društvo, Zagrebačka županija)	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	ANDRILOVEC	sanirano	1.761.203,00	5.378.056,00	0,00	7.139.259,00
	Grad Dugo Selo		1.761.203,00	5.378.056,00	0,00	7.139.259,00
2.	TARNO	sanirano	5.386.306,00	2.750.001,00	0,00	8.136.307,00
	Grad Ivanić Grad		5.386.306,00	1.363.411,00	0,00	6.749.717,00
	Općina Kloštar Ivanić		0,00	568.543,00	0,00	568.543,00
	Općina Križ		0,00	818.047,00	0,00	818.047,00
3.	CEROVKA	u pripremi	481.947,00	1.425.137,00	270.000,00	2.177.084,00
	Grad Sveti Ivan Zelina		481.947,00	1.425.137,00	270.000,00	2.177.084,00
4.	MRACLINSKA DUBRAVA	u tijeku	8.221.855,00	19.046.690,00	0,00	27.268.545,00
	Grad Velika Gorica		8.221.855,00	19.046.690,00	0,00	27.268.545,00
5.	BELJAVINE	u tijeku	3.374.695,00	1.631.723,00	1.059.517,00	6.065.935,00
	Grad Vrbovec		3.374.695,00	1.631.723,00	1.059.517,00	6.065.935,00
6.	NOVI DVORI	u pripremi	110.495,00	1.137.179,00	0,00	1.247.674,00
	Grad Zaprešić		110.495,00	1.137.179,00	0,00	1.247.674,00
Ukupno			19.336.501,00	31.368.786,00	1.329.517,00	52.034.804,00

Prema Planu gospodarenja otpadom Zagrebačke županije, sanacija i zatvaranje službenih odlagališta se planira do 2019. Za sanaciju službenih odlagališta, Fond je od 2004. do 2013. isplatio sredstva u iznosu 19.336.501,00 kn, jedinice lokalne samouprave u iznosu 31.368.786,00 kn, Zagrebačka županija u iznosu 270.000,00 kn te jedno komunalno trgovačko društvo u iznosu 1.059.517,00 kn, što ukupno iznosi 52.034.804,00 kn. Međutim, navedeni podaci nisu potpuni, jer prema podacima Zagrebačke županije, Zagrebačka županija je sudjelovala u sufinanciranju sanacije odlagališta Tarno i Novi Dvori, a jedinice lokalne samouprave nisu dostavile podatke o iznosu sufinanciranja Zagrebačke županije (gradovi Ivanić Grad i Zaprešić te Općina Križ).

Osim navedenih službenih odlagališta, dva službena odlagališta (Božička na području grada Jastrebarsko i Kraljev Vrh na području općine Jakovlje) su do konca 2013. sanirana i zatvorena, dok je jedno odlagalište (Trebež na području grada Samobora) zatvoreno, ali je još u tijeku postupak sanacije. Prema prikupljenim podacima jedinica lokalne samouprave, za sanaciju navedenih odlagališta su do konca 2013. isplaćena sredstva Fonda u iznosu 8.725.346,00 kn, sredstva jedinica lokalne samouprave u iznosu 12.423.712,00 kn te sredstva komunalnog društva u iznosu 43.500,00 kn, što ukupno iznosi 21.192.558,00 kn. Odlagalište Trebež je zatvoreno u 2007. Grad Samobor, Fond i komunalno društvo su u studenome 2013. zaključili ugovor o financiranju usluga izrade projektne dokumentacije potrebne za prijavu projekta sanacije odlagališta Trebež, prema kojem Fond financira sve troškove izrade navedene dokumentacije.

Komunalno društvo je bilo nositelj svih aktivnosti sanacije do travnja 2014., nakon čega je obvezu preuzeo Grad Samobor. Prema podacima Fonda, za sanaciju odlagališta Trebež su osigurana sredstva u iznosu 96.000.000,00 kn, od čega 85,0 % iz sredstava Kohezijskog fonda, a 15,0 % iz sredstava Fonda. Slijedi raspisivanje natječaja za projekt i izvoditelje radova. Početak radova se očekuje na proljeće 2015., a završetak radova je predviđen koncem 2016.

S obzirom da podaci o utrošenim sredstvima i izvorima sredstava za sanirana službena odlagališta na području Zagrebačke županije nisu potpuni i cjeloviti, Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave voditi cjelovite podatke o službenim odlagalištima koja će, između ostalog, sadržavati podatke o utrošenim sredstvima i izvorima sredstava te podatke uskladiti s podacima Zagrebačke županije, radi praćenja provedenih aktivnosti vezanih uz sustav gospodarenja otpadom na svom području.

Odlagalište Andrilovac se nalazi oko 800 m od naselja Andrilovac. Površina odlagališta je 57 000 m², a kapacitet 150 000 m³. Otpad se odlaže od 1998. Otpad se odlaže na uređenu plohu s izgrađenim temeljnim brtvenim slojem, sustavom odvodnje, skupljanjem površinskih voda i sustavom otplinjavanja. Odlagalište ima lokacijsku i građevinsku dozvolu te dozvolu za odlaganje komunalnog otpada. Na odlagalištu se odlaže otpad koji se skuplja na području grada Dugog Sela. Odlagalište je sanirano u 2010. Zbog popunjenosti kapaciteta, planirano je proširenje odlagališta, odnosno otvaranje nove kazete koja će biti dostatna za odlaganje komunalnog otpada do konca 2018. odnosno do početka rada županijskog centra za gospodarenje otpadom. U okviru odlagališta se nalazi i reciklažno dvorište putem kojeg se skupljaju posebne vrste otpada, ali koje još ne udovoljava svim propisanim uvjetima za rad.

Odlagalište Tarno se nalazi oko 500 m od najbližih kuća u naselju Tarno odnosno oko 4,5 km od centra Grada Ivanić Grada. Površina odlagališta je 48 255 m², a kapacitet 144 000 m³. Otpad se odlaže od 1990. Otpad se odlaže na uređenu plohu s izgrađenim temeljnim brtvenim slojem, sustavom odvodnje, sustavom otplinjavanja, skupljanja i obrade odlagališnog plina spaljivanjem, monitoring procjednih i površinskih voda. Odlagalište je ograđeno te je izvedena sva potrebna infrastruktura (vodoopskrba, elektroenergetska mreža, odvodnja, prometnice, video nadzor, vaga). Odlagalište ima lokacijsku i građevinsku dozvolu te dozvolu za odlaganje komunalnog otpada. Na odlagalištu se odlaže otpad koji se skuplja u tri jedinice lokalne samouprave (grad Ivanić Grad te općine Kloštar Ivanić i Križ). Odlagalište je sanirano u 2010. U okviru odlagališta se nalazi i prostor za reciklažno dvorište za čiju izgradnju se priprema projektna dokumentacija.

Odlagalište Cerovka se nalazi oko 1,5 km južno od grada Sveti Ivan Zelina, odnosno oko 0,6 km od najbližeg naselja Marinovec. Površina odlagališta je 29 000 m², a kapacitet 110 000 m³. Otpad se odlaže od 1995. Odlagalište je ograđeno i organizirana je čuvarska služba. Otpad se odlaže na uređenu plohu te je izgrađen sustav skupljanja sanitarnih i procjednih voda. Drugih mjera zaštite nema. Odlagalište ima građevinsku i uporabnu dozvolu te dozvolu za odlaganje komunalnog otpada. Na odlagalištu se odlaže otpad koji se skuplja na području grada Svetog Ivana Zeline. Sanacija odlagališta je u pripremi. Izrađena je Potvrda glavnog projekta za rekonstrukciju ploha A i B te izgradnju plohe C.

Odlagalište Mraclinska Dubrava se nalazi oko 900 m od najbližeg naselja Lazi Turopoljski. Površina odlagališta je 112 000 m², a kapacitet 1 177 000 m³. Otpad se odlaže od 1975.

Otpad se odlaže na uređenu plohu s izgrađenim temeljnim brtvenim slojem, sustavom odvodnje, obradom procjednih voda, sustavom otplinjavanja, skupljanja i obrade odlagališnog plina spaljivanjem, monitoring vode i zraka. Odlagalište je ograđeno te je izvedena sva potrebna infrastruktura (vodoopskrba, elektroenergetska mreža, odvodnja, prometnice, vaga). Odlagalište ima lokacijsku, građevinsku i uporabnu dozvolu te dozvolu za odlaganje komunalnog otpada. Na odlagalištu se odlaže otpad koji se skuplja na području grada Velike Gorice. Stari dio odlagališta je saniran koncem 2008. Do konca 2013. na novom dijelu je izgrađeno sedam kazeta za odlaganje komunalnog otpada, od kojih su tri zatvorene te su u tijeku radovi na provođenju mjera zaštite okoliša. U okviru odlagališta se nalazi i reciklažno dvorište koje je u izgradnji.

Odlagalište Beljavine se nalazi u Brčevcu i udaljeno je oko 800 m od najbližeg naselja Novo Selo. Površina odlagališta je 98 000 m², a kapacitet 300 000 m³. Otpad se odlaže od 1976. Odlagalište je ograđeno te je izvedena sva potrebna infrastruktura (vodoopskrba, elektroenergetska mreža, odvodnja, prometnice, vaga). Nema mjera zaštite okoliša. Odlagalište ima lokacijsku i građevinsku dozvolu. Na odlagalištu se odlaže otpad koji se skuplja u šest jedinica lokalne samouprave (grad Vrbovec te općine Dubrava, Farkaševac, Gradec, Preseka i Rakovec). Sanacija je u tijeku odnosno raspisan je natječaj za izvođenje radova na sanaciji i završnom prekrivanju postojećeg otpada s izgradnjom nove plohe za odlaganje otpada. U okviru odlagališta se nalazi i reciklažno dvorište putem kojeg se skupljaju posebne vrste otpada, a za koje je u tijeku pribavljanje građevinske dozvole.

Odlagalište Novi Dvori se nalazi 3,5 km sjeverno od središta grada Zaprešića, na nadmorskoj visini od 132 m, s tri strane okruženo šumom. Površina odlagališta je 70 000 m², a kapacitet 2 500 000 m³. Otpad se odlaže od 1972. Odlagalište nije uređeno i nema mjera zaštite okoliša. Otpad se odlaže na temeljni brtveni sloj. Na odlagalištu se odlaže otpad koji se skuplja u sedam jedinica lokalne samouprave (grad Zaprešić te općine Bistra, Brdovec, Dubravica, Luka, Marija Gorica i Pušća). Sanacija je u pripremi. Do konca 2013. je izrađen Idejni projekt sanacije i Studija utjecaja na okoliš te je dobivena lokacijska dozvola. Na prostoru odlagališta postoji neuređeni prostor na kojem se obavlja izdvajanje korisnog otpada, a koji je predviđen za izgradnju reciklažnog dvorišta (u pripremi je projektna dokumentacija).

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom te je propisano da je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva odlagališta trebala biti sanirana do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.

Prema Planu gospodarenja otpadom Zagrebačke županije, na području Zagrebačke županije je u 2011. evidentirano više od 350 divljih odlagališta komunalnog, građevinskog i elektroničkog otpada te otpadnih vozila, a koje su formirali najčešće građani. Financijska sredstva potrebna za njihovu sanaciju su predviđena u iznosu 50.000.000,00 kn. Dio divljih odlagališta je saniran ili je u fazi sanacije. Unatoč tome, još uvijek je znatan broj divljih odlagališta koje je potrebno sanirati.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima komunalnog otpada na području Zagrebačke županije po jedinicama lokalne samouprave te utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području Zagrebačke županije
i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013. (u kn)			
				Fond	Sredstva jedinice lokalne samouprave	Drugi izvori	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Grad Dugo Selo	11	30	0,00	282 820,00	0,00	282 820,00
2	Grad Ivanić Grad	7	23	17 136,00	396 572,00	0,00	413 708,00
3	Grad Jastrebarsko	6	8	0,00	519 444,00	0,00	519 444,00
4	Grad Samobor	45	8	499 815,00	65 466,00	0,00	565 281,00
5	Grad Sveta Nedelja	0	11	370 953,00	928 108,00	0,00	1 299 061,00
6	Grad Sveti Ivan Zelina	nepoznat	0	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
7	Grad Velika Gorica	27	15	0,00	4 532 442,00	0,00	4 532 442,00
8	Grad Vrbovec	0	12	0,00	0,00	0,00	0,00
9	Grad Zaprešić	0	15	0,00	278 173,00	793 501,00	1 071 674,00
10	Općina Bedenica	1	2	0,00	14 850,00	80 000,00	94 850,00
11	Općina Bistra	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
12	Općina Brckovljani	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
13	Općina Brdovec	2	2	0,00	737 868,00	0,00	737 868,00
14	Općina Dubrava	10	1	0,00	36 713,00	0,00	36 713,00
15	Općina Dubravica	2	1	4 133,00	30 651,00	0,00	34 784,00
16	Općina Farkaševac	0	11	0,00	185 400,00	0,00	185 400,00
17	Općina Gradec	19	8	0,00	5 000,00	100 000,00	105 000,00
18	Općina Jakovlje	0	1	0,00	0,00	77 432,00	77 432,00
19	Općina Klinča Sela	9	0	0,00	0,00	0,00	0,00
20	Općina Kloštar Ivanić	2	3	0,00	56 476,00	0,00	56 476,00
21	Općina Krašić	6	0	30 000,00	0,00	0,00	30 000,00
22	Općina Kravarsko	1	7	249 229,00	79 738,00	0,00	328 967,00
23	Općina Križ	0	4	0,00	83 281,00	40 000,00	123 281,00
24	Općina Luka	0	10	0,00	0,00	0,00	0,00
25	Općina Marija Gorica	0	4	50 000,00	36 100,00	0,00	86 100,00
26	Općina Orle	1	3	0,00	102 000,00	0,00	102 000,00
27	Općina Pisarovina	0	3	783 596,00	624 215,00	105 000,00	1 512 811,00
28	Općina Pokupsko	4	14	456 750,00	128 650,00	0,00	585 400,00
29	Općina Preseka	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
30	Općina Pušća	3	0	0,00	0,00	0,00	0,00
31	Općina Rakovec	0	1	0,00	0,00	135 047,00	135 047,00
32	Općina Rugvica	0	5	0,00	0,00	0,00	0,00
33	Općina Stupnik	3	5	0,00	19 013,00	0,00	19 013,00
34	Općina Žumberak	2	0	19 520,00	4 880,00	0,00	24 400,00
Ukupno		161	207	2.531.132,00	9.147.860,00	1.330.980,00	13.009.972,00

Sanaciju i čišćenje svih divljih odlagališta na području grada Vrbovca te općina Krašić, Luka i Rugvica su obavile udruge građana, mjesni odbori i/ili dobrovoljna vatrogasna društva. Podaci o broju divljih odlagališta kojima raspolažu jedinice lokalne samouprave nisu potpuni i cjeloviti, jer se u pojedinim slučajevima pojavljuju nova onečišćenja unatoč provedenim mjerama nadzora. U cilju sprječavanja daljnjeg odlaganja otpada na divljim odlagalištima, pojedine jedinice lokalne samouprave su postavile table sa zabranom odlaganja otpada, ali se tijekom godine provode i akcije građana na čišćenju divljih odlagališta.

Državni ured za reviziju predlaže uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Zagrebačke županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

Podaci o utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta i izvorima sredstava (sredstva jedinice lokalne samouprave i drugi izvori) su u tablici iskazani prema prikupljenim podacima jedinica lokalne samouprave. Za sanaciju divljih odlagališta, Fond je od 2004. do 2013. isplatio sredstva u iznosu 2.531.132,00 kn, jedinice lokalne samouprave u iznosu 9.147.860,00 kn, Zagrebačka županija u iznosu 537.479,00 kn te fondovi Europske unije u iznosu 793.501,00 kn, što ukupno iznosi 13.009.972,00 kn. Međutim, prema podacima Zagrebačke županije, Zagrebačka županija je za sanaciju divljih odlagališta od 2007. do 2013. doznala jedinicama lokalne samouprave sredstva najmanje u iznosu 3.415.713,00 kn, što je pet puta više od podataka koje su dostavile jedinice lokalne samouprave. Sredstva su doznavačavana na temelju zaključaka župana i ugovora o sufinanciranju zaključenih s jedinicama lokalne samouprave. Jedinice lokalne samouprave nemaju ustrojene evidencije o divljim odlagalištima iz koje bi bili vidljivi troškovi sanacije divljih odlagališta po pojedinim godinama i izvori financiranja.

S obzirom da podaci o utrošenim sredstvima i izvorima sredstava za sanirana divlja odlagališta na području Zagrebačke županije nisu potpuni i cjeloviti, Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave voditi cjelovite podatke o divljim odlagalištima koja će, između ostalog, sadržavati podatke o utrošenim sredstvima i izvorima sredstava te podatke uskladiti s podacima Zagrebačke županije, radi praćenja provedenih aktivnosti vezanih uz sustav gospodarenja otpadom na svom području.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravovremeno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno.

Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost područne (regionalne) i lokalne samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Zagrebačke županije niti Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Zagrebačkoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog računa i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi brigu o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležni odjel u Zagrebačkoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obavezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliciranja prijave, upisivanja ispravnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županijski odjel nadležan za poslove zaštite okoliša (troje zaposlenih u Upravnom odjelu za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša) mora provjeriti podatke dostavljene od većeg broja obveznika. Podaci o količinama prikupljenog i odloženog otpada su kod većeg broja obveznika nepotpuni i netočni, a ponekad je status otpada pogrešno određen. Zbog navedenog, zaposlenici županijskog odjela često moraju otključavati korisničke račune obveznika i na razne načine tražiti dopune i ispravak podataka (putem telefona, pismenim ili usmenim putem), što iziskuje dosta vremena. Pojedini obveznici u radu nedovoljno koriste upute iz Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša. Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju predlaže u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave na području Zagrebačke županije ne raspolažu cjelovitim podacima o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, niti su podaci o gospodarenju otpadom objavljeni na mrežnim stranicama jedinica lokalne samouprave. Prema odredbama članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Zagrebačkoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada.

Prema odredbama članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području i o svom trošku, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

U jedinicama lokalne samouprave na području Zagrebačke županije edukacija stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada se provodi djelomično. Pojedine jedinice lokalne samouprave putem komunalnih društava i koncesionara, lokalnog radija, letaka, plakata, oglasnih ploča i zborova građana obavještavaju stanovništvo o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja otpada.

Pojedine udruge građana su, uz financijsku potporu jedinice lokalne samouprave, organizirale radionice u osnovnim školama s ciljem podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada. Međutim, unatoč tome provedene aktivnosti na educiranju stanovništva nisu potpune i cjelovite i ne provode se kontinuirano. Većina jedinica lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama nema informacije o gospodarenju otpadom na svom području. Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, ne sadrže izobrazno-informativne aktivnosti na razvijanju javne svijesti o potrebi odvojenog prikupljanja otpada i učinkovitom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Zagrebačke županije provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjernicama nacionalne zakonske regulative, propisa Europske unije te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije. Nadležno upravno tijelo u Zagrebačkoj županiji je Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša. Međutim, u poslovima vezanim uz gospodarenje otpadom sudjeluje i Upravni odjel za promet i komunalnu infrastrukturu koji sudjeluje u poslovima vezanim za izradu dokumentacije vezane uz gospodarenje otpadom i realizaciju županijskog centra za gospodarenje otpadom te sudjeluje u projektima odvojenog prikupljanja otpada i sanacije odlagališta u jedinicama lokalne samouprave.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni uredi županija su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, navedene odredbe su mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obvezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

Od 23 jedinice lokalne samouprave na području Zagrebačke županije koje su donijele planove gospodarenja otpadom, samo je šest jedinica lokalne samouprave (gradovi Dugo Selo i Jastrebarsko te općine Brdovec, Dubrava, Farkaševac i Pušća) sastavljalo godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dok je sedam jedinica lokalne samouprave (gradovi Ivanić Grad i Sveta Nedelja te općine Dubravica, Klinča Sela, Kravarsko, Rakovec i Stupnik) sastavljalo izvješća samo za pojedine godine. Većina godišnjih izvješća je usvojeno na gradskom odnosno općinskom vijeću, objavljeno u službenom glasilu i dostavljeno Zagrebačkoj županiji. Zagrebačka županija nije sastavljala godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Zagrebačke županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Zagrebačke županije

Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom				
Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Dugo Selo	2013.	DA	DA
2.	Grad Ivanić Grad	2013.	DA	DA
3.	Grad Jastrebarsko	2011., 2012. i 2013.	DA	NE
4.	Grad Samobor	-	-	-
5.	Grad Sveta Nedelja	2013.	NE	NE
6.	Grad Sveti Ivan Zelina	-	-	-
7.	Grad Velika Gorica	-	-	-
8.	Grad Vrbovec	-	-	-
9.	Grad Zaprešić	-	-	-
10.	Općina Bedenica	-	-	-
11.	Općina Bistra	-	-	-
12.	Općina Brckovljani	-	-	-
13.	Općina Brdovec	2013.	DA	DA
14.	Općina Dubrava	2013.	DA	DA
15.	Općina Dubravica	2013.	DA	NE
16.	Općina Farkaševac	2013.	DA	NE
17.	Općina Gradec	-	-	-
18.	Općina Jakovlje	-	-	-
19.	Općina Klinča Sela	2013.	DA	DA
20.	Općina Kloštar Ivanić	-	-	-
21.	Općina Krašić	-	-	-
22.	Općina Kravarsko	2013.	DA	NE
23.	Općina Križ	-	-	-
24.	Općina Luka	-	-	-
25.	Općina Marija Gorica	-	-	-
26.	Općina Orle	-	-	-
27.	Općina Pisarovina	-	-	-
28.	Općina Pokupsko	-	-	-
29.	Općina Preseka	-	-	-
30.	Općina Pušća	2011., 2012. i 2013.	DA	DA
31.	Općina Rakovec	2013.	DA	DA
32.	Općina Rugvica	-	-	-
33.	Općina Stupnik	2012. i 2013.	NE za 2012., DA za 2013.	NE za 2012., DA za 2013.
34.	Općina Žumberak	-	-	-

Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom gradova i općina sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, ali bez financijskih i količinskih pokazatelja, odnosno nisu iskazane količine nabavljene opreme prema vrsti (kante, kontejneri, komunalna vozila, drugo), iznosi troškova gospodarenja otpadom (troškovi nabave opreme za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, troškovi sanacije odlagališta, drugi troškovi) te izvori financiranja, zbog čega je onemogućena usporedba količina i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na količine i troškove planirane planovima gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama, sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Zagrebačkoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Zagrebačkoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju, odnosno navesti aktivnosti i druge podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Zagrebačka županija je svojim planom gospodarenja otpadom propisala provedbu mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, a koje se odnose na obvezu prikupljanja podataka o komunalnom i proizvodnom otpadu, provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka, dostavljanje Agenciji podataka iz registra onečišćavanja okoliša te praćenje usklađenosti planova gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave sa županijskim planom. Navedene mjere nadzora provodi nadležni županijski odjel.

Gradovi i općine su također u određenoj mjeri svojim planovima gospodarenja otpadom propisale mjere nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, s tim da nisu odredile tijelo koje će provoditi nadzor.

Državni ured za reviziju predlaže županiji, gradovima i općinama, utvrditi mjere nadzora u sustavu gospodarenja otpadom, a koje se odnose na stalni nadzor tijeka otpada, stalni nadzor rada odlagališta, uspostavu odvojenog prikupljanja otpada, nadzor rada koncesionara i tijek otpadnog materijala kojeg se odvojeno prikuplja.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Zagrebačke županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Zagrebačkoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Zagrebačke županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Zagrebačkoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Zagrebačke županije nije dovoljno učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, a plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Nadalje, predlaže gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Povjeriti obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti kako bi se smanjile količine odloženog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Zagrebačkoj županiji kako bi županija pridonijela ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta.

- Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.
- Poduzimati aktivnosti na izgradnji centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te poduzeti radnje za djelotvornije i učinkovitije djelovanje svih sudionika sustava gospodarenja otpadom na državnoj, regionalnoj, lokalnoj i mjesnoj razini.
- Voditi cjelovite podatke o službenim i divljim odlagalištima koja će, između ostalog, sadržavati podatke o utrošenim sredstvima i izvorima sredstava te podatke uskladiti s podacima Zagrebačke županije, radi praćenja provedenih aktivnosti vezanih uz sustav gospodarenja otpadom na svom području.
- Poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno do konca 2018.
- Uspostaviti učinkovit nadzor nad odlaganjem otpada na području Zagrebačke županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta te poduzeti mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava, kako bi informacijski sustav, koji vodi Agencija bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke što se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i na izgradnju reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.
- Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Također, predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

Izraditi i donijeti izvješća o provedbi i izvršenju plana gospodarenja otpadom na području gradova i općina na propisan način. U izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Dostavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom Zagrebačkoj županiji u propisanom roku te izvješća objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže Zagrebačkoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama.

Utvrditi mjere nadzora u sustavu gospodarenja otpadom, a koje se odnose na stalni nadzor tijeka otpada, stalni nadzor rada odlagališta, uspostavu odvojenog prikupljanja otpada, nadzor rada koncesionara i tijek otpadnog materijala kojeg se odvojeno prikuplja.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom odnosno smanjila količina otpada na području Zagrebačke županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Sve jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Zagrebačke županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja otpadom i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih gospodarenje otpadom nije dovoljno učinkovito.

Jedinice lokalne samouprave u očitovanju navode da će postupiti u skladu s danim preporukama Državnog ureda za reviziju i u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima. Pojedine jedinice lokalne samouprave (Grad Zaprešić, općine Gradec, Križ i Žumberak) u očitovanju navode da su izradile nacrt plana gospodarenja otpadom, a pojedine (Grad Vrbovec, općine Kloštar Ivanić i Brckovljani) navode da su donijele plan gospodarenja otpadom tijekom rujna, odnosno početkom listopada 2014. Također, Grad Ivanić Grad navodi da je pokrenuo postupak radi usklađenja plana gospodarenja otpadom s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Općine Brckovljani, Gradec i Križ u očitovanju navode da su poduzele aktivnosti radi izgradnje reciklažnog dvorišta.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE O
OBAVLJENOJ REVIZIJI

PROVEDBA PLANA GOSPODARENJA OTPADOM U REPUBLICI HRVATSKOJ

Zagreb, srpanj 2014

S A D R Ź A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	2
PROVEDBA STRATEGIJE I PLANA GOSPODARENJA OTPADOM	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	5
- Plan gospodarenja otpadom i planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	5
- Organizirano skupljanje komunalnog otpada	6
- Sustav odvojenog skupljanja otpada	6
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	10
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	12
- Sanacija službenih i divljih odlagališta	13
- Sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom	14
d) Uspostava potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom	17
e) Nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom i planova gospodarenja otpadom jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	19
OCJENA UČINKOVITOSTI PROVEDBE PLANA GOSPODARENJA OTPADOM	21
OČITOVANJE SUBJEKATA REVIZIJE	23

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
KLASA: 041-01/13-10/11
URBROJ: 613-02-11-14-10

Zagreb, 16. srpnja 2014.

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI
UČINKOVITOSTI PROVEDBE PLANA GOSPODARENJA
OTPADOM U REPUBLICI HRVATSKOJ

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti provedbe Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj. Revizija je obavljena u tijelima nadležnim za gospodarenje otpadom na razini Republike Hrvatske - Ministarstvu zaštite okoliša i prirode, Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost i Agenciji za zaštitu okoliša.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 16. srpnja 2014.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije je provedba aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području Republike Hrvatske, u skladu s Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom).

U svrhu ocjene učinkovitosti provedbe Plana gospodarenja otpadom utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- ocijeniti provedbu Plana gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog skupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom i planova gospodarenja otpadom jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u srpnju 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i obavljanja pripremni radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu: Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu: Fond) te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi vezani uz provedbu Plana gospodarenja otpadom te stručni članci
- analizirana su izvješća i programi rada Agencije i Fonda
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama te pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti provedbe Plana gospodarenja otpadom, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li donesen Plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, provodi li se i prati li se njegova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog skupljanja otpada?

- Provode li se aktivnosti vezane za razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom?
- Provode li se aktivnosti sanacije i zatvaranja odlagališta i jesu li u skladu s Planom gospodarenja otpadom?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav gospodarenja otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom i planova gospodarenja otpadom jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave?

PROVEDBA STRATEGIJE I PLANA GOSPODARENJA OTPADOM

Republika Hrvatska se na temelju Direktive Vijeća 1999/31/EZ o odlagalištu otpada od 26. travnja 1999. (Council directive 1999/31/EC of 26 April 1999 on the landfill of waste), Odluke Vijeća o principima, prioritetima i uvjetima europskog partnerstva s Republikom Hrvatskom od 13. rujna 2004. (Council Decision 2004/648/EC of 13 September 2004 on the principles, priorities and conditions contained in the European Partnership with Croatia), Odluke Vijeća o načelima, prioritetima i uvjetima koji su sadržani u Pristupnom partnerstvu s Hrvatskom i kojom se opoziva Odluka 2004/648/EZ od 20. veljače 2006. (Council Decision of 20 February 2006 on the principles, priorities and conditions contained in the Accession Partnership with Croatia and repealing Decision 2004/648/EC) (2006/145/EZ), Direktive 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o otpadu i ukidanju određenih direktiva od 19. studenoga 2008. (Directive 2008/98/EC of the European Parliament and of the Council on waste and repealing certain Directives) te Ugovora između država članica i Republike Hrvatske o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji iz prosinca 2011., obvezala postupati u skladu s preuzetim međunarodnim obvezama.

Način gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj od prosinca 2004. do srpnja 2013. je bio uređen Zakonom o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09). Prema odredbama navedenog Zakona, planski dokumenti gospodarenja otpadom su Strategija i Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijski planovi gospodarenja otpadom i plan gospodarenja otpadom Grada Zagreba, gradski odnosno općinski planovi gospodarenja otpadom te planovi gospodarenja otpadom proizvođača otpada.

Hrvatski sabor je u listopadu 2005. donio Strategiju gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija) čija je svrha uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Strategija sadrži ocjenu postojećeg stanja, osnovne ciljeve i mjere za gospodarenje otpadom, mjere za gospodarenje opasnim otpadom te smjernice za oporabu i zbrinjavanje otpada. Strategijom su utvrđeni strateški i kvantitativni ciljevi te predložene mjere za njihovo postupno ostvarivanje do 2025. Također je utvrđeno da se strateški ciljevi ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire pomoću skupa pokazatelja za otpad. Određeni su sudionici u sustavu gospodarenja otpadom i njihove najvažnije zadaće. Strategija je dugoročni dokument koji pretpostavlja stalno praćenje postavljene vizije te, prema potrebi, podliježe reviziji i promjenama.

Plan gospodarenja otpadom za razdoblje od 2007. do 2015. je donesen u srpnju 2007., a izmjene i dopune navedenog Plana u studenome 2010. i ožujku 2011.

Osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom. Navedeni Plan sadrži vrste, količine i porijeklo otpada kojim treba gospodariti, uvjete gospodarenja posebnim kategorijama otpada, lokacije i rokove za gradnju građevina i uređaja za oporabu i zbrinjavanje otpada, tehničke zahtjeve navedenih građevina te procjenu i izvore sredstava za provedbu ciljeva. Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova i plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba do konca 2007., županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom i planova gospodarenja otpadom jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te godišnje izvještavanje do konca 2015.

Prema odredbama Zakona o otpadu, Republika Hrvatska je odgovorna za gospodarenje opasnim otpadom i spaljivanje otpada, županije i Grad Zagreb su odgovorni za gospodarenje svim vrstama otpada, osim opasnog te gradovi i općine za gospodarenje komunalnim otpadom. Vlada Republike Hrvatske i Ministarstvo zaštite okoliša i prirode (dalje u tekstu: Ministarstvo), donošenjem propisa i strateško-planskih dokumenata, uređuju gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj. Ministarstvo obavlja upravni i inspekcijski nadzor nad primjenom propisa vezanih uz gospodarenje otpadom. Provedbena tijela na državnoj razini su Agencija i Fond. Na regionalnoj razini za gospodarenje otpadom su odgovorne županije odnosno Grad Zagreb, a na lokalnoj razini gradovi i općine. Nadležno upravno tijelo županije odnosno Grada Zagreba i nadležni upravni odjeli gradova i općina, koji obavljaju poslove vezane za gospodarenje otpadom te poslove zaštite okoliša, dužni su na svom području osigurati uvjete i provedbu propisanih mjera gospodarenja otpadom.

Zakon o otpadu je prestao važiti 23. srpnja 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljanja pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Predviđeno je uvođenje primarne selekcije otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada te su dužni osigurati posebne spremnike i izgraditi reciklažna dvorišta te educirati građane o primarnoj selekciji otpada.

Prema navedenom Zakonu, Vlada Republike Hrvatske je obvezna donijeti Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. do 31. prosinca 2013. Također, obvezna je donijeti novi Plan gospodarenja otpadom do 31. prosinca 2014., a jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su dužne odrediti područja za građenje građevina za gospodarenje otpadom u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do konca srpnja 2014. ili će ih odrediti Vlada Republike Hrvatske u roku tri mjeseca od proteka roka.

Strategijom su određeni strateški ciljevi gospodarenja otpadom te mjere za ostvarenje strateških ciljeva. Strateški ciljevi gospodarenja otpadom su izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetska oporabu otpada planirano je ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog skupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Plan gospodarenja otpadom i planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prema odredbama članaka 99. i 100. Zakona o otpadu, županije i Grad Zagreb su bili obvezni donijeti planove gospodarenja otpadom i osigurati provedbu mjera gospodarenja posebnim kategorijama otpada do 1. listopada 2005., a gradovi i općine su bili obvezni donijeti planove gospodarenja otpadom do 30. prosinca 2005. Planom gospodarenja otpadom je utvrđen rok donošenja županijskih planova i plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba do konca 2007., dok rok za gradove i općine nije utvrđen.

Do konca 2013. plan gospodarenja otpadom su donijele sve županije, osim Grada Zagreba te 96 gradova i 307 općina. Prema odredbama Zakona o otpadu, planove gospodarenja otpadom gradovi i općine nisu bile obvezne dostavljati Ministarstvu i Agenciji, međutim, Agencija je jedanput godišnje dopisom pozivala jedinice lokalne samouprave da dostave planove gospodarenja otpadom.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinice područne (regionalne) samouprave više nemaju obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, a jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb imaju obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom. Na prijedlog plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave su obvezne ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša odnosno Ministarstva za prijedlog plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba. Plan donosi predstavničko tijelo na šest godina te se objavljuje u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Odredbama navedenog Zakona je određeno da postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom koji su doneseni na temelju Zakona o otpadu ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom.

Također je određeno da je Vlada Republike Hrvatske obvezna donijeti novi Plan gospodarenja otpadom za sljedeće šestogodišnje razdoblje do 31. prosinca 2014. U vrijeme obavljanja revizije, izrada Plana gospodarenja otpadom za sljedeće šestogodišnje razdoblje je u tijeku.

- **Organizirano skupljanje komunalnog otpada**

Prema Strategiji, organiziranim skupljanjem komunalnog otpada u Republici Hrvatskoj je u 2005. bilo obuhvaćeno 80,0 % stanovništva te je planirano da će do konca 2010. biti 85,0 %, do 2015. će biti 90,0 % te će do 2025. biti 99,0 % stanovništva obuhvaćeno organiziranim skupljanjem komunalnog otpada.

Udjel stanovništva obuhvaćen organiziranim skupljanjem komunalnog otpada od 2007. do konca 2012. se povećavao. Na koncu 2007. je bio 90,0 %, na koncu 2008. je bio 93,0 %, na koncu 2009. je bio 97,0 %, na koncu 2010. i 2011. je bio 96,0 % te je na koncu 2012. bio 99,0 %. Iz navedenog proizlazi da je stanovništvo u Republici Hrvatskoj gotovo u cijelosti obuhvaćeno organiziranim skupljanjem komunalnog otpada, kako je predviđeno Planom gospodarenja otpadom.

Zbrinjavanje komunalnog otpada na koncu 2012. obavlja 206 komunalnih društava i koncesionara registriranih za skupljanje i odlaganje komunalnog otpada.

- **Sustav odvojenog skupljanja otpada**

Obveza uspostave sustava odvojenog skupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, odredbama Zakona o otpadu i Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Direktivom 2008/98/EZ Europskog parlamenta i vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i ukidanju određenih direktiva (Directive 2008/98/EC of the European Parliament and of the Council on waste and repealing certain Directives) je propisano da države članice poduzimaju mjere za recikliranje visoke kvalitete te uvide odvojeno skupljanje otpada kada je to praktično u tehničkom i ekonomskom smislu kao i sa stajališta zaštite okoliša te je potrebno kako bi se zadovoljile propisane norme kvalitete propisane za relevantne sektore recikliranja. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi do 2020. pripremljenost za ponovnu uporabu i recikliranje otpadnih materijala iz domaćinstava porasla na najmanje 50,0 %, a bezopasnog građevinskog otpada na najmanje 70,0 % cjelokupne težine.

Strategijom je kao jedan od strateških ciljeva određeno odvojeno skupljanje otpada na izvoru te gradnja podsustava odvojenog skupljanja i iskorištavanja važnijih vrsta otpada. Određena je uspostava sustava skupljanja i recikliranja pojedinih vrsta otpada (staklo, papir, plastika, stari automobili, elektronički otpad, gume, kućanski aparati, metali) kako bi se postupno smanjivale količine komunalnog otpada koji se odlaže i potakla promjena strukture odloženog otpada, a naplata obračunavala prema količini otpada.

Plan gospodarenja otpadom određuje da se:

- poveća broj reciklažnih dvorišta u skladu s prostornim planovima te povećaju količine odvojeno skupljenog otpada i vrste tvari koje se odvojeno prikupljaju
- omogućiti dostupnost reciklažnim dvorištima, sustavno provodi edukacija i kvalitetna komunikacija s građanima
- u slabije naseljenim područjima postavi najmanje jedno reciklažno dvorište po naselju, u gušće naseljenim mjestima i gradovima od 30 do 50 posuda na 1 000 stanovnika te u turističkim mjestima od 50 do 100 posuda na 1 000 posjetitelja.

Odredbama Zakona o otpadu je bilo propisano da planovi gospodarenja otpadom županije, Grada Zagreba, gradova i općina moraju sadržavati mjere iskorištavanja vrijednih svojstava otpada i mjere odvojenog skupljanja otpada, a općine i gradovi su dužni međusobno surađivati i uz koordinaciju županije osigurati provedbu mjera. Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. U navedenom Zakonu je određen rok do 1. siječnja 2015. kada je Republika Hrvatska obvezna putem nadležnih tijela osigurati odvojeno skupljanje otpada te rok do 1. siječnja 2020. za pripremu za ponovnu uporabu i recikliranje pojedinih vrsta otpada. Većina gradova i općina do konca 2013. nije uspostavila sustav odvojenog skupljanja otpada ili ga je uspostavila u manjem dijelu.

U svrhu uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te poticanja odvojenog prikupljanja otpada, Fond sufinancira jedinicama lokalne samouprave nabavu razne komunalne opreme (posude za odvojeno prikupljanje otpada, kante, kontejneri, kućni komposter) i komunalnih vozila te izgradnju reciklažnih dvorišta, u skladu s odredbama Pravilnika o uvjetima i načinu dodjeljivanja sredstava Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost te kriterijima i mjerilima za ocjenjivanje zahtjeva za dodjeljivanje sredstava Fonda (Narodne novine 18/09, 42/12 i 73/13). U skladu s navedenim Pravilnikom, Fond na svojoj mrežnoj stranici objavljuje javni poziv, upute, obrasce i izjavu te tipsku dokumentaciju za nabavu navedene komunalne opreme i vozila na temelju koje jedinice lokalne samouprave podnose zahtjeve za sufinanciranje. Jedinica lokalne samouprave provodi postupak javne nabave i dostavlja Fondu dokumentaciju. Jedinice lokalne samouprave zaključuju s Fondom ugovor, a nakon isporuke opreme ili vozila dostavljaju otpremnicu, zapisnik o preuzimanju ili račun na temelju kojih Fond isplaćuje svoj udjel sredstava.

Strategijom su određene količine odvojeno skupljenog i recikliranog komunalnog otpada i odloženog komunalnog otpada u odnosu na ukupno skupljene količine komunalnog otpada te odloženog biorazgradivog komunalnog otpada po pojedinim godinama u odnosu na 1997., uzimajući u obzir propise Europske unije i obveze Republike Hrvatske preuzete ugovorom o pristupanju Europskoj uniji.

U tablici broj 1 se daju podaci o Strategijom planiranim udjelima te ostvarenim udjelima prema podacima Agencije za količine komunalnog otpada do konca 2012.

Tablica broj 1

Planirani i ostvareni udjeli za količine
komunalnog otpada do konca 2012.

Kvantitativni ciljevi za količine otpada	Planirani udjel (u %)					Ostvareni udjel (u %)		
	2005.	2010.	2015.	2020.	2025.	2010.	2011.	2012.
Količina odvojeno skupljenog i recikliranog komunalnog otpada	6,0	8,0	12,0	18,0	25,0	4,2	8,3	14,8
Količina odloženog komunalnog otpada	95,0	80,0	68,0	58,0	45,0	98,2	95,2	82,6
Količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada u odnosu na 1997.*	95,0	85,0	75,0	55,0	35,0	127,5	124,0	118,0

* Napomena: Ograničenja za odlaganje biorazgradivog komunalnog otpada za Republiku Hrvatsku prema procijenjenim količinama za 1997. su dogovorena u tijeku pristupnih pregovora za članstvo u Europskoj uniji te su procijenjene za cijeli teritorij, a ne po pojedinim županijama

Količina odvojeno skupljenog i recikliranog komunalnog otpada je na koncu 2010. iznosila 68 947 t ili 4,2 %, u 2011. se povećala na 136 955 t ili 8,3 %, a u 2012. na 247 026 t ili 14,8 % u odnosu na ukupno skupljene količine komunalnog otpada. Vidljiv je značajan porast količine odvojeno skupljenog i recikliranog komunalnog otpada svake godine. Ako usporedimo ostvarene udjele odvojeno skupljenog i recikliranog komunalnog otpada s udjelima planiranim Strategijom, vidljivo je da cilj u 2010. nije bio ispunjen budući da je za 2010. planirani udjel bio 8,0 %, a ostvareno je 4,2 %. Za 2015. Planiran je udjel od 12,0 %, ali je već 2012. cilj ispunjen budući da je ostvareni udjel na koncu 2012. bio 14,8 %. Udjel odvojeno skupljenog otpada u 2012. je značajno povećan zbog primjene odgovarajuće metodologije koju je Agencija uzela u obzir pri obradi podataka za odvojeno skupljeni komunalni otpad koji potječe iz uslužnog sektora (uredi, obrazovne ustanove).

Količina odloženog komunalnog otpada na koncu 2010. je iznosila 1 600 836 t ili 98,2 %, u 2011. se smanjila na 1 565 928 t ili 95,2 %, a u 2012. na 1 379 269 t ili 82,6 % u odnosu na ukupno skupljeni komunalni otpad. Vidljivo je da se odložene količine komunalnog otpada smanjuju svake godine. Ako se usporede s količinama planiranim Strategijom, vidljivo je da cilj u 2010. nije bio ispunjen budući da je za 2010. udjel odloženog komunalnog otpada planiran najviše do 80,0 %, a ostvaren je 98,2 %. U 2011. je ostvareni udjel 95,2 %, a u 2012. je smanjen na 82,6 %. Prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2012., razlog smanjenja odloženih količina komunalnog otpada je smanjena proizvodnja miješanog komunalnog otpada i drugog otpada iz kućanstava uslijed gospodarske krize, a ne provedba mjera usmjerenih na unapređenje sustava gospodarenja otpadom. Prema Strategiji, udjel odloženog komunalnog otpada u ukupno skupljenom komunalnom otpadu do 2015. bi trebao iznositi do 68,0 %.

Ugovorom o pristupanju Europskoj uniji Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta na način da odlaže do 31. prosinca 2013. najviše do 1 710 000 t, do 31. prosinca 2014. do 1 410 000 t, do 31. prosinca 2015. do 1 210 000 t, do 31. prosinca 2016. do 1 010 000 t, a do 31. prosinca 2017. najviše do 800 000 t. Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom su propisane istovjetne odredbe te je propisano da je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. Ukupno odložene količine svih vrsta otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2010. iznose 1 995 954 t, na koncu 2011. iznose 2 032 808 t, na koncu 2012. iznose 1 934 684 t, a na koncu 2013. iznose 2 054 218 t.

Iz navedenog proizlazi da je u 2013. došlo do malog povećanja ukupno odloženih količina otpada na odlagalištima u odnosu na 2012., ali su količine gotovo nepromijenjene kroz posljednje četiri godine. Odložene količine svih vrsta otpada na odlagalištima su na koncu 2013. veće od planiranih i dopuštenih za 344 218 t ili 20,1 %. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, Ministarstvo najmanje dva puta godišnje utvrđuje status usklađenosti odlagališta, a zahtjevi o usklađenosti odlagališta će se propisati pravilnikom u roku od 12 mjeseci od stupanja na snagu navedenoga Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima je na koncu 2011. iznosila 937 377 t, na koncu 2012. je iznosila 892 049 t, a na koncu 2013. je iznosila 870 434 t¹, što je za 303 303 t ili 53,5 % više od dopuštenog Direktivom Vijeća 1999/31/EZ od 26. travnja 1999. o odlagalištu otpada (Council directive 1999/31/EC of 26 April 1999 on the landfill of waste) i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Navedenim propisima je određena najveća dopuštena masa biorazgradivog komunalnog otpada koja se godišnje može odložiti na svim odlagalištima i neusklađenim odlagalištima u Republici Hrvatskoj u odnosu na masu biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog u 1997. i iznosi 75,0 % ili 567 131 t do 31. prosinca 2013., 50,0 % ili 378 088 t do 31. prosinca 2016. te 35,0 % ili 264 661 t do 31. prosinca 2020. Vidljivo je da su količine biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima i dalje znatno veće od dopuštenih količina.

Prema odredbama članaka 24. i 25. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, osoba koja upravlja odlagalištem je dužna dostaviti Agenciji podatke o masi biorazgradivog komunalnog otpada odloženog na odlagalište i masi otpada odloženog na neusklađeno odlagalište na propisanim obrascima dva puta godišnje. Navedene podatke Agencija koristi za praćenje cilja iz Direktive o odlaganju otpada o čemu je obvezna obavještavati Europsku komisiju. Vlada Republike Hrvatske je obvezna donijeti uredbu o načinu određivanja udjela biorazgradivog otpada u ukupnom komunalnom otpadu do konca srpnja 2014.

Iz navedenoga je vidljivo da se u prethodnim godinama količine odloženog komunalnog otpada i odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima nisu značajno smanjivale, odnosno aktivnosti se nisu provodile u skladu s dinamikom predviđenom Strategijom i propisanim međunarodnim obvezama koje je Republika Hrvatska preuzela te nisu u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

Državni ured za reviziju predlaže provoditi aktivnosti radi uspostave cjelovitog sustava odvojenog skupljanja otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom čime bi se povećale količine odvojeno skupljenog, recikliranog i obrađenog komunalnog otpada.

Također, predlaže poduzeti aktivnosti kako bi se smanjile količine odloženog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima kako bi se ostvarili ciljevi određeni Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, Zakonom o održivom gospodarenju otpadom i međunarodnim obvezama te u cilju poštivanja propisanih rokova.

¹ Podaci o količini biorazgradivog otpada za 2013. su preuzeti iz Izvješća Agencije o odlaganju biorazgradivog otpada i odlagalištima iz travnja 2014. upućenog Ministarstvu na ovjeru. Za odlagalište koje nije prijavilo podatke količine su izračunane na temelju prijave u Registar onečišćavanja okoliša, a za dva odlagališta koja nisu prijavila podatke za oba polugodišta količine su izračunane na način da se količina prijavljena za jedno polugodište zbrojila u istom iznosu i za drugo polugodište.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

U tablici broj 2 se daju podaci o broju planiranih (Strategijom) i izgrađenih centara za gospodarenje otpadom do konca 2013.

Tablica broj 2

Broj planiranih i izgrađenih
centara za gospodarenje otpadom

Kvantitativni ciljevi za odlagališta otpada	Planirani broj centara za gospodarenje otpadom					Izgrađeni broj centara za gospodarenje otpadom
	2005.	2010.	2015.	2020.	2025.	2013.
Regionalni centri za gospodarenje otpadom	0	1-2	2-3	3	4	0
Županijski centri za gospodarenje otpadom	0	3-7	7-10	10-14	14-21	0

Planom gospodarenja otpadom je određen način uspostave centara za gospodarenje otpadom, međutim, navedeni Plan je sastavljen na temelju prijedloga planova gospodarenja otpadom županija i Grada Zagreba koji u pojedinim slučajevima nisu definirali koncept gospodarenja komunalnim i proizvodnim otpadom ili odredili konačnu lokaciju centara za gospodarenje otpadom u prostorno-planskoj dokumentaciji. Kako bi bilo moguće planirati financiranje, navedenim Planom je predviđeno osnivanje regionalnih centara za gospodarenje otpadom (osam regionalnih i pet županijskih centara) ili županijskih centara (po jedan centar u svakoj županiji). Za regionalni koncept su procijenjena sredstva u iznosu 350.000.000 EUR, a za županijski koncept 397.000.000 EUR. Određeno je da će se realnija procjena troškova napraviti nakon donošenja planova gospodarenja otpadom županija i Grada Zagreba, odnosno nakon što županije odaberu koncept gospodarenja otpadom i tehnologiju obrade otpada.

Planom gospodarenja otpadom je utvrđen rok uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom. Planirano je do konca 2007. donošenje Plana gospodarenja otpadom i županijskih planova gospodarenja otpadom i plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnivanje društva za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. priprema projektne dokumentacije, ishođenje građevinske dozvole, raspisivanje natječaja za izbor partnera i ugovaranje, osnivanje društva za upravljanje centrom za gospodarenje otpadom, do konca 2010. postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnja opreme za obradu otpada te probni pogon te do konca 2011. početak rada centra za gospodarenje otpadom.

S aktivnostima na izgradnji centara za gospodarenje otpadom započelo se 2005. Izgradnja centara za gospodarenje otpadom financira se iz proračuna Republike Hrvatske i proračuna Europske unije. Prema Pravilniku o uvjetima i načinu dodjeljivanja sredstava te kriterijima i mjerilima za ocjenjivanje zahtjeva za dodjeljivanje sredstava Fonda, korisnici mogu ostvariti sredstva Fonda do 100,0 % opravdanih troškova ukupne vrijednosti ulaganja ukoliko se radi o osiguravanju odgovarajuće razine pripremljenosti projekata, programa i aktivnosti koji se pripremaju za prijavu na financiranje ili sufinanciranje iz fondova Europske unije ili međunarodnih organizacija, financijskih institucija i drugih pravnih osoba te pripremi projektne dokumentacije, programske dokumentacije i drugih pripremnih aktivnosti u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, u skladu sa strateškim i planskim dokumentima.

U okviru Operativnog programa zaštite okoliša za razdoblje 2007.-2013., do pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, odnosno do 1. srpnja 2013., Fond je koristio sredstva Instrumenta pretpristupne pomoći IPA, a nakon pristupanja Europskoj uniji navedeni program se provodi prema regulativama važećim za strukturne instrumente Europske unije te Fond koristi sredstva Kohezijskog fonda. Do konca 2013. je odobreno financiranje centra za gospodarenje otpadom Bikarac I. faza u Šibensko-kninskoj županiji putem ISPA programa te Marišćina u Primorsko-goranskoj županiji i Kaštijun u Istarskoj županiji putem IPA programa. Sve buduće centre za gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj je planirano uključiti u Operativni program Konkurentnost i kohezija u programskom razdoblju 2014.-2020.

Prva faza izgradnje centra za gospodarenje otpadom Bikarac koja je obuhvaćala sanaciju i zatvaranje postojećeg odlagališta Bikarac, izgradnju novog odlagališta, zatvaranje i sanaciju odlagališta u Pirovcu i provedbu pilot studije odvojenog prikupljanja otpada u Šibeniku je završena, a za drugu fazu koja obuhvaća izgradnju postrojenja za obradu otpada, pretovarnih stanica i nabavu vozila za prijevoz otpada u izradi je dokumentacija za prijavu na sufinanciranje iz fondova Europske unije.

Priprema centara za gospodarenje otpadom za prijavu na sufinanciranje iz fondova Europske unije je ugovorena za centar za gospodarenje otpadom Bikarac II. faza u Šibensko-kninskoj županiji, Biljane donje u Zadarskoj županiji, Babina gora u Karlovačkoj županiji, Lećevica u Splitsko-dalmatinskoj županiji, Lučno razdolje u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, Jasenaš u Virovitičko-podravskoj županiji, Antunovac u Osječko-baranjskoj županiji, Stari Jankovci u Vukovarsko-srijemskoj županiji, Vinogradine u Požeško-slavonskoj županiji te za regionalni centar za gospodarenje otpadom Piškornica za Koprivničko-križevačku, Krapinsko-zagorsku, Međimursku i Varaždinsku županiju. Priprema obuhvaća istražne radove i izradu studijske dokumentacije kojom treba dokazati opravdanost izgradnje centra. Samo centri koji u studijskoj dokumentaciji dokažu opravdanost pripremaju se za prijavu na sufinanciranje iz fondova Europske unije.

Kao podlogu za donošenje konačne odluke o objektima gospodarenja otpadom u Panonskoj Hrvatskoj, Fond je u listopadu 2013. zaključio ugovor o nabavi usluge izrade studije predizvodljivosti za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području pet županija Panonske Hrvatske (Sisačko-moslavačka, Osječko-baranjska, Vukovarsko-srijemska, Virovitičko-podravska i Brodsko-posavska). Fond je također naručio studiju izvedivosti za gospodarenje otpadom u Ličko-senjskoj županiji.

Izgradnja centara za gospodarenje otpadom je ugovorena za Marišćinu i Kaštijun u prosincu 2011. Izvoditelji su odabrani na temelju provedenog otvorenog međunarodnog natječaja pod nadzorom Delegacije Europske unije u Republici Hrvatskoj.

Poslove stručnog nadzora građenja nad izgradnjom centara Mariščina i Kaštijun, u skladu s odredbama Zakona o gradnji (Narodne novine 153/13), odnosno tada važećeg Zakona o prostornom uređenju i graditeljstvu (Narodne novine 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12, 52/12 i 80/13), provode trgovačka društva odabrana na temelju otvorenog međunarodnog natječaja pod kontrolom Delegacije Europske unije. Posredničko tijelo, Samostalna služba Fonda, na temelju Zakona o uspostavi institucionalnog okvira za korištenje strukturnih instrumenata Europske unije u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 78/12, 143/13 i 157/13) nadzire napredak projekta, obavlja kontrole i provjere te verificira isporuke i prihvatljivost izdataka u provedbi svih ugovora sufinanciranih iz fondova Europske unije.

Iz navedenog je vidljivo da se uspostava regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom ne ostvaruje u rokovima i u skladu s aktivnostima određenim Strategijom i Planom gospodarenja otpadom kojim je planirano započeti aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom u 2007., a županijske i regionalne centre za gospodarenje otpadom uspostaviti do konca 2011. Do konca 2013. sve županije, gradovi i općine nisu odredile koncept gospodarenja otpadom te prostornim planovima odredile lokacije za građevine i postrojenja za gospodarenje otpadom. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su dužne odrediti područja za građenje građevina za gospodarenje otpadom do konca srpnja 2014. ili će ih odrediti Vlada Republike Hrvatske u roku tri mjeseca od proteka tog roka.

Državni ured za reviziju predlaže ubrzati aktivnosti pri određivanju područja za građenje građevina za gospodarenje otpadom kako bi se odredila do zakonskog roka te poduzimati aktivnosti za ažurniju uspostavu regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom. Također, predlaže se poticati i povezivati jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave s ciljem zajedničkog planiranja i gradnje građevina i postrojenja za gospodarenje otpadom.

S obzirom da je Strategijom i Planom gospodarenja otpadom te planovima gospodarenja otpadom županija, gradova i općina predviđeno uspostavljanje regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom, predlaže se utvrditi prioritete i rizike i u skladu s time realno planirati rokove za pojedine faze izgradnje centara za gospodarenje otpadom te poduzeti radnje za djelotvornije i učinkovitije djelovanje svih sudionika sustava gospodarenja otpadom na državnoj, regionalnoj, lokalnoj i mjesnoj razini.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Strateški cilj smanjivanja rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta je planiran ostvariti korištenjem postojećih energetske i industrijske kapaciteta za zbrinjavanje opasnog otpada. Posebne mjere za ostvarenje cilja su poticanje termičke obrade otpada u postojećim kapacitetima i drugih prihvatljivih metoda i načina gospodarenja otpadom u odnosu na najbolje prakse zemalja Europske unije i svijeta te unapređivanje gospodarenja opasnim otpadom.

Strategijom i Planom gospodarenja otpadom je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Također, Fond će sufinancirati sanaciju divljih odlagališta u jedinicama lokalne samouprave te sanaciju lokacija visoko onečišćenih otpadom („crne točke“).

- Sanacija službenih i divljih odlagališta

Sanaciju odlagališta od 2004. provodi Fond u suradnji s Ministarstvom i jedinicama lokalne samouprave.

U tablici broj 3 se daju podaci o planiranom broju službenih odlagališta određenih Strategijom od 2005. do konca 2025. te planirani udjel saniranih odlagališta u odnosu na 2000.

Tablica 3

Planirani broj službenih odlagališta i udjel saniranih odlagališta

Kvantitativni ciljevi za odlagališta otpada	Planirani broj službenih odlagališta i udjel saniranih odlagališta				
	2005.	2010.	2015.	2020.	2025.
Službena odlagališta	187	100	50	30	14-21
Sanirana odlagališta u odnosu na 2000. (u %)	5	65	75	85	100

Napomena: broj službenih odlagališta i broj saniranih odlagališta u 2000. je procijenjen u Strategiji

Prema podacima Fonda, na koncu 2013. u Republici Hrvatskoj ima 301 službeno odlagalište, od čega je zatvoreno 165 odlagališta, a aktivno 136. S obzirom da je za sanaciju odlagališta potrebno dulje vremensko razdoblje, nastavljene su započete aktivnosti na sanaciji postojećih službenih neuređenih odlagališta. Planirano je da će se pojedina odlagališta nakon sanacije zatvoriti, dok će pojedina odlagališta nastaviti s radom do izgradnje regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom.

U tablici broj 4 se daju podaci o statusu sanacije aktivnih i zatvorenih odlagališta na koncu 2013., prema podacima Fonda.

Tablica 4

Aktivna i zatvorena odlagališta na koncu 2013.

Odlagališta	Sanacija u pripremi	Sanacija u tijeku	Sanacija završena	Ukupno
Aktivna	79	36	21	136
Zatvorena	58	8	99	165
Ukupno	137	44	120	301

Iz tablice je vidljivo da je do konca 2013. sanirano 120 odlagališta (od čega je 99 lokacija zatvoreno), za 44 odlagališta je sanacija u tijeku, a za 137 je sanacija u pripremi.

Do konca 2013. Fond je zaključio ugovore s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave o sufinanciranju programa sanacija 299 odlagališta komunalnog otpada. Ugovori su zaključeni u ukupnoj vrijednosti 2.846.462.617,88 kn od čega su korisnicima dodijeljena sredstva Fonda u iznosu 1.600.780.517,86 kn, a isplaćena u iznosu 609.213.576,11 kn.

Fond sufinancira sanacije odlagališta na temelju odredbi Pravilnika o uvjetima i načinu dodjeljivanja sredstava Fonda te kriterijima i mjerilima za ocjenjivanje zahtjeva za dodjeljivanje sredstava Fonda.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, sva odlagališta u Republici Hrvatskoj bi trebala biti sanirana do 31. prosinca 2017. te je zabranjeno odlaganje otpada na neusklađenim odlagalištima nakon navedenog roka.

S obzirom da priprema i izrada potrebnih studija, provedba postupaka javne nabave i sam postupak provedbe sanacije i zatvaranja odlagališta zahtijeva dulje vremensko razdoblje zbog čega može doći u pitanje dovršetak poslova zatvaranja odlagališta u propisanom roku do konca 2017., Državni ured za reviziju predlaže poduzimati aktivnosti za smanjenje broja odlagališta u skladu s rokovima predviđenim Planom gospodarenja otpadom te rokovima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Predlaže poduzeti aktivnosti za provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja centara za gospodarenje otpadom.

Sanacija divljih odlagališta započela je 2004. Strategijom je procijenjeno da na području Republike Hrvatske postoji više od 3 000 ilegalnih odlagališta odnosno postoji velik broj površina onečišćenih neodgovarajućim i nekontroliranim odlaganjem različitih vrsta otpada. Do konca 2013. Fond je sufinancirao 266 projekata sanacije divljih odlagališta, za koje su zaključeni ugovori s jedinicama lokalne samouprave i s dva nacionalna parka, a koji obuhvaćaju više od 1 500 lokacija divljih odlagališta. Ugovori su zaključeni u ukupnoj vrijednosti 175.487.940,92 kn od čega su korisnicima dodijeljena sredstva Fonda u iznosu 103.920.732,67 kn, a isplaćena u iznosu 68.002.519,68 kn. Do konca 2013. završena je sanacija 1 007 lokacija divljih odlagališta na temelju 207 zaključenih ugovora.

Fond provodi nadzor nad namjenskim korištenjem sredstava Fonda na temelju Pravilnika o načinu praćenja namjenskog korištenja sredstava Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost i ugovoreni prava i obveza (Narodne novine 183/04). Ugovor između Fonda i korisnika sadrži odredbe o načinu nadzora izvođenja projekta, načinu i rokovima obavješćivanja Fonda te mjerama radi neispunjavanja ugovoreni obveza i nenamjenskog korištenja sredstava. Fond prati i nadzire namjensko korištenje sredstava neposrednim očevitom putem ovlaštene osobe Fonda i na temelju izvješća o realizaciji programa ili projekta koje su korisnici sredstava obvezni dostavljati Fondu u rokovima određenim zaključenim ugovorom. Tijekom izvođenja sanacije odlagališta, jedinice lokalne samouprave dostavljaju privremene situacije ovjerene od stručnog nadzora i investitora, s ovjerenom građevinskom knjigom i izvješćem stručnog nadzora o statusu sanacije. Fond isplaćuje svoj udjel sredstava na temelju izvršenih radova i usluga i vjerodostojne knjigovodstvene dokumentacije. Nakon završetka programa ili projekta korisnik je dužan jednom godišnje izvještavati Fond o učincima u razdoblju utvrđenim ugovorom, a najviše do pet godina.

- **Sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom**

Strategijom i Planom gospodarenja otpadom su utvrđene lokacije visokog rizika nastale dugotrajnim neprimjerenim gospodarenjem proizvodnim (tehnoškim) otpadom kao ostataka prethodne industrijske aktivnosti, a koje svojim postojanjem predstavljaju opasnost za okoliš i ljudsko zdravlje.

Određeno je da će Ministarstvo u suradnji s Fondom i jedinicama lokalne samouprave sanirati prioriteta devet lokacija visoko opterećenih otpadom tzv. „crnih točaka“ te četiri lokacije opasnog otpada. Rok sanacije lokacija visoko onečišćenih otpadom predviđen Planom gospodarenja otpadom je konac 2011.

Strategijom je za sanaciju devet prioriternih lokacija iz sredstava Fonda predviđeno 162.000.000,00 kn, a obuhvaća izradu plana sanacije, mjera zaštite, istražne radove, odabir tehnološkog rješenja i izvođača te izvođenje radova sanacije, a preostala će se sredstva osigurati iz državnog proračuna, pretpristupnih fondova Europske unije, proračuna jedinica lokalne samouprave te od onečišćivača.

Sanacija „crnih točaka“ sufinancira se sredstvima Fonda prema programu rada Fonda te posebnim programima sanacije. Prema Pravilniku o uvjetima i načinu dodjeljivanja sredstava Fonda te kriterijima i mjerilima za ocjenjivanje zahtjeva za dodjeljivanje sredstava Fonda, korisnici mogu ostvariti sredstva Fonda do 100,0 % opravdanih troškova ukupne vrijednosti ulaganja ukoliko se radi o sanaciji lokacija visoko opterećenim opasnim otpadom određenim strateškim ili planskim dokumentima Republike Hrvatske.

U tablici broj 5 se daju podaci o statusu sanacije i isplaćenim sredstvima Fonda, prema lokacijama visoko onečišćenih otpadom do konca 2013.

Tablica broj 5

Status sanacije i isplaćena sredstva Fonda do konca 2013.,
prema lokacijama visoko onečišćenih otpadom

Redni broj	Lokacija visoko onečišćena otpadom	Status sanacije	Isplaćena sredstva Fonda (u kn)
1	2	3	4
„Crne točke“			
1.	Zemljište bivše tvornice Koksar u Bakru	Sanacija završena 2010.	47.535.593,50
2.	Bazeni crvenog mulja i otpadne lužnate vode bivše tvornice glinice kod Obrovca	Sanacija u tijeku	137.950.079,83
3.	Odlagalište šljake u Kaštelanskom zaljevu	Sanacija u tijeku	1.917.865,00
4.	Odlagalište s većom količinom opasnog otpada Lemić brdo kod Karlovca	Sanacija u pripremi	1.094.621,49
5.	Sanacija tvornice Salonit i sanacija Mravinačke kave kod Splita	Sanacija završena 2010.	121.383.951,67
6.	Jama Sovjak kod Rijeke	Sanacija nije započela	0,00
7.	Odlagalište šljake TE Plomin I	Sanacija završena 2010.	0,00
8.	Odlagalište zauljenih muljeva u Botovu	Sanacija nije započela	0,00
9.	Odlagalište fosfogipsa tvornice Petrokemija u Kutini	Sanacija nije započela	0,00
Ukupno „crne točke“			309.882.111,49
Druge lokacije			
10.	Onečišćeno zemljište na području bivše tvornice elektroda i ferolegura u Šibeniku	Sanacija završena 2013.	25.897.346,43
11.	Sanacija bivše tvornice Borovo u Vukovaru	Sanacija završena 2010.	3.335.203,00
12.	Sanacija mazuta u okviru bivše tvornice vijaka TVIK u Kninu	Sanacija nije započela	0,00
13.	Sanacija katrana s plaže Salbunara na otoku Biševu	Sanacija završena 2007.	103.500,00
Ukupno druge lokacije			29.336.049,43
Sveukupno			339.218.160,92

Utvrđeno je šest lokacija za koje više ne postoji odgovorna pravna osoba i koje je obvezna sanirati Republika Hrvatska, a to su zemljište bivše tvornice Koksar u Bakru, bazeni crvenog mulja i otpadne lužnate vode bivše tvornice glinice kod Obrovca, odlagalište šljake u Kaštelanskom zaljevu, odlagalište s većom količinom opasnog otpada Lemić brdo kod Karlovca, odlagalište azbesta tvornice Salonit i sanacija Mravinačke kave kod Splita te jama Sovjak kod Rijeke.

Također, predviđena je sanacija bivše tvornice Borovo u Vukovaru, sanacija katrana s plaže Salbunara na otoku Biševu te onečišćenog zemljišta na području bivše tvornice elektroda i ferolegura u Šibeniku. Za odlagalište zauljenih muljeva u Botovu, odlagalište šljake TE Plomin I, odlagalište fosfogipsa tvornice Petrokemija u Kutini te sanaciju mazuta u okviru bivše tvornice vijaka TVIK u Kninu su poznati vlasnici odnosno korisnici i oni su odgovorni za sanaciju.

Do konca 2013. završena je sanacija zemljišta bivše tvornice Koksar u Bakru, sanacija tvornice Salonit i Mravinačke kave kod Splita, odlagališta šljake TE Plomin I, onečišćenog zemljišta na području bivše tvornice elektrode i ferolegura u Šibeniku, sanacija bivše tvornice Borovo u Vukovaru te sanacija katrana s plaže Salbunara na otoku Biševu. Sanacije su provedene na temelju izrađenih programa sanacije za navedene lokacije. Za sanaciju bazena crvenog mulja i otpadne lužine bivše tvornice glinice u Obrovcu i sanaciju lokacije na kojoj se nalaze veće količine pepela i šljake u Kaštelanskom zaljevu je u tijeku postupak dopune programa sanacije i izrade projektne dokumentacije. Za sanaciju jame Sovjak kod Rijeke u tijeku je priprema za sufinanciranje iz fondova Europske unije.

Za sanaciju odlagališta zauljenih muljeva u Botovu (program sanacije je naručilo društvo Hrvatske željeznice u 2006., ali nije prihvaćen od Ministarstva jer su zatraženi dodatni istražni radovi koji nisu provedeni), odlagališta fosfogipsa tvornice Petrokemija u Kutini te sanaciju mazuta u sastavu bivše tvornice vijaka TVIK u Kninu, a za koje su poznati vlasnici odnosno korisnici, nisu poduzete nikakve aktivnosti.

Za sanaciju odlagališta Lemić brdo kod Karlovca, u kojem je potrebno zbrinuti oko 14 000 m³ opasnog otpada, koncem 2007. je izrađen program sanacije kojeg je prihvatilo nadzorno stručno povjerenstvo Ministarstva te je izrađeno Idejno rješenje sanacije odlagališta premještanjem na novu plohu. U svibnju 2008. su, zbog izmjena propisa, izrađene izmjene i dopune idejnog rješenja u svrhu pokretanja postupka ishođenja lokacijske i građevinske dozvole, a u listopadu 2008. dobivena suglasnost Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom za poduzimanje zahvata u prostoru za ishođenje lokacijske dozvole. U studenome 2008. Fond je raspisao javni natječaj za izradu studije utjecaja na okoliš koja je izrađena u srpnju 2009. Ministarstvo je u listopadu 2009. donijelo rješenje o prihvatljivosti zahvata sanacije i zatvaranja odlagališta te je izrađen idejni projekt zahvata sanacije za ishođenje lokacijske dozvole. U travnju 2010. je Ministarstvo izdalo lokacijsku dozvolu, a u veljači 2011. je izrađen glavni projekt kojim je procijenjena vrijednost sanacije u iznosu 15.001.179,10 kn bez poreza na dodanu vrijednost. U srpnju 2011. je ishođena pravomoćna građevinska dozvola. Fond je u 2012. proveo postupak javne nabave i ugovorio izradu izvedbenog projekta za sanaciju te je izrađen projektni zadatak koji opisuje postojeće stanje, pregled dosadašnjih aktivnosti i dokumentaciju koju je potrebno izraditi za prijavu na sufinanciranje iz fondova Europske unije. U lipnju 2013. je produžena građevinska dozvola na sljedeće dvije godine, odnosno lipanj 2015. U svibnju 2014. je pokrenut otvoreni postupak javne nabave za odabir izvođača radova na sanaciji, donesena odluka o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja te obaviješten Upravni odbor Fonda. Upućen je zahtjev za donošenje pravnog akta Vladi Republike Hrvatske kojim se omogućuje sklapanje pravnog posla, budući da vrijednost radova premašuje iznos 10.000.000,00 kn. Prema obrazloženju odgovorne osobe, radovi se planiraju započeti odmah nakon zaključenja ugovora, a završiti u roku deset mjeseci.

Iz navedenog je vidljivo da je od 2007. kada je izrađen program sanacije, pa do 2011. kada je ishodaena pravomoćna građevinska dozvola te u vrijeme obavljanja revizije (lipanj 2014.) kada je u izradi dokumentacija za prijavu na sufinanciranje iz fondova Europske unije, poduzeto vrlo malo aktivnosti koje su se sporo provodile. Moguće je da će biti potrebno preispitati je li dokumentacija vezana uz sanaciju Lemić brda u međuvremenu postala nevažeća ili zastarjela.

Sve sanacije su prema Planu gospodarenja otpadom trebale biti dovršene do konca 2011. Od ukupno planiranih devet prioritetnih lokacija i četiri ostale lokacije, do konca 2013. sanirano je šest lokacija, za dvije se radi dopuna programa sanacije, za četiri sanacija nije započela, a jedna lokacija je prijavljena na sufinanciranje iz fondova Europske unije. Navedene sanacije su Strategijom i Planom gospodarenja otpadom predviđene kao jedan od prioriteta u sustavu gospodarenju otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže ubrzati provedbu sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom koje su određene kao prioritetne aktivnosti u sustavu gospodarenja otpadom, zaštititi okoliša i zdravlja ljudi, posebice sanaciju lokacija visoko onečišćenih otpadom koje je obvezna provesti Republika Hrvatska.

d) Uspostava potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom

Strategijom je razvitak informacijskog sustava određen kao jedan od uvjeta za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom koji je planirano ostvariti osiguranjem potrebnih resursa za prikupljanje podataka i izvještavanje o otpadu, edukacijom i obrazovanjem onih koji moraju dostavljati podatke i koji ih prikupljaju, uspostavljanjem baza podataka određenih propisima, izvješćivanjem Europske unije, izgrađivanjem informacijskog sustava koji će osiguravati pouzdane i pravodobne podatke na temelju kojih će biti moguće redovito izvješćivanje o stanju na području otpada, razvitkom nacionalnog skupa pokazatelja za praćenje otpada te unapređenjem kvalitete, kvantitete i usporedivosti podataka o otpadu.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav gospodarenja otpadom služi nadzoru provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske. Informacijski sustav je sastavni dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji se vodi prema propisima kojim se uređuje zaštita okoliša. Nadležna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima osiguravaju, pravodobno i bez naknade, podatke iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava. Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav te na temelju prikupljenih podataka izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša. Ministarstvo nadzire vođenje informacijskog sustava.

Prema Strategiji, osnovne zadaće Agencije u okviru sustava gospodarenja otpadom su izrađivati pouzdane baze podataka o vrstama, količinama, mjestima nastanka i odlaganja svih vrsta otpada, pripremati podatke za izradu izvješća o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša, prikupljati planove gospodarenja otpadom, poboljšavati sustav prikupljanja podataka i izvještavanja o gospodarenju otpadom, voditi i unapređivati informacijski sustav zaštite okoliša, poticati smanjenje nastanka otpada te osiguravati široj javnosti pristup podacima i informacijama.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju redovito izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji te Agencija ne raspolaže podacima za sveobuhvatno vođenje informacijskog sustava ili podacima ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koje Agencija koristi za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša nisu potpuni i kvalitetni, čime se onemogućava Agenciji ispravno i cjelovito prezentirati donositeljima odluka i javnosti učinkovitost područne (regionalne) i lokalne samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Također, planove i izvješća o gospodarenju otpadom Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama. Samim time što većina jedinica ne dostavlja izvješća, ona nisu obuhvaćena niti objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave većinom nisu ustrojile evidencije o praćenju provedbe svih aktivnosti na svom području u sustavu gospodarenja otpadom. Prema odredbama članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, podatke o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, podatke o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, podatke o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, podatke o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke, odnosno jedinice lokalne samouprave su obvezne navedene podatke dostavljati Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže uspostaviti kvalitetniju suradnju između Ministarstva, Agencije i nadležnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kako bi navedene jedinice dostavljale pravodobno podatke iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava te kako bi informacijski sustav bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi računa o kvaliteti prikazanih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležno tijelo u županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obvezno procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka.

Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliciranja prijave, upisivanja ispravnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca te pogrešno utvrđenog statusa otpada.

Revizijom je utvrđeno da obveznici započinju unos podataka u registar u drugoj polovini siječnja za prethodnu godinu za što je rok do 1. ožujka. Županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka.

U navedenom roku županije moraju provjeriti podatke dostavljene od velikog broja obveznika. Obveznike županija kontaktira usmeno, pisanim ili elektronskim putem te obavještava o obvezi dostave podataka i upozorava na pogreške i poziva da isprave. Pojedini obveznici dostavljaju podatke u papirnatom obliku zbog nesnalaženja u korištenju aplikacije za unos u registar pa zaposlenici županija upisuju podatke u registar, pojedini obveznici dostavljaju podatke iako više nisu obveznici jer su prestali s radom, dostavljaju podatke iako nisu obvezni, pojedini ne dostavljaju podatke niti nakon pisanih i usmenih zamolbi. Nakon što u registru stave oznaku da su podaci određenog korisnika verificirani, korisnički račun se zaključava, podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju predlaže u suradnji s jedinicama područne (regionalne) samouprave, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

e) Nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom i planova gospodarenja otpadom jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom obavlja Ministarstvo. Strategijom i odredbama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zaštite okoliša i prirode (Narodne novine 27/12 i 10/14) je propisano da Ministarstvo nadzire provedbu Strategije i Plana gospodarenja otpadom.

Prema odredbama Zakona o otpadu, Ministarstvo je bilo obvezno jednom godišnje, do 30. lipnja tekuće za prethodnu godinu, podnositi Vladi Republike Hrvatske izvješće o izvršenju utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera iz Plana gospodarenja otpadom. Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je Ministarstvo obvezno podnositi Vladi Republike Hrvatske trogodišnje izvješće o izvršenju utvrđenih obveza, ostvarenja ciljeva i učinkovitosti poduzetih mjera iz Plana gospodarenja otpadom. Također je propisano da će Vlada Republike Hrvatske donijeti Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. do 31. prosinca 2013.

Do konca 2013. odnosno do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.) Ministarstvo nije podnijelo Vladi Republike Hrvatske niti jedno izvješće o izvršenju utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera iz Plana gospodarenja otpadom koja je prema odredbama Zakona o otpadu bilo obvezno podnositi jednom godišnje, do 30. lipnja tekuće za prethodnu godinu. Također, do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.) Ministarstvo nije donijelo Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. koje je prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom trebalo donijeti do 31. prosinca 2013.

Državni ured za reviziju predlaže podnositi izvješća Vladi Republike Hrvatske o izvršenju utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera određenih Planom gospodarenja otpadom u roku propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obavlja Ministarstvo.

Prema odredbama Zakonu o otpadu, nadležni uredi županija odnosno Grada Zagreba su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini odnosno Gradskoj skupštini Grada Zagreba te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Od 2007. do konca 2013. izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom su županije, gradovi i općine donosili na različite načine. Pojedine županije, gradovi i općine su donijele navedena izvješća za sve godine, pojedine za određene godine, a pojedine u izvješćima za jednu godinu obuhvaćaju nekoliko prethodnih godina ili određeno razdoblje.

Većina gradova i općina te manji broj županija nisu dostavljali izvješća o izvršenju planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji, a pojedini gradovi i općine nisu dostavljali navedena izvješća u propisanom roku.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave dostavlja godišnje izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objavljuje ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave dostavlja godišnje izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi Plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objavljuje ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija objavljuje jednom godišnje objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama. Navedenim zakonom su za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave propisane novčane kazne ukoliko ne dostave navedena izvješća.

Također, odredbama navedenog Zakona je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

OCJENA UČINKOVITOSTI PROVEDBE PLANA GOSPODARENJA OTPADOM

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti provedbe Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske u Ministarstvu, Fondu i Agenciji. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog skupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i planova gospodarenja otpadom jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da provedba Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske u Ministarstvu, Fondu i Agenciji nije dovoljno učinkovita te se navedenim tijelima daju preporuke za povećanje učinkovitosti provedbe Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Provoditi aktivnosti radi uspostave cjelovitog sustava odvojenog skupljanja otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom čime bi se povećale količine odvojeno skupljenog, recikliranog i obrađenog komunalnog otpada (Ministarstvo, Fond i Agencija).
- Poduzeti aktivnosti kako bi se smanjile količine odloženog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima, a time i ostvarili ciljevi određeni Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, Zakonom o održivom gospodarenju otpadom i međunarodnim obvezama i poštivali propisani rokovi (Ministarstvo, Fond i Agencija).
- Ubrzati aktivnosti pri određivanju područja za izgradnju građevina za gospodarenje otpadom kako bi se odredila do zakonskog roka te poduzimati aktivnosti za ažurniju uspostavu regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom. Također, poticati i povezivati jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave s ciljem zajedničkog planiranja i izgradnje građevina i postrojenja za gospodarenje otpadom (Ministarstvo i Fond).
- S obzirom da je Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, planovima gospodarenja otpadom županija, gradova i općina predviđeno uspostavljanje regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom, utvrditi prioritete i rizike i u skladu s time realno planirati rokove za pojedine faze izgradnje centara za gospodarenje otpadom te poduzeti radnje za djelotvornije i učinkovitije djelovanje svih sudionika sustava gospodarenja otpadom na državnoj, regionalnoj, lokalnoj i mjesnoj razini (Ministarstvo i Fond).

Poduzimati aktivnosti za smanjenje broja odlagališta u skladu s rokovima predviđenim Planom gospodarenja otpadom te rokovima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, s obzirom da priprema i izrada potrebnih studija, provedba postupaka javne nabave i postupak provedbe sanacije i zatvaranja odlagališta zahtijeva dulje vremensko razdoblje, zbog čega može doći u pitanje dovršetak poslova zatvaranja odlagališta do konca 2017. Također, poduzeti aktivnosti za provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja centara za gospodarenje otpadom (Ministarstvo i Fond).

Ubrzati provedbu sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom koje su određene kao prioritetne aktivnosti u sustavu gospodarenja otpadom, zaštiti okoliša i zdravlja ljudi, posebice sanaciju lokacija visoko onečišćenih otpadom koje je obvezna provesti Republika Hrvatska (Ministarstvo i Fond).

Uspostaviti kvalitetniju suradnju između Ministarstva, Agencije i nadležnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kako bi jedinice dostavljale pravodobno podatke iz svoje nadležnosti potrebne za vođenje informacijskog sustava te kako bi informacijski sustav bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Ministarstvo i Agencija).

U suradnji s jedinicama područne (regionalne) samouprave, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama (Ministarstvo i Agencija).

Podnositi izvješća Vladi Republike Hrvatske o izvršenju utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera određenih Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske u roku određenom odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Ministarstvo i Agencija).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom i smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske, ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE SUBJEKATA REVIZIJE

Izvrješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti provedbe Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Izvrješće) je dostavljeno na očitovanje svim subjektima revizije (Ministarstvu, Fondu i Agenciji) u skladu s odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju radi očitovanja na nalaze i preporuke. U nastavku se daju navodi iz očitovanja.

Ministarstvo u očitovanju navodi da nema primjedbi na dostavljeno Izvrješće, osim u dijelu koji se odnosi na izvršenje o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske 2007.-2015., za koje navodi da će biti podnijeto Vladi Republike Hrvatske po završetku razdoblja za koje je plan donesen i koje će obuhvaćati izvršenje utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera iz navedenog Plana.

Fond u očitovanju navodi da nema primjedbi na dostavljeno Izvrješće.

Agencija u očitovanju navodi, vezano uz provjere podataka koje joj dostavljaju obveznici Registra onečišćavanja okoliša, da Agencija posebnu pažnju posvećuje provjeri podataka o komunalnom otpadu. Kada se uoče neispravni podaci kontaktiraju se nadležna tijela županije i obveznici. Agencija također neke od podataka prikuplja izvan zakonskih obveza, primjerice dopisima, kao što je bio slučaj s biorazgradivim otpadom (u Izvrješću o biorazgradivom otpadu je npr. opisan postupak i rezultati detaljne validacije koju je provodila Agencija). Navodi da, osim Registra onečišćavanja okoliša, Agencija u svrhu osiguravanja podataka o otpadu i njihove bolje kvalitete, objavljuje na mrežnim stranicama niz različitih uputa i priručnika namijenjenih obveznicima i nadležnim tijelima. Iako dijelovi informacijskog sustava ne osiguravaju cjelovite i potpuno točne podatke, ipak se uočava ogroman napredak koji je postignut tijekom proteklih godina, što daje bolju mogućnost ocjene stanja u području gospodarenja otpadom.

U svrhu dodatne provjere podataka, Agencija je organizirala „help desk“ Registra onečišćavanja okoliša, za pružanje tehničke i stručne pomoći obveznicima dostave podataka i nadležnim tijelima te djelatnicima nadležne inspekcije. Primjerice, u 2013. je putem „help desk“ odgovoreno na oko 2 500 upita (telefonski, elektronskim putem, dopisima) te otvoreno 1 200 novih korisničkih računa. Nadalje, Agencija redovito surađuje s nadležnim tijelima u provjeri kvalitete podataka te je dodatno izradila obrasce kontrole kvalitete koje šalje nadležnim tijelima u cilju ukazivanja na uočenu nedovoljnu kvalitetu pojedinih podataka te pružanja pomoći u osiguranju poboljšanja kvalitete podataka.

Agencija navodi da je izradila Priručnik za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji je objavljen na mrežnoj stranici Agencije te poslan u tiskanom obliku na određene obveznike i nadležna tijela. Također, putem Izvrješća o podacima iz Registra onečišćavanja okoliša, Agencija redovito, od 2008. nadalje, skreće pozornost na kvalitetu podataka te daje prijedloge za poboljšanje cjelokupnog sustava. Agencija navodi da je mišljenja da su dane i da se pružaju detaljne upute, smjernice i pomoć te je veliki problem podkapacitiranost nadležnih tijela. Kao primjer navode Bjelovarsko bilogorsku županiju koja je prijašnjih godina do propisanog roka imala 100,0 % verificirane podatke, dok ove godine (odlaskom zaposlenika u mirovinu), nije niti započela s verifikacijom podataka, na što je Agencija ukazala. Također, u cilju osiguranja zadovoljavajuće kvalitete podataka, Agencija predlaže poboljšati suradnju nadležnih tijela i nadležne inspekcije.